

Handwritten: *Handwritten text, possibly a library or collection mark, including the number 1684-171.*

AANHANGSEL
OP DE
KERKELYKE
OUDHEDEN
VAN
NEDERLAND;

Behelfende eenige verbeterde en vermeerderde Lyſten der Prooſten en Deken en, ſo van de vyf Kerken van Utrecht, als van West-Vriesland, gelyk ook een Brief aan den Heer Hoyneck van Papendrecht, Aartspriester van Mechelen.

T U T R E C H T,
By HERMANNUS BESSELING, 1744.

BX
1550
.H44

PH

10

10

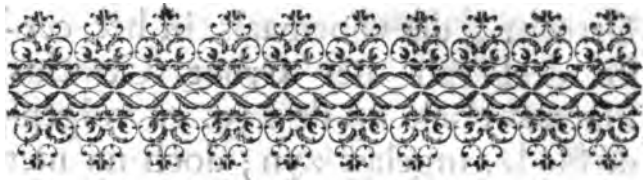
10

10

10

10

10

VOOR - REDE.

Het geen ik U, Veel geachte en seer bescheidene Leser, in dit boek aanbiede, sal een aanhangsel uitmaken op de Kerkelyke Oudheden van Nederland, door den Heer van Heusen in het Latyn beschreven, en door den Heer van Ryn in onse Nederduitsche moedertaal overgeset, en met aantekeningen opgehelderd. Het is t'samen gestelt uit verscheidene verhandelingen; van welke ik een kort en beknopt verslag schuldig ben te geven.

Eerstelyk dan sal men in het selve vinden de Lysten der Proosten en Deken en van de vyf Kerken van

* 2

U.

V O O R - R E D E .

Utrecht , die voormaals in het eerste deel van het Groot Utrechts Placaat-boek op de 239. en volgende bladz. ingelast zyn ; doch nu met bewilliging en goedkeuring des Opstellers derselven wederom in het licht gegeven worden. Dese heb ik des te noodzakelyker en nuttiger geoordeelt by dat werk te voegen , om dat men daarin wel eenige Lyften der Kerk - Voogden , ieder op zyne behoorlyke plaats , opgegeven heeft , doch die , gelyk alle beginselen niet aanstonds tot eene gewenste volmaakt-heit kunnen gebracht worden , alhoewel uit de ongedrukte aantekeningen van den vermaarden Arnoldus Buchel overgenomen , niet te min nog seer gebrekkelyk zyn , en alleenlyk uit enkele gesegdens , sonder eenig bewys bestaan : en daar tegens de Lyften in het Groot Utrechts Placaat-boek doorgaans met bondige bewyzen ,
so

V O O R - R E D E .

so veel men die uit oude Schryvers en brieven heeft kunnen opsnuffelen , gesterkt zyn. Men moet evenwel sig niet verbeelden , dat dese Lysten blootelyk , so als die doemaals in het licht kwamen , hier herdrukt zyn : maar gelyk ik van dien tyd af aan , dat het Utrechts Placaat - boek te voorschyn gekomen is , myn werk daar van gemaakt hebbe , om het geen my tot dese Proosten en Dekenen , als ook derselver opvolging betrekkelyk nu en dan by geval voorkwam , en van den t'samensteller dier Lysten niet opgemerkt was , neerstelyk aan te tekenen , heeft het my nog daarboven mogen gebeuren , die Lysten so der Proosten en Dekenen van de Utrechtsche Kerken , als ook der Canoniken van de Dom - Kerk door den rechtkundigen Vicaris Brock ontworpen , so eigenhandig door hem selfs geschreven , als door iemand anders uit

V O O R - R E D E .

het eigenhandige nageschreven , ook mede meer dan een afschrift der Lysten van deselfde Proosten en Dekenen , door den beroemden Buchel opgesteld , die door den maker der evengenoemde Lysten gebruikt waren , ook tot myn gebruik te bekomen ; door hulp van welke alle ik my eindelijk in staat gevonden heb om de Lysten door andere , die sig voor my in dese loop - baan geoeffent hebben , opgesteld , merkelyk te vermeerderen , en ook eenige ingesloope mislagen te verbeteren . Dese vermeerdering en verbetering nu heb ik overal , daar die behoorden , ingevoegt . Ook heb ik by dese my voorkomende gelegenheit een aansienlyk getal van brieven , die voor desen tyd nooit uitgegeven , en door my so nu en dan uit verscheidene met de hand geschrevene boeken byeen versameld waren , achter dese Lysten gevoegt ; die my

voor-

V O O R - R E D E .

voornamelyk daar toe gedient hebben, om een en andere jaren van iemands Prooft - of - Dekenschap te kunnen opgeven en vast stellen ; en desgeelyks aan anderen tot het uitpluisen en bewysen van nog gewichtiger faken sonder twyffel nuttig fullen kunnen zyn. Ten bewyse hiervan verstreke een Brief van Bisshop Godebold, dien ik op bladz. 296. in het licht gegeven heb, om te bevestigen, dat op het jaar 1127. Mengitus of Mengodus Dom - Prooft, en Lutgardus of Luthardus Proost van Sinte Marie kerk geweest zyn : dog uit welke men ook verscheidene faken, rakende de Jaar - markten, oudstyds te Utrecht gehouden, afleiden kan. Van welchen brief nademaal ik hier gewag gemaakt hebbe, moet ik den Leser ook waarschouwen, dat in de Lyst der getuigen in desen brief genoemt, omtrent het stellen der deil-tekenen, gedwaald, en voor *Dux junior Godefridus Comes*

V O O R - R E D E .

Hollandensis, Theodoricus Comes Trajectensis, Theodoricus, Godefridus gelezen moet worden *Dux junior Godefridus, Comes Hollandensis Theodoricus, Comes Trajectensis Theodoricus, Godefridus*. Want doot *Dux junior Godefridus* moet verstaan worden Godefrid de tweede, Hertog van Brabant; die *Dux junior* genoemd word, om dat zyn vader, Godefrid de eerste, op dien tyd nog leefde, en onderscheiden geweest is van *Comes Hollandensis*, welke Eer-naam den volgenden *Theodoricus* toekomt; door wien ik versta Dirck den zesden van dien naam, Graaf van Holland, een' zoon van Floris den tweeden, welke omtrent desen tyd tot zyne jaaren gekomen de regering selfs aanvaard heeft, die zyne moeder Vrouw Petronella wegens zijne onmondige jaaren tot nog toe gevoerd had. Van *Comes Trajectensis Theodoricus* kan ik geen verdere naricht geven, dan dat hy ook op het jaar

V O O R - R E D E .

1129. gemeld word by Matthaeus lib. II. de Nobil. cap. xxxi. pag. 526. Wyders, dat men ook omtrent het einde van dien brief *in anno vero Episcopatus Domini Godebaldi XIV.* in plaats van *XIII.* lezen moet, heb ik op de bladz. 536. breder aangetoont. Om dese reden dan vlei ik my, door het in 't licht geven dier ongedrukte brieven aan de liefhebberen der Nederlandsche Oudheden geen ondienst gedaan te hebben.

Ten tweeden volgen daarop de Lyfsten der Proosten en Dekenen van West - Vriesland, welke nog veel gebrekkelyker, dan die der vyf Kerken van Utrecht, in het werk van den Heer van Heusfen behandeld waren; so als men, de mynen met die van denselven met elkander vergelykende, by den eersten opslag van 't oog sien kan. Hier omtrent heb ik op deselve wyse, als omtrent de voorgaande Proosten en Dekenen, te werk gegaen.

V O O R - R E D E .

Want tot het opstellen deser Lysten heb ik, wat aangaat de oudsten der West - Vriesche Proosten , hoofdsake-lyk gevolgt eene geschreve Lyst , door den reeds gemelden Vicaris Brock uit de oude schriften der Utrechtse Dom-kerk ontworpen ; die ik met eene en andere byvoegsels verder getracht heb op te helderen : en wat aangaat de volgende vier Proosten, gelyk ook de Dekenen van West - Vriesland , die door den genoemden Brock niet geboekt zyn ; dese heb ik uit oude echte brieven en bescheiden, so veele het my mogelyk was te ontdekken , in order opgetelt , en de afschriften dier brieven ter bevestiging myner Lysten achter deselve gevoegt. Uit welke een liefhebber der Kerkelyke Oudheden kan opmaken , wat het gesag en bewind der Proosten en Dekenen van West - Vriesland geweest zy , de stichting van eenige Vicaryen in West - Vriesland, en meer andere saken, welker
be-

V O O R - R E D E .

behandeling buiten myn oogmerk waren, en daarom niet onwaardig schenken wereldkundig gemaakt te worden.

Nu was by den aanvang van de uitgaaf deses boeks myn voornemen, ten derden hier nog by te doen de Lysten der Proosten en Dekenen van Sint Lebuinus - kerk te Deventer, so als die ons in het eerste deel van het Kerkelyk en Wereldlyk Deventer in het xiv. en xvi. Hoofdstuck opgegeven zyn door den Wel-Edelen Gestrengen Heer Gerard Dumber, in zyn leven waardig Geheim-Schryver der stad Deventer: wiens ontydige doot, den vi. April deses jaars 1744. voorgevallen, weinig hoop overlaat, dat het vervolg van dit voortreffelyk werk voltooit, en nog eindelyk aan de geleerde wereld mede gedeelt sal worden. Want ik sag, dat ook de Lysten deser, welke die waardigheden bekleedt hebben, en door den Heer van Heussen uit Linde-

V O O R - R E D E .

deborns Deventer Bisdom nageschreven zyn , gebrekkelyk , en voor het grootſte gedeelte ſonder behoorlyk bewys ter neder geſtelt waren ; daar die van den Heer Dumbar met verſcheide aan Lindeborn en van Heuſſen onbekende Prooſten en Deken en aangevult , en alle , ſo deſe als gene , met breder bewyſen genoegſaam geſtaafd zyn . Dog als men met het drukken van dit myn boek nu reets ſo verre gevordert was , dat men de Prooſten van West - Vrieſland begonnen had , en ik my bereidede , om ook dat gedeelte van Dumbars Kerkelyk en Wereldlyk Deventer , 't geen tot myn oogmerk diende , ter drukpers te verveerdigen , ben ik daarin onverwacht verhindert geworden door den wegens zyne ſchriften vermaarden Heer Cornelius Paulus Hoyne van Papendrecht , Aartſprieſter der Kerke van Mechelen ; die , in het voorgaande jaar 1743. zijne *Analec̄ta Belgica* uit-

V O O R - R E D E .

uitgevende, in derselven derde stukks eerste deel op de 121. en volgende bladz. eene Geschied-en-Tydkundige Lyst der Proosten en Dekenen van de vyf Kerken van Utrecht door hem selfs opgesteld, als ook eene Lyst der Abten van Sint. Paulus t' Utrecht, door een' onbekenden schrijver op het papier gebracht, dog door hem opgehelderd en vermeerderd, ingelast heeft: waarin hy de eertyds uitgegeve Lysten der Proosten en Dekenen van de Utrechtsche Kerken, so die, welke in van Heusfens' Kerkelyke Oudheden van Nederland, als ook in het Groot Utrechts Placaat-boek voorkomen, ondersocht, en veelmalen van dwalingen, en ook wel van dromeryen, met een vry scherp gesnedene pen, beschuldigt heeft. Doordien ik nu op de meeste dier plaatfen de laatst genoemde Lysten gevolgt, en derhalven byna alle door hem opgegeve so genoemde dwalingen mede begaan heb,

V O O R - R E D E .

deling overgeslagen was , door my ook voor dwalingen erkent wierd , mogt ontgaan. Hierom heb ik ook uit desselfs verscheidene Lysten geen keuse na myne sinlykheit gedaan, maar voor 's hants met het begin van zyn werk , zynde de Lyst der Dom-Proosten , begonnen : op dat , gelyk men segt , de Leeuw by voor-raad uit dese klaauw beoordeelt mogt worden , en , wat 'er van het verdere te denken zy , ieder gissen konde : met dit voornemen evenwel , om , wanneer ik eerlang ruimer of ledigen tyd bekwam , en bemerken konde , dat myn geringe arbeid den Leser niet onaangenaam was , ook die mislagen , welke in de overige Lysten gelegd waren begaan te zyn , op order te onderzoeken , en den Leser onder 't oog te brengen , 't geen tot staving of van des Heeren Hoyncs , of van myn en der anderen gevoelens aangevoerd kon worden. Achter het onderzoek
der

V O O R - R E D E .

Der Dom-Prooſten heb ik in denſelven brief een' korten uitſtap gedaan tot de door hem uitgegeve Lyst der Abten van Sint Paulus , en getracht na te gaan, wat 'er te oordelen ware van de ſes of ſeven Abten, die de Heer Hoyneck roemde door zynen onbekenden Schryver tot de Lyst, eerst door Matthaeus opgegeven , en naderhant door den Heer van Heuſen nagevolgt, toegevoegt , en door zyne eigene Aantekeningen verder opgeheldert en bevestigte zyn. Uit welker getal doordien ik vond, dat eenige waarheids halve dienden uitgemonstert te worden , heb ik tot vergoeding dier schade twee andere Abten, niet alleen aan de Heeren Matthaeus en van Heuſen ; maar ook aan den Heer Hoyneck tot nog toe onbekend , uit de oude ſchriften opgefogt en te voorschyn gebracht. Welk ſlaen van myn ſeifen in zyn koorn, ken ik 's mans inborst te recht, ik durf hoopen, dat

* *

my

V O O R - R E D E .

my niet zal kwalijk genomen worden. Dat ik nu desen brief niet in onse Duitfche moeder - taal , in welke myne Lyften opgeftelt zyn , maar in de Latynfche gefchreven heb , verfoek ik , dat my de befcheide Leefer ten goede wil houden. Het dacht my dus 't voegelykft te zyn , om dat het werk van den Heer Hoynck mede in die taal gefchreven was. Ik heb eindelyk tot onderschraging van het geen ik in defen brief ter nedergeftelt had , eenige oude brieven , die nog nimmer door den druk gemeen gemaakt waren , uit de oorfpronkelyke oirkonden afgefchreeven , vorden dag gebracht , en achter mynen brief gevoegt , die ik hoop dat myn Leefer des te minder verveelen fullen , om dat men uit eenigderfelfver reden geven kan van 't geen de Heer Hoynck van Papendrecht , in Nederlands Kerkelyke gefchiedenis fo ervaren , bekennt niet te begry-

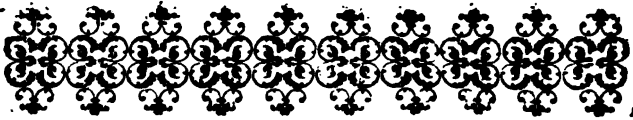
V O O R - R E D E

grypen, en uit anderen bewezen word
waarheit te zyn, 't geen zyne beschei-
denheit gelust heeft voor grove dwa-
lingen en ydele droomen uit te schel-
den.

Eer ik eindige, moett ik den Leser
waarschouwen, dat ik by vergissing
eenige weinige brieven, even als of
die tot nog toe ongedrukt waren,
in dit werk ingelyft hebbe, die ik by
nader opneming bevonden heb reeds
voor my door anderen uitgegeven te
zyn. Een' dusdanigen sie bladz. 190.
die uitgegeven is door van Housfen in
Episc. Harlem. pag. 163. col. 2. en in
desfelfs vertaling in de Kerkel. Oudh.
van Kennemerl. 1. deel 545. bladz.
alwaar hy evenwel met eenige veran-
dering voorkomt, en te onrecht Bal-
drik in denselven vermeld, Bisfchop
van Utrecht genoemd word; daar
men liever Baldrik Bisfchop van
Tongeren of van Luyk verstaan moet,
gelyk ik aldaar gestelt heb. Dusda-

V O O R - R E D E .

nige zyn ook de brieven op bladz. 293. en 294. die eertyts gedrukt zyn in het Groot Utrechts Placaat - boek van den Heer Griffier van de Water in het 2. deel bladz. 322. en 323. en eindelijk een dusdanige is ook de brief bladz. 333. voormaals uitgegeven door Ant. Matthaeus in de Voorrede van de Scriptor. Rerum Amortfort. bladz. 35. Welke mistasting, en fo'er nog eenige diergelyke mogten gevonden worden, ik verfoeke my ten besten te houden. Vaar wel, Leser, en wil myn arbeid met u goetkeuring begunstigen.

L Y S T

DER PROOSTEN VAN HET CAPITTEL VAN DEN DOM T'UTRECHT.

SINT ADELBERT, een Engel-
Sax en medgesel van Willebrordus,
wordt gemeenlyk *Levita* of *Diacon*
genoemt; waarom veelegisten, dat
hy door Willebrordus tot eerste
Dom-Prooost of Archi-Diacon aan-
gesteld zy: dog, dewyl hy by de oudste Schryvers
alleenlyk *Levita* of *Diacon* genoemt is, blyft het
onseker, of hy wel Prooost van den Dom geweest
zy. Siet de *Aantekeningen van Matthaeus over*
de Vermeerderde Chronyk van Beka, tom. V. *Ana-*
lect. pag. 470. Hy wierd van Willebrordus na
Kennemerland gesonden, om den Christelyken
Godsdienst aldaar voort te planten. Siet *Beka*
Chron. Traject. pag. 10. *Heda Chron. Traject.* pag.
26. *Johannes de Leidis in Chron. Belg. lib. II. cap.*
VI. en XLI. de Vermeerderde Chronyk van Beka by
Matth. tom. V. *Analect.* pag. 10. *Annal. Egmond.*
cap. I. en II. Oudbeden van Kennemerl. (1). tom. 1.
pag. 448. Zyn leven is uitgegeven door Mabillon
Seculo

(1) [K. O. tom. 4. pag. 118.]

Seculo IV. SS. Ordinis Benedict. part. I. en in Actis SS. Mense Junio tom. V. pag. 94. Zyn doot word gebracht op den xxv. Junius van het jaar 740. Siet *Job. de Leidis in Chron. Belg. lib. II. cap. XLI. Martyrol. Rom. Miracul. in Fast. Belgic. en Matibacus tom. V. Anal. pag. 470.* Dog deselve *Job. de Leidis in Annal. Egmond. cap. II.* brengt zyn doot op den xv. Junius; alwaar misschien *septimo* voor *decimo septimo* geleesen moet worden. Hy is begraven te Egmond, alwaar hem ter eere eene kerk gesticht wierd. Siet *Wilhelm. Procur. Egmond. by Matib. tom. IV. Anal. pag. 2.* de gemelde *Job. de Leid. in Chron. Belg. en in Annal. Egmond.* op de aangehaalde plaatsen.

SINT GREGORIUS, die volgens het gemeen gevoelen in het jaar 755. Bonifacius in het Bisdom van Utrecht opgevolgt is, word door *Wouter Brockius*, eertyts Vicaris der Dom-kerk, in *Zekere geschreue Lyfte van de Proosten, Dekens, en Canoniken der kerken van Utrecht*, ter Secretarye van den Dom berustende, van welke wy meermalen ons gebruik nemen zullen, als Proost van den Dom vermeld; dog op wat grond, is my niet gebleken. De beschryving van zyn leven kan men sien in *Actis SS. Ordinis Benedict. Seculo III. tom. II. pag. 319.* en in *Bataw. Sacra (1) tom. I. pag. 452.* Men meent, dat hy wegens zyne groot-moeder uit het bloed der Koningen van Vrankryk afstamt zy. *Jo. Georgius van Eckhard in Comment. de Rebus Franc. Oriental. lib. XV. pag. 265.* heeft ons de navolgende geslagt-lyft van hem opgegeven.

Da-

(1) [K. O. tom. I. pag. 119.]

VAN DEN DOM.

3

Dagobertus II. Rex obiit 678.
ux. Machtildis.

Sigebertus obiit 678.	Irmina Abbatissa Horreensis.	Adela, Ux. N. & deinde Ab- batissa Pa- latioli.	Regenrads.
--------------------------	------------------------------------	---	------------

Albericus.

Albericus, post dictus, Abbas Trajectensis.	GREGORIUS N.
--	-----------------

Albericus Abbas
Trajectensis.

Verders getuygt *Heda Hist. Traj. pag. 38.* dat zyne moeder geweest zy de H. Waltradis, dat men haar gedagtenis viert op den XXI. Julius, en dat zy met haar zoon begraven zy in de Kerk van Sustoren. Siet ook *Miracul. in Cod. Piar. Donat. pag. 29.* en de *Acta SS. Mensis Julio tom. V. pag. 180.* Doch *Buchel* in zyne *Aanteken. over de aangebaalde plaats van Heda* wil, dat hy te Utrecht in de Kerk van S. Salvator of Oude-Munster ter aarde bestelt zy. Siet mede *Job. de Leidis in Chron. Belg. lib. IV. cap. X.* Andere stellen, dat Adela, de groot-moeder van Gregorius, en Irmina, zyne oud-moey, geen dochters van Dagobert den tweeden, maar van Dagobert den eersten geweest zyn. Siet de *Aantekening. over het eerste deel van Brouwers Annal. Trevir. pag. 606.*

CRAFT, voor een man van groote middelen vermaart, was Proost van den Dom omtrent het jaar 838. in welk jaar Frederik, de achtste Bis-

A 2

schop

schop van Utrecht, om't leven gebracht is. Nae wiens doot hy van sommige tot desselfs opvolger in het Bisdom verkoren is; welke waardigheid hy egter niet bekomen heeft. Siet *het Leven van den H. Odulphus cap. II. Beka pag. 27. Heda pag. 51. de Vermeerderde Chronyk van Beka by Matthaeus Analect. tom. V. pag. 35. en Batav. Sacra (1) tom. I. pag. 553.* Volgens *Brockius in zyne Geschr. Lyst* heeft hy nog in het jaar 850. geleefd. Tot dit gevoelen schynt hem aanleiding gegeven te hebben een zekere brief van Ludgerus, Bisschop van Utrecht, op dat selve jaar 850. gegeven, in welke benevens meer andere getuigen ymand onder den naam van *Craft* vermeld word. Dese brief is wel te vinden by *Johann. de Leidis in Chron. Belg. lib. V. cap. XXVI.* doch seer gebreckelyk: waarom ik die uit een beter handschrift afgeschreven, en in den Aanhang van meerder brieven hier agter ingelyft heb. Het gevoelen van *Brockius* kan aan de eene kant hier uit bevestiget worden, dat dese *Craft* in de optelling der getuigen de eerste achter den Bisschop gemeld word; gelyk de Dom-Proofst ook de eerste in waardigheid geweest is. Dog aan de andere kant staat hier tegen over, dat hem de eernaam van Dom-Proofst aldaar niet gegeven word.

RADENBOLD, of RAGENBOLD, of REGENBALD, word als Dom-Proofst gemeld ten tyde van Balderik, den vyftienden Bisschop van Utrecht, den xxiv. Junius van het jaar 943. Siet *Heda pag. 79.*

GISELBERTUS, een zoon van Walengerus, word door sommige als Dom-Proofst vermeld op het jaar 1005. In *Zekere geschreffe Lyst der Proofsten*

(1) [K. O. tom. I. pag. 145.]

ßen en Dekenen, die door een onbekende, dog in de Nederlandſche oudheden niet onervarene, opgeſteld is, en wel, ſo ik vermoede, door den vermaarden Buchelius, op wiens naam wy deſelve meermaalen aanhalen zullen, vind ik dit navolgende aangetekent: *Habeo Annales Egmondanorum procerum, in quibus legitur, Gifelbertum Walengeri filium fuiſſe Praepoſitum Trajecti circa annum 1005. Verum, quum Bockenbergius bujus non meminerit, nec etiam Annales, vulgari lingua conſcripti, nihil certi ſtatuer. audeo.* Deze Lyſt ſchynt ook in handen geweest te zyn van den Schryver van *Het Utrechts Biſdom* (1) tom. I. pag. 86. die daar uit deſe woorden overgenomen en vertaalt heeft. Door *Walengerus*. word verſtaan *Walger*, deſede Heer van Egmont; by *Bockenb. in Dynaſt. Egmond.* pag. 6. vermeld, dog die van deſelfs zoon Gifelbert geen gewag maakt; waarom de opſteller dier Lyſt niet geloofst, dat deſe Gifelbert Dom-Prooſt geweest zy.

ODO, of UDO, was Dom-Prooſt ten tyde van Adelbold, den negentienden Biſchop van Utrecht, dewelke geſtorven is omtrent het jaar 1028. Siet *Heda* pag. 110. Hy word als Dom-Prooſt op het jaar 1026. gemeld in de *Geſebr. Lyſt van Buchel*. Van hem word ook gewag gemaakt onder Bernulphus, den twintigſten Biſchop, in het jaar 1050. Siet *Heda* pag. 119.

FOCCO, die FOIÇO genaemt word in *het Ur. Biſdom* (2) tom. I. pag. 86. en by andere, was Dom-Prooſt onder Biſchop Bernulphus in het jaar 1046. volgens het getuigenis van *Brackſus in*

zyne

(1) [K. O. tom. 2. pag. 82.] (2) [K. O. op deſelve plaats.]

6 LYST DER PROOSTEN

zyne Gefchr. Lyst. Het welk indien waar is, so moet ODO, die onder Adelbold Prooft geweest is, onderscheyden worden van UDO, die onder Bernulphus gemeld werd, en moet dan dese FOCO tuschen ODO en UDO geplaatst worden.

ANSFRID, die AUFRIDUS in *de Lyst van Buchel*, en in *het Utr. Bisdom (1) tom. I. pag. 86.* genoemd word, was Dom-Prooft in het jaar 1063. volgens *Brockius in zyne Gefchr. Lyst.*

LUDOLPHUS word als Dom-Prooft vermeld in het jaar 1081. by *Brockius in zyne Gefchr. Lyst.*

LANZO, die LAUZO genoemd word in *de Lyst van Buchel*, en in *het Utr. Bisdom (2) tom. I. pag. 86.* word als Dom-Prooft vermeld in het jaar 1085. by *Heda pag. 142.* en *Matthaeus de Nobilitate pag. 436.* in het jaar 1086. by *Brock.* en *Buchel.* in *hunne Gefchr. Lysten*, en by *Matthaeus in Praefat. de Fundation. Eccles.*

ARNOLDUS word op dese plaats door *Buchel in zyne Gefchr. Lyst* onder de Dom-Proosten gemeld, gelyk ook door *den Sebryoer van het Utr. Bisdom (2) tom. I. pag. 86.* die evenwel aantekend, dat hy by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* achter Godefried van Rheenen gestelt word, * welk ook *Brockius* en andere doen. Dit is seker, dat eene Arnout op die tyd Dom-Prooft geweest zy.

RODULPHUS, of RADULPHUS, word als Dom-Prooft gemeld op het jaar 1101. by *Heda pag. 145.* op het jaar 1105. by *den selvoem pag. 146.* en by *Matthaeus de Nobilit. pag. 556.* op het jaar 1108.

(1) (2) [K. O. tom. II. pag. 22.]

1108. by *Heda pag. 144.* Hy is in het jaar 1112. in het welke Burchard, de drie-en-twintigste Bischoep van Utrecht, sturf, door zyne vyanden om het leven gebragt. *Beka pag. 45. de Vermeerderde Chron. van Beka by Matthaecus tom. V. Analect. pag. 67. en Job. de Leidis in Chron. Belg. lib. XVI. cap. V.*

MENGOD, of MEINGOD, word als Dom-Prooft vermeld in het jaar 1118. by *Heda pag. 152. twee maal*, en by *Lindeborn in Histor. Episc. Deventr. pag. 196.* in het jaar 1121. by den selfden *Lindeborn pag. 231.* in het jaar 1122. in twee *Brieven*, welke, tot nog toe in druk niet uitgegeven zynde, daarom hier achter by gevoegt zyn. in het jaar 1127. in een *diergelyke Brief*, hier achter aangevoegt. in het jaar 1129. in een *Brief by Dumber in het Kerkelyk en Werelthk Deventer pag. 343.* in het jaar 1131. in een *Onuitgegeve Brief* hier achter, en by *Buchel in zyne Aantekeningen over Heda pag. 162.* alwaar hy, door onachtfaemheit des uitschryvers dies briefs, of der druckers, *Rengod* genoemd word. Hy is gestorven den xxiii. Augustus, sonder dat het jaar-getal uitgedrukt word, by *Matthaecus de Fundat. & Fat. Eccles. pag. 96.*

ROTARDUS word in de *Lyst van Buchel* als Prooft van den Dom opgegeven op het jaar 1120. en verders van hem gezegt, dat hy van andere *Ludgardus*, of *Liesbardus* genoemd, en naderhand Bischoep van Kameryk geworden zy. Van hem kan gelien worden *Carpentier Hist. de Cambray tom. I. pag. 358.* Het selve getuigt ook de *Schryver van het Ostr. Bisdom (1) tom. I. pag. 86.* daarby voegende, dat men in sommige schriften *Ludgardus*, in sommige *Liedgardus* op hetzelfde jaar als

A 4

De-

(1) [K. O. tom. II. pag. 22.]

Deken vermeld vind: het geen eene dwaling van den vertaaler is. Want in het Latynsche werk noch *Praepositus*, noch *Decanus* voorkomt. Dog op het jaar 1120. is niet *Ludgardus*, maar *Lubbertus*, of, gelyk hem andere noemen, *Lusbertus* Dom-Deken geweest. Hy kan ook op dat jaar geen Dom-Prooſt geweest zyn, om dat de even voorafgaande Mengod voor en naa het jaar 1120. in verſcheyde oude brieven als Dom-Prooſt vermeld word. Dat'er evenwel omtrent deſe tyd een Prooſt *Lieshard*, of *Luitard*, te Utrecht geweest is, dog dat die waarſchynelyk de waardigheid van Prooſt van Sinte Marie aldaar bekleed heeft, zal op zyn plaats aangetoont worden.

HARDBERT, of **HEREBERT**, ook **HERIBERT** VAN **BEROM**, of van **BIEROM**, genoemd, afkomstig uit Vrieſland, word als Prooſt van den Dom gemelt in het jaar 1130. in een *Brief*, die *Buchel* in zyne aantekeningen over *Heda* pag. 161. ingelaſt heeft. Doch, dat aldaar voor *MCXXX*. geleſen moet worden *MCXXXI*. blykt niet alleen uit de negende Indiſtie, en het ſevende jaar van Lotharius, in den brief aldaar vermeld: maar ook uit *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 360. die deſe ſelve brief uit een beeter handschrift uitgegeven, en daarin het jaar *MCXXXI*. gevonden heeft. Hy word ook als Dom-Prooſt vermeld in het jaar 1132. by *Matthaeus tom. VI. Analeſt. pag. 75. ad Rer. Amorſ. Script. pag. 15.* en in *de Oudbeden van Vrieſt.* (1) *tom. I. pag. 472.* in het jaar 1134. by *Miraeus lib. I Diplom. Belgic. cap. LIII.* in het jaar 1139. *Ziet Heda pag. 160.* In het ſelve jaar 1139. is by *Andreas van Kuyck* in het Biſdom van Utrecht op-

gevolgt. Siet *Analist. Saxo ad ann.* 1139. Hy overleed de ses en twintigste Bisfchop den XII. November des jaars 1150. Siet *Matthaeus ad Anonym. Bell. Covord.* pag. 94. en in *Fundat. ac Fat. Eccles.* pag. 104.

COENRAAD, Mark-Graef van Oostenryk, (een halve broeder van moeders syde van Keyfer Coenraad den derden, een zoon van Leopold den Heyligen, Mark-Graef van Oostenryk, en van Agnes, dochter van Keyfer Hendrik den vierden, eertyds getrouwt met Frederik van Hohenstauffe, Hertog van Swaben, en naderhand in het jaar 1106. aan den voornoemden Mark-Graef Leopold hertrout) word als Dom-Prooost vermeld in het jaar 1142. by *Hundius en Gewoldus in Metropol. Salisburg. tom. III. pag. 210.* in het jaar 1145. by *Heda pag. 163. 167. Buchel over Heda pag. 168. Miracul. lib. II. Donat. Belgic. cap. XLVI.* en in *Batav. Sacr. (1) tom. II. pag. 98.* Of hy reets te voore omtrent het jaar 1131. Canonik van Sint Lambert te Luyk, en Prooost van Huy geweest zy, gelyk *Tolner. in Cod. Diplom. Palat. pag. 42.* schryft, wil ik in het midde laten: alhoewel het my niet waarschynelyk voorkomt. Hy word in het jaar 1149. of als andere willen 1148. Bisfchop van Pasfauw, en in het jaar 1165. Aarts-Bisfchop van Saltzburg. Siet *Pez Rerum Austriae. Scriptor. tom. I. pag. 16. 134. 300. 442. 575. en 1203.* Hy sterft in het jaar 1168. *Pez d. l. pag. 345.* en wel op den xxviii. September volgens *Brockius in zyne Geschr. Lyst.* en is begraven in het Clooster van Admont. Siet *Pez Rerum Austr. Script. tom. I. pag. 300. 442. 575. en 1203.* en *Buchel over Heda pag. 168.*

Dat

(1) [K. O. tom. 1. pag. 198.]

Dat hy de Dom-Proofstye niet tot zyn doodt behouden, maar tot hoger kerkelyke waardigheyt gevordert zynde afgestaen heeft, kan uit zyn navolger afgenomen worden.

GODEFRID VAN RHEENEN, een zoon van Godefrid, en van Sophia, gelyk blykt, ten deele uit *Buchel over Heda pag. 176.* en een *Oude Brief, uitgegeven door Matbaeus ad Anonym. Bell. Covord. pag. 113.* ten deele uit een *andere Brief, mede aldaar uitgegeven pag. 100.* word in *Zektre Geschr. Lyst der Proosten en Deken* als Dom-Prooft gemeld in het jaar 1148. wanneer zyn voorfaat Coenraad Bischof van Passauw wierd. Word nog als Prooft van den Dom vermeld in het jaar 1154. by *Matbaeus in Praefat. de Fundas. & Fat. Eccles. in* het jaar 1155. Siet *Matbaeus de Jure Gladit pag. 120.* in het jaar 1156. Siet *Matbaeus de Nobil. pag. 459.* Op het selve jaar 1156. wierd hy tot opvolger van Herman, den seven en twintigsten Bischof van Utrecht, verkooren. Siet *Beka pag. 53. de Vermeerderde Chronyk van Beka by Matbaeus som. V. Analekt. pag. 80. Johann. de Letdis Chron. Belg. lib. XVII. cap. XXII.* en *Heda pag. 171.* Hy sterft den xxvii. Mey des jaars 1178. en wierd in den Dom begraven. *Anonym. de Bell. Covord. cap. III. Beka pag. 55. de Vermeerderde Chronyk van Beka by Matbaeus som. V. Anal. pag. 88. Job. de Letdis Chron. Belg. lib. XVIII. cap. XII. en Heda pag. 174.*

ARNOUT wordtentyde van Godfrid van Rheenen, Bischof van Utrecht, dog sonder uitgedrukt jaar - getal, als Dom-Prooft gemeld by *Buchel over Heda pag. 176.* in het jaar 1168. by *Matbaeus ad Anonym. Bell. Covord. pag. 100.* en in het jaar 1169.

al-

aldaar pag. 103. Hy is gestorven den xxx. November. Siet *Matthaeus de Fundat. & Fas. pag. 106.*

SIMON staat als Dom - Prooft bekend in de jaaren 1174. 1176. en 1178. by *Broeckius in zyne Geschr. Lyft.* in het gemelde jaar 1176. by *Matthaeus ad Anonym. Bell. Covord. pag. 104.*

DIRK VAN HOLLAND, een zoon van Dirk, volgens het gemeen gevoelen, den sesden van die naam, Graaf van Holland, en van Sophia, die eene dochter was van Otto, Graaf van Rheinek, en van Geertruyd dochter van Jan, Graaf van Benthem, en tot haar vaderlyke groot-vader had Herman Graaf van Salms, welke in het jaar 1082. door sommige Vorsten tot Roomsche Koning tegen Keyser Hendrik de vierde verkoren wierdt, word als Prooft van den Dom gemeld in het jaar 1105. Siet *Wilhelm. Procur. Egmond. by Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 55. Beka pag. 97. Johann. de Leidis Chron. Belg. lib. XIX. cap. III. en de Vermeerderde Chron. van Beka by Matthaeus Analect. tom. V. pag. 94. in het jaar 1106. by Matthaeus de Jure Gladii pag. 383. in het jaar 1109. . . in een Ongeedrukte brief bier achter num. IX. Op datfelve jaar is hy te gelyk met Arnout van Isenburch, Proost van Sint Lebuinus Kerk te Deventer, tot Bischof van Utrecht verkooren, en van Roome, waar naa toe hy wegens dese dubbelde verkiefing gereyft was, terug komende te Pavia in het jaar 1108. gestorven, en ook aldaar begraven. *Wilhelm. Procur. Egmond. by Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 57. Beka pag. 61. Anonym. Bell. Covord. cap. X. De Vermeerderde Chronyk van Beka by Matthaeus Analect. tom. V. pag. 99. Johann. de Leidis Chron. Belg. lib. XIX. cap. VII. en Heda pag. 184.**

FLORENS VAN HOLLAND, een zoon van

van Floris de derde, Graaf van Holland, en van Ada, suster van Willem, Koning van Schotland, is zyn Oom Dirk in de Proofstye van den Dom opgevolgt, en word gemeld op de jaaren 1199. en 1201. Siet *Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 366.* in het jaar 1204. Siet *Wilhelm. Procurat. Egmond. by Matthaeus tom. IV. Analect. pag. 64. 65. 66. en 71.* en de *Vermeerderde Chronyk van Beka by Matthaeus Analect. tom. V. pag. 108.* In den oorlog, die 'er tusfchen zyn broeder Willem en nicht Ada, met Lodewyk Graaf van Los getrouwt, ontstaan is, trok hy de partye van Willem, doch wierd in het jaar 1204. door Dirk van Are Bifchop van Utrecht, die het met Ada en den Graaf van Los hielt, gevangen, en op het slot ter Horst gevoert. Siet *Wilhelm. Procurat. Egmond. by Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 64. en 66.* De *Rym-Chronyk van Melis Stoke pag. 69. 70. en 71.* *Beka pag. 63. 64.* *Johann. de Leid. Chron. Belgic. lib. XX. cap. II. & III. Heda pag. 186.* en andere. Uit dese gevangenis heeft hy fig met groot los-gelt wedervrygekost. Siet *Anonym. de Bell. Covord. cap. XIV.* Dat hy in het volgende jaar 1205. omtrent den herft weder vry was, blykt uit *Wilhelm. Procurat. Egmond. ter gefegde plaatfe pag. 71.* Het fchynt evenwel, dat hy om zyne vryheit te bekomen onder andere ook aiftand van de Dom-Proofstye heeft moeten doen, omdat ons in het jaar 1204. Lodewyk als Dom-Prooift voorkomt; gelyk volgen fal.

LODEWYCK is mogelyk den voorfz. Florens van Holland in de Dom-Proofstye opgevolgt, dewyl hy als Dom-Prooift vermeld word in een brief van het jaar 1204. door *Buchel in zyn' Aantekeningen over Heda pag. 191.* ingelast. Dat dese Lodewyck waarfchynelyk uit het geflacht der Graaven van Gelderland

land geweest zy, sullen wy in de Lyst der Proosten van Oud - Munster sien. Hy word sonder bygevoegt jaar - getal gemeld in een Onuisgegeve Brief hier achter. Ik kan niet nalaaten hier by te voegen, 't geen de Heer van de Water, Griffier van het Hof van Utrecht, desen Lodewyk aangaande, in het Aanbangsel van het eerste deel van het Groot Utr. Placaat-boek pag. 792. aangetekent heeft: " Lodewyk word ook op het

„ jaar 1204. gemeld in de Gemelde Lyst. Hier tegen geld niet, dat hy als Proost van den Dom

„ voorkomt in het jaar 1240. in de Beschryv. van het Bisdom van Deventer pag. 458. [van de uitgaaf in folio, of tom. I. pag. 134. van de uitgaaf in octavo,] dewyl zulks aldaar een tastelyke schryf- of drukfeyl is. Want voor eerst zo

„ word'er even te vorenen Theodoricus, Proost genoemd, welke is Dirk van Randenrode, te dier tyt Dom - Proost, by wien word gevoegt Henrik van Breda Dom - Deken. Daarop moest volgen de naem vanden Proost van Oud - Munster, doch in plaatse van dien staat'er: Ludovicus Dom - Proost, N. Proost van Sint Salvators Kerk. Die N. geeft genoegsaam te kennen, dat hier een mislag in het uitschryven begaan is. Ten andere zo blykt het uit het instrument, dat dese Lodewyk, die hier in het jaar

„ 1204. voorkomt; in het jaar 1240. al overleden is. Om hierop niet langer te staan, zo oordeelen wy, dat hier moet geschreven worden: Ludovicus Proost van Sint Salvator; welke Lodewyk te diertyd Proost van Oud - Munster geweest is. Siet de Lyste van de Proosten van Oud - Munster." Tot verdere opheldering en be-

bevestiging deser gissing doe ik hier by, dat de Nederduytsche brief, die in de *Beschryving van het Bisdom van Deventer* voortkomt, is eene vertaling van een Latynsche brief, die door *Lindeborn in Hist. Episcop. Dav. pag. 73. en 74.* uitgegeven is: alwaar dus in de Latynsche taal staat: *Testes Theodoricus Praepositus, Henricus de Breda Decanus Ecclesiae majoris Ludovicus, S. Salvatoris, Reynarus S. Petri, &c.* Waaruit reeds blykt, dat de letter N, die de Heer Griffier verwerpt, ook in de oorspronkelyke taal, waarin dese brief geschreven is, niet gevonden word, en alleen door den vertaalter ingevult is, om dat hy vermoedede, dat de naam van den Prooft van Sint Salvators Kerk door het een of ander toeval overgeslagen was. Verders heeft *Lindeborn* de woorden *Theodoricus Praepositus* dus verstaan, als of dese Dirk Prooft van Sint Lebuinus Kerk te Deventer geweest was: waarom hy ook onder de Proosten dier Kerk *Theodoricus van der Lippe*, broeder van Otto, den tweeden van desen naam, Bisschop van Utrecht, op de jaaren 1220. en 1240. als Prooft vermeld *pag. 64.* Waarin hem de *Schryver der Oudbed. van het Bisd. van Devent.* (1) *tom. 1. pag. 118.* gevolgt is. Dog dit gevoelen is niet aannemelyk, om dat de Heer *Dumbar in het Kerkelyk en Wereltyk Deventer pag. 321.* ons eene Lyst der Proosten van Deventer uit oude brieven en verscheyde Schryveren opmakende, getuigt, dat Diderik van der Lippe Prooft van Deventer in het jaar 1227. overlede zy aan eene wonde, die hy in den slag by Coevorden bekomen had, en dat hem in de waardigheid van Prooft gevolgt zy Otto, door *Linde-*

(1) [K. O. tom. 6. pag. 454.]

Lindeborn overgeslagen, en vermeld in een brief van het jaar 1230. die in het jaar 1239. gestorven is. Siet vanden doot van Dirk Prooft van Deventer, des Bisschops broeder, *Anonym. de Bello Coword. cap. XXV.* die getuigt, dat hy in dien slag, swaar aan het hoofd gewond zynde, gevangen, en aan de wonde overleden, te Deventer begraven zy. Desgelyks getuigt *Albertus Stadensf. ann. 1227.* dat dese Dirk acht dagen na de ontfange wonde gestorven zy. Dat hy ook te Deventer begraven zy, vind ik in *Zekere Lyst der Proosten en Dekenen* aangetekent. Voeg hierby, dat, zo de woorden *Theodoricus Praepositus* verstaan moeten worden van Dirk, Prooft van Deventer, insgelyks de woorden, die volgen, *Henricus de Breda Decanus* te kennen sullen geeven, dat op denselven tyd Henrik van Breda Deken van Deventer geweest zy: daar evenwel *Lindeborn pag. 66. 67. en de Schryver der Oudbeden van het Bisd. van Deventer (1) pag. 121. 122.* willen, dat Henrik van Breda in het jaar 1206. Deken van Deventer geweest, en al lang voor het jaar 1240. een ander, Antonius genoemd, hem in de Dekanye opgevolgt zy. Waarby gemelte Heer *Dumbar pag. 336.* doet, dat dese Henrik van Breda Deken van Deventer den 1. November van het Jaar 1221. overleden zy. Alle dese redenen byeen genomen bewegen my, om door eene geringe verandering der distinctien in den Latynsche brief by *Lindeborn* aldus te leezen: *Testes Theodoricus Praepositus, Henricus de Breda Decanus Ecclesiae majoris, Ludovicus S. Salvatoris, Reymarus S. Petri &c.* het welk

(1) [K. O. tom. 6. pag. 454.]

welk dan aldus vertaalt moet worden: *De gestigten zyn Theodorikus Proost, Hendrikus van Breda Deken der Hoofst-kerk, Lodewyk Proost van Sint Salvator, Reymer Proost van Sint Pieter, enz.* Waardoor de giffing van den Heer Griffier van de Water versterkt, en alle swarigheid opgsheven word.

OTTO VAN DER LIPPE was een zoon van Bernard van der Lippe en van de suster van Dirk van Are, Bisschop van Utrecht. Siet *Anonym. de Bell. Covord. cap. XVII.* Andere noemen zyne moeder Sophia, eene dochter van Frederik Graaf van Arensburg, zyne groot-moeder Petronella dochter van den Heer van Are, een nabestaande van Keiser Lotharius den tweeden. Siet *Hamelmann. Oper. Genealogico-histor. pag. 394.* Hy word als Dom-Proost gemeld in het jaar 1205. in een brief by *Mattbaeus Analect. tom. VI. pag. 135.* en in de *Oudbed. van Zeeland (1) tom. I. pag. 264.* Siet ook *Mattbaeus in Praefat. de Fundat.* alwaar door een druk-feyl het jaar 1245. voor 1205. gestelt word. Ik geloof ook, dat hy als Dom-Proost vermeld word in het jaar 1208. in een brief by *Mattbaeus in de Aantekeningen over Anonym. Bell. Covord. pag. 129.* alwaar het waarschynelyk is, dat men voor *major Decanus* lezen moet *major Praepositus.* Siet onder de Dekens van den Dom op Otto. Hy is Otto van Gelder in het Bisdom van Utrecht opgevolgt in het jaar 1215. en niet in het jaar 1212. als de *Schryver van het Utr. Bisdom (2) tom. I. pag. 87.* wil. Dese waardigheid heeft hy twaalf jaaren beseten, en is door die van

Coe-

(1) [K. O. tom. 4. pag. 66.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 22.]

Coevorden om hals gebracht den xxvii. Julius in het jaar 1227. Siet *Anonym. Bell. Coevord. cap. XXIV.* en *Albert. Stadensf. ann. 1227.*

WILBRAND VAN OLDENBURG, die omtrent het jaar 1225. tot Biffchop van Paderborn, en in het jaar 1227. tot Biffchop van Utrecht verkoren is, was eenige tyd te voore, eer hy aan het Bifdom van Utrecht quam, door het grootste gedeelte van het Capittel tot Prooft van den Dom gemaakt. Siet *Anonym. Bell. Coevord. cap. XXVI.* alwaar meer andere kerkelyke waardigheden, die hy befiten heeft; opgetelt worden. Zo hy evenwel Dom-Prooft geweest is, fchynt hy die waardigheid weder afgeftaan te hebben, doe hy Biffchop van Paderborn gekoren wierd, om dat op dat jaar een andere Dom-Prooft gemeld word. Hy word in alle *Lysten der Dom-Proofften* overgeflogen.

DIRK VAN RANDENRODE is Wilbrand, zo hy Dom-Prooft geweest is, in die Prooffdye opgevolgt, wanneer Wilbrand Biffchop van Paderborn wierd. Ten minfte Dirk word als Dom-Prooft gemeld op het jaar 1225. in een brief by *Matthæus de Jure Gladii pag. 425.* alwaar hy (onfeker om wat reden) *Theodericus Marchio*, of *Dirk Mark-Graaf*, genoemt word. op het jaar 1226. by *Matthæus ad Anonym. de Bell. Coevord. pag. 161.* op het jaar 1227. by *Matthæus ibid. pag. 160.* op het jaar 1228. by *Matthæus ibid. pag. 163.* en by *Buchel. ad Hedam. pag. 203.* op het jaar 1239. in een *Onuytgegeve Brief bier achter.* op het jaar 1240. by *Lindborn in Hiftor. Epifcop. Daventr. pag. 74.* op het jaar 1243. in een *Onuytgegeve Brief bier achter.* Dat hy in het jaar 1247. noch Prooft geweest, en den 10. Februarius van het jaar 12...

gestorven zy , getuigt *Broekius in zyn Geschr. Lyst.*

GUIBERT, of GODEBERT, of gelyk andere hem noemen GODFRIED , (die GISELBERTUS genoemd word by *Matthæus in Præfat. de Fundat.*) VAN PERWEYS staat als Proost aangetekent in het jaar 1250. by *Buchelad Hedam pag. 221. en pag. 251. en by Dumbar in het Kerkelyk en Wereldlyk Deventer pag. 315. in het jaar 1252. by Matthæus de Fundat. Eccles. pag. 566. in het jaar 1265. Siet de Oudbeden van Delfland (1) pag. 272. in het jaar 1266. in Zeekere Geschr. Lyst. Zyn geslacht-register van vaders syde is te vinden by *Miræus in Notis. Eccles. Belg. cap. CCVI. van moeders syde by derselvoe cap. CXXXII. Van zyn afkomst kan mede nagesien worden Buskens Tropb. de Brabant lior. VIII. pag. 627. en 628. alwaar ook verscheyde andere kerkelyke amten , die hy bekleed heeft, opgetelt worden. Eer wy verder gaan, kunnen wy niet nalaten aanteteken, dat 'er aangaende de opvolgingder Proosten omtrent dese tyd in de verscheyde Lysten, die ons ter hand gekomen zyn, veel verschil zy. In de Lyst van Buchel word achter Dirk van Randenrode geplaatst Dirk van Wyckerade in het jaar 1247. en dan Godebert van Parwys in het jaar 1263. By *Matthæus in Præfat. de Fundat.* vind ik achter Theodoricus in het jaar 1228. dat is Dirk Randenrode, als Proosten vermeld *Giselbertus in het jaar 1250. en Lubbertus in het jaar 1252. De Sebryver van het Utr. Bisd. (2) tom. I. pag. 87. de se***

(1) [K. O. tom. 3. pag. 734.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 22.]

te twee Lyften gebruykende heeft defelve aldus in een gefmolten, dat hy achter Dirk van Randenrode ftelt *Dirk van Wykerade* in het jaar 1247. *Gifelbertus* in het jaar 1250. *Lubbertus* in het jaar 1252. en dan *Godebertus Parwys* in het jaar 1263. en 1266. Dog *Dirk van Wykerade* behoort niet tot de Proofften van den Dom, maar fchynt Deken dier kerk, en Proofft van Oud-Munfter gewoest te zyn, als te zyner tyd volgen fal. *Gifelbert* heb ik nergens als Dom-Proofft vermeld gevonden, en alleen in de aangehaalde plaatfen by *Buchel ad Hedam*, en *Dunbar* een Latynfe brief, in welke hy met de eerfte letter van zyn naam G. op het jaar 1250. gemeld word. Dog dat die letter niet *Gyselbert*, gelyk *Matthæus* fchynt gedacht te hebben, maar *Guibert* betekent, heb ik uyt de aangehaalde brief by *Matthæus in Fundat.* opgemaakt. Veel minder kan ik het doen van den *Schryver van het Utr. Bisd.* goetkeuren, die *Gifelbertus* en *Godebertus Parwys* als twee byfondere en onderfcheyde Proofften opgeeft. *Lubbert*, die alleen by *Matthæus*, en, die hem volgt, den *Schryver van het Utr. Bisd.* gewaagt word, kan op het jaar 1252. geen Proofft geweest zyn, om dat G. of *Guibert*, en voor en naa dat jaar de Dom-Proofftdye befeten heeft; waarom ik hem uyt het getal der Dom-Proofften uytgemonfter heb.

BARTHOLOMÆUS VAN WASSENAAR,
Heer van Cranenburg, een zoon van Dirk van Waffenaar en van Bartha van Teylingen, heeft na het overlyden van zyn vrouw N. van Bleyfwyk (waar by hy kinderen heeft geteelt, die het geflagt van Cranenburg, nu al lang uytgeftorven, voortgezet heb-

hebben) den geestelyken staat aangenomen, en is Prooft van den Dom geworden. Siet *Bocken-berg Heroës Waffonar. pag. 135. en 136. en van Leeuwen Batav. Illustr. pag. 1294.* Hy word in alle *Lysten der Dom-Prooftern*, die my ter hand gekomen zyn, overgeslagen. Dog, zo hy Dom-Prooft geweest is, schynt hy hier geplaatst te moeten worden. Evenwel de selve *van Leeuwen*, die dese Bartholomæus in navolging van Bockenbergs Dom-Prooft genoemt heeft, noemt hem Dom-Deken in *Batav. Illustr. pag. 1148.* waar in hem voorgegaen is *W. van Goutboven in de Chron. van Holl. pag. 135.*

ADOLPH VAN WALDECK was een zoon van Adolph Graaf van Waldeck, en van Helena Mark-Gravin van Brandenborch. Siet *Magnum Chronic. Belgic. pag. 279.* Hy was Canonik van Luyck, en word gefegt Prooft van den Dom geworden te zyn in het jaar 1280. by *Buchel ad Bekam pag. 109.* word ook gemeld in het jaar 1289. by *Buchel ad Hedam pag. 225.* in het jaar 1294. by *Matthæus in Praefat. de Fundat.* In het jaar 1301. wierd hy door sommige der Canoniken tot Bisfchop van Utrecht verkoren; dog de andere hebben Guy van Henegouwen, Thefaurier der Kerke van Luyck, aangestelt: wiens party, door deszelfs broeder Jan Graaf van Holland, Zeeland, en Henegouwen gesterkt zynde, heeft boven gedreven. Siet *Beka pag. 105. Job. de Letdis lib. XXVI. cap. V. en Heda pag. 229.* Dese Adolph na Rome vertrocken zynde, misfchien wegens dese dubbelde verkiefing, is door Paus Bonifacius den achtste (die Hugo van Chalons, Bisfchop van Luyk, van de zyne beschuldigt, in het Aarts-Bis-

Bisdom van Befançon verplaatst had) met het Bisdom van Luyk begiftigt. Dog hy is het volgende jaar 1302. op den XIII. December, zynde het feest van Sinte Lucie, aan vergift overleden. Siet *Hocsem. Gest. Pontif. Leod. by Chapeavill. tom. II. pag. 334. 336. 340. en Chron. Magn. Belg. pag. 279.*

GYSELBERT word als Prooft van den Dom gemeld op den VII. Mey des jaars 1303. by *Broeckius in zyn Geschr. Lyst.*

WILHELM VAN HORNE is Prooft van den Dom geweest, en sneuvelde in den slag op Duyveland tegens Guy, zoon van Guy Grave van Vlaenderen, in het jaar 1304. *Wilhelmus Procur. Egmond. by Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 141. Beka pag. 106. Chronyk van den Klerk der laage landen by de Zee pag. 195. Het oude Goudse Chronyken pag. 89. Job. a Leid. Chron. Belg. lib. XXVI. cap. XI. De Vermeerderde Beka by Matthaeus Analect. tom. V. pag. 197. Veldenaer Chron. van Holland pag. 67. Chronie. de Holland. apud Matthaeum Analect. tom. IX. pag. 123. en Heda pag. 230.*

ENGELBERT VAN HORNE was Dom-Prooft omtrent de jaaren 1306. en 1311. volgens de *Gesbreve Lyst van Broeckius. Maar Buchel ad Hedam pag. 233. getuygt, dat hy oude papieren van het Capittel van den Dom gesien heeft, waar uyt bleek, dat dese Engelbert in het jaar 1302. Prooft en Archi-Diacon van den Dom geweest-zy, en dat uyt het geslacht-register van de Familie van Horne, door Rietwyk met tamelyke nauwkeurigheid opgemaakt, kan gesien worden, dat hy die waardigheyd nog in het jaar 1307. bekleet heeft.*

Waar dat men dan met de twee voorgaande Proosten sal blyven, kan ik tot nog toe niet oplossen: ten zy men stellen wilde, dat Willem van Horne Dom-Proost, en Engelbert van Horne Proost van Oud-Munster te onrecht met malkanderen vermengt worden. Van dese Engelbrecht siet ook achter in *de Lyst der Proosten van Oud-Munster*.

DIDÉRIK staat als Proost van den Dom ter deser plaats, doch sonder bygevoegt jaar-getal, aangetekent in *de Geschreeve Lyst van Brockhus*.

FLORIS VAN JUTPHAES, een zoon van Willem van Jutphaes en van N. over de Vecht, (zyn vaders moeder was een natuurlyke dochter van Floris Graaf van Holland, waar van hy, en verscheyde andere van het geslacht van Jutphaes na hem, de naam van Floris gevoert hebben: zyn moeders moeder was N. van Loendersloot: zyn broeder Hendrik van Jutphaes was Dom-Deken, als in *de Lyst der Dekens van den Dom* volgen zal) was eertyds Deken van Sint Jan t'Utrecht, gelyk in *de Lyst der Dekens van die Kerk* volgen zal; en word als Proost en Archi-Diacon van den Dom vermeld in het jaar 1311. by *Matthæus de Jure Gladii pag. 116. en pag. 362.* in het jaar 1317. in een *Ongedrukte brief hier agter*, en by *Matthæus de Nobilitate pag. 548. en de Foundationib. Eccles. pag. 182.* in het jaar 1322. by *Beka pag. 112. Wilhelm. Procurat. Egmond. by Matthæus Analect. tom. IV. pag. 174.* daar hy evenwel by zyn naam niet genoemt word, *de Vermeerderde Chron. van Beka by Matthæus Analect. tom. V. pag. 214. Heda pag. 239. en Matthæus Analect. tom. I. pag. 189.* in het jaar 1330. by *Matthæus in Praefat. de Fundat.* in het jaar 1333. by *Matthæus de Jure Gladii pag.*

pag. 523. Van dese Floris word in *bet Utr. Bisd. (1) tom. I. pag. 88.* vermeld, dat hy het huys te Doirn begonnen heeft, 't welk niet lang daar na is vervallen; waarin de Schryver gevolgt is *Buchel in zyn Geschr. Lyst der Proosten en Dekenen.* Nu getuygen *Beka, Wilhelmus Procur. Egmond. de Vermeerderde Beka, en Heda* op de hier voore aangehaalde plaatsen, dat Graaf Willem van Holland het huys te Doirn afgebrand hadde. Waarom Floris schynt het verbrande huys weder begonnen te hebben op te timmeren. Hy sterft den xxviii. Maart volgens *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 82.* en *bet Dood-boek van bet Convent van Witte-Vrouwen t'Utrecht.* en wel in het jaar 1337. volgens *de Geschreue Lyst van Broeckius:* 't geen ook bevestigt word door zyn Graffschrift, op een blauwe sark met koper overtogen, die in de Domkerk aan de noord-syde van 't Choor gelegen heeft, uitgehouwen, welk aldus luyde: **DOMINVS FLORENTIVS DE JVDFAES PRAEPOSITIVS ET ARCHIDIACONVS TRAIECTENSIS, XVI OBIIT ANNO DOMINI MILLESIMO TRECENTESIMO TRIGESIMO SEPTIMO. REQUIESCAT IN PACE.**

HENRIK VAN MIERLAAR, die te onrecht *Hendrik van Nieuland* genoemt word in *bet Utrechts Bisd. (2) tom. 1. pag. 88.* een Gelders Edelman, Decretorum Doctor, word door het Dom-Capittel tot Proost verkooren op den vi. April des jaars 1337. of daar omtrent, volgens de aantekening van *Brock en andere in haar Geschr. Lyst.* die ook getuygen, dat hy het huys, of liever Casteel, te Doirn,

(1) [K. O. tom. 2. pag. 22.] (2) [K. O. ibidem.]

Doirn, door zyn voorganger Floris van Jutphaes begonnen, op zyneygen kolten opgetimmerd en volmaakt heeft omtrent het jaar 1356. Van hem word als Prooft gewach gemaakt op den **xxi. Augustus** in het jaar 1337. by *Matthæus ad Rer. Amorsfort. Script. pag. 213.* in het jaar 1338. by *Matthæus de Jure Gladii pag. 605.* in het jaar 1345. by *Matthæus de Nobilit. pag. 615.* Hy sterft op het Feest van Sinte Agnes, zynde den **xxi. Januarius** in het jaar 1362. volgens *Brock en andere in haar Geschr. Lyst.* Te onrecht heeft *Matthæus in Præfat. de Fundat.* hem na den volgenden Sweder Uterloe geplaatst.

SWEDER UTERLOE, afkomstig uit Overysfel, is na het overlyden van Mierlaar Proost van den Dom geworden, volgens *Brock en andere in haar Geschr. Lyst.* Hy soude in de jaaren 1360. en 1363. als Dom-Prooft gemeld worden, volgens het schryven van *Matthæus in Præfat. de Fundat.* Dog, indien het waar is, dat zyn voorlaat Mierlaar in het jaar 1362. overleden zy, kan hy op het jaar 1360. nog geen Dom-Prooft geweest zyn. Dit is seker, dat hy als die waardigheid bekledende voorkomt in het jaar 1364. by *Matthæus de Nobilit. pag. 787.* en *tom. IX. Analect. pag. 202.* In het jaar 1365. by *Matthæus Analect. tom. IX. pag. 224.* Als Johan van Vernenborch, de acht en veertigste Bischop van Utrecht, in het jaar 1365. gestorven was, zyn verscheyde Canoniken, voorwendende dat het voor hun te Utrecht niet veylig was, uyt die stad vertrocken, en hebben by een openbaare aankondiging de overige Canoniken doen weten, dat zy tegen den **ix. Julius** van dat jaar te Deventer souden maken te zyn; alwaar
zy

zy vervolgens desen Sweder tot Biffchop verko-
ren hebben. Maar de andere Canoniken, die
te Utrecht gebleven waren, hebben Arnoud van
Horne tot Biffchop verkoren, en in die waardig-
heid doen stand houden. *Chronic. Magn. Belgic.*
pag. 319. Siet voornamelyk den brief uitgegeve
door *Matthæus Analeft. tom. IX. pag. 229.* Zyn
verkiefing als Biffchop te niet loopende, heeft hy
evenwel de Dom-Proostdye behouden, en word
als Dom-Proost vermeld in het jaar 1375. in een
brief by *Matthæus de Fundat. Eccles. pag. 44.* Op het
jaar 1377. des Vrydags na Alder-Heyligen dach
is het verschil, dat dese Sweder Uterloe als Dom-
Proost met den Dom-Deken en Canoniken dier
kerk hadde, door een uytpraak van Biffchop Ar-
noud van Horne, aan wie de faak verbleven was,
afgedaan. Siet *de Onuytgegeve brief desen aangaan-
de hier achter.* Hy is overleden den xxii. April,
volgens *het Dood-boek van het Convens van Wit-
te-Vrouwen.* en wel in het jaar 1378. gelyk blykt
uyt zyn Graf fchrift hier na volgende, dat op
zyn fark in de Dom-kerk uitgehouden was:
**OBIIT VENERABIL' DOMINVS PRAEPOSI-
TVS TRAIECT. ET ARCHIDIAC. SWEDE-
RV'S VTERLOE ANNO MCCCLXXVIII. XXII.
APRIL. HIC SEPVLTVS.** Siet ook *Buchel* over
Heda pag. 253. Men moet het derhalve voor
een fchryf of druk-feil rekenen, dat in het gedenk-
fchrift, door *Matthæus de Fundat. Eccles. pag. 7.*
uytgegeven, ons het jaar 1377. als zyn fterf-jaar
voorkomt. Want dat hy den xxii. April van het
jaar 1377. nog leefde, en eenige maanden daar
na nog geleefd heeft, blykt uit de zo even aan-
gehaalde *Onuytgegeve brief.* Men vind ook eenen

Sweder Uterloe, dewelke omtrent het jaar 1351. Proost van Sint Pieters Kerk soude geweest syn. Siet van den selven onder de Proosten van Sint Pieter.

GYSBERT COCK, een zoon van Heer Aart de Cock van Opyne en van Vrouwe Geertruyd van Broukhuyfen, is na het overlyden van Sweder Uterloe den xx. Mey des jaars 1378. tot Dom-Proost verkoren: welke verkiezing door Bisschop Arnoud van Horne in dat selve jaar goedgekeurt is. Wanneer de afgesant van Paus Urbanus de sesde het verdrag, tuschen Sweder Uterloe en het Dom-Capittel ten overstaan van Bisschop Arnoud van Horne opgerecht, goedgekeurt hadde, heeft Gysbert Cock het selve insgelyks bekragtigt, en de onderhouding desselfs beloofd op den xvi. Julius des jaars 1381. Siet twee Onwysgegeve brieven hier achter. Hy sterft den xx. Mey des jaars 1391. en is begraave t'Utrecht in de Dom-kerk onder een blauwe sark met een koperen plaat overtoge, op welke dit navolgende opschrift te lesen was: *HIC LACET SEPULTVS VENERABILIS VIR GISELBERTVS DICTVS COC DE OPINEN PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS TRAIECTENSIS, QUI OBIIT ANNO MCCCXCI. XX. MENSIS MAII. AMEN.*

WILLEM GERBRANTSE VAN DER COULSTER, Cancellier van Hertog Albert van Beyeren, Graaf van Holland, is Canonik in den Dom geworden, en in de besitting van de Proostdye dier Kerke gestelt den xxi. Mey des jaars 1391. volgens Brochtus in zyn Geschr. Lyst. waarop hy den xxix. Mey desselfen jaars het verdrag, door bemiddeling van Bisschop Arnoud van Horne

ne tuffchen Swoder Uterloe als Proost, en het Dom-Capittel bewerkt, goedgekeest heeft, als blykt uyt een Onmysgegeve brief hier achter. Hieruyt kan men opmaken, dat *Simon van Leeuwen in Batav. Illustr. pag. 922. de Schryver van het Utr. Bisdom* (1) tom. I. pag. 88. en *Buchel in de Lyst der Proosten en Dekonen te onrecht stellen*, dat hy eerst op het het volgende jaar 1392. tot Dom-Proost verkoore, of tot Proost van Utrecht aangenomen zy. Hy is volgens het eenparig getuigenis van *Brockius, Buchel, en den Schryver van 't Utr. Bisdom* gestorven den x. October des jaars 1399. alleenlyk word zyn doot op den xii. October gebracht in *het Dood-boek van het Convent van Witsse-Vrouwen*.

JOHAN VAN MONTFOORT is geweest een zoon van Hendrik, Burg-Graaf van Montfoort, (wiens moeder was *Elisabeth van Cuylemburg*) en van *Odilia van Polanen*, dochter van *Jan Heer van Polanen*, van der *Lecke*, van *Breda*, enz. en van *Odilia van Horne*, halve-suster van *Arnoud van Horne*, Bisschop eertyds van Utrecht, en naderhand van *Luyck*. Dese is in October des jaars 1399. Canonik ten Dom geworden, en Dom-Proost gekoren. *Brockius in zyn Geschr. Lyst*. Doch vermids hy op die tyd nog minder-jaarg was, hebben eerst *Hendrik Burg-Graaf van Montfoort* zyn vader, en *Huybert van Montfoort* zyn oom, des Saterdags na *Sint Victors* dach in het jaar 1399. en naderhand *Willem Heer van Abcoude*, *Hubrecht Heer van Cuylemburg* en *Dirk van Polanen Heer van Asperen*, die *Johan van Montfoort* haar neef noemen, daags voor
Sint

(1) [K. O. tom. 2. pag. 22.]

Sint Thomas dag in het selve jaar 1399. beloofst, dat dese Johan van Montfoort, meerder-jarig geworden zynde, het verdrag, eertyds tusfen den Dom-Proost Sweder Uterloe en het Dom-Capittel aangegaan, bekragtigen sal, als blykt uyt *twee Onuytgegeve brieven hier agter*. Het geen hy ook nagekomen is den xvii. November des jaars 1404. by *zyn Onuytgegeve brief hier agter*. Hy word als Proost vermeld in het jaar 1405. en 1406. by *Matthæus in Praefat. de Fundat.* Wanneer zyn ouder broeder Sweder overleden was, is hy den-selven in het jaar 1413. in het Burg-Graaffchap van Montfoort opgevolgt, en door Frederik van Blankenheim Biffchop van Utrecht daar mede beleent den xviii. Februarius, op welken dach hy ook protesteert tegen de onbillike beloften, dië hy genoodsaakt wierd tegen zynen wil aan den Biffchop te doen, en sonder welke hy de beleening niet konde bekomen. Dit blykt ten deele uyt het *bet Leenregister van den Biffchop*, ten deele uyt een brief by *Matthæus de Jure Gladii pag. 142.* Hierop heeft hy in het volgende jaar 1414. de Dom-Proostdye nedergelegd, en is naderhand in huwelyk getreden met Cunegund van Bronkhorst, een dochter van Otto Heer van Bronkhorst, en van Hadedwich des Graven dochter van Tecklenborch, zynde de huwelykse voorwaarde getekent op sint Michiels dach in het jaar 1422. en heeft by haar kinderen verwekt, en wel onder anderen Hendrik zyn oudste zoon, van wien hy in de gevangenis geworpen en gehouden is tot op zyn dood. Siet *Heda pag. 287.* Zyn dood viel voor op sint Antonis dach in het jaar 1448. *Utrechts Bisdom (1) tom. 2. pag. 273.*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 250.]

SWEDER VAN CUYLEMBURG, een zoon van Gerard Heer van Cuylemburg, (wiens moeder was Judith van der Lecke) en van Bartha van Egmond, dochter van Jan Heer van Egmond, en van Guyotte van Amstel, is Canonik ten Dom in het jaar 1408. en, door afstand van Johan van Montfoort, Dom-Proost geworden den VIII. November des jaars 1414. *Brockius in zyn Geschr. Lyst.* Men vind hem als Dom-Proost vermeld op het jaar 1421. in de *Vermeerderde Beka by Matthaeus Analect. tom. V. pag. 450.* op het jaar 1423. in brieven by *Matthaeus Analect. tom. IX. pag. 269. 279. en pag. 280.* In het selve jaar is te Utrecht na de dood van Bisschop Frederik van Blankenheym over de verkiesing van een nieuwen Bisschop seer groote twist geresen. Een gedeelte verkoor Rudolph van Diepholt, Proost van Osnabrugge en Canonik te Ceulen; een gedeelte Johan van Buren, Proost van Akenen van Sinte Marie t'Utrecht; een derde partye Sweder van Cuylemburg, die zyn stemmen aan Diepholt overdeed. Dog Paus Martinus de vyfde heeft dese verkiesing vernietigt, en in het jaar 1424. tot Bisschop aangestelt Rabanus, nyt het adelyk geslagt van Helmstad afkomstig, die sedert het jaar 1396. het Bisdome van Spiers beseten had. Maar dese, sig in alle die menigvuldige Utrechtsche partyschappen niet willende insteken, heeft met Sweder van Cuylemburg het Bisdome voor de Dom-Proostdye in het jaar 1425. met toestemming van den Paus veruyt. Siet *Gbron. M. Belgic. pag. 369. Heda pag. 284. en Buchel over Heda pag. 288.* Sweder hier na te Utrecht komende is aldaar seer statelyk in de besitting van het Bisdome gestelt: maar, nadien
hy

hy grovelyk tegen de wetten en privilegien aanging, zyn de Staten van hem afgefallen, en hebben Rudolph van Diepholt tot Biffchop aangenomen. Eyndelyk is Sweder na Bafel vertrocken, alwaar een generaal Concilium gehouden wierd, om zyn recht op het Bifdom van Utrecht te vervolgen, alwaar hy ook overleden, en in de Kerk der Carthuysers begraven is. Zyn doot word gebracht op den XXI. Augufftus van het jaar 1432. in *sekere Gefchr. Lyft.* op het jaar 1433. by *Heda pag. 286.* en wel op Sint Matthaëus Apostel en Evangelift nacht, die tuffchen den XX. en XXI. September gevierd word, volgens het *Chronic. M. Belgic. pag. 372.* en *Suffrid. Petri in den Append. ad Hedam pag. 153.* denwelken volgt de (1) *Schryver van het Batav. Sacr. tom. II. pag. 426.* alwaar door een fchryf of druk-feyl te onrecht het jaar 1439. genoemt word. op het jaar 1434. volgens *Veldenaar in zyn Chron.* wiens vertaling in het Latyn *Matthæus tom. IX. Analect.* onder de naam van *Auctor rerum & Trajectensium & Hollandicarum Anonymus* uitgegeven heeft, niet wetende dat het een Latynfe vertaling van Veldenaar was, en daarom overal het seggen van den Anonymus met de woorden van Veldenaar bekrachtigende.

PROSPER COLUMNA, een Romynsch burger, zoon van Laurens Columna, die een broeder van Paus Martyn de vyfde was, is, door afftand van Sweder van Cuylenburg, Canonik en Dom-Prooft geworden den IV. Junius des jaars 1426. volgens *Brockius en andere in baar Gefchr.*

Ly

(1) [K. O. tom. I. pag. 291.]

Lysten. Zyn gemelde oom Paus Martinus heeft een Diacon-Cardinaals hoed op den xxiv. Mey des jaars 1426. voor hem, alhoewel nog jong zynde, open en in petto gehouden tot den viii. November des jaars 1430. als wanneer hy opentlyk tot die waardigheid verheven is. *Siet Imbof in Genealog. viginti Illustr. in Ital. Famil. pag. 231.* Hy heeft de Dom-Prooftyde weder afgeftaan in het jaar 1432. of 1433. als uyt zyn opvolger blyken fal.

JACOB VAN ZYRCK, geboortig uyt Lotharinge, Scholaster te Trier, is, door afftand van Prosper Columna, Canonik ten Domgeworde, en tot Dom Prooftaangestelt den iv. Januarius des jaars 1433. *Brockius en andere in haer Geschr. Lysten.* Hy is een van die geene geweest, die, na het overlyden van Sweder van Cuylemburg, te Arnheim tot deszelfs opvolger in het Bisdom, het geen nogtans Rudolph van Diepholt reeds besat, heeft helpen verkiefen Walraven van Moeurs, broeder van Frederik de tweede, Graaf van Moeurs, en van Diderik Aarts-Biffchop en Keurvorst van Ceulen. *Mattbaeus tom. IX. Analect. pag. 415.* Eertyds in het jaar 1430. wanneer hy Apostolische Protonotaris en Prooft van Wurzburg genoemt word, was hy door het grootfte getal der Canoniken tot Aarts-Biffchop en Keurvorst van Trier verkoren, terwyl door andere Ulrich, uit het geslagt der Vryheeren van Manderscheyd, Deken te Ceulen, benoemt wierd. Doch dese twee zyn door Paus Martinus de vyfde afgekeurt, en is in derselver plaats aangestelt de boven gemelde Rabanus van Helmftad Biffchop van Spiers: welke aanstelling ook door Paus Eugenius de vierde

vierde goedgekeurt is. Siet *Tribem. Chron. Hirsaug. ad ann. 1430. Brouwer. Annal. Trevir. Lib. XIX. pag. 273.* en *Lebmann. in Chron. Spir. Lib. VII. cap. XCIV.* Van dese Rabanus heeft Jacob van Zyrck het Aarts-Bisdóm van Trier voor festig duizend Dukaten in het jaar 1439. gekoft, mits dat hy nog so veel gaf aan Jan van Heinsberg Bisschop van Luyck, die in het jaar 1438. door toedoen van Rabanus tot opvolger in het Aarts-Bisdóm verkoren was, op dat hy van dese verkiesing soude affien. *Tribem. Chron. Hirsaug. ad ann. 1439.* en *Brouwer. Annal. Trevir. lib. XIX. pag. 279.* Op dese wys is Jacob van Zyrck Aarts-Bisschop en Keurvorst van Trier geworden, en aldaar gestorven den xxviii. Mey des jaars 1456. (niet des jaars 1446. als in *sekere Geschr. Lyst* aangetekent staat) Hy wierd te Trier in de Sinte Marie kerk begraven. *Tribem. Chron. Hirsaug. ad ann. 1456.* en *Brouwer. Ann. Trevir. lib. XIX. pag. 289.* Hy heeft ontrent het jaar 1437. eerhy nog Aarts-Bisschop en Keurvorst van Trier was, afstand van de Dom-Prooftdye gedaan, als uyt zyn opvolger blyken sal.

GYSBERT VAN BREDERODE was een zoon van Walraven Heer van Brederode, wiens moeder was Jolante, of, als andere willen, Johanna erf-dochter van Gennip, en van Johanna van Vyanden, eene dochter van Henrik Heer van Vyanden en Ameyden, en van Heylwich van Herlaer. Hy is geboore omtrent het jaar 1416. en wierd Canonik ten Dom den xi. Maart 1435. Dom-Proost door afstand van Jacob van Zyrck daags voor het feest van den Heiligen Andreas den Apostel, zynde de xxix. November, des jaars 1437. *Brocius*

klus en andere in haar Geschr. Lyten, Matbaeus tom. II. Analect. pag. 499. (alwaar door een misflag het jaar 1436. gemeld word, gelyk als uyt de bygevoegde vyftiende indictie blyken kan) en *pag. 500.* De eerste leen-brief, die op zyn naam als Dom-Proost in het Leen-boek der Dom-Proofdye aangetekent staat, is uytgegeve den 1. Februarius des jaars 1438. Hy is naderhand Proost van Oude-Munster geweest, gelyk wy te zyner plaats sien sullen. Hy is ook Canonik van Sinte Marie t'Utrecht geworden den xxix. October. des jaars 1446. volgens een *Lyst der Canoniken van die Kerk.* Hy word als Dom-Proost gemeld in het jaar 1439. by *Matbaeus in Praefat. de Fundat.* in het jaar 1443. by *Matbaeus de jure Gladii pag. 108.* in het jaar 1446. by *Matbaeus de Fundat. Eccles. pag. 554.* in het jaar 1456. by *Matbaeus de Fundat. Ecclesiar. pag. 321.* en in *Praefat. ad Anonym. Bell. Covordic. ****2.* in het jaar 1458. by *Matbaeus de Jure Gladii pag. 151.* in het jaar 1459. by *Matbaeus de Nobilit. pag. 896.* in het jaar 1461. by *Matbaeus de jure Gladii pag. 153.* en *de Nobilit. pag. 808.* in het jaar 1462. by *Matbaeus ad Rer. Amorfortiar. Scriptor. pag. 307.* in het jaar 1466. by *Matbaeus in Praefat. de Fundat. in voce Mosselenberg.* in het jaar 1469. by *Matbaeus de Fundat. Ecclesiar. pag. 321. 322.* en in *Praefat. ad Anonym. Bell. Covordic. ****2.* Ondertuschen wierd Gysbert na de dood van Rudolph van Diepholt tot Bischop verkoren den vii. April des jaars 1455. Maar Philip, Hertog van Bourgondie en Graaf van Holland, aangeset door de Cabeljauwgesinden, die het niet wel konden verduwen, dat Brederode, die van de Hoekse party was,

Dominor. de Brederode cap. LXVII. by Mattheus Analect. tom. II.

SIMON DOEDE, gefogt VAN DER SLUYS, een Rotterdammer, Raad en eerste Lyf-medicus van Karel Hertog van Bourgondie en Graaf van Holland, is na afstand van Gysbert van Brederode aan de Dom-Proofstye geraakt den XIII. Augustus des jaars 1474. Siet *Johann. de Leydis de Orig. & Reb. gest. Dominor. de Breder. cap. LXVII. by Mattheus Analect. tom. II. pag. 399.* Hier toe heeft Hertog Karel veel geholpe, die, alhoewel oertuygt, dat Gysbert van Brederode te onregt door Bisfchop David in de gevangenis geworpen was, nogtans op fyn loslating aandringende wilde, dat hy van de Dom-Proofstye afstand dede, op dat Simon vander Sluys daar mede voorfien konde worden. *Een Onuytgegeve Schryver van de Chron. der Heeren van Brederode cap. LIX. getuygt dat met dese woorden: Igitur cum Karolus dux ex informatione Domini Breuerodensis David Episcopo molestus esset de liberatione Archidiaconi, ipse Pontifex reluctans quaestois adhuc causas contra eundem praeter superius positas, ut liberationem ejus differret. en een weynig later: Karolus dux intendebat Magistrum Symonem de Slusa medicum suum sublimare in Archidiaconatus officium, & ideo volebat, ut Gysbertus de Brederuede dignitatibus suis cederet, resentis inde redditibus secundum congruentiam sui status. David etiam Pontifex quam plurimum ad hoc aestuabat.* De voorwaarde, op welke Brederode dese waardigheyd aan van der Sluys afgeftaan heeft, fiet by *Mattheus Analect. tom. II. pag. 497.* Dese word als Dom-Proofst vermeld in het jaar 1479. en 1493. by *Mattheus*

zbaeus in Praefat. de Fundat. in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 506.* Ik vind aangetekent in *eenige Lyften der Proofften en Dekenen*, dat dese van der Sluys een eerste Proofft geweest zy, die niet te gelyk Canonik van het Dom-Capittel was: daar al desselfs voorfaten of door het Capittel uyt de Canoniken gekoren waren, of by weege van ruyling een Dom-Heers plaats en de Dom-Prooffdye te gelyk bekomen hadden. Hy is evenwel naderhand Dom-Heer geworden den V. Junius des jaars 1493. Hy is te Mechelen, alwaar hy ook federt het jaar 1478. Canonik en Proofft geweest is, gestorven den xxviii. of xxix. September des jaars 1499. en aldaar begraven. *Brockius in zyn Gefchr. Lyst*, en *Le Grand Theatr. Sacré de Brabant tom. I. pag. 14.* Van desen Simon, en zyn broeder Jacob van der Sluys, mitsgaders broeders zoon Willem van der Sluys, fiet den Grooten kenner der *Vaderlantsche Oudbeden*, *Cornelis van Alkemade in zyn Inleyding tot Jonker Franses Oerlog.*

PHILIBERT NATURELLI, oorspronkelyk uyt Bourgondie, is Canonik van den Dom geworden, en heeft te gelyk het besit der Prooffdye van die Kerk bekomen den xi. Februarus des jaars 1500. *Brockius en andere in haar gefchreve Lyften.* Hy word als Proofft gemeld in het jaar 1502. & 1505. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat.* in het jaar 1517. by *Matthaeus tom. I. Analect. pag. 282.* in het jaar 1524. by *Matthaeus ad Anonymi Bell. Covord. pag. 122.* in het jaar 1529. den 1. Julius, by *Matthaeus de Fundat. Ecclesiar. pag. 358.* Hy is aan het hof van Keyser Karel van veel aansien geweest, en heeft meer waardigheden be-

seten. Hy is Prooft van de hoofd-kerk te Meche-
len geweest, als ook Cancellier van de Ridder-
order van het Gulde-Vlies. *Le Grand Theatr.
Sacré de Brabant som. 1. pag. 14.* Wanneer Key-
ser Carel de bestiering der Nederlanden aan zijn
moey de Aartf-Hertogin Margareta in het jaar
1520. opdroeg, was dese Philibert Naturelli een
der geheime Raaden, welke hij haar op een be-
hoorlyke jaar-wedde toevoegde. *Micris Histor.
der Nederlandse Vorsten II. deel. pag. 97.* Volgens
het evengenoemde *Grand Theatr.* soude hy den
xxii. Julius van het jaar 1529. overleden, en in de
Abdye van Villers begraven zyn; dog *Brockius
en andere in baar Geschr. Lysten* brengen zyn dood
op den xix. Julius. Achter Naturelli heeft *de Schry-
ver van het Utr. Bisd. (1) som. I. pag. 90.* aangete-
kent, gevonden te hebben, dat een zeker Hoog-
leeraar, met name *Jacobus van Eynatten*, omtrent
dese tyden Prooft te Utrecht geweest zy. 'Tgeen
hy uyt *de Geschreue Lyst van Buchel* overgeno-
men heeft, die hem *Jac. de Eynatum Doct. Prae-
positum Ultraject.* noemt. Dog het is gewis, dat
'er om dese tyd geen Dom-Prooft van die naam ge-
weest zy. Derhalve gis ik, dat *Buchel* gemeent sal heb-
ben Joh. Eynatten, dog die geen Prooftte Utrecht,
maar Prooft van Sint Servaas te Maffricht geweest
is. Deseive was ook Deken te Cortryck, in wel-
ker Lyst hy in *Sanderi Flandr. Illustr. tom. III. pag.
12.* op dese wys vermeld word: **JOHANNES
AB EYNATTEN**, *Legum Doctor, Maximilianis
Romanorum Regis Consiliarius, & primus
Requestarum Magister, ejusque Legatus ad Regem
Gal-*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

*Galliae. Vixit anno 1493. Fuit item Canonicus Sanctae Gudulae Bruxellis. Item Praepositus Ecclesiae collatiuae S. Servatii Traiecti ad Mosam. Hy is ook Canonik in het Dom-Capittel t' Utrecht geweest, van wie Brock in de Lyst der Dom-heerden dit volgende heeft aangestekt: *Johannes de Eynatten, Praepositus S. Servatii Traiectensis superioris, Consiliarius Romanorum Regis, Jurium Doctor, admissus XVI. Novembris anno MCCOCLXXXV. ad praebendam, vacantem per mortem M^r. Jacobi de Riben, ex collatione Capituli Traiectensis. Permutat cum Bokelaer anno 1487.**

GLAUDE DE BOISSOT, afkomstig uit Bourgondie, Archidiacon der Kerke van Attecht, is Dom-Proost geworden den xviii. Augustus des jaars 1529. volgens *Verscheide Geschr. Lysten*: in welke ook aangetekend staat, dat hy de tweede geweest zy, die de Dom-Proostdye beseten heeft, sonder dat hy Canonik der kerke was. Twee dagen na dat hy van dese waardigheit besit genomen had, heeft hy twee der Dom-Canoniken aangestelt, den eenen tot zyn' Socius in de Proostdye, den ander tot zyn Official in het Archidiaconschap; als blykt uit twee *Omütgegeven Brieven hier achter*. Hy heeft de Dom-Proostdye nog geen jaar besoten, en die den i. Junius des jaars 1530. wederom afgestaan, als uit zyn opvolger blyken sal.

JOHANNES SLACHECK, geboortig uit Westfalen, werd in het jaar 1521. Deken van Sint Lebuinus Kerk te Deventer. Siet *Lindeborn Hist. Episcop. Daventr. pag. 68.* en *Dumbar in het Kerke. blyken Wrecktyk Devent. pag. 339.* in het jaar 1523. Proost van Sinte Marie t' Utrecht, als op zyn plaats sal gesegt worden. in het jaar 1527. Canonik van de

Dom-Kerk, alwaar hy cyndelyk door afstand van Boiffot den 1. Junius des jaars 1530. Prooft geworden is; op welken dag hy ook besworen heeft de onderhouding van het verdrag, dat het Capittel eertyds met Sweder Uterlo Dom-Prooft opgerecht had. Ziet *zyn Onuitgeveve Brief bier achter*. Hy is overleden in het jaar 1543. in de maand April, gelyk alle eenstemmig getuigen. Doch over den sterf-dach zyn het de Schryvers niet eens. Hy soude gestorven zyn den v. April, volgens de *Gescbr. Lyst van Brockius*. Den xii. April volgens *Matthaeus in Praefat. de Fundat.* Den xv. of xvii. April volgens andere. Siet *Dumbar op de aangebaalde plaats*. Doch, dat de xv. April zyn waare sterf-dach geweest zy, blykt uit het volgende opschrift van zyn sark in den Dom, alwaar hy begraven wierd. **ANNO DOMINI M. V. XLIII. DIE VERO XV. APRILIS OBIIT VENERABILIS ET EXIMIVS VIR DOMINVS SLACHECK PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS TRAIECTENSIS. CVIVS ANIMAE PROPITIETVR DEVS.**

CORNELIS VAN MYEROP was een zoon van Meester Vincent Cornelisz. van Myerop, eerste Rekenmeester van Holland, en naderhand Thesaurier generaal der Nederlanden, en van Maria Ruysch. Siet *van Leeuw. Batav. Illustr. pag. 1017*. Hy is Deken van Oud-Munster t'Utrecht geweest, als op zyn plaats blyken zal. Hy wierd ook Deken der Hof-Capel in 's Gravenhage na het afterven van Bernard Bucho van Ayta, die den 111. September des jaars 1528. overleden was. Hy is door Keyser Karel aangestelt tot extraordinaris

natis Raad in den Hove van Holland den xiv. Februarius des jaars 1533. volgens den styl dier tyd: of 1534. gelyk men nu schryven soude, en heeft zynen eed gedaan den iv. Maart, daaraan volgende. Siet van *Leeuw. Batav. Illustr. pag. 1471.* en 1475. en *Riemer Beschryv. van's Gravenbag. tom. I. pag. 237.* Hy bekomt eene Canonikale Prebende in den Dom den xiii. of xx. Januarius des jaars 1535. en is na het overlyden van Johan Slacheck Dom-Propoost geworden. Maar dewyl Maria, Koninginne van Hongarye, en Land-voogdesse van Nederland, de Dom-Propoostdye en het Aarts-Diakonschap, uit naam van den Keyser haar broeder, in het Utrechtsche Bisdom had ingelyft, heeft hy veel moeite en twist met den Bisschop Georgius van Egmond daarover gehad, tot dat hy eindelyk in de besitting geraakte den xiiii. Februarius des jaars 1545. *Broekius in zyn' geschr. Lyst.* Hy heeft als Dom-Propoost omtrent het jaar 1566. of 1567. na het scheiden van de algemeene Trentische Kerk-vergadering eenige stukken, rakende de leer en kerkelyke tucht na alle plaatsen van zyn Aarts-Diakonschap, en dus ook na Zeeland versonden, om aldaar onderhouden te worden. Siet *de Oudbeed. van Zeeland (1) tom. I. pag. 139.* Hy is gestorven den xxxi. Julius des jaars 1572. en begraven te Utrecht in de Dom-kerk, onder een sark met koper overdekt, waarop zyn afbeeldsel en wapen staan, benevens het volgende Graffschrift: **ANNO DOMINI MIL. V. LXXII. MENSIS IVLII XXXI. OBIIT REVERENDVS CORNELIVS A MIEROP PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS TRAIECTENSIS CANONICVS ET DECANVS S.**

C 5

SAL.

(1) [K. O. tom. 4. pag. 35.]

**SALVATORIS, PROTHONGTARIS
ET REGI HIC A CONSILIIS, HIC
SEPULTVS. CVIVS ANIMAE PRO-
PITIVS DEVS.**

ANTONIS. VAN. SCHOUWENBORCH
word door *Ans. Matibaens in Praefat. de Fundat.*
en op zyn woord door den *Schryver van't Utr.*
Bisd. (1) *tom. I. pag. 90.* in de *Lyft der Dom-Proo-*
sten geplaatst op het jaar 1558, voor welk jaar by
den laatstgemelden door een druk-felhet jaar 1688.
genoemt word. Doch dat zy beyde godwaalt, en
dese Antonis onder de *Dom-Prooosten* van desen
tyd geen plaats hebben kan, blykt uit den voor-
gaande *Prooost*. Het geen de een en ander 'er by
gevoegt hebben, namelyk dat hy naderhand *Aarts-*
Bisshop van *Keulen* geworden zy, heeft my ge-
legenheit gegeven om de oorzaak deser dwaling
te ontdekken. Want *Petrus Morsfaeus*, een *Min-*
nebroeder Monick, die eene *Lyft der Geestelyke*
Keurvorsten, en *Suffraganen* van den *Aarts-Bisshop*
van *Keulen* uitgegeven heeft, getuigt *pag. 140.*
dat *Antonis van Schouwenborch*, *Prooost* van
Luyk, van *Mastricht*, en van *Sint Gereon* in het
jaar 1556. tot *Aarts-Bisshop* van *Keulen* verko-
ren, en den *xviii. Junius* des jaars 1558. overle-
den, en te *Keulen* in de *hoofst-kerk* begraven zy.
Het blykt derhalven, dat men *Trajectum superius*,
of *Mastricht*, en *Trajectum inferius*, of *Utrecht*,
met elkander vermengt heeft: hoedanig een mislag
ook begaan is hier boven. Siet onse aantekening in
het artikel van *Philibert Naturelli pag. 38.* Achter
dese *Antonis van Schouwenborch* heeft de *Schryver*
van het *Utr. Bisd.* (2) *tom. I. pag. 90.* gevoegt

Hen-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.] (2) [K. O. ibidem.]

Henricus Scrieur, die hy *Prooft, Aart-Diaken en Kanonik t' Utrecht* noemt. Waar in hy *de Lyft van Buchel* gevolgt heeft, die hem *Scrieur* genoemd heeft. Maar ik heb nog *Henricus Scrieur* nog *Henricus Scrieur* onder de Dom-Heeren, veel minder onder de Dom-Proofften vermeld gevonden: waarom ik my verbeeld, dat men ook hier gedwaalt heeft, en hy uyt dese Lyft moet uitschraapt worden.

ANTONIS VAN HENNIN VAN BOS-SU, een zoon van Johan van Hennin, eerste Graaf van Boffu, Ridder van het Gulde Vlies, wiens moeder was Catharina van Ligne, en van Anna van Bourgon-die, een dochter van Adolph van Bourgon-die, Heer van ter Veere, Bevere, Vlissinge, enz. en van Anna van Glimes, is geboore in het jaar 1548. en wierd den XX. Julius des jaars 1558. nog minder-jaarg zyn-de, Canonik ten Dom, voor meerder-jaarg verklaart den V. Junius des jaars 1564. Hy heeft nae het overlyden van Cornelis van Mierop de Dom-Proofstye bekoome den XXX. September des jaars 1573. waar toe hy reeds Co-adjutor verklaart was. Hy sterft den XXVI. Augustus des jaars 1603. Na zyn overlyden is de Proofstye lang onbegeve gebleve, en hebben de Staaten van Utrecht de inkomsten der selve aan sig behouden, en ten gemeene nutte aangewent, tot dat eyndelyk de volgende tot Dom-Prooft aangestelt zy.

HUGO VAN ZUYLEN VAN NYVELD, een zoon van Amelis van Zuylen van Nyveld, wiens moeder was Judith van Renesse van Cuy-lemburg, en van Catharina van Blois van Tres-long, (die een dochter was van Hugo van Blois van Treslong en van Catharina van Egmond van Ke-

Kenenburg) is geboore den III. September des jaars 1588. en wierd noggeen ses jaaren oud zynde tot Canonik van het Dom-Capittel aangestelt den III. Mey des jaars 1594. hy is den IV. September des jaars 1606. door het Capittel ge-emancipeert en meerder-jaarg verklaart. Na dat de Dom-Propoost nu eenige jaaren niet vergeeve was, is hy door Maurits Prins van Orange, als Stadhouder van de Provincie van Utrecht, tot Propoost aangestelt, en de besitting dier waardigheid bekomen den V. October des jaars 1618. Hy troude den XVI. Junius des jaars 1616. met Regina van Rheede, dochter van Gerard van Rheede Heer van Nederhorst, en van Mechtelt van Dieft, en, na verscheide kinderen by haar verwekt te hebben, is hy overleden den XVI. Mey des jaars 1630. Syn huysvrouw heeft hem lang overleefd, en is gestorven den VIII. April des jaar 1653. Haar lichaam is begraven in de Kerk van de Duytse Ridder-order t'Utrecht, waar haar wapen met dit opschrift ter gedagtenisse opgehangen is:

*DE HOOG EDELE GEBOORNE VROUWE
VROUWE REGINA VAN RHEEDE WEDUWE
DOUARIERE WYLEN DEN HOOG EDELEN
GEBOREN GESTRENGEN HEERE, HEERE
HUGO VAN ZUYLEN VAN NIVELD IN ZYN
LEVEN DOM-PROOST TOT UTRECHT.*

o. 7. APRILIS 1653.

CORNELIS VAN LOCKHORST, een zoon van Cornelis van Lockhorst Heer van de Lier en Alkemade, en van Catharina van Hardebol, is door Frederik Henrik Prins van Orange, als Stadhouder van de Provincie van Utrecht, tot Dom-Propoost

aan-

aangestelt, en by procuratie tot de besitting van dien toegelaten den V. December des jaars 1635. heeft zelfs den eed gedaan den XXV. November des jaars 1636. en is overleden den XVII. Junius des jaars 1639.

CAJUS LAURENTIUS GRAAF VAN BROKDORFF is Proost aangesteld door Willem de tweede Prins van Orange, als Stadhouders der Provincie van Utrecht, en tot de besitting van dien toegelaten den XVII. October des jaars 1649. Hy heeft in het jaar 1702. van deeze waardigheyt weder afstand gedaan.

FREDERIK WILLEM VAN DIEST, Vry-Heer van 't Hamb, door Willem de derde Prins van Orange, als Stadhouders van de Provincie van Utrecht, tot Dom-Proost aangesteld zynde, heeft daar op den VIII. Julius in het jaar 1686. van de Ed. Mog. Heeren Staten der Provincie de behoorlyke brieven verkregen. Maar, ondertussen daar over met den Graaf van Brokdorff verschil ontstaan zynde, is het selve cyndelyk door een accoord afgemaakt, en by in de besitting van de Proostdye gestelt den VI. Februarius des jaar 1702. Hy is overleden den III. Februarius in het jaar 1726. en begraven te Doorn: alwaar hy voorge-noonen had fig een Graf-tombe met dit navolgende opschrift te doen maaken:

*FREDERICVS WILHELMVS
EQVES LIBER BARO DE HAMB,
NATUS EX ILLUSTRISSIMA STIRPE
BARONUM DE DIEST,
QVAE QVATVOR S. R. I. EPISCOPOS,
QVINQVE PRINCIPES DEDIT,*

DEI

46 **LYST DER PROOSTEN**
DEI GRATIA PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS
ECCLESIAE TRAIECTENSIS
H. M. F. I.
SIBI AC CONIUGI DVLCISSIMAE
ANNAE DE GOOR,
CVM QVA PER ANNOS...SINE QVERELA VIXIT
SVISQVE
OBIT ILLA A. D. XI. IVNII ANNO MDCCXX.
ILLE VERO A. D.

Dog dit voornemen is noyt volvoert, en is hem, als ook zyn Huysvrouw, in de Kerk van Doorn alleenlyk een wapen opgehangen, yder met agt quartieren; voor hem dese volgende:

<i>Diest.</i>	<i>Taens van Illies.</i>
<i>Beeke.</i>	<i>Wiensheim.</i>
<i>Fink.</i>	<i>Bernick.</i>
<i>Kloeck.</i>	<i>Humpfel.</i>

Voor haar dese:

<i>Van Goor</i>	<i>Lamers.</i>
<i>Holten.</i>	<i>Eykel.</i>
<i>Stüning</i>	<i>Taumans.</i>
<i>Haas</i>	<i>Nere.</i>

PIETER ROETERS is nae het overlyden van de Baron van Diest door de Ed. Mog. Heeren Staaten van Utrecht tot Dom-Proost aangestelt den XIX. November des jaars 1726. en by het Dom-Capitteld den IV. December des selven jaars aangename, en in het besit der Dom-Proostdye gestelt, die dese waardigheyd nog bekleed.

LYST

L Y S T

DER DEKENEN

VAN HET CAPITTEL VAN DEN DOM.

SIGBOLD is de eerste, die ons als Dom-De-ken voorkomt den xxiv. Junius des jaars 943. by *Heda pag. 79.*

SINT WOLBODO, diete onrecht **ULBODO** by *de Schryver van 't Utr. Bisd. (1) tom. I. pag. 91.* genoemd word, stamde afuyt Karel de Grootte, volgens het getuigenis van een seker MSS. dat aangehaalt word in *de Acta SS. van de Maant April tom. II. pag. 855.* Hy was de zoon des Hertogs van Bergen, by *de Schryver van 't Utr. Bisd. (2) tom. I. pag. 91.* en wel de zoon van Gothfried Graaf of Hertog van Henegouwe, en van Johanna dochter van Boudewyn de jongere, Graaf van Vlaandere, in *Magno Cbron. Belgic. pag. 100.* en by *Meyer in Cbron. Flandr. ad ann. 1020.* Tegen welk gevoele *de Uytgevers van de Acta SS. ter gemelster plaats pag. 858.* niet sonder reden inbrengen, dat van dese Johanna van Vlaandere nergens gewag gemaakt word; en vragen verders, wie dog dese Gothfried Graaf of Hertog van Henegouwe geweest zy? daar het seker is, dat 'er om dese tyd vier Raginers achter elkander Graven van Henegouwe geweest zyn, en 'er alsoo

voor

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.] (2) [K. O. ibidem.]

voor dese Gothfried geen plaats overig zy. Derhalve vermoeden sy, dat *Meyer* en andere met hem dus gedwaalt hebben, en dat dese vertelling geboore zy, om dat de Weduwe van Boudewyn de jongere hertrout is aan Gothfried Graaf van Verdunen Eiham. Sy willen dan, dat 'er aangaande de ouders en afkomst van Wolbodo niets sekens kan gestelt worden, dan alleen, dat hy uyt de eerste en voornaamste Vlaamschen Adel gesproote zy. Dese Wolbodo is jong zynde Canonik in den Dom geworden, en wierd naderhand tot Scholaster, en eyndelyk tot *Praepositus* (welk woord gemeenelyk *Proost* betekend) verkoren. Siet zyn leven in *Actis SS. ter gemelter plaats pag. 855. en 857.* Dog, in plaats van *Proost*, word hy *Deken* van de hoofd-kerk genoemt in *Magno Chron. Belgic. pag. 100.* by *Meyer in de aangebaalde plaats*, en in *Verschebde geschr. Lysten.* En hierom vermoede ik, dat ook *Jobann. de Leidis lib. IX. Chron. Belg. cap. VIII.* geschreven sal hebben *decanus Ecclesiae S. Martini in Traiecto*, alwaar nu door een mislag of der affchryvers, of der druckers, *decimus Ecclesiae* gelesen word; 't welk geen sin kan uytleveren. *Meyer op de gemelte plaats* stelt ook, dat hy Monik van Stavelo, en Cancellier van Duytland geweest zy; doghet een en ander word door *de Uytgevers der Acta SS. pag. 859.* tegengesproken. Dat hy evenwel Cancellier van Keyser Henrik de tweede geweest zy, getuygt ook *Het Magn. Chron. Belg. pag. 100.* Siet ook *Malinckr. de Archicancell. & Cancellar. pag. m. 310.* Hy word ook Capellaan van den selven Keyser genoemt by *Aegidius in Addis. ad Anselmi Gestae Pontific. Leod. cap. LXV.* By dese Keyser is hy
in

in groote gunst geweest, en werd door hem in het jaar 1017. of liever 1018. in de maand van November tot Bischof van Luyk aangesteld. *Johann. de Leid. lib. ix. Chron. Belg. cap. viii. Magnum Chron. Belgic. pag. 100. en Chappeavill. Gest. Pontific. Leod. tom. 1. pag. 240. 242. 243.* Dese waardigheyd heeft hy ontrent dertig maanden befeeten, en is te Luyk overleden in het jaar 1021. den XXI. April, of liever den xx. April; en wierd aldaar den XXI. April begraven in de Kerk van S. Laurens. Siet de *Acta SS. Mens. April. tom. II. pag. 861. 862.*

EGBERTUS, of EGIBERTUS, of ENGELBERTUS, word in de *Ge. cbr. Lysten van Brock, Buchel, en andere als Dom - Deken* vermeld in de jaaren 1081. en 1085.

• LUBBERT, of LUTBERT, is, na het seggen van Brock, Buchel, en andere in baar *Ge. cbr. Lysten*, al Dom-Deken geweest in het jaar 1115. Hy word gemeld in het jaar 1118. by *Buchel ad Hedam pag. 152.* en *Lindeborn Histor. Episc. Dav. pag. 196.* in het jaar 1121. by *Lindeborn Histor. Episc. Dav. pag. 231.* in het jaar 1126. by *Buchel ad Hedam pag. 156.* in het jaar 1131. by *Buchel ad Hedam pag. 161.* (siet boven pag. 8.) en by *Martbaeus de Jure Gladii pag. 360.* en *Lindeborn Hist. Episc. Dav. pag. 441.* in het jaar 1132. by *Martbaeus Analect. tom. vi. pag. 75.* en in de *Oudbed. van Vriest. (1) tom. 1. pag. 472.* in het jaar 1134. by *Miraeus in Diplom. Belgic. lib. 1. cap. LIII.* in het jaar 1139. by *Buchel ad Hedam pag. 160.*

ACELIN, of AZELIN, staat als Deken van

D

den

(1) [K. G. tom. 5. pag. 118.]

den Dom aangetekent in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 120.* in het jaar 1156. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 459.* Hy word *Anselm* genoemd by *Brock, Buchel, en andere in haar Geschr. Lyzen.* en gezegt Deken geweest te zyn in het jaar 1154. en overlede te zyn den xi. October des jaars 1164. Der word van enen *Anselm* als Deken van den Dom gewaagt, doch sonder jaar-getal, by *Matthaeus de Nobilit. pag. 750.* Na dese *Azelin* of *Anselm* heeft *Buchel* in zyn *Geschr. Lyst* als Dom-Deken vermeld eerst *Aurelius* in het jaar 1155. en naderhand *Adelbertus*, sonder het jaar, wannoer hy dese waardigheyd soude bekleet hebbe, te melden; alhoewel hy zelfs bekent, dat *Anselm* in het jaar 1154. Dom-Deken geweest, en den 11. October des jaars 1164. overlede zy. Hem heeft hier in ook nagevolgt *de Schryver van 't Utrechts Bisdom* (1) tom. 1. pag. 91. Dog yder siet van zelfs wel, dat het eene met het andere niet bestaan kan, of over een te brengen zy: waarom wy *Aurelius* en *Adelbertus* uit de Lyst der Dom-Dekenen uitgemonstert hebben, tot dat ons klaarder bewys voor dese haar waardigheid voorkomt. Het soude konne wesen, dat *Aurelius* uit *Anselm* verbastert zy, en *Adelbertus* achter de volgende *Arnoud* behoorde.

ARNOUD was Deken van den Dom in het jaar 1164. by *Matthaeus ad Anonym. de Bellis Capord. pag. 99.* in het jaar 1169. mede aldaar pag. 100. en 103. in het jaar 1170. by *Lindeborn in Hist. Episcop. Dacens. pag. 70.* en in *de Oudbed. van 't Bisdom Devon.* (2) tom. 1. pag. 129. sonder jaar-getal

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.] (2) [K. O. tom. 6. pag. 457.]

tal by *Buchel ad Hedam pag. 176.* Volgens het getuigenis van *Broek in zyn Gefchr. Lyst*, soude hy nog Deken geweest zyn in het jaar 1174. Dese *Arnoud* word in de *Lyst der Dom-Dekenen* overgeslagen in de *Gefchr. Lyst van Buchel*, en by de *Schryver van 't Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 91. Waar over ik my des te meer verwonder, om dat dese Schryvers zelfs ons de bewyfen aan de hand geven, waar uit wy betoogt hebben, dat hy Dom-Deken geweest zy, en op wat jaar hy die Dekanye beseten heeft.

DIDERICK, of THEODORICUS, word als Deken gemeld in het jaar 1176. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 361.* en ad *Anonymi Bell. Covord. pag. 114.* in het jaar 1200. mede op de laaſt genoemde plaats pag. 134. en by *Lindebern in Histor. Episc. Daventr. pag. 518.* in het jaar 1203. volgens de *Gef. br. Lyst van Buchel.* sonder jaar-getal by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 59.*

OTTO word als Deken gemeld in het jaar 1208. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Covord. pag. 129.* Dog wy twyffelen, of aldaar niet *major Praepositus*, in plaats van *major Decanus*, moet gelezen worden; soo om dat Otto van der Lippe in dese tyd Proost van den Dom geweest is; als om dat Rembold, die volgt, reets in het jaar 1208. Dom-Deken was, gelyk wy straks nader sullen sien. Ten zy men in de eerste plaats by *Matthaeus*, soo aanstonds op *Rembold* aan te haalen, voor 1205. schryve 1215. Want dese Rembold word alleen Proost van Sinte Marie genoemd in het jaar 1208. Siet beneden in de *Proosten van Sinte Marie.*

REMBOLD, of REYNBOLD, staat als De-

D 2

ken

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

ken aangetekent in het jaar 1205. of, soo als even aangemerkt is, in het jaar 1215. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 135.* en in *de Oudbed. van Zeeland (1) tom. 1. pag. 264.* alwaar de brief, door *Matthaeus* uitgegeve, vertaalt, en het jaar 1205. behoude word, gelyk als ook in *de Geschr. Lysten van Brock, en andere.* ten tyde van Bisshop Otto van Gelder, die in het jaar 1212. gekoren, en in het jaar 1215. overleden is, in een *Onuytgeg. Brief.* in het jaar 1219. wederom in een *Onuytgeg. Brief.* in het jaar 1224. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 56.* in het jaar 1225. by *Buchel ad Hedam pag. 201.* en *Matthaeus de Jure Glad. pag. 425.* in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Coörd. pag. 161.* in het jaar 1227. by *den selve pag. 160.* in het jaar 1228. by *Buchel ad Hedam pag. 203.* Hy word ook gesegt Proost van Sinte Marie, Thesaurier van den Dom, en Canonik van Sint Pieter, Sint Jan, en Sinte Marie t' Utrecht geweest, en gestorve te zyn den x. December in het jaar 122.. in *zekere Geschr. Lyst.*

HENRICK VAN BREDA komt onder de naam van *Henricus* als Deken van den Dom voor in het jaar 1334. by *Brock, Buchel, en andere in baar Geschr. Lysten.* Doch hy word op het jaar 1240. *Henrick van Breda* genoemt in een brief by *Lindeborn in Histor. Episcoop. Davenr. pag. 74.* en in *de Oudbeden van Devent. (2) tom. 1. pag. 134.* soo men onse waarfchynelyke verbetering, hier boven onder *de Proosten vanden Dom pag. 15.* opgege-

(1) [K. O. tom. 4. pag. 66.]

(2) [K. O. tom. 6. pag. 458.]

gegeve, goetkeure. Der word ook eene *Henrik van Breda* als Deken van Sint Lebuin te Deventer op het jaar 1206. vermeld by *Lindeborn Hist. Episc. Dav. pag. 66.* en in *de Oudbed. van 't Bisd. Devent. (1) tom. 1. pag. 121.* Dog die moet van den Dom - Deken onderscheide worden. Want de *Heer Dunbar in het Kerkelyk en Wereltlyk Deventer pag. 336.* getuygt, dat de Deken van Deventer den 1. November des jaars 1221. overlede zy.

DIRCK, of THEODORICUS VAN WICKENRODE word als Dom-Deken vermeld op het jaar 1247. in *de Geschr. Lyst van Buchel.* Hy word op het selve jaar, dog alleen met de naam van *Theodoricus*, als Dom-Deken gemeld by *de Schryver van 't Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 91.* Dese byde hebben ook eene *Theodoricus van Wickenrode of van Wykerode* opgegeven als Proost van den Dom op het selve jaar 1247. Dog zy schynen hem ten deele met Theodoricus van Randenrode Dom-Proost op dat selve jaar, ten deele met Theodoricus van Wickenrode Dom-Deken vermengt te hebben. Waarom wy hem ook onder de Dom-Proosten uitgemonstert hebben. Der word mede eene Dirck of Theodoricus van Wykerode op die selve tyd Proost van Oudmunster gevonden; om welke oorzaak ik ook twyfel, of Theodoricus van Wickenrode wel Dom-Deken geweest zy.

AMELIS was Deken van den Dom in het jaar 1250. volgens *de Geschr. Lysten van Brock, Buchel, en andere.* PIE-

(1) [K. O. tom. 6. pag. 455.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

LYST DER DEKENEN

PIETER VAN DEN DWARSDYCK was Deken van den Dom in de jaaren 1255. 1257. 1261. en is gestorve den XXVII. Julius, volgens de *een gemelde Geschr. Lysten*. word vermeld in het jaar 1258. in *een Onnytegg. Brief*.

AEMILIUS, by andere **AMELIUS** genoemt, word als Deken van den Dom gemeld in het jaar 1267. by *Matthaeus de Fundat. Ecclesiar. pag. 67.* in het jaar 1271. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 271.* in het jaar 1282. *ter selver plaats pag. 1066.* Hy word gesegt gestorve te zyn den XIX. Januarius in het selve jaar 1282. by *Brock, Buchel in haer Geschr. Lysten*, en by *den Sebryver van 's Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 91.*

STEVEN VAN SCHALKWYCK was Deken van den Dom in het jaar 1283. volgens de aantekening van *Brock in zyn Geschr. Lyst.* Hy word als Dom-Deken vermeld in het jaar 1289. by *Buchel ad. Hedam pag. 226.* in het jaar 1290. by *Matthaeus de Nobil. pag. 830.* Dat hy omtrent den XI. September des jaars 1295. gestorve zy, word door *Brock, Buchel, en andere in haer Geschr. Lysten* aangetekent.

ARNOUD VAN FOREEST word gesegt ten tyde van Bisshop Jan van Zyrek Canonik van Sint Jan t'Utrecht geweest te zyn, in *de Geschr. Lyst van Brock*, en by *van Leeuwen Basov. Illustr. pag. 965.* was Deken van den Dom des daagsvoet Paaschen in het jaar 1292. volgens *de Geschr. Lyst van Brock.* word ook als Deken gemeld op het jaar 1297. in een oude brief by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 423.* waar nyt blykt, dat *Buchel in zyn Geschr. Lyst,*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

Lyst, en, die hem daar in gevolgt heeft, *de Schryver van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 92. zyn doot te onrecht op den XIII. Januarius des jaars 1296. gebracht hebben. *Brock in zyn Geschr. Lyst* stelt wel, dat hij den XIII. Januarius overleden zy, doch voegt er geen jaar - getal by.

WILLEM CLAUWERT word als Deken van den Dom gemeld in het jaar 1307. en gefegt gestorve te zyn den XXIII. Octobet des jaars 1307. in *de Geschr. Lyst van Brock*. Doch *Buchel in zyn Lyst*, dien ook volgt *de Schryv. van het Utr. Bisd.* (2) tom. 1. pag. 92. plaatsen zyn doot op den XIII. Octobet van dat jaar.

GERARDUS ALBUS, of GERARDUS WITTE, anders Zoudenbalch, was een zoon van Frederik Zoudenbalch, en van Aleyd, die men geloof gesprots te zyn nyt de oude Utrechtsche familie van Witte, welkers naam dese haar zoon schynt aangename te hebbe. Hy word gefegt de opvolger van Willem Clauwert in de Dom-Dekanye geweest, en gestorve te zyn den XXIII. April des jaars 1312. by *Brock, Buchel, en andere in haer Geschr. Lysten*. Hy word ook als Dom-Deken vermeld by *Matthaeus in Fundat. Loef.* pag. 117. alwaar ook pag. 85. zyn doot op den XXIV. April geplaatst word. Doch, dat hy daags te voote, te weten den XXIII. April, overlede zy, blykt nyt het volgende graf-schrift, dat in de Sint-Marie kerk t'Utrecht, in de Capel der Zoudenbalchen, door hem gestigt, eertyds te leese was.

ANNO MCCCXII. SINT IORIS DAEGH
STERFT DIE EERWEERDIGE HEEA
GER.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.] (2) [op deselve plaats.]

GERRIT ZOUDENBALCH, WYLE
 PROOST DESER KERCKEN, NAE
 DOM-DEKEN, ENDE CANONICK
 TEN DOM, SINT PETERS, ENDE
 DESER KERCKE TUTRECHT, FUN-
 DATEUR DESER CAPELLE MET
 TWEE PRIESTEREN IN DE EER
 VAN DEN ALMOGENDE GODT,
 DER HEYLIGE JONCKVROUWE
 MARIA, EN DER HEYLIGER APO-
 STELEN SINT PHILIPS EN SINT
 JACOBS, TER ZYDE SYNSVADERS
 BEGRAVEN. BID VOOR DE ZIEL. Al-
 daar zyn mede begraven zyn oom Hugo, zyn
 vader Frederik, en zyn fuster Hafa, of Hadewich:
 van welke zyn oom overleed in het jaar 1280.
 des daags naa Sinte Juliana Jonckvrouw; zyn va-
 der in het jaar 1308. den xxvi. October; zyn fu-
 ster in het jaar 1310. den iii. April. Dat hy
 Proost van Sinte Marie geweest zy, fullen wy
 in de *Lyst der Proosten van die Kerk* naderhand
 sien.

JACOB VAN OUTSHOORN was een zoon
 van Willem van Outshoorn en van Mechtelt N.
*Siet Goussow. Nederl. Chron. pag. 195. van Leeuw.
 Batav. Illustr. pag. 1045. en Matbaeus tom. ix.
 Analect. pag. 177.* Dese is Zoudenbalch in de
 Dom-Dekanye opgevolgt, gelyk Brock, en Be-
 chel in haar *Geschr. Lysen*, als ook de Schryver
 van *Utr. Bisd.* (1) tom. i. pag. 92. getuigen. Hy
 word ook in het jaar 1318. als Deken van den
 Dom vermeld by *Matbaeus tom. ix. Analect. pag.*
 178.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

178. Hy heeft als Deken den eersten steen van den toorn van den Dom gelegd in het jaar 1322. op den dag der Martelaren SS. Jan en Paulus, die op den xxvi. Junius geviert word. Siet *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 32.* Hy is nog in het selve jaar op den xxviii. Julius de vier en veertigste Bischoep van Utrecht verkoore. Siet *Matthaeus tom. 1. Analect. pag. 188. enz. Beka pag. 112. Heda pag. 239. Veldenaars Gbron. pag. 264. en deszelfs Latynsche vertaaling door Matthaeus tom. ix. Analect. pag. 53.* sonder naam nytgegeven; in welke vertaaling hy te onrecht *Praepositus Trajectensis* genoemt word. Hy is in het selve jaar 1322. nog geen drie maanden naa zyn verkiesing tot Bischoep overlede; volgens het eenpaarig getuigenis der even gemelde Schryvers: dog over zyn sterf-dag valt verschil. Hy soude den xx. September gestorve zyn volgens *Beka pag. 112. de Vermeerderde Gbronyk van Beka by Matthaeus tom. v. Analect. pag. 214. Heda pag. 239. Veldenaar en zyn Latynsche vertaaling op de aangebaalde plaatsen.* op den xxi. September volgens het *Netrologium van Oud-Munster by Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 99.* op den xxii. September, zynde de feest-dach van S. Mauritius en zyn medgefallen. Siet *Matthaeus tom. ix. Analect. pag. 178.*

STEVEN VAN BOESINCHEM is Jacob van Outshoorn als Dom-Deken opgevolgt, en overleden den xi. September des jaars 1323. volgens *Brock, Buchel, en andere, in haar Geschr. Lysten.* Men soude kunnen vermoeden, dat de nette dach van des selfs overlyde eenigfints onseker was. Want *Steven Deken van den Dom*

word in het *Necrologium* of *Dood-boek* van het *Capittel* van Oud-Munster by *Matthaeus de Fundas. Eccles.* pag. 98. wel gezegt gestorve te zyn den xi. September; dog sulks kan ook verstaan words van Steven van Schaickwyk boven gemeld, den welken *Brock, Buchel* en *andere* stellen op den xi. September overlede te zyn. Maar, het geen in dese de twyfeling wegneemt, in het *Doot-boek* van het *Convent* van *Wille-Vrouwen*, staat uydruckelyk aangetekent, dat *Steven van Boesinchem* op den xi. September overlede sy.

GISELBERT VAN EVERDINGEN staat in het begin van Mey des jaars 1324. by *Brock, Buchel*, en *andere* in haer *Geschr. Lysten* als Dom-Deken aangetekent; en word aldus ook vermeld in een brief by *Matthaeus tom. iv. Analect.* pag. 420. Hy was noch Deken in het jaar 1330. maar heeft naderhand van de Dekanye afstand gedaan, en die met *Henrik van Jutphaas* tegens de *Proofdye* van *Elst* verwisfelt. Ik vind ook by *Buchel* in de *Lyst der Proosten van Elst*, dat hy die *Proofdye* in de jaaren 1337. en 1344. beseeten, en voor het jaar 1346. aan *Philip van Groeneveld* afgestaan heeft. Hy is gestorve den xxviii. Mey des jaars 1344. volgens 't getuigenis van *Brock, Buchel*, en *andere* in haer *Geschr. Lysten*.

HENRICK VAN JUTPHAAS, een broeder van *Florens van Jutphaas*, Dom-Proost boven vermeld, was in het jaar 1320. Proost van *Elst*, en is door verwiseling der selve met *Giselbert van Everdingen* Deken van den Dom geworden; welke waardigheid hy in den jaare 1333. reets beseeten heeft, volgens *Brock* in zyn *Geschr. Lyst*. Hy word gemeld in het jaar 1337. by *Matthaeus de Nobilis.* pag. 321.

alwaar

alwaar men ook zyn segel sien kan. in het jaar 1338. by *Mattbaens de Nobil. pag. 911.* in het jaar 1343. by *den jelven aldaar pag. 615.* in het jaar 1344. ook *aldaar pag. 844.* in het jaar 1345. by *Mattbaens de Jure Glad. pag. 123.* Hy was nog Deken in de maand April des jaars 1348. en is overiede den **XXI**. October des jaars 13... volgens *Brock in yn Geschr. Lyst.* Doch *Buchel in zyn Geschr. Lyst,* en op des selfs voet-spoor *de Schryver van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 92.* stellen, dat hy in het voorgenoemde jaar 1348. gestorve zy.

HENRICK VAN DER WEYDE word als Deken vermeld den v. Februarius en i. Mey des jaars 1351. in *de Geschr. Lyst van Brock.* Dog *de Schryver van: Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 92.* getuigt, dat hy reets in het jaar 1338. Deken van den Dom geweest zy: waar omtrent hy sekerlyk gedwaalt heeft. Want versheye plaatsen, onder zyn voorfaat Jutphaas door my aangehaalt, bewyfen volkomen, dat gemelde Jutphaas nog lang naa het jaar 1338. Dom-Deken geweest zy. Het sehynt, dat de voornoemde Schryver *de Geschr. Lyst van Buchel* in handen en voor oogen gehad heeft; waarin ik dese woorden vinde: *Henricus de Weyda 1338. praefuit anno 1353.* Doch die soude men aldus kunnen uytleggen, dat 'er in oude brieven op het jaar 1338. van Henrick van der Weyde gewag gemaakt word, dog dat hy eerst als Deken vermeld word op het jaar 1353. En seker ik vind in *de Aanteekeningen van Brock,* dat dese van der Weyde al in het jaar 1335. Prooff

van

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

[K. O. ibidem.]

van West-Vrieland was. Indien *Buchel* het anders begrepen heeft, kan hy ook van dwaaling niet vrygesproken worden. Dese van der Weyde word ook als Dom-Deken vermeld in het jaar 1364. by *Mattbaeus de Nobilit. pag. 787. tom. ix. Analect. pag. 202.* en in *Praefat. ad Anonym. Bell. Covord. *. 4.* in het jaar 1365. by *Mattbaeus tom. ix. Analect. pag. 224.* Hy word gesegt overleden te zyn den viii. November des jaars 1370. in *de Geschr. Lysten van Brock, Buchel, en by andere.* Doch *het Dood-boek van het Convent van Witte-vrouwen* brengt zyn sterf-dag op den x. November.

LUBBERT BOLLE is Henrick van der Weyde in de Dom-Dekanye opgevolgt, volgens *de Geschr. Lyst van Brock.* Hy word gemeld in het jaar 1373. by *Mattbaeus de Jure Gladii pag. 240.* in het jaar 1375. by *den selve de Foundation. Eccles. pag. 45.* in het jaar 1380. by *den selve de Nobilit. pag. 382.* in het jaar 1386. by *Buchel ad Hedam pag. 264.* in het jaar 1393. by *Mattbaeus de Jure Gladii pag. 464. de Nobilit. pag. 721.* en *tom. v. Analect. pag. 621.* Ook getuigt *Brock in de Geschr. Lyst,* dat hy in het jaar 1395. op Sint Valentyns dach nog Deken geweest zy. Volgens *Buchel in de Geschr. Lyst,* en, die hem volgt, *den Schryver van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 92.* soude hy in het jaar 1383. in de order der Duytsche Ridderen getrede zyn. Dog, soo hy dese order aannemende de Dom-Dekanye heeft moete nederleggen, toonen de hier boven aangehaalde plaatsen, dat *Brock in zyn Geschr. Lyst* gelyk heeft, die stelt, dat

[K. O. tom. 2. pag. 23.]

dat hy eerst in het jaar 1396. de Duytsche Ridder-order aangenoomen heeft. Hy stierf op allerzielen dach, of den II. November, in het jaar 1398. en werd begraven in de kerk dier order; alwaar men dit Graf-schrift ter zynere gedachtenis stelde:
IN T IAER O. H. MCCCXCVIII. OP ALDER-ZIELEN DACH STERFT MR LUBBERT BOL, DIE LANG DOM-DEKEN TOT UTRECHT WAS, EN DAERNA WORD HY EEN BROEDER IN DESER ORDRE. LEYD HIER BEGRAEVEN. BID VOOR ZYN ZIEL OM GODS WIL.

WILLEM BUSER, die in het jaar 1371. al Canonik ten Dom was, is by hetleeven van Lubbert Bolle Deken geworden in het jaar 1396. en heeft sels by zyn leven tot een opvolger gehad Herman van Lockhorst, gelyk Brock in zyn *Geschr. Lyst* getuigt. Dese Buser soude, volgens de *Aanrekening van gemelde Brock*, gestorve zyn den xxvii. Junius des jaars 1413. Van Brock verschilt hier Buchel, die in zyn *Geschr. Lyst* wil, dat P. van Dievendyck op Buser gevolgt, en den xxvii. Julius des jaars 1399. of 1400. overlede zy; waar in hem de *Schryver van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 93. navolgt. Dog voor eerst weet ik niet, dat 'er ergens een geslagt, Dievendyck genoemd, voorkomt: ten andere verweckt de gemelde sterf-dag, de xxvii. Julius, in my het vermoede, dat men leesen moet Pieter van Dwarsdyk, of Dwarsdyck; welke niet alleen door Brock, maar ook door Buchel, en den *Schryver van 't Utr. Bisdom*, hier boove al op het

1255.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

1255. en volgende jaaren onder de Dom-Dekenen gemeld is, en juist op den selve xvii. *Julius* gesegt word overlede te zyn. Hierom heb ik hem alhier in de Lyst der Dom-Dekenen overgeslage.

HERMAN VAN LOCKHORST, een zoon van Jacob van Lockhorst en Mechtelt van Drakenborch, is by het leeven van Willem Buser Dom Deken geworden voor het jaar 1400. volgens de *Geschr. Lyst van Buchel*. Hy word gemeld in het jaar 1400. by *Matthaeus in Praefat. lib. III. de Nobilit. C. verso*, en ad *Anonym. Bell. Covord pag. 44.* in het jaar 1402. by den selve de *Jure Gladii pag. 459.* en ad *Anonym. Bell. Covord pag. 75.* in het jaar 1406. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 184.* in het jaar 1412. by *Matthaeus Analest. tom. v. pag. 362. enz.* in het jaar 1413. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 349.* in het jaar 1415. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 39.* in het jaar 1426. by *Matthaeus tom. IX. Analest. pag. 355.* in het jaar 1427. by *Matthaeus ad Rerum Amorsfort. Script. pag. 271.* en tom. IX. *Analest. pag. 325. 347.* Ik vind ook by *Brock* aangetekent, dat hy in het jaar 1415. Canonik van Sint Lambert te Luyck, en van Sinte Marie t'Utrecht geweest zy. Hy is gestorve den vi. Augustus des jaars 1438. Siet *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 35.* en *Buchel ad Hedam pag. 325.* Deselve *Buchel* heeft aan het eynd van zyn *Geschr. Lyst der Dom-Dekens* aangetekent, dat Henrik Scatter op het Concilie van Basel in het jaar 1431. Dom-Deken te Utrecht benoemt zy, en in het jaar 1435. Choor-Bisschop en Rector der Universiteyt van Leuven was, tot getuige bybrengende *Molan.*
de

de Canon. lib. II. cap. xxxii. §. 201. Van dese Scatter vind ik by Brock aangetekent, dat hy in het jaar 1423. Dom-Canonik geworden, en in het jaar 1432. door het Concilie van Basel gemagtigt zy, om de leden van het Concilie de plaats, waar zy sitten soude, aan te wyfen. Dog, dat hy aldaar tot Dom-Deken soude benoemt zyn, meld hy niet.

JOHAN PROEYS, een zoon van Bernard Proeys, wiens moeder was Goda van Lantf-kroon, en van Mabelia van Groenewoude, wiens moeder was Mechtelt van Oey, was Canonik van Sint Jan t'Utrecht in het jaar 1433. en bequam na het overlyden van Herman van Lockhorst niet alleen deszelfs Canonikale probende, maar ook de Dom-Dekanye den VIII. November des jaars 1438. Dog de verkiefing tot Deken gefchiede niet eenparig; alfoo sommige der Canoniken die waardigheid, hoewel te vergeefs, opdroegen aan Rasso Daggart van Oudewerve, doctor in de Geneef-kunde, die in het jaar 1428. Canonik ton Dom, en in het jaar 1435. Prooft van Oldenzaal gemaakt was, en den XII. Februarius des jaars 1443. overleden is. Dit is getrocken uyt de *Aanteekeningen van Brock*. In het laaft van het jaar 1448. of in het begin van het jaar 1449. word hy Canonik van Sinte Marie. Als 'er in het jaar 1448. groote twift tuffchen Biffchop Rudolph van Diepholt en de stad van Utrecht ontftaan was, heeft de Biffchop het jaar daar aan volgende op Sint Blasius dag, zynde den III. Februarius, de stad overrompelt, en by verraffing in zyn gewelt gebracht; veele der inwoonderen gedood, andere gevangen bekoome, andere in ballingschap verfonde; onder welke laaft ook is geweest

woeft Johan Proeys, die hy alle geestelyke beneficiën, als de Proeven in den Dom, in Sint Jan, in Sinte Marie, en insonderheyt de Dom-Dekanye ont-nomen heeft. Siet *Heda pag. 287. Veldenaer pag. 270. versja. desselfs Latynsche Vertaaling by Matthaeus tom. IX. Analect. pag. 69. enz. en Erdmanni Chronie. Osnabrug. by Meibom. tom. II. Rer. Germ. Script. pag. 261.* Dat dese affetting in de maand Julius geschiet zy, getuigen Brock, Buchel, en andere in haer *Geschr. Lysten.* Derhalven heeft de Schryver van het *Uir. Bisdom (1) tom. 1. pag. 93.* gedwaalt, die demaand Junius van het jaar 1446. opgeeft. Doch ook Brock, Buchel, en anderen kunnen van dwaling niet vrygesproken worden; doordien uyt sekere brief van Bischoep Rudolph by *Matthaeus de Nobil. pag. 745.* blyckt, dat hy al voor den x. Mey des jaars 1449. van al zyn geestelyke beneficiën ontset was. Ten zy men wil stellen, dat hy wel voor die tyd ontset zy geweest, maar dat zyn opvolger in de Dom-Dekanye eerst in de maant Julius verkoore zy. Want ook Henricus Minneprys is eerst den ii. Augustus van dat jaar in zyn plaats Canonik van Sinte Marie geworden.

WILLEM VAN HEZE, der byden Rechten Doctor, is na het affetten van Johan Proeys op het aanhouden van Bischoep Rudolph eerst tot Canonik aangestelt, en naderhand Dom-Deken verkoore voor den i. Augustus des jaars 1449. Siet *Matthaeus ad Rer. Amorsfort. Script. pag. 303.* van welke waardigheid hy den vi. Augustus besit genoomen heeft. Siet de *Geschr. Lysten van Brock, Buchel*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

Buchel, en andere. Hy word ook als Dom-Deken vermeld den vii. April des jaars 1455. by *Matthaeus tom. II. Analect. pag. 432.* Dog, Bischoep Rudolph na doot zynde, heeft hy eenige maanden daar na dese waardigheid wederom moeten afstaan, als uyt het vervolg blyken sal. Hy is gestorven in de maand October des jaars 1477. en in de kerk van Oud-Munster ter aarde bestelt. *Brock in zyn Geschr. Lyst.*

JOHAN PROEYS, die door Bischoep Rudolph van de Dom-Dekanye eertyds berooft was, is na des Bischoeps dood den xiv. Augustus des jaars 1455. in zyn verlate prebende van Sinte Marie herstelt, en heeft insgelyk zyn voorgaande prebende en Dom-Dekanye wederom bekoomen, en werd in de besitting daar van gestelt den xxv. October des jaars 1455. *Buchel ad Hedam pag. 307. en de Geschr. Lyst van Brock.* Hy word ook als Dom-Deken vermeld in het jaar 1459. by *Matthaeus de Nobilis. pag. 869.* in het jaar 1461. by *Matthaeus aldaar pag. 808.* en *de Jure Gladti pag. 153.* Naderhand is hy in den jaare 1471. door Bischoep David van Bourgondie wederom afgeset. Siet *Heda pag. 294.* Eyndelyk stierf hy den xix. December des jaars 1482. volgens *de Geschr. Lysten van Brock, Buchel, en andere.* Hy werd in den Dom begraven; alwaar op zyn graf-steen zyn vier quartieren uytgehouwen zyn; als twee van 's vaders zyde *Proeys en Lanskroon*, en soo veel van moeders zyde, *Groenewoude en Oye*, nevens dit volgende opschrift: **ANNO DOMINI MCCCCLXXXII. DIE XIX. DECEMB. OBIIT VENERABILIS ET EGREGIVS VIR DOMINVS JOHANNES PROEYS**
E DECA.

DECANVS HVIVS MAIORIS ECCLĒ-
SIAE. CVIVS ANIMA REQVIESCIT
IN PACE.

LUDOLPH VAN VEEN, geboortig van Campen, der byden Rechten Doctor, is, na dat Johan Proeys door Bisschop David van Bourgondie afgeset was, in het besit zyner Prebende en Decanye gestelt den xi. Julius in het jaar 1471. die in de voorgaande maand Mey aan gemelde Johan Proeys een jaarlykse pensie van vierhondert en ses en vyftig gulden, zynde agt en dertig gulden yder maand, soo lang hy Proeys leven soude, gemaakt heeft. *Brock in zyn gescbreve Lyst.* Van hem word gewaagt in het jaar 1474. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 680. in het jaar 1477. by *Matthaeus ad Chron.* Egmond. pag. 257. in het jaar 1481. by *Matthaeus tom. II. Analect.* pag. 1. 6. in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 438.* in het jaar 1501. by *Matthaeus ad Rer. Amorsfort. Script.* pag. 343. in het jaar 1503. by *Matthaeus tom. I. Analect.* pag. 182. Volgens den *Schryver van het Utr. Bisdom* (1) tom. I. pag. 93. soude hy gestorve zyn den xv. December des jaars 1508. Dog *het Dood-boek van Oud-Munster* by *Matthaeus de Foundation. Eccles.* pag. 107. brengt zyn dood op den volgende xvi. December. Waar mede overeenstemt *Brock in zyn Aantekeningen*, getuygende dat hy den xvi. December des nagts omtrent twee uren, in het negen en festigste jaar zyns ouderdoms overlede zy.

JACOB VAN APPELTERN, een zoon van Henrik van Appeltern Heer van Persingen, is nog minder-jaartig zynde Canonik van den Dom gewor-
de

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

de den XIII. Februarius des jaars 1472. Hy word meerder-jaarg, dat is achtiën jaaren oud, door het Capittel verklaart den xxx. September des jaars 1473. word aangestelt tot Proost van Elst om trent het jaar 1504. welke waardigheid hy den xxx. April des jaars 1523. wederom nederlyde: is tot Dom-Deken verkoore den xx. December des jaars 1508. en heeft den xv. Januarius des jaars 1509. daar van besit genoomen: alhoewel Willem van Enkevoort, te Rome zynde, en de doot van Ludolph van Veen hoorende, de openstaande Dekanye reets voor sig van den Paus verkregen had: waarvan hy dog naderhand heeft moeten affien. *Brock in zyn Geschr. Lyst.* Hy word gemeld in het jaar 1514. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles. ***2.* in het jaar 1515. hy *Heda pag. 321.* in het jaar 1517. by *Matthaeus tom. I. Analect. pag. 282.* in het jaar 1521. by *Matthaeus tom. III. Analect. pag. 498.* in het jaar 1524. by *Matthaeus ad Anonym. Bell. Covord. pag. 122.* Hy is gestorve den xxvii. Mey des jaars 1525. volgens den *Schryver van 't Utr. Bisdom (1) tom. I. pag. 93.* Dog zyn sterf-jaar word gestelt te zyn 1526. by *Brock, Buchel, en andere in haer Geschr. Lysten,* als ook in *de Aantekeningen op Lamb. Hortensius Rerum Ultraject. lib. II. pag. 33.* En dat hy ook sekerlyk op dat jaar, en niet het voorgaande, gestorve zy blykt uyt het volgende opschrift, dat op een grafsteen in de Dom-kerk gevonden is: **OBIIT VENERABILIS DOMINVS IACOBVS DE APELTERE DECANVS TRAIECTIVS, PRAEPOSITVS ELSTENSIS, IN**
CON-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 23.]

CONFENTV VALLIS BEATAE MARIAE PROPE ARNHEM SEPVLTVS ANNO MCCCXXVI. REQVIESCAT IN PACE. *Lamb. Hortensf. op de aangehaalde plaats beschryft hem, dat hy geweest zy homo praeter dignitate nomen, & equestrom in ser Sicambros familiam, ab omnibus literis cultuque disciplinarum profusus alienus.* Alwaar hy ook verhaalt, dat dese Dom-Deken, in het jaar 1525. nyt Utrecht vlugtende, sig naa Karel Hertog van Gelder begeven heeft, en aldaar overlede zy. By welk geval het gebeurd is, dat hy, gelyk nyt het evengemelde graf-schrift blykt, in het Clooster van Mariendaal by Arnhem begrave zy.

AMELIS, of AEMILIUS VAN ZUYLEN VAN NYVELD, een zoon van Gerard van Zuylen van Nyveld, Heer van Hoefaken en Gerofteyn, wiens moeder was Odilia van Montfoort, en van Hillegond van Zuylen van Nyveld, wiens moeder was Alida de Witt, word Canonic van Oud-Munster in het jaar 1503. Canonic van den Dom den ix. Junius van het jaar 1507. Proost van Leyden in de maand Junius des jaars 1518. en naa het overlyden van Jacob van Appekern, Deken van den Dom; van welke Dekarye hy den xi. Junius des jaars 1526. besit genomen heeft, volgens *versebeyde Aanteekeningen van Brook*, en *des selfs Geschr. Lyst.* Van hem word getuygt, dat hy meer door geweld der wapenen, dan dootsd wrye verkiefing der Capittel-Heeren, tot de waardigheyd van Dom-Deken verheve zy. Siet *Lamb. Hortensf. lib. 13. Rorum Uragesii. pag. 33.* in de

(1) [K. O. tom. 2. pag. 25.]

de onlasten en troublen van zyn tyd is hy seer ingewickelt geweest, en heeft de partye van Kasel van Egmond, Hertog van Gelder, tegens Henrick van Beyeren, Bisschop van Utrecht, gehouden. Als dan Bisschop Hensick op den 1. Julius des jaars 1528. de stad Utrecht by verrassing ingenomen had, heeft men seer naarstig na hem gefogt. Dog op wat wonderlyke wyse hy dit gevaar ontkome zy, heeft ons wydlopig beschreve *Lamb. Hortens. lib. vii. Rerum Ultraject. pag. 158. en Gysb. Lap van Waeren in zyn Aanteekening over die plaats.* Hy is evenwel in het selve jaar genoodsaakt geweest, afftant van de Dom - Dekanye te doen, dog heeft de Proostdye van Leyden tot zyn dood behoude; die voorviel op den xii. Januarius des jaars 1554. volgens de *Aanteekening van Brock*; of op den xi. Januarius, volgens het *Dood-boek van het Convent van Witte-Vrouwen.* Andere verschuyven zyn dood tot den xiiii. April des selven jaars. Dit is seker, dat de *Aanteekening van het gemelde Convent*, ytzogeeve door *Mattheus in Fundat. Eccles. pag. 278.* zyn affterve te onregt op het volgende jaar 1555. brengt. Want *Brock en andere* verskeren ons, dat Johan van Axel na het overlyden van Amelis van Zuylen van Nyveld van des selfs openstaande Canoniks plaats den iv. Mey des jaars 1554. besit genomen heeft.

THOMAS VAN NYKERKE, afkomstig uyt Gulikerland, die Proost van Sint Jan geweest is, als op zyn plaats sal gesien worde, werd Canonik in den Dom den xxvi. April des jaars 1522. en is tot de besitting van de Dom-Dekanye toegelaate den xxviii. Julius des jaars 1528. *Brock in zyn Geschr. Lyst.* ook getuygt *Buchel in zyn Geschr.*

febr. Lyst, dat Biffchop Henrick van Beyeren hem veel tot het verkrygen van die waardigheyd geholpen heeft. Hy word als Dom-Deken in het felve jaar gemeld op den **xxi. October** by *Matthæus de Nobilit. pag. 859.* en by *den Schryver van het Batav. Sacr. (1) tom. 11. pag. 565.* daar hy te onrecht *Thomas van Wickerke* genoemt word. in het felve jaar op den **xiiii. November** by *Matthæus de Nobilit. pag. 718.* Des niet tegenftaande heeft hy nimmermeer tot het geruste befitt der Dekanye konne geraaken. Want hy werd, niet veel langer dan een jaar daar na, door Keyfer Karel, of, gelyk men het doe noemde, door de Bourgondifche partye genoodfaakt de Dekanye af te ftaan, volgens de *Aantekening van Brock.*

JOHAN VAN DER VORST VAN LOON-BEEK, der byden Rechten Doctor, een zoon van Johan van der Vorst Heer van Loonbeek, die ten tyde van Philip Koning van Castilie, en van des felfs zoon Keyfer Karel de vyfde Cancelier van Brabant geweest is, wiens moeder was Barbara van Poppendonck, en van Johanna van Thielt, word Proost van Camerick, Deken t'Utrecht, en Canonick van Sint Lambert te Luyck genoemt by *Butkens Trophées de Brab. tom. 11. pag. 367.* De Prooftdye van Camerick heeft hy bekomen in het jaar 1529. volgens *Carpentier Hist. de Cambray tom. 1. pag. 438.* In het felve jaar is hy ook Dom-Deken t'Utrecht geworde. Want Keyfer Karel, door overgifte van Biffchop Henrick, Heer van Utrecht geworde zynde, heeft niet alleen goedgekeurt, dat Amelis van Zuylen van Nyveld van

de

(1) [K. O. tom. 1. pag. 328.]

de Dekanye afstand gedaan had, en vernietigt de verkiezing van Thomas van Nykerke, maar heeft ook de Dom-Dekanye aan dese Johan van der Vorst gegee; na dat Willem van Enkevoort, die eertyds door den Paus daar mede begiftigt was, als boven pag. 59. gesegt is, en nu door den selven Keyser tot opvolger van Henrik van Beyeren in het Utrechtsche Bisdom benoemt was, zyn recht tot de Dekanye overgegeven hadde: Derhalve is dese Johan van der Vorst inde besitting vandie waardigheid gestelt des daags voor Sint Marten, zynde den x. November, des jaars 1529. Men moet hier by aanmerken, dat hy Deken gemaakt zy, sonder Canonik te zyn: want hy is eerst Canonik geworden den xv. Maart des jaars 1531. Dit alles heeft *Brock in zyn Geschr. Lyst*, en in zyn *Aanteekeningen* ons opgegeven. Hy word als Deken van den Dom vermeld by *Matibaeus tom. 1. Analect. pag. 171.* sterft den viii. November van het jaar 1546. *Brock, Buchel, en andere in haer Geschr. Lysten.* Doch *Carpentier op de Aangebaddede plaats* wil, dat hy schielyk aan een beroerte t'Utrecht overlede zy den ix. November van het selve jaar. Zyn vier vaderlyke quartieren zyn *van der Vorst, Spanhem, Poppendonck, Duffle*: de moederlyke *van Thielt, Pipenpoy, van Dorne, Vilters.* Siet *Buskens op de Aangehaalde plaats.*

ADRIAAN VAN RENESSE VAN WULVEN, een zoon van Jan van Renesse Heer van Wulven, wiens moeder was Margareta van Cnylenburg, en van Aleid Freis van Cuyne Vrouwe van Wilp, wiens moeder was Hadewich van Yselfteyn van den Bosch, is geboore den xiv. Augustus in het jaar 1501. en in den Doop geheve

door Adriaan Florisze, die naderhand onder de naam van Adriaan de scede de Pauselyke stoel be-
 soeten heeft; na wien, als meede na synmoeders
 vader, hy Adriaan genoemd is. Van hem heeft
Martiacus in Fundas. lib. 1. cap. iv. pag. 125. ge-
 tuygt, dat hy, alhoewel den geestelyken staat
 aangenomen hebbende, nogtans de gaave van ont-
 houding niet gehad, en veel natuurlyke kinderen
 nagelaten heeft. Dog hier toe heeft voornamentlyk
 zyn moeder oorzaak gegeve, die hem wynig liefde
 toedroeg, en zyn jonger broeder Johan van Renesse
 de jonge over al voortroek. Want door haar toe-
 doen wierd hy, niet alleen onmondig, maar ook
 nog seer jong zynde, voor den geestelyken staat
 opgevoed, en tegens zyn wil den xx. Februarius
 des jaars 1511. tot Canonik van Sinte Marie
 t'Utrecht, als ook den vii. December des jaars
 1521. tot Canonik in de Dom-kerk bevordert: van
 welk laatste Capittel hy den vi. April des jaars
 1535. Scholaster verkoren is. Ondertuffchen had
 hy meerderjarig zynde heymelyk van de Paus vry-
 heyd bekoomen, om den geestelyken staat te ver-
 laten, en te trouwen: gelyk hy dan ook tot zyn
 vrouw genoomen heeft Anna, de dochter van Jan
 van Abconde van Meerten Heer van Eschen-
 stein, en van Machtild van Montfoort, geboore
 in het jaar 1512. Na de dood van zyn onder broe-
 der Jan van Renesse heeft zyn moeder, onder be-
 lofte van hem met beetere goederen te fullen voor-
 sien, hem bewoogen, om ten voordeel van zyn broe-
 der jonge Jan van Renesse van de goederen van
 Wulven affand te doen. Alshy daar na hoorde, dat
 zyn moeder al op den xxvii. Maart des jaars 1527.
 haar goet Wilp aan zyn jonger broeder jonge Jan
 van

van Renesse opgedraagen hadde, en overdagt, dat het geene gedaan was, niet konde herdaan worde, heeft hy in tegenwoordigheyd zyner vrienden alle zyne goederen onder zyn kinderen verdeelt, en nu gewillig den geestelyken staat aangenome: sedert welke tyd hy ingetogender geleeft heeft. Na dat Johan van der Vorst nu ruym twee jaaren en vyf maanden doot geweest was, is hy den xviii. April des jaars 1549. tot Dom-Deken aangestelt, en so van Keyser Karel de vyfde, als van Koning Philip zyn zoon tot haar geheyme Raad aangenome. Hy word als Dom-Deken vermeld den 111. October des jaars 1549. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 645.* Als eyndelyk Georgius van Egmond Aarts-Bischop van Utrecht op den xxvi. November des jaars 1559. overlede was, is hy op voorspraak van den Cardinaal van Granvelle, Willem Prins van Oranje, en Lamoraal Graaf van Egmond door Koning Philip tot zyn opvolger in de Aarts-Bischoppelyke waardigheyd benoemt. Dog tien dagen daar na, eer de goedkeuring van Romen aangekome was, en hy plegtelyk ingeweyd kon worden, is hy aan de koorts overleden op den xvii. December des jaars 1559. oud zynde lviii. jaaren, 111. maanden, en xxiiii. dagen, en werd t'Utrecht begraven in de kerk der Minrebroeders, in de Capel der Renessen, onder een marmere sark met xxxii. quartieren. Als namaals die kerk afgebrooken werd, zyn zyne beenderen door des selfs zoon Johan van Renesse Deken van Sint Jan in de kerk van Sint Jan overgebracht: alwaar ook zyn husvrouw, nu meerder dan lxxxv. jaaren oud zynde, den xv. December des jaars 1597. overlede, begraven is. Haar graf-schrift kan gesien worden by *Matthaeus de*

Fundat. Eccles. pag. 124. Dit is ten deele opgemaakt uyt *de Aantekeningen van Brock*, ten deele uyt *het Geslagt-register van de familie van Renesse*.

JOHAN VAN DER VECHT, geboore te Campen den 1. Mey des jaars 1526. een zoon van Mr. Johan van der Vecht, Burgemeester te Campen, werd nog minderjaarg zynde Canonik in den Dom t'Utrecht den 1. Augustus des jaars 1538. en meerderjaarg, dat is achtiën jaar oud, verklaart den 11. Mey des jaars 1544. Als Adriaan van Renesse nu ruym een jaar overlede was, is Johan van der Vecht tot zyn opvolger in de Dom-Dekanye benoemt, en in de besitting der selve gestelt den xxix. December des jaars 1560. en gestorve den xxii. April des jaars 1572. in het xlvi. jaar zyns ouderdoms. *Brock, Buchel, en andere in baar Geschr. Lysten.* Hy werd begraven in den Dom onder een fark, waar in dit opschrift gehouwen was. **DOMINVS D. JOHANNES VAN DER VECHT I. V. LICENTIATVS, HVIVS ECCLESIAE DECANVS ET CANONICVS HIC SEPVLTVS. OBIIT XXII. APRIL. ANNO MDLXXII.**

JOHAN VAN BRUHESEN, geboore te Breda den 11. Mey des jaars 1527. een zoon van Frans van Bruhesen en Elifabeth van der Vorst, die een suster was van den Dom-Deken Johan van der Vorst, werd Canonik ten Dom t'Utrecht den iv. April van het jaar 1542. Thesaurier van deselve kerk den vii. Julius 1567. Na het overlyde van Johan van der Vecht is hy met eenpaarige stemmen van xvii. Canoniken, die tegenwoordig waaren, den xxii. April des jaars 1572. ten elf uuren in de nacht, als Johan
van

van der Vecht nog maar twee uren doot geweest was, tot zyn opvolger in de Dekanye verkooren, en plegtelyk in de besitting deser waardigheyd gestelt den xx. Mey des jaars 1573. Hy was sterk Spaansgefint, en een groot tegenstander van die gene, die den Prins van Oranje gunstig waaren: waarom hy, als die partye begon de overhand te bekomen, voor quaad vreesende sig den II. Mey des jaars 1577. uyt Utrecht begeven, en eerst zyn woonplaets t'Emmerick, naderhand te Ceulen genomen heeft. Hy is den v. Julius des jaars. 1584. N. St. geworden Canonik van den Dom te Ceulen. Na de dood van Johan Knyf werd hy door Philip de II. Koning van Spangie tot Bisshop van Groeningen benoemt: doch, eer hy ingeweyd was, werd hy door den selven aangestelt tot Aarts-Bisshop van Utrecht, en is eyndelyk te Ceulen den ix. September des jaars 1600. overleden; alwaar hy in het Koor van de kerk der Karthuizers begraven is. *Brock Geschr. Lyst, de Schryver van Batav. Sacra* (1) tom. III. pag. 150. *der Oudbed. van Groeningen* (2) pag. 83. en *de Aantekening. van Foppens over Miracis opera Diplomats.* tom. I. pag. 624.

JOHAN VAN DUVENVOIRDE, een zoon van Johan van Duvenvoirde Heer van Voorschoten, wiens moeder was Elisabeth van Renesse, en van Hadewich van Renesse van Wulven, wiens moeder was Aleyd Freys van Cuyne Vrouwe van Wilp, is geboore den III. Mey des jaars 1530. werd Canonik in den Dom den xxviii. September des jaars 1540. Scholaster aldaar, door afftand van Adriaan van Renesse van Wulven zyn oom, den xvii. April des jaars 1549. Hy is door

het

(1) [K. O. tom. I. pag. 390.] (2) [K. O. tom. 5. pag. 293.]

het Capittel, gedurende het afwesen van Johan van Bruhesen, tot Deken verhoore den xxv. September des jaars 1581. en den xxx. September in de besitting van die waardigheyd gestelt. Hy werd den v. April des jaars 1582. door den Raad der Stad Utrecht met seven andere Canoniken benoemt, om het eerste Lid der Staaten van Utrecht te verbeelden, en benevens ses andere byt derselver getal door de Ridderfchap en andere Steeden van het Sticht den vi. April daartoe verhoore. Siet het *Utrechts Placcaat-boek tom. 1. pag. 198.* Hy is gestorve den xxvi. Maart des jaars 1600. en begraven in den Dom, alwaar men zyn wapen met dese acht-quartieren opgehangen heeft.

Duvenvoorde. Renesse.

Renesse. Eric van Kuyne.

Iffelsteyn. Cuylenburg.

Maalstede. Iffelsteyn.

Der was dit volgende opschrift bygevoegt:

SIMPLICITER ET PRVDENTER
 REVERENDO GENEROSO VIRO D. JO. A
 WASSENAAR ET DVVENVOORDE, EX
 ANTIQVISSIMA BATAVORVM FAMILIA
 ORIVNDO, IN HAC METROPOLITANA
 ECCLESIA TRAIECTINA DECANO, SCHOL
 LAST. ET CANONICO DIGNISSIMO, QVI
 POST VARIOS PRO REIP. SALVTE SVSCE
 PTOS LABORES PLACIDE IN DOMINO
 QVIEVIT, CVM VIXISSET ANNOS LXIX. MEN
 SES X. DIES XXIII. OB. ANNO DOMINI MDC.
 VII. KAL. APRIL. Ook is 'er op zyn Graf
 steen dit volgende opschrift gehackt.

D.

D. O. M.

HELC QVIESCVNT OSSA ET CINERES GENEROSI VI-
 RI EX FETVSTISSIMA ET INLVSTRI WAS-
 SENARIOEVM STIRPE PROGNATI DOML-
 NI IOHANNIS A DVVENVOIRDEN, HVIVS
 METROP. AEDIS DECANI ET SCHOL. DI-
 GNISS. QVINQVE ECCLESIARVM VETERIS
 TRAIECTI SENIORIS CANONICI, QVI
 MAXIMO OMNIVM ORDINVM LVCTV ET
 DESIDERIO XXVI. MARTII ANNO SALVT-
 TIS MDC. HINC ABIIT, CVM VIXISSET
 ANNOS LXIX. MENSES X. DIES XXIII.
 LECTOR. DEF. BENE PREC.

JOHAN VAN DEN BERG, een zoon van
 Daniel Paulufze van den Berg, die een brouwer
 t'Utrecht, en zoon was van Paulus Janfze, (zynde
 de grootvader van defe Paulus Janfze certyds huys-
 man op Wiltenburg geweest) is, der byden
 Rechten Doctor zynde, Canonik ten Dom ge-
 worde den 11. Mey des jaars 1567. Hy werd in
 het jaar 1587. nyt de Geestelykheyd verkoren,
 om benevens eenige andere het eerste Lid der
 Staaten 's Land van Utrecht te verbeelde; doch
 des jaars daar aan volgende wederom verlaate.
 Siet het *Utrechts Placcat-boek tom. 1. pag. 199.*
 Na het overlyde van Johan van Duvendoorde is
 hy door het Capittel tot Dom-Deken verkooren
 op Maandag den vii. April des jaars 1600. en ten
 selven dage in de besitting van die waardigheyd
 gestelt. Dese verkiefing is wel door de Magi-
 fraat der stad Utrecht, op drie Koningen avond
 des jaars 1602. goedgekeurt: maar, dewyl
 de twee voorszittende Leeden der Staten hunne
 toe

toestemming niet gegeven hebben, is hy, sonder daar toe verder erkent te zyn, gestorve den xviii. Maart des jaars 1609. Inde Dom-kerk, in welke hy begraven is, was dit navolgende op zyn Graf-sark gehakt: *REV. CLAR. DOMINO D. IOHANNI VAN DEN BERG, HVIUS ECCLESIAE METROP. CAN. ET ELECTO REV. CANONICORVM SVFFRAGIIS DECANO, I. V. DOCTORI, VIRT. EIVS ET FRATERNI AMORIS ERGO BALTHASER VAN DEN BERG FRATER FRATRI DESIDERATISSIMO SEPVL-CRI HVIUS SAXVM, SVB QVO CORPVS DEMORTVI CONDITVM EST, INCIDI CVRA-VIT. OBIIT PRAECIPITI FATO EREPTVS XV. CAL. APR. ANNO A CHRISTO NATO MDCIX.*

JOHAN VAN MATENESSE, een zoon van Johan van Mateneffe Heer van Mateneffe, wiens moeder was Adriana van Duvenvoorde, en van Florentina van Cuylenburg vrouwe van Opmeer, wiens moeder was Agatha van der Coulster van Alkemade, word Canonik in den Dom den v. Maart des jaars 1589. en is door het Capittel tot Dom-Deken verkoore den xii. Junius des jaars 1609. Welke verkiefing door de Edele Mogende Heeren Staten deser Provincie op den xiii. Junius goedgekeurt zynde, is hy den xix. Junius daar aan volgende in de besitting van die waardigheyd gestelt. Hy storf den v. October des jaars 1613. en werd begraven in den Dom met dese acht quartieren:

<i>Mateneffe</i>	<i>Cuylenburg.</i>
<i>Duvenvoorde.</i>	<i>Coulster van Alkemade.</i>
<i>Asendelft.</i>	<i>Brienen.</i>
<i>Noortwyk.</i>	<i>Zwieten.</i>

Aan-

Aantekeninge van Brock. Derhalve heeft van *Leeuw. in Batav. illustr. pag. 1004.* gedwaalt, schryvende dat Matenesse in het jaar 1611. Dom-Deken geworden, en in het jaar 1614. gestorve zy.

HERMAN VAN DAERLL, oorspronkelyk nyt Westfalen, nyt het Sticht van Recklinkhuysen, een zoon van Coenraad Heer van Daerll, wiens moeder was N. van Westerholt, en van Margareta van Duvenvoorde, een suster van den Dom-Deken Johan van Duvenvoorde, wiens moeder was Hadewich van Renesse van Wulven, word Canonik in den Dom den xx. Januarius des jaars 1596. en is na de dood van Johan van Matenesse door het Capittel tot Deken verkooren op den xxi. December des jaars 1613. welke verkiesing op den xxviii. December door de Edele Mogen- de Heeren Staten van Utrecht goed gekeurt zyn- de, is hy op den xxx. daar aan volgende in de be- sisting van de Dekanye gestelt, en den xxv. Au- gustus des jaars 1617. des nachts ten twee u- ren overleden. Hy is in den Dom begraven, al- waar zyn wapen-schild met dese acht quartierē te vinden is.

Daerll. Duvenvoorde.

Westerholt. Renesse.

Bylant. Isselfteyn.

Dungelen. Kuyne.

D. O. M. S. S.

**NOBILITATE, DOCTRINA, PROBITATE
INSIGNI, PATRE NOBILI WESTPHALO,
MATRE DUVENVORDIA, DECANI SUI PRAE-
DECESSORIS ET AVVNCVLI SORORE, R. D.
HERMANNO A DAERLL, HVIUS ME-
TRO-**

TROPOL. ECCLESIAE DECANO ET CANONICO DIGNISSIMO, QUONDAM ETIAM TRAIECTI AD MOSAM CANONICO, QUI CVM VIX IV. ANN. IN DECANATVS POSS. FVVISSET, PRAEMATVRA MORTE PRAETER SPEM EREPTVS HINC ABIIT, FRATRES CVM SORORIS MARITO WILHELMO BORRIO AB AMERONGEN DOMINO IN SANDENBORCH, M. H. C. MORTI OMNES B. M. F. C. VIXIT ANNOS L. M. I. D. III. DEVIXIT VIII. KAL. SEPTEMBRIS, ANNO SALVTIS MDCCXVII. FATA SI TIME RE NON VIS, SEMPER TIME, VIATOR, ET DEFVNCTO AETERNVM GAVDIVM VOVE VALE, ET QVID FVTVRVS COGITA.

BERNARD VAN RENESSE VAN MOERMOND, een zoon van Jan van Renesse van Moermond, wiens moeder was Odilia Proeys, en van Petronella van Pynssen, wiens moeder was Geertruyd de Huyter, word Canonik in den Dom den xxiv. September des jaars 1604. is door negentien Canoniken eenparig tot Dom-Deken verkoore den xv. September des jaars 1617. welke verkiesing door de Edele Mogende Heeren Staaten van Utrecht op den xvii. September goedgekeurt zynde, is hy twee dagen daar na in de besitting dier waardigheyd gestelt, en gestorven den xxiv. Mey des jaars 1620. Hy is begraven in den Dom, alwaar zyn Schild met dese acht quartieren, en het volgende opschrift opgehangen is:

<i>Renesse.</i>	<i>Pynssen.</i>
<i>Proeys.</i>	<i>De Huyter.</i>
<i>Brienen.</i>	<i>Corf van Bosbussen.</i>
<i>Ruyseb.</i>	<i>Diepenborst.</i>

VAN DEN DOM.

81

D. O. M.

ET

AETERN. MEM.

REVER. AC. ANTIQ.

GENERIS NOBILITATE

CLARI VIRI ET DOM.

BERNARDI A RENESSE,

HVIUS AMPLISSIMAE METROP.

ECCLESIAE TRAIECTINAE DECANO

DIGNISS.

QUI HANC VITAM CVM MELIORE

COMMVTAVIT XXIV. MAII MDCXX.

H. T. H. M. P. P.

JOHAN VAN RHEEDE HEER VAN
RENSWOVDE, een zoon van Gerard van
Rheede Heer van Nederhorst, wiens moeder
was Geertruyd van Nyenrode, en van Mechtelt
Pennis van Dieft, wiens moeder was N. Velen,
word Canonik in den Dom den xxvii. Novem-
ber des jaars 1611. is nog seer jong zynde Dom-
Deken verkoore den xix. Junius des jaars 1620.
Welke verkiefing daags daaraan door de Edele Mo-
gende Heeren Staaten van Utrecht goedgekeurt
zynde, is hy in de besitting dier waardigheyd ge-
stelt op den xxi. Junius. Hy koopt de heerlyk-
heyd van Renswoude van Philip van Hamal den
xxvii. Februarius van het jaar 1623. Hy word
verkooren in het Lid der Heeren Ge-eligeerden's
Lands van Utrecht den iv. Februarius des jaars
1634. word in het jaar 1644. als afgesant gesonde
na Karel de eerste, Koning van Engeland, en den
xxiv. Maart des jaars 1645. door den selve begif-
tigt met den titel van Baron. Word President
van de vergadering van de Staaten 's Lands van

F

Utrecht

Utrecht den xxiii. October des jaars 1652. Ontdoet sig van alle publike bedieningen, om den overigen tyd zyns levens in rust door te brengen den ii. December des jaar 1671. Hy doet afstand van de Dom-Dekanye den xv. April. 1674. en word daags daar aan door Willem de derde Prince van Oranje aangestelt tot President van de vergadering van de Staaten's Lands van Utrecht, en als supernumerairen Ge-eligeerden Raad van den voornoemde Lande. Sterft den vii. Februarius N. St. in het jaar 1682. Siet *bet Utr. Placcaat-boek tom. 1. pag. 203. en 210.* Hy troude den xxvi. Junius des jaars 1616. Jacoba van Eede, dochter van Henrick van Eede, en van N. Kieb, die den xxii. September des jaars 1671. overleed, en in de Dom Kerk begraven is.

SAMUEL DE MAREEZ HEER VAN MAARSBERGE, een zoon van Johan de Mareez, wiens moeder was Maria Gemaer, en van Clara Baron, wiens moeder was N. Vorstelmanns, word Canonik van den Dom den i. Junius des jaars 1652. Hy word daarna Dom-Deken den xv. April des jaars 1674. en is aangestelt tot Ge-eligeerde Raad 's Lands van Utrecht den xvi. April van 't selve jaar. Sterft den xi. September des jaars 1691. Siet *bet Utr. Placcaat-boek tom. 1. pag. 210.* Word begraven in den Dom in de Capel van zyn geslagt. Hy trouwde Margareta Trip, die na hem overleed den xxviii. Julius des jaars 1714. en by haar man begraave werd.

JOHAN VAN WEEDE HEER VAN WEEDE, een zoon van Hendrik van Weede, wiens moeder was Catharina de Cupere, en van Cornelia Blaauw, wiens moeder was N. Oetgens
van

van Waveren, is Canonik in den Dom geworden den **xxi.** April des jaars 1688. en werd den **xv.** Mey desfelven jaars door zyn Hoogheyd de Prince van Oranje, als Stadhouder, verkooren en beschreven in het Lid der Heeren Ge-eligeerden 's Lands van Utrecht. Werd den **11.** November des jaars 1691 tot Dom-Deken verkoore; welke verkiesing door haar Edele Mogende de Heeren Staaten op den **1v.** November goedgekeurt zynde, is hy den **vi.** daar aan volgende in de besitting van die waardigheyd gestelt. Hy is tot Stadhouder van de Leenen 's Lands van Utrecht aangestelt den **xv.** Augustus des jaars 1702. en werd als oudste in het lid der Heeren Ge-eligeerde gemaakt President der vergaadering van Haar Edele Mogende de Heeren Staaten 's Lands van Utrecht den **xxi.** Mey des jaars 1722. overleed den **ix.** Mey des jaars 1724. Siet *bet Utr. Placcaat-boek tom. 1. pag. 211.* Hy werd begraven in de Sinte Catharine kerk, alwaar zyn waapen hangt met dese vier quartieren, en het navolgende opschrift:

Weede. Blaauw.

De Cupere. Oetgens van Waveren.

VIRO NOBILISSIMO GENEROSISSIMO JOHANNI DE WEEDE TOPARCHAE DE WEEDE, COLLEGII CANONICORVM PRIMARII DECANO, PRAEPOSITO ELSTENSI, ORDINVM TRAIECTINORVM PRAESIDI, EORVMQUE NOMINE PRIMVM AD CONSILIVM STATVVM, ET MOX AD CONSENSVVM ILLVSTRIVM AC PRAEPO TENTIVM SOCIATI BELGII ORDINVM DELEGATO, CVRIAE FEVDALI PATRIAE PRAEFECTO, DE REPVBICA OPTIME

MERITO, VIDVA ET LIBERI MAESTISSIMI H. M. F. C. OBIIT DIE IX. MAII ANNO MDCCXXIV. ANNUM AGENS AETATIS LXV. Hy trouwde eerst in het jaar 1696. Maria de Gones: en naderhand Walburg Margareta van Alendorp, dochter van Adolph van Alendorp, wiens moeder was Elisabet Pithan, en van Thomelina Pithan, die hem overleeft heeft.

HENRIK VAN NELLESTEIN word Canonik van den Dom den xxvi. Julius des jaars 1689. verkooren en beschreven in het Lid der Heeren Ge-eligeerde 's Lands van Utrecht den viii. Maart des jaars 1708. Prooft van Oud-Munster den i. Mey des jaars 1715. Deken van den Dom den xv. Junius des jaars 1724. is als oudste in het lid der Heeren Ge-eligeerde aangesteld tot President der vergadering van haar Edele Mogende de Heeren Staaten 's Lands van Utrecht den iv. Februarius des jaars 1733. die dese waardigheden nog besit.

L Y S T

DER PROOSTEN

VAN HET CAPITTEL VAN OUD-MUNSTER.

Eer ik tot de optelling der Proosten van het Capittel van Oud-Munster overgae, moet ik den Leefer seggen, dat in *het Utr. Placcaat-boek som. I. pag. 783.* uit een *Zekere Geschr. Lyst* vier Proosten ouder, dan *Blidger*, die hier in de eerste plaats voorkomt, vermeld worden: namelyk *Bertoldus*, *Gosfelurus*, *Alardus*, en *Ludovicus*; welke my ook in een *Andere Geschr. Lyst* voorgekomen zyn. Alhoewel ik nu yder zyn oordeel vry laat, of by die, welke hier onder opgetelt worden, ook dese vier Proosten gevoegt moeten worden, kan ik evenwel niet nalaten myn gevoele desen aangaande den Leefer medete deelen: namelyk, dat men haar overlaan moet, om dat zy hier onder in de *Lyst* gemeld worden. En wel *Bertold* komt hier onder voor de negende in order; *Gosfelurus*, welke naam van *Gocelinus*, of *Gozelinus* wynig of niet verscheelt, de agtde of tiende; *Alard*, of *Adelbard*, de derde; en *Ludovicus* de dertiende. In dit gevoele word ik hier om te meer versterkt, dewyl *de Geschr. Lyst*, welke ik in handen heb, *Bertold* en *Alard* hier onder op haar plaats in het geheel overlaaat; en *Gocelurus* voor *Gocelinus* of *Gozelinus* vermeld, de letters *in* verkeerdelyk in *ur* veranderende; wel-

ke dwaling ligt is, en meer malen begaan word. Dog wy stappen hier van af, en gaan over tot de Lyst der Proosten.

BLIDGER, die als Proost van Oud-Munster op het jaar 1063, vermeld word in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 189. komt my ook op dat selve jaar voor in een *Ongedrukte Brief*, die ik hier achter by gevoegt heb.

LAMBERT word ons als opvolger van Blidger opgegeve in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *het Utr. Bisd.* (2) tom. 1. pag. 189. sonder dat het jaar gemeld word, waar in hy die waardigheyd soude beseten hebben. Ik geloof, dat hy te onrecht hier heen gebracht word, en dat hy omtrent honderd jaaren agterwaarts volgen sal.

ADELHARD, die in *Zeekere Geschr. Lyst Adclarius* genoemd, en in *de Lyst van Buchel*, als ook in *het Utr. Bisdom* overgeslagen word, is in een *Oude Brief by Buchel ad Hedam*, en by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 436. als Proost van Oud-Munster gemeld in het jaar 1085.

HARMAN, die in *de Lyst van Buchel*, en in *het Utr. Bisd.* (3) tom. 1. pag. 189. *Hartmannus*, in *Zeekere Geschr. Lyst Hermannus* genoemd word, is als Proost van Oud-Munster vermeld op het jaar 1101. by *Buchel ad Hedam* pag. 145. in het jaar 1105. by *Buchel ad Hedam* pag. 146. en *Matthaeus de Nobilit.* pag. 557. in het jaar 1108. by *Buchel ad Hedam* pag. 144. in het jaar 1118. by *Buchel ad Hedam* pag. 152. twee maal. in het jaar 1119. in *de Geschr. Lyst van Buchel*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2. 3.) [K. O. ibidem.]

Buchel, en in *bet Utr. Bisd.* (1) *tom. 1. pag. 189.* in het jaar 1121. by *Lindeborn in Hist. Episcop. Daventr. pag. 231.* in het jaar 1122. in *twee Onuytgeg. Brieven hier agter.* in het jaar 1131. by *Lindeborn in Histor. Episc. Daventr. pag. 441.* in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *bet Utr. Bisd.* (2) *tom. 1. pag. 189.* in het jaar 1132. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 75.* en in *de Oudbed. van Vriesland* (3) *tom. 1. pag. 472.* in het jaar 1134. by *Miraeus Diplom. Belgic. lib. 1. cap. LIII.*

THEMO, of **THIEMON**, word vermeld in het jaar 1138. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *bet Utr. Bisd.* (4) *tom. 1. pag. 189.* in het jaar 1139. by *Buchel ad Hedam pag. 160.* in het jaar 1143. by *Matthaeus Analect. tom. v. pag. 529.* in het jaar 1145. by *Heda pag. 165. 167.* en in *Basav. Sacr.* (5) *tom. II. pag. 98.* op welke drie plaatsfen hy *Emo* genoemd word. in het jaar 1146. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *bet Utr. Bisd.* (6) *tom. I. pag. 189.* Hy word gesegt den xxvii. October, sonder uytdrukking van het jaar-getal, overlede te zyn. Siet *Matthaeus de Foundation. Eccles. pag. 102.*

JORDAAN word als Proost van Oud-Munster vermeld in het jaar 1164. by *Matthaeus ad Anonym. Bell. Covord. pag. 99.* In *Zeekere Geschr. Lyst* vind ik aangetekent, dat dese Proost eenige goederen sonder toestemming van zyn Capituel vervreemt, of tot desselfs nadeel verruyt had:

ca

- (1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]
- (2) [K. O. ibidem.]
- (3) [K. O. tom. 5. pag. 118.]
- (4) [K. O. tom. 2. pag. 48.]
- (5) [K. O. tom. 1. pag. 198.]
- (6) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

en dat naderhand Paus Alexander de II. (ik meen de III.) den xxvii. Junius in het jaar 1179. zynde het twintigste van zyn Pauschap, dit herroepen, en zyn doen vernietigt heeft. Men stelt ook dat hy Deken van Sinte Marie geweest zy, als onder volgen sal.

LAMBERT staat als Proost van Oud-Munster aangetekent in het jaar 1169. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 103.* in het jaar 1174. in *Zekere Geschr. Lyst.* ten tyde van Bischof Godfrid van Rhenen, by *Buchel ad Hedam pag. 176.* Misschien is dese deselve, die by andere omtrent honderd jaar vroeger als Proost vermeld word, gelyk wy boven pag. 86. reets gesegt hebben.

GOCELIN word Proost van Oud-Munster gemeld in het jaar 1176. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 361.* en in zyn *Aantekening over den Anonym. de Bello Covord. pag. 104.* alwaar hy *Bocelinus* genoemt word. Hy schynt ook deselve te zyn, die *Goswinus* genoemt, en gesegt word Proost geweest te zyn in het jaar 1176. in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in *het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 189.* als mede die *Bescelinus* genoemt, en gesfeld word de Proostdye beseeten te hebben in het jaar 1178. in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in *het Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 189.*

BERTOLDUS word in de *Beschryv. van 't Utr. Bisd. (3) tom. 1. pag. 189.* alhier geplaatst; dog wat geond de Schryver daar toe gehad heeft, is my onbekend, *Buchel in zyn Geschr. Lyst*, dien hy gemeen-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2) [K. O. ibidem.]

(3) [K. O. ibidem.]

meenlyk volgt, heeft alleen aangetekent, dat hy *Bertoldus*, Proost van Oud-Munster genoemd, gevonden heeft, sonder te seggen op wat jaar. Door dien het nu waarschynelyk is, dat *Gocelin*, die voorgaat, en *Gozelin*, die volgt, een en deselve is, schynt *Bertold* hier niet te behooren; maar, so hy in de kerk van Oud-Munster de waardigheid van Proost bekleed heeft, moet hy op een andere plaats gebracht worden.

GOZELIN (na alle waarschynelykheyd deselve met den zoo even gemelde *Gocelin*) komt als Proost van Oud-Munster voor in het jaar 1185. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 953.* in het jaar 1188. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 114.* daar hy, ter bevestiging der boove voorgestelde gisfing, de naam van *Gocelinus* draagt. Hy word *Giselin* genoemd, en gesegt Proost geweest te zyn in het jaar 1185. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschr. van 't Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 189.* Men meent, dat hy ook Deken van Sinte Marie geweest zy, als op zyn plaats sal gesegt worden.

OTTO word als Proost gemeld in het jaar 1200. by *Lindeborn in Histor. Episc. Daventr. pag. 518.* en by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 134.* Hy is gestorve den xxvii. October, sonder dat het jaar selfs uytgedrukt staat, by *Matthaeus in Foundation Eccles. pag. 102.*

WALTER word gevonden als Proost gemeld op het jaar 1200. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en *de Beschr. van 't Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 190.* in het jaar 1217. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 835.*

en

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2) [K. O. ibidem.]

en *de Foundation. Eccles. pag. 496.* Hy sterft den xvii. Augustus, volgens *Zekere Geschr. Lyst: en wel in het jaar 1220. volgens de Geschr. Lyst van Buchel.*

LODEWYCK word Proost van Oud-Munster gemeld in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. Bell. Covord. pag. 161.* in het jaar 1227. by *den selven aldaar pag. 160.* in het jaar 1228. by *den selven aldaar pag. 163.* en by *Buchel ad Hedam pag. 203.* in het jaar 1230. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 23.* in het jaar 1240. by *Lindeborn Hist. Episc. Dav. pag. 47.* en den *Schryver van't Deventer Bisdom* (1) *tom. i. pag. 134.* so men toefstemt de verbetering dier brieven, gelyk wy in *de Lyst der Proosten van den Dom pag. 15. 16.* opgegeven hebben. Hy sterft den x. December, sonder bygevoegt jaar - getal; by *Matthaeus in Foundation. Eccles. pag. 103.* Der word gesegt, dat dese Lodewyck een bloed - verwand geweest zy van Otto van Holland, Bisshop van Utrecht, by *Buchel in zyn Geschr. Lyst,* en, die hem hier in navolgt, by *den Schryver van het Utr. Bisd.* (2) *tom. i. pag. 190.* Tot dit gevoels schynt Buchel aanlyding gekregen te hebben door een brief, die naderhand ook in handen geweest is van *Lindeborn,* en door hem uytgegeven is *in Histor. Episcop. Daventr. pag. 73.* Dog, indien hy zyn gevoele op die brief gebout heeft, kan hy van dwaling niet vrygesprooke worden. Het is een brief van Otto de tweede van die naam Bisshop van Utrecht, die een zoon van Willem de eerste Graaf van Holland geweest is. Die maakt aldaar gewag van *avunculi & praedeccessoris nostri*
Do

(1) [K. O. tom. 6. pag. 458.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

Domini Ottonis Electi Trajectensis, & fratris sui Domini Lodowici majoris Praepositi Trajectensis, dat is, van myn Oom (te weten moeders broeder) en voor-vader Heer Otto gekoore Bisschop van Utrecht, en van zyn broeder Heer Lodewyck den Dom-Proost. Het blykt uyt dese woorden, dat niet Lodewyck de Proost van Oud-Munster, maar Lodewyck de Dom-Proost, die pag. 12. vermeld is, een bloed-verwant van Bisschop Otto geweest zy, en derhalve gesproten was uyt de Graven van Gelderland op dese wys. Otto de tweede, Graaf van Gelderland.

Gerhard de III. Graaf van Gelderland.	Otto de eerste, Lodewyk, Bisschop van Utrecht.	Adelheyd trout Dom-Proost t' Utrecht.	Willem de I. Graaf van Holland.
---------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Otto de III. Graaf van Gelderland.	Henrik, Proost van Oud-Munster. Biss. van Luyk.	Floris de IV. Graaf van Holland.	Otto de tweede, Bisschop van Utrecht.
------------------------------------	---	----------------------------------	---------------------------------------

Dog dese Lodewyk, zoon, broeder, en oom der Graven van Gelderland, word by geen der Schryvers, die ons of de historie van Gelderland, of de geslagt-Lyst der Graaven nagelaten hebben, vermeld.

JACOB word als Proost van Oud-Munster vermeld in het jaar 1243. in *de Geschr. Lyst. van Babel*, en in *de Beschbr. van 't Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 190. Sestien jaaren vroeger op het jaar 1227, vind ik eene Jacob onder de Canoniken dier kerk vermeld by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Coword.* pag. 160. Misschien is die naderhand Proost geworden.

HEN-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

HENRICK was een zoon van Gerard de III. van die naam, Graaf van Gelderland, wiens moeder was Richarda van Nasfouw, en van Margareta van Leuven, dochter van Henrik de eerste, Hertog van Lotharingen en Brabant, en van Machtild Gravin van Boulogne. Siet *Bukens Troph. de Brab. tom. 1. pag. 206. en 560.* Hy was Proost van Oud-Munster in het jaar 1247. en werd nog in het selve of in het volgende jaar tot Bisschop van Luyck verkore. *De geschr. Lyst van Buchel, en Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 190.* Dat hy in het jaar 1247. overlede zy, getuygen *Aegidius in Gest. Pontific. Leodiens.* die op dese selve tyd geleeftheeft, *cap. cxxxvii. en Job. Hocsemius in Gest. Pontif. Leod. cap. 11.* die even na dese tyd geleeftheeft: welke byde uytgegeven zyn door *Chapeau. tom. 11. Pontif. Leod.* Hierom meen ik, dat niet aannemelyk zy het getuygenis van *Pontan. Hist. Gelric. pag. 140. en 141. en Slichtenb. in zyn Gelders. Gesch. pag. 94.* welke willen, dat hy reets in het jaar 1238. tot Bisschop van Luyck verkore zy: volgens welker verhaal hy ook niet Proost van Oud-Munster, maar van Santen, soude geweest zyn, eer hy tot de Bisschoplyke waardigheyd gevordert werd. Hy is om zyn onkuys en egerlyk leven door Paus Gregorius de x. van het Bisdome afgeset in het jaar 1274. Siet *Hocsemius op de boven aangebaalde plaats cap. viii. en ix.* Na zyn affetting word hy *Henricus de Monteforii* genoemt, en gesegt gestorve te zyn in het jaar 1284. by *Hocsem. cap. xii. en xiv.*

DIRK VAN WICKENRODE, of WYKERODE

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

RODE, word Prooft en Aarts-Diakon van Oud-Munster vermeld op de jaaren 1247. 1265. en 1272. in de *Gefchr. Lyst van Buchel*, en in de *Befchryv. van het Utr. Bifdom* (1) tom. 1. pag. 190. Ik vind hem gemeld op het jaar 1271. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 271.*

DIRK VAN ALTENA, of VAN HOORN, was een zoon van Willem, Heer van Hoorn, Akena enz. wiens moeder was Hedwig van Wickrode, en van Margareta Gravinne van Loon. Siet *Butkens Troph. de Brab. tom. 11. pag. 99.* Hy komt als Prooft voor op het jaar 1281. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 209.* Hy sterft den xx. Maart, sonder dat het jaar-getal daar bygevoegt word. Siet *Matthaeus de Fundat. Ecclef. pag. 81.* Van dese Dirk van Hoorn, of van Altena, heeft *Buchel in zyn Gefchr. Lyst*, en, die hem navolgt, *de Schryver van het Utr. Bifdom* (2) tom. 1. pag. 190. 191. twee Proofften gemaakt, als Dirk van Hoorn, die in het jaar 1288. en Dirk van Altena, die in het jaar 1300. Proofft fouden geweest zyn. Dog het blykt uyt *de Aangebraalde plaats van Butkens*, dat die van het geflagt van Hornes ook de Heerlykheyd Altena befeten hebben. Daar tegen vind ik in *Zekere Gefchr. Lyst* onder dit artikel aangetekent, dat dese Dirk van Hoorn of van Altena deselve is met die geene, die in het voorgaande artikel Dirk van Wickenrode genoemt word. Dat dese Dirk van Hoorn ook Canonik van Luyk geweest zy, getuigt *Butkens op deselve plaats.*

ENGELBERT VAN HOORN, een broeder

(1) K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2) K. O. tom. 2. pag. 48.]

der van de eeve voorgaande Dirk van Hoorn, word gefegt Prooft en Aarts-Diakon van Oud-Munfter onder den Bifchop Guido, en naderhand van den Dom geweest te zyn in de jaaren 1306. en 1310. in de *Gefchr. Lyst van Buobel*, en de *Befchr. van bet Utr. Bifd.* (1) tom. 1. pag. 191. In *Zekere Gefchr. Lyst der Proofften en Dekenen* word defe Engelbert van Hoorn onder de Proofften van Oud-Munfter overgeflege; dog hy word onder de Dom-Proofften gebracht, en aldaar staat aangetekent, dat hy in het jaar 1306. Prooft van Oud-Munfter geweest zy, en in het jaar 1311. nog geleeft heeft; maar dat hy gestorve zy den xx. December, sonder bygevoegt jaar-getal: en word dit gefegde bevestiget met *bet Memoriaal-boek van Hugo Poller van bet jaar 1320.* Eyndelyk *Butkens Tropb. de Brab.* tom. II. pag. 99. wil, dat Engelbert van Hoorn, Canonik en Aartf-Diakon van Utrecht, gedood zy in Duyveland in het jaar 1303. Dog wy hebben *boven pag. 21.* gefien, dat Willen van Hoorn in den slag op Duyveland in het jaar 1304. gefnevelt zy.

PHILIP VAN ALMELOE word by een verkorte manier van fchryven in *de Lyst. van Buobel* genoemt *Pbis de Almeloe*, en naderhand *Pbr.* waar uyt *de Schryver van bet Utr. Bifdom.* (2) tom. 1. pag. 191. hem *Philibertus van Almeloe* noemt. In *Zekere Gefchr. Lyst* vind ik, dat hy eertyts Prooft van Oldenzeel geweest zy, en in het jaar 1311. de Prooftdye van Oud-Munfter bekoomen heeft. *Lindeborn in Hift. Epifc. Davenstr. pag. 191.*

(1) [K. O. tom. 2: pag. 48.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

191. en de Schryver van het Devent. Bisd. (1) tom. 1. pag. 366. alwaar zy ons een Lyft der Proofften van Oldenzeel opgeven, hebben hem onder dezelfde niet gemeld. Dat hy Proofft van Oud-Munster geweest zy, en in het jaar 1315. reeds dood was, kan opgemaakt worden uyt een brief by *Buchel ad Hedam pag. 234.* Waaruyt het dan ook blykt, dat *Buchel in zyn Gefchr. Lyft*, en de Schryver van 't Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 191. gedwaalt hebben, ons wilkende doen gelooven, dat hy nog in het jaar 1317. de Proofftye van Oud-Munster soude befeeten hebben. Nog meerder dwaalt *Zeekere Gefchr. Lyft*, in welke hy gefegt word gestorve te zyn den xiv. Mey des jaars 1320.

JOHAN VAN BRONKHORST was een zoon van Johan Heer van Bronkhorst, en van de erfdochter van Anholt. Siet *Imhoff Nott. Procer. Germ. lib. ix. cap. 11. §. 2.* Hy is op twee verscheyde tyden tot Bisschop van Utrecht verkooren: eerst na de dood van Jacob van Oudshoorn, in het jaar 1322. overleden; andermaal na de dood van Jan van Dieft, die in het jaar 1340. gestorven is. Dog hy heeft noyt de geruste besitting van het Bisdom kunnen verkrygen. Siet *Job. de Leidis lib. xxvii. Chron. Belg. cap. xix. en lib. xxviii. cap. vi. Chron. Magn. Belgic. pag. 295. en 299. Beka, Heda,* en meer andere Schryvers. Wanneer hy de eerste maal Bisschop van Utrecht verkoore werd, was hy reeds Proofft van Oud-Munster. Want in die waardigheyd word hy gemeld in het jaar 1315. by *Buchel ad Hedam pag. 234.* in het jaar 1316. in een Onuytgegeve Brief bier agter. Deselve waardigheyd heeft hy nog befeete, wannêr hy de tweede maal tot

Bis-

(1) [K. O. tom. 6. p. 516.] (2) [K. O. tom. 2. p. 48.]

Bisschop verkoore werd. Want hy word als Prooff vermeld op het jaar 1343. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 615. Hy is gestorven in het jaar 1346. en wel den xxvi. Junius, volgens *Zekere Geschr. Lyst.* of den xxv. Junius, volgens *het Dood-boek van 't Convent van Witte-Vrouwen*, en *Matthaeus de Fundat.* pag. 91. 118. Dit word bevestigd uyt een opschrift, dat eertyds in Oud-Munster of Sint Salvators Kerk, in een Capelle door hem gesticht, gesien werd, en aldus luyde: **CAPELLA DOMINI IOHANNIS DE BRONKHORST, PRAEPOSITI ET ARCHIDIACONI HVIVS ECCLESIAE S. SALVATORIS, ET IN EPISCOPVM TRAIECTENSEM ELECTI, QVI OBIIT ANNO MCCCXLVI VII. KAL. IVL.**

GERARD VAN AMERONGEN, uyt het geslagt van Zuylen van Natewisch, word Prooff gemeld in het jaar 1346. in *het Geslagt-Register van Zuylen van Natewisch door Buchel opgemaakt*, in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van 't Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 191.* alwaar hy te onrecht voor Johan van Bronkhorst geplaatst word.

PIETER ROGERII word als Prooff van Oud-Munster vermeld in de jaaren 1348. 1351. en 1357. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van 't Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 191.* Hy was de zoon van Willem Rogerii Graaf van Beaufort, (wiens broeder is geweest Petrus Rogerii, die het Pauschap onder de naam van Clemens de sesde

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2) [K. O. Ibidem.]

sesde bekleed heeft) en van deszelfs eerste vrouw Maria de Chambon, waarom hy ook *Petrus de Belloforti*, of *de Beaufort* genoemd word: want in *de Geschr. Lyft. van Buchel*, en in *de Besch. van 't Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 191. worden Petrus Rogerius en Petrus Kardinaal de Beaufort door een misflag van elkander onderscheyden, als of het twee bysondere perfoonen geweest waren. Hy is den xxviii. Mey, zynde daags voor Christus hemelvaarts-dag, des jaars 1348. door zyn oom Paus Clemens de sesde aangestelt tot Diaken-Kardinaal onder den titel *S. Marlae novae*, alhoewel hy op die tyd nog geen achtiën jaaren oud was, en eyndelyk den xxx. December des jaar 1370. of, volgens de styl van 't hof van Rome, dat het jaar met den xxv. December begint, des jaars 1371, Paus gekoore: tot welke waardigheyd hy den v. Januarius des jaars 1371. gawyd zynde de naam van Gregorius de xi. aangenoomen heeft. Siet *Baluzii vit. Papat. Avenion. tom. 1. pag. 255. 275. 294. 425. 451. 477. 481. 830. enz. en Pagi Breviar. Pontific. Roman. tom. 1v. pag. 207.* Derhalve hebben Buchel in zyn *Geschr. Lyft.* en *de Schryver van 't Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 191. gedwaalt, als zy zyn verkiefing tot Paus brengen op het jaar 1374. Dat dese Gregorius de xi. Prooft van Oud-Munster geweest zy, blykt ook uyt het *Magn. Chronic. Belgic. pag. 318.* en uyt *Matsbaeus de Fundat. Ecclesiar. pag. 92.* Hy heeft veele geestelyke amten beseeten, eer hy op de Pauslyke stoel geplaatst werd, waar van ons

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

Baluzius in zyn Aanteken. over de Vitae Papat. Avenion. tom. I. pag. 1061. verflag doet, onder de felve ook optellende de Prooftdye van Sint Salvator t'Utrecht. Hy sterft te Rome aan de steen, of het graveel den xxvii. Maart des jaars 1378. dog geen XLVII. jaaren oud zynde. *Vitae Papat. Avenion. tom. I. pag. 441. 456. 480. 1202.* en *Pagi Breviar. Pontific. Rom. tom. IV. pag. 234.*

ADEMARVS DE RUPE, een zoon van Hugo de Rupe, Maarfchalk van het Pauselyke hof, en van Dalphina Rogeria of de Beaufort, die een fuster was van Paus Gregorius de XI. word als Prooft van Oud-Munfter vermeld, zynde miffchien zyn oom Paus Gregorius de XI. in die waardigheyd opgevolgt, en is overlede den II. Julius des jaars 1381. *Matthaeus de Foundation. pag. 92.* Dat Dalphina de Beaufort, een fuster van Paus Gregorius de XI. met Hugo de Rupe getrouwt geweest zy, leert ons *Baluzius in zyn geleerde Aanteken. over de Vitae Papat. Avenion. tom. I. pag. 831.* Deseve *Baluz. pag. 833. en 834.* heeft ons de kinderen, uyt dit huwelyk gebooren, opgegeve; dog heeft *Ademarus* hier vermeld onder deselve niet gestek.

WILLEM VAN ZYL, die ook Deken van S. Pieter was, soude eerst, vermits *Ademarus de Rupe* afwesend was, de Prooftdye van Oud-Munfter voor hem waargenomen hebben, naderhand hem als Prooft opgevolgt zyn, en die waardigheyd befeeten hebben in het jaar 1380. volgens *de Gefchr. Lyst van Buchel.* met wie voor het meerder gedeelte overeenstemt *de Schryv. van het Uir. Bisdom (1) tom. I. pag. 191.* Der zyn evenwel

een

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

ge redenen, die my doen twyffelen, of hy wel oyt Prooft van Oud-Munster geweest zy. Want het Dood-boek van die kerk, uytgegeve door Matthaew in Fundat. Eccles. maakt pag. 102. wel gewag van het overlyden van Willem Deken van S. Pieter, dog voegt alleenlyk daarby, dat hy Canonik, en niet dat hy Prooft, van Oud-Munster was. Daarboven word hy ook in de Lysten door andere opgemaakt niet vermeld. En eyndelyk uyt het voorgaande artikel blykt, dat Ademarus de Rupe eerst in het jaar 1381. gestorve zy.

JOHAN KARDINAAL VAN VERCELLE word als Prooft van Oud-Munster vermeld op het jaar 1381. in de Geschr. Lyst van Buchel, en in de Beschryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 191.

HENRIK VAN STEENBERGE, een bloedverwant van den Hertog van Gelder, en wel afkomstig uyt de bastarden van Gelderland, was in het jaar 1372. Prooft van Zutphen volgens een brief, door Slichtenb. in de Geldersf. Geschied. lib. viii. pag. 155. en pag. 568. aangevoert, en word als die waardigheyd bekleedende op dat selve jaar, en op het jaar 1374. vermeld by Lindeborn in Histor. Episc. Davenr. pag. 204. ook op het jaar 1378. by Slichtenb. pag. 569. volgens Lindeborn op de gemelde plaats, was hy in het jaar 1382. Prooft van S. Salvator, of Oud-Munster t'Utrecht. Dat hy ook deselve Prooftdye in dat jaar, en in het jaar 1385. besat, getuygen Buchel in de Geschr. Lyst, en de Schryver van het Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 191.

In

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

(2) [K. O. tom. 2. Pag. 48.]

100. **LYST DER PROOSTEN**

In het jaar 1387. is hy door Hertog Willem van Gelder als zyn afgesant na Engeland gesonden, en heeft daar met Koning Richard zeker verbond gesloote, volgens een brief daar van zynde, die uytgegeven is door *Pontan. in Hist. Geln. lib. vii. pag. 324.* en *Rymer in Actis public. Angliae tom. iiii. part. iv. pag. 5.* Alwaar hy door Hertog Willem genoemt word *Venerabilis vtr Henricus de Steenberg, Praepositus & Archidiaconus S. Salvatoris Trajectensis, noster consanguineus:* 't gees *Slichtenb. pag. 164.* uyt onkunde der waare betekenis van de woorden *Praepositus & Archidiaconus S. Salvatoris Trajectensis,* te onrecht vertaakt *Proost en Opper-Deken van de Kerste-kerk in Utrecht.* Hy word nog als Proost van Oud-Munster gemeld in het jaar 1394. by *Matthaeus ad Re. Amorfort. Script. pag. 228.* en is gestorve den xxv. Julius des jaars 1395. Siet *Matthaeus de Funda. Eccles. pag. 94.* alwaar hy *nepos Ducis Gelriae* genoemt word.

ALPHARD VAN LICHTENBERG VAN LANSCROON, een zoon van Roetard van Lancroon, wiens moeder was Hase van der Sterre, en van Alpharda van Lichtenberg, staat als Proost van Oud-Munster aangetekent in de jaaren 1398. en 1399. by *Buchel in zyn Geschr. Lyst,* en by *den Schr. van het Utr. Bisdom (2) tom. i. pag. 191.* Hy word Canonik in den Dom den x. November des jaars 1394. in plaats van Henrik Schryver Proost van Aarnhem, die den xxxi. October van dat selve jaar overleden was, volgens *de Aantekeningen van Brock.* Hy is als Proost van Oud-Munster vermeld

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

meld op het jaar 1400. by *Mansbaeus in Praesat. lib. 111. de Nobilit. C. 4. verso.* sterft in de maand Augustus des jaars 1416. *Brock in zyn Aanteekeningen.*

WILLEM EGGAART, HEER VAN PURMEREND, opper- Thesaurier van Holland, is nae het afsterven van zyn huysvrouw, by welke hy kinderen nagelaten heeft, Proost van Oud-Munster geworden, en word gesegt die waardigheyd bekleed te hebben in het jaar 1417. in *de Geschr. Lyst van Busbel, en de Beschryv. van 't Utr. Bisd. dom* (1) tom. 1. pag. 192. Van dese Willem Eggaart siet *Jobann. de Leidis in Chron. Belg. lib. xxxii. cap. xxx. Sim. van Leeuwen Batav. Illustr. pag. 203. en Commel. Beschryv. van Amsterd. tom. 1. pag. 445.* Ik vind aangetekent in *zekere Geschr. Lyst*, dat dese Willem Eggaart soude overlede zyn den 11 Junius des jaars 1417. Dog het kan wel zyn, dat hy in de maand Junius overleden zy, maar, of het juist den tweede dag van die maand geweest zy, komt my seer bedenkelyk voor. Want *Joban. de Leidis in Chron. Belg. lib. xxxii. cap. xxx.* getuygt, dat dese Willem Eggaart, de dood van Willem de zesde Graaf van Holland gehoort hebbende, twee dagen daar na op het slot te Purmerend, dat hy getimmert had, van hertseer overlede zy. Nu is Graaf Willem te Bouchain in Henegouwe overlede den xxxi. Mey van dat selve jaar 1417. Siet *Job. de Leidis Chron. Holl. lib. xxxii. cap. xxvii.* Nu schynt den opsteller van *de vermelde Lyst* de woorden van *Job. de Leidis* dus begrepen te hebben, als of Willem Eggaart

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

gaart twee dagen na het overlyden van Graaf Willem gestorve was. Dog dan kon hy in Westvriesland niet overleden zyn uythertseer over de dood van Graaf Willem, in Henegouwe gestorve. Hier komt by, dat *Commelin in de Beschryv. van Amsterd. tom. 1. pag. 445.* verhaalt, dat het Gracschrift van Willem Eggaart nog staat te Amsterdam in de Nieuwe kerk, alwaar hy ook onder een blauwe sark begrave lyd, ten zuyden van het Choor aan een houtbalk tussen twee pylaren met gulde letteren geschreven; in het welk hy geseggt word gestorven te zyn den xv. dag in Julius. Indien het gracschrift daar geboekt echt is, komt het my selfs twyffelagtig voor, of hy wel eens Proost van Oud-Munster geweest zy, om dat daar van dese waardigheyd door hem beseete niet gewaagt word.

PIETER VAN DEN STEYNE, of VAN DER STEEN, een Gelders Edelman, word als Proost van Oud-Munster gevonden op het jaar 1422. in *de Geschr. Lyst van Buchel*; en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 192.* in het jaar 1423. by *Matthæus de Jure Gladii pag. 107.* omtrent het jaar 1433. by *Matthæus Analest. tom. ix. pag. 415.* in het jaar 1436. in *Zekere Geschr. Lyst*, in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 192.* De laatste Leen-brief, die hy als Proost van Oud-Munster uytgegeven heeft, is van den xxiv. April des jaars 1436. Hy heeft de Capel van Sint Victor, of Sint Olof, die raakende aan den Dom staat, vernieuwt in het jaar 1423. gelyk blykt uyt een steen in dese Capel gemetselt,

waar-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.] (2) [K. O. ibidem.]

waarop de volgende woorden uytgehouden zyn:
**HANC CAPELLAM NOVAM FIERT FE-
 CIT PETRVS A STEINEN PRAEPOSITVS
 HVIVS ECCLESIAE ANNO MCCCCXXIII.**

GYSBERT VAN BREDERODE, van wie in de *Lyst der Dom-Proosten hier voor pag. 32.* breeder gehandelt is, heeft onder andere kerke-lyke bedieningen ook befeete de Prooftdye van Oud-Munster. Dog wanneer hy tot die waardigheyd gevordert zy, heb ik tot nogtoe met geen zekerheyd konne gewaar worde. Dit evenwel is waar, dat hy in de Leen-brieven, welke hy als Dom-Proost uytgegeven heeft, de eerste maal onder zyn eer-titelen ook die van Proost van Oud-Munster gebruikt heeft den 1. October des jaars 1438. en dat hy die in de Leen-brieven der Dom-Prooftdye nog niet aangenomen had in een voorgaande brief van den XII. September deselven jaars: daar evenwel in het Leen-register der Prooftdye van Oud-Munster de eerste Leen-brief, die hy als Proost dier kerke uytgegeve heeft, ondertekent word den VIII. September des jaars 1438. Vorders word hy als Proost van Oud-Munster gemeld in het jaar 1443. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 108.* in het jaar 1446. by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 554.* Als hy in het jaar 1455. Bisshop van Utrecht verkore was, heeft hy dese Prooftdye afgestaan ten behoeve van Willem van Montfoort, die volgt. Dog hoewel hy in het naast-volgende jaar 1456. door Philip van Bourgondie genootsaakt wierd sig van de Bisshoplyke waardigheyd te ontdoen ten behoeve van desselfs natuurlyke, dog gewettigde, zoon David van Bourgondie, segt men, dat hy evenwel deselve Prooft-

104 LYST DER PROOSTEN

dye niet weder heeft konne bekomen; maar godwonge zy geweest, die by een vredes-verdrag aan Willem van Montfoort te laten behouden. Een nog ongedruckte *Anonymus in Chron. Dominorum de Breder. cap. XLV. Gysbertus maneret deinceps Archidiaconus Trajectensis & Praepositus in summo, sicut prius fuerat. Praeposituram autem Sancti Salvatoris jam resignaverat domino Wilhelmo de Montford.* Siet ook *Job. de Leidis de Orig. & Gestis Dom. de Brederode cap. LIV.* uytgegeve door *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 361. Hedapag. 292. de Schryver van's Utr. Bisd. (1) tom. I. pag. 192.* en andere. Dese schynt ook de rede geweest te zyn, waarom Gysbert weynig dagen na het ingaan van het gemelde vredes-verdrag, in een zekere brief van den xxxi. Augustus desfelven jaars 1456. die uytgegeven is door *Matthaeus in Analect. tom. II. pag. 482.* sig alleenlyk Dom-Proost t'Utrecht noemt. Andere willen, dat onder de voorwaarden, op welke Gysbert van Brederode van zyn verkiefsing tot Bischof van Utrecht affont, ook mede bedonge was, dat hy Aarts-Diaken en Proost van Sint Salvator t'Utrecht blyve soude. Siet de Schryvers aangehaald door *Buchel ad Hedam pag. 307. Batav. Sacra (2) tom. II. pag. 482. & andere aldaar genoemt pag. 484.* Om dit verschil te beklissen, gist de *Aantekenaar over het Batav. Saor. (3) tom. II. pag. 484.* dat Gysbert de gemelde Proostdye in het maken van het verdrag voor sig behoudén, en eerst naderhand aan Willem van Montfoort afgestaan heeft. Dat dese gissing waar zy, blykt uyt het vredes-verdrag, dat, nog onuyt.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.] (2) [K. O. tom. 1. pag. 305.]
 (3) [K. O. ibidem pag. 306.]

onuytgegeven, hier agter by gevoegt it. Hiermede komt overeen, dat 'er brieven van Gysbert van Brederode en van andere voor handen zyn, waar in hy, na afftant van het Bisdom, gedaan te hebben, Proost van Oud-Munster genoemd word. Siet *Mastbaeus in Praefat. ad Anonymi Bell. Cooridis. ***** 2. de Fundat. Eccles. pag. 321.* en de *Nobil. pag. 896.* dat hy ook in alle Leen-brieven, die hy voor den 11. Maart des jaars 1460. als Dom-Proost uytgegeven heeft, sig Proost van Oud-Munster genoemd, en dese titelvoor de eerste maal achtergelaten heeft in een andere Leenbrief, die in het selve jaar 1460. den III. April uytgegeven is. Ook blykt het uyt *het Leen-register van Oud-Munster*, dat de laatste Leen-brief, die hy als Proost van Oud-Munster uytgegeven heeft, geteekent zy den xiv. Maart des jaars 1460.

WILLEM VAN MONTFOORT, een zoon van Lodewyk van Montfoort, Heer van Hiferwoude, (wiens ouders waren Henrik Borg-graaf van Montfoort en Odilia van Polanen) en van Beatrix van Gaveren, word Canonik van den Dom den xvii. Augustus des jaars 1457. dog heeft dese prebende weder afgehaan aan Dirk Utesweerden iv. December des jaars 1460. Hy is Proost van Oud-Munster geworden door afftand van Gysbert van Brederode. Dog fiet hier van in *het voorgaande Artikel*; waar by ik niets te voegen heb; dan alleen dat *Brosk in zyn Aantekeningen* wil, dat hy in het jaar 1457. in de besitting dier Proostdye soude gesteld zyn. Waar tegen schynt te stryden, dat zyn voorganger Gysbert van Brederode nog als Proost van Oud-Munster alle Leen-brieven, gelyk even geseght is, uyt-

gegeven heeft, en de eerste, die de naam van Willem van Montfoort voert, getekent zy den xi. Mey des jaars 1460. Hy word als Proost vermeld in het jaar 1460. in *de Geschr. Lyst van Burchel*, en in *de Besch. van het Utr. Bisd.* (1) tom. I. pag. 192. in het jaar 1461. by *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 153. *de Nobilit.* pag. 808. in het jaar 1469. by *Matthaeus Analect.* tom. II. pag. 241. in het jaar 1480. by *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 464. in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect.* tom. IV. pag. 465. in het jaar 1510. by *Matthaeus Analect.* tom. III. pag. 468. Hy maakt zyn testament in het jaar 1511. 't geen uytgegeven is door *Matthaeus Analect.* tom. III. pag. 469. en sterft den xxvi. Mey des jaars 1514. Siet *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 88. De laatste Leen-brief, door hem als Proost van Oud-Munster uytgegeven, is van den iv. April des jaars 1514.

ADRIAEN FLORISSE, of ADRIAEN VAN UTRECHT, gebore t'Utrecht den II. Maart in het jaar 1459. is eyndelyk Paus van Rome onder de naam van Adriaan de vi. verkore den ix. Januarius des jaars 1521. van wiens geheele levensloop en verscheyde kerkelyke waardigheeden, die hy bedient heeft, breedvoerig gesien kan worden by *de Heer Casp. Burman in Analectis Histor. de Hadriano* vi. Het geen hier ter plaatse dient; en niet overgeslage kan worden, is, dat hy Canonik in het Dom-Capittel wierd den xvi. October des jaars 1505. en Proost 't Oud-Munster in het jaar 1514. en dat hy tot zyne eerste residentie als Prelaat toegelaate zy op den xvii. Junius des gemelde jaars 1514. *Brock in zyn Aantekeningen, de Geschr.*
Lyst

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

Lyst van Buchel, en de Beschryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 192. Men vind hem als Proost vermeld in het jaar 1515. by *Heda* pag. 322. welke waardigheydhy, nu reeds Paus zynde, nog besat in het jaar 1522. Siet *Matthaeus de Foundation. Eccles. pag. 72.* Hy sterft den xiv. September des jaars 1523. in den ouderdom van LXIV. jaaren, VI. maanden, en xiiii. dagen, volgens het graf-schrift hem door Enckevoirt opgericht. Siet *Burman Analect. Histor. de Hadriano* VI. pag. 80. 'T is derhalve onder de dwalingen te rekenen, als men segt, dathy in den ouderdom van LX. jaaren overlede zy, in *le Grand Theatr. Sacr. de Brab. tom. 1. part. 1. pag. 92.*

WILLEM VAN ENCKEVOIRT, geboore in het jaar 1464. te Mierlo, een dorp in de Meyery van 's Hertogenbosch, in het quartier van Peelland, werd Canonik in het Capittel van den Dom den vii. Februarius des jaars 1505. Deken van 's Hertogenbosch in het jaar 1519. en is door Paus Adriaan de vi. wiens vertroude vriend hy was, tot Dataris, en niet lang daar na tot Bisshop van Tortosa in Spanje aangestelt: die hem ook even voor zyn dood den x. September des jaars 1523. tot Cardinaal verkoren heeft. Na het overlyde van die Paus is hy in zyn plaats door het Capittel van Oud-Munster tot Proost verkooren; in welke waardigheyd hy vermeld word op het jaar 1525. in *de Geschr. Lyst van Buchel, en in de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 192. Hy is ook Proost van S. Rombald te Mechelen geweest, aangestelt zynde in plaats van Philibert Naturelli, die den xxii. Julius des jaars 1529. overlede was.

Als

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.] (2) [K. O. ibidem.]

Als naderhand Henrik van Beyeren het Bisdom van Utrecht in handen van Paus Clemens de VII afgeftaan hadde, is hy door hem tot deszelfs opvolger benoemt. *Goutbov. Nederl. Chron. pag. 591.* De bulle van zyn aanftelling in dit Bisdom is hem gegeve den 1. October des jaars 1529. Dog hy is in Italie blyve woonen, en heeft door een gevolmagtigde van dit Bisdom besit genomen op Sondag den xxiv. Julius des jaars 1530. in welk jaar hy als afgefant van den Pauselyken stoel Keyser Karel den xx. Februarius te Boulogne gekroont heeft. Siet *Burmans Analect. Histor. de Hadriano vi. pag. 44.* Hy heeft van de Proostdye van Oud-Munster afftand gedaanten behoeve van zyn Neef, die aanstonts volgt: *de. Geschr. Lyst. van Buchel, en de Beschryv. van het Utr. Bisdom. (1) tom. 1. pag. 192.* en is te Rome gestorven op Sondag den xix. Julius des jaars 1534. en niet den xviii. Julius, gelyk men wil in *Theatr. Sacr. de Brabant tom. 1. part. 1. pag. 14.* nog in het jaar 1533. als stelt *Goutbov. in de Nederl. Chron. pag. 591.* of in het jaar 1536. als meent *Suffrid. Petri in Append. ad Bekam.* Siet *de Aantekeningen op de kant van Suffrid Petri,* en *Burmans Analect. Histor. de Hadriano vi. pag. 44.*

MICHIËL VAN ENCKEVOIRT, geboortig van 's Hertogenbosch, was een zoon van Gerard Michielsz Lombaerds, en van Isabella van Enckevoirt, suster van den zo even gemelde Kardi-naal van Enckevoirt. Dese Gerard, met Isabella getrouwt zynde, heeft de naam van *Enckevoirt* aangenome. *Brock in zyn Aantekeningen, en Burman in Analect. Hist. de Hadriano vi. pag. 44.* Hy werd

(1) [K. O. tom. 2. pag. 48.]

werd Canonik in het Döm-Capittel t'Utrecht in de maand October des jaars 1527. en inde besitting gestelt den x. Augustus des jaars 1528. dog staat dese prebende weder af den xx. Januarius des jaars 1535. *de Aanteken. van Brock.* Hy is zyn oom als Proost van Oud-Munster en Deken van 's Hertogenbosch opgevolgt: werd ook Canonik van van de Hoofd-kerk van Löven, en Aerts-Diaken van Kempenland. Siet *de Oudbed. van 's Hertogenbosch pag. 299.* Hy word als Proost van Oud-Munster vermeld in het jaar 1528. ten tyde, dat Keyser Karel Heer van het land van Utrecht werd, in den brief daar van opgestelt, die uytgegeve is door *Matthaeus de Nobilis pag. 859.* in het *Utrechts Placcaat-boek tom. 1. pag. 12:* en door *de Schryver van het Batav. Sacr. (1) tom. II. pag. 565.* die sig verbeeld heeft, dat die brief door niemant voor hem in druk uytgegeve was. Hy word nog vermeld in de jaaren 1530. en 1549. in *de Gestbr. Lyst van Bucbel,* en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 193.* is gestorve den 1. Méy des jaars 1556. en begraave te Luyck in de kerk van S. Lambert, als blykt uyt het volgende gedenk-schrift, dat eertyts ter zynere gedachtenis in het midde van de Oud-Munster kerk geplaatst was:

**PRAESTANTISSIMO MIRAE ER-
GA EGENOS MVNIFICENTIA PRAEDI-
TO D. MICHAELI AB ENCKEVOORT, TO-
TIVS CAMPANIAE HVVSQVE FANI AN-
TIQVI PRAEPOSITO ET ARCHIDIACONO
LAVDATISSIMO, REVERENDISSIMI
GVILHELMI AB ENCKEVOORT SS. JO-
HANNIS ET PAVLI CARDINALIS,
HV-**

(1) [K. O. tom. 1. pag. 328.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 49.]

HVIVS QVE VETERIS TRAIECTI EPISCOPI COGNATO, HAEREDES AMICI QVE MEMORIAE ERGO PP. EXCESSIT ANNO MDLVI. KAL. MAII LEODII IN S. LAMBERTI SEPVLTVS. TV, QVAESO, VIATOR, PIIS MANIBVS REGNVM PRECARE AETERNVM. Siet de Aantekeningea op Hortensii *Secessiones Civiles Ultrajectinas.*

ROBERT VAN GLIMES, of VAN BERGEN, was een zoon van Antonis van Glimes, Heer van Bergen op den Zoom, wiens moeder geweest is Arioma de Brimeux, en van Jacqueline van Croy, wiens moeder was Carola, of Charlotta, van Chasteau-briant. Siet van Leeuw. *Bat. Illustr. pag. 1099.* Hy word als Prooost van Oud-Munster vermeld op de jaaren 1550. en 1562. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van't Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 193. Dog op het jaar 1550 leefde nog zyn voorlaat Michiel van Enckevoirt, die men evenwel niet stelt, dat voor zyn dood afftant van de Prooostdye gedaan heeft: waarom dan ook dese niet voor het jaar 1556. Prooost geweest kan zyn. Hy is Bisschop van Luyck geworden in het jaar 1557. in Mey. *Beschryv. van het Utr. Bisd.* (2) tom 1. pag. 193. en *Chappeav. de Gest. Pontif. Leod. tom. III. pag. 384.* welke laatste pag. 409. getuygt, dat hy den xi. April des jaars 1564. het Bisdom weder afgestaan heeft: en pag. 412. dat hy in Januarius, Februarius, of Maart des jaars 1565. overleede zy. Dog in *zekere Geschr. Lyst der Proosten en Deken*en word zyn dood gebracht op den xv. Januarius des jaars 1565.

HERMAN GRAAF VAN RENNENBERCH,

(1) [K. O. tom. 2. pag. 49.] (2) [K. O. ibidem.]

BERCH, Heer van Zuylen, Oldenhorn enz. was een zoon van Willem Graaf van Rennenberch, wiens moeder was een Gravin van Erpach, en van Cornelia van Cuylemburg, wiens moeder was Johanna van Bourgondie. Siet *Buskens Troph. de Brab. tom. II. pag. 149. 150.* Hy is Canonik te Luyck geweest, en werd in het besit van de Proostdye van Oud-Munster gestelt den ix. April des jaars 1566. volgens *Zekere Geschr. Lyst.* Na de dood van Frederik Schenck van Tautenburg Aarts-Bisschop van Utrecht, die den xxv. Augustus des jaars 1580. overleden is, werd hy tot zyn opvolger benoemt; dog is nooyt tot het besit dier waardigheyd geraakt. Siet *de Beschryv. van 't Uir. Bisd. (1). tom. I. pag. 193. Batav. Sacra (2) tom. III. pag. 150. en de Aanteken. van Foppens over Miraes Opera Diplom. tom. I. pag. 624.* die verders getuygt, dat hy ook Praepositus S. Crucis te Luyck geweest zy. Hy sterft te Luyck den xviii. Januarius des jaars 1585. volgens *Zekere Geschr. Lyst,* en *Buskens Troph. de Brab. tom. II. pag. 150.*

JACOB VAN PAMELE, geboore te Brugge den xiii. Mey des jaars 1536. uyt het adelyk geslagt der Vry-Heeren van Pamele, een zoon van Adolph Vry-Heervan Pamele, geheime Raad van Keyser Karel de vyfde, is geweest Canonik in de kerk van S. Donaas te Brugge, Proost van S. Omer, en werd door Philip de II. Koning van Spanje aangestelt tot Proost van Oud-Munster t'Utrecht. Dog dese aanstelling kan voor hem van geen nut geweest zyn, om dat zyn voorfaat eerst overleden is, of tot Aarts-Bisschop van Utrecht benoemt werd, doe de

(1) [K. O. tom. 2. pag. 49.] (2) [K. O. tom. 1. pag. 390.]

de Staaten en Stad van Utrecht het Spaans juk reeds afgeschud, en sig met de vereenigde Nederlanden door de unie van Utrecht verbonden hadden. Naderhand werd hy door Koning Philip tot Bischof van S. Omer benoemt; dog na Brussel reysende is hy voor zyn iñhuldiging te Bergen in Henegouwe den xix. September des jaars 1587. in het 211. jaar van zyn ouderdom overleeden, en in die stad in de kerk van S. Waldetrud begraaven; alwaar hem het navolgende gedenk-schrift opgerecht werd: *NOBILI VIRO IACOBO PAMELIO PRESBYTERO, SUMMO THEOLOGO, DIVI SALVATORIS ULTRAIECTENSIS PRAEPOSITO, ECCLESIAE AVDOMAROPOLITANAE ARCHIDIACONO, ET EIVSDEM ECCLESIAE NOMINATO EPISCOPO, MULTIS IN CYPRIANVM, TERTVLLIANVM ALIOSQUE SCRIPTORES MONUMENTIS EDITIS CLARISSIMO, INTEMPERIVA EHEV MORTE ABREPTO FRATRES MAESTISS. PP. Siet Sanderi Flandr. Illustr. lib. 111. pag. 165. Val. Andrae Desfeliis Bibl. Belg. pag. 425. Beschryv van 't Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 193. 200. Miraeus in Scriptor. seculi xvi. pag. 223. ed. Fabric. Sweertius, en Het Groot algemeen Woorden-boek in het Artikel Pamelius.*

FLORIS VAN HERMALE, een geboort Hollander, word' Canonik in het Capittel van Oud-Munster t'Utrecht den xv. November des jaars 1564. en den v. April des jaars 1582. door den Raad der Stad Utrecht met meerder andere Canoniken benoemt, en den vi. April daar aan-

vol-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 49.]

volgende benevens ses andere Canoniken door de Ridderfchap en overige fteeden 's Lands van Utrecht verkooren, om het eerfte lid der Staaten van Utrecht te verbeelden. Siet *het Utr. Placcaat-boek tom. 1. pag. 199.* In het jaar 1586. den xxxi. Julius is hy door de Lycefterfe Factie uyt Utrecht gebannen. *Bor Nederl. Hift. bet XXI. boek pag. 731.* dog is, na dat Lycefter door de Koningin Elifabeth uyt Nederland opontbode was, weder in Utrecht gekoome in het jaar 1588. in de maand September. *Bor Nederl. Hift. bet xxv. boek pag. 347.* Na dat de Prooffdye van Oud-Munfter lang onbegeeve geweest was, werd Hermale den xix. Junius des jaars 1592. door de Staaten van Utrecht tot Prooff aangefteft, en den xxxi. derfelver maand tot het befitt van die waardigheyd geadmitteert. Hy fterft in 's Gravenhage den xviii. of xix. Januarius in het jaar 1608. *T Utr. Placcaat-boek tom. 1. pag. 199.*

REYNOUD VAN BREDERODE, een zoon van Floris van Brederode, wiens moeder was Maria van Doorn, en van Dorothea van Haeften, wiens moeder was Anna van Spangen, is, nog minderjaarig zynde, aan Hermale als coadjutor toegevoegt den xvii. November des jaars 1607. Hy is na de dood van Hermale in het befitt der Prooffdye geraakt den ii. Mey des jaars 1608. Hy fterft in het jaar 1617. Siet *van Leeuw. Bat. Illuftr. pag. 892.* en *Baudart. Gedenkw. Gefchied. ix. boek pag. 120.*

HANS WOLPHARD VAN BREDERODE, Heer van Haeften, is na het overlyden van zyn broeder Prooff van Oud-Munfter geworden den xix. Augustus des jaars 1618. en in de befitt

ting dier Prooftdye gefteft den vii. September des felven jaars. Hy sterft den iii. September des jaars 1655. *Siet van Lecuw. Batav. Illustr. pag. 892.*

WOLPHARD VAN BREDERODE Vryheer van Vyanden, Ameyde, Burg-Graaf van Utrecht, Heer van Cloetingen, Haeften, Herwynen, Nyveld, Voshol, enz. was een zoon van Hans Wolphard van Brederode, wiens moeder was Dorothea van Haeften, en van Louisa Christiana Gravin van Solms-Braunfels, wiens moeder was Agnes Gravin van Witgensteyn. Hy word tot Prooft van Oud-Munster, welke waardigheyd na het overlyden van zyn vader eenige tyd onbegeve gebleve was, aangestelt den xxii. Junius des jaars 1674. en sterft den xxi. Julius des jaars 1679. *Siet van Lecuw. Batav. Illustr. pag. 892.*

PAUL DE CRAUWELAAR word Prooft van Oud-Munster aangestelt door de Ed. Mog. Heeren Staaten van Utrecht, en geraakt in de besitting der Prooftdye den xiii. Maart des jaar 1683. Hy sterft den xxii. September des jaars 1702.

HENRICK VAN NELLESTEYN, word, na dat de Prooftdye lang onbegeve geweest hadde, door de Ed. Mog. Heeren Staaten van Utrecht tot Prooft van Oud-Munster aangestelt den i. Mey des jaars 1715. en neemt besit der Prooftdye den iii. Junius daar aan volgende, welke dese waardigheyd nog bekleed. Hy was ook Dom-Deken, als gesegt is *boven pag. 84. Siet het Utr. Placcatboek tom. 1. pag. 213.*

L Y S T

DER DEKENEN

VAN HET CAPITTEL VAN OUD-MUNSTER.

SICCO is de eerste, die ons als Deken van Oud-Munster voorgekomen is. Hy word vermeld op het jaar 1081. in *Zekere Geschreue Lyst.*

WYCHARDUS word vermeld als Deken van de Kerk van S. Salvator (dat is, Oud-Munster) t'Utrecht in een brief van het jaar 1105. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 216.*

RASO word als Deken van Oud-Munster vermeld op het jaar 1118. Siet *Buchel ad Hedam pag. 152.*

HENRICK komt ons als Deken van Oud-Munster voor in het jaar 1126. Siet *Buchel ad Hedam pag. 156.* Hy is gestorve den XIII. November, volgens *het Dood-boek van Oud-Munster*, nytgegeve door *Mattbaeus de Fundat. Eccles. pag. 104.* Sonder dat'er het jaar-getal bygevoegt word.

WICHARD word als Deken gemeld op het jaar 1126. in *Zekere Geschr. Lyst.* op het jaar 1129. by *Dumbar in't Kerkelyk en Werelilyk Devent. pag. 343.* op het jaar 1131. by *Buchel ad Hedam pag. 161.* volgens onse gisling boven pag. 8. opgegeven, en by *Mattbaeus de Jure Glad. pag. 260.* als ook by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 441.* in het jaar 1132. by *Mattbaeus Analec. tom. VI. pag. 75.* en in *de Oudbed. van Friesland (1) tom. I. pag.*

H 2

472

(1) [K. O. tom. v. pag. 118.]

472. Volgens *Zekere Geschr. Lyst* is hy overleden in de maand Augustus, sonder dat 'er evenwel het jaar-getal bygevoegt word. Dat dese Wichard van de voorgaande onderscheyde zy, moet ik uyt de brieven, in welke Rafo en Henrick tusfen beide voorkomen, besluyten.

LUTBERT, of LUBBERT, komt als Deken van Oud-Munster voor in de jaaren 1134. en 1139. in *Zekere Geschr. Lyst*. op welke jaaren wy hier voor pag. 49. een Dom-Deken van dieselve naam gesien hebben, en hier onder ook een Deken van S. Pieter sien sullen: waarom ik sonder nader bewys niet durf vast stellen, dat 'er ook op dese tyd een Deken van Oud-Munster geweest zy, die soo genoemd wierd.

HERMAN word als Deken gevonden in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 120*. in het jaar 1156. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 459*.

LAMBERT word als Deken van Oud-Munster aangehaalt in het jaar 1163. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 542*. in het jaar 1164. in *Zekere Geschr. Lyst*.

HERMAN word als Deken gemeld in het jaar 1164. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Co-vordic. pag. 99*.

RUDOLPH word als Deken gewaagt in het jaar 1169. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Co-vordic. pag. 100. en 103*. in het jaar 1176. op deselve plaats pag. 104. in het jaar 1188. ook aldaar pag. 114. ten tyde van Bischof Godefrid by *Buchel ad Hedam pag. 176*. Hy sterft den vi. April, sonder dat 'er het jaar-getal bygevoegt word, in *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus in Foundation. Eccles. pag. 84*.

WALTER word als Deken van Oud-Munster gemeld ten tyde van Otto van Gelder, die Bischoep van Utrecht gekoore werd in het jaar 1212. en overleden is in het jaar 1215. in een Omijtegeg. Brief hier agter.

WOLFRAN word als Deken gevonden in het jaar 1224. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 56.* in het jaar 1225. by *Buchel ad Hedam pag. 201.* en *Matthaeus de Jure Gladii pag. 425.* in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covordic. pag. 161.* in het jaar 1227. op *deselve plaats pag. 160.* in het jaar 1228. nogmaals op *deselve plaats pag. 163.* en by *Buchel ad Hedam pag. 203.* in het jaar 1235. by *Matthaeus tom. x. Analect. pag. 375.* in het jaar 1240. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Davenr. pag. 74.* en in *de Oudbed. van het Bisd. van Devent. (1) tom. 1. pag. 134.* in het jaar 1247. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 401.* in het jaar 1253. by *Matthaeus ad Rer. Amorsfort. Script. pag. 198.* Hy is gestorve den xxvi. September, volgens *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 102.* of in de maand October volgens *Zekere Geschr. Lyst*, sonder dat op dese of geene plaats het sterf-jaar uytdruckelyk gemeld word.

HENRICK POSCH was een zoon van Rudolph Posch, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 88.* en van Margareta, by *Matthaeus op de gemelde plaats pag. 78.* alwaar ook zyn broeders vermeld worden, als Johan pag. 97. en Herman pag. 104. Hy selve word als Deken van Oud-Munster genoemd in de jaaren 1259. en 1271 in *Zekere Geschr.*

(1) [K. O. tom. 6. pag. 458.]

Schr. Lyst. in het jaar 1277. in een *Onuytgeg. Brief* bier agter. in het jaar 1282. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 1666. in het jaar 1294. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 830. Hy is gestorve den x. November van het jaar 1305. Volgens het *Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 104.

JOHANNES VISKER, of DEN VISCHER, was een zoon van Gerard Vischer, by *Matthaeus in Fundat. Eccles.* pag. 77. en van Suaneldis, by *Matthaeus op deselve plaats* pag. 90. alwaar ook pag. 89. zyn suster Beatrix voorkomt. Hy word Deken van Oud-Munster gemeld op het jaar 1307. in *Zekere Geschr. Lyst.* en is overleden den xix. Julius des jaars 1309. by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 93.

MATTHAEUS, die MATTHAEUS UTENLEEN genoemd word in *Zekere Geschr. Lyst.* was een zoon van Eronbert, by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 85. en van Mechtelt, by *Matthaeus op de gemelde plaats* pag. 93. Hy komt als Deken van Oud-Munster voor in *Zekere brief* van het jaar 1313. des sondags voor Kers-dag, en van het jaar 1315. des maandags na S. Matthias dag Apostel. Siet het *Utrechts Placaats-boek* tom. 1. pag. 753. Hy maakt zyn uysterste-wil in het jaar 1316. die nog niet uytgegeve zynde hier agter bygevoegt is. Hy is gestorve den xi. Januarus van het volgende jaar 1317. volgens het *Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus in Fundat. Eccles.* pag. 77.

GILLIS, of AEGIDIUS, PANSIER was een zoon van Dirck Pansier by *Matthaeus in Fundat. Eccles.* pag. 102. die Heer Dirck Pansier Ridder genoemd word in *Zekere Geschr. Lyst.* Zyn
moo-

moeder was Jutte, of Judith. *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 80.* zyn broeder Herman, by *Matthaeus aldaar pag. 78.* Hy word als Deken van Oud-Munster gemeld in het jaar 1318. by *Matthaeus Analector. tom. ix. pag. 178.* in het jaar 1322. by *Matthaeus de Fundation. Eccles. pag. 411.* en tom. I. *Analector. pag. 192.* in het jaar 1326. by *Matthaeus de Fundation. pag. 70.* Hy is gestorven den iv. September des jaars 1330. volgens *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 98.*

RUTGER UTENWEERDE word als Deken vermeld op het jaar 1337. in *Zekere Geschr. Lyst.* Hy sterft den xvi. Mey des jaars 1339. als aange-tekent staat in *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 87.*

FREDERIK OSSEKYN word als Deken genoemd in het jaar 1343. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 616.* Ik vind in *een Geslagt-lyst van die van Winsen* aangetekent, dat dese Frederik afkomstig was uyt het geslagt der oude Vrenken, die in het begin der veertiende eeuw in Utrecht gebloeyt, en aldaar verscheyde staatlyke eeramtten bedient hebben: en dat'er brieven voor handen zyn, in welke dese Frederik noemt Herman Vrenke Canonik van den Dom zyn broeder, en Mechtelt Vrenke zyn suster: verders getuygt *deselve Geslagt-lyst*, dat dese Mechtelt Vrenke getrouwt zy met Arnout, zoon van Godschalck Merfeman, die met het wapen van Winsen segelde: als ook dat dese Mechtelt Vrenke gehad heeft onder andere kinderen een zoon Gerrit, die zyn moeders naam Vrenke aangenoomen heeft, en een zoon Godschalck, die met Adalste van Mont-

getrouwt gewonnen heeft een zoon Godschalck van Winsen, door wie het geslagt van Winsen verders voortgeplant is. De gemelde Frederik Ossekyn sterft den 11. Augustus volgens *het Dood-boek van het Convent van Witte-Vrouwen*, sonder dat het sterf-jaar aldaar uytgedrukt word.

GERARD FOECK was een zoon van Everard Foeck en Hillegond, volgens *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Mattbaeus de Fundation Eccles.* pag. 76. 84. 93. en 101. zyn suster word genoemd Bertradis, op *deselvo plaats* pag. 104. Men vind hem als Deken vermeld in het jaar 1365. by *Mattbaeus Analect.* tom. ix. pag. 246. en in het jaar 1383. by *denselvo Analect.* tom. II. pag. 544. alwaar men zyn testament sien kan. Hy is gestorve den viii. Maart des jaars 1383. Siet *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Mattbaeus de Fundation Eccles.* pag. 81. dog *het Dood-boek van het Convent van Witte-Vrouwen* brengt zyn dood op den xxii. Maart.

EVERARD FOECK, die een susters zoon van de voorgaande Gerard Foeck genoemd word in *het Utr. Bisdom* (1) tom. I. pag. 194. word als Deken van Oud-Munster gemeld in het jaar 1385. in *een Ongedrukte Brief hier agter*. in het jaar 1390. by *Mattbaeus de Fundat. Eccles.* pag. 64. in het jaar 1400. by *Mattbaeus in Praefat. lib. III. de Nobilit. C. 4. verso.* in de jaaren 1401. en 1403. by *Mattbaeus de Fundat. Eccles.* pag. 153. in het jaar 1403. by *Dunbar in zyn Kerkelyk en Wereklyk Deventer* pag. 22. in het jaar 1406. by *Mattbaeus de Fure Gladii* pag. 184. in het jaar 1409. by *Mattbaeus ad Ker. Amorsfort. Scriptor.* pag. 235. in het jaar

1413.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 49.]

1413. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 349. Men vind ook in de *Aantekeningen van Brock*, dat hy in het jaar 1404. Canonik in den Dom geweest zy. Hy is gestorve den xxvi. Maart des jaars 1418. *Het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus de Foundation. Eccles.* pag. 82. de *Aanteken. van Brock*, en *Matthaeus tom. II. Analect.* pag. 552. alwaar de goederen, die uyt deszelfs nalatenschap aan het Capittel van Oud-Munster gekomen zyn, opgetelt worden. *Het Dood-boek van het Convent van Witte-Vrouwen* meld zyn dood op den xxx. Maart. In een zekere memorie vind ik het volgende aangetekent: *Dominus Everardus Foeck Decanus S. Salvatoris ac nepos Domini Gerardi Foeck ex sorore cum Capitulo suo parvimentum chori cum lapidibus de Namurco 1800. fecit, una cum 32. gradibus de Namurco, & 13. de Dinantio, ante & circumquaque altare positis: item 14. imagines cum crucifixo artificialiter per Wilbelmum Scherpsweert aurifabrum civem Trajectensem FF. ponderantes ultra 152. marcas argenti, item 42. imagines de alabastro, & duas fenestras novas oblongas, tam a latere meridionali, quam aequilonari.* Het komt my voor, dat dit bovenstaande uyt de oude papieren van het Capittel van Oud-Munster getrocken zy: waarom ik het waardig geacht heb, alhier ter gedachtenisse te bewaaren.

HENRICK HOUBERCH, Decretorum Doctor, word Canonik van den Dom in het jaar 1401. volgens de *Aanteken. van Brock*. word gemeld als Deken van Oud-Munster in het jaar 1421. by *Matthaeus de Foundation. Eccles.* pag. 64. in het jaar 1422. by *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 561.* in het jaar 1423. by *Matthaeus Analect. tom. IX.*

pag. 266. en 269. in het jaar 1425. by *Martbaeus de Fundat. Eccles.* pag. 63. en *Analector. tom. IX.* pag. 284. en 298. in het jaar 1426 by *Martbaeus tom. IX. Analect.* pag. 355. in het jaar 1427. by *Martbaeus Rer. Amorsfort. Script.* pag. 272. en *Analector. tom. IX. pag. 325. en 347.* Hy is gestorve den xxvi. Julius des jaars 1429. volgens het *Deedboek van Oud-Munster*, by *Martbaeus de Fundation Eccles.* pag. 94. en de *Aantekeningen van Brock.*

WOUTER GRAUWERT, was een zoon van Wouter Grauwert, die in het jaar 1408. Burgemeester t'Utrecht was, en van Heylwich van Voorn; wiens wapen men segt geweest te zyn drie roode zuylen op een schild van goud. Hy word als Deken van Oud-Munster vermeld in het jaar 1436. in een *Onsygag. Brief hier agter.* in het jaar 1437. by *Martbaeus Analect. tom. II. pag. 502.* in het jaar 1455. by *Martbaeus aldaar pag. 432. en 439.* In het selve jaar heeft hy zyn testament gemaakt, het welk *Martbaeus* heeft uytgegeven *Analect. tom. III. pag. 391.* Hy is gestorven den 11. September. *Martbaeus de Fundation Eccles. pag. 95.* en wel in het jaar 1456. gelyk blykt uyt het graf-schrift, dat tot zyn gedachtenis eertyts in de kerk van Oud-Munster, in de Capelle van de Heyligen Martinus en Antonius, in welke hy een Vicarye gesticht heeft, en selfs begraven is, geplaatst was, en dus luyde: ANNO MCCCCLVI. II. SEPTEMBRIS OBIT VENERABILIS ET EGREGIVS DOMINVS MR. WOUTERVS GRAUWERT, HVIVS ECCLESIAE DECANVS, FVNDATOR ET DOTATOR ISTIVS ALTARIS, QVIVS ANIMAE PROPITIETVR DEVS.

DIRCK

DIRCK GRAUWERT, was een zoon van Dirk Grauwert, die als Raad, Scheepe, Schout en Burgemeester der Stad Utrecht van het jaar 1420, tot het jaar 1428. meermaals vermeld word, wiens moeder was Heylwich van Voorn, en van Ida Freyse. Hy is zyn oom Wouter in de Dekanye opgevolgt, en word als Deken van Oud-Munster gemeld in het jaar 1456. by *Matthaeus Analect.* tom. II. pag. 481. in het jaar 1459. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 869. in het jaar 1465. in *Zekere Leetn-brief van den Dom-Proofst hier agter.* Hy is gestorve den xi. Augustus des jaars 1476. volgens *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus de Fundation. Eccles.* pag. 95.

DIRCK UTENWEERT, doctor in de Canonique Rechten, word den iv. December des jaars 1460. Canonik van den Dom 'tUtrecht. Wanneer Pieter Mileth in het jaar 1469. overlede was, is hy in zyn plaats aangesteld tot Proofst van Leyden, (by *Oriens in de Beschryv. van Leyden* pag. m. 80. en in *de Oudbed. van Rbynland* (1) pag. 91. is hy *Dirok uyster Meere*, of *Dirk Uyttermeere* genoemd) ook was hy in het jaar 1472. Vicaris generaal van Bisshop David van Bourgondie, en in het jaar 1475. Proofst van Elst: en werd als opvolger van Dirck Grauwert in de besitting der Dekanye van Oud-Munster gestelt in het jaar 1476. volgens *de Aantekeningen van Broek.* Hy word als Deken van Oud-Munster vermeld in het jaar 1477. by *Matthaeus ad Chron. Egmondan.* pag. 257. in het jaar 1481. by *Matthaeus Analect.* tom. II. pag. 6. Hy is gestorve den xvi. September des jaars 1483. *de Aanteken. van Broek.*

HERMANNUS VAN LOCKHORST was

(1) [K. O. tom. 3. pag. 824.]

een

een zoon van Willem van Lockhorst, wiens Moeder was Catharina van Mynden, en van Margareta N. en werd Canonik in het Capittel van den Dom op den xv. April des jaars 1482. gelyk ook op het jaar 1483. na het overlyden van Dirck Utenweert, Deken van Oud-Munster, en eyndelyk in de maant Julius des jaars 1486. Prooft van Elst, volgens *de Aantekeningen van Broek*. Hy word als Deken van Oud-Munster vermeld in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect. tom. iv. pag. 466.* in het jaar 1501. by *Matthaeus ad Rer. Amorsfort. Script. pag. 343.* in het jaar 1503. by *Matthaeus Analect. tom. 1. pag. 182.* in het jaar 1514. by *Matthaeus de Foundation. Eccles. in Praefat.* in het jaar 1517. by *Matthaeus Analect. tom. 1. pag. 282.* in het jaar 1520. by *Matthaeus in Foundation. Eccles. pag. 272.* (op welke plaats men voor *M. D. XXXIX Febr.* lesen moet *M. D. XX. XIX Febr.*) in het jaar 1524. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Coörd. pag. 122.* Hy is gestorve den xi. Augustus des jaars 1527. Siet *het Dood-boek van de kerk van Oud-Munster*, by *Matthaeus in Foundation. Eccles. pag. 95.* alwaar men voor *M. CCC. XXVII.* lesen moet *M. CCCCC. XXVII.* Dese misflag, door onagtsaamheyd begaan, is oorzaak geweest, dat ook *H. V. R. in zyn Aantekeningen op 's Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 202.* op deselve wys gedwaakt heeft, die evenwel beeter had kunnen onderrecht worden door *den Schryver van het Batav. Sacra (1) tom. 1. in de Voor-berigten pag. CXXXI.* op welk boek hy ook selfs aantekeningen geschreven heeft.

Hy

(1) [K. O. tom. 2. pag. 51.]

(2) [K. O. tom. 1. Voor-ber. pag. XXXIII.]

Hy is begraven in de kerk van Oud-Munster, in Sints Antonis Capel; alwaar eertyds tot zyn gedachtenisse dit volgende Graf-schrift gestelt was: *ANNO MDXXVII. XI. MENSIS AVGVSTI OBIIT VENERABILIS ET EGREGIVS DOMINVS HERMANNVS DE LOCKHORST, HVIVS INSIGNIS S. SALVATORIS DECANVS, ET MAIORIS ECCLESIAE TRAIECTENSIS QVONDAM CANONICVS, QVI PRAEFTIT DECANATI ANNIS XLIII. ANIMA REQVIESCAT IN PACE.* Uyt dit Graf-schrift blykt, dat de feil, in het gemelde Doot-boek begaan, gelyk gesegt is, verbeetert moet worden. Op de aangehaalde plaats van *Het Basqv. Sacra* word getuigt, dat dese Herman van Lockhorst geestelyk Vicaris van Frederik van Blankenheim Bischof van Utrecht geweest zy. Dog die Bischof was al in het jaar 1423. overlede, lang eer Herman van Lockhorst geboore wert. Men had derhalven in plaats van dese woorden *van den voornoemden Fredericus* behoore te te schryven *van Fredericus van Baden*. Siet den brief ingelast in *Heda pag. 321.* en *Buchel ad Hedam pag. 325.* alwaar hy te recht segt, dat Herman van Lockhorst Dom-Deken, gelyk wy *boven pag. 62.* gesien hebben, de Oud-oom van desen Herman van Lockhorst Deken van Oud-Munster geweest zy. Verders heeft Herman van Lockhorst Deken van Oud-Munster een natuurlyke zoon nagelaate, genoemd Willem van Lockhorst, die Canonik van Sinte Marie 'tUtrecht geworden is den III. November des jaars 1516. en geadmitteert is tot het Capittel den VII. Januarius des jaars 1523. In dat jaar was hy te Rome, en heeft van daar

aan

aan zyn Capittel kennis gegeven van het overlyden van Pans Adriaan de VI. Zyn brief is uytgegeven in *Append. ad Hedam pag. II.* en door de Heer Burman in *Analeft. Hift. de Hadriano VI. pag. 504.* Hy werd Scholaster van Sinte Marie den III. December des jaars 1539. en overleed den XI. Julius des jaars 1559. in het LXXIII. jaar van zyn ouderdom. Hy is begraven in de kerk van Sinte Marie onder een fark, waar op men dit volgende Graf-fchrift gestelt heeft.

D. M. GVIL. LOCKHORST, I. V. DOCTORI, CANONICO ET SCHOLASTICO HVIVS ECCLIESIAE TRAIECTENSIS B. MARIAE, AMICI ET EXECVTORES POSTERITATIS ERGO POSVERVNT. VIXIT ANN. LXXIII. OBIIT XI. IVNII MDLIX. Uyt dit Graf-schrift blykt, dat hy geboore zy in het jaar 1486. en derhalve, wanneer zyn vader reeds Canonik van den Dom en Deken van Oud-Munster was.

GERARD VAN SUGGERODE, of VAN ZUGGERODE, der byden Rechten Doctor, word als Deken van Oud-Munster gemeld in het jaar 1528. by *Hortens. Rer. Ultraject. lib. VII. pag. 158.* by *Matthaeus de Nobilis. pagg. 728. 859.* en in *Batar. Sacr. (1) tom. II. pag. 566.* in het jaar 1529. by *Matthaeus de Nobilis. pag. 789.* Hy is gestorve den 1. Februarij des jaars 1533. *Het Doodboek van Oud-Munster, by Matthaeus de Fundation. Eccles. pag. 78.* Dat hy in het jaar 1534. al moet dood geweest zyn, blykt uyt *Matthaeus Analeft. tom. III. pag. 480.*

CORNELIS VAN MYEROP, van wie wy in de *Lyft der Dom-Proosten pag. 40.* breder gehandelt hebben, is Gerard van Suggestode in de *Do-*
ke-

(1) [K. O. tom. I. pag. 328.]

kinje van Oud-Munster opgevolgt. Hy wórd als Deken dier kerke vermeld den xii. Februarij des jaars 1533. volgens de manier van tellen, in die tyd in Holland en elders gebruykelyk, of, gelyk men nu soude rekenen, des jaars 1534. Wanneer hy door Keyser Karel de vyfde tot extraordinaris Raads-Heer van het Hof van Holland aangestelt werd. Siet de *Riemer Beschryv. van 's Gravenhag. som. 1. pag. 237.* Dese Dekanye heeft hy in het jaar 1559. wederom afgestaan, gelyk blyken sal, uyt het goene zo aanstoats onder zyn opvolger Willem Taats van Amerongen broeder gesegt sal worden. Hier tegen Ichynen twee bewys-stucken van het jaar 1556. te sryden, die door de *Riemer ter gesegder plaase* aangevoert worden. Het eerste is het by-schrift van een geschildert glas, door dese Cornelis van Myerop aan de kerk van Gouda vereert: het tweede zyn deszelfs Ordonnancien omtrent de Leer en Kerkyke tucht. Welke byde geen gewag van de waardigheyd van Deken van de kerke van Oud-Munster maaken: waar uyt men dan soude konne besluyten, dat hy dese Dekanye al voor het jaar 1556. afgestaan heeft. Dog wat aangaat het eerste, dat is gebreckelyk aangehaalt: want een geloofwaardige oog-getuyge heeft my versekert, dat op het glas dese woorden geschildert zyn: **REVERENDVS D. DOMINVS CORNELIVS A MYEROP PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS TRAIECTENSIS, DECANVS ET CANONICVS SANCTI SALVATORIS TRAIECTENSIS ANNO DNI 1556.** in dit byschrift heeft de *Riemer* het woord *DECANVS* overgeslage; waar in ik sie, dat

dat hem *Ign. Walvisch in de Beschryv. van der Goude tom. II. pag. 66.* voorgegaan is, en het selve woord uytgelaaten heeft. Aangaande het tweede antwoorde ik, dat de Ordonnancien van den Dom-Prooost Cornelis van Myerop niet op het jaar 1556. als by *de Riemer* door een schryf of druk-feil staat; maar op het jaar 1566. versonden zyn, volgens het getuygenis van *den Schryver der Oudhed. van Zeeland (1) tom. I. pag. 139.* welke door *de Riemer* zelfs aangehaalt word. Uyt dese twee bewysen kan dan niet anders opgemaakt worden, dan dat Cornelis van Myerop in het jaar 1556. nog Deken van Oud-Munster was; dog dat hy in het jaar 1566. die Dekany reeds afgestaan had: 't geen ik voor waar erkenne, en tegens myn stelling niet stryd.

WILLEM TAATS VAN AMERONGEN, een zoon van Ernst Taats van Amerongen, wiens moeder was Magdalena Meaux van Vorsfelser, en van Mabelia de Ridder van Lunenburg, wiens moeder was Wendelmoet van Spalle, word Deken der kerke van Oud-Munster door afftant van Cornelis van Myerop, die op de gemelde Decanye een jaarlyke lyf-rente van 150. gulden voor sig behielt. Tot onderpand der betaaling van dese lyf-rente heeft Jan Taats van Amerongen Heer van Groenewoude, een ouder broeder van Willem voornoemt, aan Cornelis van Myerop, als Dom-Prooost, twee bysondere leenen, aan de Dom-Prooostdye behoorende, opgedraagen den 1x. Februarius des jaars 1559. onder voorwaarde, dat hy die weder overgeve soude, wanneer hem dese

(1) [K. O. tom: 4. pag. 35.]

deze lyf-rente of door Jan Taats van Amerongen, of door zyn broeder Willem op andere goederen tot zyn genoegen versekert werde. *Het Leen-register der Dom-Proofstye.* Hier op is hy in het besit der Dekanye van Oud-Munster gestelt in Maart of in April voor Paaschen des jaars 1559. *Zekere Geschr. Lyft.* In gevolge der boove vermelde voorwaarde heeft Willem Taats van Amerongen, nu Deken van Oud-Munster zynde, den 1. Junius des jaars 1572. aan den Dom-Proost van Myerop tot onderpand der beloofde lyf-rente gestelt zyn hennip en rasp-tienden te Bodegraave; die daarom het verband, dat eertyds op de twee eerst-gemelde leenen gelegd was, wederom opgeheven, en deselve aan Jan Taats van Amerongen Heer van Groenewoude terugge gegeven heeft. *Het Leen-register der Dom-Proofstye.* Deze Willem Taats van Amerongen werd ook Canonik in den Dom den xviii. December des jaars 1559. dog heeft van dese prebende wederom afstand gedaan den xxviii. September des jaars 1564. *de Aanteken. van Brock.* Hy was den iv. Januarius des jaars 1571. geestelyke vicaris van den Aarts-Bischoep van Utrecht: is eyndelyk overleden den iv. Mey des jaars 1592. *de Aanteken. van Brock.*

FOLCKRAD, of FOLKARD, VAN MONT-ZIMA, I. V. Licentiaat, afkomstig uyt Vriesland, een susters zoon van Viglius Swichemius, is den xxxi. Julius des jaars 1586. Canonik van Oud-Munster zynde, door de Lycesterse factie uyt Utrecht gebannen. *Bor Nederl. Hist. bet. xxi. boek pag. 731.* Doch, dit onweer door het vertrek van Leycester gestilt zynde, is hy wedert Utrecht gekoomen in de maand September des jaars 1588. *Bor Ne-*

derl. Hist. bet xxv. boek pag. 347. Hy word, aantsonds na het overlyden van Willem Taats van Amerongen, Deken van Oud-Munster verkooren; welke waardigheyd hy met zyn dood weder ontruymde den xii. October des jaars 1605. *Zekere Gefchr. Lys.* Te onrecht heeft de *Schryver van de Batav. Sacr. (1) tom. 1. in het Voor-berigt pag. cxxxii.* dese *Folktrad van Montzima* vermengt met zyn broeder *Bucho van Montzima*, stellende dat *Bucho* Deken van Oud-Munster geweest zy, dewelke de Proofdye van Sint Jan beseten heeft, gelijk onder op zyn plaats blyken sal, en *deselve Schryver in Batav. Sacr. (2) tom. 111. pag. 145.* recht getuygt heeft.

PIETER VAN HONTHORST is na het overlyden van *Montzima* Deken van Oud-Munster geworden den xxi. of, volgens andere, den xxv. October des jaars 1605. Hy sterft de oudste Canonik der vyf collegiale kerken t'Utrecht den vi. Augustus des jaars 1608.

WILLEM VAN RENESSE, was een zoon van *Johan van Renesse* Heer van *Wulven* en *Wilp*, wiens moeder was *Alyd van Bronkhorst* van *Batenborch*, en van *Margareta van Renesse* van *Elderen*, wiens moeder was *Ellisabeth* gelegitimeerde dochter van *Graaf Henrick van Nassauw*. Hy is Deken van Oud-Munster verkooren den xvi. Augustus des jaars 1608. en den viii. September daaraan volgende door de Heeren Staten van Utrecht bevestigd. Hy word als Deken gemeld in het jaar 1610. by *Matthaeus de Nobilit. in Praefat. lib. 111. E.* Hy sterft den vi. Januarius des jaars 1631. en word begra-

(1) [K. O. tom. 1. voorberigt. pag. xxxiii.]

(2) [K. O. ibid. tom. 1. pag. 338.]

graven in de kerk van het convent van Slat Ser-
vaas by zyn vader.

JOHAN STRICK word Canonik van Oud-
Munster den xxv. October des jaars 1605. en is
door Maurits Prince van Oranje, als Stadhonder
van de Provincie van Utrecht, in het Lid der Hee-
ren Ge-eligeerden 's lands van Utrecht gestelt den
xx. Januarius des jaars 1620. Hy word Schola-
ster van Oud-Munster den xviii. December van
het jaar 1621. Deken van die kerk den xiv. Ja-
nuarius des jaars 1631. Ambachts-Heer van
Linschoten den xi. November des jaars 1633.
Hy word als Deken gemeld in het jaar 1644. by
Matthaeus in Praefat. lib. iii. de Nobilit. F. verso.
Hy is gestorvenden iv. December des jaars 1648.
en werd begraven in den Dom, alwaar zyn wa-
pen-schild met dit opschrift opgehangen is:

AE. M.

REVERENDO NOBILI STRENOQUE VIRO
DOMINO JOHANNI STRICK DE LIN-
SCHOTEN, EQVITI, DOMINO DE LIN-
SCHOTEN, POLANEN, ETC. ECCLESIAE S.
SALVATORIS TRAIECTINAE DECANO,
SCHOLASTICO, ET CANONICO, NEC NON
INTER ILLVSTRES AC PRAEPOTENTES
CONFOEDERATAE BELGICAE ORDINES
AMPLISS. HVIVS PROVINCIAE NOMINE
QVONDAM DELEGATO DIGNISSIMO: QVI
OB EGREGIAM IN REBVS AGENDIS ANI-
MI CONSTANTIAM NON MODO PRINCI-
PIBVS PATRIAEQUE PLACITE ACCE-
PTVS, SED ET BONIS OMNIBVS CHARISSI-
MVS, CVM PER SEX DECADES PLVRESQUE
ANNOS DOMI FORISQUE PVLCHRE GLO-
RIOSEQUE VIXISSET, TANDEM TVM AN-
NORVM TVM NEGOTIORVM GRAVITATE
OPPRESSVS, ET SIBI SVISQUE DEFICIENS,

134 **LYST DER DEKENEN.**

CHA IN HEESWYCK, ACHTHOVEN, ETC.
IN SUMMO CIVITATIS TRAIECTINAE
DICASTERIO PER SEXAGINTA ANNOS
IVDEXINTEGERRIMVS COLLEGII CANO-
NICORVM S. SALVATORIS DECANVS
VIGILANTISSIMVS, COLLEGII CVRATO-
RVM AQV ARVM BYLEVeldensivM
PRÆFECTVS PRVDENTISSIMVS, AGGE-
RVM, QVI INFERIOREM LECCAM COER-
CENT, CVRATOR PRÆSTANTISSIMVS,
NATVS ANNO MDCCXLII. XVI. APRILIS
ST. V. DECESSIT XI. OCTOBRIS MDCCXXVII
PLENVS DIERUM, PLENVS HONORVM,
MAGNO SVI RELICTO DESIDERIO, AN-
NO AETATIS LXXXVI. H. M. F. C. N. M.

JAN JACOB VAN WESTRENEN, HEER
VAN LAUWENREGT word Raad-Heer in
 het Hof van Utrecht den xxx. October des jaar
 1715. Canonik in het Capittel van Oud-Munster
 in het jaar 1718. Hy is na het overlyden van den
 Heer van Heeswyck door het Capittel van Oud-
 Munster Deken dier kerke verkooren den xvii.
 Januarius des jaars 1728. en is tegenwoordig be-
 siter dier waardigheyd.

L Y S T

DER PROOSTEN

VAN HET CAPITTEL VAN SINT PIETER.

RUDOLPH is de eerste, die ons als Prooft van Sint Pieter voorkomt, gemeld op het jaar 1085. by *Buchel ad Hedam pag. 142.* en by *Matthaeus de Nobilit. pag. 436.* Het moet derhalven een' druk-feyl geacht worden, dat hy in het jaar 1005. als Prooft aangehaald word in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 255.*

ANSFRID word als Prooft van Sint Pieter gevonden in het jaar 1108. by *Buchel ad Hedam pag. 144. en 147.* Hy word *Anfrid* genoemd in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buchel; Anfrid in de Beschryv. van het Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 255.*

GODEBALD word gemeld als Prooft op het jaar 1108. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (3) tom. 1. pag. 256.* Omtrent dese tyd is ook eene Godebald Prooff van Sint Jan geweest, als onder op zyn plaats volgen sal: ik twyffel derhalven, of dese hier wel aangenomen kan worden.

DIDERICK word als Prooft gevonden in het jaar 1118. by *Buchel ad Hedam pag. 152.* en by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 196.* in het jaar 1119. in *Zekere Geschr. Lyst*, by *Buchel in zyn Geschr. Lyst*, en in *de Beschryv. van 't Utr.*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.] (2) [K. O. ibidem.]

(3) [K. O. ibidem.]

Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 256. in het jaar 1121. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 231.*

LUZO, die ook LAUZO in *Zekere Geschr. Lyst* genoemt word, is als Proost gemeld in het jaar 1131. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 441.* in het jaar 1132. by *Matthæus Analect. tom. vi. pag. 75.* en in *de Oudbed. van Vriesland* (2) tom. 1. pag. 472. in de jaaren 1132. en 1134. in *Zekere Geschr. Lyst*, in *Buchels Geschr. Lyst*, en in *de Beschryv. van 't Utr. Bisdom* (3) tom. 1. pag. 256.

ANTHELMUS word onder de Proosten van Sint Pieter opgetelt in het jaar 1133. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (4) tom. 1. pag. 256. Dog mischien behoort hy tot het jaar 1131. en dan sal hy diefelve zyn, die op dat jaar onder de naam van *Abelhelmus* voorkomt in *een Onuytgeg. Brief bier agt.* Dit so zynde, soude hy voor de voorgaande moeten geplaatst worden.

ALBERO word als Proost gemeld in het jaar 1139. by *Buchel ad Hedam pag. 160.* en in *Zekere Geschr. Lyst*, daar hy ook *Alberto* genoemt word. Hy word *Abezo* genoemt, en gesegt ook Proost geweest te zyn in het jaar 1138. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (5) tom. 1. pag. 526.

LAMBERT, of LUITBERT, word als Proost

- (1) [K. O. tom. 2. pag. 64.]
 (2) [K. O. tom. 5. pag. 118.]
 (3) [K. O. tom. 1. pag. 64.]
 (4) [K. O. ibidem.]
 (5) [K. O. ibidem.]

gevonden in het jaar 1145. by *Heda* pag. 165. en 167. en in *bet Batav. Sacr.* (1) tom. II. pag. 98.

ANDREAS word gemeld in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 120. in het jaar 1157. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van bet Utr. Bisdom* (2) tom. I. pag. 256. in het jaar 1164. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 99.

GODEFRID word als Proost vermeld in het jaar 1169. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 100. 103. ten tyde van Bisschop Godefrid van Rheene, by *Buchel ad Hedam* pag. 176. in het jaar 1176. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 104. in het jaar 1177. in *een Onwytgeg. Brief hier agter.* in het jaar 1178. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Beschryv. van bet Utr. Bisdom* (3) tom. I. pag. 256.

WOUTER, ook genoemt WALTER, WIGHER, WIEGER, WIGER, of WIKKER, word gemeld in het jaar 1196. by *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 382. in het jaar 1200. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 134. en by *Lindeborn in Histor. Episc. Davenstr.* pag. 518. in het jaar 1204. by *Heda* pag. 189. in het jaar 1205. of 1215. (*Siet de Lyst der Dom-Dekenen* pag. 51.) by *Matthaeus Analect.* tom. VI. pag. 135. en *Oudbed. van Zeland* (4) tom. I. pag. 264. alwaar hy te onrecht *Decanus*, of *Deken*, in plaats van *Praepositus*,

(1) [K. O. tom. I. pag. 198.]

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

(3) [K. O. ibidem.]

(4) [K. O. tom. 4. pag. 66.]

fiur, of Proost, genoemd wordt. in het jaar 1221. by *Lindeborn in Histor. Episc. Davenr. pag. 67.* in het jaar 1224. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 56.* in het jaar 1225. by *Buchel ad Hedam pag. 201.* en by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 425.* in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 161.* in het jaar 1227. by *denfelve aldaar pag. 160.* in het jaar 1228. by *Buchel ad Hedam pag. 203.* Dese *Wouter* of *Walter*, en *Wiger* of *Wicher* worden als twee onderscheyde personen gemeld, de eerste op de jaaren 1196. en 1200. de andere op de jaaren 1226. en 1227. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Vtr. Bisdom* (1) *tom. 1. pag. 256.*

REIMAR word als Proost gevonden in het jaar 1228. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 163.* in het jaar 1230. by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 23.* in het jaar 1235. by *Matthaeus Analect. tom. x. pag. 375.* in het jaar 1239. in *een Onuytgeg. Brief bier agter.* in het jaar 1240. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Davenr. pag. 74.* en in *de Oudbed. van het Devenr. Bisdom* (2) *tom. 1. pag. 134.* in het jaar 1243. by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 55.* in het jaar 1247. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 401.* in het jaar 1250. in *Zekere Geschr. Lyst.* Onder *Otto* (mogelyk den derde) gekoore Bisshop van Utrecht, by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 141.*

BAUDEWYN, een zoon des Graaven van Benthem, word als Proost van Sint Pieter gemeld in *Zekere Geschr. Lyst.* en wel op het jaar 1258. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschry-*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.] (2) [K. O. tom. 6. pag. 458.]

fehryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 256. Van het geslagt der Graven van Benthem, uyt het welke dese Boudewyn gesprooten moet zyn, siet *Alting, German. Insér. parte 11. pag. 22.* en *Teschensmach. in Annal. Gló. pag. 459.* als ook *de Aantecken. van Diemar over die plaats.* Ik vind aangetekent in *Zekere Geschr. Lysst*, dat hy de Proostdye van Sint Pieter by zyn leven afgestaan heeft.

ENGELBERT VAN ISENBROKE is Boudewyn van Benthem in de Proostdye opgevolgt; en word vermeld op het jaar 1267. in *Zekere Geschr. Lysst*. in het jaar 1271. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 271.* in de jaaren 1270. en 1272. in *de Geschr. Lysst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 256. Hy heeft voor zyn dood afftant van de Proostdye gedaan, volgens *Zekere Geschr. Lysst.*

STEVEN VAN BEUSICHEM staat als opvolger van Engelbert in de Proostdye van Sint Pieter aangetekent op de jaaren 1277. 1281. 1285. en 1290. in *de Geschr. Lysst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (3) tom. 1. pag. 256. Hy word ook gemeld in het jaar 1277. in *een Onwysgeg. Brief hier agter.* in het jaar 1282. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 1066.* in het jaar 1291. by *Matthaeus ad Anonym. de Ballo Govoord. pag. 154.*

FREDERICK VAN ZYRCK, te onrecht Proost van de Hoofd-kerk, of van den Dom, genoemt by *Job. Tritem. in Chron. Hirsaug. ad ann. 1317.* en by *Mersiacus in Elector. Eccles. Catalogo pag. 374.* word als Proost van Sint Pieter gemeld in het jaar 1294. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 830.* Dese waar-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

(3) [K. O. ibidem.]

digheyd befat hy nog in het jaar 1317. wanneer hy, na den dood van Guido van Henegouwe, tot Bisfchop van Utrecht gekooren werd. *Beka pag. 111. Heda pag. 238. de Vermeerderde Cbron. van Beka by Matbaeus tom. v. Analect. pag. 212. Job. de Leidis lib. xxvii. Cbron. Belg. cap. xiv. Magn. Chronic. Belgic. pag. 294. Veldenaar pag. 264. en deszelfs Latynse vertaling by Matbaeus tom. ix. Analect. pag. 52.* Hy is gestorven den xx. Julius des jaars 1322. Siet *de aangebaalde. Schryvers*, als ook *Wilhelm. Procur. Egmond. by Matbaeus tom. iv. Analect. pag. 173. en het Dood-boek van Oud-Munster by Matbaeus in Fundat. Eccles. pag. 93.*

BERTOLD word als Proost van Sint Pieter gemeld op het jaar 1330. by *Matbaeus de Nobilit. pag. 775.* ten zy men met groote waarschynelykheyd gissen wilde, dat in den brief, die by *Matbaeus aldaar* uytgegeven is, door de uytfschryvers een mislag begaan zy, en *Ricoldum*, in plaats van *Bertoldum*, gelesen moet worden; om dat *Ricoldus* al voor het jaar 1330. en ook daar na als Proost van Sint Pieter genoemt word, gelyk aantsonds gesien sal worden.

RICOU, of RICOLD, VAN HEEZE-WYCK, die ook Canonik in den Dom geweest is, word als Proost van Sint Pieter vermeld in de jaaren 1320. en 1337. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 256.* in de jaaren 1324. en 1343. in *Zekere Geschr. Lyst.* My staat voor, eertyds gesien te hebben een' ouden authentiquen Brief van het jaar 1330.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

des naesten manendages na dertienden dage, in welke hy als Proost voorquam. Men vind hem ook als Proost op het jaar 1336. by *Dumbar tom. 11. Analekt. vet. aevi pag. 265.* so ook op het jaar 1343. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 616.*

WOUTER VAN BLOEMENDAEL word onder het getal der Proosten van Sint Pieter getelt op het jaar 1350. in *Zekere Geschr. Lyst, in de Geschr. Lyst van Buchel, en in de Beschryv. van bet Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 256.*

SWEDER UTERLOE word als Proost gevonden op het jaar 1352. in *Zekere Geschr. Lyst, en in een Onuytgeg. briefbier agtor. in het jaar 1357. in de Geschr. Lyst van Buchel, en in de Beschryv. van bet Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 256.* in het jaar 1360. volgens *Brock in de Geschr. Lyst der Dom-Proosten*; alwaar hy stelt, dat dese Uterloe in het jaar 1362. Proost van den Dom verkooren, en den xxij. April des jaars 1378. overleden zy. Siet *boove pag. 24.* Daar en tegen soude Sweder Uterloe Proost van Sint Pieter gestorven zyn in het jaar 1360. Volgens *bet Dood-boek van Sint Pieter by Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 118.* Waarom het my nog onzeker voorkomt, of Sweder Uterloe Proost van den Dom, en Sweder Uterloe Proost van Sint Pieter een en deselve persoon zy, dan of zy van den anderen moeten onderscheyden worden.

PELGRIM VAN RYN word als Canonik van Sint Pieter gemeld in het jaar 1364. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 782. en 787.* Nu vind men in *bet Dood-boek van Sint Pieter, by Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 117.* dat Pelgrim van Ryn als Proost van Sint

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.] (2) [K. O. ibidem.]

Sint Pieter gestorven zy, sonder dat 'er evenwel jaar of dag word uytgedruckt. Het komt my nogtans waarschynelyk voor, dat hy hierter plaatse gebragt moet worden: waar in ik so veel te meerder versterkt worde, om dat ook *Buchel in zyn Geschr. Lyst* getuygt, dat hy de Proostdye van Sint Pieter op het jaar 1367. befiten heeft.

RUDOLPH VAN YSENDORN, of COCK VAN YSENDORN, waarschynelyk een zoon van Willem de Cock Heer van Ysendoorn, wiens moeder was Mabelia van Arkel tot Hoekelom, en van Arnolda Keppel, word, door afstand van zyn broeder Wouter van Ysendoorn, Canonik in den Dom in het jaar 1356. Hy komt als Proost van Sint Pieter voor in het jaar 1380. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 267. en 382.* in het jaar 1385. in een *Onuytgeg. Brief bier agter.* in het jaar 1386. by *Buchel ad Hedam pag. 264.* in het jaar 1388. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 266.* in het jaar 1389. by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 126.* en in een *Onuytgeg. Brief bier agter.* in het jaar 1400. by *Matthaeus in Praefat. lib. III. de Nobilit. C. 4. verso.* Hy is gestorven den 1. Maart, volgens *het Dood-boek van het Convent van Mariendaal,* by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 440.* alsook *het Dood-boek van het Convent van Witte-vrouwen.* en wel in het jaar 1410. volgens *de Aantecken. van Brock, Zekere Geschr. Lyst, de Geschr. Lyst van Buchel, en de Beschryv. van 't Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 256.*

JACOB VAN LICHTENBERCH, een zoon van Alford van Lichtenberch, een broeder van Alpharda van Lichtenberch, die moeder was van Alphard van Lichtenberch van Lanskroon, Proost van Oud-Munster, van wie wy boven gesien hebben pag. 100 werd

(2) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

werd Canonik van den Dom den 8. April des jaars 1402. volgens de *Aantekeningen van Broek*. Hy is Rudolph van Yfendoorn in de Brooftdye van Sint Pieter opgevolgt, en word als Prooft gemeld den xx. Mey van het jaar 1410. by *Mattbaeus de Jure Gladii pag. 401.* in het jaar 1415. by *Mattbaeus Analect. tom. v. pag. 371.* in het jaar 1417. in een *Onuytgeg. Brief.* in het jaar 1423. by *Mattbaeus. Analect. tom. ix. pag. 266. 269.* in het jaar 1424. by *Mattbaeus Analect. tom. vi. pag. 118.* in het jaar 1425. by *Mattbaeus Analect. tom. v. pag. 284.* in het jaar 1426. by *Mattbaeus Analect. tom. v. pag. 355.* in het jaar 1427. by *Mattbaeus ad Rer. Amor. Scriptor. pag. 272.* en *Analect. tom. ix. pag. 325. 347.* in het jaar 1436. in drie *Onuytgegeve Brieven hier agter.* in het jaar 1437. by *Mattbaeus Analect. tom. ii. pag. 502.* en in een *Onuytgegeven brief hier agter.* in het jaar 1449. in een *Onuytgegeven brief hier agter.* Hy is gestorven den 11. September des jaars 1449. *Aanteken. van Broek, Zekere Geschr. Lyst, de Geschr. Lyst van Buchel, en de Beschryv. van 't Utr. Bisdom (1) idm. 1. pag. 256.* Hy werd begraven in den Dom, daar boven den ingang van de Sacrifitie dit Graf-schrift voor hem gestelt is: ANNO DNI MCCCCXLIX. SECVNDA DIE MENSIS SEPTEMBRIS OBIIT VENERABILIS VIR DNS IACOBVS DE LICHTENBERCH PRAEPOSITVS ECCLESIAE SCI PETRI TRAIECTENSIS, NEC NON HVIVS ECCLESIAE CANONICVS. HIC SEPVLTVS. ORATE PRO EO.

HENRICK DE ROVER VAN WINNSEN een zoon van Godschalck van Winssen, wien moeder was Adelife van Montfoort, uyt het geslagt van

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

van Rover, waarom dese haar kleyn-zoon de naam van ROVER van *Winfen* aangenomen heeft, en van Elifabeth Mouwer, wiens moeder was Hilleont van Heemstede, word Canonik van den Dom den XIII. Maart. 1415. en Prooft van Roermond omtrent het jaar 1449. op welk jaar hy ook Prooft van Sint Pieter geworden, en den VI. September desselven jaars in de besitting dier Prooftdye gestelt is: dog werd door Johan Scade, zyn opvolger, en die van zynen aanhang weder afgeset. Hy is overleden den XX. Mey des jaars 1468. *Aantekenen van Brock, Geschr. Lyst van Buchel, en de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. I. pag. 256.

MR. JOHAN SCADE word Canonik ten Dom den VII. Januarius des jaars 1446. op welke tyd hy reets Canonik van Sint Jan was. Hy is, na dat Henrick de Rover van *Winfen* afgeset was, Prooft van Sint Pieter geworden in het jaar 1449. en overleden in het jaar 1452. volgens de *Aantekenen van Brock*; die ook getuygt, dat dese Johan Scade van Lochem was op het jaar 1415. *Notarius Palatii Apostolici*, ten tyde van de algemeene kerk-vergadering van Constans.

WOUTER VAN DER GOUWE, of VAN DER GOUDE, word Canonik van Sinte Mario den V. en X. April des jaars 1445. Hy is Johan Scade in de Prebende van den Dom opgevolgt den IX. Augustus des jaars 1452. en is zyn opvolger ook in de Prooftdye van Sint Pieter geweest; zynde de eerste Leen-brief, die hy als Prooft van Sint Pieter uytgegeven heeft, en in het Leen-regi-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

register aangeteekent is, van den vii. April des jaars 1453. In dese waardigheyd word hy gemeld in het jaar 1455. by *Matthaeus Analeff. tom. II. pag. 432.* en *tom. III. pag. 403.* in het jaar 1459. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 896.* in het jaar 1461. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 808.* en de *Jure Gladii pag. 153.* op welke laatste plaats hy te onrecht *Willem van der Goude* genoemd word. Zyn laatste Leen-brief, in het Capittel geregistreert, is uytgegeven den i. Februarius van het jaar 1474. Hy is overleden den xi. April des jaars 1475. volgens het *Dood-boek van Oud-Munster* by *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 83.* en de *Aanteken. van Brock.*

MR. JOHAN VAN BOURGONDIE word als Prooft van Sint Pieter t'Utrecht vermeld op het jaar 1476. in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in de *Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. I. pag. 257.* Eer wy onderzoeken, of dese Johan van Bourgondie waarlyk de Prooftdye van Sint Pieter befeeten heeft, staat ons na te speuren, wie zyn ouders geweest zyn, en wat bedieningen hy bekleedt heeft. *Mieris in de Histor. der Nederland-sche Vorsten* heeft ons *tom. I. tuschen pag. 94. en 95.* een Geslagt-lyst opgegeven der Bastard-Kinderen van Philips den Goeden, Hertog van Bourgondie, onder welke hy ook meld *Jan Prooft van Sint Donaas te Brugge xv. Januarius 1438. Raadsheer van Hertog Karel den Stouten, Prooft van Sint Pieter t'Utrecht 1476. Protonotarius Apostolicus.* Hy stelt derhalven, dat hy een broeder geweest zy van David, en van Philips van Bour-

gon-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

gondle, die byde Bifchoppen van Utrecht geweest zyn, dog dat zy uyt drie verfcheyde moeders gebooren waren. Met hem komt ten naeften by overeen *Boxhorn in zyn Byvoegf. op Ruygerf-bongens-Chronyk van Zeeland 2. Deel pag. 324.* die inſgelyks onder de natuurlyke kinderen van Philip den Goeden telt *Jan van Bourgondie, Prooft van Sint Donaas te Brugge.* Dog *Vredius* heeft met goede en onwederſprekelyke getuigeniffen beweeſen, dat Jan de Onvertzaagden, Hertog van Bourgondie, de vader van Philip de Goede, by Margareta van Borſelo verwekt heeft een' natuurlyken zoon, Jan van Bourgondie genoemd, die eerſt Ridder, naderhand Prooft van Sint Donaas te Brugge, en eyndelyk Biſſchop van Kamerik geweest is. Ziet *Vredius in Genealog. Comit. Flandr. tab. XXVI. en zyne Probation. Genealog. part. II. pag. 362. enz.* Dat nu *Boxhorn*, en, die hem daar in navolgt, *Mieris* ſtellen, dat Jan van Bourgondie Prooft van Sint Donaas, een zoon van Hertog Philip de Goede geweest zy, ſchyn hier door veroorzaakt te zyn, om dat ook Hertog Philip de Goede, een' natuurlyke zoon, Jan van Bourgondie genoemd, gehad heeft: dog die is geen Prooft van Sint Donaas, maar Prooft van Aire, en van onſe L. Vrouwe te Brugge geweest. Ziet wederom *Vredius in Genealog. Comit. Flandr. tab. XIX. en deſſelfs Probation. Genealog. part. II. pag. 406.* Van deſen Prooft van Aire en van onſe L. Vrouwe te Brugge kan ook gezien worden *Sander. Flandr. Illuſtr. tom. II. pag. 84.* daar hy getuygt, dat hy in het jaar 1499. overleden zy. Wat Jan van Bourgondie, den natuurlyken zoon van Jan den Onvertzaagden, ſelfs aangaat, hy heeft de Prooftdye

dye van Sint Denaas bekoomen van zynen broeder Philip den Goeden, Hertog van Bourgondie, den vii. Januarius des jaars 1438. volgens *Sanderus Flandr. Illustr. tom. 11. pag. 66.* of den vi. Januarius des seiven jaars, volgens *de Nicuwe Chron. van Vlaenderen tom. 11. pag. 261.* welke ook *pag. 266.* getuygt, dat hy den viii. Mey van het selve jaar in het besit deser Prooftdye gestelt zy. Hy werd Bisschop van Kamerik in het volgende jaar 1439. op welken tyd David van Bourgondie, de natuurlyke zoon van Philip de Goede, Hertog van Bourgondie, die namaals Bisschop van Utrecht geweest is, in zyn plaats tot Prooft van Sint Denaas aangestelt is. Siet *Sanderus in Flandr. Illustr. tom. 11. pag. 66.* Van desen Bisschop van Kamerik kan men nasien *Carpens. Histor. de Cambray tom. 1. pag. 405.* alwaar hy wil, dat Jan van Bourgondie, eer hy tot de Bisschoplyke waardigheyd verheven werd, getrouwt heeft Johanna, of Margareta Absalon, en by haar verwekte eenen zoon, Philip Jan van Bourgondie, Heer van Herlaer, enz. dat hy ook nog daarboven verschyde natuurlyke kinderen nagelaaten heeft. Dog *Fredus in Geneal. Comit. Flandr. Tab. xviii. en in Probat. Geneal. part. 11. pag. 370. en 371.* getuygt niet alleen, maar bewyft ook, dat Bisschop Jan van Bourgondie acht natuurlyke kinderen uyt acht verscheide vrouwen, en onder andere Jan Heer van Herlaer enz. uyt Margareta Absalon overgewonnen heeft. Hy is gestorven te Mechelen den xxvii. April des jaars 1480. en werd begraven te Brussel, in welke stad hy, als zynde Raads-heer van Hertog Kaerl den Stoute, sig meerendeel opgehouden had, in de Kerk van

Sinte Gudule voor het hoog antaart. Siet *Vredius in Probat. Geneal. part. II. pag. 363.* alwaar hy ook zyn graf schrift opgeeft, dat uyt hem overgenoemen wordt in *le Grand Theatre Sacré de Brabant tom. I. part. II. pag. 188.* Uyt dit Graf schrift blykt, dat *Sanderus in Flandr. Illustr. tom. II. pag. 66.* sig vergift, stellende dat hy te *Brussel* in het jaar 1479. overleden zy. Dat nu eyndelyk dese Jan van Bourgondie Proost van Sint Pieters kerk t'Utrecht geweest zy, komt onwaarschynelyk voor. Want voor eerst vind ik niet, dat iemand, behalven de Schryvers boven vermeld, hem die waardigheyd toeeygent. Ten tweede zyn 'er andere, die, de Lyst der Proosten van Sint Pieter t'Utrecht opgevende, hem overslaan. Ten derde is het niet waarschynelyk, dat hy, verscheyde geestelyke waardigheden bekleedt, en wel insonderheyd den Bischopyken stoel van *Emerik* seven en dertig jaeren beseten hebbende, eyndelyk in het laatste van zyn leven, op het jaar 1476. Proost van Sint Pieter t'Utrecht heeft willen worden. Indien nochtans Jan van Bourgondie, zoon van Hertog Jan den Onvertzaagde, ergens Proost van Sint Pieter genoemt word, moet men niet verstaan, dat hy Proost van Sint Pieter t'Utrecht, maar Proost van Sint Pieter te *Rysfel* geweest zy. Ten minste *Sanderus in Flandria Illustr. tom. II. pag. 66.* getuygt, dat onder de verscheyde waardigheden door hem bekleedt ook dese geweest zy, dat hy was *Praepositus S. Petri Insulensis & Canonicus Anderlechtii*, of Proost van Sint Pieter te *Rysfel*, en Canonik te *Anderlecht*. Dit is evenwel waar, dat 'er eene Jan van Bourgondie ontrent dese tyd geweest zy, die eenig recht op de

Proost-

Prooffdye van Sint Pieter t'Utrecht gehad heeft; de wylk fie, dat 'er in het Leen-regifter dierkerke een brief is van den xv. Maart des jaars 1478. uitgegeven door Mr. *Johan Knys, Stadhouder des Eerbaren Heeren Johan van Bourgondie, Proofft der kerke van Sint Pieter.* Dog doordien 'er in dat Leen-regifter geen andere brieven op zyn' naam uitgegeven voorkomen, en Heesboom, die volgt; niet alleen na, maar ook voor dien tyd verscheyde Leen-brieven als Proofft uitgegeven heeft, beken ik gaarne niet te weten, waarop dat recht gegrond zy. Verders komt het my waarschynelyk voor, dat dese Jan van Bourgondie, op wiens naam die eene Leen-brief vergunt is, niet een zoon van Jan den Onvertzaagde, maar van Philip den Goeden geweest zy, welke meer andere geestelyke bedieningen gehad heeft, als wy zo eeven gezien hebben.

JOHAN HEESBOEM, of HEESBOOM, is Wouter van der Goude in de Prooffdye van Sint Pieter gevolgt. Syn eerste Leen-brief als Proofft, die in het Leen-regifter aangetekent staat, is uitgegeven den xvi. December des jaars 1475. Hy word als Proofft van Sint Pieter gemeld op den **III. Junius** des jaars 1478. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Geschr. van bes Utr. Bisdom* (1) **tom. 1. pag. 257.** op het jaar 1479. 1494. en 1496. in *Zekere Geschr. Lyst.* op het jaar 1496. by *Matthaeus Analect.* **tom. iv. pag. 450.** Hy was ook Proofft van Sint Andriës te Ceulen, en stierf aldaar den **xiii. Junius** des jaars 1506. volgens *Zekere Geschr. Lyst.* Het welk indien 't waar is, moet men vast stel-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

stellen, dat Johan Heefboom de Proostdye van Sint Pieter voor zynen doot ten voordeele van zynen opvolger afgesaan heeft. Want in het Leen-register van Sint Pieter zyn geen brieven op zynen naam als Proost later gegeven, dan op den xxx. Augustus des jaars 1495. En zyn opvolger heeft al vroegst Leen-brieven vergunt, dan Heefboom gesegt word gestorven te zyn.

NICOLAAS VAN BOURGONDIE, die men segt een natuurlyke zoon geweest te zyn van Antonis, den grooten Bastard van Bourgondie, Graaf van la Roche, word als Proost van Sint Pieter gemeld in het jaar 1498. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Vir. Bisdoms* (1) tom. 1. pag. 257. De eerste Leen-brief, die in het register van Sint Pieter op zyn naam als Proost voorkomt, is van den xxvi. Januarius des jaars 1499. Hy komt ook als Proost voor in het jaar 1519. in *Zekere Geschr. Lyst*. De laatste Leen-brief op zyn naam is van den x. Mey des jaars 1520. Uyt dit alles blykt onwedersprekelyk, dat Nicolaas van Bourgondie de Proostdye van Sint Pieter bevesten heeft; dog of hy een zoon van Antonis geweest zy, kan ik niet voor vast verfekeren. Ten minsten ik vind hem nog by Vrodius, nog by Boxhorn, nog by Micris, die ons de Geslagt-lyst der Bastarden van Bourgondie opgegeven hebben, onder de kinderen van Antonis opgetelt. Ik weet ook niet, wiens zoon hy dan geweest sal zyn, omdat ik nergens, buyten de gemelde plaatsen, van hem gewag gemaakt vinds.

JA.

(1) [R. O. tom. 2. pag. 65.]

VAN SINT PIETER.

131

JACOB SIMONETTA, Auditeur van de Room, en naderhand Cardinaal, is ook Prooft van Sint Pieter geweest, zynde de eerste Leen-brief, die op zyn naam als Prooft uytgegeven, in het register aangetekent is, van den ix. December des jaars 1521. de laatste is van den II. April des jaars 1529.

PIETER VAN BEKE VAN GELDRUP, die *Verbeek van Geldorp in Zekere Geschr. Lyff* genoemd word, is Prooft van Sint Pieter geweest. De *gemelde Lyff* segt, dat zyn voorganger Simonetta de Prooftdye tot zyn behoef afgesloten heeft in het jaar 1523. In het Leen-register van Sint Pieter zyn maar twee brieven, die hy als Prooft uytgegeven heeft, aangetekent, zynde beyde van het jaar 1524. de eerste van den xxii. Mey, de andere van den xxvi. Augustus. Dog dat Simonetta na die tyd weder Prooft geworden zy, of ten minsten door hem als Prooft nog langde verleyen der leenen gedaan zyn, blykt tyt het voorgaande artikel.

FREDERICK SCHENCK VAN TOUTENBURG, een zoon van Georgius Schenck, Baron van Toutenburg, Ridder van het gulde Vlies, en Stadhouder van Vriesland, Groeningen, en Overysfel, en van desselfs eerste vrouw Anna Vos van Steenwyk, word Canonik van den Dom den xvii. Augustus des jaars 1522. en, door afstand van Geldrop, of liever Simonetta, Prooft van Sint Pieter, in de maand Februarius des jaars 1529. De eerste Leen-brief, die op zyn naam als Prooft uytgegeven in het Leen-register aangetekent staat, is van den xxx. November des jaars 1529. Hy is ook Prooft van Oldenzeel geweest. Na den doot van Georgius van Egmont, die den xvi. September

des jaars 1559. overleden is, volgens *Suffridus Petri in Append. ad Bekam, en van Leeuw. Batav. Illustr. pag. 952.* en niet den xvi. November, als de *Schryver van het Batav. Sacra* (1) tom. II. pag. 629. verhaalt, is hy tot zyn opvolger aangestelt, en den XIII. November des jaars 1561. tot Aarts-Bischof van Utrecht ingehuldigt: welke waardigheyd hy befiten heeft tot zyn dood toe, die voorviel op den xxv. Augustus des jaar 1580. in den ouderdom van LXXVII. jaaren. Alhoewel hy nu Aarts-Bischof geworden was, heeft hy evenwel de Proostdye van Sint Pieter behouden. Want in 't Leen-register zyn nog brieven van hem aange-tekent, gegeven den xxvii. Mey des jaars 1564. Hy werd begraven in den Dom, nevens de deur van de Sacrifitie, daar zyne tombe sonder eenig graf-schrift nog tegenwoordig gezien word. *Aanteeken. van Brock, Zekere Geschr. Lyst, de Geschr. Lyst van Buchel, de Beschbr. van het Utr. Bisd.* (2) tom. I. pag. 257. *Batav. Sacra* (3) tom. III. pag. 2. en 29. en *Foppens ad Aub. Miraculorum Opera Diplomat.* tom. I. pag. 624.

WOUTER KERKHOVEN, die *Kerkborne* genoemd word in de *Beschryv. van 't Utr. Bisd.* (4) tom. I. pag. 257. *Kerkborne* in *Zekere Geschr. Lyst.* en *Kerkboeven* in *het Devent. Bisd.* (5) tom. I. pag. 368. was geboortig van Diessen, een dorp in Brabant, en is Deken van Oldenzeel geweest. *Siet Lindeborn Histor. Episcop. Daventr. pag. 192.*

ca

(1) [K. O. tom. I. pag. 345.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

(3) [K. O. tom. I. pag. 353. en 360.]

(4) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

(5) [K. O. tom. 6. pag. 516.]

en de *Beschryv. van het Dèvens. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 368. Hy is, na dat Frederik Schenck van Toutenburg de Prooftdye nedergelegt had, en deselve van het midde des jaars 1564. onbegeven gebleeven was, door Philip Koning van Spanje tot Prooft van Sint Pieter aangestelt den XVIII. Augustus des jaars 1569. *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 46.* Zyne aanstelling tot Prooft word gebracht op den xvi. Decemder desselfen jaars, in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in de *Beschr. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 257. De eerste Leen-brief, door hemals Prooft uytgegeven, en in het Leen-boek geregistreert, is van den xx. Januarius des jaars 1570. de laatste van den xxiii. April des jaars 1580. in *Zekere Geschr. Lyst* word getuygt, dat hy te Groeningen in den maant Augustus des jaars 1584. overleden zy.

WILLEM VAN ALENDORP, een zoon van Johan van Alendorp, wiens moeder was Walburch van Nieuwenaeer, en van Margareta van Hennin, word Prooft van Sint Pieter den 1. September des jaars 1580. *de Geschr. Lyst van Buchel*, en de *Beschryv. van het Utr. Bisdom* (3) tom. 1. pag. 257. Uyt het naast voorgaande artikel blykt, dat Kerkhoven, die voor hem de Prooftdye gehad heeft, op dien tyd, als Alendorp deselve bequam, nog leefde. Doordieu hy nu gesegt word te Groeningen gestorven te zyn, en de Stad Groeningen op het jaar 1580. wanneer Alendorp aangestelt is, van de Unie van Utrecht tot de partye

(1) [K. O. tom. 6. pag. 516.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

(3) [K. O. ibidem.]

tye des Konings van Spaanje afgewallen is, kan het wel zyn, dat Kerkhoven in dese zaak ingewikkelt geweest, en daarom van de Prooftyde ontfet is. Der is in het Leen-boek van Sint Pieter maar een brief van hem als Prooost geregistreert, die nytgegeven is den xiv. April des jaar 1593.

ADOLPH VAN ALENDORP is na zyn broeder Willem Prooost van Sint Pieter geworden den xxviii. Augustus des jaars 1595. *de Geschr. Lyst van Buchel, en de Beschr. van het Ur. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 257. De eerste Leen-brief, door hem als Prooost verleent, en in het register aangezekent, is van den xx. Mey des jaars 1597. de laatste van den xvii. November des jaars 1627. Ik vind in eene Geslagt-lyst deser familie, dat hy Lieutenant-Colonel van een regiment infanterie, en Gouverneur van Schenkenschans geweest, en in dat jaar 1628. overleden zy. Ik geloof eventwel, dat hy reets voor dien tyd gestorven was. Ten minste uyt het Leen-register van Sint Pieter blykt, dat de Prooftyde al vacerde den vii. Julius des jaars 1625. en nog niet begeben was den xiii. April des jaars 1633.

JOHAN VAN WYCK bekomt zyn Commissie als Prooost van Sint Pieter den iv. Julius des jaars 1633. Derhalve *Buchel*, getuygende in *de Geschr. Lyst*, dat hy in Junius 1633. Prooost geworden zy, heeft sig eene letter mischreven; welken niet alleen daarin gevolgt heeft *de Schryver van het Ur. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 257. maar heeft nog daar booven het jaar 1639. in plaats van 1633.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

(2) [K. O. *ibidem*.]

gemeld. De eerste Leen-brief, die op zyn naam als Prooft in het register aangetekent staat, is van den xii. Julius des jaars 1634. de laatste van den xi. November des jaars 1647. Hy sterft den 12. Januarius des jaars 1648. en heeft na zynen doot de Prooftdye meer dan dertig jaaren gevaccert.

EVERARD BOTH VAN DER EEM heeft door begeving van zyn Hoogheyd Willem de derde, Prins van Oranje, de Prooftdye van Sint Pieter bekomen den xi. Julius des jaars 1679. en is door het Capittel in de besitting dier waardigheyd gestelt den xii. Februarius des jaars 1680. De eerste Leen-brief, die op zyn naam in het register aangetekent is, was van den xi. October des jaars 1679. en bygevolge al uytgegeven, eer hy nog plechtelyk in de besitting der Prooftdye gekoomen was. Hy heeft voor zyn doot de Prooftdye aan zynen opvolger afgestaan, en sterft den xv. April des jaars 1688. Het is derhalven aanmerkens waardig, dat 'er nog een Leen-brief op zyn naam na zyn doot uytgegeven zy op den xxi. Mey des jaars 1688. die in het Leen-boek geregistreert is. Hy werd begraven in de Kerk van Sint Pieter, daar zyn wapen met dit opschrift hangt. *VIRO AMPLISSIMO EVERARDO BOTH VAN DER EEM, SENATORI SUPREMI TRIBUNALIS, MAESTORI GENERALI REDITVVM DOMINICORVM, ET MAGISTRO CENSVM DIOECESEOS TRAIECTINAE, PRAEPOSITO, ARCHIDIACONO, ET CANONICO AD. D. PETRI, MAESTISSIMA SOROR H. M. P. Q. e. XV. APRIL. C1688.*

JACOB SCHOT heeft door resignatie van Everard

ard Both van der Eem, en uytkracht van zekere acte van permissie van Willem de derde, Prins van Oranje, het recht verkregen om tot de Prooftdye van Sint Pieter geadmitteert te worden, en is dienvolgens door het Capittel in het besit derselve gestelt den XII. Julius des jaars 1688. Hy was voor den XVI. Augustus des jaars 1691. overleden, om dat ik sie, dat op die tyd de Leen-brieven als Sede praepositurae vacante uytgegeven zyn.

COENRAAD BORRE VAN AMERONGEN, Heer van Bergesteyn, een zoon van Frederik Borre van Amerongen, Heer van Kersbergen, (siet onder de Dekens van Sint Pieter) wiens moeder was Nicolaa van Baexen, Vrouwe van Kersbergen en Koninxvry, en van Gerendina Borre van Amerongen, wiens moeder was Elisabeth van Brakel, is Proost van Sint Pieter geworden den XVI. Augustus des jaars 1708. en den XXI. Augustus in het besit derselve gestelt. Hy sterft het laatste mans oir van zyn geslagt den VII. Februarius des jaars 1724. en werd begraven in de Sint Pieters kerk: alwaar zyn wapen-kas (zynde het wapen gebroken, en in het graf geworpen) met dese festien quartieren en het volgende opschrift hangt:

Borre van Amerongen.

Baexen.

Daerl.

Zuylen van de Haer.

Pallaas.

Zuylen van Hermelen.

Wassenaar van Druvenvoorde.

Schager,

Borre van Amerongen.

Brakel.

Daerl.

Doornick.

Pallaas.

Tempier.

Wassenaar van Druvenvoorde.

Hoerfalte.

VAN SINT PIETER

157

**VIRO NOBILISSIMO,
ATQVE ANTIQVISSIMA STIRPE
NOBILIVM APVD. TRAIECTINOS MAIORVM ORTO,
CONRADO BARONI BORRE VAN AMERONGEN,
DYNASTAE BERGESTEINII,
DEI GRATIA PRAEPOSITO ET ARCHIDIACONO
CAPITVLI D. PETRI,
QVI VLTIMVS ILLUSTRISSIMAE
ET DE REP. TRAIECTINA OPTIME MERITAE
GENTIS
IN IPSO FLORE AETATIS,
ANNOS XXXIV. NATVS,
OBIIT DIE VII. FEBRVARI AN. MDCCXXIV.
H. M. F. C. VIDVA MOESTISSIMA
IOSINA ANTONIA BARONISSA
TAATS VAN AMERONGEN.**

JOHAN DE ROTHE is Proost van Sint Pie-
ter geworden den 11. Junius des jaars 1724. en op den
111. daaraan volgende in de besitting der Proost-
dye gestelt; die deselve heeden nog besit.

LYST

L Y S T

DER DEKENEN

VAN HET CAPITTEL VAN
SINT PIETER

THIETBALD is de eerste, die ons als Deken van Sint Pieters kerk voorkomt in het jaar 1081. in *Zekere Geschr. Lyst.*

HERMÁN word als Deken van Sint Pieter vermeld op het jaar 1108. in *de Geschr. Lyst van Buchel.* Doch Brock wil, dat hy op datselve jaar Deken van de kerke van Sinte Marie geweest zy.

OTTO word als Deken deser kerke op het jaar 1118. ons opgegeven in *de Geschr. Lyst van Buchel.* Dog ik vermoede, dat Buchel hier omtrent gedwaalt heeft, en gelyk van den voorgaanden Herman, soo ook van desen Otto, welke byde Dekens van Sinte Marie geweest zyn, te onrecht Dekenen van Sint Pieter gemaakt heeft. Ten minsten, wy sullen onder in *de Lyst der Dekenen van die kerk* toonen, dat een zekere Otto op dat jaar Deken van Sinte Marie geweest zy.

LUTBERT word als Deken van Sint Pieter gevonden in een brief van het jaar 1131. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 360.* Dese brief is met veel mislagen uytgegeven door *Buchel ad Hedam pag. 161.* want niet alleenig word deselve aldaar selegt gegeven te zyn, in het jaar MCXXX. siet boven pag. 8. maar ook worden onder de getuygen

ver-

vermeld de *S. Petro Decanus*, *Theodr. Freso* &c. waaruyt men soude opmaken, dat Theodoricus in het jaar 1131. Deken van Sint Pieter geweest zy. Doch *Matthaeus* heeft een west boeter afschrift van dien brief in handengehad, en volgens het selve uitgegeven de *S. Petro Luthertus Decanus*, *Frisdricus*, *Freso*, &c. Dat nu Luthert om defestyd de Dekanye van Sint Pieter befoeten heeft, blykt uyt meer andere plaatsen. Want hy wordin die waardigheyd gemeld op het volgende jaar 1132. by *Matthaeus Analect. tom. VI. pag. 75.* en in *de Oudheid van Vriesland* (1) *tom. I. pag. 472.* in het jaar 1134. by *Miraeus Diplom. Belgic. lib. I. cap. LIII.* en in het jaar 1139. by *Buchol ad Hedam pag. 160.* Ook word'er in *Zekere Geschr. Lyst* getuygt, dat hy op de jaaren 1121. 1132. en 1134. Deken geweest zy.

JOHANNES word als Deken van Sint Pieter gemeld op het jaar 1147. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buobel*.

HERMAN word als Deken van Sint Pieter vermeld in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 360.* in het jaar 1157. in *de Geschr. Lyst van Buobel.* in het jaar 1163. by *Matthaeus de Nobilia. pag. 543.* in het jaar 1164. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 99.* in het jaar 1169. by *den selven ibid. pag. 100. en 103.* in het jaar 1176. nog by *den selven ibid. pag. 104.* in het jaar 1178. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buobel.* ten tyde van Biskhop Godelfrid, sonder jaargetal, by *Buobel ad Hedam pag. 176.* in het jaar 1188. by *Matthaeus de Bello Covord. pag. 114.*

HENRICK word als Deken gevonden in het jaar

(1) [K. O. tom. 5. pag. 118.]

jaar 1200. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Co-
vord. pag. 134.*

WALTER word onder de Dekenen van Sint Pieter op de jaaren 1200. en 1202. opgetelt in *de Lyst van Buchel.*

ELIAS word als Deken gemeld in het jaar 1204. by *Heda pag. 189.* sonder jaar - getal by *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 133.* en in *de Oudhed. van Zeland (1) tom. 1. pag. 262.*

WIGER staat als Deken van Sint Pieter aange-
teekent op de jaaren 1201. 1205. en 1231. in *Zekere
Geschr. Lyst.* op het jaar 1205. of 1215. (Siet *de
Lyst van de Dekens vanden Dom pag. 51.*) by *Mat-
thaeus Analect. tom. vi. pag. 135.* en in *de Oudhed.
van Zeland (2) tom. 1. pag. 262.* Dog Wiger is
omtrent deesen tyd, van het jaar 1196. tot het jaar
1228. Proost van Sint Pieter geweest, gelyk wy
boven pag. 137. gezien hebben. Waarom ik geloof,
dat men by *Matthaeus* en in *de Oudh. van Zeland,*
voor *Decanus* of *Deken,* leesfen moet *Praepositus* of
Proost.

HUGO word als Deken vermeld op het jaar
1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.
pag. 161.* in het jaar 1227. by *denselven ibidem
pag. 160.* in het jaar 1228. by *denselven ibidem
pag. 163.* en by *Buchel ad Hedam pag. 203.*

EVERARD, die ook gefegt word Canoniken
Scholaster in het Capittel van den Dom, en Proost
van Tiel geweest te zyn, word, sonder byvoe-
ging van het jaar, als Deken van Sint Pieter ge-
meld

(1) [K. O. tom. 4. pag. 66.]

(2) [K. O. ibidem.]

meld ten tyde van Otto verkoore Bifchop van Utrecht, welke Otto de derde van die naam is geweest, en den Bifchoppelyken Stoel befeeten heeft van het jaar 1233. tot het jaar 1249. by *Mattbaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 141.* in het jaar 1239. in een' Onuytgege. brief hier agter. in het jaar 1240. by *Lindborn in Histor. Episc. Daventr. pag. 74.* en in de *Befchr. van het Devent. Bifdom* (1) tom. 1. pag. 134. in het jaar 1258. volgens de *Gefchreuve Lyst van Buchel.* in het jaar 1260. in *Zekere Gefchr. Lyst.*

GERARD word Deken van Sint Pieter genoemd in een brief van het jaar 1241. uytgegeven door *Mattbaeus Analect. tom. vi. pag. 62.* Dog, indien men eenige achtung hebben wil voor de *Lysten*, in het voorgaande artikel vermeld, die willen, dat Everard nog in de jaaren 1258. en 1260. Deken geweest zy, kan Gerard op het jaar 1241. die waardigheyd niet gehad hebben. Het komt my derhalve waarfchynelyk voor, dat men in de brief, door *Mattbaeus* ons medegedeelt, *Evorbardus*, in plaats van *Gerbardus*, lezen moet: en wel des te meer, om dat ook Gerard in die brief niet alleen Deken van Sint Pieter, maar ook *Praepofitus Tilenfis*, of *Proost van Tiel*, genoemd word, welke Prooftdye men zegt dat gemelde Everhard bekleedt hebbe.

WIGER word als Deken deser kerke gemeld op het jaar 1245. in de *Gefchr. Lyst van Buchel.* Dog het is waarfchynelyk, dat'er in het jaar-getal gedwaalt zy, en hy tot het jaar 1205. hier boven gemeld, behoort, en aldus, gelyk gefegt is, geen

(1) [K. O. tom. 6. pag. 458.]

geen Deken, maar liever Proost van Sint Pieter geweest zy.

STEVEN komt als Deken van Sint Pieter voor op het jaar 1267. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buchel* op het jaar 1271. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 270. op het jaar 1272. by *Buchel ad Hedam* pag. 225. *Matthaeus de Jure Gladit* pag. 375. en *de Fundat. Ecoles.* pag. 594.

GISELBERT wordt als Deken vermeld in het jaar 1279. in *de Geschr. Lyst van Buchel*. hy is ook te vinden op het jaar 1282. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 1066. op het jaar 1291. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 154. op het jaar 1294. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 830. op het jaar 1297. by *Matthaeus de Jure Gladit* pag. 423. op het jaar 1309. en 1311. in *de Geschr. Lyst van Buchel*.

GERARD VAN UMMEN wordt gemeld op de jaaren 1310. en 1313. in *Zekere Geschr. Lyst*. Hy wordt *Gerardus de Bimmon, of de Vimmen*, genoemd, en gezegt Deken geweest te zyn op de jaaren 1313. en 1316. in *de Geschr. Lyst van Buchel*. Hy sterft den viii. April voor het jaar 1319. volgens *de Aanteken van Buchel*.

JACOB wordt gezegt Deken van Sint Pieter geweest te zyn in het jaar 1318. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buchel*.

HENRICK wordt als Deken gevonden op het jaar 1320. in *Zekere Geschr. Lyst*. op den xxvii. Februarius des jaars 1328. in *de Geschr. Lyst van Buchel*. Dog voor dientyd heeft zyn opvolger de Dekanye al beseten: waarom men misschien 1320. voor 1328. leesen moet.

JOHAN VAN TURNOUT was Deken van Sint Pieter verkooren, dog nog niet, soo 't schynt,
in

in het besit der Dekanye gestelt daags voor Pinx-
stereu in het jaar 1326. by *Matthaeus Analect. tom.*
iv. pag. 420. Hy is gestorven den *xxi.* Mey des
jaars 1336. *Het Dood-boek van Oud-Munster*, by
Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 77. 78. 80. en 89.

JOHAN, genoemd ROMAER, is Deken van
Sint Pieter geweest, en overleden den *xxix.* April
des jaars 1340. *Het Dood-boek van Oud-Munster*,
by *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 86.*

TIELMAN JANSZE, of TIELMAN OOM,
was een zoon van Jan Oom, Heer van Barendrecht,
wiens moeder was Geertruyd van Ratingen, en
van Soete van der Dussen, Jans dochter. *Siet van*
Lecuw. Batav. Ill. str. pag. 1068. Hy word als
Deken van Sint Pieter vermeld in het jaar 1343.
by *Matthaeus de Nobilit. pag. 616.* in het jaar 1345.
by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 124.* Hy word
Tielman van Stryen genoemd, en geslegt ook De-
ken in het jaar 1366. geweest te zyn, in *de Ge-*
sch. Lyst van Buchel. Hy sterft in het jaar 1368.
volgens van *Lecuwen, ter gesegder plaats.*

ROBERT VAN DRONGELEN word ge-
slegt Deken van Sint Pieter geweest te zyn op de
jaaren 1355. en 1360. in *Zekere Gesch. Lyst*, en
in *de Gesch. Lyst van Buchel.* Maat hoe kan dat
met zyn voorfaat overeengebracht worden, die
en voor, en nae die jaaten deselve waardigheyt be-
kleedt heeft?

WILLEM VAN ZYL word als Deken van
Sint Pieter voortgebracht op de jaaren 1374. en
1375. in *de Gesch. Lyst van Buchel.* op het jaar
1380. in *de Besch. van het Utr. Bisdom (1) tom. ii*

pag.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

pag. 257. Of hy ook Proost van Oud-Munster, gelyk sommige stellen, geweest zy, siet *boven in de Lyst dier Proosten pag. 98.* Hy is gestorven den xxvi. October sonder byvoeging van het jaar, volgens *Het Dood-boek van Oud-Munster, by Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 102.*

HENRIK GYSELBERTS ZOON, of GYSBERTS ZOON, word, in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 258.* op dese plaats als Deken van Sint Pieter gemeld. Hy word voor de voorgaande Willem van Zyl geplaatst in *de Geschr. Lyst van Buchel.* Selfs word hy voor Robert van Drongelen gemeld in *Zekere Geschr. Lyst.* Dog in dese laatste is Willem van Zyl overgeslagen. Dese Henrick is gestorven den xv. Januarius, sonder dat 'er het jaar bygevoegt word, in *Het Dood-boek van Oud-Munster, by Matthaeus de Fundat. Ecclesiar. pag. 77.* doch zyn doot word op den xii. Januarius gebracht in *het Dood-boek van het Convent van Witte-vrouwen.*

ARNOU DE LANGE, gesegt POT, word als Deken gemeld op de jaaren 1380. 1386. 1390. en 1396. in *de Geschreffe Lyst van Buchel.* op het jaar 1385. in *een Onuytgeg. Brief.* op het jaar 1400. by *Matthaeus in Praefat. lib. 111. de Nobilit. C. 4. verso.* in het jaar 1406. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 185.* en in *een Onuytgeg. Brief.* Ik vind in *de Aanteken. van Brock,* dat hy op het jaar 1380. Canonik van den Dom, en Officiaal van Bischof Florentius van Wevelichoven geweest zy. Hy is overleden den xxviii. Maart des jaars 1414. volgens *de Aanteken. van Brock.*

AL:

(1) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

ALPHARD VAN LICHTENBERGH word als Deken van Sint Pieter vermeld op het jaar 1400. in *de Geschr. Lyst van Buchel*. Dog dewyl de voorgaande Arnout Pot, en voor, en na dat jaar, als Deken dier kerk voorkomt, kan ik sonder verder bewys hem nog niet voor Deken erkennen. Op dezen tyd was Alphard van Lichtenbergh van Lanscroon Proost van Oud-Munster. Siet *boven pag.* 100.

HENRICK VAN HOUBERCH word gesegt de Dekanye van Sint Pieter bekomen te hebben in het jaar 1414. en die wederom afgegaan te hebben in het jaar 1418. volgens *Zekere Geschr. Lyst*. Hy word ook als Deken van Sint Pieter vermeld in het jaar 1416. in *een Omystgeg. Brief hier agter*. Volgens *de Geschr. Lyst van Buchel* is hy ook The-saurier van Oud-Munster geweest, en leefde noch in het jaar 1423. Doch dat hy op dientyd Deken van Oud-Munster geweest zy, hebben wy *boven pag.* 121. gesien. In *de Aanteken. van Brock* word hy gesegt in het jaar 1404. Choorbischop geweest te zyn.

PIETER DE MERA, oorspronkelyk van Leuven, bekomt eene Canonikale prebende in het Capittel van den Dom op het jaar 1408. Hy word als Deken van Sint Pieter vermeld in het jaar 1418. by *Buchel ad Hodam pag.* 288. in het jaar 1425. by *Matthaeus Analect. tom. ix. pag.* 284. en 298. en in *een Omystgeg. brief hier agter*.

JOHAN VAN GALENCOOP, SS. Theolog. Doctor, was Deken van Sint Pieter in het jaar 1423. wanneer hy eene Canonikale prebende in het Dom-Capittel bequam, en stierf in het jaar 1428. volgens *de Aanteken. van Brock*, en *Zekere Geschr. Lyst*.

Zyn sterf-dag was den xvii. April, als blykt uit het Dood-boek van Oud-Munster, by *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 421.* Dog doordien Pieter de Mera in het jaar 1425. de Dekanye van Sint Pieter nog besat, kan dese Johan. van Galencoop op het jaar 1423. nog geen Deken geweest zyn; en moet zyne aanstelling tot die waardigheyd op een later jaar gebracht worden.

ARNOUD VAN DORP word gesegt Deken geweest te zyn op het jaar 1433. in *Zekere Geschr. Lyst.* Hy is begraven in het Karthuizer Clooster by Utrecht volgens de *Geschr. Lyst van Buchel.*

PIETER ZUERMONT VAN HINDERSTEIN was een zoon van Willem Zuermont van Hinderstein. Siet *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 119.* Hy word als Deken van Sint Pieter gemeld op het jaar 1437. in een *Onuytgeg. Brief hier agter* in het jaar 1455. by *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 432.* in het jaar 1458. by *Matthaeus Analect. tom. IX. pag. 422.* Hy is gestorven in het jaar 1467. volgens het *Dood-boek van Sint Pieter*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 119.* en wel op den xxiii. November, volgens het *Dood-boek van het Convent van Marien-daal*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 482.* Hy word begraven in de Kerk van Sint Pieter, alwaar hem ter gedachtenis dit opschrift gestelt is: *VENERABILI VIRO DNO PETRO ZVERMONT AB HINDERSTEIN, HVIVS TEMPLI DECANO ET CANONICO, OVI ANNO DNI MCCCCLXVII. DIE XXIII. NOVEMBRIS OBIIT, PIETATIS ERGO PP.*

HENRICK NYS word als Deken van Sint Pieter opgetelt in het jaar 1466. in *Zekere Geschr. Lyst.* Doch op dien tyd leefde nog Pieter Zuermont

mont van Hinderfeyn, gelyk het voorgaand artikel uytwyft. Indien dan Henrick Nys Deken geweest is, moet hy eenige jaaren later geplaatst worden.

HERMAN VAN RYN is als Deken gemeld in het jaar 1474. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 448. in het jaar 1481. by *Matthaeus Analect.* tom. II. pag. 6. in het jaar 1482. by *Matthaeus in Fundat. Eccles.* pag. 115. Men stelt, dat hy overleden zy den xiv. December des jaars 1488. in *de Geschr. Lyft van Buchel, en de Beschryv. van het Uir. Bisdom* (1) tom. I. pag. 258. Hy is begraven in de kerk van Sint Pieter, alwaar hem dit Grafchrift op een steen gehouwen in de muur gemetfelt is. *HIC IACET SEPULTVS VENERABILIS DNS HERMANNVS DE RHENO, DECANVS ET CAN. HVIVS ECCLESIAE, QVI OB. ANNO DNI MCCCCLXXXVIII. . . . XXIII.* Waaruyt ik gisse, dat hy den xxiv. December gestorven zy.

STEVEN VAN RUMELER, J. U. Doctor, word Canonik in den Dom den xxix. December des jaars 1484. en was in het jaar 1492. Deken van Sint Pieter, volgens *de Aanteken. van Brock.* Hy word ook vermeld in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect.* tom. IV. pag. 507. uit welke plaats blykt, dat hy den xiii. Mey van datfelve jaar, wanneer Frederik van Baden tot Bisschop van Utrecht verkoren werd, in de vergadering van het algemeen Capittel der Utrechtsche kerken niet tegenwoordig geweest zy. De reede is, omdat

(2) [K. O. tom. 2. pag. 65.]

dat hy op dien tyd te Rome was, van waar hy eerst den xvii. October desselfen jaars weeder t'Utrecht gekomen is als Prooft van Sint Jan. Siet onder in de *Lyst dier Proofften*. Te onrecht word tot zyn opvolger in de *Gefchr. Lyst van Buchel* gestelt Bernd van Tiel, die in het jaar 1514. overleden zoude zyn; want die is Deken van Sinte Marie geweest, als onder *uyt de Lyst der Dekenen van die kerk* blyken sal,

GERARD VAN DER TOORN, geboortig van Zwol, en Licentiaat in de Roomsche Rechten, is Canonik van den Dqm geworden den xxviii. Augustus des jaars 1503, doch heeft dese prebende weder geresigneert den 11. Augustus des jaars 1504. *De Aanteken. van Brock*, die hem by de aanstelling van Canonik van den Dom al Deken van Sint Pieter noemt: waarom het waarschynelyk is, dat hy de Dekanye verkregen heeft, wanneer Rumeler tot de Propstdye van Sint Jan gevordert werd, Hy komt als Deken van Sint Pieter voor in het jaar 1512. in de week na Maxteren, by *Matthaeus Analect. tom. 1. pag. 146.* in het jaar 1517. by *Matthaeus Analect. tom. 1. pag. 282.* Hy is gestorven den ix. Junius des jaars 1521. en werd in de Sint Pieters kerk bygeset, daar men dit Graf-schrift tot zynen gedachtenis plaatste: *ANNO DNI mccccxxi; DIE IX, IVNII OBIIT VENER. VIR DNS MGR GERARDVS DE TVRRI, LEGVM DOCTOR, DECANVS ET CANONICVS HVIVS COLL. VICARIVS EPISCOPI TRAIECTENSIS IN SPIRITVALIBVS, HIC SEPVLTVS. ORATE PRO EO.* Aldaar was ook dit volgende opschrift hem rakende: *ANNO DNI Mv. XXI OBIIT VENERABILIS*

LIS VIR MAG^r. GERARDVS DE TVRN,
 VTRIVSQUE IVRIS DOCTOR, QUI FVND-
 AVIT IN ALTARI TRIVM REGVM MISSAM
 COTIDIANAM PER CHORI SOCIOS SVB
 PVLSV PRIMARVM DICENDAM. HANG
 SI QVIS NEGLEXERIT, PLA POENA DV-
 PLVM, QVAM PERCIPERE DEBVISSET,
 FABRICAE PERSOLVERE TENEBITVR.
 VNDE NEGLECTA RECUPERET. CVIVS
 ANIMA ET OMNIVM FIDELIVM RE-
 QUIESCAT IN PACE. DEDICATIO PRIMA
 IVNII. Siet ook de Beschryv. van het Utr. Bis-
 dom (1) tom. 1. pag. 255.

GEORGE VAN SOLMIS, of VAN SOLMS,
 was een broeder van Mechtild van Solmis, Abdis-
 se van Mariendaal by Utrecht, welke waardig-
 heyd zy XXI. jaaren bekleedt heeft, en is over-
 leden den VII. Septemb. des jaars 1570. *Matthaeus*
in Fundat. Eccl. pag. 458. en 483. Hun vader was
 Lodewyk van Solms. *Matthaeus ibid. pag. 463.*
 hunne moeder Johanna overleedt den XXI. Novem-
 ber in het jaar 1518. *Matthaeus ibidem pag. 482.*
 hunne broeders zyn Johan van Solmis, *Matthaeus*
ibid. pag. 439. (die Canonik van Sinte Marie werd
 den III. April des jaars 1492. Canonik van den
 Dom den XXI. Junius des jaars 1501. en over-
 leed den XI. Februarius des jaars 1526. *de Aante-
 ken. van Broek*) en Beernt van Solms, overleden den
 IV. December des jaars 1535. *Matthaeus in Fun-
 dat. Eccles. pag. 853.* Hunne susters zyn Barbara
 van Gaesbeek. *Matthaeus ibid. pag. 434.* Bea-
 trix van Solms, Juffrouw in het Convent van Wit-
 te-vrouwen. *Matthaeus ibid. pag. 435.* Petra van

L 5

Solms,

(1) [K. O. tom. 2. pag. 64.]

Solms, Priorin van het Convent van Sint Servaas. *Matthaeus ibid. pag. 450.* en Henrica van Solms, Inffrouw in het Vrouwen-Clooster, overledende op 11. of 14. Augustus des jaars 1548. *Matthaeus ibid. pag. 457.* Dese George van Solms word als Deken van Sint Pieter vermeld in het jaar 1524. by *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 115.* en ad *Anonym. de Bello Copord. pag. 122.* Hy word Canonik van den Dom den 11. Augustus des jaars 1526. dog heeft dese Dom-prebende wederom afgestaan den 11. Augustus des jaars 1527. De *Aansekening. van Brock.* Hy komt ons nog als Deken voor op het jaar 1528. by *Hortensius Rer. Ultraject. lib. vii. pag. 158. en 160.* in het jaar 1529. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 789.* Hy is gestorven den 11. Augustus des jaars 1541. Sit *het Dood-boek van Sint. Pieter,* en van *het Convent te Marien-daal,* byde uytgegevend door *Matthaeus de Fundation. Eccles. pag. 118. en 458.* Hy werd begraven in de kerk van Sint Pieter onder een sack, op welke dit navolgende Graf-schrift stond: *SEPKLCRYM VENERABILIS ET EGREGII VIRI, D. GEORGII A SOLMS, DEGANI ET CANONICI HVIVS ECCLESIAE, QUI OBIIT ANNO DNI XV° XLI DIE VII. MENS. AVG. CVIVS ANIMAE PROPITIETVR DEVS. AMEN.*

FREDERICK SCHENCK VAN TAUTENBURG word als Deken gemeld in het jaar 1528. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 718. 859.* en in *het Batav. Sacr. (1) tom. 11. pag. 566.* Dog dit schynt niet wel overeen gebracht te kunnen worden; met het geen hier voorgeet; waeruit blykt, dat

(1) [K. O. tom. 1. pag. 328.]

dat George van Solms en voor, en nae het jaar 1528. de Dekanye befoeten heeft. Ten zy men wilde stellen, dat hy, door Bisschop Henrik van Beyeren den 1. Junius des jaars 1528. wanneer die Utrecht met behendigheyd innam, gevangen genomen, en den XXI. Julius na Wyck vervoert zynde, gelyk *Hortens. Ker. Traject. kb. vii. pag. 158. 160.* verhaalt, van de Dekanye berooft, en Schenk op datselve jaar tot Deken aangestelt zy; en dat die daarom op den XXI. October, en XIII. November deselven jaars als Deken vermeld word op *de aangebaalde plaatsen*. Dat naderhand, Keyser Karel heer van het Bisdom of deszelfs weerdlyk gebiedt geworden zynde, Schenk in plaats van Deken, Proost van Sint Pieter geworden zy, (siet *de Lyst der Proosten boec pag. 151.*) en Solms in 't besit der Dekanye herstelt werd, die dan ook in die waardigheyd den XXI. Januarius des jaars 1529. voorkomt, als boven gesien is.

JACOB UTEN ENGE, een zoon van Beert Uten Enge, wiens moeder was Beatrix van Zuylen van Nyveld, en van Johanna Vliet van over de Vecht, wiens moeder was Goertruyt van Drakenborch, is sedert het jaar 1530. Vicaris geweest van Willem van Epckevoord Bisschop van Utrecht, die sig te Rome bleef ophouden, *Batau. Saer. (1)* in het Voorbericht tom. 1. pag. cxxix. Hy word Deken van Sint Pieter aangestelt den viii. Augustus des jaars 1541. en is gemeld in het jaar 1553. in een *Omysteg. brief. pier agter.* in het jaar 1561. *Beschryv. van Kennemerl. (2)* tom. 1. pag.

101.

(1) [K. O. tom. 1. in het Voorberigt pag. xxxviii.]

(2) [K. O. tom. 4. pag. 27.]

101. In het jaar 1566. in een *Omuytgeg. brief bier agter*. Sterft den VIII. Mey des jaars 1569. *Het Dood-boek van Sint Pieter*, by *Matthaeus de Eandras. Eccles. pag. 117.* is begraven in de Kerk van Sint Pieter, en staat aldaar op zyn fark het volgende opschrift: *ANNO DNI 1569. DIE OCTAVA MENSIS MAII OB. MR. IACOBVS VTE-ENGHE HVIVS ECCLESIAE DECANVS ET CAN. ORATE PRO EO.* Zyn dootd word in *Zekere Geschr. Lyff* gebracht op den XIV. Mey.

WILHELM VEUSEL is door het Hoff tot Deken van Sint Pieter aangestelt op den selven tyd, als Jacob Verhaer door het Capittel verkooren was. Dese Veusel, die door het Hoff gehandhaaft werd, is als Deken aangehaalt op het jaar 1570. by *Bor in zyne Nederlands. Hist. lib. v. pag. 328.* alwaar hy verhaalt, dat, wanneer de Hertog van Alba in het jaar 1570. de Staten van Utrecht, wegens het weygeren van den tienden en twintigsten penning, veroordeelt, en van alle privilegien berooft hadde, dese Veusel door deselve na Spanje gefonden werd, om het appel tegens de sententie van Alba aan den Koning te vervolgen. *Schoockius de Bonis Eccles. Sect. 111. cap. v. pag. 405.* getuygt verders, dat dese Veusel sig niet ontsien heeft, binnen Brussel den Hertog van Alba, als die sig na het verrigten van zyn Gods-dienst uyt de Kerk na huys begaf, eea dag te betekenen, op welken hy te Madrid voor den Raad des Konings, op welken de Staaten van Utrecht sig beroepen hadden, te verschynen. Uyt Spanje wedergekeert zynde, is hy door de lasteringen van zyn mede-Canonik Bogaart, die de Dekanye voor sig sogt te bekoomen, beklad, en

en eyndelyk in ballingschap versonden: waer op hy sig naar Maffricht begeeven heeft, alwaar hy Proost gemaakt is, en overleedt te Mechelen den xiiii. Februarius des jaars 1614. *De Geschr. Lyst van Buchel*. De reden van zyne ballingschap schynt geweest te zyn, om dat hy eenig silverwerk, het Capittel toebehorende, heimelyk uyt de Stad versonden had. *Bor Nederl. Histor. xv. boek pag. 215.*

JOHAN BOGAART is, na dat Veusel in ballingschap verjaagt was, tot Deken van Sint Pieter verkooren op Sinte Magdalena dag, zynde de xxii. Julius des jaars 1580. *Zekere Geschr. Lyst*. Hy is selfs den xxxi. Julius N. St. des jaars 1586. door de Leycestersche factie in ballingschap versonden. *Bor Nederland. Hist. bet xxi. boek pag. 731.* dog als door het vertreck van Leycester uyt de Nederlanden, en het nederleggen zyner bedieningen dit onweer overgegaan was, zyn de ballingen weder in hun vaderlandt gekeert. *Bor Nederl. Histor. bet xxv. boek pag. 347.* Hy sterft den xii. Februarius des jaars 1592. *Zekere Geschr. Lyst, en de Geschr. Lyst van Buchel.*

Mr. WILGER VAN MOERENDAAL is des daags na het overlyden van Johan Bogaart, namelyk den xiiii. Februarius des jaars 1592. Deken van Sint Pieter door het Capittel verkooren. In het jaar 1611. werd hy algemeen Vicaris van den openstaanden Stoel van Utrecht, en is als een weldoender van het Collegie, dat Paus Adriaan de vi. te Leuven gesticht heeft, vermeld. *Voorberigten op Batav. Sacra (1) tom. 1. pag. cxxxii.* daar hy te onregt *Wigger* genoemd word. Hy sterft den

1.

(1) [K. O. tom. 1. in het Voorberigt pag. xxxiii.]

1. Julius des jaars 1619. en niet den 1. Junius, als de Geschr. Lyst van Buchel wil.

DIDERICK VAN ECK VAN PANTALEON was een zoon van Gerrit van Eck van Pantaleon, wiens moeder was Agnes van Wyck van Abcoude, en van Alyd Ruysch, wiens moeder was Cornelia de Beer. Hy word Canonik van Sint Pieter den 1. September des jaars 1596. gekooren tot Ge-eligeerde Raad in heteerste Lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht den xii. Januarius des jaars 1606. word President van de vergadering der Staaten 's Lands van Utrecht den 1. Augustus des jaars 1618. Deken van Sint Pieter den xiv. Julius des jaars 1619. is gestorven den vii. Januarius des jaars 1636. Siet het Utr. Placaatboek tom. 1. pag. 200. Hy word begraven in de kerk van Sint Jacob, in de Capel van dit geslagt, alwaar zyn wapen met dese xvi. quartieren en het volgende opschrift te sien is:

Eck.	Ruysch.
Wyck van Abcoude.	Beer.
Ryn.	Salm.
Oostrian.	Freys.
Beinbern.	Uytten Eng.
Uytten van Hareel.	Ruytenberch.
Hemerden.	Loenresflood.
De Bolle van Heemskerk.	Ubbelschoten.

AETERNÆ MEMORIAE ILLUSTRIS ET
 GENEROSI VIRI THEOD. AB ECK, ANTI-
 QVISS. ET NOBILISS. PANTALIORVM FA-
 MILIA PROGNATI, DNI IN LAWFVEN-
 RECHT,

VAN SINT PIETER.

175

RECHT, OYDTBROECKHVYSEN, ETC. CA-
NONICI ET DECANI S. PETRI, QUI PER XXX.
ANNOS AMPLISSIMIS PERFUNCTVS HO-
NORIBVS ET DE REP. OPTIME MERITVS,
CVM ANNUM EXPLESSET LXIII. ANI-
MAM CAELO REDDIDIT ANNO MD
CXXXVI. VII. EIDVS IANVAR. MAESTISS.
CONIVX ET LIBERI MONVMENTVM,
QVOD IPSE SIBI PERPETVVM IN ANI-
MIS HOMINVM RELIQUIT, H. L. F. C.

JACOB VAN ASCH VAN WYCK is Cano-
nik van Sint Pieter geworden den *iv.* April des
jaars 1611. word door zyn Excellentie Prins Mau-
rits, als Stadhouder, aangestelt tot Ge- eligeerde
Raad in het eerste Lid der Heeren Staten 's Lands
van Utrecht den *xi.* Augustus (N. St.) des jaars
1618. en heeft den *v.* Augustus (O. St.) van die
waardigheyd besit genoomen. Hy is door het Ca-
pittel van Sint Pieter tot Deken verkooren den *xiii.*
Januarius des jaars 1636. word President aangestelt
van de vergadering der Heeren Staten 's Lands
van Utrecht den *vii.* Augustus des jaars 1640. Hy
sterft den *i.* September des jaars 1645. Siet *het*
Utr. Placaat-boek tom. I. pag. 202. Word be-
graaven in de kerk van Sinte Catharina, daar zyn
wapen opgehangen is met dit volgende opschrift:

AETERNÆ MEMORIAE
DNI JACOBI AB ASCH DE WYCK,
DECANI, CANONICI ET SCHOLASTICI
D. PETRI, ORDINVM QVE TRAIECTI
PRAESIDIS, QVI PER XXVII. ANNOS

AM.

LYST DER DEKENEN

AMPLISSIMIS PERFUNCTVS HONORIBVS ET DE REPUBLICA OPTIME MERITVS, CVM ANNOS VIXISSET LIX. MENSES XI. D. X. ANIMAM DEO REDDIDIT ANNO MDCLV. I. DIE SEPTEMBRIS.

MAGNATIBVS DILECTVS, OMNIBVS CARVS, IAM CIVE MAIOR, CIVIBVS GERENS SESE FERME MINOREM, MAGNVS ORDINVM PRAESES, TERRAE DIVES, BENIGNVS PAUPERI, BONIS FVLCRVM, HEIC OBRVTVS CITO NIMIS IACET FATO: SED QUID CITO? MORTALIS OMNIS, VT VIXIT, MORITVR EVNDO, ET NECESSITAS HOC EXIGEbat.

GYSBERT VAN HARDENBROECK Heer van Heer-Jans-dam, een zoon van Joachim van Hardenbroeck, wiens moeder was Wilhelma van Huemen, en van Johanna van Heer-Jans-dam, wiers moeder was Adriana van Schoonhoven, word Maarschalck van het Neder-quartier van 't Sticht van Utrecht den vii. April des jaars 1643. Siet *het Uir. Placaat-boek tom. 11. pag. 1070.* Deken van Sint Pieter den xxiv. October des jaars 1645. en sterft den xxix. December des jaars 1653.

GERARD BOTH VAN DER EEM word Deken van Sint Pieter den iv. April des jaars 1654. Hy is gestorven den vi. December des jaars 1660. en begraven in de kerk van Sint Pieter, alwaar zyn wapenschild met het volgende opschrift hem ter

dachtenisse opgehangen is: DOMINO GERARDO BOTH VANDER EEM, HUIVS ECCLESIAE DECANO, LIBERIPSIUS MOESTI IN PERPETUAM MEMORIAM HOC MONUMENTVM POSVERE. OBIIT VI. DECEMB. CIOCLX.

CHRISTIAAN VAN RODENBURCH.

een zoon van Johan van Rodenburch en van Goertruyd Bor, heeft verscheyde der voornaamste eeramten niet alleen der Stad en Landschap van Utrecht, maar ook van Nederland, bedient, waarvan men sien kan *Burman in Traj. Erudis. pag. 304.* en *het Utr. Placaat-boek tom. 111. pag. 265.* en *tom. 11. pag. 1050.* Hy word Canonik van Sint Pieter den 11. Februarius des jaars 1659. word aangestelt tot Ge-eligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren Staten's Lands van Utrecht den viii. Februarius des jaars 1659. word verkooren tot Deken van Sint Pieter den xxi. September des jaars 1660. is overleeden den xviii. Januarius des jaars 1668. Siet *het Utr. Placaat-boek tom. 1. pag. 206.*

ROMBOUT MODE is Deken van Sint Pieter geworden den xxviii. Februarius des jaars 1668. en gestorven den vi. Julius des jaars 1671. Hy werd begraven in de Sint Jacobs Kerk, alwaar zyn wapen met dit opschrift opgehangen is:

PIIS MANIBVS DOMINI
DNI RYMBOLDI MODE, I.V.D. ET
ECCLESIAE DJKI PETRI DECANI.
OBIIT VI. IVLII, MDCLXXI.

FREDERICK BORRE VAN AMERONGEN, Heer van Karsbergen, een zoon van Coenraad Borre van Amerongen, Heer van Sanden.

denburch, wiens moeder was Aank van Daerl, en van Nicolaas van Baeken, vrouw van Karsbergen en Koningsvry, wier moeder was Cornelia van Zuylen van de Haar, word Canonik van Sint Pieter den ix. December van het jaar 1670. Deken van Sint Pieter den xiii. September des jaars 1671. is tot Ge-eligeerde Raad in het eerste Lid des Heesen Seaten 's Lands van Utrecht aangestelt den xvii. September des jaars 1688. tot Land-Commandeur in der Duytschen Ridder-orders Balje van Utrecht in het jaar 1703. Hy sterft den 31. Decembes des jaars 1722. en is begraven in de kerk van Sint Pieter met dese festien quartieren en het volgende opschrift op zyn wapen-schild:

Borre van Amerongen.

Daerl.

Pallaes.

Wassenaer van Duvenvoorde.

Rysenborch.

Westerholt.

Wael van Vyanen.

Renesse.

Baeken.

Zuylen van de Haar.

Zuylen van Harmelen.

Schagen.

Dertbuisen.

Drakenborch.

Cock.

Bronkborst.

VIRO GENEROSISSIMO
AC PRAECLARA AVORVM SERIE NOBILISSIMO
FREDERICO BARONI BORRE VAN AMERONGEN,
CANONICORVM A.D. PETRI PER ANNOS

LI. DECANO

ILLVSTRISS. AC PRAE POTENTISS. REIP.
TRAIECT. ORDINIBVS

PRIMI LOCI PER ANNOS XXXIV. ADLECTO,
EQVIIVM TEVTONICORVM, SVI TRAIECTI SVNT,
PER ANNOS XIX. PRAEPECTO,
PATRI OPTIME DE SE MERITO

VAN SINT PIETER.

177

M. M. P. C.

LIBERI MOESTISSIMI.

ORDE M. D. XX. DECAN. ANNO ORDECIENNI

ANNO AETATIS LXXXIII.

Siet van hem het *Utr. Placcat-boek tom. 1. pag. 212.*

DANIEL DE LEEUW word Canonic van Sint Pieter den xvii. Januarij des jaars 1707. is tot Ge-eligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht aangesteld den vi. November van het jaar 1713. word Deken van Sint Pieter op den v. Februarij des jaars 1723. Hy is gestorven den 13. December des jaars 1737. en begraven in de kerk van Sint Jacob met dese acht quatjeren op zyn wapenbord en het navolgende opschrift:

<i>De Leeuw.</i>	<i>D'Hochepeid.</i>
<i>De Glagers.</i>	<i>Beck.</i>
<i>Schadé.</i>	<i>Vander Muelen.</i>
<i>Michaëlis.</i>	<i>De Wale.</i>

**NOBILISSIMO AC GENEROSISSIMO VIRO
DANIELI DE LEEUW,
ECCLESIAE D. PETRI DECANO,
PERILLYSTRIBVS AC PRAEPOSENTIBVS
REG. TRAIECTINAE ORDINIBVS
PRIMI LOCI ADLECTO,
FORVMDEM DELEGATIS ADSRIPTO,
IN COLLEGIVM CVRATORVM AGGERIS,
QVI AQVAM LECCAE INFERIORIS CO-
ERCET, COOPTATO,
DE REPUBLICA TRAIECTINA OPTIME MERITO,
KALENDIS DECEMBRIBVS ANNO CHRISTI
MDCCXXXVII. AETATIS LX. DEFVNCTO,
HOC MONVMENTVM FIERI CVRARVNT
MOESTISSIMA VIDVA ET LIBERI.**

M 2

Siet

180 **DEKENEN VAN S. PIETER.**

Siet van hem *het Utrechts Placaat-boek tom. 1. pag. 213.*

GERLACH FREDERICK VANDER CAPELLE, HEER VAN MYDRECHT, word Canonik van Sint Pieter in het jaar 1728. is tot Ge-ëligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht aangesteld den iv. Augustus in het jaar 1729. word Deken van Sint Pieter den viii. Maart des jaars 1738. en besit tegenswoordig die waardigheyd.

LYST

L Y S T

DER PROOSTEN
VAN HET CAPITTEL VAN
SINT JAN.

ANSELM, die ANCELIN genoemd is in *de Geschr. Lyst van Buchel*, ANCELM in een brief by *Dumbar in het Kerkelyk en Wereltyk Deventer pag. 342.* ANSHELM by *denselven aldaar pag. 343.* en in *Zekere Geschr. Lyst*, word als Prooft van Sint Jan gemeld in het jaar 1085. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 435.* in het jaar 1086. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.*

GODEBALD word als Prooft van Sint Jan gevonden op het jaar 1093. in een brief by *Dumbar in het Kerkelyk en Wereltyk Deventer pag. 342.* en in *de Oudbed. van Kennemerl. (1) tom. 11. pag. 47.* in het jaar 1105. by *Buchel ad Hedam pag. 146.* en by *Matthaeus de Nobilit. pag. 557.* Van hem word ook gewag gemaakt in een brief by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 360.* Omtrent dese tyd was ook eene *Godebald* Prooft van Sint Pieter. Siet *booven pag. 135.*

ADELRICUS word als Prooft vermeld op het jaar 1108. in *Zekere Geschr. Lyst*, als ook in *de Geschr. Lyst van Buchel*, daar hy *Ildaricus* genoemd word.

RODOLPH word als Prooft opgetelt op het jaar 1118. in een brief by *Lindeborn in Hist. Episcop.*

(1) [K. O. tom. 4. pag. 164.]

scop. Daventr. pag. 196. als ook in *Zekere Geschr. Lyst.* Hy word ook gemeld op het jaar 1130. in *de Geschr. Lyst van Buchel.* Dog waarschynelyk heeft hy daar omtront gedwaalt; want Gosewyn, of ten minste Heriman, die volgen sullen, hebben de Proostdye van Sint Jan al voor dien tyd beseten gehad.

GOSEWYN word als Proost van Sint Jan opgegeeven in het jaar 1125. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* in de jaaren 1125. en 1128. in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 268. Dog dit sryd tegens die plaatsen, in welke Heriman, die straks volgt, op het jaar 1125. en volgende jaaren geslegt word Proost geweest te zyn: waarom ik dan geloove, dat 'er een mislag in het getal begaan zy, en dat men voor 1125. en 1128. lesen moet 1225. en 1228. op welke jaaren Gosewyn van Amstel de Proostdye van Sint Jan beset, als in het vervolg blyken sal.

HERIMAN word als Proost gemeld in het jaar 1125. by *Matthaeus Analekt. tom. 1. pag. 127.* alwaar door eene druk-fout MCCXXV. voor MCXXV. staat. in het jaar 1131. by *Buchel ad Hedam pag. 161.* (Siet booven pag. 8.) by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 359.* en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 11. pag. 694.

REYNARD komt als Proost van Sint Jan voor op het jaar 1138. in *Zekere Geschr. Lyst.*

ANSELMUS word gemeld in het jaar 1139. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.*

ARNOLD staat als Proost aange teken op het jaar

(1) [K. O. tom. 2. pag. 67.]

(2) [K. O. tom. 9. pag. 355.]

jaar 1155. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buschel*. op het jaar 1172. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 525.

ALBERT word als Prooft vermeld op het jaar 1176. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 104. op het jaar 1178. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buschel*, op het jaar 1185. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 953. in het jaar 1186. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 954. in het jaar 1188. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 114. zonder bygevoegt jaar-getal by *Matthaeus Analect.* tom. vi. pag. 59.

THEODORICUS DE ARE word met de naam van Proost van *Mydrecht* onder de Proosten van Sint Jan opgetelt in *de Geschr. Lyst van Buschel*, dewyl Mydrecht onder de Proostdye van Sint Jan behoort. En hierom word hy ook Proost van Sint Jan genoemd by *Velden. in Fascic. Temp.* pag. 260. *versa.* en in desselfs Latynsche Vertaling by *Matthaeus Analect.* tom. ix. pag. 44. Hy word ook Proost van *Mydrecht* genoemd by *den Klerk uit de Laage Landen in de Chron. van Holland* pag. 86. en in *de Vermeerderde Beka*, by *Matthaeus Analect.* tom. v. pag. 102. Doch dewyl op beide die plaatsen, en by *Buschel* verders getwygd word, dat hy in het jaar 1198. Bisschop van Utrecht gekoren zy, blykt het, dat zy gedwaalt hebben, en dat men, voor Proost van *Mydrecht*, lesen moet Proost van *Maastricht*. Want Dirck van Are was Proost van *Maastricht*, wanneer hy Bisschop van Utrecht verkooren word. Siet *Wilhelm. Procurator. Egmund.* by *Matthaeus* tom. iv. *Analect.* pag. 58. *Beka* pag. 62. *Job. de Leidis in Chron. Belg.* lib. xix. cap. xi. *Magnum Chron. Belg.* pag. 213.

en *Heda pag. 185.* Hy kanderhalven met recht in de Lyst der Proosten van Sint Jan niet geplaatst worden.

GISELBERT word als Prooft vermeld in het jaar 1208. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 129.* sonder uytdrukking van het jaargetal by *Matthaeus de Nobilit. pag. 400.* uyt welke plaats blykt, dat hy een bloedverwant geweest zy van Giselbert, Deken van dit selve Capittel. Hy word *Giselbert van Amstel* genoemd, en gesegt overleden te zyn den x. Mey des jaars 1208. in *Zekere Geschr. Lyst:* daar ook tot bevestiging van het gesegde bygebragt word *Liber memoriae Ecclesiae B. Mariae.* Doch ik vind op desen tyd geen Giselbert van Amstel vermeld in *den Geslagtboom der Heeren van Amstel*, door *Buchel* opge maakt, die men denken kan, dat Prooft van Sint Jan soude geweest zyn.

GOOSWYN VAN AMSTEL, was een zoon van Gillis, of Egidius, van Amstel, volgens 't gevoelen van *Buchel ad Bekam pag. 83.* welke Gillis gesteld word geweest te zyn de Oud-oom van den beroemden Gysbert van Amstel, die Graaf Floris den vyfden vermoord heeft. Hy word als Prooft van Sint Jan gemeld in het jaar 1225. by *Buchel ad Hedam pag. 201.* in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 161.* in het jaar 1227. by *Matthaeus aldaar pag. 160. en 162.* in het jaar 1228. by *Buchel ad Hedam pag. 203.* en by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 163.* in het jaar 1239. in een *Onwyszeg. Brief hier agter.* in het jaar 1240. by *Lindoborn in Hist. Episc. Daventr. pag. 74.* en in de *Beschryv.*

ſchryv. van het Devont. Bisdom (1) tom. 1. pag. 134. in het jaar 1247. by *Matthaeus de Nobil.* pag. 201. en de *Fundat. Eccles.* pag. 244. Omtrent het jaar 1249. is hy Biſſchop van Utrecht geworden. Dog, na dat hy niet veel langer dan een jaar het Bisdom geregeert hadde, heeft hy door toedoen van Koning Willem, Grave van Holland, die waardigheyd wederom afgestaan. Siet *Beka* pag. 83. *Heda* pag. 313. en andere. Alhoewel nu *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en de *Beschryv. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 268. ſtellen, dat hy in het jaar 1292. geſtorven zy, komt my evenwel dat gevoelen ten eenemaal onwaarſchynelyck voor: en miſſchien hebben zy van Gooswyn van Amſtel geſeggt, dat ſy hadden behooren te ſeggen van zynen opvolger Willem van Amſtel.

WILLEM VAN AMSTEL; broeder van den vermaarden Gysbert van Amſtel, die een der hoofden van de t'zaamegeſwoornen tegens Graaf Floris was, en van Arnout van Amſtel, van wien men meent, dat de ſtam van Iſſelſtyn geſproooten zy, word als Prooſt van Sint Jan van ſommigen aangehaalt op het jaar 1267. van anderen op de jaaren 1273. en 1275. Ik vind van hem gewag gemaakt in het jaar 1276. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 451. in het jaar 1277. in een *Onwyggeg. Brief bier agter.* in het jaar 1285. by *Matthaeus in Praefat. lib. III. de Nobil. B.* en de *Jure Gladti* pag. 427. in het jaar 1288. by *Matthaeus op de laaſt genoemde plaats.* Verders vind ik in *Zekere Geſchre. Lijſt* aangetekent, dat hy nog Prooſt was in het jaar

(1) [K. O. tom. 6. pag. 458.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 67.]

jaar 1291. dog dat hy stierf den xxv. Mey, sonder dat het jaar-getal uytgedrukt word. Ik verbeelde my derhalven, dat hy in het jaar 1292. gestorven zy, en dat hier van daan gekomen zy, dat men by abuys den doot van Gooswyn van Amstel op dat jaar gebracht heeft. Voor desen Willem van Amstel hebben *Matthaeus in Praefat. de Fundat. en de Beschryv. van het Utr. Bisdum* (1) tom. 1. pag. 268. gestelt eenen Jan van Amstel, die de Proofstye soude beseeten hebben op het jaar 1288. en daarop doen zy dan volgen desen *Willem van Amstel*, die Prooist soude geweest zyn den xii. Maart des jaars 1292. Dog van Jan van Amstel is my tot nog toe niets gebleken, en Willem van Amstel komt lang voor het jaar 1292 als Prooist voor, als uyt het so evongesegde blykt.

JOHAN word als Prooist opgegeven daags na S. Remigius van het jaar 1292. by *Matthaeus de Fundat. Eccles. in Praefat.* die segt in *crastino S. Remigii*; dat in *de Beschryv. van het Utr. Bisdum* (2) tom. 1. pag. 268. te onrecht overgeset word daags voor S. Remigius. Hy word ook gemeld in het jaar 1294. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 830.*

NICOLAAS, of COLYN, VANDER STEEN word als Prooist vermeld in de jaaren 1311. 1313. 1316. 1317. op Sint Nicolaas avont by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy word *Nicolaas van der Steyne* genoemd, en gesegt een bloedverwant van den Heer van Buuren geweest te zyn, en ook dat hy gestorven zy den xiiii. November, sonder uytgedrukt jaar-getal in *Zekere Geschr. Lyst*
GE

(1) [K. O. tom. 2. pag. 67.]

(2) [K. O. ibidem.]

GERARD DE REDEN word als Prooſt vermeld op het jaar 1318. wanneer by zyn testament gemaakt heeft, by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 398. Dog hy word op het ſelve jaar ons als Deken van Sint Jan opgegeven in *Zekere Geſchr. Lyſt*, en in *de Geſchr. Lyſt van Buchel*. Waaron het ſoker ſchynt, dat of zy, of *Matthaeus* godwaalt hebben.

JACOB word als Prooſt vermeld in het jaar 1320. by *Matthaeus in Analeſt.* tom. v. pag. 572. in het jaar 1322. by *Matthaeus de Fundas. Eccleſ.* pag. 411. en in een *Onuytgeg. brief hier agter*. Hy word *Jacobus Gyſelbarus de Steyn* genoemd, en geſeggt de Prooſtdye in het jaar 1322. beſoeten te hebben, en geſtorven te zyn in het jaar 1331. in *Zekere Geſchr. Lyſt*. Doch hy word genoemd Jacob van Lichtenberg, en verſiekt Prooſt van Sint Jan geweest te zyn in de jaaren 1318. en 1319. in *de Geſchr. Lyſt van Buchel*. Ik vind ook in *het geſlachts-regiſter van Lichtenberg* door *Buchel* opgeſtelt, dat Jacob van Lichtenberg omtrent deſen tyd Prooſt van Sint Jan, en zyn broeder Ernst van Lichtenberg Deken van Sinte Marie geweest zyn: en dat zy beide zoonen waren van Jacob van Lichtenberg, die in het jaar 1304. dood geſlagen was. Van deſen Jacob, die in de *Hiſtorie* van dien tyd ſeer vermaard geweest is, kan men ſien *Beka pag. 103. Heda pag. 227. Buchel ad Hedam pag. 232. De vermaerderde Boka*, by *Matthaeus Analeſt.* tom. v. pag. 192. 193. 197. 198. *Wilhelmus Procur. Egmond.* by *Matthaeus Analeſt.* tom. iv. pag. 126. en andere.

ARNOLD LOEF VAN RVWEEL, een zoon van Heer Gysbert, Heer van Ruweel, Ridder, wiens

moeder was Loenresfloot, en van N. van Zuylen van Anholt, wier moeder men segt geweest te zyn van Meerten, was Canonik van Sint Jan in het jaar 1313. Canonik van den Dom omtrent het jaar 1320. word als Prooft van Sint Jan vermeld in het jaar 1325. in *de Geschr. Lyst van Buchel*. in het jaar 1331. en 1338. Vrydags voor Pinxteren, by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* in het jaar 1337. in *de Oudbed. van Vriestf.* (1) tom. 1. pag. 252. Hy is gestorven in het jaar 1340. op Allerheyligen dag omtrent een uur, en werd begraven in de kerk van Sint Jan onder een fark, waarop zyne gedaante met acht quartieren, en het volgende opschrift uytgehouwen zyn: *ANNO DNI MCCCXL. IN DIE OMNIVM SANCTORVM OBFEN. VIR DNS ARNOLDVS LOEF DE RVEEL, PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS HVIVS ECCLESIAE. CVIVS ANIMA DEI MISERICORD. REQ. IN PACE.* Wanneer zyn grafkelder in het jaar 1718. geopent werd, is 'er een loode plaat, die vermoedelyk op zyne dood-kist gehecht is geweest, gevonden, op welke dit volgende uytgehakt was: *ANNO DOMINI MILLESI-MO TRECENTESIMO QVADRAGESIMO IN DIE OMNIVM SANCTORVM QVASI HORA PRIMA DECES-SIT ARNOLDVS LOEF DE RVWEEL, HVIVS ECCLE-SIAE PRAEPOSITVS. CVIVS ANIMA REQVIESCAT IN PACE. AMEN.*

JOHANNES SCAE VAN LOCHVM word als Prooft vermeld in het jaar 1341. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Dog hy word in *Zekere Geschr. Lyst*, in *de Geschr. Lyst van Buchel*,

(1) [K. O. tom. 5. pag. 63.]

cbel, en in *de Beschbr. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 269.* geheel overgeslagen, en heb ik ook op geen andere plaats van hem gewag gemaakt gevonden.

HENRICK VAN RYN, een zoon van Gerrit van Ryn, en N. van de Velde, word als Canonik van Sint Jan vermeld op het jaar 1330. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 775.* Hy word als Proost dier kerke gemeld op het jaar 1339. in *de Gescbr. Lyst van Buchel.* Dog het is seker, dat hy in het jaar gedwaalt heeft, gelyk blykt niet alleen uyt den voorgaanden Proost Johan Scae van Lochum, maar met meerder sekerheyd uyt de nog verder voorgaande Proost Arnold Loef van Ruweel. Hy word verder gemeld op de jaaren 1344. 1346. 1357. en 1363. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Beschbr. van het Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 269.* Hy komt my ook voor in het jaar 1360. by *Matthaeus in Praefat. ad Anonym. de Bello Covord. * * * * 2. verso.* en *tom. 1x. Analect. pag. 197.* Men wil dat hy gestorven zy den vi. Januarius des jaars 1363. *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* doch in *de Gescbr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschbr. van het Utr. Bisd. (3) tom. 1. pag. 269.* vind men den vi. Junius deselven jaars.

PIETER VAN DE VELDE, die ook Canonik van den Dom geweest is, word als Proost van Sint Jan gemeld in de jaaren 1363. 1375. 1378. en 1380. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

(2) [K. O. ibidem.]

(3) [K. O. ibidem.]

claf. en in de Beschryv. van het Utr. Bistdom (1) tom. i. pag. 269. in het jaar 1364. by *Matthaeus de Jure Gladis* pag. 589. en tom. ix. *Analect.* pag. 203. in het jaar 1365. op de laatst genoemde plaats pag. 225. in het jaar 1372. by *Matthaeus de Jure Gladis* pag. 93. in het jaar 1382. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 630. Hy word gesegt gestorven te zyn den xiii. Januarius des jaars 1383. in het Dood-boek van het Convent van *Witte-vrouwen*; en in de *Aantecken. van Brock.* Dog zyn doot word op den xiv. Januarius gebracht in het Dood-boek van het Convent van *Mariendaal*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 436.

ARNOLD VAN DEN TRICHT, die *Arnold van den Triebts van Buuren* genoemd word in *Zekere Gesbr. Lyst*, was Canonik van Sinte Marie in het jaar 1416. en bekomt eene Canonikals prebende in den Dom op het jaar 1422. den xxviii. Augustus, volgens de *Aantecken. van Brock*, die verder segt, dat hy afftamde uyt de Heeren van Buuren, en dat hy Proost van Sint Jan geworden zy in het jaar 1383. Hy word als Proost gemeld op het jaar 1384. in een *Onuytgeg. Brief bier agter*, op het jaar 1386. by *Buchel ad Hodam* pag. 264. op het jaar 1389. by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 127. en in een *Onuytgeg. Brief bier agter*, op het jaar 1393. by *Matthaeus de Jure Gladis* pag. 292. op het jaar 1401. by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 153. op het jaar 1403. by *Matthaeus* op deselve plaats, en by *Dumbar* in het *Kerkelyk en Werchlyk Devent.* pag. 22. op het jaar 1406. by *Matthaeus de Jure Gladis* pag. 185.
op

(1) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

op het jaar 1409. by *Matthaeus ad Rer. Amort. Script. pag. 235.* op het jaar 1413. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 349.* op het jaar 1418. in een *Onwysteg. Brief hier agter.* Hy heeft van de Prooftdye afstand gedaan den xxx. Augustus des jaars 1422. volgens *de Aantecken. van Brock*, die ook getuygt, dat hy Thesaurier van de Domkerk geweest zy. Hy word gesegt gestorven te zyn den xii. Februarius des jaars 1427. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 269.* Dog *Brock* in *zyne Aantecken.* en *Buchel* in *zyne Geschr. Lyst* brengen zyn overlyden op het voorgaande jaar 1426.

DIRCK VAN WASSENAAR, een zoon van Philip, Heet van Wassenaar en Burg-Graaf van Leyden, wiens moeder was Mechtild Oom vrouw van Barendrecht, en van Maria van Egmond, wier moeder was Guldyn van Amstel, is Canonik van het Dom-Capittel geworden; in plaats van Gerard Foeck, den x. April des jaars 1416. en is in het selve jaar ook aangestelt tot Prooft van Leyden. Hy is verders den xxx. Augustus des jaars 1422. door afftant van Arnold van den Tricht, Prooft van Sint Jan geworden, volgens *de Aantecken. van Brock.* Men vind hem als Prooft vermeld des Dingsdags na den 1. September in het jaar 1422. in *de Oudbed. van Kennemerl. (2) tom. 1. pag. 311.* op het jaar 1423. by *Matthaeus Analect. tom. ix. pag. 269.* in het jaar 1425. op *deselve plaats pag. 284. en 298.* in het jaar

(1) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

(2) [K. O. tom. 4. pag. 79.]

jaar 1426. nogmaals op *deselve plaats pag. 355.* in het jaar 1434. in *een Onuytgeg. Brief hier agter,* alwaar hy sig noemt *Prosbonorarius des beiligen Stoels van Romem.* in het jaar 1436. in *een Onuytgeg. Brief hier agter.* in het jaar 1437. by *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 502.* in het jaar 1446. in *de Oudbed. van Kennemerl. (1) tom. I. pag. 256. 260.* in het jaar 1447. by *Matthaeus de Nobiliis. pag. 848.* in het jaar 1448. in *de Oudbed. van Kennemerl. (2) tom. I. pag. 312.* in het jaar 1450. op *deselve plaats (3) pag. 286.* in het jaar 1451. nog op *deselve plaats (4) pag. 257.* in het jaar 1454. nogmaal op *deselve plaats (5) pag. 249.* in het jaar 1455. by *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 432.* in het jaar 1459. in *de Oudbed. van Kennemerl. (6) tom. I. pag. 199.* in het jaar 1465. den ix. Februarus, wederom in *de Oudbed. van Kennemerl. (7) tom. I. pag. 251.* Hy is overleden den v. Maart des jaars 1465. volgens *de Aanteken. van Brock. Sie ook van Leeuwen Batav. Illustr. pag. 1149.* die zyn' doot brengt op den xix. Maart, en segt, dat hy te Utrecht in de Sint Jans kerk onder een verheve tombe, met zyne vier quartieren daarop, begraaven legt. Te onrecht heeft *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* zyn' doot gebracht op het jaar 1461. In de kerk van Sint Jan staan aan de muur dese volgende onverstaanbare versen tot zyn gedachtenisse:

BYRCH:

- (1) [K. O. tom. 4. pag. 66. en 67.]
 (2) [K. O. tom. 4. pag. 79.]
 (3) [K. O. tom. 4. pag. 73.]
 (4) [K. O. tom. 4. pag. 66.]
 (5) [K. O. tom. 4. pag. 64.]
 (6) [K. O. tom. 4. pag. 52.] (7) [K. O. tom. 4. pag. 65.]

*EPISCOPUS NATVS LEIDENSIS, HIC GNOSVS
PRAEPOSITVS, PROTHONOTARIVS PAPAE, THE-
ODRICVS*

*DE WASSNAER PRGETVR HAC TVMBA, ROGITE-
MVS*

*QVOD DEVS EST ET HOMO EIVS, DECESSIT AB
ANNO*

*M SEMEL, I QVINQVE, BIS TER X, C QVATER,
INOVE*

MARCI PTH NON DET VT VITAE DONA SIBI.

Hy had omtrent het jaar 1450. een glas aan dese kerk vereert. Dog, als het door lankheyd der tyd verouderd was, heeft het Capittel het wederom doen vernieuwen, en dit opschrift daarin doen schilderen: *ILLVSTRISS. ET EX ANTIQVA BATAVORVM FAMILIA GENEROSI DNI THEODORICI WASSENAER VICECOMITIS LEIDENSIS, HVIVS ECCLESIAE PRAEPOSITI ET ARCHIDIAconi, FVNDA TORIS SODALITHI SS. ANTONII ET SEBASTIA NI IN HOC SACELLO, VITRVM ISTVD, ANTE CXL. ANNOS AB EO DONATVM VETVSTATEQVE COL LAPSVM, CAPITVLVM S. IOHANNIS GRATITVDI NIS ERGO RENOVARI FECIT ANNO XCIX. POST CIO IO.*

JOHANNES MILITIS, of MILES, dat is DE RIDDER; of DERUYTER, een Gelderscĥ Edelman, bekomt eene Canonikale prebende in het Dom-Capittel den xxx. Augustus des jaars 1459. de Proostdye van Arnhem den xxiv. Julius des jaars 1461. en word in het jaar 1465. na het overlyden van Dirk van Wassenaar in de besitting van de Proostdye van Sint Jan gestelt. *De Aanteken. van Brock.* Hy komt als Proost voor in het jaar 1466. by *Matibaqus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Beschryv. van het Uir. Bisdom* (1) tom. I. pag. 269. Hy heeft over de Proostdye

N

ver-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

1496. by *Matthaeus Analect. tom. iv. pag. 507.*

STEVEN VAN RUMELAER, der beiden Rechten Doctor, dien wy *boven pag. 167.* gezien hebben Canonik ten Dom; en Deken van Sint Pieter geweest te zyn, heeft met Gysbert van Stoutenborch wegens de Proofstye van Sint Jan verschil gehad, en is als Prooft van Sint Jan van Rome terug gekeert op den xvii. October des jaars 1496. *De Aanteken. van Brock, en Zekere Geschr. Lyst.* Hy word de nasaat van Johan Nys genoemd in *de Oudbed. van Vriest. (1) tom. 1. pag. 251.* het welk schynt niet van den onmiddelyken nasaat verstaan te worden, ten zy men Willem Ellagranus, die ons in geen Anthentiek stuk voorgekomen is, wilde uytmonstren, en Gysbert van Stoutenborch niet onder de Proosten rekende, om dat hy, als onwettig aangestelt, de Proofstye aan Rumelaer heeft moeten overgeven. *Deze Rumelaer is gestorven den xxi. September des jaars 1504. de Aanteken. van Brock, Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles. en de Beschryv. van het Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 270.* Hy werd begraven in de kerk van Sint Pieter onder een sark, waarop syn acht quartieren met dit volgende graf-schrift uytgehakt waren: **MONUMENTVM CLARISSIMO DNO STEPHANO DE RUMELER HVIVS ECCLESIAE TRAIECT. PRAEPOSITO ET ARCHIDIACONO, I. V. CONSVLTO, STEPHANVS DE RUMELER CANONICVS IDEMQVE I. V. D. PROPATRVO PRO MEMORIA, SITIS HIC VTRIVSQVE RELIQVIIS, ORNARI FECIT. ILLVM XI. KALEND. SEPT. ANNO XVc. IIII. HVNC XVc. LVI.**

FA.

(1) [K. O. tom. 5. pag. 63.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

*FATA IN AETERNAS TENEBRAS RAPVERE,
OVIETEM
HIS LVCEM QVE A DEO PERENNES PRECA-
RE VIATOR.*

Volgens dit Graf-schrift soude by den XIII. Augustus overleden zyn. In *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. I. pag. 269. vind ik aange-tekent, dat op Gysbert van Stoutenborch als Prooft van Sint Jan soude gevolgt zyn *Bavo Favernay*, susters zoon van Viglius Zuichemus, maar dat hy de Prooftdye aan Steven Rumelaer heeft afgegaan. Doch zie hiervan onder in den Prooft Carel Perenot pag. 203.

JOHANNES INGEWINCKEL heeft verscheyde kerkelyke waardigheden beseten, die voor het meerder gedeelte opgetelt worden by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 65.* en insonderheit by *Dunbar in het Kerkelyk en Wereltlyk Devent. pag. 329.* daar sy ons de Lyft der Proofften van Sint Lebuinus te Deventer, welk amt Ingewinckel mede bekleedt heeft, opgeven: waartoe ook gebracht moet worden, dat hy den IX. en XIII. Mey des jaars 1507. geworden zy Canonik van Sinte Marie t'Utrecht, en Thesaurier derselver kerke den XVI. September des jaars 1525. door brieven van den Paus en sententie definitief, tegen Martinus de Gaesbeek verkregen; als mede dat hy geweest zy Protonotarius des heyligen stoels van Rome. Hy word als Prooft van Sint Jan vermeld op het jaar 1506. in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (2) tom. II. pag. 436. op de jaaren 1509. 1516. 1524. 1525. en 1528. by *Marbaeus in*

(1) [K. O. tom. 2. p. 68.]

(2) [K. O. tom. 2. p. 290.]

in *Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Bestbr. van 't Uir. Bisdom* (1) tom. I. pag. 270. op het jaar 1522. in *de Oudbed. van Vriesl.* (2) tom. II. pag. 144. en 242, op het jaar 1530. by *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 90. en pag. 210. op het jaar 1534. by *Matthaeus de Jure Gladii* pag. 588. Men segt, dat hy te Rome gestorven zy den xxiii. Julius des jaars 1534. in *de Beschryv. van het Uir. Bisdom* (3) tom. I. pag. 270. of in het jaar 1535. volgens *de Aanteeken. van Brock.* Want het moet sekerlyk onder de druk-feilen getelt worden, dat *Matthaeus* in *Praefat. de Fundat. Eccles.* zynen doot op het jaar 1543. brengt.

ALBERTUS PIGHIUS, geboortig van Kampen, was niet alleen uyt een voornaam geslagt dier Stad afkomstig, maar heeft sig ook daarenboven door zyne geleertheid veel roem verworven, en is tot verscheyde kerkelyke eeramten bevordert. *Val. Andreas Desselius* in *Biblioth. Belg.* pag. 38. getuygt, dat hy was *sanguine patricio natus*; 't welk in *de Oudbed. van 't Bisdom van Devent.* (4) tom. II. pag. 30. wel overgeset word uyt een *Borgemeesterlyk geslagt* gebooren, en aanleiding aan *Moreri* gegeven heeft te seggen, dat hy een Edelman geweest zy: 't geen *Bayle* te recht in twyffel treckt, en nooit sal kunnen beweesen worden. Onder andere redenen, die men voor het gevoelen van *Moreri* soude kunnen bybrengen, voert *Bayle* ook dese aan, dat *Pighius* veele schoone heerlykhe-

den

(1) [R. O. tom. 2. pag. 68.]

(2) [K. O. tom. 5. pag. 173. 197.]

(3) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

(4) [K. O. tom. 6. pag. 589.]

den beseten heeft; want dat hy geweest zy Vryheer in Mydrecht, Wilnis, Cudolsteert, Zevenhove, Tamen, en Heer van Achtienhove, Blootland, *Nuytboorn*, (lees en *Uytboorn*) het welk gemeenlyk een bewys van adelyke afkomst is. Hierop antwoordt *Bayle* alleenlyk, dat het evenwel geen overtuugend bewys zy. Dog hy soude overtuugender op dit argument, dat hy self aangevoert, en sig tegengeworpen heeft, hebben kunnen antwoorden, indien hy geweeten hadde, dat alle dese opgetelde heerlykheden aan Pighius niet in eygendom toebehoort hebben, maar alleenlyk door hem, als Prooft van Sint Jan in der tyd, beseten geweest zyn, en derhalven daaruyt geen bewys van adeldom kan getrokken worden. Nu reots tot Doctor in de God-geleertheid verheven zynde, werd hy Canonik van den Dom den xx. Junius des jaars 1524. en Schat-meester of Thesaurier derselver kerke den xiiii. Julius van het genoemde jaar, volgens de *Aanteken. van Brock*. Wanneer naderhand Johan Ingewinkel overleden was, is hy door Paus Paulus den derden, wiens leermeester hy in de Wiskonst geweest was, met de Prooftdye van Sint Jan, op dien tyd ter begeving van het hof van Rome staande, begiftigt. Siet *Matthaeus de Jure Gladii pag. 63.* Hy heeft de eeden daar toe staande, soo in het Cappittel, als in de kerk van Sint Jan, afgelegd in het jaar 1535. Siet *Matthaeus de Nobilit. pag. 441. & seqq.* Hy heeft wegens de rechten deser Prooftdye proces gevoert tegens den Procureur Generaal van het Hof van Utrecht, en is door den grooten Raad van Mechelen vonnisse in desesfaak uytgesproken den xi. Mey des jaars 1538. Siet

Maribacus de Jure Gladii pag. 61. & seqq. Hy is ook Pastoor van Sint Nicolaus kerk te Kampen geweest, van welk ampt hy sig in het jaar 1539. ontdaan heeft. Siet *Lindeborn in Histor. Episc. Davenr. pag. 270.* en *de Beschryv. van het Devent. Bisdom (1) tom. II. pag. 7.* Over den dag en het jaar van zyn overlyden is onder de schryvers verskil. *De Geschr. Lyst van Buchel* wil, dat hy gestorven zy den xxvi. December des jaars 1542. *Job. van Renesse*, die het gedenk-teken voor Pighius in Sint Jans kerk opgericht heeft, dat daar nog gesien kan worden, in het jaar 1543. *Zekere Geschr. Lyst* brengt zyn doot op den xxix. December des jaars 1543. en aldus ook *de Aanteken. van Brock*; die 'er bydoet, dat de xxix. December van dat jaar op een Vrydag inviel. *Val. Andreas Dessel. in Bibl. Belg. pag. 40.* drukt sig hier omtrent dus uyt: *Obiit &c. vii. Kalend. Januarii anni incuntis c1543.* *Lindeborn in Hist. Episc. Davenr. pag. 270.* aldus: *Obiit &c. iv. Kal. Januarii anni incuntis c1543.* De eerste deser twee wil seggen, dat hy den xxvi. de andere, dat hy den xxix. December des jaars 1542. gestorven zy. *De Schryver der Kerkelyke Oudheden van 't Aarts-Bisdom van Utrecht* spreekt sig selven tegen. Want hy stelt den doot van Pighius op den xxvi. December des jaars 1542. in 't *Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 270.* alwaar hy *Maribacus in Praefat. de Fundas. Eccles.* gevolgt is: dog op den xxix. December van het jaar 1542. in *de Beschryv. van het Devent. Bisd. (3) tom. II. pag. 7.*
daar

(1) [K. O. tom. 6. pag. 582.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 68.]
(3) [K. O. tom. 6. pag. 582.]

daar hy sig by *Lindeborn* gevoegt heeft. Wat het sterf-jaar aangaat, dat is buyten twyffel, gelyk andere reeds getoont hebben, het jaar 1542. Men kan evenwel de *Zekere Geschr. Lyst*, en den *Opsteller van zyn Graf-sobrijs*, welke het jaar 1543. gemeld hebben, hier mede verontschuldigen, dat zy de manier van schryven, op dien tyd te Utrecht gebruikelijk, gevolgt zyn: want men aldaar het nieuwe jaar niet op den eersten *Januarius*, maar op den voorgaanden *xv. December*, of *Kers-dach*, ter dier tyd begon: 'tgeen nog in het jaar 1570. gebruikelijk was. Siet *bes Utr. Placaat-boek tom. III. pag. 365.* en eerst den *xxxi. December* des jaars 1575. verandert is. Siet *bes selveboek pag. 394.* Wat aangaat den sterfdag, indien 'er op het seggen van *Brock*, dat hy *des Vrydags* overleden zy, staat te maken is, daar ik niet aan twyffel, kan hy niet des *xxvi.* maar moet den *xxix. December* overleden zyn. Want de *Sondags* letter van het jaar 1542. is geweest *A.* waar uyt volgt, dat de laatste dag van dat jaar ook op een' *Sondag*, en derhalve den *xxix. December* op een' *Vrydag*, den *xxvi.* op een' *Dingsdag* gevallen zyn. Verders *Val. Andreas* en *Lindeborn* op de aangebaalde plaatsen seggen, dat hy *senex*, een oud man zynde, overleden zy: *De Beschryv. van het Devent. Bisdom* (1) *tom. II. pag. 7.* dat hy in een boogen ouderdom gestorven zy. Daar tegen *Renesse* in het gedenk-teken, voor *Pightus* in de *Sint Jans kerk* opgericht: *baud dubie ad majores, imo summas honores, nisi immatura mors ei vitam abrupisset, fuisset evectus*: dat is; by soude sonder
rwij-

(1) [K. O. tom. 6. pag. 582.]

twiffel tot grootere, ja tot de hoogste eeraren verheven zyn geweest, so hem het leven niet daar eenen ontydigen doods ontrukte was. Aan wien ik liever in desen geloof geef. Want *Val. Andreas ibid. pag. 38.* zegt, dat hy in het jaar 1509. nog een jongeling zynde, de eerste prys in de Wysgeerte te Leuven bekomen heeft. Stel nu eens, dat hy toen omtrent twintig jaaren oud geweest zy, dan sal hy. LIII. of LIV. jaaren oud gestorven zyn; dat men niet *senex* of in een' hoogen ouderdom noemen kan. Eyndelyk *Renessé in het Godenaken* seggende, dat Pighius tot de hoogste eeraren soude verheven geweest zyn, indien zyn ontydige doot dat niet belet hadde, schynt daarop zyn oog gehad te hebben, dat men meent, dat Paus Paulus de derde het voorneemen gehad heeft hem tot Cardinaal te benoemen. Siet *Job. W. tour in het Leeven van Steph. Vinand. Pighius*, dat voor het tweede deel van *Pighii Annales* staat. Van Albert Pighius en desselfs schriften, siet *Cass. Barman in Trajecto. Erudito*, en de verdere Schryvers aldaar aangehaakt.

CAREL PERENOT, der beiden Rechten Doctor, een zoon van Nicolaas Perenot, Heer van Granvelle, en broeder van den zeer beroemden Antonis Perenot Cardinaal van Granvelle, was Proeff van Sint Jan, als hy den xv. September des jaars 1550. Canonik van den Dom werd, volgens *de Aanteken. van Brock*. Hy heeft de Prooffdye voor zyn doot afgestaan aan Montzima, die volgen sal, in het jaar 1562. den laatsten dag van Julius, volgens *de Aanteken. van Brock*, of den vii. October, volgens *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Siet van desen afstand ook
by

by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 124.* alwaar dese Perenot genoemt word *Baron van Favernay*, dog *Abt van Favernay* by *Buskens Troph. de Brab. tom. II. pag. 249.* Waardoor van een' grooven misflag overtuigt word *de Beschr. van het Uir. Bisd.* (1) *tom. I. pag. 269.* alwaar tusschen Gysbert van Stoutenburch en Steven van Rumelaer, boven vermeld, onder het getal der Proosten van Sint Jan geplaatst is *Bavo Favernay, de susters zoon van Viglius Zuichemus*, sonder jaar-getal te melden, en onderscheyden word van desen Carolus Perenot: daar doch de Baron van Favernay (niet Bavo Favernay) en Carolus Perenot een en derselke is, en niet dese, maar zyn navolger Montzima een susters zoon van Viglius Zuichemus geweest is. Verders stellen *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en *de Beschryv. van het Uir. Bisdam* (2) *tom. I. pag. 270.* dat Perenot tot opvolger in de Proostdye gehad heeft *Mr. Hermannus Ruysch*: daar het uyt de aangehaalde plaats van *Matthaeus selve in Fundat. Eccles. pag. 124.* blykt, dat Montzima de Proostdye door afstand van Perenot bekomen heeft. Dese Perenot is dabs afstand van Montzima Schat-meester of *Treasurier der Domkerke* geworden den *xxxi. Julius* des jaars 1562, waar van hy besit genomen heeft den *xviii. Maart* des jaars 1563. Hy sterft in *Bourgondie* den *xv. Junius* des jaars 1567.

BUCHO VAN MONTZIMA, SS. Theologie Doctor, van geboorte een Vries, de susters zoon van den President *Viglius Zuichemus*, de
broeg.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

(2) [K. O. ibidem.]

broeder van Folkard van Montzima Deken van Oud-Munster, van wien wy *boven pag.* 129. gehandelt hebben, word Canonik van het Dom-Capittel t'Utrecht den xxix. Augustus des jaars 1553. Schat-meester of Thesaurier derselver kerke den ix. April des jaars 1554. welke laatste waardigheid hy den xxxi. Julius des jaars 1562. tegens de Proostdye van Sint Jan met Carel Perenot verwisselt, volgens *de Aanteken. van Brock.* Hy word als Proost gemeld in het jaar 1565. in *het Batav. Sacra* (1) *tom.* 111. *pag.* 51. daar hy te onrecht *Deken van Sint Jan* genoemd is, alhoewel op deselve plaats Adriaan van Zuylen als Deken dier kerke vermeld word. Hy komt ook als Proost van Sint Jan voor in het jaar 1567. by *Matthaeus de Jure Gladii pag.* 67. op het jaar 1574. in *de Oudbed. van Vriest.* (2) *tom.* 1. *pag.* 307. Hem is den xxxi. Julius N. St. van het jaar 1586. door de Leycesterische factie geboden, sig voor sonnen ondergang uyt de stad Utrecht te begeven, en naar eenige neutrale plaats te vertrekken. Siet *Bor Nederl. Hist. bet* *xxi. boek pag.* 731. Het smeekschrif, dat hy en andere deelgenoten van dit ongeval hierover aan Leycester overgegeven hebben, siet by *Matthaeus de Jure Gladii pag.* 615. Dog by hem niet te recht konnende koomen is hy naderhand, in de maand September van het jaar 1588. na dat Leycester naar Engeland vertrokken was, en sig van zyn bewind ontslagen had, weder te Utrecht gekoomen. Siet *Bor Nederl. Hist. bet* *xxv. boek pag.* 347. Hy is door eene beroerte, terwyl hy aan

(1) [K. O. tom. 1. pag. 365.]

(2) [K. O. tom. 5. pag. 75.]

tafel fat, overvallen zynde schieelyk gestorven op Woensdag den vi. Februarius (niet den 111. Februarius, als *de Geschr. Lyst van Buchel* wil) des jaars 1594. in den ouderdom van LVIII. jaaren XI. maanden en . . dagen. *Brock in zyn Aantecken.* Hy werd begraven in de kerk van Jutphaas, daar zyn broeder Folkard van Montzima Deken van Oud-Munster hem dit navolgende Graf-schrift heeft doen stellen. *REV. ET AMPLISSIMO DNO, D. BVCHONI A MONTSIMA, PRAEPOSITO ET ARCHID^{no}. ECCLESIAE S. IOHANNIS TRAECTENSIS, SACRAE THEOLOGIAE DOCTORI, LINGVAE HEBRAICAE, GRAECAE ET LATINAE ERVDITISSIMO, VI. FEBR. MDXCIV. REPENTINA MORTE EREPTO, FOLCARDVS A MONTSIMA DECANVS ECCLESIAE S. SALVATORIS FRATRI B. M. SIBIQUE P. C.* Na zynen doot heeft zyn voornoemde broeder Folkard van Montzima een glas aan de kerk van Sint Jan vereert, en daar op ter gedachtenisse van zyn' overledenen broeder dit volgende doen schilderen: *REVERENDO ET AMPLISSIMO DNO BVCHONI A MONTSIMA, HVIVS ECCLESIAE PRAEPOSITO ET ARCHIDIAcono DIGNISSIMO, SACRAE THEOLOGIAE DOCTORI EXIMIO, FOLCAR A MONTSIMA ECCLESIAE S. SALVAT. TRAECT. DECANVS FRATER BENEVOLENTIAE GRATITVDINISQVE ERGO VTRVM HOC P. C. ANNO DNI MDXCIX.*

IN SILENTIO ET SPE.

Ook heeft Jan van Renesse Deken van Sint Jan, dien hy tot uytvoerder van zyn uyterste wil aangestelt had, hem een gedenk-teken in de kerk van Sint Jan opgerecht; dat gesien kan worden by

Mat.

Matthaeus de Foundation. Eccles. pag. 123

STEVEN VAN RUMELAER, de jonge, een neef van Steven van Rumelaer, die in het jaar 1496. Prooft deser kerke geweest is, werd na het overlyden van Montzima door het Capittel van Sint Jan tot Prooft aangestelt in Februarius des jaars 1595. Doch de Heeren Staten van Utrecht, oordelende dat het recht vanaanstelling der Proosten aan haar stond, hebben dese verkiezing verworpen, en den volgende Renesse van der Aa tot Prooft verklaart. *Zekere Geschr. Lyst.*

JOHAN VAN RENESSE VAN DER AA, die naderhand heer van Zuylesteyn en van Schoonauwen geweest is, een zoon van Adriaan van Renesse Heer van der Aa, wiens moeder was Sophia van Arnhem, en van Agneta van Renesse van Wulven, wier moeder was Geertruyd van der Haar, gebooren den iv. Februarius van het jaar 1564. word Prooft van Sint Jan den viii. Junius des jaars 1596. en is in de besitting dier waardigheyd gestelt den volgenden xvi. Junius in plaats van Bucho van Montzima. Siet *Matthaeus de Jure Gladii pag. 99.* enz. Hy word verkoorent tot Ge-eligeerde Raad in het eerste lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht den i. Junius des jaars 1610. Hy verfoekt aan de Staten van Utrecht den xxiii. April des jaars 1633. afstand te mogen doen, so van de Ge-eligeerde Raads plaats, als van de Prooftdye van Sint Jan ten behoeve van den Graaf van Solms, die volgt; 't geen hem daags daaraan toegestaan word. *Het Utrechts Placaat-boek tom. 1. pag. 204.* en *Matthaeus de Jure Gladii pag. 98.* enz. Hy sterft den xiv. Mey des jaars 1634.

**JOHAN ALBERT, GRAVE VANSOLMS
BRAVN-**

BRAUNFELS, Heer van Muntzenburch, Sonnewalt &c. een zoon van Johan Aelbert Graaf van Solms Braunfels, wiens moeder was Elisabeth van Nassau, en van Agnes Gravinne van Sayn en Witgenstejn, is na assistant van Johan van Renesse van der Aa door de Staten 's lands van Utrecht aangesteld tot Prooff van Sint Jan den xxiv. April des jaars 1633. welke aanstelling door Frederik Henrik Prins van Oranje, als Stadhouders van het Sticht, den vii. Mey daaraan volgende goetgekeurt is. Siet *Matthaeus de Jure. Gladii pag. 101. enz.* Hy werd verkooren tot Ge-eligeerde Raad in het eerste lid der Heeren Staten van Utrecht den ix. Mey des jaars 1633. en dese verkiefsing is door Prins Frederik-Henrick als Stadhouders goetgekeurt den xiv. Mey O. St. daaraan volgende. Hy sterft den xxvii. September des jaars 1648. Siet *het Utr. Placaat-boek tom. 1. pag. 203. en Imhof in Notis. Proser. Germi. lib. vi. cap. xvii. §. 5.*

HENRICK TRAIECTINVS, GRAVE VAN SOLMS BRAUNFELS, een zoon van Johan Albert, soo even vermeld, wiens moeder was Agnes Gravinne van Sayn en Witgenstejn, en van Anna Elisabeth Gravin van Falkenstejn in Broich, wiers moeder was Anna Maria van Nassau, is naa het overlyden van zynen vader denselven in de Prooffdye van Sint Jan opgevolgt den xxvi. December des jaars 1648. Hy is geweest Ridder van de Duytsche order in de balye van Utrecht, en wierd na Floris Borss van Amerongen, die den viii. November des jaars 1675. overleden is, Land-Commandeur. Siet *Matthaeus Analect. tom. x. pag. 367. en 371.* Hy was Generael der infanterye van den Staat, en werd den xxx. Julius N. St. des jaars 1693. in den slag van Lande

ANSELM word ons als Deken van Sint Jan opgegeven op het jaar 1138. in *Zekere Geschr. Lyst.* in het jaar 1139. by *Buchel ad Hedam pag. 160.* in het jaar 1145. by *Heda pag. 165.*

COENRAAD word Deken van Sint Jan aangehaalt in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 120.* in het jaar 1164. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 99.* in het jaar 1169. by *denselven aldaar pag. 103.* sonder bygevoegt jaar-getal ten tyde van Godfried van Rheenen, Bisschop t'Utrecht, by *Buchel ad Hedam pag. 176.*

GERARD word als Deken genoemt in het jaar 1176. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 104.* in het jaar 1185. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 952.* in het jaar 1186. by *denselven aldaar pag. 954.* in het jaar 1188. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 114.* en *Analect. tom. vi. pag. 59.*

GYSBERT, of GISELBERT, komt als Deken van Sint Jan voor in het jaar 1196. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 382.* in het jaar 1200. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 134.* in het jaar 1204. by *Heda pag. 189.*

DIDERIK is als Deken van Sint Jan opgegeven in het jaar 1205. in *de Geschr. Lyst van Buchel.* in het jaar 1220. in een Brief, die ingelast is in *het Utr. Placaat-boek tom. III. pag. 49.*

GISELBERT word Deken vermeld in het jaar 1225. by *Buchel ad Hedam pag. 201.* en by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 425.* in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 158.* en 161. in het jaar 1227. by *denselven aldaar pag. 160.* in het jaar 1228. by *Buchel ad Hedam*

dam pag. 203. en by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 163. in het jaar 1230. by *Matthaeus Analector. tom. VI. pag. 23.* in het jaar 1234. by *Matthaeus aldaar* pag. 20. en in *de Oudbed. van Delfland* (1) pag. 456. in het jaar 1239. in een *Onuytgeg. Brief hier agter.* in het jaar 1240. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Davenr.* pag. 74. en in *de Beschryv. van het Devent. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 134. in het jaar 1243. by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 54. sonder bygevoegt jaar-getal, by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covord.* pag. 241. en *de Nobilit.* pag. 400. uyt welke laatste plaats blykt, dat hy een bloet-verwant geweest zy van Gifelbert Prooff van Sint Jan, *boven* pag. 184. vermeld.

JOHAN VAN PERWEYS is de opvolger van Gifelbert in de Dekanye van Sint Jan geweest. *Matthaeus de Nobilit.* pag. 401. Wy hebben *boven* pag. 18. van eenen Guibert van Perweys, Dom-Prooff t'Utrecht, en desselfs afkomst gehandelt; dog of Johan van Perweys, Deken van Sint Jan, zyn bloed-verwant geweest zy, is onseker. Hy word als Deken vermeld in het jaar 1245. in *de Geschr. Lyst van Buchel.* in het jaar 1247. by *Matthaeus de Nobil.* pag. 400. en *de Fundat. Eccles.* pag. 244.

JACOB was Deken van Sint Jan in het jaar 1259. volgens *Zekere Geschr. Lyst.* in het jaat 1269. volgens *de Geschr. Lyst van Buchel.* in het jaar 1270. by *Matthaeus de Fundat. Eccles.* pag. 406. in het jaar 1271. by *Matthaeus de Nobilit.* pag. 270.

(1) [K. O. tom. 3. pag. 780.]

(2) [K. O. tom. 6. pag. 458.]

270. in het jaar 1272. by *Buchel ad Hedam pag. 224. Matthaëus de Jure Gladii pag. 375. de Fundat. Eccles. pag. 594.* en in *de Beschbr. van 't Utr. Bisdom (1) tom. II. pag. 520.* in het jaar 1282. by *Matthaëus de Nobilit. pag. 1066.*

THEODORICUS word als Deken aangehaalt op de jaaren 1283. en 1284. in *de Geschr. Lyst van Buchel.*

HERMAN MEYNARDS word vermeld in het jaar 1294. by *Matthaëus de Nobilit. pag. 830.* in het jaar 1297. by *Matthaëus de Jure Gladii pag. 423.* in het jaar 1304. in *de Geschr. Lyst van Buchel.*

FLORIS VAN JUTPHAES was Deken van Sint Jan in het jaar 1309. op Sint Severyns dag, volgens *de Aantecken. van Brock.* Hy is raderhand Prooft van den Dom geweest, gelyk wy *boven pag. 22.* gesien hebben. Uyt vergelyking van het geen aldaar gesegt is, en 't geen van zyn opvolger in de Dekanye van Sint Jan aantonds gesegt sal worden, blykt, dat hy lang voorzyne doot afstandt van dese Dekanye gedaan heeft. *Brock* heeft aangetekent, dat hy Canonik in de vyf Capittelen t'Utrecht geweest zy, en dat zyne Prebendens in den Dom, Oud-Munster, en Sint Jan gekomen zyn op Johannes de Pistorio, de Prebende in Sint Pieter op Gerard Foeck, en de Prebende in Sinte Marie op Nicolaas Merre.

FREDERICK word als Deken van Sint Jan gemeld op het jaar 1318. in *de Geschr. Lyst van Buchel.*

GERARD DE REDEN word ook als Deken van

(1) [K. O. tom. 2. pag. 311.]

van Sint Jan vermeld op hetzelfde jaar 1318. in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lyst van Buchel*. Wy hebben *boven pag. 187.* gezien, dat hy in het jaar 1318. volgens *Matthaeus*, Prooft van Sint Jan soude geweest zyn, en dat derhalven of hy, of de hier aangehaalde Lysten gedwaakt hebben.

HENRICK VAN LOENRESLOOTH word als Deken genoemd in het jaar 1322. by *Matthaeus Analect. tom. i. pag. 189.* in het jaar 1326. by *denzelfde Analect. tom. iv. pag. 421.* in het jaar 1328. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 610.* in het jaar 1330. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 775.* in het jaar 1338. by *Matthaeus aldaar pag. 910.* in het jaar 1343. by *Matthaeus nog eens aldaar pag. 616.* in het jaar 1345. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 124.* in het jaar 1351. en 1354. in *de Geschr. Lyst van Buchel*. Dese selve *Buchel* heeft evenwel in *het Geslagt-register van Loenreslooth* aangetekent, dat dese Henrik in het jaar 1351. al overleden was.

PIETER, Cardinaal der Kerke van Rome, en Vicecancellier derselve, komt ons als Deken van Sint Jan voor in het jaar 1378. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 630.* Ik gisse, dat men door desen Pieter verstaan moet Petrus de Monteruco, die gebooren uyt eene suster van Paus Innocentius de VI. door zyn oom gemaakt is tot Priester Cardinaal met den titel van Sinte Anastasia in het jaar 1356. tot Vicecancellier in het jaar 1361. en overleden is den xxx. Mey des jaars 1385. Siet *Babuz. in de Aanteken. ad vitas Papar. Avention. tom. i. pag. 934.* Uit den dag van zyn overlyden, vergeleken met het geen volgt, is op te maken,

dat hy van de Dekanye voor zyn overlyden afstand moet gedaan hebben.

REYNOUT VAN VYANEN, een zoon van Henrick Heer van Vyanen, en van Catharina Uten Goy, word als Canonik van den Dom en Deken van Sint Jan gemeld in *de Geschr. Lyst van Buchel*; alwaar gesegt word, dat hy na het Bisdom van Utrecht gestaan heeft, en daar mede begiftigt is geweest door Clemens den VII. Paus van Avignon; schoon Florens van Wevelichoven in het besit van 't Bisdom was, die ook Bisshop bleef. Siet hiervan *de Vermeerderde Beka*, by *Matthaeus tom. v. Analect. pag. 284. Chron. M. Belg. pag. 324. en Heda pag. 259.*

CARDINAAL DE MANUELLE, word als Deken van Sint Jan opgegeven in het jaar 1389.

ARNOUD VAN CUYLEMBORCH, een zoon van Gerard Heer van Cuylemborch, en van Bartha van Egmond, word gesegt Deken van Sint Jan geweest te zyn op het jaar 1393.

RAYNALD DE BRANCACIUS, Diakon Cardinaal met den titel van Sint Vitus in Macello, word onder de Deken van Sint Jan gemeld op het jaar 1393, en was ook Canonik in den Dom, volgens *de Aansaken van Brock*, die verders getuygt, dat hy in het jaar 1400. overleden zy.

GODEFRID VETKOPER, die *de Novimago* toegenoeemt word in *de Geschr. Lyst van Buchel*, word getuygt Deken van Sint Jan geweest te zyn in het jaar 1395. Hy komt ons ook als Deken voor op het jaar 1403. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 405.* in het jaar 1406. by *denselven aldaar pag. 185.* in het jaar 1422. by *Matthaeus Analect.*

tom. II. pag. 559. in het jaar 1423. *Analect. tom. IX. pag. 266. en 269.* in het jaar 1425. *Matthaeus Analect. tom. IX. pag. 284. en 298.*

AEGIDIUS, of GILLIS, VAN WISSEKERKE word als Deken vermeldt in het jaar 1426. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 825.*

TYDEMAN BRANT word als Deken van Sint Jan gemeld op het jaar 1429.

GERÁRD VRENCK VAN WINSSEN, een zoon van Gerrit Vrenck van Winsen, wiens moeder was Johanna van Lichtenberch, en van Mabelia Scorre, wier moeder was Alyt van den Damme, word gesegt Deken geweest te zyn in het jaar 1432. men vind hem als Deken in het jaar 1436. in *een Onseytgeg. brief hier achter.* in het jaar 1437. by *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 502.* in het jaar 1455. by *Matthaeus aldaar pag. 432.* Hy is overleden den XII. Januarius des jaars 1465. en word begraven in het midden van Sint Jans kerk onder een groote blauwe fark, waarop zyn wapen met vier quartieren en het volgende opschrift gehackt was: **HIER LEGHET BEGRAVEN D'EERBAER HEER GERRIT VRENCK VAN WINSSEN, DEKEN ENDE CANONIC DESER KERCKEN. DIE STERFT INT IAER ONS HEEREN MCCCCCLXV. OP TEN XII. DAGH VAN IANVARIO BID VOOR DE ZIEL.**

VLTIMVS AD MORTEM POST VLTIMA FATA RECVRSVS.

JOHAN VAN VYANEN VAN JAERSVELDT, die eene Canonikale Prebende in het Cappittel van Sinte Marie bequam den xxxi. Augustus

stus des jaars 1448. word getuygt Deken van Sint Jan geweest te zyn in het jaar 1468. Men vind hem in die waardigheid vermeld in het jaar 1481. by *Matthaeus Analect. tom. II. pag. 6.* Hy word gesegt de Dekanye nog beseten te hebben op het jaar 1483.

HENRICK VAN LOTTUM word gestelt Deken van Sint Jan geweest te zyn in het jaar 1494. Hy word ook als Deken vermeldt in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 450.* Hy was in het jaar 1493. Rector der Parochie-kerke van Boxtel, wanneer Heer Henrick van Ranst, Heer van Boxtel, en Henrika van Haasten, zyne gemaalin, aldaar een Collegie van Canoniken oprichten, en desen Henrick van Lottum tot eerste Deken van dat Capittel aanstelden. Siet *de Oudbeden van 's Hertogenbosch pag. 351.* Hy stierden xi. Mey des jaars 1496. *Matthaeus Analect. tom. IV. pag. 507.* Hy is begraven t'Utrecht in de kerk van Sint Jan met dit Graffchrift: *ANNO DNI MCCCCXCVI. DIE XI. MENSIS MAII OBIIT EGREGIVS ET VENERABILIS VIR MR. HENRICVS DE LOTTVM S. IOHANNIS TRAIECTI, ET S. PETRI BOXTELLENSIS ECCLESIAEYVM DECANVS. CVIVS ANIMA REQVIESCAT IN PACE. AMEN.* Siet van hem *Schook de Bonis Eccles. pag. 754.* alwaar hy onder andere getuygt, dat dese Henrick van Lottum de Oud-oom van zyne vaderlyke Groot-moeder geweest zy. Hy word *Mr. Henrick Zoelam van Lottum* genoemd in *de Geschr. Lyst van Buchel.*

JOHAN MARTYN is als Deken van Sint Jan

Jan overleden den 1. Mey des jaars 1506. volgens *Zekere Geschr. Lyst*. Van hem; als certyts Deken, word ook gewag gemaakt op het jaar 1508. in een instrument uytgegeven door *Matthaeus de Nobilit. pag. 551.* alwaar ook zyne natuurlyke dochter Catharina vermeldt word.

JOHANNES VAN RYL word als Deken van Sint Jan tusschen Johan Martyn en Willem van der Heyde, dog sonder bygevoegt jaar-getal, geplaatst in *Zeker. Geschr. Lyst*; alwaar ook getuygt word, dat hy een natuurlyke zoon van Philip van Bourgondie, Bisshop van Utrecht, geweest zy. Van de drie natuurlyke kinderen van desen Phillip siet *Matthaeus tom. 1. Analect. pag. 243. en 244.* Een derselver, en misschien dese Johan; schynt voor den vader overleden te zyn, om dat 'er maar van twee syner natuurlyke kinderen gewag gemaakt word by *Matthaeus tom. 1. Analect. pag. 235.*

WILHELMVS HEDA, of WILLEM VAN DER HEYDE, of VAN DER HEY, geboortig van Egmont, of, als andere willen, van Alfens, waarom hy ook in *de Geschr. Lyst. van Buchel* genoemt word *Wilhelmus Heda Alfensus, magister artium, & baccalaureus decretorum*, was als afgesant by Keyser Maximiliaan te Inspruck in de maand Februarus des jaars 1497. was Canonik van Oud-munster, als hy den xxix. Mey des jaars 1506. Canonik van den Dom werd; hy word den xxx. September van het jaar 1509. toegelaaten, om als Deken en Prelaat van Sint Jan zyne eerste residentie te nemen. Hy word Proost van Aernhem in het jaar 1510. resigneert zyne Canonikale Prebende in het Capittel van Oud-Munster in April des

jaars 1516. *De Aanteken. van Brock.* word als Deken van Sint Jan vermeldt in het jaar 1517. by *Matthæus Analect. tom. 1. pag. 282.* in het jaar 1518. by *Matthæus Analect. tom. 111. pag. 489.* Hy vertrok den xi. Mey des jaars 1521. uyt Utrecht naar Antwerpen, alwaar hy ook Canonik was, en is in die Stad overleden den III. November des jaars 1525. *De Aanteken. van Brock, en Val. Andréæ Desfælii Biblioth. Belgic. pag. 319.* waar hy ook handelt van de geleerde werken, door hem verveerdigt en uytgegeven.

THOMAS VAN NYKERKEN, die wy be-
ven pag. 69. gesien hebben, dat ook Canonik en Deken van den Dom geweest zy, was mede Canonik van Sint Pieter, en is Heda in de Dekanye van Sint Jan opgevolgt in het jaar 1525. *De Aanteken. van Brock, en de Gescbrev. Lyst van Bachel.* Men vind van hem, als Deken van Sint Jan, gewag gemaakt in het jaar 1528. by *Matthæus de Nobilit. pag. 718.* in het jaar 1529. by *Matthæus aldaar pag. 789.* in het jaar 1535. by *den selven aldaar pag. 441.* in het jaar 1549. nogmaals by *den selven aldaar pag. 738.* Wanneer hy Dom-Canonik werd, is hy ook Choorbischop geworden: dog hy heeft die waardigheid tegelyk met zyne Canonikale Prebende in den Dom afgestaan den i. Februarius des jaars 1546. en is gestorven den xix. Augustus des jaars 1556. *de Aanteken. van Brock, Zekere Geschr. Lyst, en Matthæus de Fundat. Eccles. pag. 283.* Zyn sterf-dag word op den xx. Augustus gestelt in *het Dood-boek van het Convent van Witte-vrouwen:* doch te onrecht, als aanstonds uyt zyn graf-schrift blyken sal. Hy is begraven in de kerk van Sint Jan, in de Capelle, die

die hy sig zelfs daar in het jaar 1536. heeft doen maken. Op zyn graf-sark was dit volgende opschrift gehaekt. *ANNO DNI XVc. LVI. DIE XIX. MENSIS AVG. OBIT VENERABILIS DNS THOMAS DE NYKERKE, DECANVS S. JOHANNIS ET CHORIEPISCOPIVS, MAIORIS, S. PETRI, S. JOHANNIS ECCLESIAEVM TRAIECTENSIVM CANONICVS, HIC SEPVLTVS.* Hy soude volgens de *Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 272. tot opvolger gehad hebben *Albertus Pighius* in het jaar 1535. welke naderhand Prooff van deselve kerk geworden is: 't geen my onwaarfchynelyk voorkomt, ten deele door dien Pighius in het gemelde jaar 1535. Prooft geworden is; ten deele, om dat Nykerke, die in de besitting der Dekanye op Heda gevolgt is, die waardigheid nog lang na het overlyden van Pighius bekleedt heeft.

WILLEM VAN BOCHOLT word als Deken gemeld in het jaar 1556. Hy word *Henrik van Bocholt* genoemd in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in *Zekere Geschr. Lyst.*, en gesegt, van de Dekanye afstand gedaan te hebben in het jaar 1559. als ook dat hy overleden soude syn daags voor Sint Michiels dag, dat is op den xxviii. September.

DANIEL VAN DER HEYDE word door afftant van Willem van Bocholt Deken van Sint Jan in het jaar 1559. en is overleden den xxviii. Mey des jaars 1565. *Zekere Geschr. Lyst.* Siet ook *Martbaeus de Nobilit.* pag. 643.

ADRI.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 68.]

ADRIAEN VAN ZUYLEN, een zoon van Gysbert van Zuylen, wiens moeder was Elisabeth van Zuylen van Nyvelt, en van Eelgis Uten Ham erf dochter van Vleuten, wier moeder was Oeda, of Odilia, van Noorde, was in het jaar 1553. Canonik van Sint Jan, en is Daniel van der Heyde in de Dekanye opgevolgt. Hy heeft als Deken van Sint Jan het Provinciaal Synode van Utrecht, ten tyde van den Aarts-Bisschop Frederick Schenck, den xii. October en volgende dagen des jaars 1565. bygewoont. Siet *Batav. Sacr.* (1) tom. III. pag. 51. Hy word ook gemeld in het jaar 1566. in een *Onuytgeg. brief hier achter*. Hy is den vi. April des jaars 1582. met nog ses andere tot Ge-eligeerde Raad verkoren, om gesamentelyk te verbeelden het eerste Lid der Staten's Lands van Utrecht. Siet *het Utr. Placaat-boek tom. 1. pag. 198*. In de geschillen, die 'er te Utrecht ten tyde van Lycester geweest zyn in het jaar 1587. was hy tegens de Lycestersche *factie*. *Bor Nederl. Histor. bet xxiii. Boek pag. 64*. Hy sterft den xxv. November des jaars 1599. *Utr. Placaat-boek tom. 1. pag. 199*. Hy heeft even voor zyn doot een seker glas aan dese kerk vereert, waarin het volgende opschrift geschildert was:

REV. ET NOBILIS DÑS ADRIANVS AZVYLEN, ECCLESIAE S. IOHANNIS DECANVS, BENEVOLENTIAE ERGO F. F. Aº.

1599.

• **JOHAN VAN RENESSE** is geweest een zoon van Adriaan van Renesse van Wulven Donden, (siet *boven pag. 71.*) wiens moeder was Aleid Freis van Cuyne Vrouwe van Wilp, en van Anna van Abcoude van Meerten van Essestein,

(1) [K. O. tom. 1. pag. 365.]

wier

wier moeder was Maachtild van Montfoort. Hy is gebooren in het jaar 1540. en werd Canonik van Sint Jan in het jaar 1552. nog maar twaalf jaren oud zynde. In het jaar 1599. heeft hy een glas aan de kerk van Sint Jan vereert, waarin dit opschrift te leesen was. *JO. A RENESSE CANONICVS, ET ARCHIDIACONI HVIVS ECCLESIAE VICARIVS ET OFFICIALIS, PERSONA GOEDEL. SODALITATIS S. ANTONII COLLEGA, IN GRATITVDINIS ARGVMENTVM AD ORNATVM ET NECESS. CC. ANNO CHRIST. LIBERT. cxixcix.* Hy is in hetzelfde jaar 1599. den xvi. December tot opvolger van Adriaan van Zuylen in de Dekanye van Sint Jan verkooren, welke verkiesing door de Ed. Mog. Heeren Staten 's Lands van Utrecht eerst goedgekeurt is in November des jaars 1605. Hy sterft den xxvii. Julius des jaars 1619. zynde nu al over lang de oudste Canonik van alle de vyf Capittelen, in het lxxix. jaar van zynen ouderdom. Siet het gedenkteken, den loop van zyn leven beschryvende, 't geen in de kerk van Sint Jan, daar hy ook begraven werd, opgehangen, en in 't licht gegeven is door *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 124.*

ANTONY HESSELS is na het overlyden van Johan van Renesse door het Capittel van Sint Jan tot Deken verkooren, en is die verkiesing op den xii. Augustus des jaars 1619. door de Staten 's Lands van Utrecht goedgekeurt. Hy sterft den viii. of den ix. Julius des jaars 1631.

NICOLAAS VAN BERCK word Canonik van Sint Jan den xv. November des jaars 1596. word gekooren tot Ge-eligeerde Raad in het eer-

ste

ste lid der Staten 'slands van Utrecht den 1. Augustus des jaars 1618. Hy is na het overlyden van Antony Hessel Deken der kerke van Sint Jan gekooren, en door de Staten voor aangenaam gehouden den xxviii. Julius des jaars 1631. word President der Staten 'sLands van Utrecht den xi. September 1645. is gestorven den xxi. October des jaars 1652. en begraven in de kerk van Sint Jan, waar zyn wapen met dit opschrift opgehangen is. *AETERNAE MEMORIAE AMPLISSIMI ET SPECTATISSIMI D. NICOLAI DE BERK, DECANI ET CANONICI D. IOHANNIS, AC ILLVSTRISSIMORVM ET PRAEPO TENTIVM DD. ORDINVM PRAESIDIS, CVM VIXISSET ANNOS LXV. MENSES IX. DIES XXV. DECESSIT XXI. DIE OCT. ANNO MDCLII.* Siet van hem verders *het Utr. Placaar-boek tom. 1. pag. 202.*

ARNOU T VAN CUYLENBORCH word Canonik van Sint Jan den 111. Junius des jaars 1618. is den xxiii. Junius des jaars 1636. verkooren tot Ge-eligeerde Raad in het eerste lid der Heeren Staten 'sLands van Utrecht, welke verkiesing door Frederik Hendrik Prins van Oranje, als Stadhouder, den vii. Julius N. St. goedgekeurt is. Hy word na het overlyden van Nicolaas van Berck tot Deken van Sint Jan aangestelt, en door de Staten van Utrecht bevestigd den xviii. November des jaars 1652. Hy is overleden den xxii. December des jaars 1658. en word begraven t' Utrecht in de Buurkerk, daar zyn wapen met dit navolgende opschrift opgehangen is. *AMPLISS. ET SPECTATISS. DOMINVS ARNOLDVS A CUYLENBORCH, DECANVS ET CANONICVS TEMPLI IOHANNIS,*
AC

AC INTER ILLVSTR. ET PRAEPOTESTES VLTRA-
 IECTINAE PROVINCLAE ORDINES ELECTVS, ET
 EIVSDEM PROVINCLAE AERARII GENERALIS
 EXQVAESTOR, AETATIS SVAE LX. OBIIT XXII.
 DECEMB. CDDCLVIII. Siet van hem *het Utr. Pla-
 caat-boek tom. 1. pag. 204.*

JUSTUS BORRE VAN AMERONGEN,
 een zoon van Willem Borre van Amerongen,
 Heer van Sandenborch, wiens moeder was Eli-
 sabeth van Pallaas vrouwe van Sandenborch, en
 van Anna van Daerll, wier moeder was Mar-
 garetta van Duvendoorde, word Maerschalck van
 het Nederquartier des Lands van Utrecht den
 VIII. April des jaars 1641. *Utr. Placaat-boek tom.
 II. pag. 1072.* Canonick van Sint Jan den XII.
 Augustus des jaars 1642. is den II. Maart des
 jaars 1643. verkooren Ge-eligeerde Raad in het
 eerste lid der Heeren Staten van Utrecht, welke
 verkiezing Frederik Henrik Prins van Oranje, als
 Stadhouder, goedkeurt den VII. Maart daaraan vol-
 gende; na dat hy den III. Maart van de bedie-
 ning van het Maarschalcks-ampt ontslaging ver-
 sogt en bekomen hadde. Hy is, na het overlyden
 van Arnout van Cuylenborch, Deken van Sint
 Jan verkooren, en den XI. Januarius des jaars
 1659. door de Staten voor aangenaam gehouden.
 Hy is in 's Hertogenbosch seer schieyk overleden
 den XIII. Maart des jaars 1663. Siet *t'Utr. Pla-
 caat-boek tom. 1. pag. 204. en 750.* Hy werd be-
 graven in de kerk der Ridderen van de Duytsche
 order t'Utrecht, dog is naderhand in het jaar 1679.
 overgebracht in de kerk van Sint Jan, daar zyn
 wapen hangt met dese acht quartieren, en het vol-
 gende opschrift:

*Borre van Amerongen.**Daerlh.**Pallaas.**Wassenaar van Duvenvoorde.**Rysenborch.**Westerbols.**Wael van Vyamen.**Rensseffe.*

GENEROSISSIMO STRENUOQUE DD. IVSTO BORRE
 VAN AMERONGEN, VLTRAIECTINAE ECCLESIAE
 S. IOHANNIS DECANO, ELECTO CONSILIA-
 RIO POTENTISSIMORVM DD. ORDINVM VLTRA-
 IECTINAE PROVINCIÆ, ET EIVSDEM NOMINE
 IN COETVM CONSILLARIORVM NOBILISSIMORVM
 POTENTISSIMORVM DD. STATVVM DELEGATO,
 SILVÆ DVCIS DEFVNCTO ^{XIII.} MARTII MDCLXIII.
 CONIVX ET FRATRES MOESTISSIMI H. M. F. C.

JOHAN VAN SOMEREN, een zoon van
 Johan van Someren, die het Burgemeester-ampt
 te Utrecht bekleedt heeft, en van Barbara Zog-
 gaerts, is gebooren den xx. September des jaars
 1634. word Canonik van Sint Jan den vi. Janua-
 rius des jaars 1654. Raads-Heer in het Hof van
 Utrecht den xxiii. September 1662. is, na het
 overlyden van Justus Borre van Amerongen, tot
 Deken der kerke van Sint Jan door het Capittel
 verkooren, en door de Staten den vii. April des
 jaars 1663. voor aangenaam gehouden. Hy is
 den xxiii. October des jaars 1666. verkoren tot
 Ge-eligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren
 Staten 's Lands van Utrecht, en den xv. April des
 jaars 1674. van zyn amt ontlagen; word weder-
 om aangestelt tot Raads-Heer in het Hof van
 Utrecht den xxvi. Augustus des jaars 1684. tot
 President van het Hof den xxi. October des jaars
 1691. Hy sterft den xx. Maart des jaars 1706.
Siet 's Utr. Placaat-boek tom. 1. pag. 208. en tom.

11. pag. 1048. 1050. Hy is begraven t'Utrecht in de Buurkerk, daar zyn wapen met het navolgende opschrift opgehangen is: H. S. E. VIR GENERIS SPLENDORE, SUMMIS DIGNITATIBVS ET RARA ERVDITIONE ILLVSTRIS, JOHANNES A SOMEREN, ICTVS TRAIECTINVS, OLIM IN SUMMO CIVITATIS, TRAIECTINAE DICASTERIO IVDEX, COLLEGII CANONICORVM DIVI IOHANNIS DECANVS, ORDINIBVS POPVLI TRAIECTINI PRIMI LOCI ADSRIPTVS, INDE AD FOEDERATAE BELGICAE ORDINES LEGATVS, CVRATOR AGGERVM, QVI SVPERIOREM LEGGAM COERCENT, TANDEM SVBREMI TRAIECTENSIVM DICASTERII PRAESES, NATVS XII. KAL. OCTOBR. ANNO MDCCXXXIV. DECESSIT XIII. KAL. APRIL. ANNO MDCCCVI. VIDVA, FILIAE, ET GENER MOESTISSIMI H. M. F. G. Siet verders van zyn leven en de boeken door hem uytgegeven by *Burman in Traj. Erudis. pag. 357.*

GERARD MAXIMILIAAN PYNSSSEN VAN DER AA, Heer van Deyl, een zoon van Otto Pynssen van der Aa, wiens moeder was Geertruyd van Lauwick, en van Maria Magdalena van Rheede tot Renawoude, wier moeder was Jacoba van Eede, word Canonic van Sint Jan den 11. December des jaars 1686. Hy word door Willem de 111. Koning van Engeland &c. als Stadhoudcr van Utrecht, aangesteld tot Go-eligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren Staten's Lands van Utrecht den XIII. April des jaars 1700. word, na het overlyden van

P

Johan

Johan van Someren, aangestelt tot Deken van Sint Jan den xx. Julius des jaars 1706. President der Staten 's Lands van Utrecht den vi. Junius des jaars 1724. Hy sterft den xx. Januarius des jaars 1732. en word begraven in de Dom-kerk, waar zyn wapen met dese sestiën quartieren, en het volgende opschrift opgehangen is:

<i>Pynsen van der Aa.</i>	<i>Rbeede.</i>
<i>Lawwick.</i>	<i>Eode.</i>
<i>Tuyt van Bulkestejn.</i>	<i>Dteft.</i>
<i>Ruyter.</i>	<i>Kasib.</i>
<i>Heermale.</i>	<i>Nyenrode.</i>
<i>Asperen.</i>	<i>Prunen.</i>
<i>Groef van Arkelens.</i>	<i>Velsen.</i>
<i>Dagverlies.</i>	<i>Welzer.</i>

VIRO GENEROSISSIMO,
AC PRAECLARA MAIORVM
SERIE NOBILISSIMO,
GERARDO MAXIMILIANO
BARONI PYNSEN VAN DER AA,
TOPARCHAE DE DEYLL,
COLLEGII S. IOHANNIS PER XLVI ANNOS
CANONICO,
PER ANNOS FERE XXVII. DECANO,
ILLVSTRISS. AC PRAEPOTENTIBVS
REIP. FRAIECTINAE ORDINIBVS
PRIMI LOCI PER ANNOS XXXII ADLECTO,
ET ULTRA OCTO ANNOS PRAESIDI,
AGGERVM, QVI SVPERIOREM LECCAM
COERCENT, CURATORI,
QVI VLTIMVS ILLVSTRISSIMAE GENTIS
ANNOS LXXIII. NATVS

VAN SINT JAN.

227

e. D. XX. IANUARIJ, ANNO MDCCCLXXII.

H. M. S. F.

VIDVA MOESTISSIMA

ANNA MARIA DE MAREZ.

MR. KAREL MARTENS word Canonik van Sint Jan in het jaar 1687. Dekan derselver kerke in het jaar 1733. Hy sterft den v. November des jaars 1736. en word begraven in de Buut-kerk, alwaar zyn wapen met dit opschrift opgehangen is:

VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, GENERIS SPLENDORE ET MORVM INTEGRITATE CONSPICVO, CAROLO MARTENS, I. V. D. ECCLESIAE D. IOHANNIS TRAIECTENSIS CANONICO ET DECANO VIGILANTISSIMO, COLLEGII ADOVARVM BYLEVELDENSIVM PRAEFECTO PRVDENTISSIMO, AGGERVM, QVI SVPERIOREM LECCAM COERCENT, CVRATORI PRVDENTISSIMO, NATO ANNO MDCLXIV. SEPTEMBRIS XIP. ST. VET. DENATO V. NOVEMB. MDCCCLXXVI. STILO NOVO, MAGNO SVI RELICTO DESIDERIO, ANNO AETATIS LXII. H. M. F. C. F. M.

MR. NICOLAAS DIERQVENS word Canonik van Sint Jan in het jaar 1696. Dekan derselver Kerk in het jaar 1737. waartoe hy syn Commissie van de Staten 's Land van Utrecht den 12. Julius bekomen heeft: welke waardigheid hy tegenwoordig besit.

DER PROOSTEN

VAN HET CAPITTEL VAN

SINTE MARIE.

LAMBERT ENGELBERT word gefegt Prooft van Sinte Marie geweest te zyn in het jaar 1085. in *de Gefcbr. Lyst van Brock*. Hy heeft misfchien het oog gehad op zekeren brief, die te vinden is by *Buchel ad Hedam pag. 142*. dog op die plaats worden *Lambert* en *Engelbert* als twee byfondere Proosten genoemt; sonder dat de namen der kerken, waar van zy Proosten fouden geweest zyn, daarby gedaan worden. 'T zyn derhalven twee Proosten; maar van wat kerken, kan met geene zekerheid gefegt worden. Ik vind, dat omtrent desen tyd de Prooft van *Lebwinus* kerk te Deventer *Lambert* genoemt was. Siet *de Lyst van Dumbar*. Verders, omtrent twintig jaaren later, te weten op het jaar 1105. komt ons eene *Engelbertus* Prooft van Elft voor, in een brief by *Buchel ad Hedam pag. 146*. Dese *Lambert Engelbert* word ook in *Zekere Gefcbr. Lyst* als Prooft van Sinte Marie opgegeven, dog op het jaar 1185. gebracht: op welke tyd de Prooft-dye onbegeven was. Siet *pag. 232*.

BURCHARD staat als Prooft van Sinte Marie aangetekent op het jaar 1108. in *de Lyst van Brock*, en in *Zekere Gefcbr. Lyst*.

LITHARD, of LUTHARD, word gefegt Prooft van Sinte Marie geweest te zyn in het jaar 1108. in *de Gefcbr. Lyst van Buchel*, en in *de Befcbr. van het Uir*.

Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 216. in de jaaren 1125. en 1128. by *Brock in zyne Gesch. Lyft*, en in *Zekere Geschr. Lyft*. Men vind wel van zekere *Luitard* als Prooft gewag gemaakt in het jaar 1121. by *Lindeborn in Histor. Episcop. Daventr. pag. 231.* en van zekere *Litbard* in het jaar 1125. by *Matthaeus Analect. tom. 1. pag. 137.* als ook van *Luchardus* in het jaar 1127. in een *Onuysgeg. Brief hier agter*. Maar, van wat voor kerk zy Proofften fouden geweest zyn, word niet uytgedruckt. Dese *Litbardus* word gesegt Bisfchop van Camerick gekooren te zyn omtrent het jaar 1131. *De Lyft van Brock*, en *Zekere Geschr. Lyft*. Andere hebben aangetekent, dat fulcks soude geschiet zyn in het jaar 1130. Siet *Zekere Chronyck* by *Martene Novo Thefaur. Anecd. tom. 111. pag. 1421.* Dog beeter, onfes oordeels, word fulcks tot het jaar 1131. gebracht, als blyken kan uyt een ouden brief by *Carpent. Hist. de Cambr. part. 1v. pag. 18.* alwaar in het midden van den maand December desjaars 1134. gerekend word het vierde jaar van Bisfchop *Lithard*, of *Lietard*. Behalven dat ('t welk alle twyffeling wegneemt) *Burchard*, desfelfs voorfaat in het Camerikfche Bisdom, gesegt word gestorven te zyn in het jaar 1131. Siet *Daerber. Specil. tom. 11. pag. 749.* Dese *Lithard* is eindelyk door Paus *Innocentius* den tweeden afgefet. *Carpent. Hist. de Cambray part. 11. pag. 358.*

PHILIP word in het jaar 1131. als Prooft van *Sinte Marie* opgegeven in *de Geschr. Lyft van Buschel*, en in *de Besch. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 54.] (2) [K. O. ibidem.]

230. **LYST DER PROOSTEN**

pag. 216. Ik vind ook op datzelfde jaar eenen *Philippus* als Prooft vermeld in een *Onwytgeg. Brief bier achter*. Dog, doordien 'er de naam der kerke, van welke hy Prooft was, niet bygedaan word, kan hy ook gebracht worden tot *Philippus Prooft van Sint Libuinus te Deventer*.

HUGO word als Prooft van *Sinte Marie* vermeld op het jaar 1131. by *Lindeborn in Hist. Episc. Daventr. pag. 441.* in het jaar 1134. in *Zekere Geschr. Lyst*, in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in de *Beschryv. van 't Utr. Bisdoms (1) tom. 1. pag. 216.*

COENRAAD word als Prooft van *Sinte Marie* aangehaalt in het jaar 1145. by *Matthaeus Anselct. tom. v. pag. 529.*

ARNOLD staat als Prooft deser kerke bekend in het jaar 1145. by *Heda pag. 167.* Hy word ook gesegt die Prooftdye beteten te hebben in het jaar 1146. in de *Geschr. Lyst van Buchel*, en in de *Beschr. van het Utr. Bisdoms (2) tom. 1. pag. 216.* in het jaar 1147. in de *Geschr. Lyst van Brock*, en in *Zekere Geschr. Lyst*. De Heer Booth, ik weet niet, of het zy *Cornelis Booth*, Burgemeester van *Utrecht*, dan of het zy *Everard Booth* Heer van *Mydrecht*, Raad-Heer 's Hof's van *Utrecht*, heeft op een brief van Keyser *Henrik de vierde* van het jaar 1122. welke *bier achter* by gedrukt is, eenige aantekeningen in 't licht gegeven, in dewelke ik het volgende, desen *Arnold Prooft van Sinte Marie* rakende, vinde: *Gisfberti in his diplomatis memorantur duo, prior Larac Denni*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 54.]

(2) [K. O. ibidem.]

nus, Udonis Comitis frater, Udonisque Episcopi Hildesheimensis & Chunradi Comitis ex sorore nepos, qui ex Gerpirgi conjuge reliquit Arnoldum Praepositum Sanctae Mariae Trajectensis anno 1145. Chunradum Comitem, Gerardum ducem Bodonem, & Badelagam nuptiam Egberio ministeriali. Gerardus autem procreavit Alberonem & Chunradum Canonicos Trajectenses, tum Arnoldum Dapiferum Comitis Hollandiae anno 1199. et Henricum Ingeni, Duce dominum, patrem Bothonis Canonici Sancti Salvatoris, Suederi Scultesi Trajectensis anno 1218. & Arneldis de Trajecto, ex quibus nati Theodoricus, Fridericus, & Arnoldus, successive Praetores seu Scultesi Trajectenses anno 1245. 1260. & 1275. Siet ook iets desen aangaande by van Leeuw. *Bar. Illustr. pag. 1075.*

LUGBERT word gesegt alleenlyk Aertf-Diaken, en niet Prooft, deser kerke geweest te zyn in het jaar 1155. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* dog hy word *Engbertus* genoemd in een brief, uytgegeven door denselven *Matthaeus de Jure Gladii pag. 120.*

BAUDEWYN VAN HOLLAND, een zoon van Diderick, volgens het gemeen gevoelen de sesde van die naam, Graaf van Holland, en van Sophia van Rhinecke, een broeder van Diderick Prooft van den Dom, van wien wy *boven pag. 11.* gehandelt hebben, is Prooft van Oldenzeel geweest, volgens *Lindeborn in Hist. Episcop. Daventr. pag. 191.* Hy word als Prooft van Sinte Marie vermeld in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 120.* in het jaar 1169. by *Matthaeus Analect. tom. ix. pag. 169.* en *ad Anonym. de Bello Coverd. pag. 102.* in het jaar 1176.

by *denschoven aldaer pag. 103.* In het jaar 1178. is hy de negen en twintigste Bisschop van Utrecht verkooren. Siet *Anonym. de Bello Covord. cap. iv. Melis Stoke in de Rym-Chron. pag. 52. Procur. Egmondanus, by Matthaecus Analect. tom. iv. pag. 45. Beka pag. 74. de Vermaerderde Beka, by Matthaecus Analect. tom. v. pag. 88. Job. de Leidis in Chron. Belg. lib. xviii. cap. xiii. in Chron. Egmond. cap. xli. en Heda pag. 176.* Hy is in het jaar 1196. na dat hy achtien jaeren Bisschop geweest was, overleden. *Anonym. de Bello Covord. cap. iii. en ix. Procur. Egmond. pag. 57. Beka pag. 76. de Vermeerd. Beka pag. 99. Job. de Leidis in Chron. Belg. lib. xix. cap. vi. en Heda pag. 183.* 'T is derhalve een druck-foyl te achten, door versetting der Cyfergetallen veroorzaakt, dat zyn doodt op het jaar 1169, gebracht word by *Matthaecus in Praefat. de Fundat. Eccles.* alwaar hy ook getuygt, dat dese Baudewyn alleen Proost, en geen Aerts-Diakon, geweest zy, en dat hy in de Sinte Marie kerk soude begraven zyn. Sedert syne verheffing tot de Bisschoppelyke waardigheid, is 'er tot het jaar 1200. geen andere Proost van dese kerk geweest, volgens *Broock in zyn Geschr. Lyst*, en een brief by *Matthaecus ad Anonym. de Bello Covord. pag. 133.*

REMBOLD, of REGEBOLD, is de eerste, die, na dat de Proostdye omtrent twintig jaeren onbegeven gebleven was, wederom als Proost voorkomt op het jaar 1200. by *Matthaecus ad Anonym. de Bell. Covord. pag. 134.* in het jaar 1204. by *Heda pag. 189.* en *Bucbel ad Hedam pag. 191.* in het jaar 1207. by *Lindeborn in Hist. Episcop. Daventr. pag. 73.* en in de *Beschryv. van het Devent.*

ocht, *Bisdóm* (1) *tom. 1. pag. 132.* in het jaar 1208; by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covard. pag. 129.* Verders getuygt *Brock* in *zyne Geschr. Lyst*, dat hy in het jaar 1210. ook Dom-Deken geworden zy, en dat hy in het jaar 1227. was Dom-Deken, Prooft van Sinte Marie, en Canonik van Sint Pieter, en van Sint Jan. Siet *boven pag. 52.*

WOUTER word als Prooft van Sinte Marie gevonden op het jaar 1228. in *de Omvergeg. Statuten deser kerk pag. 48.* en in *de Geschr. Lyst van Buchel.* in het jaar 1230. by *Matthaeus in Praefas. de Fundas. Eccles.* in het jaar 1237. en 1238. in *de Lyst van Brock*, en in *Zekere Gesabr. Lyst.* in het jaar 1239. in *de Geschr. Lyst van Buchel.* in het jaar 1240. by *Lindeborn in Histor. Episc. Daventr. pag. 74.* in het jaar 1247. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 401.* in het jaar 1248. in *de Status. deser kerk pag. 49.* in het jaar 1450. in *de Lyst van Brock*, in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdóm* (2) *tom. 1. pag. 216.* sonder bygevoegt jaar-getal by *Matthaeus ad Anonym. de Bello Covard. pag. 141.* Hem word in het jaar 1248. een zekere *Giselbert* tot opvolger gegeven in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd.* (3) *tom. 1. pag. 216.* Maar het schynt ons toe, dat men ter deser plaatse met verplaatting der Cyffer-letters voor 1248. leesen moet 1284. want op dat laatste jaar vind men van eenen Prooft *Giselbers* gewag gemaakt, gelyk wy aanstonds sien sullen.

ÆGIDIVS word als Prooft gemeld op het jaar

(1) [K. O. tom. 6. p. 457.] (2) [K. O. tom. 2. p. 54.]

(3) [K. O. ibidem.]

jaar 1250. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Besebr. van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 216. Dog in *Zekere Lyst der Proosten van Sint Marie*, ons door den Heer François Hessel, certyds Canonik deser kerk, ter hand gestelt, word dese *Aegidius* geplaatst op het jaar 1258. en geslegt gevolgt te zyn na *Engelbert*, die in het jaar 1255. de opvolger van den voorafgaanden *Wouter* soude geweest zyn. Hoewel men niet sonder grond soude mogen vermoeden, dat die *Engelbert*. te onrecht onder de Proosten opgetelt word; en waarschynelyk tot de Dekenen van dit Capittel behoort, alsoo hem die waardigheid in de oude Brieven en stukken dikwils omtrent desen tyd toegeschreven word, gelyk wy op zyn plaats in *de Lyst der Dekenen* sien sullen.

BERNARD, gesproten uyt de Graven van Henegouwen, word gemeld in het jaar 1278. by *Matthaeus in Praefat. de Fundation. Eccles.*

ADOLPH DE WALDEGE staat als Prooft bekent in het jaar 1280. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Of hy evenwel Prooft deser kerk geweest zy, soude men sonder dnydelyker bewys mogen in twyffel trekken, om dat hy ook op dat selve jaar als Prooft van den Dom voorkomt, als wy *boven pag. 20.* gesien hebben.

GISELBERT is Prooft geweest in het jaar 1282. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 1066.* in het jaar 1284. by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 575.* en in *de Oudbed. van Groning. (2) pag. 564.* Hy word *Giselbert van Amstelle* genoemd by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en ook geslegt

(1) [K. O. tom. 2. pag. 54.] (2) [K. O. tom. 5. pag. 413.]

legt in het jaar 1297. die waardigheid beseten, en tot zynen mededinger gehad te hebben Hubert van Amersforde, die straks volgt. Hoewel myna het jaar 1284. niets van hem in eenige oude instrumenten vorgekomen is.

HUBERT VAN AMERSFORDE, een zoon van Wouter van Amersforde en van N. van Weerde, is certyds Pastoor van Steenwyk geweest, en word onder de Dekenen van Oldenzeel in het jaar 1290. getelt by *Lindeborn in Hist. Episcop. Daventr. pag. 192.* en in *de Beschryv. van het Devent. Bisdom (1) tom. 1. pag. 367.* Hy word als Prooft van Sinte Marie vermeld op het jaar 1286. in *de Deductie van de Familie van Weede pag. 27.* in het jaar 1288. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van 's Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 217.* in het jaar 1290. by *Matthaeus in Praesat de Fundat. Eccles.* in het jaar 1291. in *de Geschr. Lyst van Brock.* in het jaar 1293. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van 's Utr. Bisdom (3) tom. 1. pag. 217.* in het jaar 1294. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 830.* alwaar zyn segel te sien is. in het jaar 1296. by *Matthaeus de Jure Gladit pag. 114.* en *ad Ret. Amorsfort. Script. pag. 19.* in het jaar 1297. by *Matthaeus de Jure Gladit pag. 423.* in het jaar 1299. by *Matthaeus ad Ret. Amorsfort. Script. pag. 20.* Hy is gestorven den III. Julius sonder bygevoegt jaar-getal in *het Dood-boek van Oud-Munster*, by *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 92.* alwaar hy *Hubertus de Stoltenbergb*, dat is *Stoutenburch*, genoemd word. Soo dat hy

uyt

(1) [K. O. tom. 6. pag. 516.] (2) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

(3) [K. O. ibidem.]

uyt die tack van het geslagt van Amersfoort afstamt, die den toenaam van Stoutenburch aangenomen heeft; en *Huybert van Amersfoort* niet moet onderscheyden worden van *Huybert van Stoutenburch*, gelyk nogtans geschied door den *Schryver der Aanteken. op 's Utr. Bisdom* (1) tom. 2. pag. 243. vergeleken met pag. 217. Zyn dootd wordt gebracht op den iv. Julius in *de Geschr. Lyst van Brock*, en in *Zekere Geschr. Lyst.* op den v. Julius in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Besebr. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 217. Dese Hubert van Amersfoort staat ook in *de Lyst van Hessel* aangekent als Deken van Sinte Marie, en als stichter van het Convent van Sint Servaas; welk laatste ook *Matthaeus* getuygt in *Praefat. de Fundat. Eccles.* Doch dit Convent is ouder dan Huybert van Amersfoort, en omtrent het jaar 1230. door Wilbrand van Oldenborch, Bisschop van Utrecht, uyt Abstede in de Stad Utrecht overgebracht. *Matthaeus in Fundat. Eccles. pag. 265.* Waarom Huybert van Amersfoort niet so seer de stichter, als wel een voornaam weldoender, van dit Convent geweest is.

JOHAN DE CROY word als Prooft gevonden op het jaar 1300. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* In *de Lyst van Hessel* word hy *Johannes de Oroy* genoemd; onder welke naam, of ten minsten weinig daar van verschelende, wy *beneden pag. 238.* een andere Prooft ontmoeten sullen.

COENRAAD staat als Prooft bekend op het jaar 1309. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* GE

(1) [K. O. tom. 2. pag. 61. vergeleken met pag. 55.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

GERARDUS ALBUS, of GERARD WITTE, nyt de Familie van Zoudenbalch gefprootten, is Deken van den Dom geweest, als *boven pag. 55.* gezien is. Hy word ook gesegt Prooft van Sinte Marie in het jaar 1310. geweest, en overleden te zyn in het jaar 1312. in *de Geschr. Lyst van Brock*, en by *Mattbaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Van dese Gerard Witte word in *de Lyst van Hessel* onderscheyden een andere Gerard, die Prooft soude geweest zyn in het jaar 1309. op wien soude volgen *Steven van Zuylen* in de jaaren 1310. en 1312. van welken wy aanstonds fullen handelen; en dan eyndelyk *Gerard de Wiste*, mede in de jaaren 1310. en 1312. dog wat grond daar toe den opstelder dier Lyst gehad heeft, is my onbekent.

STEVEN VAN ZUYLEN word gemelt de Proofstye van Sinte Marie met de voorgaande Proosten beseten te hebben in het jaar 1310. en gestorven te zyn in het jaar 1312. by *Mattbaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy word ook gemeld in *de Geschr. Lyst van Buchel*, doch sonder bygevoegt jaar-getal. Ik vind hem vermeld als Prooft op het jaar 1311. in *een Onuytgeg. brief bier abtcr*, waarin hy aan de Abdisse en het Convent van Mariendaal by Utrecht eenig land overgeeft, om dat zy zyne dochter Conegont in haar Convent ontfangen hadden. Welke gifte goetgekeurd word door zyn broeders zoonen Johan en Dirck van Zuylen op het jaar 1330. in *een Onuytgeg. brief bier abtcr*. Syn sterf-dag word gebracht op den vi. Maart sonder bygevoegt jaar-getal in *de Aanteken. van Brock*, alwaar hy segt, dat dese Steven van Zuylen ook Canonik van den Dom geweest zy.

GISELBERT word als Prooft gemeld op het jaar 1313. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.*

HENRICUS VAN TEGELEN staat als Prooft aangetekent in het jaar 1318. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* in het jaar 1322. in de *Geſchr. Lyst van Brock.*

WILLEM VAN ISELSTEIN word als Prooft gemeld in het jaar 1329. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* In de *Lyst van Hesel* word hy gebracht op het jaar 1324. dat beter overeen kan komen, met het geen aanstonds in het volgende artikel sal geſegt worden.

ENGELRAMUS DE BOENEN, anders genoemd DE FRENES, word gemeld in het jaar 1337. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy word genoemd *Ingermanus*, of *Ingeramus de Seysſes*, anders *van Boven*, en geſegt Prooft van Sinte Marie geweest te zyn in het jaar 1327. en geſtorven omtrent het jaar 1343. of 1344. in de *Geſchr. Lyst van Brock.* Van deſen eenen worden in de *Lyst van Hesel* twee Prooſten gemaakt, de eerste genoemd *Ingermanus* op het jaar 1327. de tweede *Engelramus de Boenen*, anders. . . , in het jaar 1329.

JOHANNES VAN OREY, of JOHANNES DE ORATORIO, is, door begeving van den Paus ter dier tyd, de gemelden Engelramus in de Prooſtdye opgevolgt, welke hy beſeten heeft van het jaar 1344. tot het jaar 1357. volgens de *Geſchr. Lyst van Brock.* Dog *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* wil, dat Johan van Orey nu al in het Jaar 1340. Prooft geweest zy.

JOHANNES AB ALTAVILLA word als Prooft

Prooſt gemeld in het jaar 1360. in de *Gefchr. Lyſt van Brock*, alwaar *Altavilla* overgeſet word *Elsfeldt eene Stad in 't Reingau*. in het jaar 1365. by *Matthæus Analect. tom. ix. pag. 239.* (daar hy *Johannes de Alectn* genoemt word) en pag. 241. Hy is geſtorven den xxvii. Auguſtus des jaars 1386. volgens de *Gefchr. Lyſt van Brock* Doch volgens 't berigt van *Matthæus in Praefat. de Fundat. Ecclef.* ſoude hy in het jaar 1405. overleden, en in de Marie-kerk t'Utrecht begraaven zyn. Dog, dat 'er aldaar een miſlag omtrent het ſterf-jaar begaan zy, blykt uyt de volgende Prooſten.

MR. ARNOLD DE EMELISSE word geſeggt Prooſt geworden te zyn in het jaar 1387. by *Brock in zyn Gefchr. Lyſt.* Hy is geſtorven den xx. April van het jaar 1393. volgens het *Dood-boek van Oud-Munſter*, by *Matthæus in Fundat. Ecclef. pag. 85.* waar uyt blykt, dat hy ook Canonik van Oud-Munſter geweest zy. De *Gefchr. Lyſt van Butbel* brengt ſynen doot op den 11. April des jaars 1392. de *Gefchr. Lyſt. van Brock* op den xx. April van het jaar 1394. dog verkeerdelyk, dewyl zyn opvolger al in het jaar 1393. de Prooſtdye beſeten heeft, gelyk wy aanſtonds ſien fullen.

MR. ALARD DE MOLENDINO, die *Arnoldus* verkeerdelyk genoemt word in de *Befchr. van het Utr. Biſch. (1) tom. 1. pag. 218.* gebooren te Deutchem, word Canonik ten Dom in het jaar 138. . . en ſtaat als Prooſt van Sinte Marie bekend op den xxviii. April des jaars 1393. by *Matthæus Analect. tom. ix. pag. 256.* in het jaar

1400.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

1400. by *Mattbaeus de Nobilis. lib. III. in Praefat. C. 4. verso.* Hy is gestorven den xviii. Maart des jaars 1406. en werd begraven in de kerk van Sinte Marie t'Utrecht, alwaar op zyn sark dit Graf-schrift is uytgehouden: *ANNO DNI MCCCXVI. MENSIS MARTII DIE XVII. OBIT VENERABILIS VIR, MAGISTER ALARDVS DE MOLENDINO, NATVS DE DOTICHEM, QVONDAM PRAEPOSITVS ET ARCHIDIACONVS HVIVS ECCLESIAE, HIC SEPVLTVS. CVIVS ANIMA REQVIESCAT IN PACE. AMEN.* Als hy derhalven in een brief by *Mattbaeus de Jure Gladii pag. 185.* als een, die nog leeft, vermeld word op den xxvi. December des jaars 1406. so is sulks te verstaan volgens de tyd-rekening, die te Utrecht in gebruik geweest is: alwaar men het begin van het jaar rekende van Kerfmsis, of den xxv. December: en soude dan dese Alard, volgens onse gemeene telling, nog geleest hebben op den xxvi. December des jaars 1405. welke dag volgens de Utrechtsche rekening, in dien brief gevolgt, is de tweede dag van het jaar 1406.

DIDERICK VAN BENTHEM, Doctor in de Canonyke Rechten, gesproten uyt de Graven van Benthem, is Alard de Molendino in de Proostdye van Sinte Marie opgevolgt in het jaar 1406. *De Geschr. Lyst van Brock.* Hoewel *Mattbaeus in Praefat. de Fundat. Eccles. en de Besebryv. van 's Uir. Bisd. (1) tom. 1. pag. 218.* hem al als Proost brengen op het jaar 1405. regelrecht strydig met het geen strax aangaande syn voorfaataangetekend, en sonneklar gebleken is. Hy word vermeld in het jaar

1407.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

1407. in *de Oudbed. van Kennemerl.* (1). tom. 1. pag. 307. Hy is gestorven den xv. September des jaars 1415. *de Geschr. Lysten van Broek*, en van *Bushel*, *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en *de Besebryv. van 's Utr. Bisdóm* (2) tom. 1. pag. 218. alwaat nogtans verkeerdelyk het jaar 1410. voor zyn sterf-jaar opgegeven word, en hy *leer-aar in beide de Rechten* genoemd word, daar hy nogtans *Decretorum doctor*, of *Dòctor in de Canonyke Rechten*, geweest zy. *De Geschreue Lyst van den Heer Hessel* getuygt, dat hy in het Capit-tel-huys, 't welk te dier tyd eene Capel was, be-graven zy. Siet ook *Matthaeus in Praefat. de Fun-dat. Eccles.* Hy schynt naderhandt van daar overge-bracht, en in een graf in de kerk begraven te zyn, alwaar hem dit Graf-schrift ter gedachtenisse ge-felt is: *ILLVSTRI VIRO THEODORICO DE BEN-THEM DD. DOCTORI, HVIVS ECCLESIAE PRAEPO-SITO ET ARCHIDIACONO, QVI E VIVIS EXCESSE-RAT ANNO MCCCCXV. CAL. OCTOBR. XVII. PIA POSTERITAS POSUIT.*

JOHAN VAN BUUREN, een zoon van Gy-selbert Heer van Buuren, wiens moeder was Jo-hanna Gravinne van Los, en van Ermgard Gra-vinne van der Lippe, wier moeder was Jutta Gravinne van Hoya, word Canonik van den Dom in het jaar 1409. Prooft van Sinte Marie in het jaar 1416. volgens het getuygenis van *Brock in zyn Geschr. Lyst*, en in *zyn Aantekening*. daarby doende, dat hy ook Prooft van Aken en The-saurier van Brabant geweest zy. In het voorby-
gaad

(1) [K. O. tom. 4. pag. 78.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

gaan moeten wy desen aangaande twee mislagen aanmerken. De eerste is van *Slichtenborst in de Geldersche Geschiedenis ix. boek pag. 209.* alwaar hy van desen eenen Proost Johan van Buuren twee maakt, als een van Aken, en een van onse L. vrouw in 't Sticht van Utrecht, daar *Pontan. in Hist. Gclr. lib. ix. pag. 419.* welken hy vertaakt, in het eenvoudig getal gewag maakt van den *Praepositus Aquensis ac Divae Virginis athenesicos Trejectensis.* De tweede mislag is begaan in de *Beschryv. van 's Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 218.* alwaar de woorden *Praepositus Aquensis,* die by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* voorkomen, verkeerdelyk overgofet worden *Proost van Oudewater,* in plaats van *Aken.* In het jaar 1423. heeft Johan van Heinsberg, Bisschop van Luyck, by de Canoniken van Utrecht aangehouden, dat zy desen Johan van Buuren tot Bisschop van Utrecht, in plaats van den overledenen Frederik van Blankenheym, wilden verkiesen: dogzyn verzoek is van geen gevolg geweest. *Heda pag. 284.* Hy is gesneuveld binnen Cuylemburg op den xxiii. Januarius des jaars 1428. *Matthaeus Analect. tom. vi. pag. 286. Pontan. Hist. Gclr. lib. ix. pag. 435.* en andere.

COENRAAD VAN DIEPHOLT was een zoon van Jan Graaf van Diepholt, (een broeder van Rudolph van Diepholt, Bisschop van Utrecht) wiens moeder was Geertruyd Gravin van Ritberg, en van Margareta, dochter van Coenraad Graaf van Oldenburg. Siet *Hamelmann. Oper. Genealog. Hist. pag. 377.* Hy is op het achtiende jaar zyns ou-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

ouderdoms Prooft van Sinte Marie geworden in het jaar 1428. by *Mattbaeus ad Anonym. de Belho Covord. pag. 128.* waaruyt blykt, dat dese Coenraad de opvolger van Johan van Buuren geweest zy, en niet *Henricus Raefius*, die de Prooftdye in het jaar 1430. soude beseten hebben, gelyk *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 218. ons opgeeft. Tot dese dwaling heeft oorzaak gegeven *de Geschr. Lyst van Buchel*: in welke achter Johan van Buuren volgt *Hew. Rbaefius Praepostus (S. Mariae) 1450. Teschenmak. in Annal. Cliv. 180.* en dan verders: *Burano succedit ex Capituli electione Conradus Diephold, vir nobilis. Buchel* heeft willen te kennen geven, dat volgens *Teschennacher* Henrik Rhaefius op het jaar 1450. Prooft van Sinte Marie geweest zy, dog dat Diephold na het overlyden van Jan van Buuren (die 1428. gestorven is) door het Capiteltot Prooft gekooren werd. Hieruyt blykt, dat verkeerdelyk in *de Beschryv. van 't Bisdoms Raefius* gestelt word Prooft geweest te zyn in het jaar 1430. in plaats van 1450. en nog, dat hy te onrecht gesegt word in van Buurens plaats gekomen te zyn door verkiefing van het Capitel; 't geen *Buchel* van Diepholt getuygt had. Wat nu de plaats van *Teschennacher in Annal. Cliv. pag. 180. of pag. 187. van de laatste uyngaaf,* aangaat, het komt my waarschynelyk voor, dat of *Teschenn.* een onleefbaar afschrift der stichtinge van twee geestelyke huysingen, die hy daar vermeld, in handen hebbende, te onrecht *ab Henrico Raefio pio Praeposito S. Mariae Trajectensi,* in plaats van *ab Henrico Raescopio Praeposito &c.*

fal

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

sal gelezen hebben, of liever dat de drukkers dus gedwaalt hebben; om dat *Teschenn. pag. 285. of pag. 313. in de nieuwe druk*, van de twee selve geestelyke gebouwen sprekende, den Prooft uyt-druckelyk *Henrik Raescoop* noemt; van wien wy aanstonds handelen fullen. Om nu tot Diepholt weder te keeren, hy werd Dom-Canonik den xiii. Maart des jaars 1429. Canonik van Sinte Marie den 1. October des jaars 1430. Prooft van Sint Lebuinus kerk te Deventer den iii. Maart 1431. en is ook Prooft te Osnabrug geweest. Hy heeft omtrent het jaar 1440. van de Prooftdye en Canonikale Prebende van Sinte Marie afstand gedaan, en is eyndelyk in het jaar 1456. Bischop van Osnabrug geworden; wanneer hyzyne Prebende in het Dom-Capittel overgeeft, en sterft den xxii. Mey des jaars 1482. *Aanteken. van Brock*, en *Dianbar in 't Kerkel. en Wereld. Deventer pag. 327.* By *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Ecclesj.* word dese *Coenraad* t'onrecht overgeslagen, en in desselfs plaats vermeld *Rudolph van Diepholt*. Gelyk ook in *de Beschryv. van 't Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 218. dese *Coenraad* verkeerdelyk tweemaal gemeld word, eens voor Johan van Buuren in het jaar 1413. en daarna op desen tyd, sonder uyt-drucking van het jaar.

JOHAN VAN LEUVEN word gesegt in de besitting der Prooftdye van Sinte Marie geweest te zyn in het jaar 1429. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Ecclesj.* en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (2) tom. 1. pag. 218. Dog ofhy immermeest Prooff

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

(2) [K. O. ibidem.]

Prooft geweest zy, twyffel ik grootelyks. Ten minsten syner word in *Zekere Geschr. Lyst*, en in *de Geschr. Lysten van Brock*, en *van Buchel* niet gedacht. Insgelyks heeft *Brock* in zyne *Aanteken.* wel getuygt, dat hy in het jaar 1426. eene Canonikale Prebende in den Dom bequam, en in de maand December des jaars 1438. overleden zy, maar van de Proofstye van Sinte Marie meld hy niets.

HENRIK RAESCOP, Doctor in de Canonyke Rechten, word by *Teschenn. in Annal. Cliv. pag. 313.* genaemt *Udenbeimensis*, dat is; geboortig van Udenheim, of Udem, zynde eene kleyne Stadt in het Hertogdom Kleef: dog volgens *Zekere Geschr. Lyst*, en volgens *de Geschr. Lyst van Brock* was hy oorspronkelyk uyt het Bisdum van Osnabrug. Hy word Canonik in den Dom den xxxi. Augustus des jaars 1419. Thesaurier of schat-meester dier kerke den iv. Augustus des jaars 1432. Canonik van Sinte Marie den xxvii. Octoberdeselven jaars; en is in de besitting der Proofstye van Sinte Marie gestelt in het jaar 1440. volgens *de Aantekening*; en *de Geschr. Lyst van Brock*; met wien *Zekere Geschr. Lyst*, *de Geschr. Lyst van Buchel*; en *de Besch. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1: pag. 218.* overeenstemt: Alleen *Mastbaeus in Praefat. de Fundas. Eccles.* wil; dat hy al in het jaar 1436. Prooft geweest zy: Hy word vermeld op het jaar 1456. by *Teschenn. in Annal. Cliv. pag. 187. en 313.* Hy heeft afstand gedaan van de Prebende in Sinte Marie op den xix. Mey des jaars 1440. van de Proofstye dier kerke in het jaar 1452; en is gestorven in het jaar 1455. *Brock* in zyne *Geschr.*

(1) [K. O. tom. 2, pag. 55.]

fcbr. Lyst, en *Zekere Gefcbr. Lyst*. en wel op den xxii. Januarius van dat jaar, volgens *de Aante-ken. van Brock*, de *Gefcbr. Lyst van Buschel*, *bes Dood-boek van Mariendaal*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 437.* in *Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Beschryv. van 's Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 219.*

ADOLPH VAN RUTENBERG heeft door afftant van Henrick Raescop de Prooofdye van Sinte Marie bekomen in het jaar 1452. volgens *de Gefcbr. Lyst van Brock*. Hy komt als Prooofst voor in het jaar 1455. by *Matthaeus Analect. tom. 11. pag. 432.* in het jaar 1459. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 896.* in het jaar 1484. by *Matthaeus Analect. tom. 1. pag. 392.* alwaar ook zyn natuurlyke zoon, mede *Adolph van Rutenberg* genoemd, vermeld word. Sonder byvoeging van het jaar-getal, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 573.* Hy is overleden in het jaar 1494. volgens *de Gefcbr. Lyst van Brock*. en wel op den vi. September, volgens *het Dood-boek van het Convent van Witte-vrouwen*, de *Gefchreue Lyst van Buschel*, en de *Beschryving van het Utrechts Bisdom (2) tom. 1. pag. 219.* Hier van verscheelt *de Lyst van den Heer Hessel*, waarin hy gefegt word gestorven te zyn den vi. December, en op den x. September van het voorgaande jaar 1493. van dese waardigheid ten behoeve van zyns broeders zoon, waarvan aanstonds volgen sal, afstand gedaan te hebben. Hy is begraven in de kerk van Sinte Marie, alwaar op zyn fark dit Latynsche graf-schrift

uyt-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

(2) [K. O. ibidem.]

uytgehouden staat: *HIC IACET SEPULTVS VENERABILIS ET EGREGIVS VIR, DOMINVS ADOLPHVS DE RVTENBERG, PRAEPOSITVS ET ARCHID. O. BIIT ANNO MCCCCXCIII. VI. SEPT.* als mede dit Duytsche: *HIER LETT BEGRAFEN H. ADOLPH VAN RUTENBERG, PROOST EN ARCHIDIACON DIESER KERCKE IN 'T IAER ONS H. MCCCCXCIII. OP TEN SESTEN DAG VAN SEPTEMBER.* Hieruyt schynt te volgen, dat hy de Prooftdye tot zynen doot beseten, en aan zyn neef niet afgegaan heeft.

ADOLPH VAN RUTENBERG, een broeders zoon van den voorgaanden Adolph van Rutenberg, is zynen gemelden oom in de Prooftdye van Sinte Marie opgevolgt in het jaar 1495. volgens *Zekere Geschr. Lyst*, en de *Geschr. Lyst van Buchel*: of in het jaar 1493. volgens de *Lyst van Hessel*. Hy word als Prooft gevonden in het jaar 1496. by *Matthaeus Analect. tom. 1 v. pag. 466.* word Canonik van Sinte Marie den XXI. Junius des jaars 1515. is gestorven in het jaar 1521. *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en *Zekere Geschr. Lyst.* en wel op den xx. Augustus. *De Geschr. Lyst van Buchel*, en de *Beschryv. van 't Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 219.* Hy is begraven in de kerk van Sinte Marie. *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.*

JOHAN ALBERT, een zoon van Frederik, Mark-graaf van Brandenburg Anspach en Bareith, die een broeder was van Johan Keurvorst van Brandenburg, wiens moeder was Anna, des Keurvor-

(2) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

vorstens van Saxon dochter, en van Sophia des Konings van Polen dochter, wier moeder was Elifabeth van Oostenryk, gebooren den xx. September des jaars 1499. is Prooft geworden in het jaar 1521. *De geschr. Lyst van Brock, en Zekere Geschr. Lyst.* Hy word ook gemeld op het jaar 1522. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Men vind in *de Lyst van Heusel* aange-tekent, dat hy genoodsaakt soude geweest zyn, sig van dese waardigheid te ontdoen: sonder nogtans de reden daar van te melden. Hy is in het jaar 1545. Aarts-Bischop van Maagdenburg geworden, en overleden den xvii. Mey des jaars 1551.

JOHAN SLACHECK, geboortig uyt Westphalen, is Canonik van Sinte Marie geworden den ii. Januarius des jaars 1522. Prooft dier kerke in het jaar 1523. *De Geschr. Lyst van Brock, en Zekere Geschr. Lyst.* Men vind hem als Prooft vermeld in het jaar 1528. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 859.* en in *Hes Batav. Sacr. (1) tom. II. pag. 566.* alwaar hy verkeerdelyk *Johannes Sfackerk* genoemd word. In het jaar 1529. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 789.* Hy is Dom-Prooft geworden den i. Junius des jaars 1530. Siet boven pag. 39. Hierop na Rome gereyft zynde, en de bevestiging in dit ampt van den Paus bekomen hebbende, heeft hy den xxv. Augustus des jaars 1530, van de Prooftdye van Sinte Marie ten behoeve van Antony Perenot afstand gedaan. *De Geschr. Lyst, en de Aanteken. van Brock, en Matthaeus in Praefat. ad Fundat. Eccles.*

ANTONY PERENOT, een zoon van Nico-

laas

(1) [K. O. tom. I. pag. 328.]

laas Perenot Heer van Granvelle, Cancellier en geheime Raad van Keyser Karel den vyfden, en van Nicole de Benevolte, een broeder van Carel Perenot Prooft van Sint Jan, van wien wy *boven pag. 202.* gehandelt hebben, is door afftand van Johan Slacheck op den xxv. Augustus des jaars 1530. in de besitting der Prooftdye van Sinte Marie gestelt, wanneer hy, volgens 't getuygenis van *Brock in zyne Geschr. Lyst*, nog maar veertien jaaren oud was. Dog *Valer. Andreas Desfelius in Bibl. Belg.* stelt; dat hy op den 1. September des jaars 1517. te Besançon soude gebooren zyn, en dan soude hy nog geen dertien jaaren oud geweest zyn, als hy tot Prooft aangestelt werd. Hy word den v. April des jaars 1532. Canonik van Sinte Marie; is in het jaar 1539. Bisshop van Atrecht geworden; en in de maand Julius des jaars 1560. door Paus Pius devierde tot Cardinaal verkooren: eyndelyk is hy door Koning Philip de tweede aangestelt tot Aarts-Bisshop van Mechelen en Primaat van geheel Nederland: van welke waardigheid hy besit genomen heeft den xxi. December des jaars 1561. Siet *Strada de Bell. Belgic. Decad. 1. lib. 11. pag. 68. Grand Theatr. Sacré de Brabant tom. 1. pag. 17. Haraei Annal. Brab. tom. 11. pag. 6.* Hy is in de geschiedenissen van Nederland seer bekent, en word voor de voornaamste oorsaak der beroertens, aldaar onder Philip den tweeden ontstaan, gehouden. Zyne afbeelding beschryft ons *de Schryver van het Leven van Prins Willem de eerste* 't 3. Boek op 't eynde. De Prebende in het Capittel van Sinte Marie heeft hy den xxv. Februarius des jaars 1561. aan Wibrandus Ayta de Zuichem, neef van den President Viglius

Zuichemus, en de Proofstye van Sinte Marie op maandag den xii. September van het jaar 1561. aan zynen boesem-vriend Morillon, die volgt, afgeftaan. *Brock in de Geschr. Lyst.* Hy sterft te Madrid den xxi. September des jaars 1586. in het lxx. of lxx. jaar van zynen ouderdom. *Val. Andreas Dessel. in Bibl. Belg. Het Groot Algemeen Woorden-boek*, en de verdere schryvers aldaar aangehaalt.

MAXIMILIAAN MORILLON, geboortig van Leuven, een zoon van Guido Morillon en van Elisabeth van Mil, word Canonik in het Dom-Capittel t'Utrecht den x. Februarius des jaars 1551. doch heeft den 1. Februarius des jaars 1552. van dese Prebende wederom afstand gedaan. Hy is naderhand door Koning Philip den tweeden tot Prooft van Sint Pieter te Aire in Artois aangesteld, en heeft door afstand van Perenot de Proofstye van Sinte Marie bekomen op maandag den xxi. September des jaars 1561. *Brock in zyne Geschr. Lyst.* Dog andere, als *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en de *Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1) tom. 1. pag. 220. brengen zyne aanstelling tot Prooft van Sinte Marie op het jaar 1562. Hy doet afstand van dese waardigheid op den xii. September des jaars 1570. *Brock in de Geschr. Lyst.* Hy is door Koning Philip den xxxi. Maart des jaars 1582. benoemt tot Bisschop van Doornick, word in die waardigheid ingeweyd in de maand Augustus des jaars 1583. en neemt besit van dit Bisdom den xv. September desfelven jaars. Hy sterft den xxvii. Maart des jaars 1586. oud zynde om-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

omtrent LXVII. jaaren, en word begraven in het Choor van zyne Bisschoppelyke kerk. Siet *Sanders Flandr. Illustr. tom. III. pag. 450. Le Grand Theatre Sacré de Brabant tom. 1. pag. 15.*

JOHAN FONCK, of VONK, der beiden Rechten doctor, geboortig van Amersfoort, is door afstand van Morillon tot de besitting van de Prooffdye toegelaten op den XII. September van het jaar 1570. *De Geschr. Lyst van Brock.* Maar by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* word hy gesegt Proofft geworden te zyn op den XVII. September van hetzelfde jaar. Dese plaats van Matthaeus is aangehaalt in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (1) tom. 1. pag. 220.* dog aldaar is verkeerdelyk *de XVII. van December*, in plaats van *den XVII. van September*, vermeld. Hy heeft verscheyde andere eerampten bekleedt, en is in groote gunst by Philip den tweeden Koning van Spanje geweest. Siet *Verboeven in Brevi Rer. Amorj. Descript. cap. v. by Matthaeus in Rer. Amorsors. Scripturis pag. 50.* Alwaar hy gesegt word gestorven te zyn binnen Monson in Arragon in de maand October van het jaar 1585. en wel stierf hy den x. October N. St. *de Geschr. Lyst van Brock.* Siet ook *Bor Nederl. Hist. xx. boek pag. 650.*

JOHAN SPITZNAS word gesegt Proofft van Sinte Marie geweest te zyn in het jaar 1585. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom (2) tom. 1. pag. 220.* dog hy word niet gemeld in *Zekere Geschr. Lyst*, nog by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Siet onder den volgende.

JOOST

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.] (2) [K. O. ibidem.]

JOOST VAN WITTENHORST, een zoon van Henrick van Wittenhorst, Land-Drost van het Hertogdom Cleef, wiens moeder was Jofina van Wees, en van Ulanda van Maschareel, word door de Staten 's Lands van Utrecht aangestelt tot Prooft van Sinte Marie den xxx. Junius des jaars 1592. volgens *Zekere Geschr. Lyst.* en is in de besitting dier waardigheid gestelt den v. September des jaars 1592. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy word nogtans al op den xxvi. Januarius des jaars 1579. als Prooft gemeld in *zecker instrument*, by *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 144.* Waarayt men soude moeten besluyten, of dat Fonck voor zyn' doot van de Prooftdye afstand gedaan heeft, of dat hy, als houdende de party van den Koning van Spanje, daarvan afgefet zy, en dat niet Johan Spitznas, maar Joost van Wittenhorst, hem in die waardigheid opgevolgt zy.

JOHAN VERHEUL word gesegt de Prooftdye bekomen te hebben den xiii. September des jaars 1618. by *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 220. of in het jaar 1617. volgens *de Lyst van den Heer van Hessel.* Hy is overleden in de maand Augustus van het jaar 1619.

JOHAN ADOLPH VAN RENESSE was een zoon van Johan Baptist van Renesse, wiens moeder was Alida van Bronkhorst van Batenborch, en van Adriana van Twickelo, Vrouwe van Eerde, wier moeder was Anna van Averhagen; zulcks dat dese en Willem van Renesse Deken van

Oud-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

Oud-Munster, *bovenpag.* 130. vermeld, broeders zoonen geweest zyn. Hy heeft door begeving der Ridderfchap's Lands van Utrecht eene Canonikale Prebende in de kerk van Sinte Marie bekoomen den vii. Julius des jaars 1606. word in het bezit der Prooffdye dier kerke gefet den xxviii. Februarius des jaars 1620. *Matib. in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy heeft eerst zyn Canonikaat afgeftaan den v. September des jaars 1634. en naderhandt de Prooffdye den xii. April des jaars 1636. Siet van hem verder *Hoogstratens Groot Woordenboek in de letter R. bladz.* 67.

ADRIAAN PLOOS VAN AMSTEL, Heer van Oudegeyn, Lievendael, Tienhoven, 't Geyn, een zoon van Gerard Ploos van Amstel, wiens moeder was Brienen, en van Catharina van Leeuwen, wier moeder was Sonnevelt, word Canonik ten Dom den xvii. Mey des jaars 1605. Hy is den xxxi. Mey des jaars 1610. aangestelt tot Ge-eligeerde Raad in het eerste Lidder Staten's Lands van Utrecht, en door Prins Maurits, als Stadhouder, den xix. Junius N. St. goedgekeurd. Hy word Prooff van Sinte Marie den xii. April des jaars 1636. en is in de besitting van de Prooffdye gestelt den xv. Julius desfelven jaars. *Matib. in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy is gestorven den xii. Maart des jaars 1639. Van hem kan men ook nasien *bet Utrechts Placaat-boek. tom. 1. pag.* 200. alwaar meer andere waardigheden, door hem beseten, opgetelt worden.

HENRICK SCHAAP VAN DEN DAM, een zoon van Henrick Schaap van den Dam, wiens moeder was Agnes van Egten, en van Lutgarda van Voorft tot Grimbergen, wier moeder

LYST DER PROOSTEN

der was Hermanna Mulart, word Canonik van Sinte Marie den III. November des jaars 1620. is in het besit van de Prooofdye gekomen den 11. Mey des jaars 1645. *Matthaeus in Praefat. de Fundat. Eccles.* Hy word gemelt in het jaar 1658. by *Matthaeus de Jure Gladii pag. 158.* Hy heeft zyn Canonikaat afgestaan den VII. Februarius des jaars 1662.

JAN LOUIS GODIN, Heer van Maarfenbroek, Duyvendyk, enz. een zoon van David Godin, wiens moeder was Cornelia Malapert, en van Margareta van Vosbergen, wier moeder was Margareta van Panhuis, werd Canonik van Sinte Marie den v. Januarius des jaars 1663. en is in de besitting van de Prooofdye dier kerke gestelt den XI. Mey 1674. word door Willem den III. Prins van Oranje, als Stad-houder, aangestelt tot Ge-eligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht den xxxi. Maart des jaars 1685. Hy sterft den xxvii. Maart des jaars 1688. en word begraven in de kerk van Sinte Marie, waar zyn wapen-bord met dese seltien quartier en het volgende opschrift opgehangen is:

<i>Godin.</i>	<i>Vosbergen.</i>
<i>Malapert.</i>	<i>Panhuis.</i>
<i>Vivien.</i>	<i>Noordboek.</i>
<i>La Faille.</i>	<i>Hoofman.</i>
<i>Creton.</i>	<i>Pot.</i>
<i>Bebault.</i>	<i>Du Bois.</i>
<i>Malapert.</i>	<i>Zuydland.</i>
<i>Capelle.</i>	<i>Daelberg.</i>

MEMORIAE VIRI NATALIVM SPLENDORE
DIGNITATE ET VIRTUTE ILLUSTRIS,
IOHANNIS LYDOVICI GODIN,

MAAR-

MAARSEN BROECKII ET DVVEDIKII DOMINI,
 PRAEPOSITI, ARCHIDIAconi, ET CANONICI
 AD MARIAE, PRAEPOT. PATRIBUS PRIMI
 ORDINIS HVIVS DIOECESIOS ADSCRIPTI,
 FRATRES ET SOROR H. M. P.

Θ. D. XXVII MARTII, CIOCLXXXVIII.

ANNO AETATIS XLIX.

Siet ook van hem *Het Utrechts Placaat-boek tom. 1.*
pag. 211.

COENRAAD TRAJECTINUS BORRE
 VAN AMERONGEN, Heer van Koninxvry,
 en na het overlyden van zyn vader ook van Sandenburg, een zoon van Dirck Borre van Amerongen, wiens moeder was Nicolaa van Baexen, en van Anna Adriana Benting tot Diepenheim, wier moeder was Anna van Bloemendael, is in de besitting der Prooſtdye gestelt op den xxiv. Julius des jaars 1688. Naderhand, den xiv. November des jaars 1709. in het Lid der Heeren Edelen en Ridderſchap des lands van Utrecht beschreven wordende, heeft hy dese Prooſtdye in handen van Haar Ed. Mo. gestelt, om haar welgevallen met deselve te doen. Siet *Het Utrechts Placaat-boek tom. 1. pag. 319.* Hy sterft den x. Maart des jaars 1710. en word begraven in de Buurkerk, daar zyn wapen-bord met dese sestien quartieren en het volgende opschrift hangt:

Borre van Amerongen.

Baex.

Daerl.

Zuylen van de Haer.

Pallaas.

Zuylen van Harmelen.

Wassenaar van Duvenvoorde.

Schagen.

Bentuck.

Bloemendael.

Ittersum.

Millum.

Ittersum.

Vaeck.

Westerholt.

Vack.

PRAE-

256 PROOSTEN VAN SINTE MARIE.

PRAENOBILI ET GENEROSO VIRO,
CONRADO TRAIECTINO
BORRE AB AMERONGEN,
DOMINO DE SANDENBURG,
KONINXVRY, ETC. ILLVSTRI BV S
AC PRAEPOTENTIBVS TRAIIE-
CTINAE REIPVBLICAE PROCERIBVS
EX EQVESTRI ORDINE ADSCRIPTO,
DEFVNCTO DIE X. MARTII MDCCCL

MAURITS LODEWYCK GRAVE VAN
NASSAU, Heer van Driebergen, een zoon van Wil-
lem Adriaan Grave van Nassau, Heer van Odyck,
enz. wiens moeder was Elisabeth Gravin van Hor-
nes, en van Elisabeth van der Nisse, wier moe-
der was Elisabeth van Alteren, is in het besit der
Proofstye gestelt den xiv. November des jaars
1715. die hy nog tegenwoordig besit.

N. B. Onder de Proosten van Sinte Marie be-
hoort nog GISELBERT TORREKIN, van
wien *Matthaeus de Fundas. pag. 116. gewaagt*. Hy
word *Correkyn* genaamt in *de Geschr. Lyst van
Brock*, en gesegt overleden te zyn den 11. April,
sonder bygevoegt jaar-getal: zulks dat men hem
met sekerheid op zyn nette rang niet plaetsen kan.
Het is buiten twyffel een mislag, die in *de Be-
schryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 220.* be-
gaan is, wanneer men hem aldaar tuschen Renesse
en Ploos van Amstel gestelt heeft. Want dat hy
tot hooger tyd moet gebracht worden, geeft zyn
naam, waar mede ten tyde van gemelte Renesse
niemant genoemd werd, genoegzaam te kennen.

LYST

(1) [K. O. tom. 2. pag. 55.]

L Y S T

DER DEKENEN VAN HET CAPITTEL VAN SINTE MARIE.

HERMAN word als Deken van Sinte Marie vermeld in het jaar 1108. by *Brock in zyne Geschr. Lyst*. Dog *Buchel in zyne Lyst*, die hem onder de Dekenen van dese kerk overstaat, wil, dat hy op hetzelfde jaar 1108. Deken van de kerk van Sint Pieter geweest zy.

OTTO komt als Deken voor in het jaar 1117. in de *Lyst van Buchel*, en in de *Beschryv. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 221. in het jaar 1118. by *Buchel ad Hedam pag. 152.* en by *Lindeborn in Hist. Episcop. Daventr. pag. 196.* in het jaar 1119. by *Brock in zyne Geschr. Lyst*. Wy hebben boven pag. 158. gezien, dat *Buchel in zyne Geschr. Lyst* ook van een Deken der kerke van Sint Pieter, die den selven naam draagt, op het gemelde jaar 1118. gewaagt: dog wy hebben aldaar by gissing gestelt, dat hy te onrecht vermeld zy.

ARNOLD heeft niet lang daarna de Dekanye bekomen. *Buchel ad Hedam pag. 201.* heeft ons een' brief gegeven, die gesegt word van het jaar 1125. waar in *A. S.* als Deken van Sinte Marie voorkomt, dat mischien iemand van desen *Arnoldus* soude willen uitleggen. Dog aldaar is een drukfout

(1) [R. O. tom. 2. pag. 56.]

fout begaan, en moet men MCCXXV. lezen in plaats van MCXXV. en dan door de letters *A. S.* verstaan *Andreas*, die op het jaar 1225. Deken deser kerk geweest is, gelyk wy op zyn tyd sien sullen. Dit is seker, dat Arnold Deken deser kerke geweest zy in het jaar 1131. als blykt uit een brief by *Buchel ad Hedam pag. 162.* en uyt een andere by *Lindeborn in Hist. Episc. Davenr. pag. 441.* Tot ditselve jaar moet ook gebracht worden een andere brief by den selven *Buchel ad Hedam pag. 161.* alwaar men voor MCXXX. lezen moet MCXXXI. gelyk dat de negende indictie, die op het jaar 1131 inviel, en meer andere kentekenen der tydrekening, in dien brief voorkomende, uytwyzen. Ook heeft *Matthaeus de Jure Glad. pag. 360.* dese selve brief uit een anderhandschrift uytgegeven, waarin uitdrukkelyk het jaar MCXXXI. gemeld word. Siet *boven pag. 8.* Hy word weder als Deken vermeld by *Matthaeus in Analect. tom. VI. pag. 75.* en in *de Oudbed. van Vriesl. (1) tom. 1. pag. 472.* in het jaar 1138. by *Brock in zyne Geschr. Lyst.* in het jaar 1139. by *Buchel ad Hedam pag. 160.* in het jaar 1151. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschbr. van het Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 221.*

RUDOLPH komt als Deken van Sinte Marie voor in het jaar 1155. by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 120.* in het jaar 1156. by *Matthaeus de Nobilit. pag. 456.* in het jaar 1157. in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (3) tom.*

(1) [K. O. tom. 5. pag. 118.]

(2) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

(3) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

tom. I. pag. 221.

JORDAAN, dewelke in het jaar 1164. Prooft van Oud-Munster geweest is, als wy *boven pag. 87.* gezien hebben, was ook op datfelve jaar Deken van Sinte Marie, volgens *de Aantekeninge van Brock in zyne Gefchr. Lyst*: dat ik ook bevestigd gevonden heb in *Zekere Gefchr. Lyst*.

GOCELIN, onder de Prooften van Oud-Munster in het jaar 1176 gemeld, (siet *boven pag. 88.*) word ook ter felfer tyd als Deken van Sinte Marie opgegeven by *Brock in zyne Gefchr. Lyst*. Hiermede komt overeen *Zekere Gefchr. Lyst*, in welke aangetekend is, dat *Gofelinus* op het genoemde jaar Prooft van Sint Salvator, en Deken van Sinte Marie ten tyde van Bifchop Godefried geweest zy.

REMBOLD, mogelyk ook die geene, die wy gezien hebben, dat in het jaar 1200. Prooft defer kerke geweest zy, word als Deken van Sinte Marie vermeld in het jaar 1196. by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 383.*

HENRICK word als Deken gevonden in het jaar 1200. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Coörd. pag. 134.* in het jaar 1203. by *Brock in zyne Gefchr. Lyst*, en in *Zekere Gefchreve Lyst*. in het jaar 1204. by *Heda pag. 189.* in het jaar 1207. by *Lindeborn in Hift. Episc. Davenr. pag. 73.* en in *de Befchr. van het Devenr Bisd. (1) tom. 11. pag. 132.* in het jaar 1208. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Coörd. pag. 129.*

ANDREAS komt ons als Deken van Sinte Marie

(1) [K. O. tom. 6. pag. 457.]

rie voor in het jaar 1220. in een brief staande in *het Utr. Placant-boek tom. 3. pag. 49.* in het jaar 1225. by *Buchel ad Hedam pag. 201.* alwaar door vergisfing der drukkers *MCXXV.* in plaats van *MCCXXV.* verkeerdelyk staat, gelyk wy boven pag. 258. onder den Deken Arnold reots aangemerkt hebben. Hy word ook op hetzelfde jaar 1225. vermeld by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 425.* in het jaar 1226. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Covord. pag. 161.* in het jaar 1227. by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Covord. pag. 160.* in het jaar 1228. by *Buchel ad Hedam pag. 203.* by *Matthaeus ad Anonym. de Bell. Covord. pag. 163.* en in *de Onuytgegeve Statuten deser Kerke pag. 48.* in het jaar 1230. by *Matthaeus Analeft. tom. vi. pag. 23.* in het jaar 1231. by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 384.* in de jaaren 1237. en 1238. by *Broek in zyne Gefchbr. Lyst.* in het jaar 1255. in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 221.* Dog in dit laatste moet een misflag begaan zyn, alsoo de Dekanye al voor dat jaar door den volgende Deken befeeten geweest is.

ENGELBERT word als Deken gemeld in het jaar 1248. in *de Onuytgegeve Statuten deser Kerke pag. 49.* in het jaar 1266. by *Broek in zyne Gefchbr. Lyst.* en in *Zekerè Gefchbr. Lyst.* in het jaar 1267. in *de Lyst van Buchel.* en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (2) tom. 1. pag. 221.* Hy is gestorven den xi. Junius, sonder dat'er 't jaar bygevoegt is, by *Matthaeus de Fundat. Ecol. pag. 89.* of op den xvi. Junius, by *Broek. in zyne Gefchbr. Lyst.*

NI.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

(2) [K. O. ibidem.]

NICOLAUS DE VELDE word op dese plaats onder de Dekens deser Kerke getelt, en gesegt gestorven te zyn den 1. December, sonder dat het jaar-getal gemeld word, by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en in *Zekere Geschr. Lyst*. Dog in *de Lyst van den Heer Hessel* staathy wat lager voor Ernst van Lichtenberg geplaatst.

LAURENTIUS ADAM word op dese plaats onder de Dekens van Sinte Marie getelt, en gesegt gestorven te zyn den xxviii. December zonder bygevoegt jaar-getal, by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en in *Zekere Geschr. Lyst*.

HENRICK word als Deken gemeld in het jaar 1293. by *Matthaeus in Fundat. Eccl. pag. 152.* in het jaar 1294. by *Matthaeus de Nobilis. pag. 830*. Achter desen Hennik worden in *de Lyst van Buschel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 221.* ook als Dekens deser kerk gebracht Hebert in het jaar 1294. en Henrick van Tegelen in het jaar 1312. Hoewel in *de Lyst van den Heer Hessel* op het jaar 1286. Huybert van Amerfoort, en op het jaar 1313. Henrick van Tegelen als Dekens gebracht worden. Maar het schynt my toe, dat wy de Proostdye deser kerke bekleedt hebben, gelyk zy ook onder de Proosten geplaatst zyn.

ERNST VAN LICHTENBERG was Deken van Sinte Marie in het jaar 1321. op welk jaar hy vermeld word in *de Onvergeve Statuten deser kerke pag. 26.* en by *Matthaeus in Analest. tom. III. pag. 445.* alwaar door eene drukfout het jaar 1327. gemeld word. in het jaar 1322. by *Matthaeus in Analest. tom. 1. pag. 192.* Hy is gestorven den 1v.

Junius

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

Junius des jaars 1325. volgens *Zekere Geschr. Lyst*, en *Brock in zyne Geschr. Lyst*.

RUDOLPH word onder de naam van *Rudolph gefegt Borgrave* als Canonick van Sinte Marie vermeld in het jaar 1321. by *Matthaeus de Nobil. pag. 786.* als Deken. dier kerke in het jaar 1326. in *de Onuytgegeve Statuten deser kerke pag. 77.* in het jaar 1330. by *Matthaeus de Nobilis. pag. 775.* Hy word ook genoemd *Rudolph Burggrave*, en *Rudolph van der Burgh* by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en in *Zekere Geschr. Lyst*. Doch in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd. (1) tom. 1. pag. 221.* word hy genoemd *Roelof van den Bergb*; en gefegt deselve te zyn, die ook genoemt word *Ro. Borghovi*. Hy is gestorven den xx. Mey des jaars 1333. volgens *Zekere Geschr. Lyst*. Hy komt als dood voor in dat jaer des Sondags naa *Martini Translatie*, welke Heylige dag komt op den iv. Julius, in *de Onuytgegeve Statuten deser kerke pag. 9.* Maar in de meermalen gemelde *Lyst van den Heer Hefels* worden nog als Dekens genoemt *Andreas* in het jaar 1328. en *Rudolph de Castro* in het jaar 1329. Alhoewel nu de laatste deselve schynt te zyn met den gemelden *Rudolph van der Burch*, so blyft het echter onseker, hoe dese *Andreas* en *Rudolph* met den anderen te vereffenen zyn.

JOHANNES VAN SLEWYCK word als Deken vermeld in het jaar 1336. by *Duinbar Analect. tom. II. pag. 266.* en in *Het Kerkel. en Werelk. Deventer pag. 268.* daar hy *Johannes de Slewyc* genoemd word. in het jaar 1337. in *de Lyst*

van

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

van Buchel. in de jaaren 1337. en 1338. in *Zekere Geschr. Lyst*. Hy is gestorven den IX. November, sonder dat het jaar daarby gevoegt word, by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en in *Zekere Geschr. Lyst*.

JOHANNES VAN STEENWYCK, die *Johannes van Sierwyck* genoemd word in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *de Beschryv. van 't Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 221. word als Deken gemeld in het jaar 1340. by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, in *de Geschr. Lyst van Buchel*, en in *Zekere Geschr. Lyst*.

HUGO BRAEM word als Canonik van Sinte Marie vermeld in het jaar 1338. by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 605.* als Deken van diekerke in het jaar 1345. by *Matthaeus de Jure Glad. pag. 124.* in het jaar 1360. by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en in *Zekere Geschr. Lyst*. in het jaar 1362. by *Dunbar in het Kerkel. en Wereldl. Dovens. pag. 338.* Zyn testament, 't welk hy gemaakt heeft op den xiv. Maart des jaars 1364. is in druk uytgegeven door *Matthaeus in Analect. tom. II. pag. 531.* Hy is gestorven den xxi. November. *Matthaeus de Fundat. Eccles. pag. 471.* en wel in het selfde jaar 1364. volgens *de Geschr. Lyst van Buchel*, en *de Beschryv. van het Utr. Bisd.* (2) tom. 1. pag. 221. Doch aan een der pylaren van de kerk van Sinte Marie is een vooruytstekende witte steen gehegt, waar op de volgende woorden uytgehouwen zyn:

REVERENDI ET MAGNIFICI ET PRAECLARI
VIRI, DOMINI HUGONIS BRAEM I. V. D.
INSIGNIS SACRAE HUIVS AEDIS

DE.

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

(2) [K. O. ibidem.]

LYST DER DEKENEN
 DECANI EXVVIAE SARCO-
 PHAGO, QVOD INFRA
 EST, CONTINENTVR, QVI XII
 KAL. NOVEMB. M. CCC. LXIII.
 DECESSIT.

Waaruit blykt, dat hy niet den xxi. November, maar liever den xxi. October, overleden zy.

JACQB CATS, Ridder, word ons als Deken in het jaar 1380. geweest te zyn opgegeven in *de Geschreve Lyst van Buohal*, en in *de Beschv. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 221. Maar dat hy dese Dekanye niet beseten heeft; blykt oyt den volgenden, die als Deken, en voor, en in dat jaar, in echte stukken voorkomt.

PIETER VAN LEEUWENBERG, toen reekt in *de Beschryw. van het Utrechts Bisd.* (2) tom. 1. pag. 221. genaamt *Rotrus van Lubbenb.* word als Deken gemeld in het jaar 1371. by *Mausbaris in Analect.* tom. ix. pag. 239. in de jaaren 1375. en 1378. in *de Beschryw. van het Utr. Bisd.* (3) tom. 1. pag. 221. in het jaar 1385. in een *Omtygeg. Brief.* in het jaar 1386. by *Broek in zyne Geschr. Lyst.* in het jaar 1387. in *de Onuytgegeve Statuten deser kerke* pag. 65. Hy is gestorven den xiv. Julius des jaars 1393. volgens *Brock in zyne Geschr. Lyst.* en volgens *Zekere Geschr. Lyst.* werd begraven in de kerk van Sinte Marie onder een fark, waarop dit uytgehouwen was: ANNO DOMINI MCCCXCIII. IVLII OBHT DOMINVS PETRVS DE LEEUWENBERG, QVONDAM DECANVS HVIVS ECCLESIAE. CVIVS ANIMA REQVIESCAT IN PACE.

Dese

- (1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]
 (2) [K. O. ibidem.]
 (3) [K. O. ibidem.]

Defen word tot opvolger gegeven *Eoerard Foock* in het jaar 1393. in *de Lyft van Busbel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 221. maar verkeerdelyk, alsoo hy ter dier tyd Deken van Oudmunster geweest is, gelyk wy hem boven pag. 120. onder die Deken en gemeld hebben.

JOHAN WITT VAN DELFF werd Canonik ten Dom in het jaar 1390. en word gesegt Deken van Sinte Marie geworden te zyn in het jaar 1393. by *Brock in zyne Geschr. Lyft.* Men vind hem in het jaar 1406. by *Masbarus de Jure Glad.* pag. 185. alwaar hy *Johan Wyt* genesemt word. in het jaar 1417. in *de Onuytgegeve Statuten deser kerke* pag. 59. in het jaar 1423. by *Masbarus in Analect.* tom. IX. pag. 266. 269. in het jaar 1425. pag. 284. 298. Hy is een van die genen geweest, die het met Sweer van Cuytomborch gehouden hebben, en van Utrecht naar Arnheim gewoken zyn. *Masb. ibid. pag. 415.* Den xxviii. October des jaars 1433. heeft hy zyn uytterste wille gemaakt, die uytgegeven is door *Masbarus in Analect.* tom. I. pag. 363. en is gestorven den xxx. October des jaars 1434. *Masbarus de Fundat. Eccl.* pag. 102. Na zyn dood is de Dekanye eenigen tyd doorniamant beseten: want dat'er op den xviii. Junius des jaars 1435. nog geen Deken geweest zy, blykt uyt *de Onuytgegeve Statuten deser kerke* pag. 54. Te onrecht worden in *de Beschryv. van het Utr. Bisd.* (2) tom. 1. pag. 222. *Johannes de Wit* en *Johannes van Delft* als twee personen onderscheyden, en gestelt, dat de eerste in het jaar 1434. soude overleden zyn,

en

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

(2) [K. O. ibidem.]

en den tweeden in het jaar 1435. tot zyn opvolger soude gehad hebben.

JACOB DE GOYER, geboortig van Oudewater, volgens *de Lyst van Buchel*, en *de Beschryv. van het Utrechts Bisd.* (1) tom. 1. pag. 222. werd Canonik van Sinte Marie den xxv. Mey des jaars 1434. ten Dom den xxi. October desselfen jaars; en is Johan de Witt in de Dekanye opgevolgt. *Brock in zyne Geschr. Lyst.* en wel den xiii. Julius des jaars 1435. volgens *Zekere Lyst van de Dekens en Canoniken van Sinte Marie*; alwaar verders aange-tekent word, dat hy verkoren zy onder belofte en borgstelling, van geen brieven van den Paus (die hy reets den xvi. November des jaars 1434. vertoont hadde) te zullen soeken verwerven, of, verworven hebbende, sig daar mede te zullen behelpen, en de vrugten van de Dekanye niet te zullen genieten, alstentyde van zyne personelyke residentie: verders dat hy den xxii. October des jaars 1438. zyne residentie aangenomen heeft, en tot de Dekanye geadmitteert, en in het Capitittel verscheenen zy, schoon hy nog geen Capitulaar was. Hy word ook gemeld in het jaar 1440. by *Matsbaeus de Jure Glad.* pag. 170. Men segt, dat hy gestorven zy den xxii. Junius des jaars 1449. volgens *Zekere Geschr. Lyst*, en *Brock in zyne Geschr. Lyst*; die evenwel elders aange-tekend heeft, dat hy den xxii. Julius overleden zy.

NICOLAAS HENRICKZ. VAN LUYCK, of DE LEODIO, Kamerling van den Paus, word te gelyk Canonik en Deken in plaats van de Goyer den xii. October des jaars 1449. volgens de

Lyst

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

Lyst der Dekens en Canoniken van S. Marie.

GODEFRID DE WAYA, of VAN WEYE, word Canonik en Deken te gelyk in plaats vanden voorgaanden op den xix. Februarius des jaars 1451. volgens de genoemde *Lyst der Dekens en Canoniken*. Waarmede *Buchel in zyne Geschr. Lyst*, en de *Beschbr. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 222. in zo verre overeenstemmen, dat zy stellen, dat hy in het jaar 1451. Deken geworden zy. Doch *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en *Zekere Geschr. Lyst* willen, dat hy eerst de Dekanye bekomen hebbe in het jaar 1455. Hy heeft de waardigheid van Deken afgestaan den xiv. April des jaars 1458. en is Scholaster deser selve kerk geworden op den xix. April daaraan volgende.

HERMAN DROOM, Doctor in de Canonyke rechten, word Canonik van Sinte Marie den xi. September des jaars 1425. Scholaster dier kerk den v. November 1426. en Deken door afstand van Godefridus de Waya, den xiv. April des jaars 1458. aan wien hy wederom de Scholasterye afstaat den xix. April daaraan volgende. Men vind Hermannus Droom al vermeld als Deken den xxvi. Junius des jaars 1458. by *Matthaeus in Analect.* tom. ix. pag. 422. Waaron het blykt, dat *Brock in zyne Geschr. Lyst*, stellende dat hy in het jaar 1459. Deken geworden zy, een misflag begaan heeft. Hy is overleden in het jaar 1476. dog daar is verschil, op wat dach. *Brock in zyne Geschr. Lyst* meent den xxii. Junius. *Een Zekere Geschr. Lyst* segt den xxvi. Junius. Dog *Brock* stelt elders, als ook *Buchel in zyne Lyst*, en de *Beschbr. van 't Utr. Bisd.*

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

Bisd. (1) tom. 1. pag. 222. den VII Junius. Waarmede overeenstemt het volgende gedenk-schrift: dat tot zyne gedachtenis aan een pylaar van de Sinte Marie kerk geplaatst is: *ANNO DNI M. DCCC. LXXVI. DIE VII. MENS. VNII OBIT VENERABILIS MAGR HERMANNVS DROEM, DECRETORVM DOCTOR, HVIVS ECOLESIAE DECANVS, SEPVLTVS IN MONASTERIO CISTERCIENSIS ORD. APVD ISSELSTEYN, QVI VNDAVIT SINGVLIS DIEBV, QVANDO PVLSATVR AD PRIMAS, VNAM MISSAM IN HOC ALTARI PER CHORI SOCOS DICENDAM, IN QVA SI OPVS NEGLIGENS REPERIATVR, PRO POENA DVPLVM, QVANTVM EO DIE PERCIPERE DEBVISSET, FABRICAE SOLVERE SIT ASTRICTVS, VNDE NEGLECTA RECUPERENTVR.* Na het overlyden van Droom soude *Henrik Mincors* als Deken verkoren zyn den XIV. Junius deszelven jaars, dewelke den XII. Junius in het jaar . . . uyt eyge beweging wederom afftand heeft gedaan, volgens de *Geschr. Lyst van Buchel*, en de *Beschr. van het Utr. Bisd.* (2) tom. 1. pag. 222. Dog ik vind nergens anders van hem gewag gemaakt, waarom ik twyffel, of hy wel ooit in het besit der Dekanye geweest zy. Dit vind ik evenwel in de *Lyst der Dekens en Canoniken van Sinte Marie* aangedekend, dat hy, van Osnabrugge geboortig, in de kerk van Sinte Marie Canonik geworden zy den XXVIII. Maart des jaars 1468. Thesaurier aldaar den XI. September des jaars 1476. en overleden den XXVI. Maart des jaars 1480.

RO-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

(2) [K. O. ibidem.]

ROBERTUS DE LACU, of ROBERT VAN DEN POEL, Regtsgeleerde, is den voorseyden Herman Droom in de Dekanye opgevolgt den XII. Junius des jaars 1476. schoon hy nog geen Canonik was, maar allenig de verwagting had eene Canonikale Prebende te sullen bekomen, volgens de *Lyst der Dekens en Canoniken van Sinte Marie*. Hetwelk soo zynde, kan 'er nauwelyk voor Mianeprys boven vermeld plaats overig zyn. Hy is te Leuven gestorven den XXVI. Junius des jaars 1483. volgens de *gemelke Lyst*, en *Zekere Geschr. Lyst*. doch den XIII. Junius des jaars 1485. volgens de *Lyst van Buchel*, en de *Beschr. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 222.

BERNARD VAN TIEL, (een zoon van Jan van Tiel, een kleyn-zoon van Goswin van Tiel) die Canonik van Sinte Marie werd den X. Junius des jaars 1466. staat als opvolger van Robbert in de Dekanye vermeld by *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en in *Zekere Geschr. Lyst*. en wel op den XIII. Junius des jaars 1483. volgens de *Lyst der Dekens en Canoniken van Sinte Marie*. Hy word gemeld in het jaar 1496. by *Matthaeus in Analect.* tom. IV. pag. 466. is overleden den XX. Augustus des jaars 1514. *Matthaeus in Fundat. Eccl.* pag. 460. en werd begraven in zyne kerk van Sinte Marie, alwaar op zyn sark dit volgende uitgehouwen was. ANNO DNI MCCCCXIII. DIE VERO XX. MENSIS AVG. OBIIT VENERABILIS ET EGREGIVS VIR, DNS BERNARDVS DE TEILA, HVIVS ECCLESIAE BEATAE MARIAE VIRGINIS TRA-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

TRAIECTENSIS DECANVS ET CANONICVS, CVIVS ANIMA REQVIESCAT IN PACE. AMEN.

HENRICK VAN ZOUDENBALCH, een natuurlyke zoon van Everhard van Zoudenbalch, Canonik en Thesaurier van den Dom, en Prooff van Maffricht (die te onrecht Domprooff t' Utrecht genaamt word in *de Beschryv. van het Utr. Bisd.* (1) tom. 1. pag. 222. om dat de Schryver van dat werk in *de Lyst van Buchel* gezien had, dat hy *Praepositus Traiectensis* genoemd werd) en van Willemyntje N. word Canonik van Sinte Marie den xxvi. October des jaars 1484. naderhand in plaats van Bernard van Tiel Deken dier kerk, gelyk Brock in *zyne Geschr. Lyst* getuygt: en wel op den xxi. Augustus van het jaar 1514. volgens *de Lyst der Dekens en Canoniken dier Kerke* Hy word gemeld in het jaar 1517. by *Matthaeus in Analect.* tom. 1. pag. 282. in het jaar 1521. in *de Onuytgegeve Statuten deser Kerke* pag. 46. in het jaar 1524. by *Matthaeus de Jure Glad.* pag. 445. en *ad Anonymi B. Coörd.* pag. 122. in het jaar 1527. in *de Gemelte Statuten* pag. 81, in het jaar 1529. pag. 82. Hy heeft, tot hoogen ouderdom gekomen zynde, de Dekanye met bewilliging van het Capittel, gelyk hy beloofthad, afgestaan aan syn navolger Lethmatius in het jaar 1530. mits daar uyt behoudende eene jaarlykse inkomste van twee hondert goudguldens, volgens *Zekere Aanteekeningen van Buchel.* Schoon Brock in *zyne Geschr. Lyst* getuygt, dat hy van de Dekanye afstand gedaan heeft in het jaar 1531. waarvan het tegendeel

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

deel uit zyn opvolger blyken zal. Hy is gestorven den v. October des jaars 1531. *Matthaeus de Fundat. Eccl. pag. 466.* en werd begraven in de kerk van Sinte Marie, alwaar op zyn sark dit opschrift gestelt wierd: *OBIIT VENERABILIS VIR, DNS MAGISTER HENRICVS ZOVDENBALCH, HVIVS ECCLESIAE DECANVS ET CANONICVS, ANNO MVc. XXXI. DIE QVINTA MAII, ACTIMANNA EIVS SOROR ANNO MVc. XXI. DIE XIII. SEPTEMBRIS. REQVIESCAT IN PACE.* Waaruit blykt, dat'er een mislag in het Doot-boek van *Vrouwendael*, door *Matthaeus op de aangebaalde plaats* uitgegeven, begaan is, en zyn doot niet op den v. October, als aldaar gedaan word, maar op den v. Mey gebracht moet worden.

HERMAN LETHMATIVS VAN GOU-DA, een zoon van Hugo Lethmaat, word; door begeving van den Paus, Canonik van Sinte Marie den xx. Februarius des jaars 1523. en Deken op den xi. en xii. October des jaars 1530. volgens *de meergemelte Lyst der Dekens en Canoniken deser kercke.* Hy word gemeld in het jaar 1535. by *Matthaeus in Fundat. Eccl. pag. 147.* in het jaar 1543. in *de Omnygegeve Statuten deser Kerke pag. 82.* is gestorven op Sint Nicolaas dag den vi. December des jaars 1555. *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en meer andere. Maar in *de Besch. van het Uss. Bisd.* (1) tom. i. pag. 222. word hy gesegt te Brusfelden xviii. Februarius des jaars 1555. overleden te zyn. Wederom vind men in *de Lyst van den Heer Hessel*, dat zyn sterfdag in Januarius des jaars 1556. sou-

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

soude voorgevallen zyn. Dog, uit het geen wegens de aanstelling van zyn navolger Nieuwland gesegt zal worden, soude de Schryver van de *Beschryv. van 's Utr. Bisd.* den tyd best schynen getroffen te hebben. In *deselve Lyst van den Heer Hessel* word hem als opvolger gegeven *Adriaan van Renesse van Wulven* in het jaar 1556. die gestorven soude zyn den VII. December in het jaar 1559. en aan desen weder *Joban van de Vecht* in het jaar 1559. die, daar na Bisschop van Haarlem geworden zynde, van de Dekanye afstand gedaan soude hebben. Dog *Renesse* en van de Vecht zyn geen Dekenen van Sinte Marie, maar van den Dom geweest; alwaar zy ook vermeld staan: behalven dat ook van de Vecht noit Bisschop van Haarlem geweest zy, maar wel Nieuwland, die volgt. Van *Lethmatius* kan men verder nasien *Valer. Andr. Desfelius in Biblioth. Belg. pag. 382. Batavia Sacra* (1) tom 11. pag. 653. en *Voorberigt op het eerste deel desselfs* (2) pag. cxxx1. Ook *Walvisch in de Beschv. van Gouda* tom. 1. pag. 250.

NICOLAAS NIEULAND, of DE NOVA-TERRA, geboortig van Egmond, Bisschop van Hebron, en Wy-Bisschop t'Utrecht, (Siet de *Beschryv. van Kennemerl.* (3) tom. 1. pag. 93.) is den voornoemden *Lethmatius* in de Dekanye opgevolgt, volgens de aantekening van *Brock in zyne Geschr. Lyst*, en wel op de nominatie van Philip de tweede, Koning van Spanje; 't welk echter sonder sribbeling niet is toegegaen, gelyk af te neemmen is uyt

zeke-

(1) [K. O. tom. 1. pag. 351.]

(2) [K. O. tom. 1. Voorberigt pag. xxx111.]

(3) [K. O. tom. 4. pag. 24.]

zekeren brief, door hooggemelden Koning Philip aan de vyf Ecclesien van Utrecht geschreven, nopens het verkiefen van hunne Dekenen, den xviii. Maart des jaars 1555. die ik, uyt *bet derde Memoriam-boek's Hoofs van Utrecht pag. 6. versa, bier achter* bygevoegd heb: waarvan een stuk sonder dag of jaar te vinden is by *Matthaeus de Nobilis. pag. 192.* Hy is door Koning Philip den tweeden benoemd tot eerste Bisfchop van Haarlem in het jaar 1560. welke benoeming Paus Pius de vierde goedgekeurt heeft den xxvi. Mey des jaars 1561. waarop hy den vi. November desfelven jaars door zyn' gemachtigden besit van dit nieuwe Bisdom genomen, en eyndelyk den ii. Februarius des jaars 1562. zyne openbaare intrede te Haarlem gedaan heeft. *Beschryv. van Kennemerl. (1) tom. 1. pag. 93. 104. en 109.* Alhoewel hy sig na dien tyd het meeste in zyn Bisdom onthielt, heeft hy nog eenigen tyd de Dekanye aan sig behouden. Want hy komt nog als Deken voor op den xiv. Mey des jaars 1562. in *de Onuytgegeve Statuten deser kerke pag. 86.* Daarna heeft hy evenwol van de Dekanye afstand gedaan den xvii. September des jaars 1562. *Brock in zyne Geschr. Lyst.* Eyndelyk heeft hy ook de Bisfchoppelyke waardigheid nedergelegt in het eynde van het jaar 1569. en word gesegt te Sint Maartensdyk in Zeeland, alwaar hy het overige van zyn leven meest geseeten heeft, in de maand van Mey des jaars 1580. overleden, en te Utrecht in de kerk van Sint Servaas voor het hooge altaar begraven te zyn. *Valer. Andr. Desfelius Bibl. Belgio. Beschryv. van Kennemerl. (2)*
tom.

(1) [K. O. tom. 4. pag. 24. 28.] (2) [K. O. tom. 4. pag. 34.]
 S

tom. 1. pag. 128. 129. op zyn fark stond dit opschrift uitgehouwen. *REVERENDVS DOMINUS NICOLAVS A NOVA TERRA PRIMVS EPISCOPVS HARLEMENSIS HIC REPOSITVS. VIXIT ANN. LXX. D. VI. OB. ANN. MDLXXX. XVII. CAL. IVL.* Waaruit volgd dat hy niet in Mey, maar den xv. Junius, overleden zy.

JOHAN VAN HOGELANDE, een zoon van Caspar van Hogelande en van Agatha van Nieuwerkerk, word Canonik van Sinte Marie den xxx. Mey des jaars 1533. Thesaurier derselver kerke in het jaar 1548. en eyndelyk Deken door afstand van Nieuland, by *Brosk in zyne Geschr. Lyst*. Hy heeft de Dekanye bekomen den xxiv. en xxv. Junius des jaars 1564. dog is niet voor den xviii. September van dat jaar in de besitting derselven gesteld: wanneer hy ook betuigt heeft, door het aanneemen der Dekanye het voorneemen niet te hebben, van de Thesaurie te willen verlaten: in de meermale gemelde *Lyst der Dekan & Canoniken van Sinte Marie*. Hy word gemeld als Deken op het jaar 1564. in de *Omuytgegeve Statuten pag. 88.* Hy is ook extraordinaris Raad in het hof van Utrecht geworden in het jaar 1554. Siet het *Utr. Placaat-Boek tom. 11. pag. 1048.* Hy is gestorven den ix. December des jaars 1578. volgens *Zekere-Geschr. Lyst*. Dat ook bevestigd word door een instrument, geregistreert in het derde *Memoriaal-boek's Hoofs van Utrecht pag. 131.* versta het welk ook uytgegeven is door *Martbaeus de Nobil. pag. 647.* Dog eldaer is door eene druk offschryfsout, voor *naamidnâcht*, verkeerdelyk geschreven *namiddag*, 't welk oorzaak konde zyn, dat

iemant,

lofant, dit instrument lesende, geloofde, dat hy daags te vooren gestorven waare.

LAMBERT VAN DER BURCH, geboren te Mechelen den x. Augustus des jaars 1542. een zoon van Adriaan van der Burch, en van Barbara van Schore, word Canonik van Sinte Marie in het jaar 1555. en is Hogelands in de Dekanye opgevoigt den ix. December des jaars 1578. *Matthaeus de Nobilit. pag. 647.* want het is sekerlyk een drukfeil, dat *Veler. Andr. Desfel. in Bibl. Belg.* segt, dat hy in het jaar 1588. Deken geworden zy: door wie ook *de Schryv. van 's Utr. Bisd. (1) tom. i. pag. 223.* verleid, en in de selfde dwaling vervallen is. Kortetyd daar aan op den xxiii. Januarius des jaars 1579. werd hy tegen wil en dank genoodsaakt de vermaarde Utrechtse Unie te ondertekenen. *Matthaeus in Fundat. pag. 142. en 144.* Hierom heeft hy, deselve ondertekenende, achter zyn naam gevoegd dese woorden *Capitulo jubente*, dat is, op bevel van het Capittel; gelyk blykt uit de Unie selfs by *Bor lib. xiiii. pag. 29.* In het jaar 1586. den $\frac{11}{21}$ Julijns is hy met andere op last en bevel van den Grave van Leycester door die van Utrecht in ballingschap versonden. *Bor Nederlansf. Histor. lib. xxi. pag. 731.* en *Matthaeus de Jure Gladis pag. 615.* De voorfelde ballingen zyn in het jaar 1588. wanneer Leycester naar Engeland vertrokken was, weder in Utrecht gekomen. Siet *Bor Nederl. Hist. lib. xxv. pag. 347.* Onder dese is sonder twyffel ook de Deken Lambert van der Burch geweest, die sig naderhand in Utrecht

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

Utrecht opgehouden heeft, en Deken gebleeven is. Dat hy in het begin van het jaar 1591. te Utrecht was, blykt uit zyn brief, welken hy van daar den 1. Maart van dat jaaraan Lipsius schreef, die uytgegeven is door den Heer *Petrus Burman in Syll. Epist. tom. 1. pag. 495.* ook in het jaar 1592. uit een anderen brief aldaar *pag. 496.* en uyt een monument by *Matthaeus in Analect. tom. v. pag. 525.* Hy word Scholaster van Sinte Marie den **xxviii.** en **xxix.** April des jaars 1605. volgens *de Lyst der Dekenen en Canoniken van Sinte Maris.* Den **vii.** Februarius des jaars 1617. vind men, dat hy wegens swakheid het huys heeft moeten houden, in *de Onuytgegeve Statuten deser kerke pag. 89.* Hy is gestorven den **xvii.** Augustus des jaars 1617. en werd begraven in de Kerk van Sinte Marie onder een sark, waarop dese acht quartieren met het volgende grafscrift uytgehouden zyn.

<i>Van der Burch.</i>	<i>Schorre.</i>
<i>Lem.</i>	<i>Boonen.</i>
<i>Nieuwenbove.</i>	<i>Busere.</i>
<i>Van der Merche.</i>	<i>Pys.</i>

DOMINE QVIS SVSTINEBIT?

LAMBERTVS VAN DER BVRCHIVS, HVIVS SACRAE AEDIS DECANVS, ADRIANI VAN DER BVRCHII EQVITIS AVRATI, REGII PER FLANDRLAM SENATVS PRAESIDIS, CONSILII STATVS SENATORIS, ET REGII SIGILLI CVSTODIS. AC BARBARAE SCHORAE F. MORTALITATIS MEMOR S. S. Q. M. H. P. OBIIT ANNO REPARATAE SALVTIS MDCCXVII. XVI. CAL. SEPTEMBRIS, VIXIT ANNOS LXXV. DIES OCTO. Ik heb ergens aange- tekenet gevonden, dat ook dese veersten aldaar gelefen werden.

*Cum laesa omnia sunt, oum ridet vita, subin-
trat* *Mori,*

*Mors, tanta & claudit gaudia fine brevi.
Quam prudens ille est, primo vitalis ab ortu
Cui semper dicit regula, DISCE MORI.*

Siet van desen van der Burch by *Valer. Andr. Des-
sel. Bibl. Belg. en Casp. Burman in Trajecto Erud.* als
mede de schryvers aldaar aangehaald.

JOHAN VAN DER MEER (niet *N. Ver-
meer*, gelyk hy genoemd word in *de Lyst van Bu-
chel*, en in *de Beschryv. van het Utr. Bisdom* (1)
tom. 1. pag. 223.) word Canonik van Sinte Marie
den 1. April des jaars 1587. en is door het Capit-
tel tot Deken verkooren den xxv. September des
jaars 1617. welken ook de Ed. Mog. Heeren
Staten voor aangenaam gehouden hebben den III.
October desfelven jaars. Men vind hem gemeld-
den v. Maart des jaars 1618. in *de Onuytgegeve
Statuten deser kerk.* Hy sterft den VIII. of IX.
September des jaars 1627.

WILLEM VAN DER NYPOORT word
Canonik van Sinte Marie den xxxi. December
des jaars 1602. hy is door het Capittel tot Deken
verkooren, en door haar Ed. Mog. de Heeren
Staten voor aangenaam gehouden den x. xi. en
xviii. September des jaars 1627. Heeft op den
II. Februarius des jaars 1640. van de Dekanye
afftand gedaan, volgens *de Lyst der Dekens en
Canoniken deser kerk.*

JACOB VAN BAEXEN, Heer van Hermel-
len, zoon van Henrik van Baexen, wiens moe-
der was Theodora van Zuylen van Hermelen, en
van Johanna van Zuylen van Nyvelt, wier moe-
der was Catharina van Weerdenborch, word Ca-
nonik

(1) [K. O. tom. 2. pag. 56.]

nonik van Sinte Marie den xxxi. Mey des jaars 1605. Scholaster dier Kerke door begeving der Heeren Staten van Utrecht den xxvi. Mey des jaars 1612. is den xxiv. Mey van het jaar 1639. aangesteld tot ge-eligeerde Raad in het eerste Lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht, den vi. Junius N. St. door Frederik Henrick Prins van Oranje goedgekeurt, en den xi. Junius O. St. in het besit dier waardigheid gesteld. Hy is door het Capittel tot Deken verkooren den 1x. Februarius des jaars 1649. den xiiii. daaraan volgende door de Staten voor aangenaam gehouden, en den xvi. in de besitting der Dekanye gesteld; waar van, alsook van de Prebende, hy afstand gedaan heeft den xii. December des jaars 1661. Hy is gestorven den vii. Julius des jaars 1663. en begraven te Hermelen, alwaar syn wapen-schild met dese acht quartieren, en het volgende by-chrift opgehangen is:

<i>Baenen</i>	<i>Zuylen van Nyock.</i>
<i>Zuylen van Hermelen.</i>	<i>Weerdenborch.</i>
<i>Dersbuisen.</i>	<i>Duvenvoorde.</i>
<i>Cock.</i>	<i>Zuylen.</i>

NOBILISSIMO VIRO, DOMINO LACOBŌ A BAEKEN,
TOPARCHAE IN HERMELEN, LEEFWEENBERG,
HERMELREWEERD, HAENWTCK, ET BILEVELD,
COETVI ELECTORVM NOBILIVM AC PRAEPO-
TIVM DOMINORVM ORDINVM PROVINCLAE TRA-
IECTINAE ADSCRIPTO, VII. IVLII MDCLXIII.
DEFVNCTO, LIBERI ET VXOR MOESTISSIMI H. M.
PP. Siet verder van hem *het Utr. Placaat-Boek*
tom. 1. pag. 204.

EVERARD VAN WEEDE, Heer van
Weede, Dyckveld, Rateles enz. een zoon van Jo-
han

han van Weede, Burgemeester t'Utrecht, en van Catharina de Cupere, gebooren den xiiii. Januarius des jaars 1626. word Canonik van Sinte Marie den i. Februarius des jaars 1639. en is den viii. Februarius des jaars 1659. aangesteld tot Ge-eligeerde Raad in het eerste lid der Heeren Staten 's Lands van Utrecht. Hy word door het Capittel tot Deken van Sinte Marie verkoren, en door haar Ed. Mog. voor aangenaam gehouden den xvii. December des jaars 1667. word aangestelt tot Scholaster van Sinte Marie den xxx. December des jaars 1667. tot Dyk-graaf van den Lekken-dyk boven-dams den xxvii. Februarius des jaars 1668. word uit den eed als Ge-eligeerde Raad ontslagen den xv. April 1674. word hersteld den xxi. December des jaars 1677. word aangesteld tot President van de Staten 's Lands van Utrecht den iv. Februarius des jaars 1682. tot Stadhouder van de Leenen den xxvii. April 1700. Hy werd door de Ho. Mo. Heeren Staten Generaal in Ambassade naar Engeland gesonden, om na het overlyden van Koning Willem den III. het rouwbeklag by zyne opvolgster Koningin Anna afteleggen, endeselve over haare komst tot de kroon geluk te wenschen, alwaar hy overleden is den vi. Junius des jaars 1702. Zyn lyk is naderhand naar Nederland wederom overgevoerd, en t'Utrecht in de kerk van Sinte Catharina begraven; alwaar zyn wapenschild met dese festien-quartieren en het volgende byschrift opgehangen is:

Weede.

Diest.

Schadyk.

Velen.

De Cupert.

Bloemesteyn.

Loquere.

Hart.

LYST DER DEKENEN

<i>Van Ryn.</i>	<i>Spilman.</i>
<i>Brandenborch.</i>	<i>Malsen.</i>
<i>Waveren.</i>	<i>Floresiers.</i>
<i>Solms.</i>	<i>Van de Velde.</i>

VIRO GENEROSISSIMO, EVERHARDO DE WEEDE, TOPARCHÆ DE WEEDE, DYKVELD, RATELES, ETC. COLLEGII BEATÆ MARIÆ DECANO, ORDINVM TRAIECTINORVM PRÆSIDI, SOCIATÆ BELGICÆ ORDINIBVS ADSCRIPTO, AGGERVM, QVI SVPERIOREM LECCAM COËRCENT, PRÆFECTO, PLVRIMIS PRO REPUBLICA BATAVA LEGATIONIBVS SVMMA CVM LAVDE ET GLORIA DEFVNCTO, DE PATRIA OPTIME MERITO, HEREDES H. M. F. C. DECESSIT LONDNI IN LEGATIONE, QVAM APVD SERENISSIMAM ANGLIÆ REGINAM ANNAM OBIBAT, A. D. VIII. IDVS IVNIAS MDCCII. AËTAT. LXXII.

Siet van hem verders *bet Utr. Placaat-boek tom. 1. pag. 206.* dog voornamelyk *de Lyk-oratie*, die de Heer Petrus Burman den xxix. Junius van hetzelfde jaar 1702. t' Utrecht over hem gedaan, en in druk uytgegeven heeft.

WILLEM VAN DER MUELEN, Heer van Oud-Broeckhuysen, een zoon van Willem van der Muelen, Heer van Nieukoop, Portengen, Blyenborch enz. Raad en Schepen der Stad Utrecht, wiens moeder was Mechtelt Catharina van Santen, en van Constantia Deutz, wier moeder was N. Coymans, word Canonik van Sinte Marie den iv. Mey des jaars 1686. Heer van Oud-Broeckhuysen den xvii. April 1691. Dyk-graaf van den Lekken-dyk beneden-dams den xxvi. Mey des jaars 1691. Deken van Sinte Marie den viii. Ju-

Julius des jaars 1702. door het Capittel verkoren, den xxiv. Julius daaraan volgende door haar Ed. Mo. de Staten 's Lands van Utrecht voor aangenamen gehouden, en den naastkomende xxviii. Julius in de besitting dier waardigheid getreden: word ordinaris Raad 's Hoofs van Utrecht den xxviii. April des jaars 1706. is tweemaal getrouwt geweest; eerst den viii. April des jaars 1690. met Clara Margarcta de Mareez tot Maarsbergen, by wie hy twee dochters heeft nagelaten: ten tweede met Sophia Huydekoper, by welke vrouw hy mede eenige dochters verweckt heeft. Hy is door zyne geleerdheid alom vermaard geweest, en heeft verscheide werken uytgegeven: als namentek I. *Dissertationes de Origine juris naturalis & societatis civilis*. Ultraj. 1680. in 8. II. *Defensio Dissertationis de origine juris naturalis, opposita Simonis Henrici Musaei vindiciis juris naturalis Paradisei*. Ultraj. 1687. in 8. III. *Dissertatio de Sanctitate summi imperii civilis*. Traject. ad Rhen. 1689. in 8. 't welk herdrukt is 1738. in 8. IV. *Exercitationes in Historiam Pomponii de Origine juris partes III*. Traj. ad Rhen. 1691. en 1693. in 8. dat naderhand vermeerderd onder desen titel uitgekomen is: *Exercitationes in Titulos Digestorum de Justitia & Jure, & de Origine juris*. 1723. in 4. V. *Commentarii in Grotium de Jure belli & pacis*, III. vol. Traj. ad Rhen. 1696. &c. in Folio VI. *De Ortu & interitu imperii Romani*. Ultraj. 1698. in 8. dat herdrukt is 1738. in 8. VII. *Onderzoek van het Hoogste gebied*. Utrecht 1706. in 8. welk boek sonder naam uytgekomen is. VIII. *Aanekeningen over de Instructie of Styl en manier van procederen voor het Hof van Utrecht*. Utrecht

LYST DER DEKENEN

1706. 2. deelen in 4. IX. *Aantekeningen over de Costumen der Stad Utrecht.* Utrecht 1709. in Folio. X. *Disertationes de die mundi natali.* Ultraj. 1738. 2. vol. in 4. Hy sterft de oudste Raads-heer van het Hof van Utrecht den ix. November des jaars 1739. in het LXXXI 1. jaar van zyn ouderdom, en word begraven in de kerk van Sinte Marie, daar zyn wapen met dese acht quartieren en het volgende opschrift opgehangen 'is:

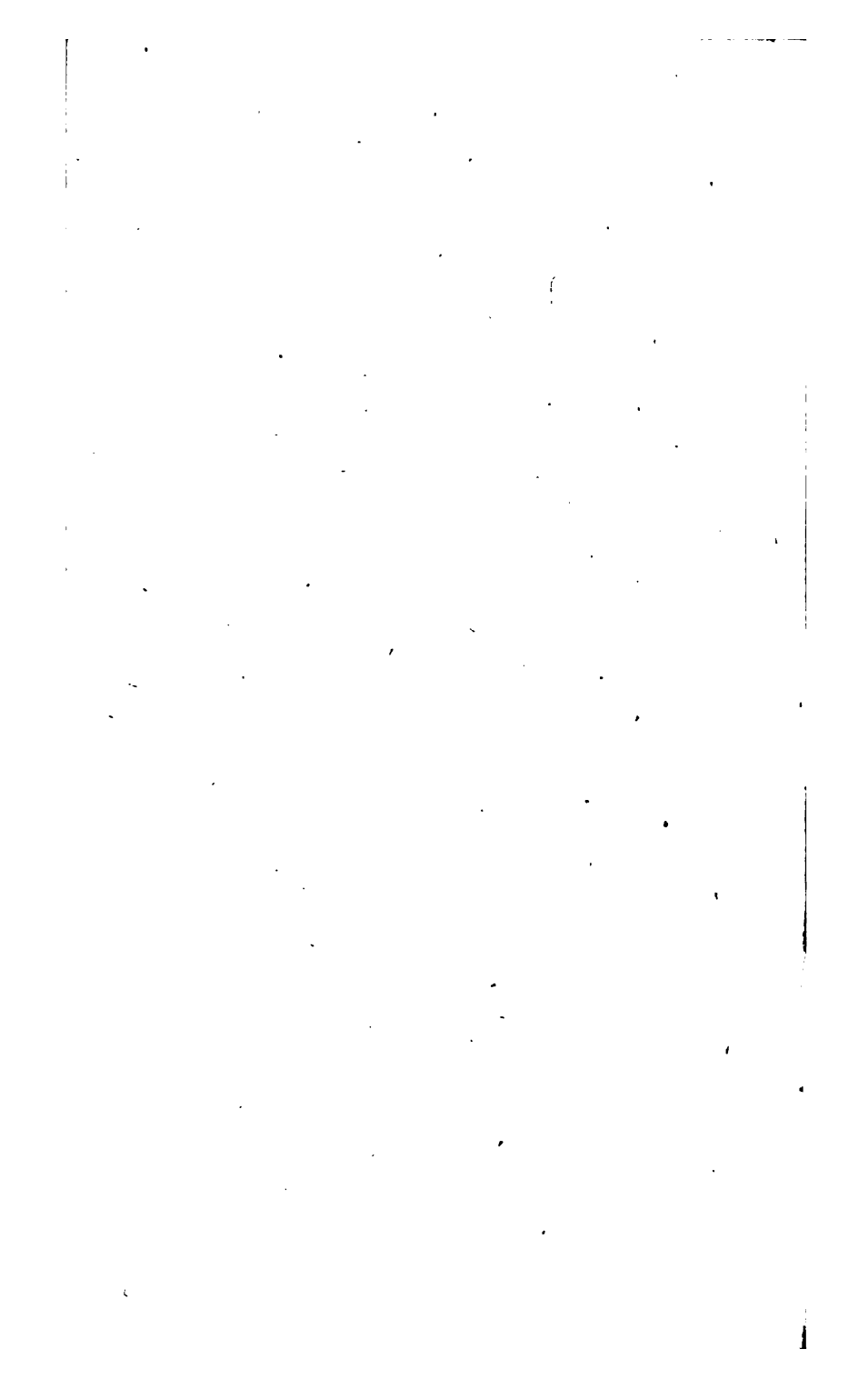
<i>Van der Muelen.</i>	<i>Deutz.</i>
<i>Van Santen.</i>	<i>Coymans.</i>
<i>Malapert.</i>	<i>Schoef.</i>
<i>De Reebieren.</i>	<i>De Picquer.</i>

GENERIS SPLENDORE, VITAE INTEGRITATE,
 ET EXIMIA ERVDITIONE
 NOBILISSIMO ET AMPLISSIMO VIRO,
 GVILIELMO VAN DER MVELEN IC.
 TOPARCHLAE IN OVDBROVCKHVYSEN,
 NIEVCOOP, PORTENGEN, ETC.
 COLLEGII CANONICORVM
 DIVAE MARIAE DECANO,
 SVPREMAE CVRIAE TRAIECTINAE DIOECESEOS
 SENATORI PRIMARIO,
 ET H. T. PRAESIDI,
 AGGERVM INFERIORIS LECCAE RIPAM
 COERCENTIVM PRAEFECTO,
 MARITO OPTIMO,
 DE REPVBLCIA BENE MERITO,
 VXOR MOESTISSIMA
 SOPHIA HVYDECOPER,
 LIBERI@VE H. M. P. C.
 e. D. IX. NOVEMB. A. MDCCCXXII.
 AETATIS LXXXII.

Siet verders van hem *bet Utr. Placaat-boek tom. II*
pag. 122. en 1055.

JOHAN SERVAAS DE MILAN VISCON-
TI, Baron des H. Roomschen Ryks, Heer van
Nyvelt en Velthuysen, word Canonik van Sinte
Marie den XIX. October des jaars 1708. word aan-
gesteld tot Ge-eligeerde Raad in het eerste Lid
der Heeren Staten 's Lands van Utrecht den III.
Mey des jaars 1717. tot Dyk-graaf van den Lek-
ken-dyck boven-dams den III. December des
jaars 1721. tot Houtvester van het Sticht van U-
trecht den V. Julius des jaars 1730. tot Deken der
kerke van Sinte Marie verkooren, en door de Ed.
Mog. Heeren Staten van Utrecht voor aangenaam
gehouden den II. December des jaars 1739. Siet
van hem verders *bet Utr. Placaat-boek, tom. I,*
pag. 214.

VERSAMELING
VAN
ONUYTGEGEVE BRIËVEN,
Rokende de Lyfien der
PROOSTEN
EN
DEKENEN
VAN DE UTRECHTSCH
KERKEN.

VERSAMELING
 VAN
 ONUYTGEGEVEBRIEVEN,
Rakende de Lyfien der
 PROOSTEN
 EN
 DEKENEN
 VAN DE UTRECHTSCHER KERKEN.

I.

(1) **I**N nomine Domini Dei & Salvatoris ^{Anno} nostri Jesu Christi, Luidgerus, divina ^{850.} favente gratia Trajectensis Ecclesiae Episcopus, notum fieri cupio tam praesentibus, quam etiam futuris, qui suavi jugo Christi colla humilium summittunt cordium, qualiter Baldricus res proprietatis suae ad Ecclesiam, cui indignus praesum Episcopus, dare disposuit, quod & fecit: ea vero ratione, ut nos aliquas ei res ejusdem Ecclesiae in precariam concederemus. Quod ut fieret, utile fore considerantes, cum consulto & consensu cleri nobis commissi, fideliumque laycorum libenti concessimus animo. Tradidit namque jam dictus Baldricus ad memoratam Ecclesiam, in villa Wadake mansum dominicatum & Ecclesiam dedicatam cum hiis, quae in ea sunt divino cultui apta, cum ceteris aedificiis, ac mansos xv. in hiis villis inter Ermkina (2) & Uberan Malsna mansos duos, in Velgasse II. in Thrinniti II. in Avesate I. in villa jam dicta, id est Waldake, (3) mansos quinque, ex-

cepto manso dominicato, in Suurnium v. in Bomela 1. in Hellouua 1. in Heriwina III. in Teratina & Medua 11. Et si forte in aliquo manso deficit, statim, quae requirere desiderat, in alio plenitudinem inveniret. Insuper mancipia ipsis mansis cohaerentia, hiis nominibus vocitata: Genavala & uxor ejus Weleka cum uno infante nomine Bernheri; Ludold & uxor ejus Regenlend cum uno infante nomine Ringer; Wigrad cum uno infante nomine Wlfbald; Helprad & uxor ejus Ritgard cum uno infante nomine Engilrad; Oduvala & uxor ejus Gerburg; Alfri & uxor ejus Nuereaburg cum uno infante nomine Letheri; Bola & uxor ejus Wenda cum uno infante; Adaco & uxor ejus Odelrad cum uno infante nomine Folcheri; Henno & uxor ejus Betta cum uno infante nomine Richelin; Hundolf & uxor ejus Maga; Liefold & uxor ejus Alfrad, & filius ejus Odolf; Liefans & uxor ejus Wenda cum uno infante nomine Afviti; Richard & uxor ejus Meinfmud cum uno infante nomine Sigehard; Wlframe & uxor ejus Oduvi cum uno infante nomine Helithans; traditumque in perpetuum esse vult, ut memorata Ecclesia usum de fructuario perpetualiter augeatur: ea vero ratione ut a me vel successoribus meis, rectoribus videlicet Ecclesiae Trajectensis, res pertinentes ad supra memoratam Ecclesiam Trajectensem illi in precariam concederentur; quod & fecimus, hoc est Esola, Hamarithi atque Uma cum integritate, & quidquid ad ea loca pertinere videtur, ut firmiter, quamdiu vixerit, & sine ulla mutabilitate permaneat. Et ut ipse omni anno III idus Novembris decem solidos in precariam persolvat, postque ejus discessum supra memoratae res in Hefola, atque Hamaritha & in Uma Ecclesiae in Wadake subjectae sint, & ut propinqui ejus easdem res accipiant, & regant unus post unum. Ego, si ei superstes extitero, & post Crast, si tunc temporis vixerit, post illum Immo, & post Immonem nepos ejus Baldric; si tonsuram clericatus & gradum accipere voluerit, & ut omni anno, quisquam nostrum tunc rector jam dictarum Ecclesiarum extiterit, ad Trajectensem Ecclesiam D. modia ordeï, fabae L, Frisingas xxv. persolvat, & semel in anno Episcopum Trajectensem recipiat, & caballum ei donet valentem xx. solidos, scutum cum lancea valentem v. solidos, si hostilitatis incurfus hoc fieri non prohibeant.

rit. Et ut jam dicti propinqui ejus cum rebus praedictis Ecclesias ornent, aedificia restaurent, (4) pia sollicitudine procurent, ut sui suorumque parentum, fratrum & fororum fufis ad Deum precibus memores existant. Si quis vero, quod futurum esse non credo, si ego ipse, quod absit, aut ullus de successoribus meis, qui contra hanc praestariam venire, aut eam frangere voluerit, sciat se divina ultione feriendum, nisi se meliore sensu & sententia correxerit, & nec, si quid est, quod injuste repetit, evindicare non valeat. Sed praesens praestaria ista firma & stabilis omni tempore permaneat, stipulatione subnixta. Acta est ac data haec praestaria publice in villa Uvadahem II Idus Augusti, anno incarnationis Domini MCCCL, indictione XIII. regno etiam Domini Lotharii imperatoris anno IX. coram testibus infra notatis. Signum Luitgeri Episcopi, qui hanc praestariam scribere iussit. Signum *Crafs*. Signum Fiderdac. Signum Luidric. Signum Gerbar. Signum Odelfridi. Signum Mudgod. Signum Aldger. Signum Gelsonis. Signum Immonis. Signum Folobrac. Signum Geldolfi. Signum Erkennolfi. Nomina Laycorum: Signum Herebrech. Signum Frederic. Signum Hildeboldi. Signum Reginoldi. Signum Immonis. Signum Suaf. Signum Odilgrop. Signum Radolfi. Signum Abbonis. Signum Wibrath. Signum Trudbold. Signum Snelbrath. Signum Bernhard.

II.

(1) Dese brief komt ons wel voor in *Joh. a Leydis lib. v. Chron. Belg. cap. xxvi*. dog vol misslagen: waarom ik het dienstig geoordeelt heb, denselve uit een beter Mst hier op te geven; schoon ik niet geloof, die nu van alle fouten bevryd te zyn. De meeste plaatsen, in desen brief vermeld, worden verklaart by *Mens. Altiag. in Notis. Germ. Inscr. part. 2.*

(2) Een tweede hand verbeterde in het handschrift, waar ik desen brief uit genomen heb, *Herinkins*. Dog *Altiag* ter genoemder plaats heeft ook *Ermenkens* gevonden: *Ermenkens* heeft *Joh. a Leydis*.

(3) Lees *Wadate*, gelyk boven staat. *Joh. a Leydis* heeft *Madate*.

(4) De brief by *Joh. a Leydis* voegt hier eenige woorden tusschen, en leest *restaurent, & clericos qui in Emadabem, qui canonicos horas ibi frequentant, pia cura*.

II.

Anno 1057. (1) *Piae memoriae Dominus Baldricus Episcopus*, omnibus modis hujus loci honori consulens & utilitati, cum in quodam praedio suo, quod ipse fratribus nostris dederat, Ecclesia non esset, & Episcopus Trajectensis, eo quod in suo episcopatu idem praedium jaceat, decimam sibi vendicaret, conditionem subiit hujusmodi. Duas Ecclesias pertinentes ad Episcopatum Trajectensem, quarum alteri Berga nomen est, alteri Linna, sitas autem intra hujus parochiae terminos, has idem Dominus Baldricus emancipavit, & liberas dedit ab omni servitio Episcopali, quod deberent vel sibi, vel successoribus suis. Quamobrem permissum est ei a praedicto Episcopo, Domino videlicet Adelboldo, Ecclesiam in illo praedio construere, cujus nomen est Leinderkirca, ad quam ab ipso invitatus eam consecravit, omnemque illam decimam emancipatam & absolutam ab omni jure, vel quod ipse in ea habere, vel successores sui habituri viderentur, ad eandem Ecclesiam Episcopali auctoritate & perpetua immunitate determinavit, constituto tamen, ut servitium suum solveretur Episcopo. Placuit autem successoribus eorum *Domino Dietwino*, item Trajectensi Pontifici Wilhelmo, piae fraternitatis amore in unum coadunatis, conditionem illam renovare, & in praesente Synodo in auribus Cleri & populi publice recitare, ne res apud successores in dubium & contentionem veniat, scripto firmatam memoriae tradere posterorum. Testes Gerardus. Gotbertus. Gedezo. Bernerus. Godefridus. Humbertus, Archidiaconi. Ex Laycis Comes Emmo. Otto. Godefridus. Lambertus. Reginarus. Humbertus. Wigmannus. Comes Nuruch. Hermannus. Warnerus, & quicumque Synodo interfuere, tam Clerici, quam Layci. Actum est hoc anno incarnationis Domini M. LVII. indictione x. Ego Franco Cancellarius recognovi. Data III. Kal. Novembris in Ecclesia Sanctae Mariae.

III.

(1) *Baldricus* en *Dietwino*, die anders *Theodainus* genoemd word, zyn Bisschoppen van Tongeren of Luyk geweest, de eerste van het jaar 1007. tot het jaar 1017. de tweede van het jaar 1048. tot het jaar 1075. Na komen

bomen 'er ons in desen brief verscheide Aarts-Diakonen voor, sonder dat 'er evenwel bygevoegt word, in wat kerk zy die waardigheid bekleed hebben. Dog doordien de saak, in den brief verhandelt, de Bisddommen van Luyk en van Utrecht raakt, soude het wel kunnen wesen, dat eenige dier Aarts-Diakonen tot de Utrechtsche kerken behoorden: te meer, om dat de Lysten der Proosten en Aarts-Diakonen in die oude tyden nog gebreckerlyk, en 'er veele derselven ons onbekend zyn. Indien het nochtans anders mogt bevonden worden, hoop ik, dat het my niet qualyk sal genomen worden, desen brief, die nogt nooit, voor so veel ik weet, gedrukt is, by dese gelegenheid in 't ligt gegeven te hebben. Voorts uit het geen *Heda pag. 131. op het eynde* schryft, blykt het, dat hy desen brief gesien heeft: dog hy heeft verkeerdeyk het jaar MLVI. opgegeven: want de X. indiëtie hier vermeld leert, dat myn hand-schrift te recht leeft MLVII. en zo heeft ook *Bachel ad Hedam pag. 136. gesien.*

III.

(1) In nomine sanctae & individuae trinitatis haec carta Anno
 consignata, & in Synodo confirmata, banno Episcopali 1063.
 corroborata: quam si quis sancto Willibrordo infringere
 voluerit, Episcopi Trajectensis est, banno confirmare,
 armis, quibus potest, defendere, ad communem utilitatem
 Sancti Martini, Sanctique Willibrordi, quibuscunque mo-
 dis potest, retinere. Notum sit omnibus in Christo fide-
 libus, tam praesentibus, quam futuris, qualiter ego Wil-
 helmus, Sanctae Trajectensis Ecclesiae licet indigne voca-
 tus Episcopus, per manus Advocati mei Gerolfi Regin-
 berto, venerabili S. Epternacensis Ecclesiae Abbati, ejusque
 Advocato Theoderico in sancta Synodo recognovi mediam
 partem Ecclesiarum earum, quae infra nominatae sunt,
 quarum matres videlicet haec, Flardinghe, Kiericwerve,
 Velfereburg, Heilegelo, Pethem, aliquando a Karolo &
 Orthodoxis patribus aliis Beato Willibrordo patrono no-
 stro, ac primo sedis nostrae Archiepiscopo, ad eandem Ec-
 clesiam Epternacensem traditae fuerant, sed a Theoderico
 Comite, ac filio ejus Theoderico, fratreque ejus Florentio
 invasae, atque propter continuam bellorum seditionem
 omni Episcopali jure neglecto, in potestatem Episcopi
 synodali auctoritate redactae fuerant cum capellis infra
 nominatis, Harago, Schee, Reinsburg, Warmunde, Lie-
 che, Muthon, Risantwald; Afclekervald, Agathenkirica,
 Hemefenkirica, Alscmannedilf, Spirnerezivald, Scloten,
 Egmonde, Alcmere, Scirmere, Alifnen, Woggunghen,
 Aldentorp, Wronlo, quae neque in termino earum, quae
 T 4 modo

modo matres sunt, sitae sunt; quippe ubi neque consecratio, neque terminatio ulla erat, neque ipsae consecratae erant, atque ideo omnis decima, secundum constituta canonum, in manibus Episcopi erat. Ea scilicet conditione, ut idem venerabilis Abbas omnesque ejus successores ad eandem Ecclesiam Epternacensem medietatem habeant earundem Ecclesiarum omnium liberam ab omni servitio Episcopali, neque cercaturam, neque oblationes Episcopo, neque servitium Praeposito, neque ad aedificandas sive consecrandas vel ad terminandas easdem Ecclesias ullum supplementum praebant, neque ad Synodum coacti veniant, ipsi ministros locare, qui suam partem colligant, ipsi presbyteros ponere, qui ad easdem Ecclesias serviant, similem cum Episcopo potestatem habeant, ipsi in omni utilitate, quae de eisdem Ecclesiis provenire potest, sive in redemptione earum, sive in acquisitione decimarum, sive in compositione illati dampni, excepto Episcopali banno, in omnibus mediam partem accipiant. Si quid vero culpa presbyterorum neglectum fuerit, nullum inde dampnum incurrant. Et ut haec nostra conventio inconvulsa permaneat, ad petitionem utriusque Advocati in sancta Synodo bannum fecimus, paginam istam transcribi iussimus, & ipsi subscripsimus. Signum Wilhelmi Trajectensis Episcopi. Signum Gerolfi ejus Advocati. Signum Reginberti Epternacensis Abbatis. Signum Theoderici ejus Advocati. Hi sunt testes: *Auffridus Praepositus: Blygerus Praepositus. Lambertus Praepositus. Lindolfus Praepositus. Baldwinus Praepositus. Anselmus Praepositus. Engilbertus & frater ejus Folcardus. Rotbertus. Heremannus & frater ejus Werenhere. Rotbertus. Herradus. Baldricus. Ascolf. Gomeno. Adalardus. Thiemo. Heremanus & frater ejus Gerhardus. Germig. Hubertus. Ravengerus Praepositus. Bezelinus. Fredericus. Adalbertus. Alvezo. Hefel. Orelin. Wrenger. Odolt. Winethere. Werenhere. Ostekin. Everwin. Ne quis autem hanc paginam falsam putet, eam sigillo nostro utriusque signavimus. Postremum vero ad majorem successorum fidem regali etiam auctoritate confirmari postulavimus. Si quis irritam eam faceret, iram omnipotentis Dei, Sanctorumque Patrum nostrorum, Martini, Willibrordi, omniumque simul Sanctorum incurrat, & quod temptaverit, nunquam efficiat. Fridericus Cancellarius vice Sigifridi*

Archicancellarii recognovi. Data v. Kal. Januarii anno Dominicae incarnationis MLXIII. (2) Indictione II. Anno autem ordinationis Domini Henrici IV. Regis nono, regni vero VII. Actum Coloniae in Dei nomine feliciter, Amen.

(1) Dese brief, dog seer verminkt, komt ons voor by *Joh. a Lelidis lib. XII. cap. II.* waarom ik denselven uit een beeter hand-schrift hierby gevoegt heb. Ook heeft *Heda pag. 132.* een gedeelte van desen brief in zyne Utrechtsche Historie ingelyft. Insgelyks heeft *Alsing* deselve in handen gehad, uit wiens *Germ. inscrip. part. II.* sy op verscheide plaatsen verbeterd moet worden.

(2) Ik twyffel, of men niet lesen moet MLXIV. want dat jaar komt overeen met de tweede indictie, en met de andere kentekenen der tydrekeninge in desen brief vermeld. Ik beken evenwel, dat *Joh. a Lelidis* en *Heda* insgelyks het jaar 1063. vermelden.

IV.

In nomine sanctae & individuae Trinitatis Henricus, divina favente Clementia quartus Romanorum Imperator Augustus. Dum fidelium nostrorum utilitati benigne consulimus, digneque eorum petitioni acquiescimus, antecessorum nostrorum Regum sive Imperatorum morem exsequimur, & tanto majorem futurorum nobis nostrisque successoribus benevolentiam spe remunerationis captamus. Notum sit igitur omnibus, tam futuris, quam praesentibus, quod non solum Trajectensibus ac Mudensibus, sed etiam omnibus, qui in eorum ambitu continentur, jus ac consuetudinem ac privilegium, ab Episcopo Godeboldo concessum, cognoscimus, & sub hujus conditionis titulo confirmamus, ut unanimes nostrae insistant fidelitati, nostraeque dignitati ac coronae detrahentes & adversantes pro possibilitate opprimere studeant, infideles humiliando, sed fideles corroborando. Nolumus autem fideles nostros sacramentum latere, quod in hujus cartae donatione nobis inviolabiliter se conservare Trajectenses ac Mudenses juraverunt. Est vero hic modus sacramenti, scilicet ut nominatim Trajectensem Episcopatum, omni exclusa occasione, contra omnes mortales in nostra fidelitate nobis retineant. Ut autem hujus nostrae conditionis sive confirmationis auctoritas stabiliter & inconvulsa permaneat, hanc inde cartam propria manu corroboratam scribi, & sigilli nostri impressione jussimus insigniri. Huic nostrae confirmationi idoneos adhibuimus testes, Godebaldum Trajectensem

Anno
1122.

sem Episcopum, Contraerdum Osnabrugensem Episcopum, *Mengodum Sancti Martini Praepositum*, *Hermannum Praepositum*, Fredericum Comitem de Arensberge, Arnoldum Comitem de Cleve, Arnoldum de Rode & fratrem ejus Rucherum, Giselbertum, Galonem Scultetum. Mudenses quoque Ghisbertus eodem tempore villicus factus, Waldo, Syghebaldu, Hermannus, Wilterus, Jerosolymirani, Godeschalcus, Vischerus, Asgherus, Petrus, Tanto, Gerraerdus, Robertus. omnes etiam, qui Trajectensem civitatem munire debent vallo, ab omnimodo theloneo liberos esse concedimus, quandocumque eandem civitatem causa mercandi adierint.

Signum Henrici quarti Romanorum Imperatoris invictissimi. Bruno Cancellarius recognovi vice Archicancellarii.

Data apud inferius Trajectum anno Dominicae incarnationis M^{CXXII}. indictione XIII. IIII. Non. Junii, anno Domini Henrici quarti Regni ejus XXXIII. Imperii vero XII.

V.

Anno 1122. In nomine sanctae & individuae Trinitatis Henricus, divina favente Clementia quartus Romanorum Imperator Augustus. Dum fidelium nostrorum utilitati benigne consulimus, digneque eorum petitioni acquiescimus; antecessorum nostrorum Regum sive Imperatorum morem exsequimur, & tanto majorem futurorum nobis nostrisque successoribus benevolentiam spe remunerationis captamus. Notum sit igitur omnibus, tam futuris, quam praesentibus, quod non solum Trajectensibus, sed etiam omnibus, qui in illorum ambitu continentur, jus & consuetudinem ac privilegium, ab Episcopo Godebaldo concessum cognoscimus, & sub hujus conditionis titulo confirmamus, ut unanimes nostrae insistant fidelitati, nostraeque dignitati ac coronae detrahentes & adversantes pro possibilitate opprimere studeant, infideles humiliando, sed fideles corroborando. Venientes autem ad praesentiam nostram devoti ac fideles nostri Ghiselbertus, Galo Scultetus, & Arnoldus Castellanus, & honestiores Trajectenses cives conquesti sunt nobis de violenta injuria, quam in theloneo Trajecti constituto sustinuerunt, dicentes, quod
contra

contra antiquam & ratione subnixam consuetudinem a mercatoribus, civitatem illam frequentantibus, graves quotidie fierent exactiones. Habito igitur tractatu cum prudentioribus super antiqua consuetudine & iusta solvendi theloniei ratione intelleximus, quod super ejusdem theloniei rationabili exactione celsitudinis nostrae auctoritas definire deberet. Decrevimus enim circa hoc, & in perpetuum praecepimus antiquae institutionis & observantiae modum, qui talis est. Qui desuper Dusburch veniunt, annonam afferentes, dent octo denarios, sed octavus eis reddatur, de Plette duos, & unum pro modio. Qui autem a locis infra Dusburch constitutis venerint, dent septem denarios, & septimus eis reddatur, de Plette duos, & unum pro modio. Vinium afferentes de quolibet vase sedecim denarios dent, sextus decimus eis reddatur. Si decem vasa vel plura habuerint, unius vasis theloneum remittatur eis, quod vulgo *vulle wy* dicitur; si pauciora, quam decem, nihil condonetur eis. Si aleca ut deferant, emerint, si majus est theloneum piscis, quam vini, pro pisce theloneum solvant. Fresones sal afferentes unum lop salis & unum denarium solvant. Fresones de Oesterlant venientes, viginti quatuor denarios dent, ita ut quatuor eis reddantur. De Saxonia venientes, decem & septem dent denarios, septimus decimus eis reddatur. Aes venale afferentes, Fertonem de quolibet last solvant. Denemarei cum mercandi causa introierint civitatem, de capite suo singuli, qui magistri dicuntur navium, quatuor denarios dent. Noertmannos ab omnimodo theloneo liberos esse cognoscimus. Quicumque infra terminum hujus theloniei venerit, & de hoc convictus fuerit, quod justum theloneum dolose detulerit, tria talenta Tielensis monetae solvat. Quicumque mercandi causa civitatem intraverit, tam ipsi, quam bona eorum, sub iudicio illorum maneat, qui publice iuraverunt justam iudicii dare sententiam, id est Scabinorum. Ut autem hujus nostrae confirmationis auctoritas stabilis & invulsa permaneat, hanc inde cartam propria manu corroboratam scribi, & sigilli nostri impressione iussimus insigniri. Huic nostrae confirmationi idoneos adhibuimus testes, Godebaldum Trajectensem Episcopum, Coenraedum Osnaburgensem Episcopum, *Mengodum Sancti Martini Praepositum*, *Hermannum Praepositum*, Fredericum

Comitem de Aernesborch, Arnoldum Comitem de Cleve, Arnoldum de Rode & fratrem ejus Rutherum, Gisbertum, Galonem Scultetum, Waldonem, Sigebaldum, Hermannum, Wilterum, Godeſcalcum, Viſcher, Algerum, Petrum, Tantonem.

Signum Henrici quarti Romanorum Imperatoris invictissimi. Bruno Cancellarius recognovi vice Archicancellarii.

Data in Palatio Imperatoris in Trajecto, quod vulgo Lofen dicitur, anno incarnationis Dominicæ MCCCXII. Indictione XIII. (1) IIII. Non. Junii. Anno Domini Henrici quarti regni ejus XXIII. Imperii vero XII.

(1) Op het jaar 1122. telde men niet de XIII. indictie, ſo als in deſen en de voorgaande brief ſtaat, maar de xv. indictie. De overige kenmerken der tydrekening komen met het jaar 1122. overeen. Derhalve moet men op beyde de plaatsen *indictione xv. lesen?*

VI.

Anno 1127. In nomine ſanctæ & individuæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus Sancti, Amen. Notum fit omnibus Chriſti fidelibus, tam poſteris, quam & modernis, qualiter ego Godeboldus, Dei miſericordia Trajectenſium Episcopus, civitatis noſtræ communem diſpoſiturus utilitatem, quatuor principalia mercata, quæ apud nos ſingulis annis habentur, rogatu quorundam civium noſtrorum dividere volui, ut in nativitate Beate Mariæ, & in feſto Sancti Martini apud novum foſſatum mercatores hospitarentur, & ibidem rerum venalium forum frequentarent. Vero duobus ceteris in Paſcha videlicet & in feſto ſancti Johannis in inferiori parte civitatis, quæ *Stæbe* nominatur, convenirent. Huic noſtræ voluntati maxima pars civitatis & omnes mercatores cum reclamarent, & omnium antecessorum noſtrorum & ſuorum temporibus in vico Stathenſi mercata quatuor, quæ prædiximus, quiete manſiſſe, juſte & rationabiliter approbarent; tandem precibus ducis Lovaniæ, Godofredi quoque & Hermannide Chuc, ſimul & aliorum noſtrorum fidelium conſilio ſuper hac re acquieſcentes, tam etiam quia ibidem huic negotio domus firmiores & conſtructiores, ſed & locus aptior nobis videbatur, hoc conceſimus, ut pro arbitrio
atque

atque oportunitate negotiatorum, sicut huc usque habuerunt sine nostra contradictione, a modo, ubicumque voluerint, hospitandi atque negotiandi stabilem habeant licentiam. Quod ut ratum & inconvulsam permanere possit in posterum, cartam hanc conscribi, & sigilli nostri impressione corroborari iussimus. Hujus rei testimonio testes idonei quam plures interfuerunt, clerici primum & laici liberi & ministeriales, *Praepositus Mengisus, Luchardus Praepositus, Geraerdus Praepositus, Hermannus Decanus, Lutbertus, Otto, Hugo, Wazzo* clerici: *Adelhaerdus, Simón* liberi: dux junior *Godefridus comes Hollandensis, Theodericus comes Trajectensis, Theodericus, Godefridus, & Hermannus de Chuc, Arnoldus de Grimberga, Hermannus filius Theoderici* ministeriales: *Arnoldus Castellanus, Alferus Sculterus, Gheraerdus Thelonearius, Hermannus, Rothulfus, Arnoldus, fratres Mentetus & Goeswinus de Maersen, Baldgerus & Saxo Herboert, Hermannus Albey, Baldewinus aurifaber, Saxo parvus, & alii multi, quorum nomina causa brevians non scripsimus.* Actum est autem anno Dominicae incarnationis MCXXVII. indictione v. regnante Domino Lothario, III. anno regni ejus, in anno vero Episcopatus domini Godebaldi XIII. dara Trajecti vi. Non. Octobris. feliciter in Christi nomine Amen.

VII.

(1) In nomine sanctae & individuae Trinitatis. No-^{Anno}strum sit omnibus Christi fidelibus, tam futuris, quam mo-^{1131.}do praesentibus, qualiter ego Andreas, Dei gratia Trajectensis Episcopus, causam quandam inter me & Abbatem Sancti Thrudonis & monachos ejus, quorundam amicorum meorum suggestionem ortam, timore Dei & amore justitiae reliquerim, & a fatigatione eorum penitus cessaverim. Habet enim idem Abbas & Monachi infra nostri Episcopatus terminos ecclesiam quandam, stipendiis ipsorum deputatam, in villa, quae vocatur Alburch, infra cuius terminos in villa, quae vocatur Babilonia, quaedam fuere novalia, cujus decima nostri juris esse videbatur. Nos vero, licet justitia aliquatenus nobis favere videretur, viros religiosos nequaquam fatigare praesumentes, eandem de-

cimam

cimam libere eis possidendam remisimus, & ut Domini misericordiam pro peccatis nostris quotidianis orationibus interpellarent, si quid juris habere videbamur, in manus eorum tradidimus. Illud quoque firma traditione decrevimus, ut nullus nostrae sedis Episcopus eidem decimae manum inferat, sed eam praedictis Monachis libere possidendam permittat. Et ut hoc ratum & inviolatum permaneat, hanc cartam scribi iussumus, & sigilli nostri impressione eam signavimus. Datum anno Dominicae incarnationis M. c. xxxi. indictione nona, anno regni Lotharii vi. episcopus nostrus iv. tempore Theoderici advocati, Comitis Hollandiae, & Domini Rotberti Abbatis. Huic traditioni testes interfuerunt idonei, *Meingotus Praepositus*, *Hermannus Praepositus*, *Athellelmus Praepositus*, *Rodulphus Praepositus* (2), *Philippus Praepositus*; *Alberus Scholasticus de Sancto Petro*, *Alwinus Choriepiscopus*, *Libertus Decanus* (3), *Ingelbertus Scholaris*, *Godescalcus Decanus* (4), *Mona-chi de Sancto Trudone Folcardus & Humbertus*, *Goetzwinus de Valcanberch*, *Dodekinus Presbyter*, *Egenoldus*, *Athaldus* layci.

(1) Dese brief is ook aan *Heda* bekend geweest, gelyk blykt uit hee geene hy schryft in *Hister. Traj. pag. 158.*

(2) *Rodulphus Praepositus* hier vermeld is Prooff van Oldenzeel geweest: *Philippus*, die volgt, behoord of tot de Prooffen van Sinte Marie, of tot de Prooffen van Sint Libuinus te Deventer.

(3) Ik vind op het jaar 1131. *Luthers* of *Lubbert* Deken van den Dom. Siet *boven pag. 49.* als mede *Luthert* Deken van Sint Pieter. Siet *boven pag. 158.* Tot een deser twee geloof ik dat *Libert* hier vermeld gebracht moet worden.

(4) Van welke kerk *Godscalc* Deken geweest zy, is my onbekend. Dit meen ik te kunnen vaststellen, dat by tot geen der vyf kerken van Utrecht behoort. Want wy fagen so aansonds, dat de Dekens van den Dom en van Sint Pieter ter dees tyd *Lutbert* genoemd waren: De Deken van Oud-Munster op het jaar 1131. was *Wichard*. Siet *pag. 115.* van Sint Jan was *Watto*. Siet *pag. 209.* van Sinte Marie was *Arnold*. Siet *pag. 257.*

VIII.

Anno
1177. (1) In nomine sanctae & individuae Trinitatis. Quia solet ignorantia per successum temporis exacta plerumque turbare negotia, cauta decrevit antiquitas, literis informant vel roborari memoriam, ut nulla fiat in causis controversia per negligentiam. Cujus rei formam secutus ego Gherardus

rardus Comes, filius Domini Henrici Comitis de Ghelre, notifico memoriae tam praesentium, quam futurorum, quia, quodam tempore Trajectum veniens, a civibus honorifice susceptus sum, qui & gravem mihi obtulerunt querimoniam de cotidiana & gravi exactione, quae vulgo *Bede* dicitur, quam ipsi a nostris hominibus in Rinwyc patiebantur. Quorum precibus ex ammonitione vel rogatu Domini Godefridi Episcopi & ministerialium Trajectensium satisfaciens pater meus & ego offensiculum illud in perpetuum removimus, certitudinem, fide interposita, eis praestantes sub hujus constitutionis forma, scilicet ut naves, quae vulgo *licht scip* dicuntur, conducere non cogantur illuc venientes, nisi velint, nec etiam ab ullis, nisi a quibus ipsi delegerint. Quod si navibus Rinwyc applicuerint, & incusati fuerint, quod aliorum merces sint, quae convehunt, morari non cogentur, sed morantibus eis statim *nrus eor*: (1) reliquias exhibebunt, in quibus se de objectis expurgabunt. Et quia nonnumquam servi, absentibus vel ignorantibus Dominis, solent exigere panes vel vina, nec non aliarum quarumlibet rerum minuta praesumptione temeraria, ne vel haec vel ulla prorsus eis exactio fieri debeat, decretum est hoc etiam, & pro pietate petitioni eorum adjectum est, ut non solum sint in Rinwyc liberi, verum in tota nostra comitia per tractum Rheni sub nostra protectione firma fruantur pace. Ut autem hujus rei firma sit constitutio, nec hoc apud posteros vel successores nostros ulla debeat oblivio, patris mei sigillo, quae praescripta sunt, pater meus & ego confirmavimus. Acta sunt haec anno Dominicae incarnationis MCLXXVII. indictione decima, anno regni Domini Frederici Imperatoris XXVII. imperii XXIII. Episcopatus vero Domini Godefridi anno XXIII. Testes autem hujus rei sunt Dominus Godefridus Episcopus, Hildebrandus Abbas Ecclesiae Sancti Pauli Apostoli, *Godefridus Praepositus Ecclesiae Sancti Petri*, Helyas Scultetus, & fratres ejus Walterus & Wernerus, Goswinus & Zighebardus frater ejus, Ghifelbertus, Albero ministeriales, Hertgherus ministerialis, Ludolphus, Arnoldus, Gheraerdus de Foro, Albertus & frater ejus Lambertus, Johannes de Aldwyc. Ex parte autem comitis Henricus de Dudenweert, Geraerdus Mumbo, Johannes de Zallant, Jacobus de Aernhem, Everardus

300 V E R S A M E L I N G

ardus de Ormete, Gorwimus de Derentrote, Jacobus de Varnheim, Hildegerus Scultetus de Rinwyc. Iſti fidem manu dederunt cum Comite vel coram Comite in domo Didboldi de Staden iſta, quae praecripta ſunt, nulla ratione infringi. Fuerunt plures quoque hujus rei teſtes nobiles viri, quos propter faſtidium non ſcripſimus.

(1) Aldus heb ik in het oude hand-ſchrift, waaruyt deſe brief overgenomen is, gevonden: dog ik geloof, dat men voor *utis* *eor*: leſen moet *uſtri coram*.

IX.

Anno 119° Henricus, divina favente Clementia Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, & Rex Siciliae, dilectis fidelibus ſuis, Praepoſito, Decano, totique Capitulo Sancti Martini majoris Eccleſiae Trajectenſis gratiam ſuam & omne bonum. Quoniam antiquiſſimis retroactis temporibus Romanorum Reges & Imperatores, antecellores noſtri, veſtram ſunt experti devotionem, eo quod communi electione & canonica Regem Romanorum ſeu Imperatorem pro tempore exiſtente, & eorum ſucceſſores, in Canonicum Eccleſiae veſtrae & in fratrem elegiſtis; faciendo praebendam ipſi debitam officari per duos Sacerdotes, a Rege ſeu Imperatore inſtituendos, qui pro Regibus, Imperatoribus & tranquillitate pacis regni Dominum inceſſabiliter exorarent. Proinde noſtra Imperiali excellentia veſtram Eccleſiam protectione tuebimur ſpeciali. Verum quia noſtrae excellentiae innotuit, quod, mortuis Sacerdotibus praedictis, Regibusque & Imperatoribus interdum in remotis agentibus, neglectum eſt hujusmodi in veſtra Eccleſia inſtituere ſacerdotes; & cum de hiis, quae ad Deum ſunt, major a nobis diligentia requiritur, nolentes per hujusmodi negligentiam Eccleſiam veſtram debitis in hac parte privati oblequiis, regia auctoritate ſtatuimus, ut ſtipendium praebendae nobis assignatae, per manum *Theoderici Decani ipſius majoris Eccleſiae* ejuſque ſucceſſorum in perpetuum duobus ſacerdotibus conferatur, qui illud deſervire, & ut praemittitur, pro noſtra ſalute & imperii tranquillitate idonei exiſtant Dominum exorare. Et ut haec rata maneat, & inconvulſa perpetuo teneantur, ſigilli noſtri impreſſione
hanc

hanc cartam iustimus insigniri. Datum anno nostri regni XI. Indictione VI. (I) mensis Maji die XV. In Christi nomine amen.

(1) De selde Indië valt op het jaar 1188. dog de ovesige kentekenen der rydrekeninge können, soo het my roefchynt, met dit jaar niet overeenkomen.

X.

Ego *Lodewicus major praepositus*, cogitans mihi profu-^{Om-}
 turum apud coelestem remuneratorem, si talentum mihi ^{trent.}
 creditum non abscondam, sed ad utilitatem multorum ¹²⁰⁴
 convertam, Ecclesias in civitate Trajectensi ad donationem
 Praepositi majoris Ecclesiae pertinentes do & assigno Decano
 majori & Capitulo, quatuor Ecclesias in civitate Trajecten-
 si, ut, cum vacaverint, ipsis dentur denarii piscium mo-
 do subscripto. De Civili Ecclesia dabitur, quantum a
 Decanis de Rynlant, de Kernmarlant, de Suythollant, & de
 Amestele dari solebat. De Ecclesia Sancti Nicholai, quan-
 tum a Decania hujus civitatis & Goye olim dabatur. De
 Ecclesia Sancti Jacobi, quantum a Decanis Zelandiae
 dari solebat. De Ecclesia Sanctae Gertrudis tantum da-
 bitur, quantum a Decania Baruae dari solebat. Et sic
 Praepositus liberam habebit dictas decanias ab omni pen-
 sione, & Capitulum majoris Ecclesiae liberam habebit
 potestatem instituendi sacerdotes in superscriptis Ecclesiis.

XI.

Dominus Otto (1) bonae memoriae, electus Trajecten-^{Anno}
 sis, fratri suo Domino Gerardo Comiti Gelrensi contulit ¹²¹⁰
 in feodo decimas de Novalibus in Comitatu ipsius, & hanc
 conditionem interposuit, quod ipse Comes manum mitte-
 re non deberet in decimas, ab Ecclesiis vel aliis personis prius
 possessas, & sicubi terra aliqua seminaretur inter duos agros,
 vel sicubi agros aliquos extendi contingeret in longum vel in
 latum, ibi ipse decimam accipere non deberet; sed tan-
 tum de illis novalibus accipere deberet decimas, quae in
 locis palustribus vel silvosis excolerentur in jurisdictione
 sua, quae excoli non possent, nisi de licentia ipsius &
 con-

consensu. Hanc conditionem ipse Comes sponte accepit, & eam se servaturum promisit praesentibus praelatis & ministerialibus Ecclesiae Trajectensis; quorum maxima multitudo affuit, ubi Comes ipse decimas novarum in terra suae potestatis & suae jurisdictionis sub tali conditione recepit. Testibus hiis praesentibus, *Reimbolde, majore Decano Trajectensi, Waltero Decano Sancti Salvatoris, Waltero Scholastico Sancti Martini, Johanne Sancti Petri, Theoderico Sancti Johannis Canonico, Capellano Episcopi: Ghisberto de Aemstele, Arnolde Loeff, Alberto & Ernesto de Wulven, Everardo de Montfoerde, & fratre ejus Luberto, Huberto de Everdinghen, Rodolfo de Bofinchem, Gerardo de Dolre, Theoderico de Buchorst, & Hermannno de Voerst, aliisque quam pluribus.*

(1) Dese Otto is Bisschop gekoozen op het jaar 1212. en overleden op het jaar 1215.

XII.

Anno 1219. Quoniam, a prima fundatione Ecclesiae Trajectensis, Decanus & Capitulum Sancti Bonifacii Trajectensis fraternitatem specialem cum majori Ecclesia habuit, & ob hoc conventus dictae majoris Ecclesiae cum processione sua in die patroni sui, scilicet Bonifacii, venire consuevit; & conventus Sancti Bonifacii ad majorem Ecclesiam cum processione sua ad stationes & solemnitates, prout in ordinario Ecclesiae plenius continetur, consueverunt. Postmodum vero Beati Petri, Sancti Johannis, ac Sanctae Mariae Ecclesiis constructis, ac per Episcopos & majorem Ecclesiam primitus dotatis, praedictarum Ecclesiarum conventus ad ipsam Ecclesiam majorem, nec non ad Sanctum Bonifacium in stationibus & solemnitatibus, in dicto ordinario contentis, in signum & memoriam filialis subjectionis, cum suis processionibus venire astricti tenebantur, & venerunt ipsarum Ecclesiarum conventus & Capitula. Multis quoque temporibus assiduisque precibus & instantia maxima supplicabant Capitulo majoris Ecclesiae, ut cum processione sua in festivitatibus suorum patronorum ad ipsorum Ecclesias, patronos eorum honorando, venire dignarentur. Tandem, quia ab hujusmodi pre-

precibus & instantiis non cessabant, nos Capitulum majoris Ecclesiae ad instantum & importunas preces & instantias venerabilis viri Domini *Reynboldi, Decani nostri majoris, praepositi Sanctae Mariae, Sancti Petri, & Sancti Johannis Canonici* apud nos instantia specialem gratiam ipsis in hoc faciendo concessimus, quod in festiuitatibus patronorum suorum, videlicet Sancti Petri, Sancti Johannis, Sanctae Mariae cum processione nostra venire deinceps debeamus. Acta sunt haec in Capitulo majoris Ecclesiae, praesentibus venerabilibus viris Decano & Capitulo Sancti Bonifacii, fratribus nostris, & in hoc consentientibus per Reynboldum Decanum praedictum, anno Domini MCCCIX. in crastino Purificationis Beatae Mariae virginis.

XIII.

Otto; Dei gratia Trajectensis Ecclesiae Electus, universis, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum notum esse volumus, quod nos de consilio & consensu Praelatorum & Ecclesiae, nec non & ministerialium nostrorum, concessimus dilectis in Christo G. *Praeposito & Capitulo Sancti Johannis in Trajecto*, ut faciant aquaeductum, quae vulgariter dicitur *Weteringe*, in veno adjacente silvae ipsorum, quae vocatur *Vuers*, & eundem aquaeductum protrahant per villam Soes supra & infra, ubi sibi viderint expedire, usque in fluvium, qui dicitur *Eme*; & eundem aquaeductum cum prospectu, qui *Schouwinge* dicitur, ac omni jurisdictionis ipsius in perpetuum possideant pleno jure. Ut autem hoc factum nostrum oblivione non pereat, sed perpetua memoria roboretur, praesentem paginam nostro & Ecclesiae nostrae sigillis fecimus communiri. Actum Trajecti, anno Domini millesimo ducentesimo tricessimo nono, praesentibus *Theodrico majori Praeposito, Reimaro Praeposito Sancti Petri, & Eisdardo † ejusdem Ecclesiae Decano, Goeswino Praeposito, & Giselberto Decano Sancti Johannis*: Amilio de Insula, Bernardo de Dolre, Arnoldo de Schalckwyck, Marschalco nostro, Wilhelmo de Montfoirde, & pluribus aliis ad hoc vocatis.

XIV.

† Ik geloof, dat men hier lesen moet *Evertardo*.

XIV.

Anno
1243. Univerſis Chriſti fidelibus, tam præſentibus, quam fu-
turis, *Theodericus, Dei gratia major in Trajeſſo Præpoſitus*
& Archidiaconus, in perpetuum. Univerſitati veſtræ ſub
forma præſentium duxi declarandum, quod maturo con-
ſilio, & ſana præhabita deliberatione, pro prædeceſſorum
meorum felici memoria & meæ ſalutis augmento de con-
ſenſu Capituli mei quatuor præbendas, videlicet Cellarii,
Magiſtri coquinae, & duas alias minores, ſimiliter ad of-
ficium coquinae ſpectantes, quarum donatio ad me per-
tinet, & quæ indifferentè ante meæ tempora quinque Ca-
nonicis infra Eccleſiam, quinque etiam laicis ſunt colla-
tæ, meo contuli Capitulo. Ita ut, cum præbenda Cellari-
i vacaverit, ego Præpoſitus conferam, vel ſucceſſor
meus, qui pro tempore fuerit, conferet ſacerdoti, qui
celebret ad altare Sanctæ Mariæ, quod eſt in ſuperiori
parte Eccleſiæ verſus occidentem: præbendam autem,
quam habet Magiſter coquinae, dum vacaverit, ſimiliter
conferam, vel ſucceſſor meus conferet ſacerdoti, qui ce-
lebret in Capella Sancti Laurentii in domo Præpoſiti.
Inſuper idem ſacerdos habebit reditus nunc ad ipſam Ca-
pellam pertinentes: & duas alias præbendas, quæ ſunt
ſub Magiſtro coquinae, ſimili modo conferam, vel ſuc-
ceſſor duobus clericis conferet; & hii quatuor loco vica-
riorum deſervient in choro, & exequentur officium, quod
de præbendis fieri conſuevit, & ſubdiſi erunt Decano Ec-
cleſiæ ad coercionem diſciplinæ; & in abſentia Decani,
majori in Capitulo, qui præſens fuerit. Cum autem si-
liquam prædictarum præbendarum vacare contigerit, ſi
ego vel ſucceſſor meus a tempore vacationis infra menſem
non contulerimus, Decanus, ſi præſens fuerit, in octo dieſus
conferet eam; alioquin major de Capitulo, qui præſens
fuerit, ſine dilatione conferet eandem loco Præpoſiti.
Quilibet vero prædictorum vicariorum, qui ſacerdos
fuerit, ad minus ſemel in ſeptimana miſſam dicet pro de-
functis, pro animabus videlicet prædeceſſorum meorum,
mea, & ſucceſſorum meorum. Nos vero Capitulum
huic pio factò memorati Theoderici Præpoſiti noſtri
conſenſum præbemus, & ad firmamentum ejus ſigillum
Eccle-

Ecclesiae nostrae una cum sigillo Praepositi ipsius praesentibus duximus apponendum. Acta sunt haec in Capitulo nostro feria quarta post Nativitatem Beatae Mariae virginis, anno Domini MCCCLIII.

XV.

Petrus, Dei gratia Decanus, totumque Capitulum Ecclesiae Trajectensis, omnibus praesentibus salutem in Domino sempiternam. Cum consuetudinis ususque longaevis temporis non sit levis auctoritas, & plerumque discordiam pariant novitates, praedecessorum nostrorum inhaerentes vestigiis, honestas nostri Capituli consuetudines & utiles approbatas & praescriptas volentes imperpetuum observare, decrevimus, ut, quicumque clericus emancipatus in Canonicum nostrae Ecclesiae legitime fuerit electus, a tempore suae electionis a Capitulo & tractatibus Ecclesiae sive Capituli per triennium exclusus existat: Scholaris vero Canonici, postquam emancipatus fuerit, post suam emancipationem infra duos annos nec Capitulum intrabit, nec tractatibus Capituli intererit, sed ab hiis exclusus remanebit, nulla contradictione interveniente, sparringham nostram more antiquo & solito sine cujuslibet contradictione promissimus firmiter observare. In cujus rei testimonium & munimen fortius praesens scriptum sigillo Ecclesiae nostrae consignavimus. Datum anno Domini M. cc. LVIII. in die Beati Lamberti.

Anno
1258

XVI.

In nomine Sanctae & individuae Trinitatis Amen. Nos Johannes, Dei gratia Trajectensis Electus, *Amelius Decanus majoris Ecclesiae Trajectensis, Stephanus divina gratia Praepositus Sancti Petri, Wilhelmus ejusdem gratia Praepositus Sancti Johannis, & Henricus Decanus Sancti Salvatoris in Trajecto*, singulis ac universis, tam praesentibus quam futuris, ad quos pervenerit istud scriptum, notum facimus, & istarum testimonio literarum simpliciter ac publice protestamur, quod de discordia, quae fuit orta inter Dominum Johannem Persin militem ex una parte, & homines de Sevenvanc, sub dicti Domini Johannis Dominio constitutos, ex altera

Anno
1277.

parte, per consilium discretorum & sapientum virorum amicabilem compositio inter ipsos & ordinatio intervenit, ad habendum firmam concordiam & perhennem, ac ad invicem subsequentes conditiones perpetuo promiserunt, a se & a suis posteris a progenie in progeniem ex utraque parte inviolabiliter observari. Videlicet quod Dominus Johannes hominibus antedictis omnem offensam suam & forefactum, quod commiserant erga eum usque ad hoc tempus, plene remisit, ac benigniter condonavit. Et ob hoc ipsi & eorum posterii Domino Johanni suisque posteris tales redditus annuatim a festo Sanctae Walburgis anni proxime affuturi persolvere promiserunt. Homines de Werder dabunt quolibet anno Domino Johanni Persin aut suis heredibus, ipso prius mortuo, in festo Beatae Walburgis quatuor libras & decem solidos Trajectensium denariorum legalium: inde Scultetus habebit decem solidos. In festo Sancti Bavonis persolvent quatuor libras & decem solidos: inde Scultetus habebit decem solidos. Ad festum Beati Martini hiemale, viginti quatuor libras pro decima sua solvent. Homines de Middella dabunt Domino Johanni aut suis posteris annuatim in festo Beatae Walburgis triginta solidos Trajectenses; inde habebit Scultetus triginta denarios. In festo Beati Bavonis debent persolvere triginta solidos: inde recipiet Scultetus triginta denarios. Ad festum Beati Martini hiemale quindecim libras pro decima sua dabunt. Homines de Ettersem annuatim debent dare Domino Johanni aut posteris ejusdem in festo Beatae Walburgis triginta solidos Trajectenses: inde Scultetus recipiet triginta denarios. In festo Sancti Bavonis dabunt triginta solidos: inde Scultetus habebit triginta denarios. Ad festum Sancti Martini hiemale quindecim libras pro decima sua solvent. Homines de Vrei persolvent annuatim Domino Johanni aut heredibus ipsius in festo Beatae Walburgis triginta solidos Trajectenses: inde Scultetus recipiet triginta denarios. In festo Sancti Bavonis dabunt triginta solidos: inde habebit Scultetus triginta denarios. Ad festum Sancti Martini hiemale decem libras pro sua decima largientur. In festo Sancti Bavonis infra septennium bis persolvent denarios de Bottinghen. Ad festum omnium Sanctorum pensionem, quae dicitur Vropešcoud, singulis annis persolvet villa quaelibet, ut tenetur.

Scul-

Sculeteti dabunt caseos & altilia, sicut prius solvere consueverunt. Hoc addito, quod praenominati homines de Sevenvanc, & posteriorum, singuli temporibus, in personis propriis ac expensis, ad mansionem Domini Johannis Persyn vel heredum suorum apud Velsen, denarios memoratos praetaxato Domino Johanni, vel ipsius heredibus, aut eorum legitimis nunciis ad hoc constitutis, finaliter praesentabunt. Et si dicti homines de Sevenvanc denarios & redditus antedictos per malitiae suae fraudem aliquam obtinerent, nec solverent, ut est dictum, in quolibet tempore praetotato, ex tunc ipsi, citatione & monitione non praemissis, semetipsos & posteros eorundem per liberam voluntatem ipsorum excommunicationis sententiae subjugarunt, aliquo juris beneficio non obstante. Et postquam in sententia per spatium duorum mensium permanerint indurati, dehinc unus frater Sanctae Katherinae Trajectensis ad eosdem homines de Sevenvanc, in expensis Domini Johannis Persyn aut ipsius heredum, dirigit iter suum, ipsosque per liberum arbitrium eorundem auctoritate nostra dioecelana excommunicatos publice nunciabit, ab omnibus arctius evitandos. Nec nos ab hujusmodi sententia absolvemus eos, nec nostri posteri, nec absolvi faciemus, quin prius praedicto Domino Johanni aut suis posteris, si viam carnis ingressus fuerit universae, denarios debitos & obtentos plenarie persolverint ac expensas, ac de tali malitia emendam fecerint competentem. Insuper Dominus Johannes Persyn, & ejusdem posteri, homines de Sevenvanc defendent, prout Dominus teneretur subditos suos defendere. Praeterea omnes conditiones praescriptas tam Dominus Johannes Persyn, quam homines de Sevenvanc, fide super his praestita corporali, perenniter promiserunt, ac etiam juraverunt firmiter observare. In hujus rei firmam stabilitatem & stabilem firmitatem has literas Domino Johanni Persyn nostris sigillis dedimus communitas. Datum anno Dominicae incarnationis MCC. LXXVII. Sab-
bato ante translationem Beati Martini Episcopi.

XVII.

Wy Steven van Sulen, Proest van Sinte Marien Tutrecht, Anno doen condit ende verstaen alle den ghenen, die desen brief zellen zien off horen lesen, dat wy mit onsen vryen wil-

le, ende mit weentheyde onser vyff fynnen, ende by rade onns brechters ende onser testamentore, broeder Gelys Lesemeysters van der Mynrebroeder, Haren Nyclais van Moerdrecht Canonix ten Dome, Haren Willaems van Sittren Canonix tot Sinte Marien der kercken Turecht, ende Haren Gysbrechts van Yselsteyne Ridders, publike ende claerlike gegeven hebben in rechter stemossen ende in rechten testamente der Abdissen en den Convent van Sinte Mariendale by Utrecht die helft van twaloff storgelien lants onderdeelt, ghelegent te Hoehausen, ende die gheheten syn tuerlant, die Herman Blome in hute heeft, ende op woensdach is, ende die helft van drie naechten lants onderdeelt, alse gelegen syn op Temate, ende die Lubbrecht die Lose in huere heeft, ende op woensdach is. Want die Abdisse en 't convent van Sinte Mariendale voiry, om Gods wille ende om onser bede, Conyone onse dochter ontfaen hebben tot ere Nonne in Gods eren. In geseinde deser dingen so hebben wy Steven van Sulen Proeft van Sinte Marien voiry, onser segel aen desen brief gedaen. Voiry so heb wy geboden onsen testamentoren voiry, dat sy desen brief hebben mede bezegelt mit horten segelen, tenen oironde alle der stucken, die hyr volt bescreven staen. Ende wy Broeder Gelys Lesemeyster van der Mynrebroeder, Nyclais van Moerdrecht Canonix ten Dome, Willaem van Sittren Canonix tot Sinte Marien der kercken Turecht, ende Gysbrecht van Yselsteyne Ridders, Testamentore voirygenoemt, hebben om bede wille Haren Steven van Sulen, Proefts van Sinte Marien voirygenoemt, onse seghele aen desen brief gedaen in kerckelic der waarheit. Gegeven int jaer onns Heren dusent driehondert ende elve, op Sinte Peters dach ad Cathedram.

XVIII.

Anno 1316. Universis praesentia visuris ego *Matthaeus, Decanus Ecclesiae Sancti Salvatoris Trajectensis*, notum esse cupio; quod, pro mundanis coelestia, & pro temporalibus aeterna commutare desiderans, & sperans, quasdam terrarum possessiones, ad me jure haereditario spectantes, in locis infra scriptis jacentes, ob remedium animae meae & amicorum meorum do, lego & assigno Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis jure testamenti in merum proprium; ipsamque

quæ Ecclesiam de ipsis hæredem instituo hiis præsentibus ad altare, in dicta Ecclesia Sancti Petri juxta hostium ehori versus Aquilonem situatum. Quarum terrarum feditus & proventus ad sustentationem sacerdotis, ad dictum altare nunc celebrantis, & celebrantium pro tempore, continitue pertinebunt, tali videlicet conditione, quod sacerdos ibidem celebrans pro tempore orabit continue & sine tædio pro me & amicis meis prædictis, tantum in canone missæ, quam in aliis suis orationibus, quibuscumque missam pro defunctis dicet, cum commode poterit, horis canonicis die noctuque tenebitur interesse. Ad quod si forte rebellis vel remissus fuerit, quod absit, per Decanum pro tempore existentem per subtractionem sui beneficii prædicti compelleretur, omnesque & singuli Canonici de Capitulo ejusdem Ecclesiae, qui pro tempore fuerint, ad hoc firmiter observandum adhibebunt operam & operam efficacem. Cujus quidem altaris collationem, cum ipsi vacare contigerit, mihi Decano prædicto, Gerardo Coccard, & Nycobao fratribus, Ecclesiae Beati Petri prædictæ Canonicis, ac Eremberto Eremberti civi Trajectensi ad vitam nostram in solidum reservo: post nostrum vero decessum Decano Ecclesiae Beati Petri prædictæ, pro tempore existenti, ipsius altaris collationem continue relinquendo, tali videlicet conditione, quod idem Decanus ipsum altare, quotiescumque vacare contigerit, infra quindenam proximum post obitum seu resignationem sacerdotis, ibidem pro tempore celebrantis, personæ idoneæ conferat cum effectu. Possessiones autem terrarum prædictarum hiis in locis continentur. Juxta oppidum Oudewater in loco, qui vulgariter Snoyenderweert appellatur, duo dimidii mansi, prout ibidem jacent. Item juxta idem oppidum in seculari jurisdictione Cristanti de Linscoten dimidius mansus, prout jacet ibidem. Item in seculari jurisdictione de Haestrecht undecim jugera. Item in eadem jurisdictione juxta Brederbrugge, in loco qui vulgariter Hund appellatur, sex jugera terræ jacentia. Et sunt omnia prædicta hæreditarie pro certa annua pensione locata, prout apparet in instrumentis super hæc confectis: ita videlicet, ut annua summa ad triginta libras nigrorum Turorentium se extendat. Si quid autem, seu per negligentiam solutionis, seu alio quoquo modo, de dictis terris superextiterit, hoc cõdet

totaliter presbytero ad dictum altare pro tempore celebranti. In cujus donationis, legati, & assignationis testimonium perpetuum & munimen praesentes literas fieri feci, & sigillo meo proprio ac sigillis venerabilium virorum Officialis Trajectensis ac Officialis Archidiaconi Sancti Salvatoris Ecclesiae praedictae, coram quibus haec acta sunt, ac etiam sigillo Ecclesiae Sancti Petri praedictae sigillari. Et nos Officiales Trajectensis & Archidiaconi praedicti praemissa omnia & singula, quantum in nobis est, ratificamus & approbamus, sigilla Officialitatis & Archidiaconatus praedictorum praesentibus in testimonium perpetuum appendendo. Nos etiam, Decanus & Capitulum Ecclesiae Sancti Petri praedictae, donationem, legatum, & assignationem bonorum praedictorum, prout supra notatum est, ad opus Ecclesiae nostrae praedictae cum gratiarum actione benivole acceptantes, praesentes literas sigillo nostrae supradictae Ecclesiae in testimonium fecimus communiri. Actum & datum Trajecti in Ecclesia Sancti Salvatoris praedicta, anno Domini M. ccc. sedecimo, feria sexta post festum Beatae Agnetis virginis, praesentibus ibidem venerabilibus viris, Domino *Johanne, Praeposito & Archidiacono ejusdem Ecclesiae Sancti Salvatoris*, Symone Zebaers, Ghiselberto de Jurphaes majoris, Johanne dicto Vrenck, Johanne dicto Pot, Sancti Salvatoris Ecclesiarum Trajectensium Canonicis, Huberto Sophye, Theodorico de Tollenbrugge, Friderico filio Duve Presbyteris, Gerardo dicto Vinkevone, & Arnoldo dicto Pot clericis, testibus ad praemissa vocatis specialiter & rogatis.

XIX.

Anno 1317. *Universis haec visuris nos Florentius, Dei gratia Praepositus & Archidiaconus majoris Ecclesiae Trajectensis, facimus manifestum, quod cum honestus vir Dominus Zvederus de Abecoude miles nobis recipienti jure proprio donaverit, & tradiderit curtim suam de Meerwyck, & decem & novem jugera terrae ad eandem spectantia, & ad eundem militem ratione domini vel quasi pertinentia, ut ipse miles & haeredes sui curtim & bona hujusmodi in feudum a nobis & successoribus nostris reciperent in perpetuum, & haberent de haerede in haereditatem sic a nobis recipiendo,*
&

& omagium nobis debitum & consuetum praestando, tali conditione adjecta, quod feudum & dominium nobis competentia in decimis, exeuntibus juxta monasterium Vallis Beatae Mariae prope civitatem Trajectensem, inter aquam dictam Vecht ex uno latere, & capitale aquaeductum de Westbroec ex altero in latitudine, ac inter parochiam de Maersen juxta Groenesytwende ex una parte, & inter locum dictum Oudsytwende ex altera, ubi finitur jurisdictio temporalis Stephani de Zulen armigeri, & inchoatur jurisdictio Domini Praepositi Ecclesiae Sancti Johannis Trajectensis in longitudine; ac decimis exeuntibus juxta Vecht & Capellam domus de Zulen, in loco dicto Wert in parte occidentali in longitudine & latitudine, prout jacent, quas decimas ipse miles a nobis tenet in feudum, & habet, transferre vellemus de consensu & voluntate Decani & Capituli nostri Ecclesiae praedictae in religiosas matronas, Abbatissam & conventum memorati monasterii vallis Beatae Mariae prope civitatem Trajectensem. quam donationem ipsius militis aestimamus ad praesens, & speramus eidem Ecclesiae nostrae & nobis ac nostris successoribus, pro tempore in eadem Ecclesia Praepositis, esse multipliciter fructuosum de consensu Decani & Capituli nostri feudum hujusmodi decimarum, & quicquid juris nobis competit, vel competere possit in eisdem, ipsis dominabus tradidimus & donamus in hiis scriptis jus, proprietatem hujusmodi feudi & juris nostri, in quantum in nobis est, in ipsas transferentes. In cujus rei testimonium sigillum nostrum una cum sigillo venerabilium virorum, Dominorum Decani & Capituli nostri praedictorum, praesentibus est appensum. Et nos Decanus & Capitulum praedicti protestamur, nos consensisse, & sigillum Capituli nostri praesentibus apposuisse in testimonium praemissorum. Acta sunt haec in villa de Langhebroeck, praesentibus nostris vasallis quam plurimis, ad hoc vocatis & rogatis, anno Domini M. ccc. decimo septimo, feria secunda post Ascensionem Domini.

XX.

In nomine Domini amen. Universis praesentia visuris
& auditoris nos Fridericus, Dei gratia Episcopus Trajectensis, Anno 1322

tenfis, cupimus esse notum, quod cum super strenuus
 vir Johannes de Doernic miles & juxta uxor ejus legitime
 conjuges, fideles seu ministeriales nostri & Ecclesiae no-
 strae, de bonis dictis ten Nyendyc, sitis in parochia We-
 conde, in nostram propter hoc & fidelium nostrorum praes-
 entia constituti, dicta bona cum aedificiis, agris, pascuis,
 pratis, fossatis, aqueductibus, alto & basso, sicco &
 hamido, decima grossa & minuta, jurisdictione temporali,
 hominibus feodalibus seu ministerialibus, ac aliis juri-
 bus & pertinentiis suis univēsis, prout a nobis & nostra
 dependent Ecclesia, & dicta juxta ejusque progenitores
 ea a nobis & Ecclesia nostra hactenus tenuerunt, ex certis
 & justis causis cum effectu debita & solentia libere ac
 voluntarie simpliciter resignantes, supportaverunt
 in manus nostras ad usus Johannis de Brandenborch Civis
 Trajectini, nobisque supplicaverunt, quod dictum Jo-
 hannem infeodaremus de eisdem. Et nos, ipsorum con-
 jugum inclinati precibus, lata nobis a nostris & Ecclesiae
 nostrae fidelibus sive ministerialibus tunc praesentibus sen-
 tentia, quod id de jure possemus facere, dictum Johannem
 de Brandenborch infeodavimus de dictis bonis & eorum
 juribus, pertinentiis ac dependentiis univēsis, prout a nobis
 & nostra noscuntur Ecclesia dependere, reservantes nobis
 de libera voluntate dictorum conjugum ac Johannis prae-
 dicti de Brandenborch potestatem plenariam bona hujus-
 modi de ejusdem Johannis de Brandenborch manibus in-
 fra certum tempus pro certa pecuniae summa acquitandi
 & absolvendi. Quod cum, deficientibus nobis facultatibus,
 facere non possemus, & dilecti in Christo Decanus &
 Capitulum Ecclesiae nostrae Trajectensis, cupientes dicta
 bona de manu laica ad Ecclesiam, quae dudum hactenus
 hiis & aliis orbata existit, revocare, obtenta a nobis au-
 thoritate bona hujusmodi ad suos & Ecclesiae suae usus
 perpetuos acquitandi, circumspēcta providentia procura-
 verint nobis & Ecclesiae nostrae, loco juris, proprietatis &
 domini directi dictorum bonorum ten Nyendyc supportati
 per dictos conjuges jus proprietatis & domini nonaginta ju-
 gerum terrae arabilis vel circa, sitorum in Batua juxta paludem
 Valborch, dictorum vulgariter in den Hamme, a nobis & no-
 stra Ecclesia loco dictorum bonorum ten Nyendyc a no-
 bis & nostra Ecclesia tenebantur. Nosque, tam nostra &

Eccle-

Ecclesiae nostrae, quam etiam eorundem Decani & Capituli utilitate in hoc conspecta, contenti pro nobis & nostra Ecclesia supportatione juris, proprietatis & domini dictorum jugerum nobis facta pro jure proprietatis & domini honorum ten Nyendyc praedictorum, in praefatos Decanum & Capitulum nostro & Ecclesiae nostrae nomine per honorabilem virum *Jacobum, Praepositum Ecclesiae Sancti Johannis Trajectensis*, habentem ad hoc a nobis speciale mandatum, jus proprietatis & domini praefatorum honorum ten Nyendyc transferri, ipsosque Decanum & Capitulum in ejusdem juris proprietatis & domini corporalem possessionem mitti fecerimus. *Huberto de Rosinchem, Jordano de Xaectis, & Hugone dicto Pollaert, Canonicis ejusdem Ecclesiae, praesentibus in fundo dictorum bonorum in Nyendyc, & suo atque Capituli sui praedicti & Ecclesiae suae nomine hujusmodi translationem & possessionem juris proprietatis & domini honorum ten Nyendyc recipientibus juxta patriae jus & morem, prout ibidem ad hoc vocatorum fidelium seu ministerialium & convicinatorum sententiae dictaverunt, praefatum jus proprietatis & domini honorum ten Nyendyc in dictos Decanum & Capitulum eorumque Ecclesiam transferimus per praesentes, ipsosque mittimus tempore praesentium in possessionem ejusdem juris proprietatis & domini, sibi & Ecclesiae suae perpetuo remansuri, renunciantes eidem juri pro nobis & Ecclesia nostra simpliciter & in totum. Cum itaque dicti Decanus & Capitulum, dictis bonis ten Nyendyc per ipsos emptis, & tam de manibus dicti *Johannis de Brandenburg*, quam etiam dictorum conjugum acquiritatis, cum eisdem *Johanne de Brandenburg* ac conjugibus super totali dictorum bonorum ten Nyendyc distributione eis facienda, ac eorundem bonorum solempniori & evidentiori possessione acquirenda convenissent, dictus *Johannes de Brandenburg*, coram nobis & nostris fidelibus in camera nostra in *Trajecto* literas infeodationis suae de dictis bonis a nobis obtentas dicto Decano tradens, dicta bona cum omnibus pertinentiis, juribus, dependenciis, ac omne jus sibi in illis vel eorum aliquo quomodolibet acquisitum sponte resignavit, effectucando simpliciter de eisdem, & deinde dicti conjuges ac *Elizabeth & Berta*, sorores dictae *Juttae*, cum electis ibidem coram nobis suis*

fuis curatoribus seu tutoribus, videlicet Reynero de Malberch & Wilhelmo de Haren, juxta fidelium nostrorum sententiam de dictis bonis ten Nyendyc effectucantes renunciaverunt pro se & suis heredibus omni juri, quod eis vel alicui eorum aut eorundem heredibus in dictis bonis ten Nyendyc, aut eorundem bonorum pertinentiis juribus atque dependitiis quibuscumque, quocumque modo & quocumque causa, competit in praesenti, aut videtur posse competere quomodolibet in futurum. Lata igitur hiis actis solemniter a nobis ac nostris & Ecclesiae nostrae fidelibus seu ministerialibus sententia, quod apud praedictos Johannem de Brandenborch atque conjuges, ac Elizabeth & Bertam eorumque heredes nihil penitus juris in dictis bonis & quibusvis eorum juribus, pertinentiis & dependentiis remansisset, quodque per praemissas resignationes, supportationes, effectucationes atque translationes dictorum bonorum ten Nyendyc praedictis Decano & Capitulo ac eorum Ecclesiae jus plenum & integrum, tam in jure proprietatis & domini dictorum bonorum ten Nyendyc, quam in eisdem bonis eorumque juribus pertinentiis ac dependentiis universis existeret acquisitum; nos eorundem Decani & Capituli, bona praedicta cum suo jure proprietatis & domini ac aliis suis juribus pertinentiis atque dependentiis universis sibi & Ecclesiae suae incorporari & uniri desiderantium, precibus inclinati, saepe dicta bona ten Nyendyc cum jure proprietatis & domini ac aliis juribus, pertinentiis, & dependentiis suis universis auctoritate nostra ordinaria, per decreti nostri interpositionem, saepe dictis Decano & Capitulo eorumque Ecclesiae incorporamus tenore praesentium, & unimus ipsis Decano & Capitulo eorumque Ecclesiae ad eorundem Decani & Capituli usum perpetuo permanentia, quia nobis & Ecclesiae nostrae de bonis aequivalentibus sufficienter, ut praemittitur, est provisum. In quorum omnium testimonium & perpetui roboris firmitatem has literas exinde conscriptas dictis Decano & Capitulo eorumque Ecclesiae sigilli nostri appensione tradi fecimus communitas. Acta sunt haec Trajecti in dicta nostra camera, praesentibus Domino Jacobo, Praeposito Ecclesiae Sancti Johannis, Johanne dicto van den Vene, Johanne Frederici, Petro dicto Grauert, fidelibus nostris & aliis quam pluribus fide dignis:

& datum anno Domini M. ccc. xxii. in crastino Nativitatis Beati Johannis Baptistae.

XXI.

In nomine Domini amen. Anno nativitatis ejusdem Anno M. ccc. xxii. indictione quinta, vicesimo sexto die ^{1322.} mensis Junii, hora inter nonam & vespas, in praesentia mei Notarii publici infra scripti & testium subscriptorum constituti strenuus vir Dominus Johannes de Doernic miles, & Domina Jutta ejus uxor legitima confitebantur, mansum unum, solum in parochia de Wercunda infra limites bonorum dictorum ten Nyendyc, dependente titulo feodi ab honorabili viro Domino Praeposito Ecclesiae Trajectensis, cum dictis bonis ten Nyendyc honorabilibus viris Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae Trajectensis se vendidisse, ipsumque mansum coram ipso Domino Praeposito & ejus fidelibus ac aliis pluribus fide dignis ad ipsum Dominorum Decani & Capituli usum festucando simpliciter resignasse; & ex abundanti renunciaverunt pro se & suis heredibus omni juri, quod in dicto manso quomodolibet habuerunt, ac per fidem eorum promiserunt, se nunquam venturos contra resignationem antedictam, nec eam in posterum per se vel alios quomodolibet impugnare. Acta sunt haec Trajecti in domo mansionis Laurentii dicti van den Damme, praesentibus ibidem discretis viris Domino Johanne de Hoesden, Canonico Ecclesiae Sancti Johannis Trajectensis, Ulrico investito Ecclesiae de Hoesden, Hermanno de Brandenburg, Stephano filio Henrici dicti Rikeper, Johanne dicto Scatter, Ghiselberto Hugonis de Outhoesden Clericis, & Johanne de Weteringhen Laycis, & pluribus alii fide dignis testibus, ad praemissa vocatis specialiter & rogatis: Et ego Godefridus de Tule, Clericus Trajectensis Dioecesis, publicus Imperiali auctoritate Notarius, confessioni & resignationi praedictis & omnibus aliis supra scriptis una cum dictis testibus praesens interfui, ea vidi & audivi, & in hanc publicam formam redegi, meoque signo solito & consueto signavi rogatus, sub anno, indictione, mense, die, hora, & loco supra dictis.

XXII.

Anno 1526. Alle den ghenen, die desen brief sellen sien of horen lesen, doe wy verstaen Johan van Doernic Ridder, ende Jutte syn wyf mit kennissen der waerheit, dat eersame lude, die Deken ende 't gemeene Capittel van den Doeme t'Utrecht, ons voldaan hebben, ende aen reeden pennin- ghen betaelt hebben drie hondert pont ende vyftien pont swarter tornoyse, die ons aen gecomen waren, ende ver- schenen waren overmits Veren Aleyden dode, die Her- mans wyf was Over die Vechte, alse van den dertich ponden sjaers, die sy te lyftoghe hadde aen den goede ten Nyendike. Voert so lye wy, dat ons die Deken ende 't Capittel voerseyt vol ende al betaelt hebben an reeden pennin- ghen vyff hondert pont ende vyff ende twintich pont des voerseyden payments, die ons mochten hebben versenen, als van dien vyftien ponden sjaers, die Jon- vrou Mechteld van Noertwyc, die wilneer Herbarens wyff was Over de Vechte, ende nu Gheraets wyff is van den Ryne, te lyftocht heeft in desen voerseyden goede ten Nyendike, waer by dat wy dese voerseyde Heeren den Deken ende Capittel claerlike quyt ghesouden hebben, ende quyt scelden mit desen tieghenwordighen brieve, van desen voerseyden gelde, ende van allen gelde, dat sy ons ghelovet hadden, of sculdich waren van desen voerghe- noemden goede, want sy ons vol ende al betaelt hebben; ende bekennen mede, dat dit voerseyde goet ten Nyen- dike, ende al dat daer toe behoert, vry is, ende ewelike bliuen sal desen voerseyden Heeren, ende hebben daer of verteghen ende vertyen alles rechts, dat wy daer aen had- den, of dat ons of onsen erfnamen daer aen verschinen mach, alsoe dat wy noch onse erfnamen en nacomelinghe gheenrehande recht en hebben, noch hebben mogen aen desen voerghe- noemden goede. Ende op dat alle dese voer- screvene ponten vast ende gestade ende onverbroken bli- ven, ende wy noch onse erigenamen daer niet weder seg- ghen noch doen en sellen, noch en mogen, so hebben wy Johan van Doernic Ridder ende Jutte syn wyff voer- genoemde desen brief besegelt mit onzen seghele. Ge- gheven int jaer ons Heren dusent drehondert ende ses ende twintich des woensdaghes na Sinte Agnieten daghe.

XXIII.

XXIII.

Alle den ghenen, die desen brieff ſollen ſien off horen Anno 1330.
 lezen, doe wy verſtaen Johan van Zuylen ende Diderick van Zulen knapen, dat wy claerlike vertryen ende gwyt ſchelden mit deſen negenwoirdigen brieve tot Geeſteliker luden behoeff der Abdiffen ents Convents van Sinte Marien-dale by Utrecht all recht; dat wy hadden, ofte hebben, ander helfte van twalef morgen lands onderdeelt, alſe gelegen ſyn te Hoechhufen, ende die geheten ſyn tuerflant, ende ander helfte van drien morgen lands onderdeelt, alle gelegen ſyn op Temate, dair Lubbricht de Loſe op te wonen plach, welke helfte van deſen vyftien morgen lands voifcr. Haer Steven van Zulen onſe Oem (1), dair God die ziele off hebben moete, ghegeven ende beſet heeft in teſtamente der Abdiffen ende den Convente voing. Ende omme dat wy willen, dat dit vaſte ende ſtade ende onverbrake blyve van onſ ende van onſen erfnamen, ſo heb wy Johan ende Dyderick voirgenoeemde deſen brieff bezegelt met onſen ſeghellen. Gegeven in 't jair onſ Heeren duſent drehondert ende dertich, des dinnxdages na alre zielen daghe.

(1) Hy was Prooſt van Sinte Marien. Siet den brief van het jaar 1311
getekent num. xvii.

XXIV.

Univerſis, praefentes viſuris ſeu auditoris, nos *Henricus* Anno 1344.
de Juiſais, Dei gratia Decanus Eccleſiae Trajectenſis, faci-
 mus manifeſtum, quod nos literas reverendi in Chriſto
 Patris ac Domini, Domini Wilhelmi, divina providentia
 quondam Epifcopi Trajectenſis, non cancellatas, non ab-
 olitas, nec in aliqua ſui parte viciatas, ſed ſuo vero ſi-
 gillo, ut prima facie apparebat, ſigillatas vidimus, & per-
 legimus: quorum tenor ſequitur in haec verba. Nos Wil-
 helmus, Dei gratia Trajectenſis Epifcopus, omnibus praefentes
 literas viſuris ſeu auditoris notum facimus, & tenore
 praefentium proteſtamur, quod nos literas Domini Hen-
 rici, quondam Epifcopi Trajectenſis, noſtri praedeceſſoris,
 X non

non cancellatas, non aboliatas, nec in aliqua sui parte vitiatas, sed suo vero sigillo sigillatas, vidimus in hæc verba. Nos Henricus, Dei gratia Trajectensis Episcopus, universis præfentes literas inspecturis notum facimus, & tenore præfentium protestamur, quod nos, considerantes & præ oculis non indigne gerentes fidelitatis obsequia, quæ dilecti fideles nostri Scabini, Consules, nec non universitas oppidi nostri de Amersfurt nobis & Ecclesie Trajectensi exhibuerint hæctenus, & adhuc exhibent cum omni diligentia & favore, ipsis Scabinis, Consulibus & universitati de nostrorum fidelium consilio tale jus & talem bonam consuetudinem, qualem hæctenus habuerunt, & insuper talem libertatem, & tale jus civitatense; quod vulgariter *Stads-recht* nuncupatur, qualem vel quale dinoscitur habere nostra civitas Trajectensis, præfentium literarum testimonio concedimus & donamus, eo duntaxat excepto, quod dicti Scabini, Consules, universitas Amersfurdensis nostra bella, quæ *Heervairt* dicuntur, peragent & sequentur, sicut prius fecerunt. Ceterum etiam talis conditio est adjecta, quod, quando nostra civitas Trajectum nostram solvit precariam, memoratum oppidum de Amersfoirt ad hujusmodi nostram precariam solvere tenebitur decem libras Trajectensis monetæ. Ut autem hæc conditiones prædictæ memoratis oppidanis de Amersfoirt super juribus, bonis consuetudinibus eorum, & libertatibus præscriptis, tam a nobis, nostris successoribus, quam ab aliis, inviolabiliter perpetuo observentur, sub poena excommunicationis universis districtius inhibemus, ne quis ipsis oppidanis super præmissis jus eorum infringere præsumat; quod si quis attemptare præsumserit, excommunicationis sententiam se noverit incurrisse. In cujus rei testimonium & munimen, sigillum nostrum præfentibus literis duximus apponendum. Actum & datum Amersfurti anno Domini millesimo CC^o quinquagesimo nono, feria quinta in die Beati Odulphi confessoris. Et nos Wilhelmus Episcopus prædictus, easdem literas confirmantes, ipsis civibus de Amersfurt idem jus & privilegium, in eisdem literis contenta, concedimus per præfentes nostrarum testimonio literarum. Datum apud Trajectum anno Domini millesimo CC^o nonagesimo octavo, in crastino Nativitatis Beati Johannis Baptistæ. Et in cujus visionis & perlectionis testimonium

VAN ONUYTG. BRIEVEN. 319

nos Henricus Decanus praedictus sigillum nostrum appo-
suimus huic scripto. Datum anno Domini M. CCC.
quadragesimo quarto, Sabbato post Beatae Margaretae.

XXV.

Allen den ghenden, die desen brief zellen sien of horen ^{Anno}
lesen, doe wi verstaen Goeswyn Wouter Hughen Soen ¹³⁷²
Richter, Jacop Ghizen Soen, Hughe Wouters Soen,
Ghise Weerderp, en Jacop Jan Willems Soen, Scepen ter
Eembrugge, dat voer ons quam in 't gerecht *Her Zwe-*
der Uter Loe Proest der Kerken i' Sante Peters, ende gaf den
Capittel ten Doem t'Utrecht vier pond zwart ~~ut~~ maet,
die buten dycks ghelegen is, ende totter Goeyer land
hoert, jaerlix te betalen die een helft tot Sunte Martyns
misse, ende die ander helft tot Sunte Peters misse, of bin-
nen eenre maent nae elken daghe onbegrepen. Ende dit
voerfcr. ghelt sel men betalen den cleyngen Cameraer in
der Kerken ten Doem t'Utrecht: waer dat men des niet
en dede, ende die Cameraer voerf. daer om zende ter E-
me, soud men hem die helfte meer wtpanden, en den bo-
de tien scillingen voer sinen cost, ende den Scout twee
groet, ende den Scepen enen grooten. Ende op dat vast
ende stade si, soe hebben wi Scout ende Scepen desen
brief besegelt mit onsen segel. Gegeven int jaer ons He-
ren dusent drie hondert twee ende vyftich op Sunte Mar-
grieten avont.

XXVI.

Wy Arnt van Hoern, bi der ghenade Goeds Biscop ^{Anno}
t'Utrecht, doen cond allen luden, dat onse lieve ende ¹³⁷⁷
ghemynde *Heer Sweder Vter Loe Domproest t'Utrecht* aen
die een zide, ende Domdeken ende Capitel onser Kerken
van Utrecht aen die ander zide, ons eens segghens be-
loeft hebben van sulken twyft ende sceel, als zy onder-
linghe gehad hebben tot desen daghen toe. Soe is ons
segghen bi der penen, daer zyt aen beyden ziden ons be-
loeft hebben, na inhoud der brieve, die zy ons daer op
ghegheven hebben, ende segghen in allen manieren als
X 2 hyf

hyr na beschreven staet. In den iersten, wans wi hi waerachtighen scryftren ende wyttachtighen tughes, ende zekeren informatien gheinformiert zyn, ende ghevonden hebben, zoe segghen wi, dat alle die goede, die der Domproeftyen ende der Archidyaconey van Utrecht toebehoeren, verbonden ende een onderpant syn den Doemdecken ende Capitel van den Dom t'Utrecht voer alfulken dienst, als die Domproefft voer scr. den Doemdecken ende Capitel voer scr. sculdich is, van brode, bier, maentpenninghe, ende weerscappenninghe, in wat manieren dat die goede ghelegghen zyn, et zy in Tyenden, Tyns, pacht, of in vervalte van werliken, of van gheestliken rechte, of anders in wat manieren dat zy ghelegghen zyn. Voert sal die Doemproefft in der tyt jaerlix gheven voer dertyn schillinghe en vier penninghe maentpenninghe of weerscappenninghe derryen oude grote, ende dat derdendeel van enen ouden groeten van der munten des Coninx van Vrancryc, daer die tyen oude grote voer scr. alsoe goet zyn, als een goet gulden van Florens van zwaerre ghewichte; dat is te verstaen die ierste neghen maende inghaende Remigii in elken jaer, en drie maende daer na volghende in elker maent neghen schillinghe ende vier penninghe der munten voer scr. Voert soe sal die Doemproefft, die in der tyt is, enen becker presentiren, den sal dat Capitel admitteren ende eeden, ofte myt goeder reden weder zegghen. Voert soe sal die Doemproefft, die nu in der tyt is, gheven den Deken ende Capitel voer scr. den eyghendoem van den sestien marc silvers, die hi hevet uten goeden uter Coppel in meereninghe des dyenst van brode ende van byer voer scr. behoudeliken hem zynre lyftochten daer zen, alzoe langhe als hy levet. Ende hyer op sal hem dien Deken ende Capitel brieve gheven, dat by der lyftocht waer zeker zy. Ende van desen voer scr. sestien marken mach die Doemproefft sine memorie maken, onder den Deken ende Capitel ende den ghenen, die van brode en van byer deylaffich zyn; die men doen sal na synre doet, na der kostume der kerken ende des Capiteles voer scr. Item van den elf maenden dienst, die den Deken ende Capitel ontbreken, zoe sal die Doemproefft voer ele mudde terwes gheven acht ende twintich placken, voer ele mudde rogghen twintich placken, voer ele mudde haren

ren neghen placken, ende voor elke volle maend maendpenninghe vyftien placken, ende die drie ander maende na horen beloop zulkes payments, als nu t'Utrecht gheneghe ende ghave is; te betalen dat een derdendeel tot Sante Victoers misse nu naest comende, dat ander derdendeel tot Sante Victoers misse daer naest comende, ende dat derde derdendeel tot Sante Victoers misse daer naest comende. Mer vercofte die Doemproeft dat bosch van Ameronghen bynnen desen drien jaren voerscr. soe soude hi den Deken ende Capitel voerscr. hoer restant voerscr. dat hem daer of dan ontbrake, betalen mitten iersten gbelde, dat daer of quame binnen den drien jaren voerscr. Item zoe wes hi enighen singulier persoen onthouden heeft van den Capitel, of meer sculdich is van dyenste, dan van den elf maenden voerscr. dat sal hi al ghereet betalen in diere weerde, dat hy den anderen betaelde in der tyt, doe byt desen nyet en gaf. Item des ghelycks segghe wy, dat hi doen sal van den doden provenden. Voert wes die Doemproeft den Heren vercort hevet in desen jaer, zint dat wi daer tusschen ghededinghet hebben, dat sal hi hem vercrechten. Voert soe sal die Doemproeft dit jaer, dat inghinc op Sinte Remigius dach, die naest verleden is, en wytghaen sal Remigii naest comende, al vol dienen van bier, van brode, maentpenninghe, ende van weerschappenninghe in al der manieren, dat wy na segghen sullen, dat hi dienen sal in zinen live. Ende hyrom sal hy den eyghendom van den Dolre-tyende althants den Capitel gheven in meeringe des diensts voerscr. behoude-lyc zynre lystocht ende vastenisse daer aen, ende memo-rien mede te maken in alle manieren, als voerscr. is van den festien marken silvers. Voert soe sal Her Sweder Doemproeft voerscr. alsoe langhe, als hy levet, ende Doemproeft is, alsoe dicke als hi wil, hem selven moeghen ontsleden ende vry maken van allen dienste, dien hi sculdich is te doen den Doemdecken, ende Capitel, ende Heren Persoenen ende officiaten der kerken ten Doem van brode, byer, maentpenninge, ende wereschappenninghe. Mer wanneer hem des ghenoeghet, dat sal hy den Capitel te weten doen te voeren voer Sante Johans misse te middezomer, ende dan sal hi hem rechtvoert alle der Doemproeftien zeker goede over gheven, als Tyns, tien-

den, ende pacht, of in wat manieren dat sy gheleghten zyn, ende diere sellen sy hem bewynden, als te verhueren, te verpachten, ende tienden te vercopen, ende horen oerbaer daer mede te doen tot hore befter gadinghe, ende hem selven dienen twe jaer lanc. Ende also dicke, als die Doempoefft wil, soe mach hi aldus te doen hem selven vrien ende ontladen van den dienste voerscr. Mer soe sal die Doempoefft voerscr. vrylyc behouden tot zynre oerbaer dat huus te Doern mit sulken goeden, als daer toe ghezet syn dat huus mede te houden, na inhoud der brieve, die daer op ghemaect zyn, ende hondert oude Vrancixse scilde goet van goude, ende zwaer van ghe-wichte, ende van gerechter munten des Coninx van Vrancryc, die hem die Deken ende Capitel voerscr. jaerlix wytrecken sellen, die een helfte te middewinter, ende die ander helfte sinte Johans misse, alsoe als zy hem selven dienen sullen. Voert soe sal die Doempoefft voerscr. alle jurisdictie, gheestelike, of werlike, ende heerlicheyt, die der Doempoefftien ende der Archidyaconye te gader, of elc van hem bisonder, toe behoeren, ende al dat daer of coemt, vrylic behouden ende ghebruken, ende zyn oerbaer daer mede te doen, also langhe als hy leeft, ende Doempoefft is. Voert wanneer die Doemdecken en Capitel voerscr. hem selven dienen sullen in dien manieren voerscr. zoe sellen sy oec den Doempoefft voerscr. van zynre provende dyenen, ghelyc dat zy dan horen anderen vollen provenden doen zellen. Item soe wie sinen dienst nyet en haelt, als die Doempoefft selven dient, den sal hy int leste van den jaer gheven, alst beloept na den verdinghe in der rechter waerheit aen reden gesde. Item om dat die Doempoefft der kerken goet ghedaen heeft, soe sal die Deken ende Capitel liden mitten Doempoefft, also langhe als hy levet, ende Doempoefft is, dat hy voerscr. dertien schillinghe vier penninghe van maentpenninghe voerscr. sal gheven enen halven scilt van Vrancryc, ende in der selver weerde sal hy betalen weerscappeninghe. Voert en sal die Doempoefft gheen goed van des Doempoefften langher verhueren, dan hy den Capitel zelve dienen wil: noch dat Capitel en sal gheen goed langher verhueren, dan zy hem selven dienen sullen, et en zy malc myt anders wille ende consent. Voert zoe sal die Doem-

Doemproeft den Deken ende Capitel voerſcr. wanneer iy hem ſelven dienen ſullen, hulpich ende vordelyc zyn, die goede in te wynnen, die der Doemproeftien toebehoeren, na alle zynre macht. Voert als die Doemproeft ſelven dienen wil, ſoe ſal hi enen becker ſetten bi conſent des Dekens ende Capitels, ende die ſal ſinen eet doen na der ouder gewoente, alzo langhe als hy levet. Voert ſoe ſegghen wy, dat die Doemdecken en Capitel om der milder ghave, die die Doemproeft dier kerken ghegheven hevet, als voerſcr. is, alle deſe punten liden ſullen ende houden. Voert waer dat enich ſingulaer perſoen van den Capitel, die nu is, of namaels weſen ſal, den Doemproeft, die nu is, moyde of moyniſſe doen woude, om deſe compositie, of enich punt daer of te infringeren, dat ſal die Doemproeft ende Deken ende Capitel eendrachtelic wederſtaen ende weren mit rechte te verandworden, ende ghelyc te becoſtighen. Ende alle deſe voerſcr. punten ſullen zy malc ander verſekeren mit horen brieven, ende viel hyr enich twyft of ſcoet in, die houden wy tot onſer verclaringhe bi der penen, daert ons bi beloeft is. Deſer brieve ſyn twe. In orconde der waerheit, ſoe hebben wy deſen brief bezeghelt mit onſen ſeghelle. Ende om dat wy *Sweder Uter Ioe Doemproeft*, ende Deken ende Capitel der kerken ten Doem voerſcr. dit zegghen gheloeft hebben, ende gheloven te houden mit goeden trouwen ſonder wederſegghen, zoe hebben wy deſen brief mede mit onſen lieven Heer voerſcr. beſeghelt. Ghegheven int jaer ons Heren duſent drie hondert zeyen ende tſeventich do vrydaghes na alreheylichen dagh.

XXVII.

Pileus miſeratione divina &c. Sanctae Praxedis presbyter Cardinalis, ad infra ſcripta Apoſtolica auctoritate ſu- Anno
ſultus, dilectis nobis in Chriſto Decano & Capitulo Ec- 1380.
clesiae Trajectinae ſalutem in Domino. Juſta petentium vel
deſideriis dignum eſt nos ſacilem praebere aſſenſum, & 1381.
vota, quae a rationis tramite non diſcordant, effectu pro-
ſequente complere. Sane pro parte veſtra nobis oblata
petitio continebat, quod dudum venerabilis pater Arnol-
dus &c. Episcopus Trajectenſis loci ordinarius, inter

324 V E R S A M E L L I N G

vos ex una, & dilectum in Christo *Sunderum Uter Loc*, tunc *praepositum Ecclesiae Trajectensis*, parte ex altera quodam compositionem, concordiam, & ordinationem de & super nonnullis administrationibus panis, cervisiae, & denariorum mensuralium, & convivii, in quibus Praepositus pro tempore existens vobis & successoribus vestris extitit obligatus, fecit & ordinavit, & alia, prout in literis de super confectis latius continetur. Nos, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, concordiam, compositionem, & ordinationem praedictas, & alia inde facta, prout provide factae sunt atque gestae, ratas habentes atque grates, eam, eundem modo ad hoc assensus Praepositi moderni intervenit, auctoritate apostolica, qua fungimur, tenere praesentium confirmamus, & praefatis scripti patrocinio communitus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et Beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datus Aquigrani Leodiensis Diocesis Nonis Junii, pontificatus sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Urbani Divinae providentiae Papis sexti anno tertio,

XXVIII.

Anno. In Dei nomine Amen. Universis & singulis, tam praesentibus, quam futuris, quorum interest, vel interesse poterit in futurum, nos *Ghiselbertus Koc*, Dei gratia Praepositus & Archidiaconus Trajectensis, ad perpetuam rei memoriam cupimus fore notum: quod cum dudum Reverendus in Christo Pater Dominus Arnoldus de Hoern, tunc Trajectensis, nunc vero Leodensis Episcopus, inter venerabiles viros Dominos *Swederum Uter Loc*, tunc Praepositum & Archidiaconum Trajectensem, praedecessorum nostrorum, ex una, & Decanum & Capitulum Ecclesiae nostrae Trajectensis parte ex altera, quendam compositionem, concordiam, & ordinationem de & super nonnullis administrationibus panis, cervisiae, & denariorum mensuralium, nec non convivii, in quibus Praepositus pro tempore existens praefatis Dominis Decano & Capitulo

tulo existit obligatus, fecerit & ordinaverit, ac deinde reverendissimus in Christo Pater & Dominus, Dominus Pileus, misericordiae divinae &c. Sanctae Praxedis Praebyter Cardinalis, & sedis Apostolicae legatus, ad supplicationem dictorum Dominorum Decani & Capituli eadem concordiam, compositionem, & ordinationem praedictas, & alia inde secuta, prout provide factae sunt atque gestae, ratificaverit, easque, dummodo ad hoc assensus noster interveniret, auctoritate Apostolica, qua fungeretur, suis certi tenoris literis duxerit affirmandas, prout haec & alia in literis desuper confectis lucidius continentur. Nos vero, qui eodem Dominos Decanum & Capitulum nec non Ecclesiam Trajectensem in suis juribus conservare non immerito debeamus, & quia ad praedicta omnia & singula cum suis dependentibus articulis a recto & justo rationis tramite, veridica relatione etiam intercedente, processisse cognoscimus, ad eadem praemissa omnia & singula, prout rite & juste facta sunt, consensum nostrum adhibemus pariter & assensum; promittentes bona fide pro nobis & successoribus nostris, pro tempore Praepositis & Archidiaconis Trajectensibus, hujusmodi compositionem, concordiam, & ordinationem, de quibus supra fit mentio, & confirmationem super eis habitam, ut praemittitur, & obtentam perpetuis temporibus inviolabiliter observare. In quorum omnium testimonium & robur, & ut rata ac firma permaneant, praesentes literas per Ghiselbertum notarium publicum subscriptum scribi & publicari mandavimus, & fecimus; nostrisque sigilli appositione duximus roborandas. Datum & actum in domo habitationis domini Praepositi & Archidiaconi praedicti, infra civitatem Ecclesiae Trajectensis situate, sub anno Nativitatis Domini millesimo trecentesimo octuagesimo primo, mensis Julii die decima sexta, hora completorii vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo Patris ac Domini, Domini Urbani, divina providentia Papae sexti anno quarto, indictione vero quarta. Praesentibus ibidem viris discretis Domino Henrico Vlieghe, perpetuo vicario Ecclesiae Trajectensis praedictae, & Laurentio Wapenmakey clerico & familiari domestico ipsius Domini Praepositi, testibus ad praemissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Ghiselbertus de Ense, Clericus Trajectensis

dioecesis, publicus imperiali auctoritate notarius, dum praemissa omnia & singula sic fierent & agerentur, ipsis una cum praenominatis testibus praesens interfui, ea sic fieri vidi, & audivi, & in hanc publicam formam redegi, propriaque me manu scripti, & de mandato ipsius Domini Praepositi & Archidiaconi signo meo solito & consueto signavi, una cum appensione figilli ejusdem Domini Praepositi & Archidiaconi in testimonium omnium praemissorum.

XXIX.

Anno In Dei nomine amen. Anno Nativitatis ejusdem millesimo trecentesimo octuagesimo quinto, indictione octava, 1385. secundum stilum & consuetudinem civitatis & Dioecesis Trajectensis, mensis Julii die ultima, hora tertiarum vel quasi, pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri, Domini Urbani divina providentia Papae sexti anno octavo, in mei notarii publici & testium infra scriptorum, ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum, praesentia personaliter constituti. Venerabiles viri, Domini *Lubbertus Bolle Decanus majoris, Rodolphus de Ysendoven Sancti Petri, Arnoldus de Tricht Sancti Johannis Ecclesiarum Trajectensium Praepositi, Everardus Foec Sancti Salvatoris, Arnoldus Pot Sancti Petri, Petrus de Leuwenberch Beatae Mariae Ecclesiarum Trajectensium Decani*, &c. in loco Capitulari Ecclesiae Trajectensis supra negotio infra scripto capitulariter congregati, & Capitulo ad hoc indicto, ut asseruerunt, idem Dominus Lubbertus Bolle Decanus supradictus quaedam verba nomine suo & aliorum Praelatorum & Canonicorum praedictorum proposuit & dixit; quod dubitatio esset inter eos, quando & in quo facto statuta provincialia, dudum Coloniae edita, observare deberent. Tandem iidem Domini Praelati & Canonici concorditer & unanimiter pro se & eorum Ecclesius & personis in eisdem exercentibus concordaverunt; quod ipsi de cetero & ab hac hora in antea observare velent statuta provincialia praedicta secundum omnem sui tenorem eo modo, quo hujusmodi statuta ultra triginta & quadraginta annos tenere & servare ad literam consueverunt, interpretatione seu declaratione alia quacunque non exspectata: adicientes etiam, quod quodocunque alicui

cui Ecclesiae dictarum Ecclesiarum, seu personae singulari earundem, seu alicui personae Ecclesiasticae civitatis Trajectensis, fuerit aliqua injuria illata, occasione cujus injuriae juxta statuta provincialia, hujusmodi injuriam concernentia, interdictum, seu cessatio a divinis, merito debet observari, & ipsa Ecclesia injuriata propter hoc animo deliberandi cessaverit a divinis, ex tunc dicti Domini de Capitulo hujusmodi Ecclesiae injuriatae, seu persona singularis injuriata ejusdem Ecclesiae, statim indici facient generale capitulum, & ibidem hujusmodi injuriam exponent, seu exponet. Et si ipsis Praelatis & Canonicis dictarum Ecclesiarum constiterit per facti evidentiam, vel per publicam famam, injuriam ipsam fuisse realem, dictae Ecclesiae seu personae singulari hujusmodi illatam, propter quam dicta statuta provincialia merito debeant observari; ex tunc omnes aliae & singulae Ecclesiae cessare debent & tenentur, & absque alia quacunque declaratione cessabunt juxta eorundem statutorum continentiam & tenorem. Et si aliqua dubietas vel ambiguitas inter Praelatos & personas Capitulares hujusmodi Ecclesiarum praedictarum super tali negotio evenierit, quod illa vice discutere nequiverint, utrum cessare debeant, an non: nihilominus dictae aliae Ecclesiae una cum Ecclesia praedicta injuriata animo deliberandi a divinis cessare debeant, quousque fuerit per dictos Praelatos & personas Capitulares discussum, quid in hiis fuerit faciendum. Super quibus omnibus, &c.

Et ego Wilhelmus Buer Clericus Trajectensis dioecesis &c.

XXX.

Nos *Wilhelmus, Dei gratia Praepositus & Archidiaconus* Anno Trajectensis, notum facimus universis, quod, tactis corporaliter ^{1391.} sacrosanctis Evangeliiis, juravimus hiis praesentibus, & juramus, quod compositionem, quam quondam bonae memoriae Arnoldus de Hoern inter quondam Swederum Uter Loe, tunc Praepositum & Archidiaconum dictae Ecclesiae Trajectensis, & Capitulum ipsius Ecclesiae fecit, & ordinavit, quoad omnes & singulas perpetuitatis clausulas firmam & perpetuis temporibus illibatam servabimus, panem, cervisiam, denarios mensurales, & convivii, juxta tenorem ejusdem compositionis, videlicet pro singulis decem solidis unum florennum

nuna de Florentia, aut verum valorem ejusdem, sine qua-
 cunque subtractione & diminutione ministrando, nec non
 taxationem panis & cervisiae, vulgariter *Verding* appella-
 tam, juxta tenorem libri camerae & modernam quondam
 Ghiselberti Koc, immediati praedecessoris nostri, firmiter
 observando. Insuper quis in dicta compositione caveatur,
 quod omnia bona, tam Praepositurae, quam Archidiacono-
 natus, sunt Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae praedi-
 ctae pro servitio praebendatorum & officiatorum ejus-
 dem Ecclesiae obligata; Idcirco juravimus, & juramus,
 quod, quamdiu erimus Praepositus & Archidiaconus dicte
 Ecclesiae Trajectensis, deputabimus & ponemus unum Ca-
 nonicum praebendam capitularem ipsius Ecclesiae in so-
 cium nostrum, ad percipiendum & levandum omnes fructus
 & redditus dicte Praepositurae, & ad recipiendum cautiones
 pro eisdem fructibus, & redditibus, ad usum & in solutionem
 servitii praebendatorum & officiatorum praedictorum: quod-
 que etiam constituemus unum alium Canonicum capitula-
 rem in officialem nostrum, ad exercendam jurisdictionem
 Ecclesiasticam, & ad percipiendum omnia & singula
 emolumenta hujusmodi jurisdictionis Ecclesiasticae in Archi-
 diaconatu nostro praedicto ad usum supradictum. Salvo,
 quod praefati nostri socius & officialis, postquam praebendatis
 & officiatis praedictis de eorum servitio fuerit integraliter
 satisfactum, nobis de reliquis facient computum
 legalem & rationem. Promittimus insuper bona fide,
 praefatos Decanum & Capitulum singulosque Canonicos
 praebendatos ipsius Ecclesiae perpetuo servare indemnes,
 si quovis modo, quod absit, eos vel aliquem eorum ratione
 admissionis per eos de nobis ad dictos Praeposituram & Archi-
 diaconatum nostros factae per quoscunque vel quemcumque
 molestari contingat, quodque admissioni hujusmodi & posses-
 sioni inde secutae ad decretum Dominorum Decani & Capituli
 praedictorum sine contradictione renunciamus, si for-
 sitan eis postmodum visum fuerit in eisdem Praepositura
 & Archidiaconatu nos jus non habere, & quod cum ali-
 qua persona compositionem de Praepositura & Archidia-
 conatu praedictis sine expresso eorundem Dominorum De-
 cani & Capituli consensu nullatenus faciemus. In cujus
 rei testimonium sigillum nostrum, quo utimur ad praesens,

cus, duximus praesentibus apponendum. Datum Traftecti anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, mensis Maji die vicesima nona.

XXXI.

Wy Henric Borchgrave van Montfoerde, ende Hubert van Montfoerde Ridder doen cont ende kenlic allen luden, dat wi ten heyligen ghezwoeren hebben, ende ten heyligen zweren, dat wi *Jan van Montfoerde*, onsen oen ende neve, alsoe goet hebben sellen, dat hi den Dessen ende Capittel ten Doem t' Utrecht, als hi *Doemproeft t' Utrecht* is, ende alsoe lang, als hi *Doemproeft t' Utrecht* wesen sal, alle die punten ende verbande houden en wel voldoen sal, die hem H. Willam van der Couster, *Doemproeft t' Utrecht*, des God genadich si, geloest ende ghezwoeren hadde te houden in sinen levende live, in enen openen brieff, ghescreven in Latyn, wes Copie, hier na van woerde te woerde bescreven staet, sprekende aldus: Nos Wilhelmus Dei gratia &c. (1) Voert zekeren wi, ende geloven bi onsen ede verscr. dat Jan voergevoert den Deken ende Capittel voerscr. alsoe vol dienen al van hier, broede, ende maenpenninge van huere vcerich provenden, die si hebben in huere kerken, weder huer Canoniken ende persoen tegenwoerdich syn, ende huer rovende verdienen, oft en doen, als hi van ouder castumen sculdich waer te dienen ende te doen, of alle die Canonic voerscr. residentie deden, en tegenwoerdich waven. Voert zekeren wi ende geloven op onsen eet voerscr. dat wi Jan voerscr. alsoe goet hebben sellen, als hi tot sinen mundighen dagen coemt, dat hi alle dese voerscr. punten zekeren, zweren ende geloven sal te houden mit inen openen brieven, in allen manieren, penen, ende verbande, als voerscr. is, ende als wyt nu geloest hebben. Alle dese voerscr. punten hebben wi geloest ende gezworen voer ons, ende loven se mede voer onsen erfnamen ende nacomingen wel te houden ende te voldoen. Ende dede wi des niet, of dat wi enich van den punten voerscr. verbraken, zoe zekeren, zweren wi, ende geloven, dat wi tot maningen des Dekens ende Capittels voerscr. of uers gewaerden boden sullen incomen leisten binnen der Stad

Anno
1399.

Stad van Utrecht, elc mit ses mannen ende ses peerden; in een zeker herberge, die men ons wifen sal, daer rechte maeltiden te eten, ons selven te winnen aen den weert, ende daen niet te scheiden, wi en hadden van alle desen punten voerscr. voldaan den Deken ende Capittel voerscr. Ende of enich van ons tweek selve niet leiften en mocht, die mach voer hem ses goede man mit ses peerden insenden te leiften, als voerscr. is; syn eet mede te bewaren. Ende waer dat sake, dat enich van ons tweek storve, eer alle dese vorwaerde voerscr. voldaan waren, soe zoudt die ander, die dan te live blive, tot maninge des Dekens ende Capittels voerscr. of huers ghewaerts boden, incomen leiften binnen der Stad van Utrecht, met twalof mannen ende twalof peerden, in allen manieren voerscr. ter tyd toe, dat den Deken ende Capittel voerscr. in des doden stat een alsoe goeden borge geset worde, als die dode was, alle argelift wtgeset. Voert soe gelove ic Henric Borchgrave te Montforde voerscr. den Deken ende Capittel voerscr. enen brieff te bewarven tusschen dit ende Kerstdach naestcomende, daer hem in verbynden sellen die Here van Apcoude, die Here van Culenborch ende H. Heinric van der Lecke Here van Heeswyc, dat si Jan minen soen alsoe goet sellen hebben, als hi tot sinen mundighen dagen coemt, dat hi alle die punten voerscr. houden ende voldoen sel in alle manieren, verbanden, ende penen, als ic ende Hubert myn brueder geloest hebben, of in te comen leiften binnen der Stad van Utrecht, elc mit ses mannen ende peerden, in allen manieren als voerscr. is. In kennisse der waerheit soe hebben wi Henric Borchgrave te Montforde ende Hubert van Montforde Ridder onse zegel aen desen brieff gehangen tenen orconde. Ghegeveint jaer ons Heren dusent drie hondert negen ende tnegentich des saterdages nae sunte Victoers dach.

(1) Dese brieff is hier boven num. xxx. reeds uitgegeven: waarom wy den selven hier weggelaten hebben.

XXXII.

Anno Wi Willam Heer van Apcoude ende van Duersteden;
1399. Hubrecht Heer van Culenborch van der Lecke ende van
den

den Weerde, ende Dirc van Pollanen Here van Asperen, doen cont ende kenlic allen luden, dat wi geloof hebben, ende geloven bi onser fekerheit, ende bi onser trouwen, dat wi Heren *Jan van Montforde Doemproeft t' Utrecht*, onsen neve, alsoe goet hebben sellen, als hi tot sinen mundighen daghen comt, dat hi den Deken ende Capittel ten Doem t' Utrecht alle die punten geloven, fekeren, ende zweren sal te houden ende voldoen, die Her Heinric Borchgrave van Montforde syn vader, ende H. Hubert van Montforde syn Oem den Deken ende Capittel voers. voer hem geloft hebben, en op al fulke verbande ende penen, als sy et geloft hebben, ende in alle manieren, als die brieven spreken, die si daer of ghegeven hebben. Ende en dede wy des niet, soe geloven wi bi onser zekerheit ende bi onser trouwen, dat wy, tot maninghen des Dekens ende Capittels voers. of huers gewaers boden, sullen in comen leisten binnen der Stat van Utrecht, elc mit ses mannen ende ses peerden, in een seker herberge, daar men ons in wisen sal, daer rechte maeltiden te eten, ons selvente winnen aen den weert, ende daen niet te sceiden, wi en hadden van allen desen punten voers. voldoen den Deken en Capittel voers. Ende of enich van ons drien selve niet leisten en mocht, die mach voer hem ses goede man mit ses peerden in seinden te leisten, als voers. is, syn eed mede te bewaren. Ende waert dat sake, dat enich van ons drien storve, eer alle dese vorwaerde voers. voldoen waren, soe souden die ander, die dan te live bleven, tot maninghen des Dekens ende Capittels voers. of huers gewaerden boden, in comen leisten binnen der Stad van Utrecht, mit twalof mannen ende peerden, in allen manieren voers. ter tyd toe, dat den Deken ende Capittel voers. in des doden stat alsoe goede borghe gheset worde, als die dode was, ende alargelift wtgeleit. In orconde, soe hebben wi, Willam Here van Apcoude ende van Duerfteden, Hubrecht Heet van Culenborch, van der Lecke, ende van der Weerde, ende Dirc van Pollanen Here van Asperen desen brief besegelt mit onsen segelen. Ghegeven int jaer ons Heren dusent drie hondert negen ende megentich, op Sante Thomas avont Apostoli.

Anno 1404 Nos Johannes de Montfaucon, Dei gratia Praepositus & Archidiaconus Trajectensis, notum facimus universis, quod, tactis corporaliter sacrosanctis Evangelis, juravimus his praesentibus, & juramus, quod compositionem, quam quondam bonae memoriae Arnoldus de Hoern inter quondam Swederum Uter Loe, tunc Praepositum & Archidiaconum dictae Ecclesiae Trajectensis, & Capitulum ipsius Ecclesiae fecit & ordinavit, quoad omnes & singulas perpetuitatis clausulas, firmam & perpetuis temporibus illibatam servabimus, panem, cervisiam, denarios mensurnales & convivii ipsis Dominis Decano & Capitulo, pro ejusdem Ecclesiae Trajectensis quadraginta praebendis, sive Canonici & personae ipsius Ecclesiae praesentes fuerint, & omnes residentiam fecerint, sive non, secundum antiquam eorum observantiam, ac si omnes & singulae personae ipsius Ecclesiae Trajectensis corporaliter praesentes fuerint, & residentiam fecerint, videlicet pro singulis decem solidis unum florenum aureum de Florentia, aut verum valorem ejusdem, plenarie & sine quacunque subtractione vel diminutione ministrando: nec non taxationem panis & cervisiae, vulgariter *verding* appellatam, juxta tenorem libri Camerae & modum quondam Ghiberti Koc praedecessoris nostri firmiter observando. Insuper quia in dicta compositione cavetur, quod omnia bona, tam Praepositurae, quam Archidiaconatus Trajectensis, sunt Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae praedictae pro servitio praebendatorum & officiariorum ejusdem Ecclesiae obligata; idcirco juravimus, & juramus, quod, quam diu erimus Praepositus & Archidiaconus dictae Ecclesiae Trajectensis, deputabimus & ponemus unum Canonicum praebendatum capitularem ipsius Ecclesiae in socium nostrum, ad percipiendum & levandum omnes fructus & redditus dictae Praepositurae, & ad recipiendum cautiones pro eisdem fructibus & redditibus, ad usum & in satisfactionem servitii praebendatorum & officiariorum supradictorum: quodque etiam constituemus unum alium canonicum capitularem & officialem nostrum ad exercendum jurisdictionem Ecclesiasticam, & ad percipiendum & colligendum

Ilgendum omnia & singula emolumenta hujusmodi jurisdictionis ecclesiasticae, in archidiaconatu nostro praedicto, ad usum suprascriptum. Salvo, quod praefati nostri socius & officialis, postquam praebendatis & officiatis praedictis de eorum servitio fuerit integraliter satisfactum, nobis de reliquis facient computum legale[m] & rationem. Promittimus insuper bona fide, praefatos Dominos Decanum & Capitulum, singulosque Canonicos praebendatos ipsius Ecclesiae, perpetuo servare indemnes, si quovis modo, quod absit, eos vel aliquem eorum ratione admissionis, per eos de nobis ad dictos Praeposituram & Archidiaconatum nostros factae, per quoscunque vel quemcunque molestari contingat: quodque admissioni hujusmodi & possessioni inde secutae, ad decretum Dominorum Decani & Capituli praedictorum, sine contradictione renuntiabimus, si forsitan ei postmodum visum fuerit, in eisdem Praepositura & Archidiaconatu nos jus non habere: & quod cum aliqua persona compositionem de Praepositura & Archidiaconatu praedictis, sine expresso eorundem Dominorum Decani & Capituli consensu, nullatenus faciemus. In cujus rei testimonium sigillum nostrum eisdem praesentibus duximus apponendum. Datum Trajecti anno Domini millesimo quadringentesimo quarto, feria secunda post Britii Episcopi, quas fuit mensis Novembris die decima septima.

XXXIV.

Joban van Montfoerde, by der genaden Goits Doempriest Anno
Tutrecht, den kond. ende kenlic allen luden, die desen 1405.
 brieff getoent sall werden, dat wy gegeven hebben, ende
 geven, den gemeynen burgersen ende onderfaten der Stat
 van Amersfoort, die binnen den kerfspell van Amersfoort
 woenen, dat men hem nyet voir onis off voir onsen Of-
 ficial Tutrecht; noch anders wair, mit geestelicken rech-
 te te rechte roepen noch dagen en fall, ruerende van
 wairlicken saken; behoudelic ons onser jurisdictie in al-
 len geestelicken saken, ende in allen geestelicken personen,
 sonder enich argelift. In oirkonde der wairheit so hebben
 wy desen brieff bezegelt mit onsen zegele. Gegeve int
 jair ons Heeren M. cccc. ende vive, op ten xx. dach der
 maent van October.

Y

XXXV.

XXXV.

Anno
1405. Frederic by der genaden Goits Biffcop, ende *Johan, by der feboen genaden Domproiff Tutrechts*, doen kondt allen luden, die desen brieff sellen sien off hoeren lesen, dat wy geloift hebben, ende loven, den Borgermeifteren, Scepenen, en Raidt der Stat van Amerffoirt, dat wy die faken, die tuffchen ons an die een fide, ende die Borgermeifteren, Scepenen, ende Raic der Stat van Amerffoirt an die ander fide, hangende is in den hove van Romen, ruerende van Gysbert Dwingeland, onfen Procuratoren op fullen deen fetten voir dien richter in den fake in den hove van Romen, tot alfulker tyt toe, als die Stat Procuratoren van Amerffoirt nutte duncket wesen. In oirconde des brieff se hebben wy onse segelen an desen brief doen hangen. Gegeve int jar ons Heeren M. cccc. ende vive, op den xi dulfent maichden dach.

XXXVI.

Anno
1405. Frederic by der genaden Goits Biffcop, ende *Johan, Daemproiff Tutrechts*, doen kondt allen luden, dat wy den Borgermeifters, Scepenen, Rade, ende die gemene Stat van Amerffoirt quyt gefcouden hebben, ende quyt scelden mit desen openen brieve, van allen brueken, die zy tegen ons misdaen hebben an Gysbert Dwingelant, die men seide dat clerc was, dien zy voir gevangen, ende me ter doet gebrocht hebben, ende van fuller penen, als zy dair aff verbuert hebben, also verre als die pene an ons draget; ende voir van allen cost, dien in die pleyt, ende nic van den anderen pleyt, dat toe Coelen van der juridicte geweest is, godaen hebben: behoudelic dat onse Officiael enen ygelic van Gysberts maegen voirf recht doen fullen, die voir hem, als van enen clerc, recht dair aff spreken ende vorderen willen op die gene, die zy beclagen willen. In oirconde der waarheit so hebben wy onse zegelen an desen brief gehangen. Gegeve int jar ons Heeren M. cccc. ende vive op ten twintigften dach der mont October.

XXXVII.

XXXVII.

Fredericus de Blankenheim Dei gratia Episcopus, nec
 non *Johannes de Montfortis, eadem gratia Praepositus &*
Archidiaconus Trajectensis, notum facimus universis, quod
 nos citra revocationem quorumcunque Procuratorum, pri-
 us per nos constitutorum, omnibus melioribus modo,
 via, jure, causa, & forma, quibus melius & efficacius
 possimus, facimus, constituimus, creamus, & ordinamus
 honorabiles & discretos viros magistros, Johannem filium
 Christiani, Arnoldum Borre, Canonicos oppidi Amers-
 fordenfis, Trajectensis dioecesis, & Archidiaconatus no-
 strorum, Ludovicum Taitis, & Johannem de Roden Cle-
 ricos dictae nostrae dioecesis, absentes tanquam praesen-
 tes, & quemlibet eorum in solidum, ita quod non sit
 melior conditio occupantis; sed, quod unus eorum inceperit,
 alter eorundem prosecui valeat & finire, nostros ve-
 ros & legitimos Syndicos & Procuratores, & actorum fa-
 ctiores, negotiorum nostrorum gestores, & nuncios spe-
 ciales ad prorogandum, suspendendum, prorogari & sus-
 pendi petendum, hinc ad viginti annos proxime futuros
 inclusive, causam & causas appellationis seu appellatio-
 num, & negotii principalis seu negotiorum principalium,
 inter Procuratores fiscales curiarum nostrarum ex una
 parte, & honorabiles & discretos viros Burginistros,
 Cabinos, Consules, Rectores, ac totam universitatem op-
 pidi Amersfordensis praedicti parte ex altera, in Romana
 curia vel extra, coram quibuscunque iudicibus ordinariis
 vel delegatis, pendentes indecise, occasione quondam Gys-
 verti Dwingelant, Clerici Dioecesis praedictae, in dicto
 oppido per plura tempora captivati & detenti, ac quarun-
 dam literarum citatoriarum, monitoriarum & excommu-
 licatarum, ab audientis nostris contra oppidanos A-
 mersfordenses Laicos in causis civilibus emanatarum, &
 a sancta Synodo nostra Trajectensi successively emanat-
 um, dantes & concedentes praedictis nostris Syndicis &
 Procuratoribus, & cuilibet eorum in solidum, plenam
 & liberam potestatem, ac mandatum speciale pro nobis
 nostroque nomine dictas causas suspendendi, prorogandi,
 suspendi & prorogari petendi, & prorogationis consummationem
 pro-

procurandi, ut praemissum est, ac jurandi in animas nostras tam de calumnia quam de seu cujuslibet alterius generis licitum & in praemissis necessarium juramentum, a parte vel a iudice delatum, praestandi, absolutiones quascunque ab excommunicationis sententiis contra eosdem Berginagistrōs, Scabinos, Consules, Rectores ac totam universitatem dicti oppidi, occasione praemissorum a jure vel ab homine, etiam a quibuscunque iudicibus laicis impetrandi, alium seu alios procuratorem seu procuratores loco sui seu alterius eorum substituendi, consimilem & eandem potestatem in praemissis habentem seu habentes, eundem seu eosdem revocandi, & onus procuratoris huiusmodi in se iterum resumendi, toties quoties eis seu eorum alteri visum fuerit expedire, ac generaliter omnia alia & singula faciendi, gerendi, & exercendi, quae in praemissis necessaria fuerint, seu alias quomodolibet opportuna, ratum, gratum & firmam habentes, & perpetuo habituri totum, & quidquid per dictos nostros Syndicos & Procuratores, substitutum seu substitutos ab ipsis seu altero eorum, actum, dictum, gestum, factum, seu alias quomodolibet procuratum sit vel fuerit in praemissis, seu aliquo praemissorum, promittentes nihilominus bona fide, sub hypotheca & obligatione omnium bonorum nostrorum, pro dictis nostris Syndicis & Procuratoribus & quolibet eorum, ac substituto vel substitutis, omnibus quorum interest vel intererit, iudicatum solvi, iudicio susti, cum omnibus ceteris clausulis necessariis seu opportunis. In cuius rei testimonium sigilla nostra praesentibus duximus apponenda. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo sexto, mensis Augusti die ultima.

XXXVIII.

Anno
1406. In nomine Domini amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo sexto, indictione quartadecima, mensis Januarii die vicesima sexta, hora tertiarum vel quasi, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri, Domini Innocentii, divina providentia Papae septimi, anno secundo, in venerabilium & circumspectorum virorum Dominorum *Arnoldi Pot Decani*, *Johannis de Compotel*, *Wilhelmi de Riebec*, *Arnoldi Gruet*, *Arnoldi de Gruythuis*,

ius, Johannis Wael, Nicolai Wilde, Petri de Amster-
 um, Alsaerdi de A, Johannis Herboert, Johannis de
 lerkelo, & Nicolai filii Meynaerdi, Canonicorum Capi-
 larium Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis, in loco Ca-
 pitulari ejusdem Ecclesiae consueto capitulariter congrega-
 rum, & Capitulum facientium, meique Notarii publici
 & testium infra scriptorum, ad hoc specialiter vocatorum
 & rogatorum, praesentia personaliter constitutus honorabi-
 s & discretus vir Dominus Gheraerdus Foec, Canoni-
 us Ecclesiae Trajectensis, executor testamenti & ultimae
 voluntatis Johannis de Lippia, alias dicti Keyser, quon-
 am Canonici Trajectensis, prout de suae executionis
 mandato plene constabat, atque constat quodam publico
 istrumento, signo & subscriptione discreti viri Wilhelmi
 Minnepenninc, Clerici Trajectensis Dioecesis, publici A-
 postolica auctoritate Notarii, subscripto & signato, (cu-
 us tenor de verbo ad verbum inferius annotatur) suo &
 uorum coexecutorum nomine, ut asseruit, ibidem publice
 proposuit & dixit, se domum & aream retro immunitatem
 Ecclesiae Sancti Petri praedictae, in loco dicto *op ten
 lanne*, inter domum & aream Domini Wilhelmi Buser
 Canonici Trajectensis ex una parte, & domum & aream
 accessorum & heredum quondam Johannis de Driel ci-
 vis Trajectensis parte ex altera, situatas cum omnibus ju-
 ribus & pertinentiis suis, salvis praedictis Dominis De-
 cano & Capitulo annuali pensione quatuordecim solido-
 um talis monetae, sicut ipsi communiter de pacto here-
 ditario capere consueverunt, nec non jure praemptionis,
 vulgariter dictae *voerkoop*, justo venditionis titulo hono-
 rabili viro Domino Herberno de Oy Canonico Traje-
 tensi, pro quingentis & triginta uno florenis novis Gelren-
 bus, certis terminis ad hoc deputatis solvendis, vendi-
 disse. Cujus quidem domus praemptionem idem Domi-
 us Gheraerdus Foec praefatus Dominis Decano & Capi-
 alo ibidem praebuit, petens super hoc videlicet, an di-
 ctam emptionem, sic, ut praemittitur, contractam pro se
 etinere, vel ipsam eidem Domino Herberno sub pacto
 & juribus praedictis hac vice liberam dimittere vellent,
 ibi ad statim vel saltem infra triduum proximum confor-
 miter responderi. Cui praefati Domini, post aliqualem de-
 liberationem; per os praedicti Domini Decani, concorditer

ter sic responderunt, quod praedictam emptionem in omnibus, prout ipsam executores praedicti cum Domino Herberno de Oy contraxerunt, hac vice duntaxat, ipsi Domino Herberno liberam dimittere vellent & resignare. Et eam ibidem per os Domini Decani praedicti concorditer, pemine contradicente, publice resignaverunt, jure pacti hereditarii & praesumptionis eis in posterum semper salvo. Super quibus omnibus & singulis praefati Domini Decanus & Capitulum petierunt, sibi fieri per me notarium infra scriptum publicum instrumentum. Acta sunt haec Trajecti, sub anno, indictione, mense, die, hora, loco, & pontificatu, quibus supra, praesentibus discretis viris Johanne dicto Weyer, & Balduino dicto Heye, presbyteris perpetuis beneficiatis in eadem Ecclesia Sancti Petri, & Jacobo de Dorsthen Sculteto Capituli praedicti testibus, ad praemissa vocatis specialiter & rogatis. Tenor vero mandati executionis sive ultimae voluntatis, de quo supra fit mentio, sequitur & est talis. In nomine Domini amen.

1405. Anno nativitate ejusdem millesimo quadringentesimo quinto, indictione tertiadecima, mensis Julii die octava, hora vespereorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri, Domini Innocentii, divina providentia Papae septimi, anno primo, in meo notarii publici & testium infra scriptorum, ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum, praesentia personaliter constitutus honorabilis & discretus Vir, Dominus Johannes de Lippia, alias dicti de Weyl, Canonicus Trajectensis, compse per gratiam Jesu Christi suorum mentis, corporis, rationis & intellectus, recognoscens nihil fore morte certius, nihil incertius ejus hora, cupiensque diem suae peregrinationis extremum ordinatione testamentaria praeventire, non confisus de suis meritis, sed tantum de gratia Salvatoris, fidei commissarios executores & disponentes suae ultimae voluntatis, omniumque bonorum suorum, & rerum mobilium & immobilium, spiritualium & temporalium, in civitate & dioecesi Trajectensi duntaxat situatarum, elegit, constituit, & ordinavit venerabiles & discretos viros Dominum Robertum de Wiffche, Praepositum Bistensem, Gherardum Foec, & Wilhelmum de Ramesdorp, Canonicos Trajectenses, quibus plenam & liberam potestatem dedit & man-

mandatum speciale, se sine omni inventario, competi red-
ditiōe, aut contraditiōe cujuslibet, auctoritate pro-
pria de omnibus bonis suis, mobilibus & immobilibus,
spiritualibus & temporalibus, in civitate & dioecesi Tra-
jectensi praedictis situatis duntaxat, actionibus & juribus
quibuscunque, tam praesentibus quam futuris, post mor-
tem suam relinquendis intromittendi, ingrediendi, ven-
dendi, alienandi, transigendi, & de ipsis disponendi & or-
dinandi libere, prout in quadam scedula per ipsum vel de man-
dato suo conscribenda, suo proprio sigillo sigillanda, vel
alias autentice maniēda & roboranda, quam secundum
incrementum & detrimentum bonorum & rerum sua-
rum omnium praedictarum conscribere intendit, vel con-
scribi faciet, lucidius judicabit. Quam quidem scedulam
voluit comprehendere sub praesenti ultima sua voluntate, &
ejusdem vigoris existere, sicuti est ultima voluntas sua
praesens: quam si non fecerit clare personaliter, vel forte
diminute fecerit, oblivione vel alia de causa praepeditus,
errone voluit, quod eisdem executores & dispositores sui
testamenti, solutis ante omnia debitis suis, de quibus li-
quere poterit, secundum propriam industriam distribuant
& ordinent omnia & singula sua bona praedicta, per
ipsum non disposita, ad honorem Dei, prout ipsimet ani-
mae suae saluti melius noverint expedire. Super qua distri-
butione & ordinatione extunc suorum executorum fiduci-
am duxit operandam; dans & concedens eisdem execu-
toribus seu manifidelibus suis, nec non transferens in eos-
dem omnia & singula bona sua, mobilia & immobilia,
praesentia & futura supradicta, omnesque actiones reales
& personales, utiles, contrarias & directas, sibi contra
quascunque personas ecclesiasticas vel seculares, collegia
seu universitates, quascunque occasione vel causa, compe-
tentes & competentia, ac omnia sua jura praesentia &
futura, & constituens eosdem suos executores procurato-
res in rem suam, & potens ipsum in locum & jus suum,
ita quod dicti sui testamenti executores post mortem suam
nomine suo coram quibuscunque iudicibus competentibus
pro hujusmodi actionibus utilibus & directis adversus
easdem personas, collegia seu universitates agere & expe-
riri poterunt, ac omnia alia & singula facere & exercere,
quae in praemissis necessaria fuerint, vel quomodolibet

oportuna. Et, si aliquem ex dictis suis executoribus ante praesentis testamenti, seu ultimae voluntatis, executionem plenariam qualitercumque super executione praemissorum de jure vel de facto impediti, vel impeditum esse contingat, vel forsan mori contigerit, extunc superstes vel superstitres ex eisdem praemissa omnia & singula exequendi, disponendi, & ordinandi plenam & liberam habeant, seu habeat facultatem. Et hanc suam ultimam voluntatem esse asseruit, quam valere voluit jure testamenti. Quod si jure testamenti non valeat, seu valere non possit, saltem valeat jure codicillorum seu alias, prout melius valere poterit jure cujuslibet ultimae voluntatis, omnibusque aliis & singulis testamentis, per ipsum ante praesentis diei datam sub quacumque verborum formula factis seu habitis, tenore praesentium expresse revocatis; volens hoc praesens suum testamentum seu ultimam voluntatem valere, & obtinere roboris firmitatem, ac rogans eisdem suos executores praesentibus humilibus, quatenus divinae cooperationis intuitu hujusmodi executionis onus in se suscipere velint. Super quibus omnibus & singulis idem Dominus Johannes testator petiit, sibi fieri per me Notarium infra scriptum publicum instrumentum. Acta sunt haec Trajecti in domo habitationis testatoris praefati, sub anno, indictione, mense, die, hora, & pontificatu, quibus supra, praesentibus ibidem discretis viris Mathia de Helloc civis Trajectensi, & Simone filio Nicolai laico Trajectensis diocesis, testibus ad praemissa vocatis specialiter & rogatis. Et ego Wilhelmus Winnepening Clericus Trajectensis diocesis, publicus Apostolica auctoritate Notarius, quia praemissis omnibus & singulis, dum sic, ut praemittitur, agerentur & fierent, una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi, & audivi; ideo hoc praesens publicum instrumentum propria manu mea scriptum extitit de confeci, & in hanc publicam formam redegi, signo & nomine meis solitis & consuetis signavi rogatus & requisitus, in fidem & testimonium omnium & singulorum praemissorum.

Et ego Wilhelmus de Richeec Clericus Trajectensis diocesis, publicus Imperiali auctoritate Notarius, praemissis omnibus & singulis, dum sic, ut praemittitur, coram venerabilibus Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae Sancti

sancti Petri praefatis & per eisdem agerentur & fierent, ma cum praenominatis testibus praefens interfui, eaque omnia & singula sic fieri vidi & audivi, ideo praefens publicum instrumentum per alium fideliter scriptum, me alius legitime occupato, exinde confeci, & in hanc publicam formam redegi, signoque & subscriptione meis solitis & consuetis signavi, requisitus in testimonium veritatis.

XXXIX.

Alle den genen, die desen brieff sullen sien of horen ^{Anno 1416.} lesen, doe ic verstaen *Herric Haubersch, Deken s^unte Peters Tutrecht*; dat ic in goeden trouwen geloeft hebbe, ende gelove mit desen brieve, waert sake dat Roeloff van Hantaert tot eniger tyd den pacht, die hy den eerberen Heren Deken ende Capittel ten Doem Tutrecht sculdich is van horen tienden tot Andels ende tot Hervelt, als twe ende vyftich ende enen halven ouden Vrancrixe scilde, vol ende all niet betaelt en hadde alle jaer voer sinte Remigius dach, daer die pacht in verschinen sal, ende syn borgen, die hy daer op geset heeft, gemaent zyn geweest in te cornen leyften, so wes dat dan onbetaelt is van den twe ende vyftich ende enen halven ouden scilde voerf. voer die Sinte Remigius dach, dat sal ic tot maningen der Heren voerg. of hoers gewarden bode opleggen ende betalen vol ende al, sonder enich vertreck ofte wederseggen mit enigerhande saken. Ende dese lofnisse sel dueren tien jaer lang, na inhoud der brieve en vorwarden, die die Heren ende Roeloff voerf. mit malcanderen overdragen hebben, alle argelift wtgeseit. In kennisse der waerheit heb ic desen brieff besegelt mit minen segele. Gegeven int jaer ons Heren dusent vier hondert ende sestien, op ter heiliger Apostelen dach Sinte Peters ende Supte Pouwels.

XL.

Wy *Jacob van Eichtenberch, Proefft der kerken Sinte Peters te Utrecht*, maken cont allen luden, ende bekennen mit desen brieve, dat wy van alfulken twist ende sceel, ^{Anno 1417.}
 Y 5 als

als onse voervader Her Roelof van Ysendegen, den God ghenadich zy, hadde mitten Deken ende Capittel der kerken Sinte Peters voerf. als van den goede te Dinxsteden, ghelegen in Drenthe, daer een segghen van ghebleven was aen Biffchop Florens van Wevelichoven saligher ghedachten, die aetvich wart, eer hi zyn zegghen wtspak, gueteliken overdragen zyn mit onsen Deken ende Capittel der kerken voerf. in dustanigher manieren: als dat wy onse leven lang rusteliken ende vredeliken hebben ende bezitten zullen dat goet te Dinxsteden, sonder enighe aensprake of moynisse van onsen Deken ende Capittel voerf. Ende des zellen wy onse leven lang alle jaer op Sinte Peters dach ad Cathedram, of binnen vierdien daghen daer na onbegrepen, gheven ende betalen onsen Deken ende Capittel voerf. wt den goede te Dinxsteden voerf. drie goede oude scilde, als die ghemene Ecclesie bores sal van horen pacht in elker tyt der betalinghe. Bethoudelic ons ende onser Proeffityen ende der kerken van Sinte Peter ende een yghelic syns rechts. In oercoonde der waerhayt hebben wy desen brief doen bezeghelen mit onsen zeghel. Gheschreven int jaer ons Heren duzent vier hondert ende seventien, des daghes nae Sinte Margrietendach.

XLI.

Anno 1418. *Wy Aert van den Tricht, by des genaden Goeds Proeff der kerken tot Sinte Johanne Tutrecht, maken condt ende kenlic allen luden, hoe dat die eerbaer Deken ende Capittel der kerken van Sinte Johanne voirseit, die Heeren van Kathrinen Tutrecht, ende Willem van Winsen, Jacob Sloyer, ende Pieter van Valkendael, also alse die drie personen voirseve van der landgenoten ende buere wegen in den Achtienhoeven dair toe gheset syn op te een syde, ende die eerbaer de Abdisse ende ghemene Convent van Sinte Mariendale by Utrecht op te ander syde, by onsen wille consente ende goerdunken malek mit ander overdragen syn alsulke punten, voirwarden, ende verbande, als hier na bescreven staen. In den eersten, so hebben die Abdisse ende Convent voirseit den landgenoten voirscr. overgegeven, also dat sy hebben sellen een opvaert*
in

in des voirseiden Convents wyck van den Daell, gelegen in onsen gerechte van den Achtienhoeven in derdehalf viertel, die den Convent voirseit toebehoert, dair boven naest gelant syn die Heeren van Sinte Kathriaen voirseit, ende beneden die Heeren van Sinte Jan voirgen. Ende dese opvaert sell strecken van der hoell tot der nywer dwerfweteringhe toe; ende hier voir so sellen die lantgenoten weder houden ende maken tot ewigen dagen buten des Convents cost ende schade alle slusen, scutten; ende alle meen werk, dat der voirseider derdehalf viertel toebehoert te maken, off te ghelden. Ende die lantgenoten voirseit sellen desen opvaert houden, ende maken buten des voirseiden Convents cost ende schade: ende mede so sellen sy die walle op beyden syden van der opvaert houden, ende maken, als redelick ende moghelic is. Ende die lantgenoten voirseit en zellen gheen zoe-den uten voirseiden lande slaen, ende die wech aen die dwerfweteringe sell breet wesen anderhalve roede, ende die sloet bynnen sell wyt wesen achte voete. Ende dese opvaert ende walle zell onse Scoute van den Achtienhoeven voirseit mitten heemraders jaerlick scouwen, ende die scouwe daghe hier off zellen wesen die eerste dach op ten Meye avont, ende die ander dach op Sinte Jacobs avont inden somer dair naest comende. Ende so wie dat syn werck ter eerste scouwe niet gemaect en hadden, die verbuerde een placke, ende dan voert op die helfte meer, ende all voert nader ouder ghewoenten. alle dinck sonder argelift. Ende want sy dit aen beyden syden voir onse belyet ende overdragen hebben, endet op beyden syden vaste ende stade gehouden ende onverbroken blive, voir hem ende voir hoir nacomelingen op beyden syden, so hebben wy voir onse selven ende om bede wille van beyden partyen voirg. onsen zegel aen desen brieff ghedaan tenen oirconde. Deser brieve syn drie alleens sprekende, gegeven int jair onse Heeren dusent vier hondert ende achtien, op sinte Johans avont te mydde somer.

XLII.

In nomine Domini amen. Anno nativitatis ejusdem ^{Anno} millesimo quadringentesimo vicesimo quinto, ^{1425.} indictione ter-

tertia, die Lunae mensis Septembris decima, horis infra-
 scriptis, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & Do-
 mini nostri, Domini Martini, Divina providentia Papae
 quinti, anno octavo, in loco Capitulari Ecclesiae Sancti
 Petri Trajectensis, Capitulo ad infra-scripta indicto, ac Ca-
 nonicis capitularibus ejusdem Ecclesiae in civitate Tra-
 jectensi praesentibus, per me Hermannum de Mera nota-
 rium infra-scriptum, ipsius Capituli nuncium, ad hoc spe-
 cialiter vocatis, coram venerabilibus viris Dominis *Petro
 de Mera Decano*, Arnoldo Gruter, Johanne Wael, magi-
 stro Petro de Aemsterdam, Nicolao Meynaerdi, Petro
 Franconis, Arnolde de Tieghel, Johanne Spiker, & Jo-
 hanne de Bruunsvelt, Canonicis capitularibus, & Capitu-
 lum ejusdem Ecclesiae Sancti Petri tunc repraesentantibus,
 a me notario infra-scripto infra horas horologii septimam
 & octavam diei praedictae constituti honorabiles viri,
 Domini Johannes de Herkelo, alias dictus de Hasselt, &
 Wilhelmus Gerardi, Canonici dictae Ecclesiae, ex parte
 eorumdem Dominorum Decani & Capituli ad tractandum
 cum deputatis Majoris, Sancti Salvatoris, Sancti Johan-
 nis, & Sanctae Mariae Trajectensium Ecclesiarum, quid
 propter excessus in die Mercurii proxime transacta post
 decantationem completorii infra & extra immunitatem
 dictae Ecclesiae Sancti Petri circa & contra personam Do-
 mini Gerardi de Damasco, Canonici Ecclesiae Sancti Pe-
 tri, etiam in sacris constituti, ac contra libertatem Ec-
 clesiasticam per nonnullos laycos de consilio civitatis
 Trajectensis commissos, facere deberent, specialiter depu-
 tati retulerunt in effectu, & dixerunt, per hujusmodi de-
 putatos fore deliberatum, quod servari deberet concordia,
 inter Praelatos & Capitula dictarum Ecclesiarum Traje-
 ctensium alias conclusa. Et, hujusmodi relatione facta, ad
 statim copia instrumenti dictae concordiae ibidem exhibi-
 ta, & per me lecta fuit. Sic quod extunc praefati Do-
 mini Decanus & Capitulum Ecclesiae Sancti Petri praedictae
 deliberaverunt super excessibus praedictis, de qui-
 bus nondum erant Capitulariter informati, testes recipere,
 mandantes desuper citari quatuor testes fide dignos. Qui
 sic citati, & per eorum sacramentum desuper receptum
 ad deponendum super praemissis veritatem constricti, si-
 gillatim examinati fuerunt, & deposuerunt in effectu &

inter cetera: quod plures Layci, de quorum numero fuerunt Theodericus Grawert, Jacobus Voecht, Johannes Grawert, & Fredericus Huberti, die Mercurii, quinta praesentis mensis Septembris, post decantationem conspletorii praedicti, intraverunt curiam seu aream dicti Domini Johannis Spiker, sitam infra immunitatem Ecclesiae Sancti Petri praedictae, ad expellendum praefatum Dominum Gerardum extra eandem immunitatem & civitatem Trajectensem, prout hoc dicto Johanni Spiker per expressum dabant intelligere: dictique Layci ad statim dictum Dominum Geraerdum, in eadem curia seu area repertum, circumdederunt, asperis & atrocibus verbis per organum dicti Theoderici Grawert ipsum invadentes, & in tantum dictum Dominum Gheraerdum terruerunt, & angariaverunt, quod ipse ibidem quasi homo mortuus apparuit, denegantes eidem Domino Gheraerdo hoc petenti concedere paululum temporis, intra quod suum sibi posset assumere breviarium. Quin immo sic circumdatus Theodericus Grawert praedictus cum brachio ipsum Dominum Gheraerdum ad exeundum civitatem aliquantulum trudere videbatur: ita quod ipse Dominus Gheraerdus metu potentiae, & terribilis apparatus, ac gestorum dictorum Laycorum ipsum, ne eorum manus evaderet, circumdantium, & pro conservatione corporis sui coactus fuit exire; prout inter dictos Laycos comminatorie & aspere ipsum alloquentes exivit immunitatem & civitatem Trajectensem praedictas. Consequenter vero circa horam tertiarum & successive, quo usque sextae in eadem Ecclesia sancti Petri decantarentur, praefati Domini Decanus & Capitulum Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis praenominatae hujusmodi Capitulum propter supra & infra scripta continuantes, depositionibus hujusmodi testium debite recensitis & ponderatis, ac desuper, prout melius poterant, deliberatione praehabita, non valentes praemissa conniventibus oculis in praesudicium libertatis Ecclesiae pertranfire, animo prosequendi concordiam, de qua supra dicitur, vocatis ad hoc testibus infra scriptis, facere deliberarunt, prout in cedula infra scripta, quam de verbo ad verbum per me legi fecerunt, continetur. Tenor vero dictae cedulae sequitur, & est talis: „Nos Decanus
„ & Capitulum Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis, certi-

„ tificati per fide dignas personas desuper examinatas de
 „ excessibus, commissis infra & extra immunitatem no-
 „ stram circa personam Domini Gherardi de Masch
 „ Concanonici nostri, animo melius deliberandi suspen-
 „ dimus organa nostra in dicta Ecclesia a divinis cum
 „ protestatione, quod illa readsumere volumus & inten-
 „ dimus, cum id nobis pro meliori videbitur expedire.
 „ Et hujusmodi cedula per me lecta lidem Domini Deca-
 „ nus & Capitulum, audientes adhuc sextas in eadem Ec-
 „ clesia Sancti Petri decantari, per eorum Decanum de eo-
 „ rum jussu ad chorum dictae Ecclesiae Sancti Petri acce-
 „ dentes, juxta protestationem & tenorem dictae cedulae,
 „ mediante positione manus ad librum, fecit signum suspen-
 „ sionis hujusmodi, ita quod propterea Dominus Arnoldus
 „ Zals, in conclusione hujusmodi sextae existens, ultra non
 „ cantavit. Super quibus omnibus & singulis dicti Domini,
 „ Decanus & Capitulum Ecclesiae Sancti Petri saepe dictae,
 „ petierunt a me Notario publico infra scripto unum vel
 „ plura publicum vel publica instrumentum, seu instrumenta.
 „ Acta sunt haec locis, die, hora, & pontificatu, qui-
 „ bus supra, praesentibus ad hujusmodi cedulae lectionem
 „ & ad alia extunc immediate sequentia Magistro Herman-
 „ no de Omeren Presbytero animarum ejusdem Ecclesiae
 „ Sancti Petri, & Nicolao Johannis Clerico Trajectensi,
 „ testibus vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Hermannus de Mera, Clericus Trajectensis
 dioecesis, publicus Imperiali auctoritate Notarius, quia
 praemissis omnibus & singulis, dum sic agerentur & fie-
 rent, praesens interfui, dictosque testes modo & forma
 praescriptis vocavi, ac omnia alia & singula fieri vidi &
 audivi; ideo hoc praesens publicum instrumentum ex-
 inde confectum, ac manu mea propria scriptum & subscri-
 ptum, in haec publicam formam redegi, signoque & no-
 mine meo solitis & consuetis signavi, in fidem & testi-
 monium omnium & singulorum praemissorum rogatus &
 requisitus.

XLIII.

Anno 1434. Wy Dirck van Wassenaer, Prothonotaris des Heiligen
 stoils van Romen, Archidiaeken in den Doem, en Proost ^{Jan}

Van kerken Tutrecht, doen kond allen luden, dat wy ge-
 ien ende overgelesen hebben goide openen bezegelde brie-
 re, gans ende gave, ongeraceert, ongscaacelleert, beze-
 jelt mit wainachtige segele, als dat wail geleeck in den aen-
 ichyn, ende wy dat beste bekennen mochten, sprekende
 van woirde te woirde aldus. Aalbrecht by Goids gena-
 den Palsgrave up ten Ryn, Hertoge in Beyeren, Greve
 van Henegouwe, van Hollant, van Zelant, en Heer van
 Vrieslant doen kond allen luden, dat wy gegeven hebben
 ende geven mit desen brieve de Stat van Amersfoirt, dat
 sy ende alle hoir burgers sullen vaeren mit all hoeren goi-
 den voir all onsen tollen om den honderften penninc onse
 dair off te geven: behoudelic zo wes hier men binen
 Amersfoirt brouwet, en in onsen lande coemt, daer sul-
 len sy ons off geven, off dien wyt bevelen, als van hoer-
 en broute, dat is van swaeloff tranel rate vol biers, dat
 sestendeel van enen goiden, ouden Vrankrykfen scilt, off
 sulc payment, als dair guet voir is. Ende hier mede sul-
 len hoir burgers veilich vaeren ende keren over all in on-
 sen landen, mit hoeren goide te copen ende te vercopen,
 te water ende te lande, sonder anders enich of breek off
 ander verbot op hen off op hoeren goide te legen, ten
 wair dat sy yet mit rechte in onsen lande verbueren; dat
 sullen sy gelden, ende dair sullen wy hem een onvertoge
 gastrecht off doen, also alst recht gelegen is, dairt ge-
 sciet. Ende wairt datter een oirloge worde tusschen den
 Gestichte van Utrecht ende ons, ende de Stat van Amers-
 foirt des Gestichts hulpers worden, so en souden sy noch
 hoir goit nyet geveilicht wesen in onsen lande dat oirloge
 wt, mer als dat oirloge gedaen is ende gesueat, so sell
 dese brieff ende voirwerde in all hoire machte bliven. En-
 de alle dese voirf. punten geloven wy te houden ende te
 doen houden voir ons ende onse naemelingen der Stat
 van Amersfoirt ende all hoeren burgeren, die nu syn, off
 naemils wesen sullen, durende tot ewigen dagen. In
 kennisse der waarheit so hebben wy desen brieff bezegelt
 mit onsen segell. Ende om die meerre vestenisse wille,
 so heeft onse lieve geminde soen Willem van Beyeren,
 van Henegouwe, van Hollant, ende Greve van Oestervant
 desen brieff mede bezegelt. Ende wy Willem van Beye-
 ren, van Henegouwe, van Hollant, by der genaden Goits
 Gre-

Greve van Oisterwant hebben in getuychenisse ende kennisse alle dese voirwerden desen brieff mede bezegelt mit onsen segele. Gegeven in den Hage op ten lesten dach in Junio, int jair ons Heren m. ccc. achtendetnegentich. Aelbrecht by Gods genade Palsgreve op ten Ryn, Hertoge in Beyerent, Greve van Henegouwe, van Holland, van Zelant, ende Heer van Vrielandt, doen cond allen luden, dat wy by tyden ons liefs brueders Hertoge Willems van Beyerent, Greve ende Heere onser landen voirdien God genedich moet wesen, als Ruwairt synre ende onsen landen voirf. gegeven hadden de Stat van Amersfoirt ende hoeren burgeren fulke brieve, privilegien, vrieheiden, ende hantvesten, als hier na bescreven staen. Aelbrecht by Gods genaden Palsgreve op ten Ryn, Hertoge in Beyerent, Ruwairt van Henegouwe, van Holland, van Zelant, ende van Vrielandt, doen kond allen luden, dat wy gegeven hebben, ende geven mit desen brieve, voir ons ende onse nacomelingen die Stat van Amersfoirt tot enen eweliken erfpachte alfulke biertollen, als sy ons schuldich syn te geven, alsoe van twaloff tranel vare biers, dat binnen Amersfoirt gebrouwen wert, so wes des in onsen lande coemt, dat sestendeel van enen ouden Vrankryksen schilt. Ende voir dese biertollen sullen sy ons ende onsen nacomelingen geven jairlix hondert goide Vrankrykse scilde off payment, dat dair guet voir is, in elker tyt der betalinge ons te betalen binnen Amersfoirt, off dien wyt bevelen, jairlix op Sunte Bertelmeus dach, of vierdien dagen dair na onbegrepen: ten wair datter een oirloge worde tusschen den Gestichte van Utrecht ende ons, ende de Stat van Amersfoirt des Gestichts helpers worden, alsoe lang als dat oirlogen duerde, so en soude sy ons geen pacht geven. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen segele. Gegeven in den Hage op ten iersten dach van Augusto, int jair ons Heren mccc. acht ende tachtich. Ende om die meerre vestenisse wille, so heeft onse lieve Soen Willem van Beyerent, van Henegouwe, van Holland, ende Greve van Oisterwant, desen brieff mede bezegelt. Ende wy Willem van Beyerent, van Henegouwe, van Holland, by der genaden Gods Greve van Oisterwant, hebben in getuge ende gedenckenisse alle dese voirf. voirwerden desen brieff mede bezegelt mit onsen segele. Gegeve

gêve in den Hage, op ten iersten dach in Augusto, int jair ons Heren M. ccc. acht ende tachtich. Item noch enen brief, sprekende als hier na gescreven staet. Aelbrecht by Goits genaden Palensgreve op ten Ryn, Hertoge int Beyeren, Ruwairt van Henegouwe, van Hollant, van Zelant, ende van Vrieslant, doen kondt allen luden, dat die Stat van Amersfoirt mit ons overdragen is, dat hoir burgers varen sullen mit hoeren goide voir onsen tollén, ende onse tolnaeren dair off te geven, gelyc dat die Burgers van Utrecht van hoeren goiden geven nu in deser tyt, ende bevelen onse tolnaeren, die nu sijn, off namails wesen sullen, dat sy hem met dustanigen tollén gelde laten genuegen. Dit sall dienen tot ewigen dagen. In oirconde 's briefs bezegelt mit onsen zegell. Gegeven in den Hage op ten iersten dach in Augusto, int jair ons Heren Mccc. acht ende tachtich, welke brieve, privilegien, vryheden ende hantvesten voirf. als Heer onser landen wy gevestigen ende geconfermeert hebben, vestigen ende confirmieren mit, desen brieve der Stat ende Burgeren van Amersfoirt voirf. ende geloven voir ons ende onse nacomelingen der selven Stat ende hoeren burgeren ende nacomelingen te doen, ende te doen houden in alle manieren, alsé de voirf. brieve inhouden ende begrepen hebben, tot ewigen dage toe. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen segell. Gegeven in den Hage op ten derden dach in Julio, in 't jair ons Heren Mccc. acht ende tnegentich. Willem van Beyeren, van Henegouwe, van Hollant, by der genaden Goits Greve van Oistervant, doen kondt allen luden, dat wy geconfermeert hebben mit desen brieve der Stede van Amersfoirt sulke hantvesten ende brieve, als hem onse lieve genedige Heere ende Vader bezegelt gegeven heeft, ende onse tegertwoirdige brieve doirgesteken is, ende gelovende voir ons ende onse nacomelingen den goiden luden van Amersfoirt ende hoeren nacomelingen vast ende stede te houden tot ewigen dagen myt desen brieve, bezegelt mit onsen segele. Gegeven in den Hage op ten vyften dach van Julio, in 't jair ons Heeren Mccc. acht ende tnegentich. Ende want wy Dirck van Wassenaer voirg. dese voirf. brieve overgesien ende gelezen hebben, bezegelt myt waerastigen sege-

tween sloten; daer die Proeft den enen sloetel of hebben sal, en den anderen sloetel wy Deken ende Capittel voers. of die gene, die wy dat bevelen sullen. Ende die officiaal ende Deken in der tyt sellen elx ons Proeft, Deken, ende Capittel voers. horen eet daer op doen, dat sy dese jurisdictie voerscr. dese vier jaer truwelic bewaren sullen, ende ons Proeft, Deken, ende Capittel voers. of die wy samentlic daer toe setten sullen, daer of goede volcomen rekeninge ende bewijs doen, des jaers twee werven, als Cantate en Remigii, van allen gelde ende goede, dat sy daer of geboert hadden: ende dat terstont op te leggen ende te voldoen, datter of gecomen is, ons Proeft, Deken, en Capittel voerscr. dat wy samentlike deilen sullen half ende half, behoudeliken ofter enigen onraet ofte cost opgegaen ofte omgedaen ware, dat sal men daer eerst of neemen, ende wes dan daer blyft, dat sal men deilen in manieren voerscr. Ende dese officiaal ende Deken en sellen geen grote excessen corrigieren, buten consent ende weten des Proests, Dekens, ende Capittels voers. ofte den gheuen., die wy dat samentlike bevelen sullen dese voers. vier jaeren duerende. Ende als dese voerscr. vier jaer omgecomen syn, so en sal die Proeft deser voerscr. Proestyen syn leven lang voertmeer niet onderwynden, heymelic noch openbaer in geenrewys. Ende dan so sullen wy Deken ende Capittel voers. dese voers. Proestyen mit allen horen toehoren, jurisdictien, ende andere goeden, ende renten, als voer int begin des briefts begrepen syn, vilic alleen hebben, ende gebruken tot onser nutschap, ende te regieren, te officieren, Officialen ende Dekenen alleen te setten, als ons genuaget, sonder enich bewys den Proest daer van te doen syn leven lanck; ende dat zegel ad causas sullen wy vry alleen hebben in onsen handen, onsen vryen wille mede te doen, sonder enige aansprake ofte toelaggen des Proests voers. ofte yemants van synre wegen, behoudelic des, dat die Proest voers. syn heerlike lenen verleyen sal, ende Kerken ende beneficien geven sal, als voerscr. staet. Ende dan soe sullen wy Deken ende Capittel voers. hier voer jaerlix wtreyken ende betalen, vryts gelts op onsen cost ende scade, twee hondert goede gouden overlantsche Rynsche gulden, geslagen voer

datum des briefs, of payement hoirre werden in aller tyt der betalinge: te betalen tot dien felven drien terminen, in alre manieren, als voerscr. staet: ten waer tzake, datter een gemeen presenten oirloge quæm in den lande, also tusschen den Hertoge van Ghelre mit sinen lande ende luden aen die een side, ende den Gestichte van Utrecht aen die ander zide: ofte den Biscop van Munsteren ende dat Gestichte van Utrecht; ofte den Greve van Hollant ende dat Gestichte van Utrecht, so dat men der Proestyn goede om des oirloges kenliken niet gebruiken en mochte, soe soud men die pensye voerscr. dat oirloge daerende, ende niet langer, redeliken na gelegentheit der saken verminren tot goetdunken eens, die die Proest voerscr. ende eens, die wy Deken ende Capittel voerg. daer toe vuegen sullen; ende onsen Here van Utrecht tot enen overman, also verre als die twe seggers niet eens en waren. Wes hem redeliken hier in dunct wesen, daer sullen wy aen beiden siden samentlic in te vreden wesen. Maer teinden desen vier jaren, als die Proest voerscr. syn hant aliange ende all of trecken sall van der jurisdictien voerscr. ende wy ons alleen der jurisdictien onderwynden sullen, ende den Proest geven voer syn pensye twe hondert Rynsche gulden, als voerscr. is, al waer tzake dat wy van der jurisdictien niet en boerden, noch en kregen, so en sullen wy nochtans den Proest voerscr. niet afflaen nog corten van der pensyen voerscr. ruerende van der jurisdictien wegen. Voert syn vorwaarde, waert tzake, dat die Proest eniger tyt afflych worde, voer enige termine der betalinge voerscr. soe sullen wy Deken ende Capittel voerg. des Proests testamentoers wtreicken ende betalen also veel renten na den beloop der tyd, die hy beleeft hadde, ende niet meer. Met waert tsake, dat die Proest voerscr. der kerken van Sente Peters voerscr. dan ter tyd van testament van hem beset of anders enige scout sculdich waer, dat mogen wy inhouden ende verhalen aen den renten, die wy hem sculdich gebleven waren. Voert so sullen wy Deken ende Capittel voerg. onbelast wesen van allen lyfrenten ende erfrenten, die die Proest van der Proestyn wegen tot desen dage toe sculdich wesen mach: ende des sal die Proest weder hebben ende bueren alle restant van der Proestyn goede voerscr.

scr. wtgefeit van der geesteliker jurisdiction, dat sal men deilen als voerscr. is. Ende wy Deken ende Capittel voerscr. sellen voertmeer alle alfulke dienst en alle lyfrenten ende erfrenten, die die Proest jaerlix van synre Proestfyn wegen sculdich is, wtreiken ende betalen buiten scade ende cost des Proists voerscr. also lange, als hy leeft. Voert synt vorwarde, waert sake dat die Proest voerscr. tot eniger tyt permutierde, resignierde, ofte weerloes werde der Proestfyn voerscr. so souden wy claerliken vry ende quyt wesen aen beiden siden van der overdrachte ende ghescheit voerscr. behoudeliken altoes die incorporatie van den Proestfyn goeden voerscr. in hairre weerden ende volcomenre machten te bliven. Voert so sal ons die Proest voerscr. tot onser vermaninge enen anderen brief geven, bezegelt mit sinen segel, onse vestigen ende te machtigen in der Proestfyn, ende in allen horen herelicheden, jurisdiction, renten, ende goeden; ende des nummermeer te wederroepen, noch daer tiegen te doen, of yemant anders van synre wegen syn leven lanc, also verre als wy den Proest voerscr. jaerlix voldeden van synre pensyen voerscr. Ende want wy alle dese voerscr. punten ende vorwarden eendrachtelic ende mit ripen rade mitten eerbaeren Heren Jacob van Lichtenberch Proest voerg. aengegaen ende overgecomen syn, als voerscr. staet: soegeloven wy in goeden truwen ende rechte sekerheit, alle dese voerscr. punten ende vorwarden, ende een ygelic bysonder, vaste, stede, ende onverbreckelic te houden, ende waal te voldoen den Proest voerscr. syn leven lanck. Ende waert sake, dat wy in alle of enich der punten voerscr. gebreckelic worden, ende oec volcomelik niet en hielden, als voerscr. staet, dat God, verhue den moet, so wes cost ende scade die Proist voerscr. daer of hadde ende lede, dat fullen wy hem oprichten ende betalen, sonder enich wederseggen van ons, ende hem des te geloven mit sinen ede. Ende hier voer hebben *Meyster Wouter Grawaert Deken tot Oudemunster*, Herman Vos, Canonic ten Doem, Johan Weert, Canonic tot Oudemunster, Claes Cloetinc Canonic sentsc Johans t' Utrecht ge loeft, ende geloven voer ons, ende voer onsen erfgenamen ende testamentoren mit gesamender hant, elx voer al ende ongescheiden, by onser truwen ende sekerheit, waert sake

tsake, dat die Deken ende Capittel der kerken van Sente Peters voersf. in allen of in enich der punten, in desen selven brieff gescreven ende begrepen, gebrekelic worden, ende die vol ende all niet en hielden, noch en voldeden, dat wy dan terstont tot maninge des eerbaeren Heren Jacob van Lichtenberch, Proift der kerken van Sente Peters voersf. ofte' syns gewaerdes bode, ofte syns besegelde maenbrieven, in comen sullen binnen der stat van Utrecht in een eerfame herberge, daer hy ofte syn gewaerde boden ons in wisen, ofte doen wisen, aldaer te leggen ende te leysten, ende rechte maeltiden te houden, na goeder luden sedge, ons selven te winnen ende te quiten aen den weert, ende wt der voersf. herbergen niet te scheyden noch leystens op te houden in gheenrewys, wy en hebben eerst den Proest voerg. dat volkomelic verricht ende voldaan, mit alle alfulken cost ende scade, als die Proest voerg. daar by geleden ende om gedaen hadde, ende hem ofte syns gewaerde bode des te geloven mit horen ede. Voert so hebben wy borgen voerg. vorder geloest ende geloven in alre geloesten, als voersf. staet, alsoe waer dat sake, dat enich van ons vieren voerg. tot eniger tyt aetivich worde, so sullen wy voerg. die dan in levende live syn, binnen sefs weken enen alsoe goeden man in derselver gelosten weder setten in des doden stede, alsoe dicke als dat geschiede, ofte wy voerg. die dan in levende live syn, sullen terstont tot vermaninge des Proests voersf. ofte syns gewaerden bode ofte synre brieven daer voer in comen binnen der Stat van Utrecht in een eerfame herberge, daer hy ofte syn gewaerde boden ons in wysen, of doet wysen, ende aldaer te leggen ende te leysten in allen manieren ende geloesten, als voersf. staet, ter tyt toe ende alsoe lange, dat wy enen alsoe goeden man, dair den Proest voersf. aet genuecht, weder geset hebben in des doden ende ofgegangenen stat. Ende alle dese voersf. geloesten, ende een ygelic bysonder, en sellen wy borgen voerg. noch onse erfnamen ofte testamentoren ons niet weren, noch doen weren mit enigen rechte, geestelike ofte weerlike, ofte mit gheenrehande anderen zaken, in wat manieren dat men dat versieren ofte doen mach, alle argelift wtgeset. In oirkonde des briefs soe hebben wy Deken ende Capittel voerg. desen

sen brief besegelt mit onser kerken grote segel over ons selven. Ende want wy Meyster Wouter Grawaert Deken, Herman Vos, Jan Weert, ende Claes Cloetinc Caponiken tot Utrecht voersf. alle dese voersf. geloefsten, punten ende vorwaerden geloest hebben voer ons ende voer onse erfnamen ende testamentoren vaste, stade, ende onverbrekelic te houden, ende te voldoen in manieren, als voersf. is; so hebben, wy des tot enen oirkonde onse segelen wthangende mede aen deseñ brief gedaen. Geg. in 't jaer ons Heren duzent vier hondert sessendertig, opten heiligen Cruusdach exaltatio.

XLV.

Anno 1436. Wy Jacob van Lichtenberch, Proest *tsante Peters t Utrecht*, doen condt alle luden, want wy in tiden voerleden twist ende schele gehadt hebben mitten eerberen Deken ende Capittel van Sente Peters voersf. alse van hoirre administratien hem jaerlix te geven ende uyt te reyken, na recht ende gewoente des Capittels voersf. Soe hebben wy mit ripen rade, mit voerdachten sinnen, ende mit onsen vryen wille een minlic gescheit, overdachte, ende vaste vorwaerden aengegaen mitten Deken ende Capittel voersf. in manieren ende na wtwynginge des selven briefs, als hier na bescreven staet. In den eersten soe sellen die Heren Deken ende Capittel voerg. vrylic hebben ende gebruiken onse leven lang sonder enich wederseggen onse Proestye voersf. mitten provende, die in vorrueden daer aen incorporeert is, leengoeden, eygen en kormislude, ende alle dat van der eygenscap ende kormeyscap comen sal, juridictien geestelic en weerlic, erfpachten, tynsen, tienden, andere pachten ende renten, handwiffel, nacop, ende voert alle opcominge ende aenvallinge, hoe ende in wat manieren die genoemt moegen wesen, ende alle datter Proestye voersf. toebehoert, ende aencomen mach: wgenomen alle heerlike leengoede, die sal men aen ons versueken, ende die sullen wy verlyen, ende die heergewaden, die daer of comen, alleen hebben ende behouden, ende anders niet. Ende alle kerken ende beneficien, die onder der Proestyen collatie syn, die sullen wy oec alleen geven,

geven, als hier toe gewoentliken is geweest. Mer dat van den proclamatiën, institutiën, absentien, ende officiatien coemt, ofte comen sal, dat sullen die Deken ende Capittel voerscr. opbueren ende hebben mit sulken vorwaerde, dat wy Proest, Deken, ende Capittel voerg. die vier eerste jaer naest comende na datum des briefs, endemiet langer, tsamen half ende half gelyc deilen sullen alinge ende sal, dat van der geesteliker jurisdictien comen sal, soe van asterstal, ende dat binnen desen eersten vier jaren verschinen sal, het sy van officiatien, proclamatiën, institutiën, van heymeliken truwen, absolutien van excessen, ende hoirre correctien, ende alle andere zaken, geesteliken ende weerliken luden, in wat manieren dat men die noemen mach, geschiet syn ofte geschien moegen, die der jurisdictie aenroerende syn. Ende hier sullen wy Proest, Deken, ende Capittel voerg. mallikanderen truwelic bystandich ende behulpelic in wesen mit rade ende mit dade, dese jurisdictie in allen horen ouden reke ende goeden regiment te brengen na allen onsen vermoegen; ende den cost, die men daarom doet, ofte doen sal, die sel men nemen van der jurisdictien goeden: ende wat dan daer overblyft, dat sullen wy Proest, Deken, ende Capittel voerg. gelyc deylen, half ende half, duerende dese vier jaer voerscr. ende niet langer. Ende hier toe sullen ons die Deken ende Capittel voerscr. wtreyken ende betalen dese vier jaer vrys gelts elx jaers hondert ende vyfendetsventich goede gouden overlantsche Korvorster Rynsche gulden, gellegen voer datum des briefs, of payement hoirre weerden in der tyt der betalinge. Te betalen dat een derdendeel van den gelde voerscr. op ten Heyligen Coisdach nu naest comende, dat ander derdendeel op ten Meydach daer naest volgende, ende dat leste derdendeel op Sinto Lambrechts dach daer naest comende, of binnen vier-tiendage na elken termyn onbegrepen. Mede synt vorwarden, dat wy Proest voerg. enen officiael setten sullen van den personen der kerke voerscr. Ende die Deken ende Capittel voerg. sullen wederomme enen Deken setten in Velue duerende dese vier jaer voerscr. dese jurisdictie te regieren. Ende wy Proest, Deken, ende Capittel sullen enen zegel doen greven ad causas, daer sal opstaen gescre-

ven mit onse wapen: *Sigillum ad causas Jacobi de Liechtenberch, Praepositi Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis*, welc zegel men leggen sal in een kist mit tweent sloten, daer wy enen sloetel of hebben sellen, ende den anderen sloetel die Deken ende Capittel voers. ofte die gene, die sy des bevelen sellen. Ende die Official ende Deken in der tyt sellen elx ons Proest, ende den Deken ende Capittel voerscr. horen eet daar op doen, dat sy die jurisdictie voers. dese vier jaer truwelic verwaren sullen, ende ons ende den Deken ende Capittel voerg. of die wy samentlic daer toe setten sellen, daer of goede volcomen rekeninge ende bewys doen des jaers twe werven, als Cantate ende Remigii, van allen gelde ende goede, dat sy daer of geboert hadden, ende dat terstont op te leggen, ende te voldoen, darter ofgecomen is tot behoef ons Proests, ende des Dekens, ende Capittels voers. dat wy samentlic gelyc deyllen sullen, half ende half, behoudelic des, of daer enigen onraet ofte cost opgegaen, ofte omgedaen waer, die salmen daer eerst onemen. Ende wes daer dan blyft, dat salmen deyllen in manieren voerscr. Ende dese Official ende Deken en sellen geen grote excessen corrigeren buten consent ende weten ons Proests, ende des Dekens ende Capittels voerscr. of den genen, die wy dat samentlic bevelen sellen dese voerscr. vier jaer duerende. Ende als dese voers. vier jaer omgecomen syn, so en sullen wy Proest voerg. ons des voers. Proestyn onse leven lang voert meer niet onderwynden, heymelic noch openbaer in geenrewys. Ende dan so sullen die Deken ende Capittel voerg. dese onse Proestye mit allen horen toebehoren, jurisdictien ende andere goede ende renten, als voer int begin des briefs begrepen syn, vrylic alleen hebben en gebruiken tot hoere nuticap, ende te regieren, te officieren; officialen ende Dekenen alleen te setten, ende tontsetten, als hem dat genuet, sonder enich bewys ons daer of te doen, duerende onse leven lang, ende dat segel ad causas vry alleen hebben in horen handen, horen vryen wille mede te doen, sonder enich aensprake ofte toefeggens van ons Proest voerscr. ofte yemant anders van onter wegen: behoudelic des, dat wy onte heerlike lepen verleyen sellen, ende kerken ende beneficien geven, als voerscr. staet.

Ende

ende dan soe sellen ons die Deken ende Capittel voerg. hier oer jaerlix wtreiken ende betalen vrys gelts, op horen cost ende scade, twe hondert goeden gouden overlantische lynsche gulden, geslegen voer datum des briefs, of payment hoirre weerden in elker tyt der betalinge: te betalen ot dien selven drien terminen, in alre manieren, als voerscr. staet. Ten waert sake, datter een gemeen presenten oirloge quæm in den lande, also tusschen den Hertoge van Gelre mit sinen lande ende luden aen die een side, ende den Gestichte van Utrecht aen die ander zide: ofte den Breve van Holland ende den Gestichte voerscr. ofte den Bishop van Munster ende den Gestichte van Utrecht voerscr. also dat die Deken ende Capittel voerscr. der Proestyn godelic kenlic, om des oirloges wille, niet gebruiken en mochte, soe soude men die peniye voerscr. dat oirloge duerende, ende niet langer, redeliken na ghelegentheit der zaken verminnen tot goetduncken eens, die wy Proest voerscr. ende eens, die die Deken ende Capittel voerg. daer toe vuegen sullen, ende onsen Here van Utrecht tot enen overman; also verre als die twe seggers niet eens en waren. Ende wessem redeliken hier in dunct wesen, daer sellen wy van beiden siden dan samentlic in te vreden wesen. Mer teincken deser vier jaren, als wy onse hant alinge ende al of recken sellen van der jurisdictie voerscr. ende die Deken ende Capittel alleen der jurisdictien onderwynden sellen, ende ons geven voer onsen pensie twehondert Rynsche gulden, als voerscr. is, alwaert sake, dat die Deken ende Capittel van der jurisdictie niet en boerden noch en tregen, so en sullen die Deken ende Capittel nochtans ons niet aflaeen of corten van der pensyen voerscr. ruerende van der jurisdictien wegen. Voert synt vörwaerden, waert sake, dat wy tot eniger tyt affivich worden voer enige termine der betalinge voerscr. soe sellen die Deken ende Capittel voerg. onsen testamentoers wtreiken ende betalen alsoe veel renten, na den beloep der tyt, die wy belesst hadden, ende niet meer. Mer waert sake, dat wy der kerken van Sente Peters voerscr. dan ter tyt yet sculdich waren van testament hem beset, ofte anders enige scout, dat mogen sy inhouden ende verhalen aen den renten, die sy ons sculdich gebleven waren. Voert soe sellen die Deken

ken ende Capittel voerscr. onbelast syn van allen lyfrenten ende erfrenten, die wy van der Proesttyen wegen sculdich syn, ofte wesen moegen, tot desen dage toe. Ende des sellen wy weder hebben ende bueren alle restant van der Proesttyen goede voerscr. wtgefeit van der geestelikerjurisdictionen, dat sal men desen als voerscr. is, ende die Deken ende Capittel sellen nu voertaen al alfulke dienst ende al lyfrenten ende erfrenten, die wy Proest jaerlix van onser Proesttyen wegen sculdich syn, wtreiken ende betalen baten onsen scade ende cost, also lange, als wy leven. Voert synt vorwaerde, waert tzake, dat wy Proest voerscr. tot eniger tyt permutierde, resignierde, ofte anders weerlos werde der Proesttyen voerscr. so souden wy claerliken wy ende qwyt wesen een beiden siden van der overdrac. reorde gescheit voerscr. behoudeliken altoes die incorporatie van der Proesttyen goede voerscr. in hoire woerden ende volcomenre macht te bliven. Voert so sellen wy Proest voerscr. tot vermaninge des Dekens ende Capitels enen anderen brief geven, besegelt mit onsen segel, hem te verstitgen ende te machtigen in der Proesttyen ende in allen horen herelicheden, jurisdictionen, renten ende goeden, ende des nimmermeer te wederroepen, noch daer tegen te doen, ofte yemand anders van onser wegen onse leven lang, also verre als die Deken ende Capittel voerscr. ons jaerlix voldeden van onser pensyen voerscr. Ende want wy alle dese voerscreven punten ende vorwarden eendrachteliken ende mit ripen rade mitten eerbaeren Heeren Deken ende Capittel voerg. aengegaen ende overcomen syn, als voerscr. staet; soe geloven wy in goeden truwen ende rechtsekerheit, alle dese voerscr. punten ende vorwarden, endeen ygelic bysonder, vaste, stedo, ende onverbrekelic te houden. Ende waert tzake, dat wy in alle ofte enich der punten voerscr. gebreckelic worden, ende oick volcomelic niet en hielden, als voerscr. staet, dat God verhuudet moet, soe wes cost ende scade die Deken ende Capittel voerscr. daer of hadden ende leden, dat sullen wy hem oprechten ende betalen, sonder enich wederseggen van ons, ende hem des te geloven mit horen ede, die Deken mit twee Heeren Capitularen van hoire alre wegen doen sal. Ende hier voer hebben wy *Dirc van Wessenaar, Proest*

stente.

ſente Johans, Gheerdt Vreuck, Deken ſente Johans, Fol-
kier van Lichtenberch, Canonic ſente Marien, ende Hein-
ric die Rover van Winſen, Canonic ten Doem Tutrecht,
 ende Proeft van Ruermonde geloeft, ende geloven voer
 ons, ende voer onſen erſnamen ende teſtamentoren mit
 ſamender haet, elx voer all ende ongefcheiden, by onſen
 truwen ende ſekerheit, waert ſake, dat die Proeft van
 ſente Peters kerk voerſcr. in allen of in enich der punten,
 in deſen ſelven brief geſcreven ende begrepen, gebreke-
 lic worde, ende die vol ende al niet en hielde noch en
 voldede, dat wy dan terſtont tot maninge der eerbaerre
 Heren Deken ende Capittel der kerken van ſente Peters voerſ-
 ofte hoir gewaerden boden, ofte hoir beſegelder maenbrie-
 ven, incomen ſullen binnen der ſtat van Utrecht in een
 eerſame herberge, daer ſy ofte hoir gewaerde bode ons in
 wiſen, of doen wiſen, aldaer te leggen ende te leyſten, ende
 rechte maelriden te houden, na goeder luden ſede ons
 ſelven te winnen ende te quytten aen den weert, ende wt
 der voerſeider herbergen niet te ſcheiden, noch leiſtens of
 te houden in geenrewys, wy en hebben eerſt den Deken
 ende Capittel voerg. dat volcomelic verricht ende voldaan,
 mit al alſulken coſt ende ſcade, als die Deken ende Ca-
 pittel voerg. daer by geleden, ende om gedaen hadden, ende
 hem ofte hoir gewaerde boden des te geloven mit horen ede.
 Voert ſo hebben wy borgen voerſ. vorder geloeft ende ge-
 loeven in alre geloefſten, als voerſcr. ſtaet, al waer dat ſake,
 dat enich van onſen vieren voerg. tot eniger tyt aſſivich
 worde, ſo ſullen wy voerg. die dan in levende live ſyn, binnen
 ſes weken enen alſo goeden man in der ſelver geloefſten
 weder ſetten in des doden ſtede, alſo dicke als dat geſchiede,
 ofte wy voerg. die dan in levende live ſyn, ſullen terſtont tot
 vermaninge des Dekens ende Capittel voerſcr. ofte haer
 gewaerde boden, ofte hoirre brieven daer voer incomen
 binnen der Stat van Utrecht in een eerſame herberge, daer
 ſy ofte hoir gewaerde boden ons in wiſen, of doen wiſen,
 ende aldaer te leggen ende te leyſten in aller manieren,
 ende geloefſten, als voerſcr. ſtaet, ter tyt toe ende alſo lan-
 ge, dat wy enen alſoe goeden man daer den Deken ende
 Capittel voerſ. aen genuet, weder geſet hebben in des
 doden ende afgangen ſtat. Ende alle deſe voerſ. geloef-
 ten

ten, ende een ygelic byfonder, en sellen wy borgen voerg. noch onse erfnamen ofte testamentoren ons niet weren, noch doen weren mit enigen rechten, geeftelike ofte weerlike, ofte mit gheenrehande anderen zaken, in wat manieren dat men dat verfiere ofte doen mach, alle argelift wtgefeit. In oirkonde des briefs foe hebben wy Proeft voerg. defen brief befegelt mit onsen segel. Ende want wy Dirc van Waffenaer Proeft, Heinric Vrent Deken, Folkier van Lichtenberch, Canonic tſente Maria, ende Heinric die Rover van Winfen, Canonic ten Doem Tutrecht, ende Proeft tot Ruermonde voerg. alle des voerf. geloeften, punten ende vorwaerden geloeft hebben voer ons ende voer onsen erfnamen ende testamentoren vaste, ftade, ende onverbrekelic te houden ende te voldoen in manieren, als voerſcr. ſtaet, foe hebben wy des tot enen oirkonde onse segelen wthangende mede aen defen brief gedaen. Gegeven int jaer ons Heren duſent vierhondert ſes ende dertich op ten heyligen Cruusdach exaltatio.

XLVI.

Anno
1436.

Wy *Jacob van Lichtenberch*, Proift der Kercken van *Sente Peters Tutrecht*, doen condt ende kenlic allen luden, want een geſcheyt gegaen is tuſſchen ons ende die eerberen Heren Deken ende Capittel der Kercken van *Sente Peters* voerf. aa inhoud der brieve, daer van opgemaect, ende op huden datum des briefs gegeven, daerom hebben wy voer ons, onse erfnamen, testamentoren ende nacomelingen quyt geſcouden, ende ſchelden quyt die Heren Deken ende Capittel voerſcr. van allen ſaken, ſchade, onkoſt, ende toefeggen, dat wy op te voerſcr. Heren gehadt hebben, ofte hebben moegen tot defen dage toe, ruerende van onser Proeftyen der Kercken voerf. Ende Iyen ende kennen, dat die Heren voerſcr. ons daer van wael vernuecht ende voldoen hebben. Ende loven voer ons, onsen testamentoren ende erfnamen den voerf. Heren nummermeer hynder, moyniſſe ofte aenspraek daer van te doen, ofte doen doen by yemant anders van onser wegen. Ende mede bekenhen wy ende believen mit desen
ou.

onsen brieve, dat alsulke hout ende busche, als gelegen yn in den kerspel van Westerbesselt ende daer omtrent, als ons toebehoren ende aengecomen syn, altoes bliven sullen an den Deken ende Capittel van Sente Peters voerscr. Ende op dat alle dese voerscr. punten altoes vast ende stade bliven sullen, so hebben wy tot enen oirkonde desen brief mit onsen zegel bezegelt. Geg. in 't jaer ons Heren dusent vier hondert sefs ende dertich.

XLVII.

In nomine sanctae & individuae Trinitatis, Patris, & Anno Filii, & Spiritus Sancti, amen. Nos *Jacobus de Lichtow*¹⁴³⁷ berch Praepositus ex una, nec non *Petrus Zuermont de Hindersteyn Decanus*, *Johannes de Herkeloe*, *Nicolaus Meynardi*, *Petrus Franconis*, *Jo. Spiker*, *Jo. de Bibusvelde*, *Florentius de Zoelen*, *Gerardus de Damasche*, *Jo. de Noerde*, *Wilhelmus Gerardi*, *Suederus Cluetinc*, *Andreas Knyf*, *Wilhelmus de Bakerwende*, & *Nicolaus de Sperenwoude*, Canonici Capitulares Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis, partibus ex altera, capitulo ad infra scripta peragenda juxta morem & observantiam dictae Ecclesiae indicto, Capitulum ejusdem facientes & repraesentantes. Ad providentiae spectat officium, perspicaci consideratione futura prospicere, & adversus ea, quae divinae domui possent interre dispendia, salubriter providere. Nos itaque considerantes, quod inter nos mutuo nostrosque praedecessores de & super servitio sive ministracione panis & cervisiae, denariorum mensuralium, aliorumque jurium, de bonis dictae Praepositurae nobis Decano & Capitulo debita, quae, undecumque & qualitercumque provenientia, pro hujusmodi servitio sive ministracione facienda nobis Decano & Capitulo ypothecata sunt & obligata, gerendis fere singulis annis, nedum nostris temporibus, sed & a tanto tempore & per tantum tempus, de cujus contrario sive initio memoria hominum non exiit, suborta fuerat materia dissensionis, cujus occasione aut litem mutuo ingredi, aut ad eorum Praepositorum arbitrium & voluntatem nos Decanus & Capitulum componere compellabamur cum eisdem Praepositis: ob quod

quod dicta nostra ecclesia in spiritualibus & temporalibus permaxima passa est & patitur detrimenta: ac attendentes, quod non nisi tempore pacis bene colitur pax, quodque medio ejus res parvae crescunt, discordia vero maximae dilabuntur: cupientesque dissensionibus & malis hujusmodi, quantum possumus, obviare, praehabitis diversis tractatibus, multorumque peritorum & bonorum virorum consiliis, qui salutem & pacem dictae nostrae Ecclesiae & nostram zelabantur, tandem nobis visum est inire & facere concordiam & compositionem unam temporalem tempore vitae nostrae, scilicet Jacobi Praepositi praedicti, duntaxat servandam, prout in aliis hinc inde confectis literis plenius continetur. Aliam vero perpetuam in modum & formam subsequentes perpetuo duraturam: videlicet, quod jurisdictione Ecclesiastica Praepositurae five Archidiaconatus dictae nostrae Ecclesiae cum omnibus & singulis suis obventionibus & emolumentis, nec non vasallorum investitura, feudorum cognitio & decisio de eisdem, beneficiorum collatio, una cum praebenda hujusmodi Praepositurae annexa, sicuti haec omnia pertinere & spectare consueverunt ad Praepositos praedictos, ac hodie pertinent & spectant ad nos Jacobum Praepositum modernum, spectabunt & pertinebunt ad nos Jacobum, nostrosque successores Praepositos futuros; quibus nos Jacobus Praepositus, salva semper compositione temporali inter nos Jacobum & Capitulum facta, de qua supra fit mentio, in & cum omnibus & singulis suis clausulis ac punctis, & nostri successores Praepositi perpetuo contenti stabimus & stabunt. Ita quod de aliis bonis & juribus, quae ad Praeposituram five Archidiaconatum hujusmodi pertinere consueverunt, nullatenus nos Jacobus Praepositus nostrique successores intromitemus, nec intromittere poterimus, nec poterint, aut debemus seu debebunt, quovis quaesito ingenio five colore, erimusque & erunt deinceps ab omnibus oneribus & obligationibus five servitiis, quibus ratione bonorum Praepositurae & Archidiaconatus praedictorum ipsis Decano & Capitulo aliisque personis, quibus in cervisia & panibus, denariis menfuralibus, & aliis servitiis five juribus ministrare & servire tenebantur & tenebamur, penitus liberi & absoluti.

Sal-

Salvo etiam, quod Praepositus, qui pro tempore erit, tenebitur suum consuetum & solitum officium in choro & Ecclesia nostris, ac ministracionem, quae alio nomine mandatum nuncupatur, singulis annis per totam quadragesimam pro pauperibus, & in coena Domini pro Decano, Scholastico, Thesaurario, Canonicis, Vicariis, Scholaribus, aliisque officialibus dictae nostrae Ecclesiae, facere omnibus modo & forma, quibus haec per Praepositos praedictos fieri solita sunt & consueta. Deinde vero omnia & singula bona Praepositurae seu Archidiaconatus praedictorum, sive in censibus, sive in decimis grossis & minutis, sive in jurisdictionibus aut dominiis temporalibus, sive in terrarum aut bonorum commutationibus, vulgariter *baunwisesels*, sive in pensionibus, redditibus, obventionibus aut bonorum devolutionibus, sive in mancipiis aut hominibus censualibus aut cuermedalibus, seu aliis quibuscumque juribus, bonis, & rebus consistant, aut in futurum consistant, nec non libera & plenaria administratio sive dispositio eorumdem cum omnibus & singulis suis obventionibus, emolumentis certis & incertis, etiam ratione figilli aut alias, quocumque jure, colore vel titulo provenientes, nobis Decano & Capitulo ad usus personarum in Ecclesia nostra praedicta praebendarum & aliorum, quibus per Praepositos pro tempore existentes ministratio de supradictis fieri consuevit, perpetuo incorporabuntur, unientur, & annectentur, & inter nos & easdem personas secundum ratam unumquemque praedictorum concertentem, ad instar bonorum diversorum, sine diminutione qualibet ministrabuntur & dividuntur. Cumque super praemissis diversos diversis vicibus mutuo habuiffemus tractatus, tandem visum est nobis, concordias, tam temporalem, quam perpetuam, & ordinationes, nec non incorporationem, unionem, sive annexionem praemissas nobis & Ecclesiae praedictae fore & esse debere plurimum accommodatas & profuturas. Nobis itaque in domo nostra capitulari, ut praemittitur, congregatis, deliberavimus, determinavimus & conclusimus mutuo, nemine discrepante, concordias & ordinationes, aliaque omnia & singula superius designata acceptanda, amplectenda, & suscipienda, ac per nos acceptari, amplecti & suscipi de-

bere; easque mutuo & unanimi consensu acceptamus; amplectimur, & suscipimus: & insuper incorporationi, unioni, & annexioni jurium & bonorum superius, ut praemittitur, consequutorum omnibusque aliis, prout supra conscripta sunt & designata, nostrum adhibebimus consensum pariter & assensum: supplicantes utrimque Reverendo in Christo Patri & Domino, Domino Rodolpho Episcopo Trajectensi, quatenus concordias & ordinationes supradictas approbare & ratificare, nec non jura & bona corporalia & incorporalia, prout superius designata sunt & conscripta, nobis Decano & Capitulo ad usus supradictos perpetuo incorporare, unire, & annectere dignetur & velit. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium praemissorum praesentes literas sigillis nostrorum Praepositi ac Capituli praedictorum iussimus appensione communiri. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo trecentesimo septimo, vicesima die mensis Januarii.

XLVIII.

Anno 1440. *Gysbert broeder tot Brederode, tot Genp, tot Vyanen &c. Domproest ende Praest tot Oudewasser i Utrecht*, doen cond allen luden, dat wy uyt duechdeliker mynliker gunsten, vruntscap ende gelove, die de Eerbare onse gemeente lieve neven ende vrunde Burgermeystere, Scout, Scepenen ende Raitzlude der Stat van Amersfoort en onser onderen van langen verleden tiden onderlinge gehat hebben, ende dair sy onsen lieven broeder Heeren Reynalt, Heere tot Brederode, tot Genp, tot Vyanen, Burchgreve r'Utrecht, ende Heere ter Ameyde, ende ons op verfocht ende vervolcht hebben, ende begeert doe te houden om sulke scelen ende uytstaen, als deser tyt tot desen dage toe tusschen hen ende ons is geweest, ruerende van den jurisdictie onser Domproestien, des wy toe beiden fiden an onsen lieven Broeder voing. getogen hebben gehat, ende dair hy om ons toe beiden fiden in den selven mynliker gunste ende vrientscap te houden, een dedinge en een seggen af gededingt, gesecht, ende wtgesproken heeft tusschen ons an beiden fiden, als dat die selve Stat ende onse

onſe lieve vrunden voirſ. geen burgeren in den landen geſeten na deſer tyt meer aennemen ſullen noch houden, die ſy hem bewynden ſullen te verdedingen ofte te verantwoirden, dat onſe Doemproiſtyen juridiectie tegen dragen ſall, ſy en ſullen ons ende onſe Doemproiſtie ons rechtz dair aſlaten, ende gebruiken, ende houden. Ende hebben den ſelven onſen lieven neven ende vrunden der Stat van Amersfoirt voirſ. dair op geconſenteert, gegonnen, ende gegeven, conſentieren, gunnen, ende geven hem voir ons ende onſe nacomelingen, dat wy van allen ſaken, van ſcade ende van ſculde ruerende, die hoir burgeren ende ingeſetenen, die een tegen den anderen, onderlinge in hoire Stat te doen ſullen hebben, of dat yment van baten in hore Stat of op hoeren burgeren ende ingeſetenen te doen ſell hebben, geen dagbrieue of bannebrieue van onſer Doemproectien juridiectien wegen in hoire Stat ſeynden en ſullen, of laten comen, ſonder alle argeliſt. In kenniſſe der wairheit ſo hebben wy onſe ſegge aen deſen brief doen hangen tot enen rechten oirconde der wairheit. Gegeven int jair ons Heren duſent vierhondert ende veertich, xiv. dage in Meye.

XLIX.

Wy Giſbert, Broeder tot Brederoede, tot Vyanden ende ter Anno Ameyde, Doemproiſt, ende Proiſt tot Oudemunſter i Utrecht, ^{1448.} maken cond allen luden, alſoe onſen lieve genedigen Heer van Utrecht een aſtellen, nederſlaan ende te nyet gemaict heeft ſulken pleyt ende rechtvorderinge, als gehangen heeft in den hoeve van Romen, tuſſchen ſynre genaden ende my aen die een ſide, ende ſynre Stat van Amersfoirt an die ander ſide, van gebreke ende ſcelinge, ſo doen wy deſgelyx oick aſtellen, nederſlaan, ende maken te nyet ſulken pleyt, rechtvorderinge ende gedinge, als hier voir beſcreven ende benoemt ſtaut. Des tot oirconde ſo hebben wy onſen zegell an deſen brief gehangen. Gegeven in 't jair ons Heeren MCCCCLVIII. op ſint Cosmas en Damianen dach.

L.

Wy *Jacob van Lichtenberch*, *Proyft Sint Peter Tintrecht*, doen kondt allen luyden, dat wy gefien, gehoirt ende overgelefen hebben enen brieff, gans ende gave ongerafoert ende ongecancelleert, bezegelt mit des hoichgeboeren ende moigenden Forften zegell Hertoge Willems zegell van Hollant faliger gedachteniffe &c. alft geleeck in der waarheit, ende wy best bekennen konden, fprekende van woorde aldus. Willem by der genaden Goits Palensgrave op ten Ryn, Hertoge in Beyeren, Greve van Henegouwe, van Hollant, van Zelant, ende Heer van Vriesland, doen kondt allen luden, want alle tytelicke faken mitter tyt verganclic fyn, foe ift noit, dat men die mit gefcrite ewich make, op dat zy tot alre tyt in der menfchen memorie tegenwoirdich bliven. Het is ons ende onfen gueden luden well kenlick, dat onfe geminde die ftat van Amersfoirt ons in onfen oirlogen ende in anderen alsoe veell gueder truver dienften gedaen heeft, dat fy oick, oft God wille, voirt meer aenhouden fullen, fo dat wy mit reden dair toe gehouden fyn der felfer ftat van Amersfoirt lieve ende dancherheit dair voirt te beweyfen, ende hebben dair om allen hoeren burgeren, die nu fyn, ende die namails wesen fullen, van onfer rechter wetenheit gegeven, ende geven mit defen tegenwoirdigen brieve, dat zy tot ewigen dagen mit haren liven, fcepen, ende goiden tolln vry vaeren ende keren fullen over all in onfen landen ende ftroemen, die wy nu hebben, off wy ende onfe erven namails gecrigen moigen sonder enigerleye ofbreck, hoe dat genoemt mach wesen, behoudelic dat zy ons alle jare voldoen ende betalen fullen fulke hondert Francryfche Scilden, als zy ons jairlix fculdich fyn. Ende ontbieden mit ernften bevelende allen onfen tolnaeren over all in den onfen, die nu fyn, off namails wesen fullen, dat zy die Burgere van Amersfoirt guetelick ende vredelick vaeren laten efde keren mit haren liven, fcepen, ende goiden als voirt. ftair, sonder enigen toll van hem luden te eyfchen off te nemen in eniger wys. In kenniffe hier off, ende om dat wy onfer-geminder der ftat

Stat van Amersfoort ende haeren burgeren, die in der tyt wesen sullen, dese voirs. giste vaste ende stade houden, ende van enen ygeliken gehouden willen hebben, voir ons ende onsen erven tot ewigen dagen onverbroeken, soe hebben wy onsen zegell an desen brieff doen hangen. Gegeve in den Hage op des Heyligen cruys dach exaltation. Int jair ons Heeren duzent vierhondert ende derthien. Ende want wy Jacob van Lichtenberch voirs. desen brieff aldus gesien, gehoirt ende overlesen hebben, als voirs. stait, so hebben wy onsen zegell an desen brieff doen hangen. Int jair ons Heren duzent vierhondert negen ende weertich, op Sancte Bartholomeus avont.

LI.

sesten

Anno LVI. den VII^{den} dach in Augusto weert onse Here Bisscop David van Bourgoengen ingeleet als een Bisschop.

(1) Her Gysbert van Brederode Elect Tutrecht sel resigni- Anno
1456.
ren al alsulk recht, als hy hem vermet te hebben totter kerken van Utrecht, tot behoeff des Vaders in Goede, David van Borgoengen Bisscop Tutrecht, ende dat by consente der Staten van den Lande ende Sticht van Utrecht. Ende die selve Staten sullen ontfangen min Heer voirs. Heren David van Borgoengen, ende doen ghehoirsamheit, als horen Bisscop ende geestelic ende weerlicken Heren, die welke ontfanginge ende ghehoirsamheit sal gedaen weerden terstont, by den Staten van den Stat ende van der Nederstichte van Utrecht. Ende desgelyc sal die terstont dair na gedaen worden by all den anderen van den Sticht van Utrecht, tsy aen geen syde, of aen dese syde der Ysellen. Ende off dair enige waren, tsy aan gene syde, of aan dese syde der Ysellen, die weygerden, of vertreckende werden the doen die voirs. ghehoirsamheit, ende te ontfangen den voirs. Heren David in horen Bisscop ende Heer, die voirs. Staten van den Stat ende Nedersticht van Utrecht zullen gheloven ende ghehouden wesen bystant te doen, ende te dienen minen voirs. Heeren den Hertoge, ende den Bisscop van Utrecht voirs. om die te brengen,

ende te doen comen tot ghehoorsamheit, ende om te doen ende confirmiren mitten voirs. van den Staten van der Stat ende Nedersticht van Utrecht; ende dat buten kost ende last van minen voirs. Heren den Hertoghe, ende minen Heren van Utrecht voirs. ende mit redelicken ende mit themelicken getale van volke: ende zulk, als sy hier voirts gheploegen hebben te dienen hore Heren Biscoppen Tutrecht, of sy niet bet en willen doen, ende sonder prejudici van horen privilegien om den toecomenden tyt, o- vermits die punten hier na bescreven.

Leest so sal myn voirs. Here van Borgoengen geloven the werwen van onsen Heiligen Vader den Pacus, buten kost ende last van den voirs. Heren Gysbert, een dispensaci ende ander redelicken saken, hem noet wesende the hebben van onsen voirs. Heiligen vader den Pacus om syn sekerheit, om die saken hier na verclaert.

Item sal weder hebben ende behouden die voirs. Gysbert syn Doempreefste, ende Proefste van Oudemunster Tutrecht,

Item sel deselve Here Gysbert hebben die Proefste van Sinte Donas the Brugghe.

Item sell ghehouden syn myn voirs. Heer van Utrecht te betalen ende besorgen den voirs. Heren Gysbert, op dat selve Bisdome Tutrecht, die summe van vier duysent twe hondert Rynoge Guldens jaars, ende tot twee terminen int jair: dat is te weten, die helfte tot onser vrouwen Lychmissie naestcomende, ende die ander helfte op ten eersten dach in Oest daerna volgende, te betalen ende te leveren die selve summe in die Stat van Vyanden by Utrecht, ende dit tsvoriseiden Heren Gysberts leven lang gedurende, of so lange als ons Heiligen Vader den Pacus, myn voirs. Here van Borgoengen, off myn Here van Utrecht voirs. hem versien sullen hebben, off doen versien, van enige beneficien, curatis vel non curatis, der hy ghebrucken mach in tytell of in ewige bevelde, by dispensaci apostolica, wtgeleyden bisdomes off abdijen ende sonder vorder gewyt te worden, vry waerdich wesende alle jair also vele, alst beloept die voirs. pensie. Die welke pensie myn voirs. Heer die Hertoghe gheloven sal te doen confirmiren by onsen voirs. Heilige vader den Pacus: ende die vyff kerken van Utrecht sullen die consentiren.

Ende

Ende wannêr die selve onse Heylige Vader die Paeus; min voirf. Heer van Burgoengen, of minen Heer van Utrecht voirf. sullen hebben versien, of doen versien, den voirf. Heren Gysbert van enigen beneficien jairlix vry wesende twee hondert Rynsge gulden, off daren boven, dat sal wesen in ofcortinge ende mynderinge der voirf. pensie.

Item die voirf. Here van Utrecht ende die drie Staten van den voirf. Sticht van Utrecht sullen bewyfen ende versikeren den voirf. Heren Gysbert, voir syn kosten ende scade gehadt tot Romen, ende om die Rutenen, ende gewapende, ende anders tot desen daghe toe, die somme van vyftich duzent lewen, te betalen even verre dat aengaet die van der Stat ende Sticht van Utrecht: also wael geestelic als weerlic, die helft then halven jair naestkomende, ende die ander helft ten eynde van den halven jair dair naest volgende. Mer als van den geestelicken luden in myns voirf. Heren 's Hertogen lande wesende onder Bisdom ende Crisdom Tutrecht, die sullens hebben tyt ende dach the betalen hoir aendeel ende porti van den precarium, dat by hem consentiert wert minen voirf. Here van Utrecht, ten eynde van den voirf. jair naescommende, ende die ander helfte ten eynde van den navolgende jaire. Behoudelic dat alzullic precarium off bede, als die voirf. Here van Utrecht hebben sal tot synre vrolicker incoemst, als dat wel gewontelic is, sell wesen ende bliuen in minsinge ende ofkortinge van der somme van den vyftich duzent lewen voirf. Behoudelic ende wtgenomen also verre alst aen beërf den Steden ende Casteleyen van Amerfoort, Renen, ende Horst, ende hore toebehooren, die alre onderdanicheit gedaen hebben den voirf. Heren van Utrecht, den welken hy gegeven ende quyt ghescouden heeft hoir deel en porti van den voirf. precarium, die selve sullen wesen ende bliuen quyt, ende niet dair of betalen, noch enichsins contribueren in die betalinge van den vyftich duzent lewen, het en geliefde hem. Ende mids dat min voirf. Here van Utrecht consentiren sall dat van syn precarium comen ende bekeert sell werden in oirbair boven ghesereven, ende dat hi bystant doen sall als een Here, dat te doen opburen ende incomen,

men, offer enige weren, die dair teghen segghen wylden, ofte weygerden dair van te betalen hoir deelende porci, die selve Here van Utrecht ende all synre guede sellen bliuen ende wesen vry, qwit, ende onbelast der voirf. vyftich dufent lewen. Ende sal die voirf. Heer Gysbert hem dair of gheuen behoudelicke brieuen van quintancie, ende dat welke precarium of bede myn voirf. Here van Burgoengen sal consentiren ende gebengen, loep hebben ende opbouren tot oirbair, als boven, op die geestelicks luyde in sinnen landen ende heerlicheyden, so verre als hem dat voirf. Bisdom dair in strecket, ende dat by den luyden ende gecommiteerden des selves Biscops, als dat ghewoentelic is geweest by sinnen voirvaderen Biscoppen.

Item sell die voirf. Here Gysbert weder wesen van den Rade myns voirf. Heren van Burgoengen in Hollant, als hy voir was.

Item sell gheloven ende sweren myn voirf. Here van Utrecht, den drien Staten ende een ygelic van hem te houden ende te onderhouden hoir rechten, privilegien, vryheden, ende goedè gewoenten; ende oeck den landbrieff, ende die niet te verbreken, also ende desgelycs dat ghedaan hebben syn voirvaders Biscoppen Tutrecht.

Ende als van den genen, die seggen ende halden, dat men hem sculdich sy by wylen eer Biscop Roeloff, off syn voirvaderen Biscoppen Tutrecht, myn voirf. Here van Utrecht fall dair off doen ende voldoen so verre, als hy bevynden fall dair inne gehouden te wesen, ende dat hy dat van redenē wegen sculdich is te doen.

Item als van den ballingen ende voirvluchtigen van Utrecht, ende van den ghenen, die nu dair wt syn, ende oeck die ballingen ende voirvluchtigen van Hollant, dair off fall gedaen worden achtervolgende ende nader vormen ende inhoud der zoenen lest gemaect, tuschen minen voirf. Here van Burgoengen aen die een syde, ende den voirf. wylen eer Biscop Roedolph, ende die Star van Utrecht aen die ander syde, die welke zoene onderhouden sel werden aen die een, ende aen die ander syden. Ende of die verbroken is geweest, dat sal oppgerecht, ende geparieert werden, als behoren fall.

Item voert meer die voirf. Here die Hertoghe ende
myn

min Here van Utrecht voirs. zullen op horen cost ende last doen alle mogentlicke neersticheit, ende procuriren per effectum te werven van onsen Heyligen Vader den Paeus sine bullen, by den welken hy of ende the niere doen sal alle banne, excommunicatie, ende ander expolie, gedaen by der censuren van der kerken, by crachte der mandaten des hoeffs van Romen geimpetreert ende verworven, ten verzuke van minen voirs. Here den Hertoge, off minen Here den Bysscop voirs. so waer die executie ghedaen syn, het sy int hoeff van Romen, off herwaert over, teghen den voirs. Heren Gysbert, ende den onderlaten geestelic ende weerlic der Stat ende des Gesticht van Utrecht, wt redenen der ongehorsamheit by hem gedaen in deser saken, zint der pronunciaci en promoci van minen voirs. Here van Utrecht. Ende dit als van den genen, die hem ghehorsam werden, ende sal eeygelic hebben ende weder komen, so wael die geestelic als die weerlic, tot synen goeden, renten ende opkominge ende besattinge, woedanich sy syn onroerende, ende sal ghebruken ende die hebben, ende nemen, midgaders die vruchten ende achterstallen, die dair van versenen syn, ende niet ontfangen ende syn, ruerende goede in naturen wesende, ende die niet genomen, ghegeven, noch ontfangen en syn, als hy hier voirtsyts dede.

Item myn genade Here van Burgoengen sell Paeussche brieve werven, dat die provisi ende promoci, die onse Heylige Vader die Paeus Bisscop David van Burgoengen opt dat Sticht van Utrecht gegeven heeft, so hy oeck niet echt geboren en is, ende sy hem ontfangen sellen in horen Bisscop, dat den Ecclesien van Utrecht dat aen horen Statuten, rechten, privilegien, ende vryheden in toccomenden tyden niet hynderen en fall.

Item dat min Here van Burgoengen vergeven sel allen den ghenen, syn sy geestelic off weerlic, die Heren Gysbert van Brederode ende syn partien hulpe, bystant, raet, ende dienst in der saken gedaen hebben, alt gene, dat sy dair in tegen hem misdaen mogen hebben.

Item van der incoemst myns Heren van Burgoengen. Ten eersten sell myn Here van Cleve in hebben dat bol-

werck op te Waert, so dat myn Here van Utrecht veylich dair verby met sinnen vrenden by myn Here van Burgoenge voirs. comen mach.

Voert sell myn Here van Cleve te voren, eer myn Here van Burgoengen Bisscop David in brengen sell Utrecht, die poertte, gheheten Sinte Katerinen poerte, dair myn voirs. Here, of God wilt, incomen sell, in hebben, ende die poerte bewaren ende inhalden, tot dat myn voirs. Here van Burgoengen mit sinnen luden weder uter Stat van Utrecht gezogen sy. Ende myn Heer van Burgoengen mach in der Stat comen mit also veel volcks, als hem gbelieven fall: ende die reysege te poerd, ende te wagen, sullen in die Stat gheberbercht werden by den foriren van mynen voirs. Here, ende enighe vrende van de Stat, die dair toe ghevoecht sell werden, then alre ghevuechlicsten, dat men sell kunnen ende mogen. Ende die Archiers ende die andere the voete sullen gheberbercht werden in der Duytscher Heren huys tot Sinte Katerinen, tinte Pouwels, ende anderen Godhusen, of des te doen is.

Item sell myn voirs. Here mit synen voirs. volc goede eerbere mannen ordiniren, so dat sy nyemant gheen ongevöech doen en sellen, ende ellic wael betalen. Ende off dair enige clage off come, dat sell myn voirs. Here rechten aen hoir lyff. Ende hier off sell myn voirs. Here van Cleve goet voir bliven.

LII.

(1) Wanneer men de Lyst der Proosten van Oud-Munster, alwaar ik pag. 104. van dit Vredes-verdrag myn gebruik gemaakt hebbe, drukte, geloofde ik, dat dese brief nog niet uitgegeven was, en beloofde daarom deselve hier agter te sullen byvoegen. Dog ik sag naderhand, dat ik my vergift hadde, en dat die reeds door Mattheus in Observat. ad Reser. Amorsfort. Script. pag. 308. in 't lige gegeven was. Ik heb evenwel deselve nogmaals doen drucken, om dat Mattheus de woorden, om welker wille ik dese brief aangehaald hebbe, en die pag. 370. alhier met lopende letters voorkomen, door agtelootheit overgeslagen hadde: behalven dat hy ook in den dag van de ingegane vrede gedwaalt, en gelyk den vyftien dach in Auguste afgeschreven heeft; daarder uitdrucklyk beris den vyftien dach in Auguste, en daer na boven het woort vyftien, met deselvede hand sesten geschreven staat. Der zyn nog andere verschillen, dog van minder belang, tusschen de uytgaaf van de Heer Mattheus en dese. Waar uyt die ontstaan zyn, laat ik andere oordelen. Dit alleen kan, en moet ik verzekeren, dat desen brief afgeschreven zij na het selve voorchrift, dat ook Mattheus gebruikt heeft, (voorondergestelt zynde dat hy het voorchrift, gelyk hy getuygt, bekomen heeft ex charismate majoris ecclesiae) en dat ik dat in de aldergeringste klynigheden getrouwelyk opgevolgt hebbe.

LII.

Wy Gysbert van Brederode, Doempoefft Threcht, Poefft ^{Anno} *sfants Donaers tbe Brugghe, ende erfcaucelier van Vlaende-* ^{1465.}
 ren, doen condt ende kenlick allen luyden met desen on-
 fen tegewordighen brieve, dat wy verliet hebben ende
 beleendt, verlyden, ende verlenen *Meyster Dirck Gra-*
wairt, Deken der kerken van Oudemaster Threcht, een
 halve hoeve lands, ghelegen in dat kerspel van Ameron-
 ghen op ten hoeven in Borrenvelt, dair Otre van Hokelom
 of syn nacomelinghe boven, ende beneden onser Dom-
 Poefftien landt van Utrecht, naist ghelegen is, the hou-
 den van ons en van onser Doempoefftien van Utrecht
 voirg. meyster Dirck Grawairt voirscr. ende syn nacome-
 linghe, in alle den selven rechten ende manieren, dairt
 Geryt Grawairt syn broeder was, dairt hem van aanghe-
 comen ys, ende syn voirvaders voir hem tot desen daghe
 thoe in gehouden hobben. Ende voir Meyster Dirck
 Grawairt voirg. dede ons huldinge, ende ende manschap
 Gheryt Duys. Doe dat ghedaent was, rechtevoirt dair
 nae, op die selve tyt so quam wederom voir ons ende onse
 mannen van leen hier nae bescreven *Meyster Dirck Gra-*
wairt, Deken der kerken van Oudemaster voirscr. met
Gheryt Duys sinen ghecoren voecht ende mombair voirg.
 ende droghen ons samenlick op, ende ghaven ons over in
 onsen handen met hoirre bider vryen moewille dese halve
 hoeve lands voirscr. also die hier voir bescreven ende be-
 paelt steet. Ende Meyster Dirck Grawairt, ende Gheryt
 Duys syn ghecoren mombair voirg. verteghen dair af met
 ghesamender handt tot onsen behoef, met hande ende met
 monde van allen rechte ende toefegghen, dat sy dair aen
 hadden, also dat sy dair niet meer aen en behielden, noch
 wachtende en waren, ende wy onsen vryen wille dair
 mede doen mochten, als onse leen-mannen wysden, dat
 van rechts wegghen behoorde, ende met recht stedicheit heb-
 ben ende behouden fall. Doe dat aldus ghesctiet ende ghe-
 daen was, rechtevoirt dair nae op die selve tyt verlyden
 wy ende beleenden, verlyden ende belenen met desen
 onsen brieve Dyons van Leefdael dese halve hoeve lands
 voirg.

voirg. also die hier (voir bescreven ende bepaalt staar: the houden van ons ende van onser Proefftien Tutrich voirg. Dyonys van Leefdael voirf. ende syn nacominghe in alle den selven rechten ende manieren, dair Meylir Dirck Grawait Deken der kerke van Oudemunster? Utrecht voirscr. ende syn voirvaders voir hem tot desen daghe toe ingehouden hebben. Behoudelick altyt ons, onser Doempoefftien van Utricht voirg. ende enen ygheliken syns rechts. Hier waren over ende aen dair dit gheschiede onser Doempoefftien leenmannen van Utricht voirf. als Gheryt van Zulen ende Jan van Anxter, ende veel meer ander gueder mannen. In oirconde ons zeghels hier aen desen brief gevangen op ten twe en twentichsten dach in Decembri, int jair ons Heren duisent vierhonder vyfentseftich.

LIII.

LIII.

Anna
1488. Alsoe sekere seeligen ende gebreecken geweest syn tuschen die Stat van Utrecht ende der Stat van Amersfoort, heercomende van wanbetalinge, die steden voirf. malcanderen doende waeren van haeren renten, dair by vele besaten ende moeynisse quamen, tot vorder lasten sich stellende; die mitten besten te verhueden heeft myn genedige Heere van Utrecht vervolcht ende bearbeyt beide de stede voirf. te verlycken, die saken geheell en all an sine genaden te stellen ende te keren, dair inne te doen, te navolgen, te doin doin, ende doin navolgen, tgene sine genaden dair inne souden ordinieren ende uyt spreken. Dat welke bi den steden voirf. beliest ende toegelaten hebben sine genaden den steden doen soriven, omme een uyt sprake van den saicken te doen, sy hair gedeputeerden op dach datum van desen voorf. sine genaden sanden ende scicten; dair van wegen der Stat van Utrecht gecomen syn Dirck Ruysch ende Bernt Proeys Albertz. ende van wegen der Stat van Amersfoort Clais Jacobz. ende Lumen Reyerz. ende in haere tegenwoirdicheit heeft myn genedige heere op den seelinge gewesen, geordiniert, ende uytgesproken, dat die Stat van Utrecht den borgeren ende inwoenderen; der Stat van Amersfoort geven ende betalen soll,

fall, gelyck fy hoirs selfs burgeren geven ende betalen. Ende die Stat van Amersfoort fall den borgeren ende inwoenderen der Stat van Utrecht betalen hair renten jairlix den golden Arnoldus gulden twee stuvers myn, dan fy hairs selfs burgeren ende inwoenderen geven ende betalen, ende andere payement dair nae, na hair beloip duerende drie jairen lange, nae der heiliger drie koningen dach naistcomende; ende teynden den drien jairen ofte den steden voirs. samentlicke, oft elck van hem, nyet en beliefdt alsoe voirt te ontfangen ende te betalen, so fall ende mach elc op syn recht, seggell, ende brief staen. Ende alstan burgeren ende inwoenderen der Stat van Utrecht op der drier heyligen comingen dach naistcomende drie jaeren lange, off dair omtrent, van achterstallige pachten ten achteren syn sullen, die achterstalle sullen die drie jaeren lange naistcomende voirs. bliven staen ende berusten sonder manen of betalen, ende teinden den drien jaeren soe fall die Stat van Amersfoort dan dubbelt elx jairs betalen in sulcker weerden, als zy alstan betalende warden ter tyt toe, die achterstalle van den dair omtrent betaelt sullen wesen. Ende hier mede sullen alle besaten ende rechtvorderinge of, doet, ende te nyet wesen. Ende vielen enige gebreke ofte twisten tusschen beiden, hout myn genedige Heere aan hem ende tot synre genaden verclaringe, alle dinck sonder argelift. Dit geschiede tot Duersteden voirs myn genedigen Heere, praesentibus de consilio *Meyster Ludolpb van die Vene, Domdeken v' Utrecht*, Daniel van Bochout Heer tot Bouler &c. Johan van Hemerten, hoifmeister myns genedichs Heeren, ende meer anderen. In 't jair ons Heren duzent vierhondert, achtendetachtich, op ten vierden dach in Augusto.

LIV.

Claudius de Boyssot, Jurium doctior, Praepositus & Archidiaconus Ecclesiae Trajectensis, venerabili viro confratri dilecto Anno 1529-
 Domino & Magistro Henrico Zoudenbalch, Ecclesiae Trajectensis Canonico, Salutem in Domino, & in commissis diligentiam debitam dabitere. De vestris fide & inre-

integritate ac circumspectione plenariam gerentes confidentiam, vos ad officium Socii Praepositi, per unum ex Canonicis capitularibus dictae Ecclesiae teneri, & per talem gubernari solitum, elegimus & assumpsimus, vosque in Socium Praepositi ordinamus & deputamus, dantes & concedentes vobis tenore praesentium plenariam facultatem, omnes & singulos fructus, redditus & proventus dictae nostrae praepositurae, a die decima octava mensis Augusti proxime praeteriti usque ad festum Sancti Remigii proxime futuri, & ulterius a festo Sancti Remigii usque ad idem festum anno proximo futuro, videlicet millesimo quingentesimo tricesimo, & sic consequenter de anno in annum, usque ad nostram revocationem, nostro nomine exigendi, levandi & recipiendi, & desuper quitandi ac finem & quantiam concedendi, & de eisdem fructibus Capitulo ejusdem Ecclesiae & aliis juxta consuetudinem, ordinationes & statuta dictae Ecclesiae Trajectensis administrandi, omniaque & singula, quae ad officium Socii Praepositi spectant & pertinent, oneraque illius requirunt, faciendi, gerendi ac procurandi, vosque in procuratorem quoad praemissa creamus & deputamus, ad nostro nomine & pro nobis, coram quibuscunque curiis & iudicibus, Ecclesiasticis & secularibus, comparandum, & agendum, nosque & bona ac jura Praepositurae nostrae in omnibus & per omnia defendendum, ac quoscunque terminos de usu, more, & stilo curiarum praedictarum servari solitos tenendum & observandum, sententias ferri petendum, & ab eis ac quibuscunque gravaminibus appellandum & appellationes prosequendum usque ad finem litis & causae, unum quoque vel plures procuratores totiens quotiens substituendum & revocandum, & generaliter omnia alia & singula faciendum & procurandum, quae causarum praedictarum merita requirunt, cum clausulis promissionis ratihabitionis & revelationis, quas hic habemus & habere volumus pro expressis In fidem praemissorum praesentes literas fieri, nostrique sigilli fecimus appensione communiri. Datum anno Domini millesimo quingentesimo vicesimo nono, die vicesima mensis Augusti.

LV.

Claudius de Boyssot, Jurium doctor, Praepositus & Archidiaconus Ecclesiae Trajectensis, univ^{er}sis & singulis praesentes literas inspecturis Salutem in Domino. Anno 1529. Univer^sitati vestrae notum facimus, quod nos omnibus melioribus modo, via, jure, causa & forma, quibus potuimus & debuimus, possumusque & debemus pro causis & negotiis, nos & nostram jurisdictionem in civitate & dioecesi Trajectina concernentibus, quibus nos aliis arduis legitime praepediti negotiis interesse nequimus, de literarum scientia, ac fide, probitate & industria venerabilis & circumspecti viri Domini & Magistri Gerardi Beyer, dictae Ecclesiae Canonici ad plenum informati, eundem Dominum Gerardum, licet absentem, tanquam praesentem, nostrum solum & in solidum praesentium per tenorem facimus, constituimus, & creamus Vicarium & Officiale^m specialem & generale^m, ita tamen, quod specialitas generalitati non deroget, nec & contra, dantes & concedentes eidem plenam, liberam & omnimodam potestatem, facultatem, & auctoritatem omnes & singulas causas matrimoniales, beneficiales, aliasque, prophanas & mixtas, ad nostrum tribunal spectantes, audiendi, cognoscendi, & sine debito terminandi & exsequendi, ac excommunicandi, aggravandi & reaggravandi, notarios, procuratores, & apparitores, ac quoscunque alios officiales deputandi & destituendi, & ab eis & Decanis nobis subditis leges, emendas, ac alia jura, computa, rationes & reliqua recipiendi, levandi, & recuperandi, & de receptis, levatis, & recuperatis quitandi penitus & absolvendi: nec non de beneficiis seu officiis Ecclesiasticis & secularibus, cum cura & sine cura, de quibus institutio & admissio ad nos pertinet, quascunque personas nobis praesentatas habiles & idoneas instituendi, illaque jure devoluto conferendi & assignandi, & de illis quibuscunque personis idoneis providendi, provisionesque ac alias quascunque literas excommunicacionales, aggravationales, executoriales, proclamatinales, citatorias, inhibitoriales in & circa praemissa omnia & singula necessarias, & oportunas decernendi & concedendi, Ecclesiastice

que

que & Monasteria ac Capellas & loca quaecunque Ecclesiastica visitandi, & quascunque personas Ecclesiasticas & seculares de eorum excessibus criminibus & delictis multandi, puniendi & corrigendi, & de huiusmodi excessibus criminibus & delictis ipsis poenam salutarem injungendi, commutandi & remittendi, dispensandi & absolvendi, & generaliter omnia alia faciendi, committendi & exequendi, quae ad officium nostrum Archidiaconale pertinent, & nos ipsi faceremus, si praesentes & personaliter interessemus, etiam si talia forent, quae mandatum exigerent magis speciale, prout ad ipsius vicariatus & officialis officium noscitur de jure vel consuetudine spectare: cujus sententias & mandata, prout rite lata fuerint, rata & grata habere promittimus, & faciemus, auctore Domino, inviolabiliter observari, mandantes omnibus & singulis nobis subditis, qualiter praedictum Dominum Gerardum Beyer nostrum vicarium & officialem suscipiant & admittant, & ei in his, quae jurisdictionem nostram concernunt, pareant & obediant. In cujus rei testimonium praesentes literas exinde fieri, & per notarium publicum infra scriptum subscribi & signari, sigillique iussimus & fecimus appensione communiri. Datum in Haga Comitum dioecesis & Archidiaconatus nostri Trajectensis, sub anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo nono, indictione secunda, die vero mensis Augusti vicesima, pontificatus S. in Christo Patris & Domini nostri, Domini Clementis Divina providentia Papae septimi anno sexto, praesentibus ibidem venerabilibus & spectabilibus viris Magistro Vincentio Cornelii primo computationum Caesareae Majestatis in curia Hollandiae Zelandiae & Frisiae magistro, & Domino Nicolao Thevenot, Canonico Ecclesiae Cathedralis Atrebatensis, testibus ad praemissa vocatis & rogatis. Sic subscript.

• Joh. de Goch Notarius ssi.

LVI.

Anno 1530. Nos Johannes Slacbeck, Dei & Apostolicae sedis gratia Praepositus & Archidiaconus Trajectensis, notum facimus univervis, quod, tactis corporaliter sacrosanctis Evangeliiis, jura-

juravimus his praesentibus, & juramus, quod compositionem, quam quondam bonae memoriae Arnouldus de Hoirn inter quondam Swederum Uter Loe, tunc Praepositum & Archidiaconum dictae Ecclesiae Trajectensis, & Capitulum ipsius Ecclesiae fecit & ordinavit, quoad omnes & singulas perpetuitatis clausulas, firmam ac perpetuis temporibus illibatam servabimus, panem, cervisiam, denarios mensurnales & convivii ipsis Dominis Decano & Capitulo, pro ejusdem Ecclesiae Trajectensis quadraginta praebendis, sive Canonici & personae ipsius Ecclesiae praesentes fuerint, & omnes residentiam fecerint, sive non, secundum antiquam eorum observantiam, ac si omnes & singulae personae ipsius Ecclesiae Trajectensis corporaliter praesentes fuerint, & residentiam fecerint, videlicet pro singulis decem solidis unum florenum aureum de Florentia, aut verum valorem ejusdem, plenarie & sine quacumque subtractione vel diminutione ministrando, nec non taxationem panis & cervisiae, vulgariter *verding* appellatur, juxta tenorem libri camerae & modum quondam Gifelberti Kock praedecessoris nostri firmiter observando. Insuper quia in dicta compositione cayeretur, quod omnia bona & emolumenta, tam Praepositurae, quam Archidiaconatus Trajectensis, sunt Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae praedictae pro servitio praebendorum & officiorum ejusdem Ecclesiae obligata; Idcirco juravimus, & juramus, quod, quamdiu erimus Praepositus & Archidiaconus dictae Ecclesiae Trajectensis, deputabimus & ponemus unum Canonicum praebendatum capitularem ipsius Ecclesiae, domum claustralem infra immunitatem Ecclesiae Trajectensis habentem, in Socium nostrum, ad percipiendum & levandum omnes fructus & redditus dictae Praepositurae, & ad recipiendum cautiones pro eisdem fructibus & redditibus ad usum & solutionem servitii praebendorum & officiorum praedictorum: & quod etiam constituemus unum alium Canonicum capitularem ejusdem Ecclesiae, domum claustralem infra immunitatem praedictam habentem, in Officiale nostrum, ad exercendam jurisdictionem ecclesiasticam, & ad percipiendum & colligendum omnia & singula emolumenta hujusmodi jurisdictionis ecclesiasticae in Archidiaconatu praedicto ad usum supradictum. Salvo, quod praefati nostri Offici-

Officialis, postquam praebendatis & officiis praedictis de eorum servitio fuerit integraliter satisfactum, nobis de reliquo reddent compatum legalem & rationem. Propterea insuper bona fide, praefatos Dominos Decanum & Capitulum singulosque Canonicos praebendatos ipsius Ecclesiae perpetuo servare indemnes, si quovis modo (quod abfit) eos, aut aliquem eorum, ratione admissionis, per eos de nobis ad dictos Praeposituram & Archidiaconatum nostros factae, per quoscumque seu quemcumque molestias contingat; quod admissioni hujusmodi & possessioni inde securae ad decretum Dominorum Decani & Capituli praedictorum sine contradictione renuntiabimus, si forsitan postmodum repertum fuerit, in eisdem Praepositura & Archidiaconatu nos jus non habere; & quod cum aliqua persona compositionem de Praepositura & Archidiaconatu praedictis, sine expresso etiam Dominorum Decani & Capituli consensu, nullatenus faciamus. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appositum. Datum Trajecti anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo tricesimo, die prima mensis Junii.

LVII.

Anno 1553. Wy Jacob Uten Eng, Deken der Kerke van Sint Pieter t'Utrecht, Adriaan van Zuylen, Canonik Sint Jans, en Dirck Snoey van der eene; Anthonis Foeyt, Job van Zuylen van Nyvelt, ende Adriaan van Zuylen van Nyvelt van der andere syden, doen cond, daer over ende angewoest te syn als hylicx mannen, in de vergaderinge des hylicx tussen den Erentfesten ende Vromen Joost Snoey, ende Juffrouw Elfabe, Johan van der Haers dochter, &c. des Joost Snoey brengt aan Juffrouw Elfabe voornoemt in den eersten eenen tient, gelegen in den lande van Cleve, om den Duyts kerk in het kerspel van Wool, te lenen gehouden van den Dompvoest t'Utrecht. Noch den hof ten Bleeck aldaer, die men hout van den Jos. van den Berchteleer. Noch siter stuk goets genaemt Wolfswinkel, gelegen in den gerechte van Ryaswoude, ende men van Palmck van Scherpenzeel te leen hout. Noch een stuk goets in den selven gerechte, genaemt Smidclaer, van den

Keyf

Konst. Maj. te leen gehouden. Noch veertien mergen een hont lants, gelegen in Portengen, eygen goet. Noch vier mergen lants in de oude A. Noch de huyfinge gelegen aen de oostfyde der grafte tuffen de Vie brug ende Sint Jacobs brugge, met 't huys daar aan, genaemt het cleyne Hert. Item een huys tuffen Sint Jacobs brug ende de poort aen de westfyde der grafte, daer Pauwels Sals nu in woont. Noch seven gulden vyftien stuyvers 's jaars lossenten. Ende Johan van der Haer geeft met Juffrouw Elfabe synre dochter, in den eerste een halve hoeve gelegen aen de Vaert, geldende jaerlicx seftich gulden, ses Cappoenen, en acht pont boter. Ende hier uyt heeft Willem Foeyt jaerlicx negen ende veertich stuyvers. Noch een hofstede aen de Haer, geldende jaerlicx twee Philips guldens, ende twee Cappoenen. Noch twee hofstedes met een ramp weylants by der Horst, gelegen in den kerffel van Rhenen, ende wordt gebruykt by den Droft van Prattenborch. Noch de helft van twalef mergen lants, gelegen op Bylezekt, ende Cornelis Wynter bruict. Noch seven ende vyftich guldens 's jaars lyfrenten tot lyve van Juffrouw Elisabeth voorl. aen die Stat Utrecht. Geeft noch, na syne ende Juffrouw Anne huysvrouwen doot, vyftien mergen lants gelegen in den gerecht van Vreeswyk, jaerlicx een ende seftich gulden, een stoop meyse booter, twee mudden haver, ende vyftien Cappoenen &c. Noch sal Johan van der Haer den voorn. Joost Sonoy en Juffrouw Elfabe, syn toekomende huysvrouw, syn swager ende dochter, hebben ende houden den tyt van twee jaren lanck naestcomende in synen huysse in de cost. Ende Joost Sonoy sal synen toekomende huysvrouw te lyflichte maken hondert Caroli guldens 's jaars, &c. In kennisse der waerheyt so hebben wy Jacob Uten Eng, Adriaan van Zuylen, Direk Sonoy, Anthonis Foeyt, Job van Zuylen van Nyvelt, ende Adriaan van Zuylen van Nyvelt, hyllicxluden voornoemt, desen brief elcx met ons eigen handt onderteykent, ende daer toe met onse segelen hier beneden uythangende besogelt. Ende want wy Joost Snoy ter eere, ende Johan van der Haer ter andere syde, geloofft hebben, desen tegenwoirdige hyllicte voorwaerden inalcanderen aldus na te gaan, &c. soo hebben wy desen brief elcx mede onderteykent met ons selfs handt

hant, ende daer toe met onsen segelen besegelt t' oenen oirconde. Defer brieven syn twee alleens sprekende. Geg. in 't jaar O. H. 1553. op den 25. in Novembri.

LVIII.

Missive by Coe Mat. aen de vyf Eeckesien of Godshuyfen binnen Utrecht gescreven, belangende het eligeeren van heurl. Deeckenem.

By den Coninck

Anno 1555. Weerdige, Lieve, Besondere. Wy hebben overlancx ontfange die Supplicatie, by uwe Gedeputeerden ons gepresenteert, beroerende de swaricheyt by die van den Capittelle van Sinte Marien Kerke aldaer gemaect, uyt saken van der nominatie by ons gedaen van *den Bisschop van Ebron, suffragan tot Utrecht, tot ter Dekenye in der zelve Kerk* vacceerende. Maer zoe wy op dezelve Supplicatie nyet en hebben willen ordineeren, sonder eerst en al voren wel en behoirlickin geïnformeert te zijne, hoe dat men by tyden des Keyzers, ons Heer en Vaders, in gelyken geuiseert heeft, en dat wy oic met anderen merckelicken zaken belaeiden zyn geweest, en hebben wy uwe voirschreve Gedeputeerden niet eer connen affveerdigen: ende gehoirt hebbende 't rapport, van 't geene dat de voirschreve zake mochte aengaen, en op alles rypelic met die van onsen Rade gelet hebbende, hebben wy nyet anders cunnen bevinden, dan dat men in de nominatie totter voirschreve Dekenye, daer van quaestie es, die gewoontlicke forme ende maniere naegevolcht heeft, volgende die declaratie, t' anderen tyden by onsen voornoemden Heere en Vadere daer op gemaect. Waerom wy, insonderheyt oic aenmerckende die goeden qualiteit des voirschreven Suffragans, by ons totter voirschreve Dekenye genomineert, soe voirschreve es, van geen andere meyninge en kunnen wezen, dan dat dezelve nominatie haer volcomen effect behoirde te sorteeren, zonder letsel ofte wederseggen des voirschreven Capittels van Sinte Marien, om ons in onse gerechticheyt nae alden hercomen en gebruyck nyet

nyet te laten depossesseeren: ende nochtans wefende u mit allen genaden geneycht, ende begeerende op 't versouc by u gedaen, aengaende die dispositie van de voorschreve Dekenye, u genadelicken te gelieven, hoewel wy redenen zouden hebben nyet lichtelicken te veranderen, 't geene des van ouds gebruyckt ende geüfeert es geweest, soe zyn wy geresolveert 't uwer contemplatie te accordeeren, dat, als voortaan eenige Dekenye van de vyf Ecclesien van Utrecht voirschreve vaceeren zal, wy nomineeren zullen eenen van uwer Kercke ende Collegie, waer meede gy onses erachtens redene hebt u te genoegen. Ende indien dat gy daer en boven persisteert, om in Justicie gehoort te worden, volgende uwe voorschreve Supplicatie, zullen wy op uwe voordere verfoeck ordonneeren, als wy bevinden zullen nae redene te behoiren. Doch dat voer alle de voornoemde Suffragan totter voorschreve Dekenye, volgende onse voorschreve nominatie, toegelaten worde, soe wy nyet en denken metter daet ons te laten depossesseeren; waeromme wy oick begeeren, dat gy den voornoemden van Sinte Marien wilt onderwyfen, dat zy sonder voordere swaricheit den voornoemden Suffragan tot possessie van de voorschreve Dekenye coomen laten, op dat wy nyet veroirsaect en worden by andere middelen daer inne te voorsiene, en ons in onsen gerechticheit te handholden.

Voorts hebben wy nyet geerne gehoort, dat uyt zake van de voorschreve nominatie eenige onverstant tusschen onsen President ende Raeden t' Utrecht ende u verreesen zoude wesen. Ende gemerct, dat tot vordering van onsen dienst wel van noode es, dat die van onsen voornoemden Rade gerespecteerd worden, so 't behoirt, en hebben wy nyet goet connen vinden die protestatien, die gy onlanx tegens den zelven geüfert hebt. Ende ingevalle ghy u eenichsints van hen had te beware, soudt behoirt hebben 't zelve ons te kennen te geven, en onse provisie daer op te versoecken, en aengaende de swaricheit by u gemaect, voor den voorschreven van onsen Raede te willen compareeren, des gemaent en aldaer ontbooden zynde; aengesien dat die van onsen voorschreven Raede in onsen en onsen stadhouders afwesen aldaer on-

fen perfoon representeeren. Ende dat dikmael eenige zaken overcommen; die u, tot vordering van onsen dienst, ofte uwer eygen ende der 's Landen welsaert, gecommuniceert moeten worden, ende behoirt ghy daeromme nyet te weygeren, op der zelve verbouck u by den vobrn. Raet te vinden, alwaert oic soe, dat de zake u nyet uygedruockt en waere, al eer gy aldaer quaemt, gemerct dat dickwils nyet wel en zoude betaemen alfulcke zaken te verclaren ofte divulgeeren, ordonneeren wy u daeromme, dat ghy vobrtien, van hen ontbouden zynde; u by den zelve vintt zonder eenige weygeringe. Ende nyetethin, op dat de voorgenoemde van onsen Raedt u nyet zonder mercklike oorsake ontbieden, en dat ghy by hen oic wederomt nae uwen staet word gerespecteert, hebben wy de voorti van onsen Raede belast, behoirlyke Discrete daer in te gebruycken, begeetende wel ernstelick, dat gy van uwer zyden nirtt voornoemde van onsen Raede in allen goeden eendrachtigheid leeft, en onderlinge den een den anderen eerdit en respecteert, soe tot onsen dienste en welsaert van den Lande wel van noodt es; ende uwen staet en qualiteit betaemt en toebehoirt, 't welk ons insonderheit aengenaem wesen zal. Weerdige, Lieve, Bysondere; &c. de Bruxelles le xviii. de Mars 1555.

Aux Doyens & Chapitres des cinq Eglises d'Utrecht.

Den Weerdigen, onsen Lieven, Bysondere, die Dom Déecken, Dekens, ofte vices-Dekens, en Capitulairen van de vyf Godshusen t' Utrecht, ende de van hen bysonder. Accordiert mit het derde Memorielboek 's Hoofs van Utrecht, voor zoo verre dit geëxtraheerde aengaet, by my Grifft 's Hoofs van Utrecht, J. V. D. WATER.

LIX.

Doen wy verfaen Wernaer van der Does, Heer tot ^{Anno} Castendyck en Bergendael, Adriaen van der Does, Beil- ^{1566.} liu en Dyckgreve van Schielant, Heer van Middelborch ende Foreest, Jacob van der Does, Heer tot Bekefteyn ter eene; *Jacob Uten Enghe, Deken van Sint Pieter, Adriaen van Zuylen, Deken der Kerke sint Johans*, Johan van Duvenvoorde, Scholaster der Kerke ten Doem t Utrecht, Steven van Rossum, Heer tot Pudroyen, &c. ende Caerl van Lynden, Amptman in Overbetuwe, van der andere syde, dat wy, als hylcxcluden by partyen daer toe gerequireert, daer by, over, ende aan geweest syn in der vergaderinge des huwelijcx tussen den Erenstesten ende Vrome Jor. Johan van der Does, Heer tot Noortwyck op Zee ende Langervelt ter eene, ende die Edele, Gestrenge, ende Vrome Heer Dirck van Zuylen, Heer van Zevender, &c. Ridder, mitsgaders Vrouwe Josina van Drakenborch, met Juffrouw Elisabeth van Zuylen, haer lieder beydet dochter, ter andere syden, soo dat Jor. Johan van der Does, en Jongfrouw Elisabeth voornoemt in wettelicket huwelickaen malcanderen vergadert syn, by tussen-spraken haerer naesten magen: des Jor. Johan van der Does, brengt tot desen huwelicke &c. in den eerste xv. mergen weylants, gelegen in den kerpel van Abcoude, geldende jaerlijcx twee ende sestig guldens, noch een hoeve lants, gelegen by het huys ter Haer, doende een ende tnegentig guldens 's jaers: noch een hofstede, genaemt Bergentseyn, met een hoeve lants: noch een hoeve lants ends vier mergen, gelegen aen den Leckendyk tusschen Amerongen ende Wyck, ende gelt 's jaers hondert vyf ende tseventigh galden: noch ten hoeve lands tot Brueckelen, doende tnegentich guldens: noch vier mergen lands, gelegen tot Cametyck, jaerlijcx gebruyct om hondert ende twintich guldens: noch een halve hoeve tot Brueckelen, geldende ses ende dertich guldens: noch seven gulden jaerlijcx uyt sekere Dorpen in Waterlant: noch 't goet te Velsen, dat doet jaerlijcx hondert ende dertich gulden: item die Weduwe van Jans van Lent geest jaerlijcx van huysruer

veertich gulden: noch Reyer Aertsz 's jaers seven ende ende een halve gulden: noch de Weduwe van Steven van Schayck vyf ende twintich gulden 's jaers: noch vyftien gulden te renten: noch Gysbert Spruyt tot Amersfoort twaalf gulden tien stuyvers: noch Eerft Taets van Amerongen, ofte syne erfgenamen jaerlicx vyftich gulden: noch Mr. Johan Phil van Mathe seven gulden vier stuyvers: noch Wauter van Wede twee ende vyftich gulden tien stuyvers: de Rentmeester van Kon. Maj: Domeinen negen gulden acht stuyvers jaerlicx: noch ses gulden vyftien stuyvers: noch de Weduwe van Eerft van Nienrode is jaerlicx schuldich de renten van achten gulden . . . stuyvers met het achterstal, bedragende twee hondert gulden; waer over proces is hangende noch ongecedeert voor den Hove van Utrecht: noch Gysbert en Johan van Hardenbroek gebroederen, wonende tot Cuylenborch, geven jaerlicx twee gulden, waer over ook proces is hangende: noch twee ende twintich gulden: noch vyf ende twintich gulden jaerlicx: noch Juffrouw Geertruy Hysingh twaalf gulden tien stuyvers: noch Mr. Frederik Utenham vier ende twintich gulden: noch Jacob van Rexen twee ende sestig gulden tien stuyvers: noch hebben de executoren van Zal. Heer Frans van Nienrode diverse percelen van renten, bedragende 's jaers acht ende twintich gulden sesten stuyvers: heeft noch in de Gelderse Veenen sesten mergen, ende in de Reense Veenen acht mergen, waer van noyt gedolven is, ende soude na estimatie van kenners 's jaers wel gulden seshondert gulden ofte meer: ontfangt noch jaerlicx van syn vierdepart in Cattendyck in Zeland elf pont groot Vlaems: noch dat Schoutampt van Noortwyck gelt jaerlick twee hondert gulden: noch dat Clercq ambacht met 't bode ampt seven ende dertich gulden: noch syn huysinge tot Noortwyck gelt jaerlicx te huere twee ende twintich gulden: noch drie gulden: noch vyf gulden jaerlicx: noch gelt jaerlicx de schilpoot omtrent drie gulden tien stuyvers: noch de nieuwe molen hondert drie ende twintich gulden. Ende Dirck van Zuylen Ridder &c. geeft met Juffrouw Elisabeth, zynre dochter, een hoeve lants op Bruedycxvelt: noch acht mergen lants gelegen op Oudelant in 't lant van Woerden, leengoet van Hol-
lant;

lant: ende noch eenen mergen eygen goet: ende Vrouw Jofyna van Drakenborch geeft defelve haere dochter noch een stuk lants gelegen op Bulwyck, tins ende tient vty: noch vier mergen lants' aldaer, met conditien &c. En ingevalle geen kynderen achter gelaten en worden, fol Jor. Johan van der Does fyne toekomende huysvrouw lyftochten in feshondert guldens 's jaers, ende fy hem in hondert guldens 's jaers, &c. Des t' oirconde fo hebben wy Willem vander Does, Adriaen vander Does, Jacob vander Does, Jacob Uten Enge, Adriaen van Zuylen Dekens, Jan van Duvenvoirde Scholaster, Steven van Rossum, ende Caerl van Lynden, hylicxluyden ter beede der voorf. partyen, mitfgaders wy Johan van der Does ende Direk van Zuylen, ratificerende alle 't geen voorf. is, defen brief elcx onderteykent met ons selfs hant, ende daer toe met onsen segelen hier beneden uythangende befegelt, &c. Gegeven in 't jaer ons Heeren 1566. op ten 22. dach in Septembri.

L Y S T

DER PROOSTEN

VAN WEST-VRIESLAND.

RODOLPH VAN STOUTENBURCH, afstammende uyt het geslacht der Heeren van Amersfoort, een zoon, soo men meent, van Wouter Heer van Stoutenburgh, en van een dochter van Jacob Taats, word in de *Geschiede Lyst der Proosten van West - Vriesland*, door den *Vicaris Brock* opgesteld, ons opgegeven als de eerste Proost van West - Vriesland, die hy uyt de oude schriften en papieren van de Domkerk te Utrecht heeft kunnen opsporen: den welken hy segt die waardigheid bekleedde hebben op de jaaren 1292. en 1328. Hy stelt ook, dat hy overleden zy den XI. October des jaars....

JACOB VAN DER BINCKHORST (van het geslacht van Binckhorst kan men nasien by *Goutbo. in de Chron. pag. 98. en de Reemer in de Beschryv. van 's Gravenb. tom. 1. pag. 60.*) word in de *Lyst van Brock* onder de Proosten van West - Vriesland opgeteld, en van hem getuygt, dat hy een werelds Heer en Ridder geweest, en overleden zy den XIV. Augustus des jaars 135... Indien hy nu de Proostdye toef op zyn dood beseten had, soude hy achter den volgenden moeten geplaatst worden; dog ik heb de order van *Brock* sonder groote noodzakelykheid niet willen veranderen, om dat het seer wel wesen kan, dat hy de Proostdye voor zyn dood

PROOSTEN VAN WEST-VRIESLAND. 397
dood afgefaan heest.

HENDRICK VAN DER WEYDE was, volgens de *Lyst van Broek*, in de jaaren 1335. en 1346. Proost van West-Vriesland. Nadat hij is by ontront het jaar 1351. Dom-Deken geworden, en gestorven in het jaar 1370. *Siet de Lyst der Dom-Dekenen hier voere pag. 59.*

GHISELBERT VAN RENEN is, gelyk ons de *Lyst van Broek* getuygt, in het jaar 1354. Canonik van den Dom, en Proost van West-Vriesland geweest. Hiermeede komt bynae overeen een onruytgegeve brief van het jaar 1356. in de *Volgende Versameling Num. 1.* te vinden; in welke hy door de Dom-Heeren haer mede-Canonik genoemd werd, en het Dom-Capittel eenen Bartholomeus van Stryen, Pastoor van Bodegraven, tot Deken van West-Vriesland aansteld, en aan ieder beveelt, hem als sodanig te erkennen; niet tegenstaande Ghiselbert van Renen sig daar tegen of reets verzet hadde, of sig namaals verzetten moette. Dese *Lyst van Broek* vermeld hem nog als Proost op het jaar 1363. en stelt, dat hy den 11. Junius des jaars 1386. gestorven zy.

**FRANCISCUS CARDINALIS MONOPO-
LITANUS**, of **FRANCISCUS PRIESTER
CARDINAAL DER KERKE VAN SINTE
BUSANNA** (hy noemt sig op de een' en andere
wys) was, volgens de *Lyst der Dom-Canoniken
van Broek*, in het jaar 138... Canonik der Dom-
kerk t'Utrecht, en werd in het jaar 1303. Proost
van Sint Lebnitus kerk te Deventer. *Siet Dium-
bar in het Kerkel. en Wereldl. Deventer pag. 323.*
In het jaar 1394. heeft hy met het Dom-Capittel
een verdrag ingegaan, dat hy wegens zijt Dom-
Heers

Heers plaats jaarlyks vyftig Rynfche guldens genieten soude; en erkende ter felver tyd, dat hy uit hoofde der Prooftdye van West-Vriedland daar tegen jaarlyks ses en twintich gelyke guldens het Capittel fchuldig was. Den brief defen aangaande fiet in *de Volgende Verfamel. Num. 11*. In het jaar 1398. geeft hy aan de inwoonders van Enkhuyfen het voorrecht, dat die van Medenblick en Hoorn op die tyd genoten, hier in beftaande, dat niemand, te Enkhuyfen woonende, voor den Proost van West-Vriedland, zyn Deken, of minder beampften, buytea de vryheid van de Parochie-kerken dier ftad behoefde te recht te ftaan. Van defe vergunning heeft *de Schryver der Kerkel. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 361.* gewag gemaakt, dog fonder het jaar, in het welk dit voorrecht verleend is, te melden; dat ons opgegeven word in den brief des Proosts in *de Volgende Verfamel. Num. 111*. Volgens *de Lyst van Brock*, heeft hy zyn Dom-Heers plaats te gelyk met de Prooftdye op het jaar 1400. afgestaan aan den volgenden Andreas van Schoirle. Ik vinde by *Dumbar ter gemelter plaats pag. 327.* aangetekend, dat dese Cardinaal in het jaar 1405. overleed. Uit dit alles kan ieder sien, hoe feer *de Schryv. der Kerk. Oudb. van Kennemerl. (2) tom. 11. pag. 324.* het spoor byfter is, als hy defen Franciscus Cardinaal ftelt op het jaar 1470. Proost van West-Vriedland geweest te zyn.

ANDREAS VAN SCHOIRLE is, gelyck

20

(1) [K. O. tom. 4. pag. 243.]

(2) [Ibid. tom. 4. pag. 233.]

zo even uyt de *Lyst van Brock* gezien is, door afstand van zyn voorfaat Franciscus, te gelyck Dom-Heer en Proost van West - Vriesland geworden op het jaar 1400. Ick vind dit volgende in de *Geschr. Lyst der Dom-Canoniken van Buchel* hem aangaande aangetekend: *Andreas Scoirle admissus est ad Praebendam .D. Francisci E. S. Susannae Presbyteri, Monopolitanensis Cardinalis ac Praepositi Praepositurae Westfrisiae (adbuç anno 1398. & Praepositi Davenriensis anno 1396.) anno 1400. idem XXI. Novembris ad supplementum anno XIV^c. III. obiit VIII. Martii 1435.* Hy komt ons noch in de waardigheid van Proost voor in een brief van het jaar 1431. in de *Kerk. Oudb. van Kennemerl.* (1) tom. 11. pag. 370. Dat hy den VIII. Maart des jaars 1435. overleden zy, heeft *Brock* in de *Lyst deser Proosten* ingelyks getuygt.

GYSBERT VAN RIETVELT word als Proost van West - Vriesland op het jaar 1437. vermeld in de *Kerk. Oudb. van Kennemerl.* (2) tom. II. pag. 324. Ik vind dit volgende van hem aange-tekend by *Brock* in de *Lyst der Dom-Canoniken.* *Gisbertus de Rietvelt, ex Dominis de Nyenrode, admissus est anno XIV^c. XXV. ad Praebendam Domini Theodorici de Zweten. Cesfit per privationem anno 1444. & pro eo Otto de Tiela.* Hy komt als Proost voor in sekere brief van den XV. April des jaars 1437. vermeld in de *Kerk. Oudb. van Kennemerl.* (3) tom. 11. pag. 375. dog die volkomen uyt-

ge-

(1) [K.O. tom. 4. pag. 245.]

(2) [Ibid. tom. 4. pag. 233.]

(3) [Ibid. tom. 4. pag. 246.]

gegeven is in *Episc. Harlem. pag. 142. col. 2.*

FORTIGARIUS DE PLACENTIA wordt achter Rietvelt als Proost van West-Vriesland op het jaar 143... opgegeven, en, dat hy dese waardigheid beleten heeft, wordt bevestigd met een graf-schrift in de *Kerk. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 324.* Voeg hier by het getuygenis van Sanderus, die in *Flandr. Illust. tom. II. pag. 109.* in de Lyst der Proosten van Siate Warburgs kerk te Weurne dit nevensgaande van hem ter nedersteld, *Fortigarius de Placentia Brugenfis, Consiliarius & Elemosynarius Philippi Boni Burgundiae Ducis, Praepositus Furnensis; nec non S. Petri Insulensis, item West-Frisiae in Ecclesia Ulmestonsi, Canonicus & Archidiaconus major Ecclesiae Arebatensis, cujus electus fuit Episcopus anno 1439. Mortuus est anno 1452.* Ik vind dit volgende by Brock in de Lyst der Dom-Heeren van hem aangestekend: *Fortigarius de Placentia, Brugenfis Flander, admissus est ad Praebendam Petri vander Praest anno XIV: XXXIV. idem VII. Mesi anno XIV: XXXV. ad supplementum per mortem Rytwyck; permittavit cum Coesvelt anno 1438. Hic Fortigarius, ex oppido Brugenfis in Flandria oriundus, Archidiaconus Arebatensis, ac Insulensis & Furnensis praepositus, item Consiliarius, Probocephellanus & Elemosynarius Philippi Ducis Burgundiae & Brabantiae, electus est anno 1439. Episcopus Arebatensis, & obiit XI. Februarii anno 1452.* Dewyl ou het Dom-Capittel t'Utrecht de Proostdye van West-Vriesland alleenlyk aan Canoniken van haar kerk vergaf, moet hy dese Proostdye tuschen

(1) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

sohen de jaaren 1434. en 1438. beſeten hebben, in welken tyd die waardigheid ook door Rietvelt bekleedt is, gelyk wy even geſien hebben. Dog of hy Proost voor, of na Rietvelt geweest zy, kan ik met geen grond verſekeren; hoewel my het eerſte waarſchynlyker voorkomt, omdat 'er nae Rietvelt, die in het jaar 1437. Proost was, voor hem, die het jaar 1438. aſtand van de Dom-Prebende deed, nauwelijks tyd overig is. Dog hier omtrent laſt ik ieder zyn oordeel vry.

PHILIP VAN WASSENAER; J. V. Licentiaat, oen zoon van Henrick van Wasseenaar, Burg-graaf van Leyden, en van Catharina van Graithuysen, word geſegt Proost van West-Vriesland geweest te zyn in het jaar 1450. Siet *de Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (1) tom. 11. pag. 324. Ik vind, het geen volgt, in *de Lyst der Dom-Canoniken van Broek* wegens hem aangetekend: *Philippus de Wassenajr, J. V. Licentiarus, filius domini Henrici, Domini de Wassenajr, admiffus est XXVI. Martii anno XIV. XLIX. ad Praebendam vacantem per mortem M. Johannis Colentier, idem XV. Augusti anno XIV. LI. ad Choriepiscopatum. Idem XI. Januarii anno XIV. LIV. ad supplementum per mortem Adams de Papenboven vacantem: quod supplementum rursus die XII. Junii anno XIV. LIV. resignat M. Hermanno Droom, confratri suo. Idem Philippus factus est anno 1450. Praepositus Westfrisiae a Capitulo. Permutat Praebendam cum Nicolao Mileth anno 1462. Et creatus eques auratus obit*

(1) [K. O. tom. 4. pag 233.]

obit sine liberis anno 1474. Aangaande zyn sterf dag verscheelt van dese aantekening *de Schryv. der Kerk. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. 11. pag. 324* stellende, dat hy in het jaar 1470. overleden zy. Dog hier omtrent stemmen met *Brock* overeen van *Lecuw. in Batav. Ill. pag. 1150. Gousbov. in de Gbron. pag. 137. en Bockenb. in Batav. Regib. pag. 153.* De brief, waarby hy, door den Deken en het Capittel van den Dom voor den tyd van ses jaaren tot Proost van West-Vriesland aangesteld zynde, belooft, de gewoone pensie van ses en twintich Florentynsche goud-guldens jaarlyks aan het Capittel te sullen betalen, is gegeven daags na Sint Pieter en Paulus dag in het jaar 1450. en te vinden in *de Volgende Versamel. Num. IV.* Hy is, hiertoe aangesteld zynde, te Hoorn gekomen, en heeft aldaar als Proost van West-Vriesland tien jaaren gewoont in het huys, dat naderhand tot een gevangen-huys gebruikt is, staande aan de plaats by de steege, die daarom sedert de Proosten-steege genoemd werd, doch wiens naam door den gemeenen man in de Proef-steeg verbasterd is. Sie *Velsius. Chron. van Hoorn p. m. 42. van den eersten druck.* De gemelte ses jaaren verlopen zynde, schynt hy stilswygend in dit ampt nog eenigen tyd gecontinueert te zyn; tot dat, hy eyndelyk, het zy over de betaling van het beloofde geldt, het zy om een andere oorsaak, met het Capittel in verschil geraakt zynde, Pieter Mileth hem op het jaar 1459. in de Proostdye opgevolgt is, als blykt uyt een brief in *de Volgende Versamel. Num. V. lis. C.* Indien men aan de verklaring

(1) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

sing van Heer Cornelis Engelbertsz. Priester, op zyn Priesterlyk woordt gegeven, geloof wil slaan, is het pleyt-geding, hierover ontstaan, te Maastrecht door een Kardinaal van wegen den Apostolischen Stoel ten voordeel van Pieter Mileth uytgeweesen. Siet de *Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (1) tom. 11. pag. 321. Dit schynt voorgevallen te zyn in het jaar 1462. (wanneer Wasfenaar, volgens de *Lyst der Dom-Heeren van Brock*, zyne prebende affstond ten behoeve van Nicolaas Mileth, die waarfchynelyk een bloed-verwant van Pieter Mileth sal geweest zyn) omdat, als wy in 't vervolg sien fullen, *Brock* eerst van dat jaar aan Mileth als Proost erkent.

PIETER MILETH is de opvolger van Wasfenaar geweest in de Proostdye, gelyk wy aantfonds sien fullen. Hem aangaande vind ik het volgende in de *Lyst der Dom-Canoniken van Brock* aangetekend: *Petrus Mileth, Praepositus Arienfis & Leydensis, & Choriepiscopus Trajectensis, admiffus est VI. Februarii anno XIV. LV. ad praebendam vacantem per mortem D. Henrici Raescop. Idem creatus fuerat Canonicus sub expectatione praebendae, primo loco vacaturae, X. Maji anno 1454. & deinde ad Praeposituram Leydensem. Idem admiffus anno XIV. LXV. XIII. Martii ad supplementum, per mortem D. Theodorici de Wasfenaer Praepositi S. Johannis vacans. Idem anno XIV. LXF. die IX. Septembris iterum ad Choriepiscopatum ex resignatione M. Johannis Brans, Canonici Trajectensis. Obiit anno 1469.* Ik heb ter gelegenheid van desen Pieter Mileth in onse Volgen

(1) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

gonds *Verfaming* Num. V. *leer*: A. B. C. D. en B. vyf brieven uitgegeven, waar van de eerste, zynde van den XXIX. September des jaars 1459, bekeert zyns aanstelling, onder sekere voorwaarden, door den Deken en het Capittel der Kerke van Utrecht, tot Probst van West - Vriesland, en dat wel voor den tyd, soo lang als hy Canonik van de Dom-kerk soude zyn: in de tweede, zynde van den selfen dag, bekeert Mileth de Proostdye van West - Vriesland op de voorwaarden, hem door den Deken en het Capittel voorgescreven, aangenomen te hebben; wyders belovende jaarlyks de gewoone pensie van ses en twintich Florentynsche goud - guldens aan het Capittel te sullen betalen; ter tyd toe, dat hy in het geruste besit der Proostdye geraakt sal zyn; en die belonen hebbende te sullen betalen twintich Engolische goude nobels; en daar voor enige borgen het Capittel te sullen stellen. By de derde; zynde mede van den selfen dag; beloofte hy de pensie van ses en twintich Florentynsche goud - guldens, die op Sint Martyns dag in de winter van het jaar 1459. aan het Capittel verschuldigd was, te sullen betalen, indien Philipp van Wasfonaar naktig was in dat te doen. By de vyfde, zynde van den II. October deselfen jaars, hebben twee der Dom - Canoniken, en een der Canoniken van Sint Pancras - kerke te Leyden; sig voor Pieter Mileth, wegens de betaaling der beloofde jaarlyke pensie, aan het Capittel van den Dom voor borgen gestelt. Tot beter verstand van den vierden brief; die van den XXIX. September des jaars 1459. is, moet ik hier nog by voegen, 't geen ik desen Pieter Mileth aangaande in de *Lyst der Dom-Hec-*

Heeren van Brock mede aangetekend gevonden heb. *Prædictus Mileth licetn habuit cum Stephano Duce Bavarie super prædicta præbenda; in qua licet Dux Stephanus obtinuit sententiam adjudicantem, quæ transiit in rem iudicatam, licetis exco-
municatibus desuper expeditis, sub dato anno XII°. LV. die XII. Decembris. Nihilominus prædictus Mileth continuavit possessionem præbendæ usque die obitus sui de facta, anno XIV°. LXIX. Et ex tunc successit Dux Stephanus, videlicet IX. Januarii anno 1470. Nu beloofte Mileth by den vierden brief *Littera D.* den Deken en het Capittel der Kerke van Utrecht schadeloos te zullen houden, voor soo veel het proces aangaat, dat hy met Steven Hertog van Beyerren over de Dom - præbende had. Hier uyt blykt, dat Pieter Mileth tot Proost van West - Vriesland aangesteld is op den XXIX. September des jaars 1459. Nogtans vind ik in de *Lyst der Proosten van Brock*, dat Mileth aan Wasenaar eerst opgevolgt is in het jaar 1462. Het welk kan veroorzaakt geweest zyn, omdat Brock den tyd van de opvolging gerekent heeft van dien dag aan, dat Mileth in het vreedzaam besit der Proostdye gekomen is. Want dat 'er verschil over geweest is, kan niet duister afgenomen worden uyt den soo even aangehaalden brief *Num. V. Littera C.* Want de heele voorsoeg, dat Mileth de ses en twintich Florentynsche goud - guldens aan het Capittel verschuldigd, betalen soude, indien Wasenaar in gebreken bleef die te betaalen, was niet nodig, soo Wasenaar goedwillig van de Proostdye affapte. Het kan ook uyt den voorgaanden brief *Littera B.* afgelyd worden, alwaar onderscheid gemaakt word tuschen de pensie, die hy tot op de vreedsame besitting der Proostdye, en die hy naderhand jaarlyks opbren-*

gen soude. Dit sal nog meer blyken, indien de verklaring van Heer Cornelis Engelbrechtsz. Priester, hier boven onder Wasfenaar vermeld, die hy festich jaaren oud zynde gegeven heeft, de waarheid in alles gelykvormig moet geacht worden. Ik geloof geenfins, dat hy, dese verklaring op zyn Priesterlyk woordt gevende, willens en wetens verkeerdelyk sal getuygt hebben: maar wel, dat hy, alhoewel in oprechtigheid volgens zyn beste weten verklarende, kan gedwaalt hebben: want, dat hy niet wel van de saak onderricht is geweest, blykt eerst hier uyt, dat hy onder andere verklaart, dat Mileth eerst een Canoniksdye in den Dom soude gekregen hebben, na dat het proces over de Proostdye tusfchen hem en Wasfenaar ten zynen voordeele uytgewesen was; daar het uyt *de soo omstandige aanekening van Brock* blykt, dat hy tusfchen de vier of vyf jaaren eerder Dom-Canonik, dan Proost van West-Vriesland, geweest zy. Dog Cornelis Engelbrechtsz. kan hier door in dwaling geraakt zyn, omdat hy gehoord heeft, dat, de saak nu al beslist zynde, Wasfenaar zyne Dom-prebende afgeftaan heeft, en dat Nicolaas Mileth hem in het jaar 1462. daarin opgevolgt is; als blykt uyt *de aanekening van Brock aangaande Wasfenaar*, in het voorgaande artikel vermeld. Dus sal hy Pieter en Nicolaas Mileth met elkander vermengt hebben. Ten tweede; dat dese Priester qualyk onderrecht was, blykt hier uyt, dat hy getuygt, dat Pieter Mileth in het eerste jaar van zyn besit overleden zy, daar 'er, volgens *de aanekening van Brock*, tusfen zyne aanstelling als Propst en zyn overlyden omtrent tien jaaren verlopen zyn. Eyndelyk schynt *de Schryver van de Kerkel*.

Kerkel. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. 11. pag. 320 en 324. te stellen, dat hy dese verklaring op het jaar 1514. wanneer hy festig jaaren oud was, gegeven heeft; waar uyt volgt, dat hy omtrent het jaar 1454. gebooren was, en derhalve in het jaar 1459. wanneer het verschil tusschen Wasenaar en Mileth begon, maar vyf jaaren oud was. Soo dat hy dan maar sal verklaard hebben, het geen hy had hooren seggen, en sig daarom ook foo veel te ligter kan vergist hebben, of door de vertelling van andere bedrogen zyn. Voorts word dese Mileth als Proost op het jaar 1463. opgegeven door *den Schryv. der Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (2) tom. 11. pag. 324. omdat hy hem op die tyd vermeld vind in een brief, waar van hy selfs *aldaar* (3) pag. 421. gewag maakt. Ik heb in *myn Volgende Versameling Num. VI.* een brief ingevoegt van den Deken en het Capittel ten Dom van het selve jaar 1459. in het welk Mileth Proost geworden was, waar by zy ons opgeven, het geen zy aangaande den Proost van West-Vriesland in haar liber Camerae gevonden hebben, en wel des te meer, om dat een diergelyk instrument, dog veel onvolkomender, ons voorkomt in *de Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (4) tom. 11. pag. 318. 319. en 320. Wanneer 'er in het jaar 1463. in de kerk van Outdorp een altydduurende Capellanye aan het outaar van de H. Maagd Maria gestigt was, waar van de Stigtungs-brief gesien kan worden in *het soo even genoemde boek* (5) pag. 417. (dog

(1) [K. O. tom. 4. pag. 233.] (2) [Ibidem.] (3) [Ibidem pag. 258.] (4) [Ibidem pag. 232. en 233.]

(5) [Ibidem pag. 257.]

(dog die daar te onrecht gefegt word geficht te zyn in de kerk van Sint Bavo te Haarlem) heeft Mileth dese fiftig bekrachtigt door zyn brief, die *aldaar* (1) pag. 421. vermeld word, en uytgegeven is in *Epifcop. Harlōm. pag. 150. col. 1.* Achter defen Mileth word ons in *de Kerck. Oubed. van Kennemerl.* (2) tom. 11. pag. 324. als Proost van West-Vriesland opgegeven (want dat Franciscus Cardinalis, die aldaar tusfchen beyde komt, hier niet behoort, hebben wy rechtsboven aangemerkt) den feker *Mr. Otto Roelofsz. (Roelaph)* dewelke een Priester, en sewentich jaeren oud zynde verklaarde, dat hy de Proostdye van West-Vriesland door het Metropolitanaanfche Capittel bekomen, en achteen jaeren lang bekleed had: dat ook Pieter Mileth deselve Proostdye van Hertog Philip van Burgondie gekreegen had: dat daarop tusfchen den gemelden Mileth en hem Otto Roelofsz. die het van het Capittels wegen bekleede, een proces geseen, en na Ramen betrokken was: dat vorders Mileth het proces met kosten met al gewonnen had, en dat daar na hy Otto voornoemd een verdrag met Mileth aangegaan had. Dese verklaring kan men op de *even-gendeemde plaats pag. 322. sien.* Wat naam 'er nu aan dese verklaring gegeven moet worden, indien 'er op eenige oude instrumenten en brieven staat te maken is, laat ik andere oordeelen. Want niet Otto Roelofsz. en Mileth, maar Philip van Wassenaar en Pieter Mileth hebben over de Proostdye met elkander proces gehad, 't geen ten voordeel van den laatsten uytgewesen is: ook is het onwaar, dat de een door het Ca-

(1) [K. O. tom. 4. pag. 258. (2) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

pittel, en de ander door Hertog Philip van Burgondie aangesteld zyn, dewyl het uyt de brieven, door my in *de Volgende Versameling Naam. IV. en V.* opgegeven, blykt, dat zy beyde door het Capittel de Proostdye bekomen, en om andere redenen proces gewoert hebben. Voeg hier by, dat, soo Otto Roelofsz. door het Capittel, Mirleth door den Hertog van Burgondie, als Graaf van Holland, aangesteld was, het Capittel na het overlyden van Mileth, by het leven van Otto Roelofsz. geen andere Proost soude aangestelt hebben; 't geen evenwel geschiet is, gelyck wy in het vervolg sien sullen. Voeg hier nog by, dat Otto Roelofsz. te gelyk met Mileth, en bygevolg op het jaar 1459. aangesteld zynde, de Proostdye geen achtien jaaren kan bekleedt hebben, doordien binnen dien tyd twee andere Proosten, een door den Hertog van Burgondie, en een door het Capittel aangesteld zyn. Verders heeft Otto Roelofsz. seventig jaaren out zynde dese verklaring gegeven onder Hertog Maximiliaan in het jaar 1514. volgens *den Schryver van de Kerkel. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. 11. pag. 324.* Hieruyt volgt, dat hy gebooren zy omtrent het jaar 1444. en hy bygevolg op het jaar 1459. waerpeer en hy en Mileth tot Proosten aangestelt werden, maar vyftien jaaren oud was; op welk jaar syns levens-tyd het niet waarschynelyk is, dat hy sal Proost geworden zyn. Daaren boven was het een wesentlyke hoedanigheid van die geene, die tot Proost, voor al door het Capittel, aangestelt werd, dat hy Canonik der Dom-kerk was: welke waardigheid het nimmer blyken sal, dat Ot-

(1) [Ibidem 233.]

to Roelofsz. ooyt bekleet heeft. Eyndelyk dese Otto Roelofsz is niet Proost, maar Deken van West-Vriesland geweest, als uyt de volgende lyst der Dekenen blyken sal. Dese redenen hebben my bewogen vast te stellen, dat Otto Roelofsz te onregt onder de Proosten van West-Vriesland opgeteld zy, en hem uyt der selver lyst uyt te monfteren.

EVERARD VAN ZOUDENBALCH, een zoon van Huybert van Zoudenbalch en Waltera Schouten van de Kelre, is, als wy in het ver- volg bewysen sullen, Pieter Mileth in de Proost- dye van West-Vriesland opgevolgt. Dese aan- gaande heeft *Broek in de Lyst der Doms-Heeren* het volgende aangetekent: *Everardus Zouden- balch admissus est anno XIV. XLV. die XXIII. Octobris ad praebendam, vacantem per mortem Theodorici Oudecoop. Idem X. Januarii anno XIV. XLVI. admissus ad Choriepiscopatum, & tunc fuit etiam Canonicus B. Mariae Trajectensis. Idem XXIII. Martii anno XIV. L. ad supplementum D. Johannis Proey Decani, vacans per privatio- nem ejusdem. Idem XIV. Novembris anno XIV. L. ad Capitulum admissus. Idem admissus mense Junio anno XIV. LXX. ad Praeposituram Trajecti superioris ex resignatione D. Gisberti de Brederode, Archidiaconi nostri, cujus collatio spectat ad Caro- lum Ducem Brabantiae, qui in eadem resignatione consentiit, reservata pensione III. Florenorum pro Brederode. Idem XXIV. Julii anno XIV. LXXXII. admissus est ad Thesaurariam Trajectensem ex resignatione Tullemanni. Idem fundat hospitale S. Elizabeth pro orphanis in Trajecto, in vigilia S. Pontiani anno XIV. XCI. Domum suam Zouden- balch*

balcb in de Donkerstraet construat fecit sub auspiciis MCCCLXVII. & MCCCLXVIII. Obiit XXIX. Martii anno MDIII. Na het overlyden van Mr. Pieter Mileth is 'er een groot verschil ontstaan over het recht van begeving der Prooſtdye van West-Vriesland, tusſchen het Dom-Capittel aan de eene, en Karel Hertog van Burgondie, als Graaf van Holland, by wie ook Bisſchop David ſig voegde, aan de andere kant, en hebben beide daar toe iemand aangeſtelt. Want het Capittel heeft op den IV. December des jaars 1469. de Prooſtdye aan *Everard van Zoudenbalcb* toe wederroepens of wederopſeggens toe vergeven, volgens een brief daar van beſegeld, en uytgegeven in de *Volgende Verſameling Num. VII.* Hertog Karel benoemde daar toe *Mr. Antonis Hanneron*, (die by anderen *Hanneton*, of *Haneton*; dog by den *Schryver van de Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (1) tom. II. pag. 321. en 322. meer dan eens te onrecht *Mr. Antonis Haveron* genoemd word) in welke bediening Bisſchop David, meenende dat dit ampt tot zynere begeving ſtoot, hem bevestigt heeft. Dese *Hanneron* word ons op dese wys in *Sandersi Flandr. Illuſtr.* tom. II. pag. 66. beſchreven. *Antonius Hanneron Arabeſius, Magiſter Pariſienſis ac Decretorum Doctor, Caroli Audaſis Burgundiae Ducis olim Paedagogus, dein Conſiliarius, & Praepoſitus Ecoleſiarum S. Waldetrudis Montibus Hannoniae, & S. Baribolomaei Beſubumiae, receptus fuit ad Praepoſituram Brugensem XXIV. Decembris 1467. fundavit in Academia Lovaniensi Collegium S. Donatiani. Anno 1477. captus fuerat a Gandavenſibus rebellantibus*

(1) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

es. quod fuisse Carolo Audaci Burgundiae Duci a consiliis secretis: hinc transiit ad arcem Vindobonensem contra periculum capitis orafit. Vixit defuit X. Decembris 1490. sepultus in Choro S. Domitiani. Niet lang daarna heeft Bieschop David, ondermicht zynde, dat de begaving deser Proostdye aan het Capittel der Dom-keek stond, de bevestiging van Hameron herroepen, en bevoelen, dat men den geene, die door het Capittel tot Proost aangesield was, daaryoor ook erkennen soude: by zyn brief van den XXII. October des jaars 1490. in de Volgende Versameling *Nouv. VII.* Hiermede nam evenwel het geschil nog geen eynde; maar de saak werd na Rome getrocken, alwaar drie definitive vonnissen over het besit der Proostdye ten voordeele van het Dom-Capittel en door het selve aangestelden Proost Zoudenbalch nuytgesproken zyn. Want dit vind ik deswegens in de *Lyst der Proosten van Broek* aangetekend: *Past. curi: (Petri Malthi) mortem, cum (Praeposituram Westfrisiae) impetravit Romae M. Antonius Hameron, aerasi Bruellensis praepositus. & Praepositus S. Donatiani Brugensis, eiusse opposuit D. Everardus Zoudenbalch, qui eam obtinuit a Capitulo: & ortu inter eos desuper quaestioni: matoria in Romana Curia diutius litigando, eos conformes definitivae sententiae super possessorio Praepositurae huiusmodi pro Capitulo & dicto Domino E. Zoudenbalch, & contra M. Antonium Hameron latae sunt.* Siet van desen twist over de Proostdye het getuygonis van Heer Cornelis Engelbertz, Priester, en Meester Otto Roelofsz, Priester by don Schryv. der Kerkel. Oudbed. van Ken-

Kennemerl. (1) tom. II. pag. 321. en 320. Dog wat staat op dezelfde verklaring te maken sy, hebben wy reets gezien. Hy was in het jaar 1476. in het volkomen besit der Proostdye, en heeft den xxiii. Maart van dat jaar, met toestemming van den Dom-Deken en het Capittel, twee Dekenen van West-Vriesland, Frederik Janz. voor ses jaaren, en Gernit Janz. voor een jaar aangestelt. De brieven daar van kunnen nagezien worden in de *Volgende Versameling Num. IX. en X.* Waaron ik weynig geloof kan slaan aan de verklaring van den gemelde Cornelis Engelbrechtz. die getuygt, dat Zoudenbalch eerst in de jaaren 1484. en 1485. te Hoorn aangekomen, en besit van de Proostdye genomen heeft. Het tegendeel kan niet alleen uyt die twee brieven opgemaakt worden, maar ook nog uyt een brief van Bischoep David van den xx. Februarij des jaars 1483. in de *Volgende Versameling Num. XI.* in welken hy te kennen geeft, dat hy, door het verkeerde wougeven van sommige misleit, als of de Deken en het Capittel van den Dom, of wel de Proost van West-Vriesland in het selve, nalatig waren om een Land-Deken aan te stellen, en daarom het recht dier aanstelling aan hem vervallen was, tot Deken van West-Vriesland verkozen had Heer Gysbert Waldorp, Priester en Pastoor van Koedyck; dog nu beter onderricht zynde, dat de Dom-Deken en het Capittel, als ook de Proost van West-Vriesland, lang van te voore het Dekenschap op de gewoone wyse verforcht hadden, zyn voorgaande aanstelling van Gys-

(n) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

Gysbert Waldorp tot Deken herroept, en ieder, onder het rechtsgebiet der Prooſtdye van West-Vriesland woonende, beveelt, denſelven niet meer te gehoorsamen, en hem gebiet van dat geene, het welk hy uyt de inkomsten der Decanye genooten had, behooryke rekening te doen. Want door het aanstellen der Dekenen toonde hy in het besit der Prooſtdye te zyn, en dat erkende ook Bisshop David Hetselve kan ook blyken uyt een brief van Everard van Zoudenbalch als Proost van West-Vriesland, gegeven den x. Julius desſelven jaars 1483. waarby hy goedkeurt, dat Johan Heer van Egmond, Baer, enz. het patronaatschap der kerspel-kerk van Herenkerspel, of *Haringkarspel*, afftaat aan den Deken en het Capittel der Canoniken van Egmond, en desſelvs inkomsten by die van het Capittel gevoegt worden, mits dat het voor een Vicaris of Capellaan, tot waarneming van den dienst aldaar, behooryk forgt. Siet desen brief in *de Volgende Versameling Num. XI*. Wy hebben hier voor uyt *de Lyst der Dom-Canoniken van Brock* gezien, dat hy in het jaar 1503. overleden zy. Dog voor zyn doot is dese Prooſtdye aan een anderen besitter overgegaen, gelyk uyt zyn opvolger blyken sal; het zy hy verſogt heeft van deselve ontlagen te zyn, het zy het Capittel van ſelvs een ander daar mede verſien heeft.

ANTONIS POT, een zoon van Jacob Pot en Catharina van Vlaenderen, is, gelyk als uyt het vervolg blyken sal, Everard van Zoudenbalch in de Prooſtdye van West-Vriesland opgevolgt. *Brock in de Lyst der Canoniken van den Dom* heeft dit volgende van hem gemeld. *Anthonijs Pot, filius Jacobi Pot, civis Trajectensis, Legium Licentia-*
rus,

tus, admissus est XIV. Julii anno XIV. LXXIII. ad praebendam & supplementum Domini Henrici Urdemans, Canonici supplementati, causa resignationis: Idem ad Capitulum XVI. Julii anno XIV. LXXVI. Idem anno MD. erat Officialis Trajectensis. Obiit subito die Veneris XXIV. Octobris circa horam XI. noctis anno MD. Dathy nu Proost van West-Vriesland geweest zy, is seker, dog wanneer hy die Proostdye bekomen, en hoe lang beseten heeft, blykt niet: het welk van meest alle volgende Proosten moet gesegt worden, om dat de brieven van hunne aanstelling my niet voorgekomen zyn, en *de Lyst dier Proosten van Brock* met den voorgaande Zoudenbalch ophout. Dat hy evenwel den xxvi. Januarius des jaars 1498. wanneer Everard van Zoudenbalch nog leefde, Proost geweest zy, blykt uyt een brief, behelsende de stichting van sekere Vicarye in de kerk van Broeck, op het autaar van den H. Martelaar Pontiaan, door welke een andere brief van den Proost Pot van den vi. Julius des selfen Jaars gestoken was. Dese twee brieven sijn te sien in *de Volgende Versameling Num. XIII. literis A. en B.* waaruyt ook blykt, dat hy niet alleen op zyn sterf-jaar 1500. maar reets op het begin van het jaar 1498. Officiaal van den Bischof van Utrecht geweest zy. Hy heeft dese Proostdye tot op zyn sterf-dag niet beseten, maar die is al eerder, en wel kort na de soo even gemekte tyd, op een ander besitter overgegaan, als uyt zyn opvolger blyken sal.

GERLAK VAN DER DONCK, dien wy aanstonds sien sullen, dat Pot in de Proostdye van West-Vriesland opgevolgt zy, was een zoon van Johan van der Donck Heer van Opbicht en
van

van Alarda van Hoven. Dit volgende heeft Broek in de *Lyst der Dom-Heeren* ons van hem nagelaten: *Gerlacus van der Donck Gelrus, filius Johannis van der Donck, Domini de Opbicht, admissus est anno XIV. XLV. in Januario ad praebendam & supplementum ex resignatione Henrici Raescop Junioris, emancipatus I. Aprilis anno XIV. L. fecit actum suum XXI. Decembris anno XIV. LV. quona pridie, videlicet XII. Decembris, ad ordinem subdiaconatus admissus fuisse. Et quidem fecit actum suum anno aetatis suae XII. vide desoper prebendam de die XXIV. Maji 1454. Fuit tandem Presbyter. Admissus est ad Capitulum ultima Septembris anno XIV. LIX. Supplementum Gerlaci venit ad Sparingiam usque annum 1456. exclusivae, quo anno 56. 57. & 58. fuit plenus supplementatus. Idem habuit tribus primis annis quartam partem praebendae, & deinde fuit plenus non supplementatus. Hoc quia Raescop ante resignationem nunquam fuit particeps perceptionis supplementi, & nondum in ordine subdiaconi, & actum nondum celebravit. Obiit XXVII. Augusti anno 1503. Dat nu dese van der Donck nog by het leven van den voorgaanden Antomis Pot Proost van West-Vriesland geweest zy., blykt uyt zyn brief van den xv. Februarius des jaars 1499. Waarby hy Otto Rudolphi, Prieſter en Pastoor van Veenhuysen, voor den tyd van seven eerst komende jaaren op sekere voorwaarden tot zyn Deken en Officiaal aanstelt; en den brief des voornoemden Otto Rudolphi van den ix. Maart deselven jaars, waarby hy die ampten op de voorgeschreve voorwaarden aanneemt. De brief is te sien in de volgende *Versameling Num. XIV.* Hy heeft den dienst,
door*

door Ministra en gemeene Sustersen des Convents van Sinte Georstrayd binnen Hoorn in de Kerk van haer Convent den xx. December des jaars 1486. opgerecht, goedgheert den xx. Mey des jaars 1499. Siet de brieven in de *Volgende Versameling Num. XXI. Liberis B. C. en D.* Of hy de Prooffdye tot zynen dood toe beseten heeft, dan of reets van te voors een andere Proofft aangestelt was, is my onbekend.

ADRIAAN RAM, J. V. D. een zoon van Aront Ram, wiens moeder was Elisabeth de Witt, en van Agnota van Hove, Aronts dochter, heeft na van des Duerck de Prooffdye van West-Vrieslant beseten; dog, of hy hem onmiddelijk opgevolgt zy, kan ik niet geen sekerheyd seggen. In vind ik volgende by *Broek in de Lyst der Domheeren* aangekeent: *Adrianus Ram, filius Arnoldi Ram, I. V. Doctor, admissus XIX. Septembris anno XIV. LXXV. ad praebendam vacantem per mortem M. Hugonis de Hove, nominis sui, quam Romae impetravit: nato addis Romam XXI. Aprilis anno XIV. LXXV. admissus ad supplementum per mortem M. Gravenlands V. Novembris anno XIV. MCVII. Et ad Capitulum XXI. Septembris anno XIV. LXXXIX. Idem ad Praeposuram Leydensem vacantem per mortem M. Nicolai Lavenants XV. XVII. die XVII. Augusti ex collatione Capituli. Obiit XXII. Junii 1518. aetatis suae LIV.* Dat dese Adriaan Ram op het jaar 1509. Proofft van West-Vrieslant geweest zy, blykt uyt sekere brief van den XXI. Mey van dat jaar, rakende de fundatie van een vicarye in de Parochie-kerk van Hoorn, en een andere brief van den xxiv. Mey door de voorgaande gestoken, waarby Adriaan Ram dese fun-

fundatie goed keurt en bevestigt, die gesien kon- worden in *de Volgende Versameling Num. XV. literis A. en B.* Dat hy evenwel de Prooſtdye niet lang voor dien tyd bekomen heeft, en 'er by gevolg tusſchen hem en zyn voorſaat van der Donck, den xxvii. Augustus des jaars 1503. gelyk wy uyt *Brock* gesien hebben, overloeden, een of meer Prooſten geweest zyn, wier naamen by mangel van aantekeningen en narichten ons onbekend zyn, soude blyken uyt twee zyner brieven, gegeven den xx. October desſelven jaars 1509. waarby hy Otto Roeloffz. Deken van West-Vriesslant aanſtekt, om van ieder Priester en andere Geestelyken een halve Rynsche Goud-gulden, en van ieder Convent of Klooster vier Rynsche goud-guldens voor hem, als eene beede hem verschuldigt, te eyschen, indien men dese beede als eene gifte voor zyne blyde inkomſt kan en mag rekenen. Siet dese twee brieven in *de Volgende Versameling Num. XVI. en XVII.* Hoe lang hy de Prooſtdye beseten heeft, is my onbekend; dit sal evenwel blyken uyt het geene volgen sal, dat voor zyn overlyden reets een ander daar mede versien was.

GERARD VAN ZOUDENBALCH, een zoon van Gerard van Zoudenbalch en van Geertruyd van Zuylen van Natewisch, is Prooſt van West-Vriessland geweest, als in het vervolg sal getoont worden. Van hem heeft *Brock in de Lyst der Dom-Heeren*, het geen hier volgt, aangetekent: *Gerardus Zoudenbalch, filius Gerardi, minorennis admissus est ad praebendam vacantem (ex collatione Capituli) die xxiv. Augusti anno xiv. - lxxvii. per mortem D. Ottoais de Tiela. Idem emancipatur xix. Martii anno xiv. lxxxii. nondum*
com-

completo decimo octavo aetatis suae anno. Idem ad supplementum XVIII. Februarii anno XIV: LXXXIV. per mortem Braesman, & ad Capitulum VIII. Augusti anno XIV: LXXXVI. & admissus ad Thesaurariam XVIII. Decembris anno XV: ex resignatione Everardi patris. Obiit IX. Novembris 1524. Dat hy den XXII. September des jaars 1515. by het leven van zyn voorfaat, Proost van West-Vriesland geweest zy, blykt uyt zyn brief, waar by hy toestaat, dat Jacob Stalpert, Pastoor der Parochie kerk van Westerblokker, en Sybrand Mathielz, die een officie in de selve Kerk, ter eere van het H. Kruys gesticht, besat, hunne bedieningen met elkander verwisselen mogten. Siet desen brief in de Volgende Versameling Num. XX. Dat dese Proostdye voor zyn doot door een andere beseten werd, sal het vervolg aantoonen.

BERNARD VAN HAERLEM komt na Gerard van Zoudenbalch als Proost van West-Vriesland voor. Van hem heeft Brock in de *Lyft der Dom-Candriken* dit navolgende getuygt: *Bernardus de Haerlem, filius Gerardi, filii Nicolai de Haerlem minorennis admissus XVIII. Augusti anno XIV: LXXXVII. ad Praebendam ex resignatione Francisci Domicelli de Bredenrode, & III. Aprilis anno XV: III. ad supplementum, vacans per mortem Everardi Zoudenbalch. Emancipatur V. Novembris anno XIV: XCVIII. admissus ad Capitulum IX. Februarii anno XIV: XCVIII. Obiit XX. Aprilis anno XV: XL. Dat hy den XV. October des jaars 1516. de Proostdye nog by het leven van zyn voorfaat, die eerst in het jaar 1524. gestorven is, als wy gesien hebben, beseten heeft, word beweesen uyt zyn brief, waarby hy voor altoos*

bevestigt den dienst, door Ministra en gemeene Susteren des Convents van Sinte Geertruyd binnen Hoorn in haar Kerk gesticht; welke, gelyk wy hier boven gesien hebben, nu al te voore door Gerlack van der Donck, Prooft van West-Vriesland, in het jaar 1499. bevestigt was. Siet den brief in *de Volgende Versameling Num. XXI. litera A.* Hy komt nog voor in een brief van den IX. Mey des jaars 1518. by welke hy toestaat, dat Gerrit Dircksz. van Hoorn en Pieter Man, die ieder besitters van eene Vicarye waren, deselve met elkander mogten verruylen. Siet den brief *ter selver plaats Num. XXII.* Tot hoe lang hy de Prooftdye besetent heeft, is onseker. Achter desen soude als Prooft moeten volgen *Aarnout van Boechorst*, die dese waar- digheid in het jaar 1520. gesegt word bekleedt te hebben, by *den Schryv. der Kerkel. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 325.* Dog ik kan niet gelooven, dat hy de Prooftdye ooit besetent heeft, om dat ik niet vind, dat hy Canonik van den Dom geweest zy, en als soodanig van *Brock* vermeld word; daar het evenwel een standvastig gebruyk was, dese Prooftdye aan geen ander, als aan een Canonik van de Dom-kerk, te vergeeven. Siet den brief in *de Volgende Versameling Num. VI.* Het blykt ook uyt genoegsaam alle boven ver- melde Proosten, die wy gesien hebben te gelyk Canoniken van den Dom geweest te zyn. Doet hier by, dat dese Arnout van Boechorst Deken van West-Vriesland geweest zy, gelyk uit de Lyst dier Dekenen blyken sal. Te onrecht dan heeft *De Schryv. der Kerkel. Oudb.* den Proosten Deken van West-Vriesland onder malkander vermengt.

(1) [R. O. tom. 4. pag. 234.]

VAN WEST-VRIESLAND. 419

MARCVS VAN WEES, een zoon van Beernt van Wees, wiens moeder was Delen, en van Johanna van Kuylenborch, wier moeder was Woutera Grauwert, is, gelyk aanstonds be- weesen sal worden, Prooft van West-Vriesland geweest. Ik vinde dit volgende by *Brock in de Lyst der Dom-Canoniken* van hem aangetekend. *Marcus de Weeze, filius Bernardi, minorennis admissus est IX. Februarii anno XV^c. VII. ad Praebendam, vacantem per mortem Bouchoat.* (nempje Johan- nis van Bouchout van Beverweert, domini de Loenhout, ut *Brock alibi in eodem Catalogo te- statur*) *Idem emancipatur XXIV. Novembris anno XV^c. IX. Idem admissus ad Capitulum VII. Augusti anno XV^c. XIV. Idem admissus VIII. Augusti anno XV^c. XVII. ad supplementum vacans per mortem Lavennis. Idem admissus ultima Aprilis anno XV^c. XXIII. ad Praeposituram Elstensem, sibi ex re- signatione Domini Jacobi de Apelteren Decani Trajectensis dimissam. Obiit IX. Decembris XV^c. XLVIII.* Dat hy nu op het jaar 1524. en dus na den voorgaanden Bernt van Haarlem, Prooft van West-Vriesland geweest zy, blykt uyt een opene brief, in dat jaar door Bisschop Henrik van Beyeren, den Deken, het Capittel ten Dom, en Marcus van Wees Prooft van West-Vriesland gegeven; by welke de opgesetene in de Prooft- dye van West-Vriesland, door het vieren van ve- le heylige dagen*boven andere, in het waarneem- men van hunne ambachten en neringen, van den Deken van West-Vriesland beswaart zynde, van veele derselver ontlast worden, die men voort- aan alleen in de Kerken, en niet op de markten, nog over de steden en straten, houden soude,

biddende en beveelende Heer Jan Michielsz. Walderiau, Deken van West-Vriesland, aan dese ordre te gehoorsamen. Siet *Episcop. Traject. pag. 30. col. 1.* Wanneer hy Proost geworden zy, of hoe lange hy die waardigheid beseten heeft, kan met geene sekerheid gesegt worden.

LAMBERT TEN DUYNEN is de eerste, die my na Marcus van Wees als Proost van West-Vriesland voorkomt, alhoewel ik geloof, dat 'er tusschen die beyde nog verscheyde andere Proosten geweest zyn. Ik vind dit volgende van hem aangetekend door *Brock in de Lyst der Dom-Canoniken: Lambertus ten Duynen Daventriensis, utriusque Juris Licentiatus, admissus est X. Septembris anno XV: XXVIII. ad praebendam ex resignatione Johannis de Reneffe minorennis. Idem XII. Septembris anno XV: XXXII. ad Capitulum. Idem VIII. Julii anno XV: XXXV. ad Supplementum, vacans per mortem D. Lazari de Rosetis. Fuit utriusque juris Licentiatus experientissimus. Obiit XXV. Aprilis 1552. aetatis suae LXIV.* Hy word *Lambert van Duinen* genoemd, en gesegt Proost geweest te zyn op het jaar 1524. by den *Schryver der Kerkel. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 325.* Waaraan ik geen geloof kan geven, ten deele om dat uyt het voorgaande artikel blykt, dat Marcus van Wees op hetzelfde jaar 1524. Proost van West-Vriesland was, ten deelen ook om dat hy, volgens de *bovenstaands Aanteekening van Brock*, eerst in het jaar 1528. Dom-Canonik geworden zy, en wy hier voor gezien hebben, dat de Dom-Canoniken niet ge-

woon

(1) [K. O. tom 4. pag. 235.]

woon geweest zyn icmand anders, dan een hunner mede - broederen , tot Prooft aantestellen. Doch misschien sal het jaar 1524. aldaar door eene druckfout voorkomen in plaats van het jaar 1534. en sal hy geloofd hebben, "dat ten Duynen op dat jaar Prooft van West-Vriesland geweest zy, om dat hy hem in seker verdrag van dat selve jaar, tusschen den Deken van West-Vriesland en desselfs geestelyke onderfaten aangegaan , en door hem *aldaar pag. 326. (1)* uygegeven, vermeld vind. Dog hy word in dat verdrag wel uydruckelyk *Officiaal van myn Heer den Archidiaken, en Officiaal van myn Heer den Dom-Prooft* genoemd. Nu is de Prooft van West-Vriesland geen Officiaal van den Dom-Prooft, maar van het Dom-Capittel. Siet den brief in *de Volgende Versameling num. VI.* uyt welke ook blykt , dat hy door den Deken en het Capittel verkooren word; daar den Officiaal van den Dom-Prooft, door den Dom - Prooft selve aangeltelt werd. Siet *de Voorgaande Versameling rakende de Lyfsten der Proosten en Dekenen der Utrechtsche Kerken num. XXXI. XXXIII.* Dat ook de Officiaal van den Dom-Prooft niet gemeens heeft met den Prooft van West-Vriesland, kan ook blyken uyt de Commissie, die de Dom-Prooft aan zyn Officiaal gewoon is te geven; hoedaanig een wy mede aldaar uygegeven hebben *Num. LV.* Op wat andere grond de voornoemde Schryver ten Dyne als Prooft van West-Vriesland op het jaar 1524. of 1534. opgegeven heeft, is my onbekend. Dat evenwel ten Dyne de Prooftdye van West-Vriesland bekleedt heeft, bekent ik gaarne; dog daar benevens, gelyk het onseker is, wanneer

418 **LYST DER PROOSTEN**

hy tot Proost is aangestelt, dat het alsoo blykt, dat hy den XXXI. Maart des jaars 1552. Proost was, uyt zyn brief op dien tyd gegeven, waar by hy goedkeurt, dat Pastoor, Fabryk-meesters, en Schepen vah Koedyk eenig land in erf-pacht uytgegeven hebben. Siet *de Volgende Versameling num. XXIII.* Dese brief is maar xxv. dagen voor zyn overlyden uytgegeven, waarom het meer dan waarschynelyk is, dat hy by zyn overlyden de Proostdye nog beseeten heeft.

JOHAN BEYER is ten Duynen in de Proostdye van West-Vriesland opgevolgt, gelyk ik aantsonds bewysen sal. Van desen heeft *Brock in de Lyst der Dom-Heeren* het volgende opgetekent: *Jobannes Beyer, Canonicus S. Mariae Trajectensis, admisus de mane circa octavam horam die XV. Februarii anno XV. XLIV. ad praebendam, vacantem per mortem Jobannis de Bovinia, ex collatione Domini Gerardi Beyer turnarii patris ejus. Idem admisus est XXVIII. Augusti anno XV. XLV. ad supplementum, vacans per mortem Jobannis Ruych. Idem ad Capitulum XXV. Februarii anno XV. XLVIII. Obiit IX. Septembris anno 1566.* Het is waarschynelyk, dat hy ten Duynen in de Proostdye van West-Vriesland opvolgt zy, om dat hy reets als Proost voorkomt op den I. September des jaars 1553. in sekere brief, by welken hy, op het verzoek van de Mater en eenige Conventualen van het Clooster van Sinte Cecilie te Hoorn, eenige veranderingen maakt omtrent de Vicarye, eertyts in dat Clooster gesticht, die door den Biegt-vader desselfs plagt waargenomen te worden. Siet den brief in *de Volgende Versameling Num. XXIV.*

Hy

Hy heeft als Proost van West-Vriesland op den X. September des jaars 1554. toegestaan, dat Arnout van Bree, Pastoor der Kerspel-Kerk van Bovenkerspel, seekere 80. guldens ontfangen, en tot opbouwing van het afgebrande Pastoors-huys aanleggen soude. Siet zyn brief in *de Volgende Versameling Num. XXV.* Hy heeft nog als Proost op den XXVII. Julius des jaars 1559. vergrund aan den Pastoor en Fabryk-meesters van Sybekerspel, dat de besitter der Vicarie, die in hunne Kerk op het Altaar van de H. Maagt Maria gesicht was, soude gehouden zyn om drie misfen des weeks te doen, volgens zyn brief te sien in *de Volgende Versameling Num. XXVI.* Hy heeft eyndelyk op den vi. September des jaars 1560. als Proost van West-Vriesland, toegelaten de verkopping van sekere vier mergen lands, gelogen in Hoogkerspel, om met het geld daar voor ontfangen de afgebrande Parochie-Kerk van Medenblik te herbouwen. Siet zyn brief in *de Volgende Versameling Num. XXVII.* Hoe lang hy na dien tyd de Proostdye nog gehad heeft, kan ik niet bepalen; dog wel, dat voor zyn overlyden reets een andere Proost aangestelt is geweest, als uyt zyn opvolger blyken sal.

CORNELIS VAN NYENRODE, een zoon van Gysbert van Nyenrode en van Cornelia van Wavere, gebooren in het jaar 1521. word na Johan Beyer als Proost van West-Vriesland vermeld. Van hem heeft Brock in *de Lyst der Dom-Heeren* dit navolgende aangetekent: *Cornelius de Nyenrode, filiiis Gisberti, admisus est XIV. Februarii anno XV. XLIII. ad praebendam, vacantem per mortem Jobannis Torck, ex collatione turnarii. Idem XXIX.*

Aprilis anno XV: XLV. ad supplementum, vacans per mortem Gerardi Beyer. ad Capitulum XII.

Julii anno XV: XLVII. Permutat anno 1566. Obiit

X. Julii anno 1575. Ik heb onder zyn voorsaat

gefezt, dat hy Proost van West-Vriessland gewor-

den zy, eer zyn voorsaat overleden was, die ge-

storven is den XIX. September des jaars 1566.

Want ik vind hem als Proost vermeld op den III.

April des jaars 1566. in sekeren brief, waar by

hy toestemt, dat de Pastoor van Bovenkerspel ee-

nig land, tot zyne Pastorye behoorende, in erf-pacht

geven soude voer een jaarlykse canon, en seker

somme gereede penningen, mits het gereede geld

aanleggende tot reparatie van het pastorale huys.

Siet den brief in *de Volgende Versameling Num.*

XXVIII. Hy was in het selve jaar 1566. een der

verbondene Edelen, die het beroemde verfoek-

schrift aan de Hertogin van Parma inleverden, en

heeft daarom zyn Dom-Heers plaats afgestaan ten

behoeve van Galenus of Gesein van Woerden van

Vliet, die den XXI. Mey, geen twee maanden

na het geven van den evengemelde brief, als Dom-

Heer geadmitteert wierd, volgens *de Lyst der Dom-*

Heeren van Brock. Op de komst des Hertogs

van Alva is dese Cornelis van Nyenrode uyt Ne-

derland na Wesel geweeken, en heeft sig aldaar

in den huwelyken staat begeven met Catharina

van Neverum, Reiniers dochter.

JOHAN VAN WEDE heeft na Nyenrodede

Proostdye van West-Vriessland beseeten. Van

hem getuygt *Brock in de Lyst der Dom-Heeren*

dit volgende: Johannes a Wede, filius Hermanni

a Wee, civis Trajectinus, natus ultima Decembris

anno a Nativitate Domini 1528. V. J. Licenziatus,

ad-

admissus est XXVIII. Junii anno XV: LVIII. ad Praebendam, vacantem per mortem D. Michaëlis de Helmons, ex collatione D. Henrici Godefredi, Runculi turnarii. Idem ad Capitulum prima Julii anno XV: LXII. Idem ad supplementum, vacans per mortem D. Johannis Beyer, die XII. Septembris anno XV: LXVI. Obiit XX. Julii 1585 aetatis LVII.

Hy komt als Proost voor in een sekere brief van den 1. Maart des jaars 1570. waar by hy toelaat; dat op eenig land, aan de Parochie-Kerk van Bovenkerspel behorende, dog in erf-pacht uytgegeven, waarop eene huysing getimmerd was, meerder huysen mogten getimmerd worden. *Siet de Volgende Versameling Num. XXIX.* In plaats van desen Johan van Wede heeft de *Schryver van de Kerkl. Judb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 325.* als Proost van West-Vriesland in het jaar 1570. ons opgegeven Godefrid van Mierlo, de tweede Bisschop van Haarlem, en segt het te sullen blyken onder Hoorn. Dog aldaar vind ik niet, als alleen *pag. 340. (2)* dat Mierlo, de Kerkdiensten te Hoorn in het jaar 1570. verrigte, en op denselve tyd by den Proost van West-Vriesland gegaanis. Dog wat hy daar mede seggen wil, soude niemant verstaan, ten zy hy 'er by gedaan had, dat hy dat boven in syn leven breder verhaalt hadde. Hy oogt daar op het geen hy gesegt had *in het eerste deel pag. 151. (3)* alwaar hy verhaalt, dat Bisschop Mierlo, den 1. Mey des jaars 1571. zyne plegtige intrede in de Cathedrale Kerk van Haarlem gedaan hebbende, eerlang na Hoorn gereist is, om de Proostdye en het Dekenschap van West-Vriesland; die door

D d 5 de

(1) [K. O. tom. 4. pag. 234.] (2) [K. O. Ibid. pag. 237.]

(3) [K. O. ibidem pag. 40.]

422 PROOSTEN VAN WEST-VRIESLAND.

de bulle van Pius de vyfde in vollen eygendom aan den Biffchop van Haarlem overgegeeven was, in 't befit te neemen, en dat hy aldaar met alle eerbiedigheit aangenomen en ingehuldigt zy. Voor dese Proostdye soude de Biffchop van Haarlem, volgens de schicking van Philip den tweede, Koning van Spanje, aan het Dom-Capittel van Utrecht jaarlyks drie duysent dukaten betaalen. *Ziet het Supplement op de Opera Diplomatica van Miraeus, of het derde deel der selver, door Foppens versamelt en wytgegeeven, pag. 552.*

L Y S T

D E R D E K E N E N

VAN WEST-VRIESLAND.

BARTHOLOMAEUS VAN STRYEN, Priester en Pastoor van Bodegrave, is de oudste der Dekenen van West-Vriesland, die my voorgekomen is. Hy word door het Dom-Capittel t'Utrecht voor Deken van West-Vriesland tot wederseggens toe aangestelt, schoon Heer Ghiselbert van Renen hun mede-brøeder sig daar tegen versettede, of reets verset hadde, op het jaar 1356. Siet den brief in *de Volgende Versamel.* Num. I. Van Ghiselbert van Renen siet *de Voorgaande Lyst der Proosten van West-Vriesland pag. 391.*

MR. JOHAN DE WAAL word door *den Schryver der Kerkelyke Oudh. van Kennemerl.* (1) tom. II. pag. 330. als Deken van West-Vriesland opgegeven op het jaar 1461. en alhoewel ik hem tot nog toe in geen oude brieven vermeld vinde, heb ik ook nogtans geen reede, om hem dese waardigheid met grond te betwisten.

FREDERICK JANSZ. Priester word door Everard van Zondenbalch, Proost van West-Vriesland, als ook door den Deken en het Dom-Capittel t'Utrecht, tot Deken van West-Vriesland voor

(1) [K. O. tom. 4. pag. 335.]

voor den tyd van ses jaaren aangestelt in het jaar 1475. Siet den brief in *de Volgende Versamel. Num. IX.*

GERRIT JANSZ. Priester wórd door Everard van Zoudenbalch, Proost van West-Vriesland, als mede door den Deken en het Dom-Capittel t'Utrecht, voor den tyd van een jaar tot Deken van West-Vriesland aangestelt in het jaar 1475. Siet den brief in *de Volgende Versamel. Num. X.*

GYSBERT WALDORP, Priester en Pastoor van Koedyck, word door Bisschop David van Bourgondie op een vals voorgeven, als of de Deken en de Canoniken van het Dom-Capittel t'Utrecht, als ook de Proost van West-Vriesland, in hunne plicht nalatig waaren, tot wederseggens toe voor Deken van West-Vriesland aangestelt; dog, van het tegendeel onderricht zynde, heeft hy de voorgaande aanstelling herroepen in het jaar 1483. Siet den brief in *de Volgende Versamel. Num. XI.*

OTTO ROELOFZ. Priester en Pastoor van Veenhuizen, word door Gerlak van der Donck, Proost van West-Vriesland, gelyk ook door den Deken en het Dom-Capittel t'Utrecht, voor den tyd van ses jaaren aangestelt tot Deken van West-Vriesland in het jaar 1499. Siet den brief in *de Volgende Versameling. Num. XIV.* Het is waarschynelyk, dat hem dese waardigheid naderhand, het zy stilswygend, het zy uytdruckelyk, verlengt zy. Want ik vind hem nog als Deken vermeld op het jaar 1509. in twee brieven, die men vinden kan in *de Volgende Versamel. Num. XVI. en XVII.* Het is dese selve Otto
Roc-

VAN WEST-VRIESLAND. 425

oelofsz. die in het jaar 1514. verklaarde, dat de Prooffdye van West-Vriesland van het Dom-pittel bekomen, en ook achtiën jaaren lang skeeld'had, by den *Schryver der Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (1) tom. II. pag. 322. Dog wat aat op dese verklaringte maken zy, hebben wy zets in de *Lyst der Proofften van West-Vriesland* ag. 402. gezien.

ARNOVT VAN BOCHORST, of ARENT VAN BOECKHORST, was in de voortyt van et jaar 1515 Deken van West-Vriesland, en werd an de Vriesen gevangen, dog door bede van de Burgemeesteren van Hoorn weder losgelaten. niet *Velius in de Cbron. van Hoorn* pag. 95. Dit loet my geloven, dat het dese Arnout van Bochorst zy, die de jaarlykse pensie der Kerken van West-Vriesland, en het inkomen van het Dom-Capittel in West-Vriesland voor seven jaaren pagtede op het jaar 1513. volgens twee brieven daar van zynde in de *Volgende Versamel. Num. XVIII. en XIX.* Dese word ook als Prooff van West-Vriesland op het jaar 1520. opgegeven by den *Schryver der Kerkel. Oudb. van Kennemerl.* (2) tom. II. pag. 325. Dog ik heb hier voor in de *Lyst hier Proofften* pag. 414. gesegt, waarom het my onwaarschynelyk voorkomt, dat hy die waarligheid soude beseten hebben. Ik doe nu hier zy, dat dese dwaling veroorsaakt zy door een eekere brief, uytgegeven in *Episcop. Harlem.* pag. 144. col. 2. alwaar dese volgende woorden gevonden worden: *Arnoldus de Boeckbarst, Decanus*

(1) [K. O. tom. 4. pag. 233.]

(2) [K. O. ibid. pag. 234.]

426 *LYST DER DEKENEN*
nus & Officialis Praepositus Westfrisiae, a Capitulo Ecclesiae Trajectensi constitutus iudex. Waarnyt moet volgen, dat hy te gelyk Prooft van West-Vriesland, en ook Deken, dat is, Officiaal van sig selfs als Prooft, geweest zy, en sig selfs ook aldus geschreven heeft. Waar van ik niet weet een eenig voorbeeld gevonden te hebben. Dese swarigheden kunnen opgeheven worden met eene geringe verbetering, indien men voor *Praepositus* wil lesen *Praepositurae*. Dan sal hy sig noemen Deken en Officiaal van de Proostdye van West-Vriesland. Dat ook dese brief stordig door den uytgever afgeschreven, of gedrukt zy, blykt uyt het woord *Trajectensi*, waaruyt men moet beslyten; dat hy door het Capittel tot Richter aan de Kerk van Utrecht gestelt zy, alwaar men lesen moet *Trajectensis*, en dan segt hy, dat hy door het Capittel der Utrechtsche kerk tot Richter gestelt zy.

JAN MICHIELSZ. WALDERIAV word als Deken van West-Vriesland vermeld op het jaar 1524. in sekere brief, die uytgegeven is in *Episcop. Trajectr. pag. 30. col. 1.* van welkers inhoud siet hier boven in *de Lyst der Proosten van West-Vr. pag. 415.* Hy word in *Episcop. Harlem. pag. 136.* overgeslagen, dog by *den Vertaelder in de Kerkel. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 330.* Jan Michielz. *Weldericum* genoemt, en gesegt Deken van West-Vriesland op het jaar 1523. geweest te zyn. Hy word *Jan Michielz. Walderriano* genoemt, en gesegt omtrent het jaar 1520. wat vroeger en laater, de Dekanye bedient te heb-

(1) [K. O. tom. 4. pag. 235.]

bben, by den *Aanckenaar over deselvo Ker-
k. Oudb. (1) tom. II. pag. 336.* Eyndelyk zyn
nam is *Jan Miebiels. Waldertauw by van den
loof in de Histor. van Enkbuisen pag. 50.*

PIETER RUVCH, of RUYSCH, word als De-
ken van West-Vriesland vermeld op het jaar 1534. in
ker accoord tuschen 't Capittel van den Dom en
en Deken aan de eene, en gemachtigde der steeden
an West-Vriesland aan de andere kant, ten over-
aan van Mr. Jooft Sasbout, ingegaan by *van den
loof in de Historie van Enkb. pag. 58.* Dog in
en zeker handschrift van dit verdrag, dat ik ge-
ien, en met het gedrukte vergeleken heb, word
y *Pieter Ruysh* genoemd. Het selve verdrag is
ok te vinden in *de Kerkel Oudb. van Kennemerl.
2) tom. II. pag. 330.* dog aldaar, als ook in *Epi-
scop. Harlem. pag. 136.* worden op het eynd van
lien brief de woorden *Meeſter Pieter Ruysh,*
ſ Ruuch, Decken van West-Vriesland, die in het
handschrift, en by *van den Hoof* staan, overge-
lagen. Hy word ook by den Latynſchen Schry-
ver en zyn vertaalder genoemd *Pieter Ruygh,* en
geſegt op het jaar 1524. Deken geweest te zyn.

GERBRAND SCHAGE word als Deken van
West-Vriesland vermeld op het jaar 1552. in een
brief uytgegeven in *de Volgende Verſam. Num.
XXIII.* Hy word *Gerbrandus Cragius* genoemd
in Episcop. Harlem. pag. 136. en *Gerbrand Kraag*
in *de Kerkel. Oudb. van Kennem. (3) tom. II. pag.
330.* alwaar ook geſtelt word; dat hy de naſaat
van

(1) [K. O. tom. 4. pag. 236.]

(2) [K. O. ibid. pag. 234.]

(3) [K. O. ibid.]

428 LYST DER DEKENEN

van Ruysch geweest zy: dat tegens de woorden van den Latynschen Schryver is, die getuigt, dat de volgende Ramp de opvolger van desen Schage geweest zy.

GERRIT RAMP, een Priester te Haarlem, word als opvolger van Gerbrand Schage in de Dekanye van West-Vrieland gemeld, en gesegt overleden te zyn den XXIV. Mey des jaar 1553. in *Episc. Harlem. pag. 136. en de Kerkel. Oudb van Kennem. (1) tom. II. pag. 330.*

JOHAN GRAAF word op het jaar 1553. als opvolger van Ramp opgegeven, en van hem verhaalt, dat hy, om de groote klagten over hem gedaan, dat hy ongeleerd en een tyran was, als ook om dat hy den bedongen pacht qualyk betaalde, omtrent Siat Bavoos dag, die den 1. October invalt, door het Dom-Capittel van de Dekanye afgeset zy. Siet *de Kerkel. Oudb. van Kennem. (2) tom. II. pag. 330. en 331.*

EGBERT BOOM, een Utrechtsch Priester, word door het Dom-Capittel na het afzetten van Johan Graaf tot Deken van West-Vrieland na Sint Bavoos dag aangestelt, en als Deken vermeld op het jaar 1556. in *de Kerkel. Oudb. van Kennem. (3) tom. II. pag. 330. en 331.* alwaar ook getuigt word, dat het Capittel wenschte, dat dese Boom sig beter in die bediening gedraagen mogt, dan zyn voorganger. Het blykt ook uyt een andere plaats *aldaar pag. 457. (4)* dat hy eenige groove misbryken afgeschapt en verandert heeft.

ROE-

(1) [K. O. tom. 4. pag. 234.]

(2) [K. O. ibidem.]

(3) [K. O. tom. 4. pag. 235.] (4) [K. O. ibidem pag. 267.]

VAN WEST-VRIESLAND. 429

ROELOF STRAKMAN word op het jaar 1561. als Deken van West-Vriesland opgegeven door van den Hoof in de *Hist. van Enkbyjfen pag. 92.* Hy word ook vermeld in de *Kerk. Oudb. van Kennemerl. (1) tom. II. pag. 330. en 385.* dog op de eerste plaats *Strachtman*, en op de andere *Strachman* genoemd. Het selfde komt ook voor in *Episc. Harlem. pag. 136. en 145. col. 1.*

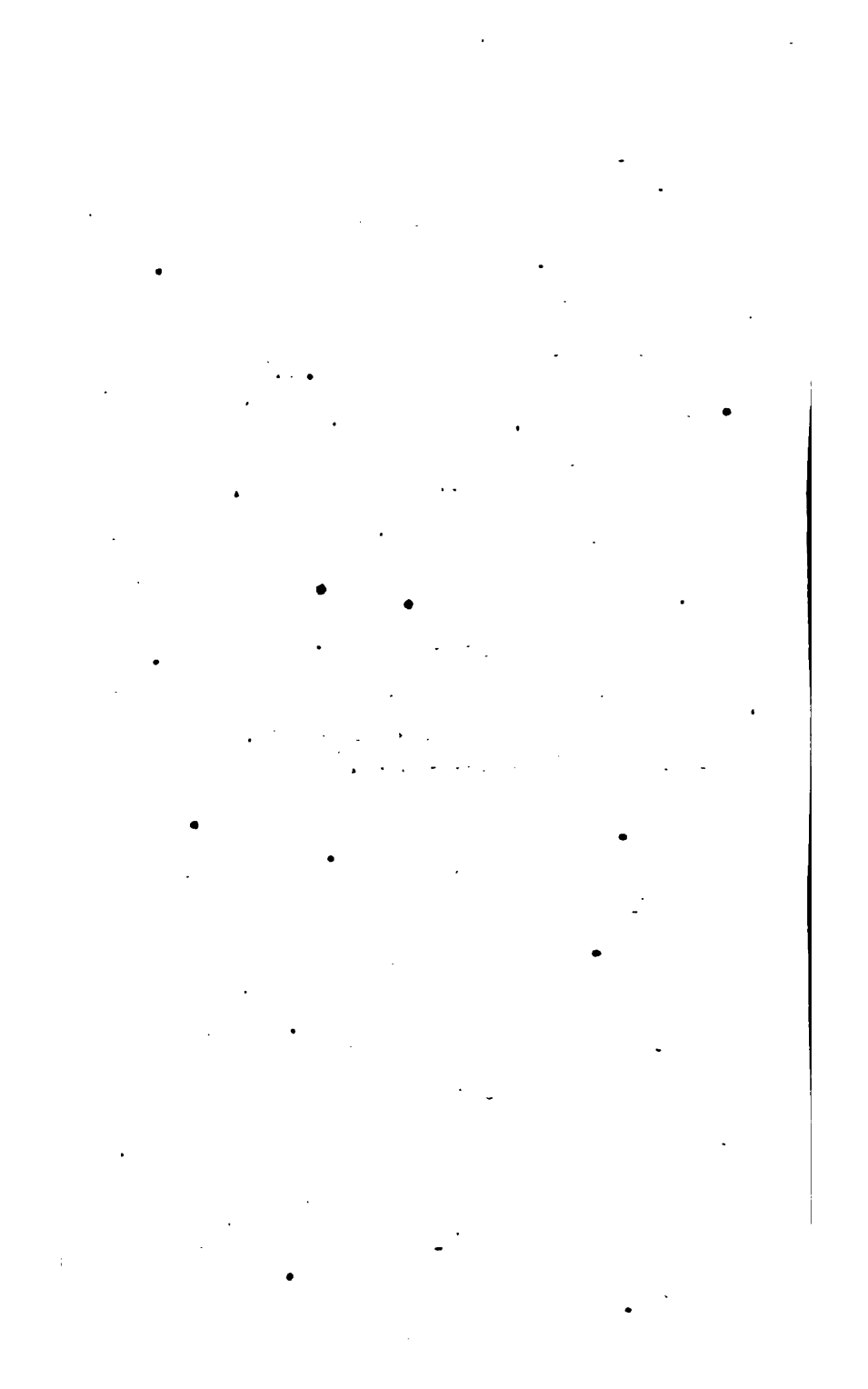
JOHAN GRUELIUS, of GRUWEL, word in het jaar 1564. gestelt Deken van West-Vriesland geweest te zyn, by *Brandt in de Hist. der Reform. V. Boek, bladz. 266.* alwaar hy als een yverig voorstander van de Roomsche-Catholyke Gods-dienst voorkomt. Hy schynt den selfden te bedoelen op het jaar 1567. *aldaar IX. Boek bladz. 472.* daar hy verhaald, dat de Hoornsche burgers, door den Pastoor van de groote Kerk wegens ketterye beschuldigt, den Deken van West-Vriesland, die nochtans den aanklaager in geen' bitterheid week, in soo verre aan hunne syde gekregen hebben, dat hy self naer Utrecht trok, en daar soo goede verklaring van den stand der Kerke tot Hoorn gaf, dat het Capittel genoegennam. Of dit oorzaak is, dat men in de *Kerk. Oudb. van Kennemerl. (2) tom. II. pag. 330.* daar hy *Jobannes Gruwelius* genoemd word, van hem getuygt, dat hy van het geloof afgeweken is, dan of hy waarlyk van den Roomsche-Catholyken Gods-dienst afgegaan is, en sig by de Protestanten gevoegt heeft, is my onbekend. Dit is de laatste der Dekenen van West-Vriesland, van wie ik melding gevonden heb.

VER-

(1) [K.O.tom. 4. pag. 235. 249.] (2) [K.O. ibid. pag. 235.]

VERSAMELING
VAN
ONUYTGEGEVE BRIEVEN,
Rakende de Lyfien der
PROOSTEN
EN
DEKENEN
VAN WEST-VRIESLAND.

Rakende de

PROOSTEN EN DEKENEN
VAN WEST-VRIESLAND.

I.

Capitulum Ecclesiae Trajectensis universis & singulis Anno
Ecclesiarum & Capellaniarum rectoribus, eorum ¹³⁵⁶
vices gerentibus, ac universis aliis Christi fidelibus, cujus-
cunque status, gradus, ordinis, seu conditionis existant,
intra limites nostrae jurisdictionis partium & terrarum West-
frisiae, Trajectensis Dioeceseos, constitutis, ad quos praesens
nostrum mandatum pervenerit, salutem in Domino
sempiternam. Universitati vestrae tenore praesentium in-
notescat, nos fecisse, constituisse, creasse, & ordinasse
nunc noviter virum discretum, nobis in Christo dilectum,
Dominum *Bartholomaeum de Stryen*, presbyterum curatum
Ecclesiae de Bodegrave, dictae dioecesis nostrum *Decanum*,
Officialem, & gubernatorem universalis nostrae jurisdic-
tionis & pertinentiarum ejusdem, per terminos seu partes *West-
frisiae* supradictae, eidemque Bartholomaeo commisimus di-
ctam jurisdictionem, pro nobis & vice ac nomine Capituli
nostri exercendam, regendam, officendam & gubernan-
dam usque ad nostram revocationem, juxta formam &
continentiam certarum nostrarum literarum, sigillo dicti
nostri Capituli firmatarum, ipsi Bartholomaeo a nobis su-
per hujusmodi nostra unanimi commissione traditarum.
Hinc est, quod vos omnes & singulos supradictos in vir-
tute sanctae obedientiae conjunctim & divisim requirimus,
& monemus, quatenus praefato Domino Bartholomaeo
suisque commissariis, ab eodem deputatis ac deputandis,
intendatis & obediatis in omnibus reverenter, non obsta-
nte oppositione seu contradictione *Domini Ghiselberti de Re-
isen nostri Concaenici*, & non obstantibus quibuscunque
processibus, per ipsum aut quemvis alium vobis fortassis ex-
hibitis, aut quomodolibet exhibendis. Sic vos regentes in
praemissis, ne, vestra, quod absit, pertinacia seu inobedi-
entia exigente, contra vos per nos procedi oporteat juxta ca-
nonicas sanctiones. Datum sub sigillo Capituli nostri, an-
no Domini MCCCLVI. feria quinta post festum B. Luciae vir-
ginis & martyris,

II.

Anno
1394, Venerabilibus & circumspicendis viris, Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae Trajectensis, amicis nostris carissimis, F. Cardinalis Monopolitanus.

Venerabiles amici carissimi. Intelleximus ex literis Domini Henrici de Brandenborch, Canonici Ecclesiae Sancti Petri Trajectensis, nostri vicarii praedilecti, vos cum eo nostro nomine pro quinquaginta florenis Rhenensibus, nobis annuatim de nostra praebenda per vos solvendis, fore concordatos; de quibus contentamur, dummodo nobis annuatim summa quinquaginta florenorum Rhenensium, seu verus valor eorundem, prout quinquaginta floreni Rhenenses potuerint comparari, libera persolvatur; etiam recognoscentes per praesentes, nos fuisse & esse Capitulo Trajectensi annuatim in viginti sex florenis Rhenensibus ratione pensionis annuae vestrae praepositurae Westfrisiae obligatos. Nos vobis offerentes. Datum Romae die 25, mensis Junii anno Domini Mcccxc quarta

III.

Anno
1398, Franciscus, miseratione divina Ecclesiae sanctae Salsumae Presbyter Cardinalis, ac Praepositus Praepositurae Westfrisiae Trajectensis dioecesis, dilectis nobis in Christo Consulibus ac Communitati, nec non Parochianis de Enchuyzen, partium Westfrisiae dictae Praepositurae nostrae, salutem in Domino sempiternam. Nos itaque vestris oneribus & laboribus & expensis, quantum cum Deo possumus, parcere cupientes, ut nulla personarum dicti vestri oppidi aut subditus extra seu ultra emunitates Ecclesiarum parochialium, seu aliter earum dicti oppidi, ad nostri, seu Decani nostri, aut sui procuratoris, aut alterius cujuscunque instantiam super quibuscunque excessibus, forestactis, aut delictis, aut iuris alia occasione auctoritate nostra, aut dicti Decani, aut alterius cujuscunque inferioris nostri, ad iudicium evocetur, & si huiusmodi persona huiusmodi evocata fuerit, quod hoc remissum habeatur vobis ex speciali privilegio eodem, quo oppida de Medenblick & de Hoorn dictae nostrae Praepositurae huc usque freta sunt, tenore praesentium indulgemus.

gensus. In cujus rei testimonium sigillum nostrum, quo in dicta nostra Praepositura utimur, praesentibus duximus impendendum. Datum anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo octavo, mensis Januarii die ultima.

IV.

Universis & singulis, praesentes literas visuris seu auditis, Anno 1470.
 ego *Philippus de Wasfenair, Canonicus Trajectensis, et Praepositus Westfrisiae* pro tempore in Ecclesia Trajectensi antedicta, cupio fore notum: quia venerabiles & circumspiciendi viri Domini, Decanus & Capitulum dictae Ecclesiae Trajectensis, mihi regimen & administrationem Praepositurae Westfrisiae per suas certi tenoris literas hinc ad sex annos inclusive proxime sequentes commiserunt, idcirco pro me meisque heredibus & executoribus tenore praesentium publice recognosco, me teneri & efficaciter obligatum fore ad observationem omnium & singulorum articulorum inferius descriptorum. In primis videlicet, quod regimen & administrationem dictae Praepositurae per terminos & limites partium Westfrisiae, durantibus sex annis supradictis, tam quoad clericos, quam laicos, juxta formam libri Camerae dictae Ecclesiae Trajectensis, & commissionis, mihi desuper per eodem Dominos Decanum & Capitulum factae, tenorem laudabiliter exercebo, & quod jura ipsius Praepositurae propriis meis laboribus & expensis servabo, si recuperabo, & quod lapsis dictis sex annis me de regimine & administratione supradictis nullatenus quovis quaesito colore intromittam, nec jus sive interesse ad eandem Praeposituram mihi competere quovis modo praetendam; sed ipsam in manibus eorundem Dominorum, Decani & Capituli, libera dimittam. Insuper quod occasione commissionis hujusmodi, sicut praemittitur, mihi factae solvendi praesentis Domini sacis, Decano & Capitulo, aut eorum majori Censuario pro tempore, singulis annis supradictis, solitam & consuetam pensionem annuam viginti sex florinarum aurearum de Florentia, aut eorum verum valorem, absque diminutione aliqua, adversitate & impedimento quibuscumque non obstantibus. Praeterea quod Praeposituram sive administrationem supradictam, nullo unquam tempore permutabo, nec alicui resignabo, neque ab

E c 4. Eccle-

Ecclesia Trajectensi supradicta quovis modo alienabo. Ceterum in casu & eventu, quo, durantibus sex annis supradictis, ex quacunque vel occasione deserim esse Canonicus praebendatus dictae Ecclesiae Trajectensis, aut eorum possessionem dimiserim, quod ex tunc de Praepositura sive administratione supradicta me de cetero non intromittam, neque jus ad eandem mihi competere, ut praefertur, quovis quaesito colore praetendam. Item in casu, quo praefatis Dominis meis, Decano & Capitulo, aut singularibus personis praefatae Ecclesiae, occasione commissionis antedictae mihi, ut praefertur, factae aliqua dampna aut gravamina inferrentur in rebus, personis, aut bonis eorundem per quamcunque personam Ecclesiasticam, sive secularem, quod ex tunc ad requisitionem eorundem Dominorum, Decani & Capituli, aut illius, cui dampnum sive gravamen, ut praefertur, illatum fuerit, illa amovere effectualiter procurabo, ac ipsos & eorum quemlibet de dampnis & gravaminibus hujusmodi propriis meis laboribus & expensis indemnes relevabo. Item similiter iuxta posse procurabo, quod census, eidem Ecclesiae Trajectensi per Ecclesias Westfrisiae debitus, singulis annis integraliter persolvatur. Item postremo in casu, quo hujusmodi pensionem annis singulis ante festum obitus Beatissimi Martini majori Camerario Ecclesiae praedictae non solvero, aut aliquem articulum de praedictis non adimplevero, seu in aliquo eorundem negligens aut remissus inventus fuero, ex tunc commissio hujusmodi erit nulla, & ad requisitionem praefatorum Dominorum, Decani & Capituli, ab exercitio jurisdictionis Praeposituras antedictae cessabo, neque de exercitio jurisdictionis hujusmodi me de cetero intromittam, nec me Praepositum Westfrisiae nominabo, aut nominari procurabo, publice vel occulte, quovis ad hoc quaesito ingenio vel colore. Quae omnia & singula praemissa, & eorum quodlibet, promitto fideliter adimplere & observare, & nullo unquam tempore contravenire, facere, vel ordinare; & ita ad sancta Dei Evangelia, tactis per me corporaliter scripturis sacrosanctis, juro. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium praemisorum ego Philippus de Wasfenair principalis sigillum meum praesentibus apposui, & nihilominus, ad majorem praemisorum roboris firmitatem, Venerabilem ac egregios & generosos viros Dominos, Theo-

doricum de Wasfenair, Praepositum Ecclesiae sancti Johannis Trajectensis, Jacobum Dominum de Wasfenair, Johannem de Wasfenair militem, & Johannem de Wasfenair armigerum, avunculos & fratres meos rogavi, quatenus praesentes literas una mecum & pro me figillarent. Et nos Theodoricus, Jacobus, Johannes, & Johannes praefati, ob dicti Philippi Magistri, consanguinei & fratris nostri, rogationem sigilla nostra eisdem praesentibus apponi fecimus. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo, in crastino Beatorum Petri & Pauli Apostolorum.

V.

Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis universis & singulis, tam clero, quam populo, per terminos Praepositurae nostrae Westfrisiae constitutis, salutem in eo, qui est omnium vera salus. Inter cetera, quae nostro incumbunt officio, illud potissimum esse dinoscitur, ut circa salubre regimen ac statum prosperum & tranquillum commissorum Ecclesiae nostrae subditorum talem praeficiamus personam, per quam saluti animarum eorundem feliciter consulatur. Sane dudum, videlicet de anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo in crastino Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, venerabili & generoso Domino Philippo de Wasfenair, Canonico praebendato Ecclesiae nostrae Trajectensis, regimen & administrationem ac exercitium jurisdictionis per terminos & limites Praepositurae nostrae Westfrisiae, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, ad sex annos tunc proxime futuros commisimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur. Cum itaque dicti sex anni jam dudum transacti sint, & ex eo commisso nostra hujusmodi expiraverit, unde volentes, quod in eadem Praepositura nostra nulla negligentia committatur, ad personam venerabilis & circumspetti viri *Magistri Petri Milet, Praepositi Arienfis & Leidensis, ac Canonici Praebendati dictae Ecclesiae nostrae Trajectensis*, litterarum scientia, vitae ac morum honestate praeclarum, opereque potentem & sermone, nostrae mentis aciem direximus, sub spe & confidentia certa, quod ea, quae pro tranquillitate & felici regimine subditorum Ecclesiae nostrae fi-

Anno

1459.

A-

hi durissimis committenda, tota virtute perficere studebit. Hoc
 est, quod eundem Petrum per dictas nostras Praeposituras
 Westfrisiae terminos facimus, constituimus, & eam
 Praeposituram Westfrisiae Ecclesiam vestrae Trajectensis pro-
 fecta, quae in Canonico prebendatus existit in eadem,
 dantes & concedentes ipsi Magistro Petro plenam, gene-
 ralem, & liberam potestatem, & mandatum speciale in
 clericos & laicos, universitates, communitates, & col-
 legia de beneficiis, criminalibus, civilibus, & ma-
 teriis pecuniariis, nec non matrimonialibus & alijs quibus-
 que causis, ad nos & Praeposituram nostram praedictam
 spectantibus, cognoscendi, definiendi, & exequendi; Ec-
 clesias, personas, & loca ibidem visitandi, praedicandi;
 synodos exercendi; super quibuscunque criminibus, cul-
 pis & delictis ac negligentis quarumcunque personarum,
 seu communitatum, aut universitatum, ibidem ex officio,
 vel ad partium instantiam inquirendi, corrigendi, & det-
 rimiendi, multas & poenas infligendi in personas, univer-
 sitates, communitates, ecclesias, parochias, & loca; ex-
 communicationis, suspensionis, & interdicti sententias,
 & poenas alias canonicas fulminandi & infligendi, & per
 ipsum indictas & fulminatas absolvendi, suspendendi, re-
 laxandi & tollendi: nec non matrimonia clandestine con-
 trahentes & intercom-
 municationis sententia, quam propterea inciderunt, absolven-
 di; nec non clericos & ecclesiasticas personas, quorum proter-
 vitas & rebellio hoc exegerit, super quo suam conscien-
 tiam operatus, capiendi, captivandi, & incarcerandi,
 & a carcere relaxandi; testamta quoque & ultima vo-
 luntates probyzerorum, clericorum, & aliorum subditorum
 in dicta nostra Praepositura Westfrisiae confirmandi & ap-
 probandi; & insuper quoscunque clericos seu probyzatos,
 ad quoscunque beneficia seu officia ecclesiastica cum cura,
 vel sine cura, etiam si canonicatus ac praebendae foris,
 praesentatos, examinandi; illosque, si idonei reperti fu-
 rint, praemiis debitis proclamationibus, instituendi &
 investendi, inhabiles relaxandi, cum absentibus sine be-
 neficiis dispensandi, & officiationes concedendi; & gene-
 raliter omnia alia & singula faciendi & exercendi, & gene-
 raliter & circa ea necessaria fuerint, seu quoscunque
 oportuna, & quae ad dictam nostram Praeposituram West-
 frisiae

frisis, & ad ejus Praepositum pro tempore, de more vel consuetudine pertinere dinoscuntur. Provisio tamen, quod super definitivis sententiis, in matrimonialibus causis fuerit, consilium nostrum inquiratur. Volumus etiam, & eodem Magistro Petro Praeposito nostro Westfrisias tenens praesentium indulgemus, quod ipse unum vel plures Decanum, vel Decanos in Praepositura nostra Westfrisias antedicta constituere & deputare valeat ad tempus seu tempora, de quo seu quibus sibi visum fuerit expedire, qui eandem in omnibus & per omnia habeat seu habeant potestatem, prout superius est expressum. Quare vobis omnibus & singulis supradictis, in virtute sanctae obedientiae & sub poenis suspensionis & excommunicationis, districte precipiendo mandamus, quatenus dicto Magistro Petro Praeposito nostro, nec non Decano seu Decanis ab eo deputando seu deputandis, obediat in omnibus & singulis, & intendatis reverenter: alioquin sententias, quae ipse seu Decani deputandi praedicti rite tulerit seu tulerint in rebelles, faciemus, auctore Domino, inviolabiliter observari. Praesentibus vero una cum constitutionibus & deputacionibus Decani seu Decanorum, earundem vigere quoquo modo fuerit, quam prius praefatus Magister Petrus Canonicus praebendatus in dicta Ecclesia nostra Trajectensi esse debent, minime valituris posterum testimonio literarum. Datum Trajecti in domo nostrae Capitulari, ubi ad praedicta fuimus capitulariter congregati, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, die vicesima nona mensis Septembris.

Univerſis & ſingulis, praesentes literas visuris seu audientis, Anna
 Petrus Miles, Canonicus Ecclesiae Trajectensis, & Praepo- 1459.
 situs Westfrisae in eadem, cupio fore notum, quia venerabilis Domini, Decani & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, mihi regimen & administrationem Praepositurae Westfrisae per suas certi tenoris literas, quoadiu Canonice praebendatus in Ecclesia Trajectensi supradictae fuero, commiserunt, idcirco pro me meisque heredibus & executoribus tenere praesentium publice recognosco, me teneri, & publice obligatum fore, ad observationem omnium & singulorum articulorum infraſcriptorum. In primis videlicet, quod regimen & administrationem dictae Praepositurae per
 ter.

• terminos & limites partium Westfrisiae, tam quo ad clericos, quam quo ad laicos, juxta formam libri Cameracensis Ecclesiae Trajectensis & commissionem, per eosdem Dominos, Decanum & Capitulum, mihi desuper factam, quamdiu Canonicatum & praebendam in Ecclesia Trajectensi obtinero, absque quacunque innovatione laudabiliter & legaliter exercebo: jura quoque & pertinentias ipsius Praepositurae propriis meis laboribus & expensis conservabo, recuperabo, & defendam. Item procurabo, quod census, eidem Ecclesiae Trajectinae per ecclesias partium Westfrisiae debitus, singulis annis integraliter persolvatur. Item commissionem seu interesse meum hujusmodi nullo unquam tempore simpliciter, vel ex causa permutationis, vel alias, resignabo, aut dimittam, aut ab Ecclesia Trajectensi quovis modo alienabo, nec per pensionem aliquam, quantumcunque parvam seu magnam ultra pensionem infra scriptam, quovis quaesito colore gravabo, vel gravari permittam: nec Praeposituram seu commissionem ipsam praebendae meae Trajectensi incorporari auctoritate Apostolica vel alias impetrabo, nec impetrata etiam motu proprio utar. Item casu, quo praefatis Dominis, Decano & Capitulo, aut singularibus personis Ecclesiae Trajectensis, occasione commissionis antedictae mihi, ut praefertur, factae, aliqua dampna aut gravamina, quod absit, inferrentur in eorum personis, rebus, sive bonis, per quemcunque personam ecclesiasticam vel secularem, ex tunc ad requisitionem eorundem Dominorum, Decani & Capituli, aut illius, cui dampnum vel gravamen hujusmodi illatum fuerit, illa amovere effectualiter procurabo, & eosdem de dampnis & gravaminibus praedictis, propriis meis laboribus & expensis, indempnes relevabo. Item ratione commissionis hujusmodi, sicut praemittitur, mihi factae, solvam praefatis Dominis, Decano & Capitulo, aut eorum majori Camerario pro tempore, pensionem annuam solitam, videlicet viginti sex florenorum aureorum de Florentia, aut eorum verum valorem, donec dictae Praepositurae possessionem habuero pacificam. Et postquam possessionem ipsam, sicut praemittitur, pacificam obtinuerim, ex tunc solvam singulis annis pro pensione annua viginti nobilia auro monetae Regis Angliae, boni & justii ponderis, videlicet quatuor Engels cum dimidio, aut eorum verum valorem, absque diminutione aliqua, adversitate, occasione guerrarum aut ali-

aliquorum casuum fortuitorum, qualitercunque forsan eventurorum, aut impedimento, vel aliis casibus seu causis non obstantibus quibuscunque. Et pro hujusmodi pensione, sic singulis annis solvenda, ponam fidejussores: videlicet Officialem meum pro tempore, qui praecerit regimini dictae Praepositurae; & unum ex Canonicis Ecclesiae sancti Pancratii Leydenfis, qui colligit & recipit fructus Praepositurae Leydenfis ad usus meos; ac unum vel duos ex Canonicis dictae Ecclesiae Trajectensis, qui obligabunt se conjunctim & divisim pro dicta pensione annua. Item casu, quo hujusmodi pensionem modo praedicto singulis annis, ante festum obitus videlicet hyemalis Beatissimi Martini confessoris, per me aut fidejussores meos praedictos eidem majori Camerario in civitate Trajectenti integraliter non solvero, aut aliquem articulorum suprascriptorum quovis quaesito colore infringero, vel integraliter, ut praemittitur, non observavero, volo & recognosco ex nunc, prout ex tunc, & ex tunc, prout ex nunc, propter hujusmodi moram sive negligentiam me cecidisse ab omni jure & interesse commissionis Praepositurae antedictae, & quod commissio mea hujusmodi erit nulla, ac ad requisitionem praefatorum Dominorum, Decani & Capituli, ab exercitio jurisdictionis Praepositurae antedictae cessabo, neque me de exercitio supra dicto per me ipsum, alium, vel alios quovis modo intromittam, nec me Praepositum Westfrisiae nominabo, aut nominari procurabo. Postremo praemissa omnia & singula, & quodlibet eorum, ultra poenas praetactas sub poena mille florenorum Rhenensium pro una Camerae Apostolicae, & reliqua medietatibus fabricae Ecclesiae Trajectensis, si commissa fuerit, applicandorum, & in viam juramenti, in prima mea receptione ad praebendam Trajectensem praestiti, fideliter adimplere & observare, nec quicquam a sede Apostolica vel alias impetrare, aut impetratis vel concessis etiam motu proprio uti, quod cedere posset in praedictum articulo- rum praedictorum, aut alicujus eorundem, aut praemissis in aliquo contravenire, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quaesito ingenio vel colore. In quorum omnium & singulorum fidem, & testimonium praemissorum praesentes literas sigillo meo impendente sigillavi. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, die vicesima nona mensis Septembris.

Anno
1459.
C.

Universis & singulis, praesentes literas visuris seu auditis, ego Petrus Miser, Canonicus praebendatus Ecclesiae Traiectensis, ac Praepositus Westfrisiae & Leydensis in eadem, facio manifestum, quia venerabilis Domini, Decani & Capituli Ecclesiae Traiectensis, mihi regimen & administrationem Praepositurae Westfrisiae, quam venerabilis Dominus Philippus de Wasenair, eorum Concanonicus, hucusque habere consuevit, commiserunt, quos propterea indempnes non immerito relevare debeam; hinc est, quod sponte & bona fide promisi, & promitto per praesentes, si contingat, quod praefatus Dominus Philippus pensionem viginti sex florenorum de Florentia, ipsis Dominis, Decano & Capitulo, ratione dictae Praepositurae de anno praesenti quinquagesimo nono debitam, ante festum obitus Beati Martini confessoris proxime venturum non solverit, quod ex tunc eodem viginti sex florenos de Florentia, aut eorum verum valorem, ad dictorum Dominorum, Decani & Capituli, requisitionem majori Canserario pro tempore dictae Ecclesiae Traiectensis solvam cum effectu, absque protractione, excusatione, vel contradictione quacunque: sic quod idem major Canserarius desuper contentabitur, & in sua computatione tunc facienda computare possit: & debeat, se hinc recepit, dolo & fraude in praemissis omnibus penitus exclusis. In cuius rei testimonium sigillum meum eisdem praesentibus apponi feci. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, die vicesima nona mensis Septembris.

Anno
1459.
D.

Universis & singulis, praesentes literas visuris seu auditis, ego Petrus Miser, Canonicus praebendatus Ecclesiae Traiectensis, ac Praepositus Westfrisiae & Leydensis in eadem, cupio fore notum, quod nuper siquidem a quibusdam literis citatoris, per Dominum Decanum ecclesiae Sancti Cuniberti Coloniensis, subexecutores quarundam literarum Apostolicarum executorialium, ad instantiam venerabilis & illustris viri Domini Stephani de Bavaria, Thesaurarii Colonensis, contra me super praebenda mea Traiectensi, ut dicitur, decretis, una cum venerabilibus Dominis meis, Decano & Capitulo Ecclesiae Traiectensis, appellaverim, ipsique me in possessione dictae praebendae meae tueantur & defendant: cum itaque verisimile sit, eundem Dominum Decanum

sub-

sub executorum contra praefatos Dominos meos, Decanum & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, atque nos procedere velle argue debere; appellatione antedicta non obstante; hinc est, quod sponte ac bona fide promissi; & promissis per praesentes, si contingat, quod Deus avertat, ipsam Dominum Decanum sub executorum; aut iudicem alium quemcunque, ob non partitionem dictarum literarum executionalium, vel alias, contra praefatos Dominos meos, Decanum & Capitulum Ecclesiae Trajectensis aut singulares personas ejusdem, ad declarationem sive denunciationem excommunicationis, vel aliarum censurarum aut poenarum quorumcunque, procedere, aut ipsis & eorum personis, rebus vel bonis molestare, quod ex tunc ad requisitionem eorundem Dominorum, formam declarationum sive denunciationum, absolutionem pro ipsis sic declaratis, propriis meis laboribus & expensis, impetrando, ac ipsos a censuris, poenis, seu molestiis hujusmodi absolutos, liberos, & indemnes relevabo. Et nihilominus causam & causas appellationum sui appellationum; praemissorum occasione pro parte mea ac praefatorum Dominorum meorum, Decani & Capituli, qualitercunque interpositarum, similiter propriis meis laboribus & expensis prosequar, & defendam suis loco & tempore oportunitis. In cuius rei testimonium sigillum meum eidem praesentibus apponi feci. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, die vicefima nona mensis Septembris.

Universis & singulis, praesentes literas visuris seu audituris, facimus manifestum Nos Petrus de Gouda, & Otto ^{Anno 1459. E.} de Tyda, Canonici Ecclesiae Trajectensis, nec non Nicolaus de Zyll, Canonicus curatus ecclesiae Sancti Pancratii Leydensis, Trajectensis Dioeceseos, quod nuper siquidem venerabiles Domini, Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, regimen & administrationem ac exercitum iurisdictionis per terminos & limites Praepositurae Westfrisiae, cum omnibus iuribus & pertinentiis suis, venerabili viro Magistro Petro Milles, Praeposito Arienfi & Leydensi, ac Canonico praebendario dictae Ecclesiae Trajectensis, commiserit, ipseque Magister Petrus Praepositus commisionem huiusmodi sub certis modis, conditionibus, & formis, per eum promissis, acceptaverit; in quibus inter alia cavetur, quod ipse Magister

Petrus

Petrus Praepositus ratione dictae commissionis solvet & assignabit praefatis Dominis, Decano & Capitulo, aut eorum majori Camerario pro tempore, singulis annis ante festum obitus Beatissimi Martini confessoris, viginti sex florenos de Florentia, donec dictae Praepositurae Westfrisiae possessionem habuerit pacificam; & postquam possessionis hujusmodi sic pacifice assecutus fuerit, solvet deinceps singulis annis viginti nobilia aurea monetae Regis Angliae, boni & justii ponderis, videlicet quatuor Engels cum dimidio, aut eorum verum valorem: quodque cautionem fidejussoriam pro pensione hujusmodi sic solvenda praestare tenetur, prout in eorundem hinc inde confectis literis plenius continetur. Unde nos, ob ipsius Magistri Petri rogatum, pro praemissorum securitate majori promissimus, & promittimus per praesentes, quilibet nostrum pro toto & indivisum, ut & tanquam principales: videlicet si contingat, quod praefatus Magister Petrus Praepositus pensionem antedictam, sic superius specificatam, eisdem Dominis, Decano & Capitulo, aut eorum majori Camerario pro tempore, de anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo proximo venturo ante festum obitus Beatissimi Martini confessoris, quod absit, non solverit, ex tunc, ad eorundem Dominorum, Decani & Capituli, aut majoris Camerarii requisitionem, pensionem ipsam una cum omnibus & singulis dampnis, expensis, & interesse, per eos propter eam forsitan passis, solvemus, ac defectum hujusmodi supplebitur, & refundemus absque protractione, excusatione, vel contradictione quacunque, sic quod praedictus major Camerarius pro tempore desuper contentabitur, & in sua computatione tunc facienda computare possit, & debeat, se illos recepisse. Renunciantes in praemissis & horum occasione omnibus & singulis appellationibus, privilegiis, exemptionibus, exceptionibus, & cautelis, quibus nos contra praemissa aut aliquod eorundem juvare seu defendere possemus, dolo & fraude in his omnibus penitus exclusis. In cujus rei testimonium nos Petrus & Nicolaus praedicti sigilla nostra eisdem praesentibus apposuimus: & ego Otto praefatus ob mei proprii sigilli carentiam fateor, Magistrum Petrum de Gauda supradictum praesentes literas ad mei rogatum pro parte mea similiter sigillasse. Unde ego idem Petrus easdem literas ob dicti Domini Ottonis rogatum sigilli mei appen-

appensione pro eodem, sicut pro me ipso, sigillavi. Datum Trajecti anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, in crastino Sancti Remigii Episcopi & Confessoris.

VI.

Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis ad universorum notitiam deducimus, & deduci volumus per praesentes, quod nos ex libro Camerae Ecclesiae nostrae Trajectensis authentico per Notarium nostrum infra scriptum *status sive puncta, de Praepositura nostra Westfrisiae* mentionem facientia, copiarum & exhiberi fecimus, tenorem, qui sequitur, continentia. In primis folio vlll. in secundo latere, Rubrica de Praepositura Westfrisiae, videlicet: Jurisdictio omnimoda Episcopalis & ea, quae sunt jurisdictionis, pertinent ad Capitulum nostrum per terram Westfrisiae Trajectensis dioeceseos: cujus jurisdictionis exercitium Capitulum nostrum committere consuevit uni ex Concanonicis nostris praebendatis ad vitam vel ad tempus, prout sibi placuit: & talis Officialis Capituli Praepositus Westfrisiae appellatur, & istud non est officium perpetuum, neque beneficium, neque dignitas in Ecclesia nostra, & ex emolumentis ipsius jurisdictionis pensionem Capitulo solvere consuevit, quantum in commissione ei inunctum fuerit. Et hoc ita scriptum reperitur: Haec sunt jura Praepositurae Westfrisiae in Ecclesia nostra Trajectensi. In primis Godeboldus, quondam piae memoriae Episcopus Trajectensis, dedit Ecclesiae Trajectensi & Praeposito Westfrisiae, & ad opus ipsius Praepositurae, & ad onera ipsius sustinenda, jurisdictionem spiritualem liberam & absolutam, perpetuis temporibus exercendam, per terram Westfrisiae. Item hoc dedit dictus Episcopus Ecclesiae Beati Martini ad hujusmodi Praepositurae Westfrisiae opus sub ea forma, quod Decanus & Capitulum eligere pro tempore deberent Praepositum ibidem, & eidem curam ipsius Praepositurae conferre cum omnibus juribus episcopalibus, exercendis in Praepositura eadem absque confirmatione Episcopali. Item quod Praepositus Westfrisiae, existens pro tempore, posset clericos & laicos ibidem corrigere, modis de jure debitis & consuetis. Item quod posset in septennio bis sua exercere ly-

nodalia, multas & poenas suscipere, & absolvere delinquentes. Item dictus Dominus Episcopus contulit & concessit Praeposito, inibi pro tempore existenti, potestatem secum ducendi quolibet septennio, dum sibi placeret, & sibi visum foret expedire ad eandem Praeposituram, Episcopum unum catholicum ad ea, quae sunt ordinis & consecrationis, exercenda, & eundem reducere, & emolumenta exinde provenientia cum eodem Episcopo sic dicto percipere. Item quod haec omnia & singula per dictam Praeposituram sunt observata a tempore, cujus memoria non habetur, pacifice & quiete. Item folio xxx. Rubrica, quod sit faciendum expirata commissione, videlicet: Praepositura Westfrisiae vacare non potest, quia Capituli est iurisdic-tio, & Capitulum iurisdictionem per se exerceat, vel alteri committat ad tempus, vel in perpetuum, prout velit. Item folio l.ii. Rubrica de Officio Praepositi Westfrisiae, videlicet: Praepositus Frisiae aliud non est, quam Officialis Capituli nostri per Frisiam, & posset committi per Capitulum Praepositura haec, immo Officialitas, clerico simpliciter ad tempus, si vellet. Capitulum tamen haecenus uni Canonico praebendatq; hoc committere consuevit, quamvis non capitulari; & ideo nec curam habet, nec dignitatem, nec impedit quem a quocunque beneficio vel dignitate alia, nec est beneficium, neque officium in Ecclesia nostra, sed ministerium nudum & Officialis Capituli. Ad ipsum pertinet, ex emolumentis iurisdictionis Frisiae juxta conventionem, inter ipsum & Capitulum habitam, respondere, & ad ipsum pertinet per terram illam libere omnem iurisdictionem episcopalem, & ea quae sunt iurisdictionis, exercere, nullo excepto. Potest etiam; & debet, quolibet septennio aliquem Episcopum pro hiis, quae sunt ordinis Episcopalis, per illam terram impendendis sine requisitione vel consensu nostro invitare; excepto, quod non licet ibidem ordinem celebrare sine consensu Praepositi. Praepositus etiam deficiis, in dicta terra Frisiae beneficiatis, potest literas dimissorias ad ordines dare, quia hoc iurisdictionis est. Episcopus etiam Trajectensis, invito Praeposito, potest clericos illius patriae ordinare, & literas dimissorias concedere. Praepositus etiam sententias excommunicationis, suspensionis, & interdicti, & alia statuta provincialia & synodalia Episcopi Trajectensis tenetur admittere & observare, & ipse Prae-

Praepositus ab hujusmodi sententiis canonicis in casibus episcopalibus habet absolvet & relaxare; & quoad hoc majorem habet auctoritatem, quam alii Archidiaconi, qui quoad hoc plus non habent, quam docuerint et consuetudine praecipuisse. Praepositus sive Capitulum nostrum habet jurisdictionem Episcopalem omnimodam ex donatione. Item folio LXXIII. Rubrica de Juramento, videlicet: Juramentum, quod praestat Praepositus Frisiae Capitulo nostro in receptione commissionis suae: Juro ad haec sancta Dei Evangelia, quod Praepositurae Westfrisiae officium, mihi per Capitulum meum Trajectense commissum, fideliter exercebo; pensionem, mihi a Capitulo meo injunctam, debitis terminis, singulis annis exolvam; jura quoque, res & pertinentias ipsius, seu jura & antiquas consuetudines servabo, ministrabo, & defendam; & quod ipsius res & pertinentias praedictas non distraham, neque alienabo; distractas quoque & alienatas pro posse & nosse recuperabo. sic me Deus adjuvet & haec sancta Evangelia. Item folio ex. Rubrica de his, quae Canonicis & Chorifociis per Capitulum ministrantur, videlicet: Camerarius noster major haec bona recipit: primo a Praeposito nostro accipit denarios mensuales & denarios convivii. Item quod provenit de decem mansis in Eytheren &c. Item quod provenit de jurisdictione Frisiae &c. Item folio cxxviii. Rubrica de Consecratione Ecclesiae & altarium, videlicet: Praepositus Westfrisiae potest quemcumque Episcopum infra terminos Frisiae invitare, & Ecclesias & altaria consecrari, reconciliari, & confirmari facere per eundem, sine licentia Episcopi Trajectensis. Et, quoniam praesens extractum sive copia punctorum sive statutorum praedictorum invenimus cum originali libro Camerae praedictae ad plenum concordare, idcirco praesentes nostras literas testimoniales per dictum Notarium nostrum exinde fieri, & sigillo Capituli dictae Ecclesiae nostrae fecimus appenso communitari. Datum & actum anno Nativitate Domini MCCCCLIX. die ultimo mensis Septembris.

Sic ff. Subscriptum & collationatum per me Petrum Hafert, Notarium, & concordat cum originali: quod attestor manu propria.

VII

Anno 1469. Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis universis
 & singulis, tam clero quam populo, per terminos Praepo-
 siturae nostrae Westfrisiae constitutis, salutem in eo, qui
 est omnium vera salus. Inter cetera, quae nostro incumbunt
 officio, illud potissimum esse dinoscitur, ut circa
 salubre regimen ac statum prosperum & tranquillum
 commissorum Ecclesiae nostrae subditorum talem praefi-
 ciamus personam, per quam saluti animarum eorundem fe-
 liciter consulatur. Sane dudum, videlicet de anno Domi-
 ni MCCCCLIX. die vicesima nona mensis Septembris, Vene-
 rabili & Circumspecto Domino Magistro Petro Miler,
 Canonico praebendato Ecclesiae nostrae Trajectensis, re-
 gimen & administrationem ac exercitium jurisdictionis
 per terminos & limites Praepositurae nostrae Westfri-
 siae, cum omnibus juribus & pertinentiis suis; donec &
 quousque idem Magister Petrus in dicta Ecclesia nostra
 Canonicus exstiterit praebendatus, & non ultra, com-
 missimus, prout in nostris inde confectis literis plenius
 continetur. Cum itaque praefatus Magister Petrus Mi-
 ler jam dudum per mortem in Ecclesia nostra Canoni-
 cus desit esse praebendatus, & ex eo commissio nostra hu-
 jusmodi expiraverit, unde volentes quod in eadem Prae-
 positura nostra nulla negligentia committatur, ad perso-
 nam Venerabilis Viri *Everardi Zoudenbalch, Canonici Prae-*
bendati Ecclesiae nostrae Trajectensis antedictae, literarum
 scientia, vitae ac morum honestate praeclarum, nostrae
 mentis aciem direximus, sub spe & confidentia certa,
 quod ea, quae pro tranquillitate & felici regimine subdi-
 torum Ecclesiae nostrae sibi duxerimus committenda, to-
 ta virtute perficere studebit. Hinc est, quod eundem
Dominum Everardum, confratrem nostrum, per dictae
 Praepositurae nostrae Westfrisiae terminos & limites,
 facimus, & constituimus, & creamus, *Praepositum West-*
frisiae in Ecclesia nostra Trajectensi praedicta usque ad
 nostram revocationem, & non ultra, dantes & conce-
 dentes ipsi domino Everardo praedicto plenam, genera-
 lem, & liberam potestatem, & mandatum speciale inter
 de.

clericos & laicos, universitates, & communitates, & collegia, de beneficialibus, criminalibus, civilibus, & mixtis pecuniarum, nec non matrimonialibus & aliis quibuscunque causis, ad nos & Praeposituram nostram praedictam spectantibus, cognoscendi, diffiniendi, & exequendi; Ecclesias, personas, & loca ibidem visitandi, praedicandi, Synodos exercendi; super quibuscunque criminibus, culpis & delictis ac negligentis quarumcunque personarum, communitatum, aut universitatum ibidem ex officio, vel ad partium instantiam inquirendi, corrigendi & diffiniendi, multas & poenas infligendi in personas, universitates, communitates, Ecclesias, Parochias, & loca; excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, & poenas alias canonicas fulminandi & infligendi, & per ipsum infictas & fulminatas absolvendi, suspendendi, relaxandi, & tollendi: nec non matrimonia clandestine contrahentes & interequentes eisdem corrigendi, & ab excommunicationis sententia, quam propterea incurrerunt, absolvendi. Nec non clericos & Ecclesiasticas personas, quorum protervitas & rebellio hoc exegerit, super quo suam conscientiam oneramus, capiendi, captivandi, & incarcerandi, & a carcere relaxandi: testamenta quoque & ultimas voluntates Presbyterorum, clericorum, & aliorum subditorum in dicta nostra Praepositura Westfrisiae confirmandi & approbandi; & insuper quoscunque clericos seu Presbyteros ad quaecunque beneficia seu officia Ecclesiastica cum cura, vel sine cura, etiam si Canonicatus & praebendae forent, praesentatos examinandi; illosque, si idonei reperti fuerint, praemissis debitis proclamationibus, instituendi & investiendi, inhabiles refutandi, cum absentibus a suis beneficiis dispensandi, officiationes concedendi; & generaliter omnia alia & singula faciendi & exercendi, quae in praemissis & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet oportuna, & quae ad dictam nostram Praeposituram Westfrisiae & ad ejus Praepositum pro tempore de jure vel consuetudine pertinere dinoscuntur. Provisio tamen, quod super diffinitivis sententiis in matrimonialibus causis ferendis consilium nostrum inquiratur: volumus etiam, & eidem Domino Reverendo & Praeposito nostro West-

fratris tenore praesentium indulgentius, quod ipse unam vel plures Decanum, vel Decanos in Praepositura nostra Westfrisiae antedicta, nostro ad hoc accedente consensu pariter & voluntate, constituere & deputare valeat ad tempus seu tempora, de quo seu quibus sibi visum fuerit expedire; qui eandem in omnibus & per omnia habeat seu habeant potestatem, prout superius est expressum. Quare vobis omnibus & singulis supradictis in virtute sanctae obedientiae & sub poenis suspensionis & excommunicationis districte praecipiendo mandamus, quatenus dicto Domino Everardo Praeposito nostro, nec non Decano seu Decanis ab eo deputando seu deputandis, obediaris in omnibus ac singulis, & intendatis reverenter, alioquin sententias, quas ipse seu Decani deputandi praedicti rite tulerit seu tulerint in rebelles, faciemus auctore Domino observari. Praesentibus vero una cum constitutionibus & deputationibus Decani seu Decanorum, eandem vigore quoquo modo factis, quando Reverendum praesatum dominum Everardum per nos revocari, sicut praemittitur, contigerit minime valituris: salvo tamen, quod, si per dictum Dominum Everardum Praepositum ab eisdem Decano seu Decanis aliisque dictae nostrae Praepositurae subditis vigore hujusmodi nostrae commissionis aliqua emolumenta recipi contingat, nobis totiens, quotiens ad id per nos requisitus fuerit, computum & rationem faciet rationabiles fideles & legales. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium sigillum Capituli nostri praesentibus duximus appendendum. Datum Trajecti in domo nostra Capitulari, ubi ad praemissa fuimus capitulariter congregati, anno a Nativitate Domini MCCCLXIX. die vero quarta mensis Decembris,

VIII.

Anno 1470. David de Burgundia, Dei & Apostolicae sedis gratia Episcopus Trajectensis, universis & singulis presbyteris, clericis, & notariis publicis, ceterisque tam ecclesiasticis, quam secularibus personis, nobis subditis, & eorum cuilibet in solidum, ac illi vel illis, ad quem vel ad quos praesentes nostrae litterae pervenerint, salutem in Domino,
&

& praesentibus fidem indubiam adhibere. Pridem ad per-
 fecutionem Venerabilis nobis in Christo dilecti Magistri
 Anthonii Hanneron, Praepositi Brugensis sancti Donati-
 ani, & Cancellarii perpetui Flandriae, atque consilarii nostri,
 certas eidem Magistro Anthonio super Praeposituram seu
 jurisdictionem Westfrisiae nostrae dioeceseos concessimus
 literas, per quas eidem Magistro Anthonio Praeposituram
 Westfrisiae antedictam, seu illius jurisdictionem, quam
 & ejus provisionem ac plenariam dispositionem, ex infor-
 matione ejusdem seu sui procuratoris & aliorum, existima-
 veramus ad nos fuisse & esse canonice & plene devolu-
 tam, quantum in nobis fuit, ne jus nostrum, si quod no-
 bis competiisset, seu competere potuisset, negligere vide-
 remur, contulimus, sibi que de eadem providimus, &
 quantum potuimus, constituimus eundem, mandantes
 eundem in possessionem Praepositurae seu jurisdictionis
 induci, sibi que de fructibus ejusdem responderi; prout
 in literis nostris desuper emissis plenius dinoscitur con-
 tinori: cumque de post Venerabiles nobis dilecti Decanus
 & Capitulum Ecclesiae nostrae Trajectensis nobis literas,
 super dispositione illius Praepositurae per ipsos fa-
 cta concessas, exhibuerint, continentes quod de dicta
 Praepositura in tempore debito & infra illud disposuerint
 sufficienter, fateamur & recognoscimus, quod, si de hoc
 fuisset certiores, nos de Praepositura hujusmodi mini-
 me intromissemus, neque collationem seu dispositionem
 illius ad nos devolutam praestendissemus, quodque, cum
 ita sit, nihil juris per collationem, quam de eadem feci-
 mus, tribuerimus, propterea quod mentis nostrae nun-
 quam fuerit, neque sit impraesentiarum, Ecclesiae nostrae
 praedictae in jure suo quovis modo praesudicare, sed tan-
 tummodo jus nostrum, si quod habuisset, conservare.
 Quare vobis omnibus, & cuilibet vestrum, insinuamus, in-
 tinamus, & declaramus, vos aut aliquem vestrum mini-
 me arari seu obligari ad observantiam praedictarum no-
 strarum literarum, Magistro Anthonio praedicto super
 hujusmodi Praepositura concessarum. Immo, illis non ob-
 stantibus, significamus, & quantum debemus, indulge-
 mus, ut dictis Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae
 nostrae Trajectensis praedictae & Praeposito atque Deca-

452 V E R S A M E L I N G

no Westfrisiae, per eos deputatis seu deputandis, tamdiu adhaereatis, & suis partatis ac obediatis mandatis, donec & quousque iidem Decanus & Capitulum ac Praepositus & Decanus super hujusmodi Praepositura seu jurisdictione Westfrisiae coram iudice competente in iudicium vocati & citati fuerint, & sint legitime ac canonice evicti, iudicati, & condemnati. Datum in castro nostro Duerstede sub nostro sigillo praesentibus appenso, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo, die vero vicesima secunda mensis Octobris.

IX.

Anno 1475. Decanus & Capitulum Ecclesiae Traiectensis, ac Everardus Zoudenbalch, Canonicus praebendatus, Praepositus Westfrisiae in eadem, universis & singulis, tam Clero quam populo, per terminos Praepositurae nostrae Westfrisiae constitutis, salutem in eo, qui est omnium vera salus. Universitati vestrae cupimus innotesci, quod nos, de legalitate & industria dilecti nobis Domini Frederici Johannis, Presbyteri Traiectensis dioeceseos, quibus apud nos plurimorum iuvatur testimonio, confidentes, eundem Dominum Fredericum Johannis ad sex annos proxime sequentes, a die dati praesentium incipientes, & non ultra, per dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae terminos & limites constituimus, fecimus, & ordinavimus nostrum Decanum atque Officiale, prout per praesentes constituimus, facimus, atque ordinamus, dantes & concedentes ipsi Domino Frederico Johannis, durantibus sex annis praedictis, plenam & liberam potestatem, ac mandatum speciale inter clericos & laicos, universitates & collegia, de criminalibus, civilibus & mixtis pecuniarum, nec non matrimonialibus & aliis quibuscunque causis, ad nos & nostram jurisdictionem spectantes, cognoscendi, definiendi, & exequendi; Ecclesias, Parochias, personas ac loca ibidem visitandi, praedicandi, synodos exercendi: super quibuscunque criminibus, culpis & delictis ac negligentis quarumcunque personarum seu universitatum ibidem ex officio vel ad partium instantiam inquirendi, corrigendi & definiendi; in personas, universitates, Ecclesias, Parochias, & loca excom-
muni-

municationis, suspensionis & interdicti sententias ac alias poenas canonicas fulminandi & infligendi, & per ipsum afflictis & fulminatis absolvendi, suspendendi, relaxandi, & tollendi: nec non matrimonia clandestina contrahentes, & eisdem interessentes corrigendi, & ab huiusmodi excommunicationis sententia, quam propter hoc inciderrint, absolvendi: nec non clericos & Ecclesiasticas personas, ceterosque nobis subditos, quorum protervitas & rebellio hoc exegerit, super quibus suam conscientiam oneramus, capiendi, captivandi, & incarcerandi, & a carcere relaxandi; testamentaque & ultimas voluntates presbyterorum, clericorum, & aliorum subditorum in dicta nostra jurisdictione Westfrisiae confirmandi & approbandi: & insuper quoscunque clericos presbyteros ad quaecunque beneficia seu officia Ecclesiastica, cum cura vel cura, etiamsi canonicatus & praebendae forent, praesentatos examinandi; illosque, si idonei reperti fuerint, praemissis debitis proclamationibus, instituendi & investiendi, inhabiles refutandi, cum absentibus a suis beneficiis dispensandi, officiationes concedendi, & generaliter omnia alia & singula faciendi & exercendi, quae in praemissis & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet oportuna, & quae ad regimen seu gubernationem dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae, & ad ejus Decanum seu Officialem de jure vel consuetudine pertinere dinoscuntur. Reservantes nobis nihilominus cognitionem causarum, tam super beneficiis quam officiis cum ipsorum institutionibus & singulis eorum incidentibus, dependentibus & connexis, ad collationem seu praesentationem Comitis Hollandiae seu ipsius locum tenentis pro tempore spectantibus, Reservamus insuper omnia & singula emolumenta & proventus, de jure vel consuetudine in dicta nostra jurisdictione Westfrisiae de quaestibus & quaestoribus fabricae Ecclesiae nostrae Trajectensis provenientes & provenientia. Reservamus simili modo omnes & singulas precarias, per terminos nostrae jurisdictionis nobis concedendas, ac omne id, quod nobis a quibuscunque personis Ecclesiasticis sive secularibus, occasione jocundi adventus seu alias qualitercunque, sub limitibus nostrae jurisdictionis huiusmodi donari poterit; nec non donationes & concessionem privilegiorum

quorumcunque, ac confirmationes eorundem, quae omnia pari modo reservamus. Insuper nobis adhuc reservamus medietatem proventuum & emolumentorum, ex consecrationibus seu reconciliationibus Ecclesiarum, altarium, seu coemeteriorum nunc existentium, provenientium, de in futurum quoque constituendis Ecclesiis, altaribus, coemeteriis, aut eorum reconciliationibus fiendis, & consecrationibus nobis tertiam partem proventuum & emolumentorum, exinde provenientium, tantummodo reservandam. Postremo reservamus nobis medietatem omnium & singulorum emolumentorum & proventuum de homicidiis & membrorum mutilationibus, per terminos & limites dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae qualiterconque fiendis & factis, quomodolibet provenientium: de quibus ac de proventibus ex consecrationibus seu reconciliationibus altarium sive coemeteriorum, sicut praemittitur, provenientibus, praefatus Dominus Fredericus se non immittet aliquo modo, nisi de nostro speciali consensu: quo obtento, nobis aut Camerario nostro, ad hoc deputato, de praemissis computum faciet & rationem legales. Provisio tamen, quod super definitivis sententiis, in matrimonialibus causis ferendis, consilium nostrum inquiratur. Quare vobis omnibus & singulis supradictis, in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis suspensionis & excommunicationis, districte praecipiendo mandamus, quatenus eidem Domino Frederico, Decano nostro supradicto, obediant in omnibus ac singulis, & intendatis reverenter: alioquin sententias, quas ipse rite tulerit in rebelles, facietis, auctore Domino, inviolabiliter observari; praesentibus vero ad statim, postquam dicti sex anni expiraverint, seu completi fuerint, minime valituris. In quorum omnium & singulorum testimonia praemissorum, praesentes litterae sigillorum Capituli ac Praepositurae nostrae Westfrisiae aedictae fecimus appensione communiti. Datum Injuncti in domo nostra Capitulari minori, ubi ad praemissa fuimus capitulariter congregati, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, die Jovis vicesima tertia mensis Martii. Sic signatum:

Cornelius de Brouwershave Notarius
Capituli ffr.

X.

Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, & *Ever-* Anno
ardus Zondenbalch, *Canonicus Praebendatus*, *Praepositus* 1475
Westfrisiae in eadem, universis & singulis, tam Clero quam
 populo, per terminos Praepositurae nostrae Westfrisiae con-
 stitutus, salutem in eo, qui est omnium vera salus. Uni-
 versitati vestrae cupimus innotesci, quod nos, de legalitate
 & industria dilecti nobis Domini Gerardi Johannis, Pres-
 byteri Trajectensis dioeceseos, quibus apud nos plurimo-
 rum juvatur testimonio, confidentes, eundem Dominum
 Gerardum per praesentem annum proxime sequentem, a
 die dati praesentium incipientem, & non ultra, per dictae
 nostrae jurisdictionis Westfrisiae terminos & limites con-
 stituimus, fecimus & ordinavimus nostrum Decanum at-
 que Officiale, prout per praesentes constituimus, facimus, at-
 que ordinamus, dantes & concedentes ipsi Domino Ger-
 ardo plenam & liberam potestatem, ac mandatum speciale
 inter clericos & laicos, universitates & collegia, de criminali-
 bus, civilibus & mixtis pecuniarum, nec non matrimonialibus
 & aliis quibuscunque causis, ad nos & ad nostram jurif-
 dictionem spectantes, cognoscendi, definiendi, & exe-
 quendi; Ecclesias, Parochias & personas, ac loca ibidem
 visitandi, praedicandi, synodos exercendi; super quibus-
 cunque criminibus, culpis, & delictis ac negligentis qua-
 runcunque personarum seu universitatum ibidem, ex offi-
 cio vel ad partium instantiam, inquirendi, corrigendi &
 definiendi; in personas, universitates, Ecclesias, Paro-
 chias, & loca excommunicationis, suspensionis & inter-
 dicti sententias ac alias poenas canonicas fulminandi &
 infligendi, & per ipsum inflictis & fulminatis absolvendi,
 suspendendi, relaxandi, & tollendi: nec non matrimo-
 nia clandestina contrahentes, & eisdem interessentes corri-
 gendi, & ab hujusmodi excommunicationis sententia,
 quam propter hoc inciderint, absolvendi: nec non cleri-
 cos & Ecclesiasticas personas, ceterosque nobis subditos,
 quorum protervitas & rebellio hoc exegerit, super qui-
 bus suam conscientiam oneramus, capiendi, captivandi,
 & incarcerandi, & a carcere relaxandi: testamentaque &
 uli-

ultimas voluntates presbyterorum, clericorum, & aliorum subditorum in dicta nostra jurisdictione Westfrisiae confirmandi, & approbandi: & insuper quoscunque clericos presbyteros ad quaecunque beneficia seu officia Ecclesiastica, cum cura vel sine cura, etiam si canonicatus & praebendae forent, praesentatos examinandi; illosque, si idonei reperti fuerint, praemissis debitis proclamationibus, instituendi & investiendi, inhabiles refusandi, cum absentibus a suis beneficiis dispensandi, officiationes concedendi, & generaliter omnia alia & singula faciendi & exercendi, quae in praemissis & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet oportuna, & quae ad regimen seu gubernationem dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae, & ad eus Decanum seu Officialem de jure vel consuetudine pertinere dinoscuntur: omnibus tamen & singulis casibus & casibus, nobis ob certas causas, in altis nostris literis laius specificatas, reservatis, duntaxat exceptis. *Provisio* tamen, quod super definitivis sententiis, in matrimonialibus causis ferendis, consilium nostrum inquiratur. *Quare* vobis omnibus & singulis supradictis, in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis suspensionis & excommunicationis, districte praecipiendo mandamus, quatenus eidem Domino Gerardo, Decano supra dicto, obediat in omnibus & singulis, ac intendatis reverenter. Alioquin sententias, quas ipse rite tulerit in rebelles, faciemus, auctore Domino, inviolabiliter observari: praesentibus vero post annum minime valituris. In quorum omnium & singulorum testimonium praemissorum, praesentes litteras sigillorum Capituli ac Praepositurae nostrae Westfrisiae antedictae fecimus appensione communiri. Datum Trajecti in domo nostra Capitulari minori, ubi ad praemissum fuimus capitulariter congregati, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, die jovis vicesima tertia mensis Martii.

XI.

Anno 1483. David de Burgundia, Dei & Apostolicae sedis gratia Episcopus Trajectensis, dilectis nobis tam Clero quam populo, per jurisdictionem Westfrisiae nostrae dioeceseos constituit,

stitutis, & cuilibet illorum salutem in Domino, & praesentibus fidem indubiam adhibere. Nuperrime nobis ex quorundam suggestione exposito, quod dilecti nobis Decanus & Capitulum Ecclesiae nostrae Trajectensia, seu Praepositus Westfrisiae in eadem, se in ordinando in eadem jurisdictione Decanum ruralem, ad exercendum illic jurisdictionem Ecclesiasticam, negligentes reddidissent, atque ex negligentia hujusmodi jus ordinandi Decanum ibidem ad nos devolutum exitisset: nos tunc, volentes circa praemissa dictae jurisdictioni & illius subditis, quantum in nobis esset, salubriter consulere & providere, dilectum nobis Dominum *Gysbertum Waldorp, Presbyterum pastorem parochialis Ecclesiae de Koedyck* dictae jurisdictionis, usque ad nostram revocationem, in Decanum ad regendum & gubernandum dictam jurisdictionem sub certis modis & formis, ac quod de omnibus & singulis, per eum receptis & levatis, nobis ad usum dictae nostrae Ecclesiae Trajectensis computum redderet debitum atque legalem, constituimus, fecimus & ordinavimus, prout haec & alia in prioribus nostris literis plenius continentur & recitantur. Cum autem exinde hanc suggestionem nobis sinistrae & contra veritatem factam existere accepimus, atque etiam comperimus in veritate, quod dicti Domini Decanus & Capitulum Ecclesiae nostrae Trajectensis, atque Praepositus Westfrisiae in eadem, tempore dati dictarum priorum nostrarum literarum & dudum ante, de Decano ibidem solito more disposuissent, quodque dispositio seu ordinatio Decani hujusmodi ad nos minime spectaverit, seu pertinuerit. Cupientes itaque Ecclesiae nostrae Trajectensi praedictae in suis juribus minime praepredicare; sed, quantum in nobis est, illa conservare, vobis omnibus & singulis supradictis, & cuilibet vestrum insinuamus, intimamus & notificamus, quod praefatum Dominum Gysbertum atque literas nostras praemissas, sibi super exercitio dictae jurisdictionis Westfrisiae concessas, revocavimus, atque per praesentes revocamus & tollimus, declarantes vos aut aliquem vestrum minime artari, seu obligari, ad observationem praedictarum priorum nostrarum literarum, eidem Domino Gisberto, sicut praemittitur, in hoc negotio Decanatus concessarum. Ipsi quoque Domino Gisberto mandamus,

damus, ut, si quae ex dicto Decanatu emolumenta, proventus, & obventiones levaverit; aut perceperit, ea integre & absque diminutione nobis, aut nostro in spiritualibus Vicario, restituat & persolvat realiter & cum effectu. Datum in castro nostro de Duersteden sub nostro sigillo praesentibus appenso, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo tertio, die vicesima mensis februarii.

Donker.

XII.

Anno.
1483.

Everardus Zondewalch, Praepositus Westfrisiae in Ecclesia Trajectensi, universis & singulis Christi fidelibus, praesens nostras literas inspecturis, salutem in Domino sempiternam. Pastorale officium nobis commissum digne tunc exequi arbitramur, cum Ecclesiis & earum personis de suis necessitatibus & commoditatibus oportunitis congrue provideamus. Vacante siquidem ad praesens Ecclesia parochialis de Herenkerpel nostrae Praepositurae per mortem Domini Rutwardi, filii Rentonis, ultimi rectoris ejusdem, dum vixit, sua nobis venerabiles viri, Decanus & Capitulum Ecclesiae collegiatae Beatae Catharinae Egmondensis dioceseos Trajectensis, humili petitione monstrarunt, quod cum ipsa Ecclesia collegiata, seu verius Capitulum ejusdem, in fructibus, redditibus, & proventibus adeo large nondum accrevit, ut ad congruam distributionem quotidianam horis in dicta Ecclesia celebrandis personaliter interessantibus, tam videlicet Canonicis & Vicariis, quam etiam personis aliis ipsius Ecclesiae, debitam, aliaque diversae ejusdem Ecclesiae incumbentia onera sufficienter: quin etiam pro hiis & aliis supportandis oneribus suffragio egeat ampliori, nos praefatam Ecclesiam parochialem de Herenkerpel per nobilem & generosum virum nobis in Christo dilectum Joannem, Dominum de Egmonda & de Baer, &c., verum & unicum ejusdem parochialis Ecclesiae colatorem seu patronum, prout in quibusdam ipsius nobis desuper ostensis atque praesentatis literis suo sigillo sigillatim

letius vidimus contineri, eisdem Decano & Capitulo col-
 laram, seu verius pro toto jure patronatus ejusdem, ipsi
 Joanni Domino de Egmonda quomodolibet competentis,
 dispositioni eorundem Decani & Capituli assignatam cum
 omnibus juribus & pertinentiis suis licentia & consensu
 nobilis & generosi Joannis Domini de Egmonda praefati,
 auctoritate nostra ordinaria dicto Capitulo & mensae ejus
 Capitulari unire, annectere, & incorporare, fructus quo-
 que & redditus, ac proventus, exinde quomodolibet pro-
 venturos, dictorum Decani & Capituli usui & dispositioni
 perpetuis temporibus applicari, ipsis & eorum indemnita-
 ti in praemissis paternae providere dignaremur. Nos igitur,
 piis & rationabilibus ipsorum Decani & Capituli supplicatio-
 nibus hujusmodi favorabiliter inclinati, volentesque eorun-
 dem indemnitatibus in praemissis paternae providere, col-
 lationem, concessionem, & translationem dictae Ecclesiae
 de Herenkerspel, ac juris patronatus illius, per praenomi-
 natum Dominum Joannem, Dominum de Egmonda &
 de Baer, dictae Ecclesiae collegiatae seu ipsius collegio, ut
 supra scribitur, novissime factam, communicato nobis
 per praefens desuper jurisperitorum consilio, auctoritate
 nostra ordinaria tenore praesentium ratificamus, appro-
 bamus, & in Dei nomine confirmamus, eandemque Ec-
 clesiam parochialem in Herenkerspel, ut praemittitur, aut
 alitercunque vacantem, cum omnibus juribus & perti-
 nentiis suis praefatae Ecclesiae collegiatae Beatae Catharinae
 de Egmonda, seu illius mensae capitulari, auctoritate &
 tenore praedictis in Dei nomine annectimus, unimus, &
 incorporamus, dictosque exinde provenientes, seu, ut
 praemittitur, proventuros fructus, redditus, & proventus
 praefatorum Decani & Capituli usui & dispositioni libere
 & perpetuis temporibus applicamus, ipsisque Decano &
 Capitulo ex nunc & in aeterna perpetuis & futuris tempo-
 ribus Vicarium in dicta Ecclesia parochiali seu Capellanum
 idoneum, de quo ipsis videbitur, qui illam in divinis lau-
 dabiliter regat, & gubernet, atque jura nostra parochia-
 lia, quae nobis nihilominus maneat semper salva, exin-
 de solvat, instituendi, revocandi, & destituendi, ac lo-
 co destituti alium denuo instituendi, & ordinandi, quo-
 tiens ipsis placuerit, & visum fuerit expedire, ita & tali-
 ter,

ter, quod ipsa parochialis Ecclesia suis debitis & requisitis non defraudetur obsequiis, & in ea animarum cura nullatenus negligatur: super quod eorundem Decani & Capituli conscientias perpetuis temporibus oneramus, auctoritate & tenore similibus plenam & omnimodam concedimus facultatem pariter & auctoritatem hiis praesentibus. In quorum omnium & singulorum testimonium sigillum nostrum ad causas praesentibus duximus appendendam. Datum anno Mcccc.lxxxiii. die vero x. mensis Julii

Martinus filius Johannis Notarius ff.

XIII.

Anno. 1489. A. In nomine Domine amen. Anno a nativitate ejusdem millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo, indictione prima, mensis Januarii die vicesima sexta, hora vesperarum vel quasi, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri, Domini Alexandri, divina providentia Papae sexti, anno ejus sexto, in mei Notarii publici testiumque infracriptorum, ad hoc vocatorum & rogatorum, praesentia personaliter constitutus honorabilis & discretus vir Dominus Sybrandus, filius Gerardi, Presbyter & altaris in Ecclesia parochiali de Outkarspell, partium in Langedyck, Trajectensis dioeceseos, sancti Spiritus gratia inspirante, animo & intentione, ut asseruit, fundandi, dotandi, & erigendi unam perpetuam vicariam sive capellaniam, intendens specialiter, ut asseruit, saluti & remedio animarum, sui ipsius, parentum, & benefactorum suorum, sana deliberatione praehabita, de bonis sibi a Deo collatis ad Dei omnipotentis, ejusdem matris Mariae virginis intemeratae, Beati Pontiani martyris, & omnium Sanctorum laudem pariter & honorem, quandam vicariam perpetuam in Ecclesia parochiali de Broeck supra Langedyck in altari Sancti Pontiani martyris inferiori fundavit, dotavit, & erexit modo & forma infra scriptis. Videlicet, quod presbyter, ad dictam vicariam praestandus, & in ea instituendus, post mortem primi praestandi & instituendi, a tempore suae institutionis erit perpetue

petue ad personalem residentiam, & ad tres missas in quolibet septimana celebrandas in dicto altari, obligatus pro animabus dicti fundatoris, parentum, & benefactorum suorum; nec non pro animabus illorum, qui dictum altare Sancti Pontiani erexerunt, ac ad idem altare seu vicariam manus porrexerunt, aut futuris temporibus porrigent, adjutrices. Salvo, quod primus praesentandus & instituendus ad vitam suam sit liber, exemptus & absolutus ab omni onere. Assignavitque, transtulit, contulit, & donavit omnibus melioribus modo, via, & jure, quibus melius potuit & debuit, donatione perpetua firma & irrevocabili, pro dote ejusdem perpetuae vicariae seu capellaniae, ad usum & sustentationem Capellani sive rectoris in eadem deservientis: inprimis quandam petiam terrae, quantitatem semi-quatuor mensurarum & modico plent, vulgariter *vierdalff garff ende twee sneesen*, continentem, in parochia de Noortscherwoud supra Langedyck consistentem, citra fossam molendinae, cujus confines sunt fabrica Ecclesiae parochialis de Outkarspell ex parte orientali, Nicolaus filius Pauli ex parte occidentali, & Henricus filius Gerardi ex parte aquilonari. Hanc petiam terrae Gerardus filius Johannis Ackerman, parochianus in Noortscherwoud; vir probus & honestus, sine omni fraude & dolo conduxit a dicto fundatore ad annum pro quinque florenis Rhenensibus monetae currentis. Insuper dictus fundator, una cum Petro filio Iyoni, & Thoma filio Gerardi, magistris fabricae in Broeck, modo & fortuna supradictis assignavit ad eandem vicariam quoddam pratum, situm & contentum in districtu de Broeck, dictum vulgariter de Lagheweyd; cujus confines sunt Bruno filius Theoderici ex parte australi, Meynardus filius Siboldi, & Alardus filius Gerardi ex parte boreali. Istud pratum Petrus filius Theoderici, parochianus in Broeck, vir probus & honestus, sine fraude & dolo conduxit ad decernium, annuatim pro tribus florenis Rhenensibus cum dimidio & cum duobus stuferis currentis, resignaveruntque praedictus dominus Sybrandus fundator, & magistri fabricae Ecclesiae parochialis de Broeck, & transtulerunt ad vicariam antedictam proprietatem, dominium, ac omne jus, ipsis & eorum alteri in ante-

dictis terris sive bonis quomodolibet competentia, ex causa & ob causam antedictam, & ad usus praedictos, cum omnibus juribus & pertinentiis pro se suisque heredibus & sequacibus universis, & eisdem pure & simpliciter renunciaverunt. Volueruntque dictus fundator & magistri fabricae praenominati hujusmodi terras ac redditus sive fructus earum, postquam dicta vicaria in beneficium Ecclesiasticum per ordinarium loci fuerit erecta, ad dictam vicariam & ipsius rectorem perpetuis temporibus jure domini & proprietatis manere, spectare, & pertinere. Adjungitque dictus fundator, & voluit, quod jus patronatus, ac praesentandi & conferendi praedictam vicariam, post mortem primi praesentandi & instituendi, potestas sit, & maneat cum aliis juribus requisitis, in arbitrio & sub discretionem magistrorum fabricae Ecclesiae parochialis de Broeck; & Decani contubernii Sancti Pontiani prout existentium. Salvo, quod neminem praesentabunt, nisi cum consensu & consilio pastoris ipsorum prout existentis. Quare praefatus fundator, nec non ejusdem perpetuae vicariae rector, & dicti magistri fabricae reverendo ac egregio viro *Magistro Antonio Post, Officiali reverendissimi Domini Trajectensis, nec non Praeposito Westfrisiae, ac Dominis Capitularibus, sive ipsius aut ipsorum yces in hac parte gerentibus, pro prima institutione ejusdem vicariae obtinenda praesentarunt & praesentant honorabilem virum Dominum Simonem filium Petri presbyterum, supplicantes eisdem humiliter, ut ipsi hujusmodi fundationem, erectionem, dotationem, translationem, resignationem onerum impositorum, juris patronatus reservationem, praesentationem, ac omnia & singula praemissa sua auctoritate ordinaria ratificare & confirmare dignentur; ipsam vicariam servatam hiis modo, forma & conditionibus in beneficium Ecclesiasticum perpetuum erigere & creare, ac terras cum fructibus earum & redditibus ad usus praefatos mortificare, & mortificata decernere fore Ecclesiastica: nec non immunitate, privilegio, & libertate Ecclesiastica gaudere & frui posse, quibus alia bona Ecclesiastica gaudent & utantur: & dictum Dominum Simonem praesentatum in & ad eandem instituere canonice, jure parochialis Ecclesiae loci hujusmodi semper salvo. Quae omnia & singula praesentant*

scripta Dominus Sybrandus fundator, & magistri fabricae valere voluerunt, ac perpetuae firmitati inviolabiliter subjacere, omnibus melioribus modo, jure, & forma, quibus melius & efficacius potuerunt & debuerunt de jure vel consuetudine, in omnibus dolo & fraude seclusis. Super quibus omnibus & singulis saepe dicti Dominus Sybrandus fundator, & magistri fabricae petierunt sibi fieri a me Notario publico subscripto unum vel plura publicum seu publica instrumentum seu instrumenta. Acta sunt haec in domo mei Notarii subscripti, sub anno, indictione, die, mense, hora, pontificatu supradictis, praesentibus ibidem honestis & discretis viris, Hermanno filio Johannis van der Molen oppidano Harlemensi, Gerardo filio Gerardi de Vlaerdingen, & Henrico filio Gerardi, parochianis in Outkarspell, laicis dictae Trajectensis dioeceseos, testibus fide dignis ad praemissa testificandum vocatis specialiter & rogatis. Et ego Theodericus filius Theoderici presbyter & Curatus parochialis de Suydscherwouda, partium in Langedyck Trajectensis dioeceseos, publicus sacra imperiali auctoritate Notarius, quia praemissis fundationi, dotationi, resignationi, onerum impositioni, juris patronatus reservationi, praesentationi, omnibusque aliis & singulis suprascriptis, dum sic, ut praemittitur, agerentur & fierent, una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, ideo hoc praesens publicum instrumentum manu propria fideliter conscriptum exinde confeci, & in hanc publicam formam redegi, signoque & nomine meis solitis & consuetis signavi rogatus & requisitus in fidem & testimonium omnium & singulorum praemissorum.

Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, ac *Antonius Pott, Canonicus praebendatus dictae Ecclesiae & Praepositus Westfrisiae in eadem* 1594.
B. universis & singulis Christi fidelibus, tam praesentibus quam futuris, salutem in eo, qui est omnium vera salus. Cultum divinum semper augeri cupientes, ad humilem supplicationem dilecti nobis in Christo Domini Sybrandi filii Gerardi presbyteri, fundatoris Capellaniae seu vicariae, de qua in instrumento publico, cui haec nostrae litterae transfiguntur, fit mentio,

foundationem dotationemque illius vicariae, prout in dicto instrumento describuntur, tenore praesentium nificamus, approbamus, & in Dei nomine confirmamus, ipsamque vicariam in titulum Ecclesiastici beneficii assignamus, ac bona ad eandem in dicto instrumento assignata, & in posterum assignanda, de cetero fore & esse Ecclesiastica decernimus, ac sub Ecclesiastica libertate tenenda. Et nihilominus honestum virum Dominum Simonem Petri, presbyterum Trajectinae dioeceseos, nobis ad eandem vicariam praesentatum, hac primaria vice institutum in eadem, illamque sibi cum omnibus juribus & pertinentiis confirmamus, ac de illa providemus, investientes eundem traditione praesentium de eadem. Quocirca universis & singulis Dominis presbyteris, clericis, notariis, & tabellionibus publicis, ac eorum cuilibet, tenore praesentium mandamus, quatenus eundem Dominum Simonem in corporalem, realem & actualem possessionem dictae vicariae recipiant, & admittant, ac inducant auctoritate nostra, in eadem adhibitis ad hoc solemnitatibus debitis & consuetis harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Trajecti sub venerabilis & egregii viri, Domini Ludolphi de Veno, Decani Ecclesiae Trajectensis, ac dictae nostrae Praepositurae Westfrisiae sigillis praesentibus appensis. Anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo, mensis Julii die sexta.

Mich. Kryen de Breda Notarius ff.

XIV.

Anno 1499. ...
 Universis & singulis, praesentes literas visuris & auctoribus, ego Otto Rodolphi Presbyter, Pastor Ecclesiae in Verhusen, jurisdictionis Westfrisiae Trajectensis dioeceseos, cupio fore notum, quia venerabiles Domini Decanus & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, nec non Gerlacus van der Donck, Canonicus praebendatus & Praepositus Westfrisiae in eadem, mihi regimen & gubernationem dictae jurisdictionis Westfrisiae per suas certi tenoris literas inferius insertas ad septem annos, proxime & immediate sequentes, in festo Remigii proxime sequente iachoandos, commiserunt.

Idcirco pro me meisque heredibus & executoribus tenore praesentium publice recognosco, me teneri & efficaciter fore obligatum ad observationem omnium & singulorum infra-scriptorum. Inprimis videlicet, quod durantibus hujusmodi septem annis regimen & gubernationem jurisdictionis per terminos & limites partium Westfrisiae durante commissione, mihi a Dominis Decano ac Capitulo & Gerjaco Praeposito praefatis desuper facta, tam quoad Clericos, quam quoad Laicos, juxta formam libri camerae dictae Ecclesiae Trajectensis, & commissionem meam praedictam, & antiquam dictarum partium laudabilem consuetudinem, exercebo, aut per Presbyterum idoneum, quem singulis annis ipsis Dominis Decano & Capitulo ac Praeposito pro obtinenda ab ipsis commissione durantibus annis supradictis nominabo, regi et gubernari faciam: & quod jura ipsius jurisdictionis Westfrisiae pro meo posse meis expensis & laboribus conservabo & recuperabo, ac conservari faciam & recuperari. Item quod occasione commissionis meae hujusmodi solvam libere singulis annis, durantibus septem annis hujusmodi, in civitate Trajectensi praelibatis Decano Capitulo & Praeposito, aut eorum Camerario ad id deputando, pensionem annuam centum & quatuor nobilium aureorum monetae Henrici regis Angliae, boni auri & justae ponderis, ante datam praesentem incudatorum, aut eorum justum valorem, pro una in festo Remigii proxime venturo, quo primus annus dictorum septem annorum incipiet, & pro alia medietatibus prima die mensis Aprilis, extunc proxime & immediate sequentis, aut infra quatuordecim dies post quemlibet dictorum terminorum inclusive absque diminutione aliqua, adversitate guerrarum aut aliquorum casuum fortuitarum, qualitercumque eventurorum, aut impedimento vel aliis casibus seu causis quibuscumque non obstantibus. Insuper in casibus, per Dominos Decanum, Capitulum, ac Praepositum praefatos in praedicta & inferius inserta commissione mea ipsis reservatis, ego, aut per me nominatus seu nominandus, nihil immutari, attemptari, seu fieri procurabimus, neque immutabimus, attemptabimus, seu innovabimus, nisi de ipsorum dominorum Decani, Capitali, & Praepositi licentia speciali

arque consensu; & in eo casu eisdem Dominis Decano, Capitulo, & Praeposito, seu eorum Camerario ad id deputando, computum, calculum, aut rationem reddam & faciam, seu reddi & fieri procurabo legales: quodque durantibus dictis septem annis, omni anno novam commissionem super exercitio dictae jurisdictionis meis sumptibus & expensis a dictis Dominis Decano, Capitulo, & Praeposito recipiam. Postremo, casu quo hujusmodi pensionem singulis annis, sicut praemittitur, dictis Dominis Decano, Capitulo, & Praeposito, seu eorum Camerario non solvero, aut aliqua ex praemissis punctis seu articulis non adimplevero, seu in aliquo eorundem negligens fuero, commissio hujusmodi erit nulla & extincta, neque me amplius de exercitio hujusmodi jurisdictionis intrmittere potero, si & in quantum hoc dictis Dominis placuerit, & alias non: salvis tamen eisdem Dominis pecuniis ipsis tunc qualitercumque occasione commissionis meae hujusmodi restantibus, quas ego per praesentes promitto eisdem solvere & realiter satisfacere, & ad requisitionem dictorum Dominorum ab exercitio & gubernatione jurisdictionis hujusmodi cessabo. Quae omnia, & singula praemissa, & eorum quodlibet ad Sancta Dei Evangelia, tactis corporaliter per me scripturis sacrosanctis, juro fideliter adimplere & observare. In quorum omnium & singulorum fidem, & testimonium praemissorum praesentes literas sigillo meo impendendo duxi figillandas & muniendas. Datum Trajecti sub anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo nono, mensis Martii die nona. Tenor vero commissionis mihi factae per supradictos Dominos Decanum, Capitulum, & Praepositum, unde supra fit mentio, sequitur, & est talis. Decanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, et Gerlacus van der Donck, Canonicus Praebendatus dictae Ecclesiae, & Praepositus Westfrisiae in eadem, universis & singulis, tam clero quam populo, per terminos Praepositurae nostrae Westfrisiae constitutis, salutem in eo, qui est omnium vera salus. Universitati vestrae cupimus fore notum, quod nos de legalitate & industria dilecti nobis magistri Ottonis Rudolphi Presbyteri, rectoris Parochialis Ecclesiae in Venhusen, Trajectensis dioeceseos, quibus

apud nos plurimorum commendatur testimonio, confidentes, eundem magistrum Ottonem Rudolphi ad septem annos proxime sequentes, a festo Sancti Remigii proxime sequente inchoandos, & non ultra, per dictae nostrae jurisdictionis Westfrisae terminos & limites fecimus, constituimus, & ordinavimus nostrum Decanum ac Officium, prout per praesentes facimus, constituimus, & ordinamus; dantes & concedentes ipsi magistro Ottoni, durantibus septem annis praedictis, plenam & liberam potestatem & facultatem, ac mandatum speciale inter clericos, laicos, universitates, & collegia de criminalibus, civilibus, & mixtis pecuniarum, nec non matrimonialibus & aliis quibuscunque causis, ad nos & nostram jurisdictionem praedictam spectantibus, cognoscendi, definiendi, & exsequendi, Ecclesias, Parochias, & personas ac loca ibidem visitandi, praedicandi, Synodos exercendi, super quibuscunque criminibus, culpis, delictis, ac negligentis quarumcunque personarum seu universitatum, ibidem ex officio vel ad partium instantiam inquirendi; corrigendi, & definiendi; in personas, communitates, & Ecclesias, Parochias, & loca excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias & alias poenas Canonicas fulminandi & infligendi, & per ipsum inflictas & fulminatas absolvendi, suspendendi, relaxandi, & tollendi: nec non matrimonia clandestina contrahentes & eisdem interessentes corrigendi, & ab hujusmodi excommunicationis sententia, in quam propterea inciderunt, absolvendi: nec non clericos, & Ecclesiasticas personas, ceterosque nobis subditos, quorum protervitas & rebellio hoc exegerit, super quibus suam conscientiam oneramus, capiendi, captivandi, & incarcerandi, ac a carcere relaxandi. Testamenta quoque & ultimas voluntates Presbyterorum, Clericorum, & aliorum subditorum in dicta nostra jurisdictione confirmandi & approbandi; & insuper quoscunque Presbyteros & Clericos ad quaecunque beneficia & officia Ecclesiastica, cum cura vel sine cura, etiam si Canonicatus & Praebendae forent, praesentatos examinandi, illosque, si idonei reperti fuerint, praemissis debitis proclamationibus, instituendi, & investiendi, inhabiles refutandi, cum absentibus a suis beneficiis dispensandi, officiationes con-

448 V E R S A M E L I N G

cedendi, & generaliter omnia alia & singula faciendi, & exercendi, quae in praemissis & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet oportuna, & quae ad regimen seu gubernationem dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae & ad ejus Decanum seu Officialem de jure vel consuetudine pertinere dinoscuntur: salvo, quod idem magister Omni anno, dictis septem annis. durantibus, novam & specialem commissionem a nobis super praemissis recipiat suis sumptibus & expensis, reservantes nobis nihilominus cognitionem causarum tam super beneficiis, quam officiis, cum ipsorum institutionibus, & singulis eorum incidentibus, dependentibus & connexis, ad collationem seu praesentationem Comitis Hollandiae, seu locum tenentis pro tempore, spectantibus. Reservamus insuper omnia & singula emolumenta & proventus de jure vel consuetudine in dicta nostra jurisdictione Westfrisiae, de quaestibus & quaestoribus fabricae Ecclesiae nostrae *Trajectensis* provenientes. Reservamus simili modo omnes & singulas precarias, per terras nostrae jurisdictionis nobis concedendas, ac omne id, quod nobis a quibuscunque personis Ecclesiasticis sive secularibus, occasione jocundi adventus seu alias, qualitercunque sub limitibus nostrae jurisdictionis hujusmodi inoriri poterit. Nec non donationes & concessionem privilegiorum quorumcunque, ac confirmationes eorundem; quae omnia pari modo nobis reservamus. Insuper nobis adhuc reservamus medietatem proventuum & emolumentorum, ex consecratione seu reconciliatione Ecclesiarum, altarium & coemiteriorum nunc exstantium provenientes; de in futurum quoque constituendis Ecclesiis, altaribus, coemiteriis, & eorum reconciliationibus fiendis & consecrationibus nobis tertiam partem proventuum & emolumentorum hinc inde provenientes tantummodo reservamus. Postremo reservamus nobis medietatem omnium & singulorum emolumentorum & proventuum de homicidiis & membrorum mutilationibus, per terminos & limites dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae qualitercunque fiendis & factis, quomodolibet provenientes: de quibus ac de proventibus ex consecrationibus seu reconciliationibus Ecclesiarum, altarium & coemiteriorum, sic ut praemissum est, pro-

ientibus praefatus magister Otto se non intromittere alio modo, nisi de nostro speciali consensu: quo obtento, nobis aut camerario nostro ad hoc deputato de praemissis computum & rationem faciet: provisio, quod super definitivis sententiis, in matrimonialibus causis ferendis, consilium nostrum inquiratur. Quare vobis omnibus & singulis supradictis in virtute sanctae obedientiae & sub poenis suspensionis & excommunicationis districte praeciendum mandamus, quatenus eidem magistro Ottoni Decano nostro supradicto obediat in omnibus & singulis supradictis reverenter; alioquin sententias, quas ipse rite tulerit in rebelles, faciemus auctore Domino inviolabiliter observari: praesentibus vero statim, postquam dicti septem anni exspiraverint, seu completi fuerint, minime valituris. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium praemissorum praesentes nostras literas exinde fieri, & per Notarium nostrum subscribi, sigillorumque Capituli ac Praepositurae nostrorum Westsiriaec fecimus appensione communi. Datum Trajecti in domo capitulari nostra minori, ubi ad praemissa fuimus capitulariter congregati, anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo nono, mensis Februarii die decima quinta.

Ita esse fateor ego Otto filius Rodolphi,
teste manu mea propria,

XV.

In nomine Domini amen. Anno a nativitate ejusdem Anno
millesimo quingentesimo nono, indictione duodecima, ^{1509.}
mensis Maji vicesima secunda die, hora septima ante me-
ridiem vel quasi, Pontificatus Sanctissimi in Christo Pa-
tris ac Domini nostri, domini Julii, divina providentia
Papae secundi, anno ejus sexto, in mei Notarii publici
testiumque infra scriptorum, ad hoc specialiter vocatorum
& rogatorum, praesentia personaliter constituta honesta
& discreta persona Yda, filia Theodrici Jacobi, protunc
conjux Johannis filii Alardi de Hoim Trajectensis dioe-
ceseos & Praepositurae Westsiriaec, de suis propriis bo-
nis ad perpetuam rei memoriam seu in perpetuum testat-
men-

mentum, sui ipsius, parentum & progenitorum ac benefactorum suorum salutem, & in remedium animarum, maturis deliberationibus praehabitis, ac sanis, ut astrictis, consiliis coelestia pro mundanis, & aeterna pro temporibus commutare desiderans, in augmentum divini cultus, ad laudem pariter & honorem omnipotentis Dei, omniumque Sanctorum Dei, & praesertim B. Annae, Matris Virginis Mariae gloriosissimae, & filii ejus Jesu Christi, & de consensu sui mariti, Johannis Alardi praedicti, tutoris jam existentis, & Heddonis filii Theodrici, sui veri heredis, ibidem praesentium & absentium, fundavit, erexit, dotavit & creavit, ac tenore praesentium fundat, erigit, dotat, ac creat quandam vicariam sive perpetuam capellaniam in parochiali Ecclesia de Hoirn, Praepositorum & dioeceseos praedictarum, ad altare per subscriptos collatores assignandum seu deputandum, deservendum, & officiantum: & in ac pro dote & fundatione dictae vicariae sive perpetuae capellaniae, & ad usus & sustentationem vicarii seu capellani, in ipsa perpetuo deserviri, omnibus melioribus modo & forma, quibus potuit & debuit, dedit, contulit, & assignavit, ac praesentibus dat, confert, & assignat donatione pura & irrevocabili terras infra scriptas cum omnibus fructibus, redditibus, & emolumentis: In primis quinque jugera terrarum, minus duobus bonis, graniferarum in districtu & banno de Oesterblocker, adjacentia terris Ecclesiae parochialis praedictae de Oesterblocker a parte orientali, & Francisci filii Frederici de Enckhuysen a parte occidentali circumvallata & circumsepta. Praeterea dicta fundatrix proprietatem, dominium, & omne jus, sibi de antedictis terris, redditibus & bonis quomodolibet competentia, ex causa & ob causam antedictam & ad usus praedictos cum omnibus juribus & pertinentiis suis, pro se, suis heredibus & sequacibus universis, tam conjunctim, quam divisim, resignavit & transfudit in vicariam sive perpetuam capellaniam antedictam, eisdem pure ac simpliciter renunciando, volens hujusmodi terras antedictas cum omnibus fructibus & emolumentis suis, postquam vicaria sive praedicta capellania per ordinarium loci in beneficium Ecclesiasticum fuerit erecta, ad saepedictam vicariam sive perpetuam

ellanium & ipsius rectorem perpetuis futuris temporibus ire domini & proprietatis spectare & pertinere; reservato bi, quousque vixerit, jure patronatus seu praesentandi sepe dictam vicariam seu perpetuam Capellaniam: salvo tamen, quod immediate & ante omnia, postquam in Ecclesiasticum beneficium fuerit vicaria sive perpetua capellania erecta, pro primaria institutione honorabilis vir Dominus & magister Jacobus filius Ellini presbyter fit instituendus, & quod eidem conferatur, & eidem Vicariae sive perpetuae capellaniae praedictae deserviat cum tot & tantis missis, prout aptus fuerit, & conscientia sua um ad hoc moverit: salvo etiam, quod posthac Praepositus Westfrisiae seu ejus Decanus, pro omni aliorum obtiens quotiens hujusmodi institutione, gaudebit tantum iureo Leone, denario taliter nominato. Quibus omnibus semper salvis & illaesis perpetuo permansuris, praenominata fundatrix devolvi voluit & devenire desideravit, post obitum ejus & Heddonia filii Theodrici praedicti, us patronatus seu praesentandi ad honorabiles & discretos viros & Dominos Sigerum filium Ymonis, confessorem conventus Sanctae Katherinae in Hoirn, & vicarium perpetuum in Ecclesia perpetua Hornensi, & Theodricum filium Wilhelmi presbyteros, pronunc confessorem conventus Sanctae Clarae in Hoirn, & Heddonem Filium Theodrici praedictum oppidanum Hornensem; & anno illorum trium defuncto, alii duo superstites cum vicario unum tertium in locum mortui eligent & defuncti, & sic de persona in personam. Ita tamen, quod semper maneat duo spirituales & unus secularis collatores de sanguine praefatae fundatricis, si inveniri poterint, & in Hoirn moram si traxerint. Qui, saepedicta capellania seu vicaria vacante, de cetero unum presbyterum vel presbyterandum duntaxat infra annum bonae vitae & laudabilis famae, non habentem aliud officium aut beneficium, seu alia bona spiritualia, in linea consanguinitatis dictae fundatricis attinentem, praesentabunt ad eandem. Qui si inveniri non poterit, ex tunc seu presbytero seu presbyterando infra annum, alieno, & de linea consanguinitatis dictae fundatricis non existenti, pure & simpliciter propter Deum vicariam seu perpetuam capellaniam conferent

ferent antedictam, qui eandem vicariam seu perpetuam
 pellianiam non resignabit, nisi ad manus collatorum
 tediotorum, non permutabit, seu aliud officium seu be-
 neficium non acceptabit. Quod si attemptatum per-
 seruientem fuerit, ipso facto vicaria praefata vacabit,
 alteri conferetur, omnibus dolo & fraude seclusis pos-
 tus in praemissis, nihilominus uniuersis & singulis praedi-
 ctis in suo robore permanentibus & permanensuris. Et
 in eventum praedicta fundatrix novum altare non con-
 struxerit aut aedificari fecerit, quod extunc vicarius vi-
 cariae praesentis providebit de altari cum suis requisitis &
 necessariis, de redditibus ipsius vicariae pertinentibus. Sep-
 plicans igitur saepedicta fundatrix humiliter & devote ex-
 gio viro & Domino *Adriano Ram Praeposito Westfrisiae*, tunc
 ejus Decano, ut ipse hujusmodi foundationem, erectio-
 nem, creationem, resignationem, oneris impositionem,
 juris patronatus reservationem, & omnia alia & singula
 praemissa sua auctoritate ordinaria ratificare dignetur &
 confirmare, ac confirmatam ipsam vicariam, praemissis om-
 nibus illaesis permanentibus, & conditionibus praemissis
 observatis, in perpetuum beneficium Ecclesiasticum erigere,
 ac creare, ac terras cum omnibus redditibus, fructibus, &
 emolumentis suis mortificare, & mortificata decernere Ec-
 clesiastica, nec non immunitate, privilegio, & libertate Ec-
 clesiastica gaudere & frui posse, quibus alia bona Ecce-
 siastica gaudent & utuntur, jure parochialis Ecclesiae
 antedictae in omnibus semper salvo. Super quibus om-
 nibus & singulis praenominata fundatrix sibi fieri petiit
 me, Notario infra-scripto, unum vel plura publicum seu pu-
 blica instrumentum seu instrumenta in meliori forma.
 Acta sunt haec in domo inhabitationis domini Petri filii
 Michaelis presbyteri in Hoirn, in die Sacksteech stantis,
 sub anno, indictione, die, hora, mense, pontificatus,
 quibus supra, praesentibus ibidem honorabilibus & di-
 scretis viris & Dominis, Petro filio Michaelis jam dicto,
 & Ellino filio Symonis, pronunc confessore fororum
 conventus Sanctae Mariae Magdalenae in Hoirn presby-
 teris, testibus fide dignis, ad praemissa testificanda voca-
 tis specialiter & rogatis.

Et ego Johannes, filius Johannis Symonis, Clericus Tra-
 jectus

ecclensis dioeceseos & Praepositurae Westfrisiae, publicus sacra imperiali auctoritate Notarius, quia praemissis omnibus & singulis, dum sic, ut praemittitur, fierent & iugerentur, una cum praenominatis testibus interfui, eaque omnia & singula sic fieri vidi & audivi, ideo hoc praesens publicum instrumentum manu mea propria conscripsi, & illud nomen Jacobus in decima nona regula positum approbo. In signum & testimonium omnium praemissorum nomine & signo meis subscriptis significo & attestor

Johannes, filius Johannis Symonis, Notarius s^t.
Transaxum.

Vicedecanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, & ^{Anno} ¹⁵⁰⁹ ^{E.}
Adrianus Ram, utriusque juris doctor, Canonicus praebendatus, Praepositus Westfrisiae in eadem, universis & singulis Christi fidelibus, praesentibus & futuris, Salutem in eo, qui est omnium vera salus. Cultum divinum semper augeri cupientes, ad humilem supplicationem dilectae nobis in Christo Ydae, filiae Theodrici Jacobi, conjugis legitimae Johannis Alardi de Hoirn, & de ejus consensu fundatricis vicariae sive capellaniae perpetuae in honore Sanctae Annae intitulatae, de qua in instrumento publico, cui praesentes nostrae literae transfiguntur, sit mentio, fundationem & dotationem hujusmodi vicariae, prout in eodem instrumento describuntur, tenore praesentium ratificamus, approbamus, & in Dei nomine confirmamus; salvo, quod dicta Yda fundatrix, non obstante, quod in ipsa fundacione id non caveatur, usum fructum terrarum in ipsa fundacione assignatarum, quoad ipsa vitam duxerit in humanis, & similiter dictus ejus maritus, quamdiu vixerit, sibi debeant absque omni, si voluerint, onere retinere, ac jure eodem & matricis Ecclesiae similiter semper salvo: & propterea dictam vicariam in titulum Ecclesiastici beneficii erigimus, ac dictas terras & bona, ad illam assignatas, & assignata & in posterum assignanda, de retrofore & esse Ecclesiastica decernimus, & sub Ecclesiastica libertate tuenda: promisso, quod si dicta fundatrix ac ejus maritus usumfructum dictarum terrarum ante eorum mortem quandocunque cum onere fundacionis
prac-

praedictae pro magistro Jacobo Ellini presbytero, qui dictam vicariam juxta dictae foundationis tenorem obtinebit, dimittere voluerint, quod extunc praefatus Magister Jacobus hujusmodi terras apprehendere, & onus foundationis praedictae vicariae subire possit. Et nihilominus dictum Magistrum Jacobum Ellini presbyterum ad eandem vicariam nobis praesentatum pro hac prima vice in eandem duximus instituendum, & instituimus, ac illam sibi in Dei nomen conferimus, eundem investimus traditione praesentium de eadem. Quocirca mandamus universis Ecclesiasticis personis, notariis & rebellionibus publicis quibuscunque, nobis subditis, postquam ad hoc fuerint a parte dicti Magistri Jacobi requisiti, seu aliquis eorum fuerit requisitus, dictum Magistrum Jacobum, vel procuratorem suum ejus nomine, in possessionem corporalem, realem & actualem dictae vicariae recipiant, ponant, admittant, & inducant cum solennitatibus debitis & consuetis. Datum in domo Capitulari minori supradictae Ecclesiae nostrae Trajectensis, sub venerabilis viri Domini Wilhelmi de Weerdenborch Canonici & pronunc Vicedecani nostri & supradictae Praepositurae nostrae Westfrisiae sigillis. Anno Domini millesimo quingentesimo nono, die vero vicesima quarta mensis Maji.

Ge. Beyer Notarius ff.

XVI.

Anno 1509. Decanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, ac Abbas Ram, Canonicus praebendatus, Praepositus Westfrisiae in eadem, dilecto nobis in Christo Domino Ottone filio Rodolphi, Decano seu Officiali jurisdictionis nostrae Westfrisiae praedictae, salutem in Domino, & in commissis debitam adhibere diligentiam. Vobis, de causa experta providentia & legalitate plene confidimus, tenore praesentium committimus, damus, & concedimus vobis potestatem ac mandatum speciale, vice & auctoritate nostris a singulis beneficiatis, officiatis, altaristis & presbyteris, per praefatam jurisdictionem nostram Westfrisiae constitutis, medium florenum Renensem aureum rationis & nomine precariae nobis debitae exigendi, recipiendi, &

Et levandi, ac desuper cum eisdem juxta quantitatem ac qualitatem beneficiorum, officiorum, altarium, bonorum, & personarum illorum componendi, conveniendi, paciscendi, taxandi, moderandi, prout expertae providentiae vestrae visum fuerit expedire, ac de levatis, conventis, taxatis, & moderatis, receptis praemissis, eosdem quitandi, ac finem & quitantiam dandi & concedendi, cum pacto solempni & expresso, de rem semel habitam & solutam ulterius non petendo, & generaliter omnia & singula faciendi, quae in praemissis necessaria fuerint, seu quomolibet oportuna. Ratum etiam & gratum habemus, & habebimus, perpetuoque habituri erimus, quicquid per vos in praemissis actum, factum, & gestum fuerit, ac quomolibet fieri contigerit. Salvo, quod nobis, de receptis & levatis precariis antedictis, computum & rationem ac satisfactionem facere ac responderere teneamini & debeatis fideles & legales, nostrarum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quingentesimo nono, die vero vicesima mensis Octobris.

Ge. Beyer Not. sst.

XVII.

Decanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, ac ^{Anno} *Adrianus Ram, Canonicus Praebendatus, Praepositus West-* ¹⁵⁰⁹ *frisiae in eadem, dilecto nobis in Christo Domino Otto-
ni filio Rodolphi, Decano seu Officiali jurisdictionis nostrae
Westfrisiae praedictae, salutem in Domino, & in com-
munitis debitam adhibere diligentiam. Vobis, de cujus
experta providentia & legalitate plene confidimus, tenore
praesentium committimus, damus, & concedimus vobis
potestatem ac mandatum speciale, vice & auctoritate
nostris a singulis conventibus & monasteriis cujuscunque
ordinis, infra limites dictae nostrae jurisdictionis consti-
tutis, simul cum viro Patre Rectore, seu alias gubernatore
officiante, aut capellano presbytero, quem voluerint, ini-
bi computato quatuor florenos Renenses aureos ratione
& nomine precariae nobis pronunc debitae exigendi, reci-
piendi, & levandi, ac desuper cum iisdem conventibus*

&c

478 V E R S A M E L I N G

& monasteriis, juxta quantitatem ac qualitatem conventuum & monasteriorum, ac bonorum eorundem, componendi, conveniendi, pacificendi, taxandi, moderandi, prout expertae providentiae vestrae visum fuerit expedire, ac de conventibus, moderatis, taxatis, receptis & levatis praemissis dictos conventus & monasteria quitandi, ac finem & quitantiam dandi & concedendi, cum pacto in litem & expresse, de rem semel habitam & solutam ulterius non petendi: & generaliter omnia alia & singula faciendi, quae in praemissis necessaria fuerint seu quomodolibet oportuna. Ratum etiam & gratum habemus, & habebimus, perpetuoque habituri erimus, quicquid per vos in praemissis actum, factum, & gestum fuerit, & quomodolibet fieri contigerit: salvo, quod nobis, de receptis & levatis precariis antedictis, computum & rationem ac satisfactionem facere ac respondere teneamini & debebitis: & legales nostrarum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quingentesimo nono, die vicesima mensis Octobris.

Ge. Beyer Not^{us} ff.

XVIII.

Anno 1513. Officialis Curiae Trajectensis notum facimus universis, quod comparens coram nobis tamquam in figura iudicii *Magister Arnoldus de Beckorst* recognovit, se ad firmam seu annuam pensionem recepisse ad septem annos proxime venturos, inchoandos a festo Remigii proximo futuro, census Ecclesiarum jurisdictionis Westfrisiae Trajectensis dioeceseos, annis singulis pro octo florenis Philippi aureis: quos quidem octo florenos Philippi aureos huiusmodi annis singulis majori Camerario pro tempore Ecclesiae Trajectensis in Dominica Cantate aut infra octo dies deposit in civitate Trajectensi exsolvet, ac sic libere solvere promisit sub poena excommunicationis & expelliarum, nostrarum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quingentesimo tertio. decimo, die vicesima prima mensis Octobris.

Ge. Beyer ff.

XIX.

XIX.

Officialis Curiae Trajectensis notum facimus universis, ^{Anno 1713} quod comparens coram nobis, tamquam in figura iudicii, *Magister Arnoldus de Bochorst* recognovit, se ad firmam seu annuam pensionem recepisse, ad septem annos proxime venturos, inchoandos a festo Remigii proxime futuro, Reportationes Sancti Martini in iurisdictione Westfrisiae Trajectensis dioeceseos, annis singulis pro summa decem florenorum Philippi aureorum; quos quidem decem florenos Philippi aureos annis singulis Magister dictus fabricae Ecclesiae Trajectensis in Dominica Cantate in civitate Trajectensi solvet, & sic libere solvere promisit sub poena excommunicationis & expensarum, nostrarum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quingentesimo tertio decimo, die vero prima mensis Octobris.

Ge. Beyer SS.

XX.

Decanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, ac ^{Anno 1713} *Gerardus Zendenbalck*, *Canonicus praebendatus ejusdem Ecclesiae*, & *Praepositus Westfrisiae in eadem*, universis & singulis Dominis Presbyteris, Clericis, Notariis, & Tabelionibus publicis, quibuscumque nobis subditis, ad quos praesentes nostrae litterae pervenerint, & eorum cuilibet in solidum, Salutem in Domino sempiternam. Supplicarunt nobis in Christo dilecti Magister Johannes de Wael procurator, & eo nomine, Magistri Jacobi Stalpert, Curati parochialis Ecclesiae de Westerblocher, partium iurisdictionis nostrae Westfrisiae Trajectensis dioeceseos, prout de suo procuratoris mandato ad infra scripta faciendum nobis constabat, ex una, & Dominus Zybrandus Mathiae, possessor officii Ecclesiastici, in eadem Ecclesia inibi in honorem Sanctae crucis fundati, principalis partibus ex altera, quatenus, cum propter certas rationabiles causas nobis offensas multum expediret, tam dictis Magistro Jacobo & Domino Zybrando principalibus, quam Eccle-

H h

lia

siae & officio antedictis, ipsos eadem ad invicem per-
 tate, nos, ab ipsis Magistro Johanne de Wael, procur-
 torio nomine dicti Magistri Jacobi antedictae paroch-
 iae Ecclesiae de Watterbloeker, & Domino Sybrando Ma-
 thiae principali dicti officii Ecclesiastici canonici re-
 gnationibus receptis, ipsos principales praenominatos ad
 eadem, Ecclesiam & officium, mutuo via permutacionis
 hujusmodi transferre curavimus. Facta igitur nobis sit
 per praedictos de causis antedictis, & quod in praemissi
 nihil intercesserit fraudis vel Symoniacae pravitatis, re-
 signationes parochialis Ecclesiae & officii Ecclesiastici an-
 tediotorum, in manibus nostris successive sponte factae,
 recepimus & admisimus; ipsosque Magistrum Jacobum
 & Dominum Zybrandum de cura & sollicitudine, qui-
 bus dictis parochiali Ecclesiae & officio Ecclesiastico re-
 spectively & in antea tenebantur adstricti, absolvimus; &
 utrumque officium Ecclesiasticum, quod dictus Dominus
 Zybrandus habuit & possedit, & prout illud antea res-
 gnationem hujusmodi obtinebat, praesentibus Domino Ma-
 gistro Jacobo Stalpert principali, licet absenti, in perso-
 nam dicti procuratoris sui, consulimus & conferimus, si-
 bique providimus, & tenore praesentium providemus de
 eadem, ipsum instituentes in eandem, & ipsum investi-
 entes potentialiter de eadem per praesentes. Quocirca ve-
 his omnibus supradictis & vestrum cuilibet in solidum &
 stricte praecipientes mandamus, quatenus dictum Domi-
 num Magistrum Jacobum, vel procuratorem suum legitimum
 ejus nomine, in corporalem, realem, & actualem possessionem
 vel quasi officii Ecclesiastici antedicti, juriusque & po-
 tinentiarum omnium ejusdem, auctoritate nostra inducatis,
 cum solemnitatibus debitis & consuetis, recepto ab eo-
 dem vel dicto suo procuratore fidelitatis & obedientiae &
 alias solito juramento; praecipientes omnibus & singu-
 lis pensionariis, pactionariis, & debitoribus dicti officii,
 quatenus ipsi Domino Magistro Jacobo de ipsius officii
 Ecclesiastici fructibus, redditibus, proventibus, juribus &
 obventionibus universis respondeant temporibus ad hoc
 positis atque statutis; in contradictores vero quoslibet &
 rebelles, trium dierum canonica monitione praemissa, et
 communicationis sententiam fulminavimus. Datum sub De-

Eni nostri atque Praepositurae nostrae Westfrisiae sigillis,
anno Domini millesimo quingentesimo quintodecimo, die
vicesima secunda mensis Septembris.

XXI.

Decanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, ac *Bernardus de Haerlem Decretorum doctor, Canonicus praebendatus, & Praepositus Westfrisiae in eadem*, ad perpetuam rei memoriam. Hiis, quae pro divini cultus augmento provide ordinata sunt, ut illibeta persistant, libenter adjicimus roboris firmitatem. Cupientes itaque, quod officium Ecclesiasticum perpetuae Missae, singulis diebus Dominicis & festivis, nec non feriis quartis & feriis sextis, per totum annum perpetuis futuris temporibus, in Ecclesia conventus sacrosanctissimi Sanctae Gertrudis oppidi de Hoorn, partium dictae nostrae jurisdictionis Westfrisiae Trajectensis diocesis, per aliquam sacerdotem, quem ministra & sorores praefati conventus de voluntate & consilio Patris Confessoris ejusdem conventus pro tempore hoc ordinandum, celebrandae seu celebrare faciendae, dudum, anno Domini millesimo quadringentesimo octingentesimo sexto vicesima mensis Decembris, per superscriptos ministras & conventum fundatum, atque bonis terris & possessionibus ad eum usum donatis dotatum, perpetuum fiat, ac divinum officium Missarum hujusmodi numquam intermitteretur, sed continuo compleatur, perficiatur, ac proficiat pro salute Christi fidelium, in ipsius officii fundatione nominatorum, & aliorum omnium, vivorum pariter & defunctorum, ad instantiam ministras & conventus praedictorum, dicti officii fundatricum, humilem supplicationem & de expresso consensu dilecti nobis in Christo Domini Francisci Teng, moderni ejusdem officii possessoris, tenore praesentium auctoritate nostra ordinaria proinde duximus statuendum, & statuimus, quod dictum officium Ecclesiasticum erit & manebit perpetuo officium pro solo nutu ammonibile. Quodque dicti ministras & conventus de voluntate & consilio Confessoris eorundem pro tempore ad Ecclesiasticum officium cum assignata dote ejusdem deinceps perpetuis futuris temporibus,

quotiens idem officium per mortem seu alias per liberam
 resignationem vel amotionem vacare contigerit, unum
 clericum secularem Praeposito Westfrisiae, aut ejus Decano,
 praesentare tenebitur pro institutione canonica obtinenda.
 Quodque idem sacerdos sic praesentatus a Praeposito nostro
 Westfrisiae, aut ejus Decano pro tempore, institutionem capere
 & obtinere astringatur; sub etiam modificatione, quod talis sacerdos praesentatus non
 aliter coartetur, quam, quatenus officium hujusmodi pro
 mortem vacaverit, non ultra medios fructus, & quantum
 per resignationem vel amotionem pro tempore vacaverit, non
 plus quam quartam partem fructuum pro institutionis legitime
 solvere teneatur, inhibentes Decano pro tempore dictae
 nostrae jurisdictionis Westfrisiae, & aliis quibuscumque
 utriusque sexus hominibus, ne ipse, contra hujusmodi nostri
 statuti tenorem, praefatos ministrum & conventum ac
 sacerdotem pro tempore officii praedicti in aliquo molestare
 aut perturbare, seu ultra praemissa gravare praesument,
 aut faciant seu permittant eisdem ab aliis in hac parte
 molestari, perturbari, aut in aliquo praegravari. Primam
 insuper originalem foundationem dicti officii de data supra
 dicta ac literas ratificationis Venerabilis quondam Domini
 Gerlaci van der Donck, Praepositi Westfrisiae, desuper
 de data anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo
 nono die vicesima mensis Maji super dicta foundatione
 subséquitas, quarum tenores inferius sunt inserti, salvis
 praemissis, & sub modificatione nostra praescripta, tempore
 praesentium & simili auctoritate nostra ordinari approbamus,
 ratificamus, & in Dei nomine confirmamus, jure communi ac
 matricis Ecclesiae, quibus derogare non intendimus, semper
 salvis. Datus & actum in civitate Trajectensi, in
 domo nostra Capitulari minore Ecclesiae Trajectensis,
 sub Domini Jacobi de Apelteren, Decani nostri, & praefatae
 Praepositurae nostrae Westfrisiae sigillis praesentibus
 appensis, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo
 sextodecimo, die vero quintadecima mensis Octobris.

Copia foundationis Vicariae seu officii Missarum
 in conventu S^{ae} Gertrudis in Horen fundat.

Kenlick ende openbaer zy alle den ghenen, die desen tegenwoordigen brieff zullen sien off hoeren lesen, dat wy Ministra ende gemeene zusteren des convents van sinte Goertruden bynnen Hoorn van der derde oirde Sanctij Francisci, by consent, rade, wille, ende goetduncken van onsen Pater, ende Cornelis Claesz. onsen Voecht, tot die eere Goeda ende vermeerlinge des Godlicken dienst, bynnen onser kercke des voirsr. Convents gefundeert ende ordineert hebben een ewich officie ende dienste, om dat Aeff Claes dochter, ende Marigen Dirx dochter, onse professede zusteren, the bet zellen moegen wesen deelachtich alle die duechdelicke wercken, die in onsen convent moegen geschien in der ewicheyt. Waeromme zy onse Convent zekere landen gegeven hebben nae 't inhoud van eenen Schepenen brieff, daar dese aen gevesticht is. Welcke officie ende dienste bedient zal werden by eenen devoten ende eerbaeren Priester, die wy ende onse nacomelingen Ministra ende zusteren des voirscreven Convents by onsen wille ende rade van onsen Pater daer toe zellen ordineren ende deputeeren, zonder anders consent daer op to versoecken, zoe dicke ons dat goetduncken zall, off van noede ende oirbairlick wesen zal, om dat die Priester, by ons geordineert, op 't hoge autær, off een ander autær bynnen onser voirsr. kercke, dat zelve officie bedienen zal mynsteren Missen, die hy alle weke doen zal, als op alle sonnendage ende alle ander heylich dage comende in den jaer, ende des woensdages, ende des vrydages om als dan te bidden den twee onsen voirnoemde susteren, ende den ghenen, daer zy dat voir begeert hebben, ende dat op een zeker tyt ende ure, die wy ende onse nacomelingen den selfden Priester in der tyt dienende zellen beteyckenen ende ordineren. Ende tot onderhoudinge van desen voirscreve ewigen dienst hebben wy Ministra ende zusteren des voirscreve convents assigneert ende toegelict dese voirscreve landen, als acht mergen lands, liggende in den ban van Scellinchout, ende dat op dusdanige condicien, als dat wy van den vruchten ende zenten, comende van dese voirscreve landen, jaerlicx geven ende wtreycken zellen den Priester, dese officie bedienende, een eerbaar loen in gelde, ende dat

482 V E R S A M E L I N G

In de gelegentheit van zynen dienste der **Miffen**, die hy
 doen zal. Ende zoe wat aldan van den zelfden ma-
 ten ende vruchten voifcreve is overlappende, dat by ons
 beftelt werden ende gaen tot miswijn, ende misbroet, en-
 de tot lichte ende ornamenten van de voifreyden dienft.
 Ende op dat dese onse ordinantie van de voifcreve officie
 ende dienste ten ewigen dagen mach werden onderhouden,
 foe bidden wy Miniftra ende gemeen zufteren des voifcre-
 ve Convents den Eetweerdigen Proeft van Westvrielandt,
 dat hy dit voifcreve ewighe officie wil approbeeran, rati-
 ficieren, ende confirmeren, ende die zelfde lande by ons
 tot onderhoudinge van den selfde dienste assigneeran, wil
 mortificieren, ende confirmeren die vryheyt van der heyliger
 kercke, gelyk dat van rechts wegen behoort te gefchieden.
 In kenniffe der waerheyt hebben wy Miniftra ende gemeen
 zufteren des voifcre. Convents desen brief bezegelt myt ons
 Convents zegel hier aan hangende, in t jaer ons Heeren
 duysent vier hondert seff ende tachtich, den twyntichfte
 dach in Decembri.

1499. *Gerlacus van der Douck, Praepofitus Westfrisiae in Ec-
 clefia Trajectensi, univerfis & fingulis Christi fidelibus,
 praesentibus ac futuris, salutem in eo, qui est omnium ve-
 ra falus. Cultum dei semper augeri cupientes, ad
 humilem supplicationem dilectarum nobis religiosarum
 personarum Miniftrae & sororum domus seu conventus
 Sanctae Gertrudis oppidi Hornensis de tertia regula Sancti
 Francisci, noftrae jurisdictionis Westfrisiae Trajectensis dio-
 ceseos, fundatricum officii perpetui, de quo in litera, cu
 hae noftrae literae transfiguntur, fit mentio, fundacionem
 ac donationem dicti perpetui officii ceteraque, in eadem
 litera conscripta & contenta, tenore praesentium ratio-
 num, approbamus, & in Dei nomine confirmamus, i-
 psumque officium in titulum perpetui officii Ecclesiastici
 erigimus, nec non bona, ad hoc in eadem litera, sig-
 llo dicti conventus sigillata, assignata, fore & esse Eccle-
 astica, & sub Ecclesiastica libertate tuenda decernimus.
 Datum sub sigillo noftrae praesatae jurisdictionis Westfrisiae,
 quo ad causas utimur, praesentibus appensum. An.*

VAN ONUYTG. BRIEVEN; 48

no Domini millesimo quadragesimo nonagesimo nono, mensa Maji die vero vicefimo. Sic subscriptum.

Nicolaus F. Judoci-Notarius ff.

146.
D.

Wy Thonis Pieterfz. ende Melis Claefz. Schepenen in Schellinchout oirkonden ende kennen, dat voir ons geopen zyn Aeff Claes dochter, ende Marigen Dircx dochter, beyde professele Zusteren in sinte Geertruden Convente bynnen der Steden van Hoirn, in gesonde lyve, swetende haere vyff sinnen, myt Jan Claefz. haere beyde gerechte ende bestorven voecht, ende myt Heere Lambert Geryfz. Priester, Nel Gerys dochter, ende Nel Pieters dochter, als gerechte erffenamen van Marigen Dircx dochter voirmoemt, ende Aeff Claes dochter voirmoemt voir haer zelve, ende Marigen Dircx dochter voir haer zelve, ende als gerechte erffenamen van Aeff Claes dochter voirscreve, gelyden ende bekenden, dat sy stamentlick ende myt malkanderen myt goede rypen berade ende wel bedachten moede, aendenckende die soetheyt hoere dagen, ende die zekerheyt hoir dooder, om zalicheyt haerer zielen ende haere ouders zielen, ende om alle duechdelicke ende Godlicke werken, in wat manieren datse in den voirscreve Convente geschien ende gedaen werden, oft in tyden toecomende ymmar meer zullen geschien ende gedaen werden, mede deelachtiche wesen, ende om zekere andere zaken hem daer toe porrende, puerlicke om die mynne Goeds, by consent van haeren vocht ende van haeren erffenamen voirmoemt gegont, gegeven, ende quyt gescouden hebben, ende mits desen tegenwoirdigen brieve gonnen, geven, ende quytsoelden den zusteren van sinte Geertruden Convente bynnen der voirscreve Stede van Hoirn tot enen vryen eygendom tot ewigen daghen duerende, zonder tot eenigen tyden daer weder wt te erven, acht morgen lands gelegen in den ban van Scellinchout, daer naest landen nu van zyn Pieter Gast aen die zuertyde, ende Jan Luuyt aen die noertyde. Ende Aeff Claes dochter myt Marigen Dircx dochter voirmoemt, by consent als voirscreve haer, set-

H h

ten

pen dese voirsr. acht morgen lants in handen van de Susteren des selfden Convents voirsr. om die oirbaren, te besigen, ende te gebruycken als haere vrye eygen goet, ende haeren vryen wille daer mede moegen doen ende laten, gelyck zy doen myt alle andere haere eygene goeden, den Convente voirscreve toebehoerende. Behoudelick dat men den eygendom van desen voirsr. acht morgen lants tot geenre tyt zal moegen vercoopen, verketen, noch vervreemden in geentehande manieren, tot ewigen dagen duerende, op datse den Susteren van den voirscreven Convente nyet ontoogen noch vervreemt en werden. Belovende voirsr. Aeff Claes dochter ende Marigen Dirck dochter voirgenoemt, by consente als voirscreven staet dese voirscreve gonste, gifte, ende quytsceldinge vast, staet, ende van goeder werde te onderhouden, ende volcommen te doen onderhouden, ende te volcommen, zonder in tyden toecommende daer tegens ter contrarie te doen, om te laten doen in eeniger manieren. Voirsr. zoe gelyden ende bekenden Aeff Claes^o dochter ende Marigen Dirck dochter voirgenoemde, dat zy by den selfden consente ende oirlove, als voirsr. staet, overgegeven hebben, myt rechter oernste ende noerfticheyt hegronde, waert zake dat die nacömelinge ende erven van desen voirsr. erfsgenamen, die haer consente hier inne dragen, ende oirloven daer toe gegeven hebben, dese voirsr. gonste gifte ende quytsceldinge nyet en helicfde nactervolgen, noch toe te laten in zulcker manieren ende formen, als voirsr. staet; ende daer tegens ter contrarie deden, dat als dan mitter dade alle dandere goeden, by dooden van Aeff Claes dochter, ende Marigen Dirck dochter voirnoemt afgelaren, geconfisqueert ende verbuert zellen wesen, walcke voirscreve goeden, indien datse verbuert werden, gesmaldeelt zellen wesen: te weten, een derdendeel tot myns Gen. Heeren behoeff, ende dat ander derdendeel tot des Dikens behoeff van Westvriant, ende een derdendeel tot behoeff van der Prochie kercke der Stede van Hoirn. Behoudelick nochtans, dat dese voirsr. gonste, gifte, ende quytsceldinge altyt vast, staet, ende van goeder warden wesen zal, ende tot ewigen dagen blyven; in alle schyn; of die nacömelinge ende erven

van de voirsyden erfgenamen, die hier inne geconsenteert hebben, daer tegens niet en daden, noch gedaen es hadden. Alle fraude en vargelift wtgescheyde. In kennisse der waerheyt hebbe ick Thonis Pieteriz. voorn. Scepen desen brieff bezegelt myt mynen segel hier gehangen. Ende want ick Melis Claesz. Scepen voirmoemt nu ter tyt selve geen segel en hebbe, noch en gebruycke; soe heb ick gebeden den Eerbaeren Jan Claesz. Schout tot Scellinchout dese brieff voir my te willen bezegelen. Ende zier begeerte ende beden wille van Melis Claesz. Scepen voirmoemt, soe hebbe ick Jan Claesz. Schout voirn. mynen zegel hier mede aangehangen, op ten achtien den dach in Novembri, in 't jaer ons Heeren duysent vierhonderd seff ende tachtich.

XXII.

Vicedecanus, & Capitulum Ecclesiae Trajectensis, ac Anno
Bernardus de Haerlem, Doctor, Canonicus praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus Westfrisiae in eodem, universis & singulis Dominis Presbyteris, Clericis, Notariis, & Tabellionibus publicis, quibuscumque nobis subditis, & vestrum cuilibet in solidum, ad quem, vel ad quos praefens nostrum mandatum pervenerit, salutem in Domino sempiternam. Supplicarunt nobis Dominus Gerardus filius Theodrici del'Hoirn, Rector vicariae Sanctae crucis in Hulst Trajectensis dioeceseos, principalis ex una, & Dominus Johannes de Goch presbyter, tamquam procurator, & eo nomine, Domini Petri Man, Rectoris & possessoria vicariae sive Capellaniae perpetuae, fundatae per quondam Dominum Fredericum Petri Presbyterum, erectae, factae, & ammortizatae in Ecclesia parochiali de Hoirn in honore B. Mariae Virginis & Sancti Martini confessoris, prout de suo procuracionis mandato fidem fecit sufficientem, partibus ex altera; quatenus, cum propter certas rationabiles causas nobis ostensas multum expediret ipsis principalibus & dictis beneficiis, ipsos eadem ad invicem canonice permutare, eisdem, ex causa permutacionis hujusmodi receptis resignationibus, mutuo transferre curaremus. Facta itaque nobis fide sufficienti de causis antedictis; &

H b 5

quod

quod in praemissis non intervenit, neque interveniet fas, dolus, symonia, seu quaevis alia illicita pactio aut corruptela, nos, dictorum supplicantium votis favorabiliter annuentes, & hujusmodi permutationi auctoritatem nostram interponentes, resignationes dictorum beneficiorum, in omnibus nostris ex dicta causa ac alias sponte & libere facta, recepimus & admisimus, ipsosque Dominos Gerardum & Petrum a cura & sollicitudine, quibus dictis eorum beneficiis inante tenebantur affecti, absolvimus, dictamque vicariam B. Mariae & Sancti Martini in Hoirn, quod dictus Dominus Petrus Man habuit & possedit, praesentem ante resignationem hujusmodi obtinebat, praesato Domino Gerardo F. Theodrici de Hoirn contulimus & conferimus, sibi que providimus, & tenore praesentium praedemus de eadem. Quare vobis omnibus & singulis supradictis, & vestrum cuilibet in solidum, in virtute sanctae obedientiae ac sub poenis suspensionis & excommunicationis, districte praecipientes mandamus, quatenus praesatum Dominum Gerardum Theodrici, vel procuratorem suum legitimum pro eo & ejus nomine, in & ad corporalem realem & actualem possessionem dictae vicariae B. Mariae & Sancti Martini jurisque & pertinentiarum omnium ejusdem parochiae, recipiatis, admittatis & inducatis cum solemnitatibus debitis & consuetis, recepto ab eodem vel dicto suo procuratore fidelitatis & obedientiae ac alias solito juramento, praecipientes universis & singulis pensionariis, pactionariis, & debitoribus dictae vicariae B. Mariae & Sancti Martini, ut eidem Domino Gerardo Theodrici de Hoirn, vel suo legitimo procuratori pro eo, de dictae vicariae B. Mariae & Sancti Martini fructibus, redditibus, & proventus, juribus & obventionibus universis plenarie & integre respondeant, ac ab aliis responderi faciant, & permittant, temporibus ad hoc positis & statutis, in contradictum quoslibet & rebelles, trium dierum canonica monitione praemissa, excommunicationis sententiam fulminant. Datum sub Vicedecani nostri & praesatae Praepositi sigillis praesentibus appensis, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo, die vero nona mensis Maii. Sic subscriptum.

Ge. Beyer ff

XIII

XXIII

Adrianus a Renesse Decanus, & Capitulum Ecclesiae ^{Anno} Trajectensis, ac Lambertus iben Duyven, ^{1552.} Canonicus praesentatus ac Praepositus Westfrisiae in eadem, univertis & ingulis Christi fidelibus, praesentes literas inspecturis, viris, seu legi audituris, notum facimus & manifestum, quod nos humilem supplicationem honorabilis & discretorum virorum, Domini Pastoris ac Magistrorum fabricae & Scavincorum villae de Coedyck, partium Praepositurae nostrae Westfrisiae Trajectensis dioeceseos, accepimus, continentem, quod ipsi, propter magnam & evidentem utilitatem & meliorationem fructuum fabricae Ecclesiae de Coedyck, sub beneplacito nostro vendidissent, & in emphyteusim perpetuam concessissent Theodrilo Uffsz & Reiszero Gerardi, parochianis & baronibus dictae villae de Coedyck, sex jugera terrae, sitae in Noortkeripel, pro annua pensione & canone sexaginta florenorum Caroli liberae pecuniae, de quibus in literis dictae Emphyteusis latius fit mentio; orantes, ut eorum supplicationi ex causa praedicta favorabiliter annuere dignemur: unde nos, Decanus, & Capitulum, & Praepositus Westfrisiae praedicti, petitioni dictorum supplicantium inclinanti, huiusmodi venditionem & concessionem dictae Emphyteusis & pacti perpetui, propter evidentem utilitatem & meliorationem fructuum antedictae fabricae Ecclesiae de Coedyck, capta tamen prius per nos debita informatione a Domino Gerbrando Schagio, Decano & Officiali nostro jurisdictionis nostrae Praepositurae praedictae, an huiusmodi venditio & in pactum perpetuum concessio cedit ac cedit in evidentem utilitatem dictae fabricae, nec non omnia & singula, in dictis literis contenta & descripta, tenore praesentium auctoritate nostra ordinaria ratificamus & approbamus, & in Dei nomine confirmamus, inhibentes idcirco omnibus & singulis Magistris fabricae, futuris temporibus promovendis & eligendis, ac aliis quibuscunque, ne de praemisso contractui venditionis & perpetui pacti concessionis, sic ut praemittitur, per nos approbati & confirmati, quovis modo aut colore vel ingenio opponant seu con-

contradicant, harum nostrarum testimonio literarum De-
rum in domo nostra Capitulari minori, sub Decani nostri
praedicti tam suo quam Capituli nostri praedicti nomi-
bus, ac Praepositurae nostrae Westfrisiae sigillis, praedi-
ctibus appensis, anno Domini millesimo quingentesimo qui-
tuagesimo secundo, die vero XXXI. mensis Martii.

XXIV.

Anno
1553 Adrianus de Remesse a Wulven Decanus, & Cap-
itulum Ecclesiae majoris Trajectensis, ac *Johannes Bey,*
Canonice praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus West-
frisiae in eadem, univervis & singulis, praesentes nostras
litteras visuris & auditoris, salutem in Domino sempiternam.
Injunctum nobis pastorale officium exposcit, et
ad ea, per quae religiosarum personarum, in puritate cordis
altissimo famulantium, commoditatibus, devotioni
& necessitatibus consulitur, sollicita mente favorabiliter
intendamus; praesertim cum temporum hoc requirit ne-
cessitas, & causae rationabiles persuadent. Sane pro parte
dilectarum nobis in Christo religiosarum Welmeae Cle-
mentis Matris, ac sex seniorum sororum conventualium totius
Conventus sanctae Ceciliae oppidi de Hoirn, videlicet A-
leydis Johannis, Catharinae Gerardi, Elisabethae Mari-
ni, Macheldis Gerardi, Aleydis Johannis, & Agathae
Andreae, patronarum & collatricum certae vicariae seu
beneficii Ecclesiastici, per quatuor dicti Conventus so-
res professas in eodem Conventu quondam erecti, funda-
ti, & dotati, & aliarum sororum conventualium ejus-
dem Conventus supplicatio continetur, quod, licet ultra
hominum memoriam praedictae vicariae officia a Patre &
Confessore pro tempore dicti Conventus in Ecclesia ibidem
ad singulare augmentum divini cultus semper celebrari, &
Pater ac Confessor pro tempore, hujusmodi vicariam &
officium Patris & Confessoris ibidem exercens, in eodem
Conventu residere consueverit, nihilominus postremum
dicti Conventus Pater & Confessor, hujus consuetudinis
inmemor, ac, nulla prorsus habita occasione seu causa
saltem rationabili, incensis & irrequiritis Matre & sororibus,
eandem Conventum exire, & officium Patris & Confessoris

is secreto relinquere, dictam tamen Vicariam sibi referre non est veritus. Et quia eadem Mater & sorores collatrices haec aut familia sibi futuris temporibus venire,isque insuetis mediis praedictam Vicariam perdere, suae non modo oblatione privari, verum etiam divina officia, a tempore foundationis ejusdem Vicariae semper in eodem Conventu celebrata, eo ipso diminuta iri metuunt, applicarunt nobis, quatenus ipsis de remedio oportuno prospicientes, eandem Vicariam ac fructus & proventus ejusdem dicto Conventui & officio Patris & Confessoris pro tempore ibidem eo modo, ut, vacante eodem officio Patris, vacet similiter eadem Vicaria, auctoritate nostra annectere, unire, & incorporare, ac onus ejusdem Vicariae, quod incertum est, ad quatuor Missas hebdomadae, in dicto Conventu per Patrem & Confessorem pro tempore singulis hebdomadis festivis, aut, illis deficientibus, feriatis diebus, & horis per ante dictas supplicantes designandis & praescribendis, celebrandas, determinare ac restringere dignemur. Nos itaque, dictarum supplicantium votis favorabiliter annuentes, ac considerantes, ejusdem Vicariae foundationem ad augmentandum cultum divinum in eodem Conventu per fundatrices praesertim factam esse, volentesque earundem Matris & sororum sinceram devotioni consulere, dictam Vicariam, una cum suis fructibus, emolumentis, & obventibus universis, saepe dictis conventui & officio Patris ac Confessoris ejusdem Conventus pro tempore auctoritate nostra ordinaria tenore praesentium annectimus, unimus, & conditione infra scripta incorporamus: videlicet, quod, antedicti Patris & Confessoris per mortem, amotionem, dimissionem, aut alias qualitercunque vacante officio, similiter & Vicaria praedicta realiter & cum effectu vacare censetur, ac tunc ante dictis Matri & sororibus collatricibus alium Patrem assumere, dictamque Vicariam sic vacantem de novo conferre, eundemque Patrem nobis, vel Decano jurisdictionis nostrae Westfrisiae, pro institutione canonica praesentare liberum & integrum erit: salvo tamen, quod idem Conventus, Mater & sorores totiens, quotiens praedictam Vicariam modo praedicto, aut alias qualitercunque, vacare contigerit, pro legibus institutionis unum scutum antiquum valoris duorum Ca-

rolinorum auserum in specie, ac ulterius singulis ad censum perpetuum decem stufferum Hollandicorum, secunda Maji cessurum, nobis aut Decano pro tempore jurisdictionis nostrae Westfrisiae ratione hujus incorporationis solvent, & satisfaciant, eadem auctoritate nostra ordinaria stauentes & ordinantes, praesatum pro tempore Patrem & Confessorem ad quatuor Missas hebdomadae modo, quo supra, celebrandas, perpetuis exinde temporibus astrictum & obligatum fore: & nihilominus dictam nobis in Christo Dominum Petrum Wilhelmum, nobis ab antecessoribus collatoribus & patronis praesentatum, additam Vicariam, per liberam resignationem discreti viri Domini & Magistri Jacobi Walrami, Praesbyteri, ultimi possessoris ejusdem, aut alias qualitercunque, de praesentantem, hac vice institutum, illamque sibi cum omnibus & singulis juribus, & pertinentiis suis uniuersis contulimus, & conferimus per praesentes. Quare uniuersis & singulis Praesbyteris, Clericis, Notariis, & Tabellionibus publicis quibuscunque nobis subditis districte praecipientes mandamus, quatenus dictum Dominum Petrum Wilhelmum, vel Procuratorem suum pro eo & ejus nomine, in corporalem, realem, & actualem possessionem dictae Vicariae juriumque & pertinentiarum omnium ejusdem admittatis, ponatis & inducatis cum solemnitatibus debitis & consuetis, recepto tamen ab eodem vel dicto suo Procuratore fidelitatis & obedientiae solito iuramento. Datum Traiecti anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio, die vero prima mensis Septembris.

Lanzweert. Notarius Capituli ssi.

XXV.

Anno
1554. Adrianus de Renesse a Wulven Decanus, & Capitulum Ecclesiae majoris Traiectensis, ac Johannes Bep, Canonicus praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus Westfrisiae in eadem, honorabili dilecto nobis in Christo Domino Arnaldo Bree, Pastori Parochialis Ecclesiae de Bovenkerpsel, partium jurisdictionis nostrae Westfrisiae, salutem. Ex parte tua porrecta nobis supplicatio contulit,

ebat, quod, licet, postquam certi commissarii Caesarae Majestatis, vigore litterarum Octroye suae Majestatis, d instantiam buronum de Bovenkerspel, Hoichkerspel, Autikebroeck & Grootebroeck impetratarum & concessarum, effodissent & confecissent portum in Bovenkerspel, iidemque commissarii in confectioe ejusdem portus transfodissent certam partem terrarum magnitudinis centum virgarum aut eo circiter, praebendae Pastoralis Ecclesiae de Bovenkerspel spectantium, pro pretio arundem terrarum, cum conditione, quod pecuniae exinde provenientes in restaurationem & reaedificationem domus dotis dictae Parochialis Ecclesiae de Bovenkerspel applicarentur, sibi summam octuaginta florenorum Carolinorum exsolvere praesentarint, nihilominus hujusmodi summam, in dictum usum applicandam, absque nostris licentia & auctoritate recipere & acceptare nolueris, supplicans nobis humiliter, quatenus tibi aedictam summam octuaginta florenorum recipiendi, ac ad restaurationem & reaedificationem domus dotis praedictae, quae abhinc triennio vel circiter igne totaliter consumpta est, applicandi licentiam pariter & facultatem concedere & impartiri dignaremur: Nos itaque, tuis in hac parte supplicationibus favorabiliter inclinati, factique certiores per relationem certi nostri commissarii, ad capiendis super narratis tuis in loco inspectionem & informationem oculares, per nos ad hoc ad tuam instantiam deputati, praenarrata veritati consona esse, tibi, ut praedictam summam octuaginta florenorum a dictis Commissariis seu buronibus loco dictarum terrarum effossarum recipere, & in restaurationem ac reaedificationem dictae domus dotis applicare & convertere possis & valeas, auctoritate nostra ordinaria tenore praesentium licentiam pariter & facultatem concedimus & impartimur. Salvo, quod dictae pecuniae in nullum alium usum, quam dictae domus structuram, collocentur, ac nos per legitimum documentum infra dimidiatum annum post factam dictae domus aedificationem de eo certiores facias: alioquin hujus nostrae concessionis gratiam nullius esse volumus valoris vel momenti. Datum Trajecti anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, die vero decima mensis Septembris.

Anno
1554-

Adrianus de Renesse Decanus, & Capitulum Ecclesiae Cathedralis Trajectensis, ac Johannes Beyer Canonius praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus Westfrisiae in eadem, notum facimus universis ad futuram rei memoriam; quod his, quae pro divini cultus augmento providae ordinatae existunt, ut illibatae permanent, libenter adjectimus roboris firmitatem. Ex parte siquidem dilectorum nobis in Christo Domini Bartholomaei Johannis Pastoris, Heyconis Mathiae, & Petri filii Jacobi alias Yffsz. Magistrorum fabricae pro tempore Ecclesiae Parochialis in Sybekarspel, jurisdictionis & Praepositurae nostrae Westfrisiae, tanquam patronorum & collatorum Vicariae perpetuae altaris Beatissimae & intemeratae Deiperae Virginis Mariae, in dicta Parochiali Ecclesia fundatae, nobis porrecta supplicatio continebat; qualiter dicta Vicaria, olim in primaeva fundatione tribus dotas demeruit jugeribus terrarum, tunc annue valentibus octo florenos Rhenenses, cum onere legendi quotidie per possessorem ejusdem Psalmos Miserere & De profundis, cum collecta pro fundatoribus & fidelibus defunctis, ea conditione fundata sit, ut, si patroni & burones dictae Ecclesiae eandem majoribus annuis redditibus in posterum dotarent, & augmentarent, ipsis quoque tunc liberum esset dictas Vicariae possessorem onerare aliquot Missis hebdomadibus, in & ad devotionem & commoditatem Parochianorum ibidem in dicto altari celebrandis. Et quia dicta tria jugera terrarum, nunc locationi exposita, annue valent triginta & unum similes florenos, ac quidam Albertus E-vrardi, Parochianus dictae Ecclesiae de Sybekarspel, devotionis ac pietatis ergo, pro augmentatione ejusdem Vicariae reddituum trium florenorum Carolingorum eidem Vicariae assignaverit, iidemque exponentes quibus hujusmodi augmentatione, & quod possessor pro tempore, quum ex dictae Vicariae terris nunc locatis, tum augmentatione praefatae annue, praeter alia accidentia, a buronibus ibidem sibi impendenda, percipiet triginta quatuor florenos, dictam Vicariam sub nostro beneplacito tribus

Mills

Missis hebdomadalibus, diebus videlicet Dominica, Martis, & Sabbati, in dicta Ecclesia & altari, in & ad honorem omnipotentis Dei, ac devotionem parochianorum excitandam, celebrandis, ea conditione onerarent, quod possessor pro tempore dictae Vicariae aut eidem personaliter deserviat, vel, si id ipsum facere recuset aut negligat, ex tunc hujusmodi Vicariam in & ad manus nostras, ad praesentationem tamen dictorum collatorum, dimittat & resignet, dictique collatores ex tunc alium idoneum Presbyterum nobis seu nostro Decano pro tempore Westfrisiae, dummodo idem Decanus ad haec commissionem a nobis habeat, praesentent, qui dictae Vicariae onera praefata subeat & supportet, dictosque redditus & proventus exinde provenientes libere percipiat, supplicarunt nobis quam humiliter, ut eandem augmentationem, tam in retribus annuis, quam officio celebrandarum trium Missarum hebdomadalium, una cum conditionibus apposis factam, approbare, ratificare, & confirmare dignaremur. Nos itaque, eorum supplicantium votis favorabiliter annuentes, dictisque augmentationi & assignationi reddituum & trium Missarum hebdomadalium auctoritatem nostram ordinariam interponentes, eandem tenore praesentium approbamus, ratificamus, & in Dei nomine confirmamus, eadem auctoritate nostra statuentes & decernentes, dictae Vicariae possessorem pro tempore futurum ad dictarum trium Missarum hebdomadalium celebrationem, in praefatis diebus faciendam, astrictum; alioquin per nos seu nostrum pro tempore Decanum, ad hoc commissionem Westfrisiae habentem, privandum, & in ejus locum, ad praesentationem dictorum collatorum, alium idoneum Presbyterum sub onere & commodo praedictis ponendum & institutum esse, ac nihilominus bona dictae Vicariae, in literis, quibus haec nostrae literae sunt transfixae, assignata, & in posterum assignanda, Ecclesiasticae libertati ascribimus, & Ecclesiastica libertate fore tuenda decernimus, juribus matricis Ecclesiae ac cujuscumque alterius, quibus per praemissa derogare non intendimus, semper salvis. In quorum fidem & testimonium praesentes literas exinde fieri, ac sigillis Decani nostri & Praepositurae nostrae Westfrisiae, quibus in his utimur, communiri jussimus

494 **V. E R S A M E L L I N G**

& fecimus. Datum Trajecti anno Domini m^o.cc^o.lx^o. & xvii. mensis Julii.

Lanzweerde Notarius Capituli ff.

XXVII.

Anno 1560. Docemus, & Capitulum majoris Ecclesiae Trajectensis, ac Johannes Beyer, Canonicus praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus Westfrisiae in eadem, notum facimus universis, praesentes nostras literas visuris, ad futuram rei memoriam, quod nos, cupientes piorum hominum Christi fidelium subditorum parochialis Ecclesiae oppidi de Medenblick, nuper casu & igne fortuito prorsus consumptae, devotioni consulere, & providere, ut ejusdem parochialis Ecclesiae fabrica, in honorem Dei omnipotentis fideique nostrae stabilimentum, de novo reaedificetur, & restauretur, ad humilem supplicationem & requisitionem Magistrorum & Rectorum fabricae antedictae parochialis Ecclesiae, venditionem & alienationem quatuor jugerum terrarum, sitarum in Hoichkerspel, quibus ab oriente terrae Theodrici Nicolai Hermanni de Binnewysen, ab occidente vero terrae Elisabethae viduae Tymanni adjacent, spectantium Vicariae perpetuae altaris Sancti Johannis Evangelistae, in dicta Ecclesia parochiali de Medenblick sita, per dictos Rectores & Magistros fabricae, tanquam dictae Vicariae patronos & collatores, de consensu Domini Cornelli Rembrandi, ejusdem Vicariae pro tempore possessoris, ac nostro sub beneplacito, in favorem Elisabethae filiae Tymanni, relictae & viduae quondam Johannis Franck, pro summa trium millium sexcentorum & quadraginta quinque florenorum Carolinorum vel circiter factam, & in scedula venditionis hujusmodi de data anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo nono die quinta mensis Decembris latius descriptam, una cum omnibus & singulis pactis & conditionibus in eadem scedula contentis, auctoritate nostra ordinaria tenore praesentium approbamus, ratificamus, & in Dei nomine confirmamus. In quorum omnium fidem & testimonium praesentes literas sigillis Decani nostri & Praepositurae nostrae

Wd.

Westfrisiae, quibus in his utimur, confirmari iustissimus & fecimus. Datum Trajecti anno Domini MDLX. die vero VI. mensis Septembris.

Lanzweerde Notarius Capituli &c.

XXVIII.

Johannes van der Vecht Decanus, & Capitulum Ecclesiae Metropolitanæ Trajectensis, Cornelius de Nyenroide; Canonicus praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus Westfrisiae in eadem, honorabili dilecto nobis in Christo domino Ysbrando de Texalia, pastori in Bovenkerke partium jurisdictionis nostrae Westfrisiae, salutem in Domino sempiternam. Ex parte tua porrecta nobis supplicatio continebat, qualiter eidem curae tuae pastorali inter cetera bona quinque hond terrarum, vulgariter dictarum die voerd totte tocht, spectant, quotannis non plus valentia, quam decem florenos, & quod domus dotis tuae curae necessaria reparatione egeat, quam non facere assersis, nisi concessa dicta portione terrae in emphyteusin perpetuam, pro canone decem florenorum annuorum, & summa centum florenorum Carolinorum semel sibi annumeranda, & per te in reparatione ejusdem domus locis tuae applicanda. Supplicari itaque nobis fecisti, ut tibi easdem terras in emphyteusin hujusmodi cuidam Haconi Petri dandi & concedendi facultatem daremus. Nos itaque, tuis in hac parte supplicationibus favorabiliter inclinati, factique certiores, praenarrata esse vera, ac proinde hujusmodi concessionem emphyteusis in evidentem utilitatem dictae tuae pastoralis curae cessuram, tibi, ut eadem quinque hond terrarum antedicto Haconi Petri pro te, tuisque in eadem parochiali Ecclesia successoribus, pro canone annuo decem florenorum, quolibet florens id quadraginta grossos monetae Flandriae computato, duobus in terminis, pro una videlicet in Beati Johannis Baptistae nativitate, & pro altera Sancti Martini hyemalis festo medicatibus, sub poena commissi solvendis, in hujusmodi emphyteusis pertinentem dare & concedere, nec non centum sibi florenis, semel per eundem Haconem

Anno
1566.

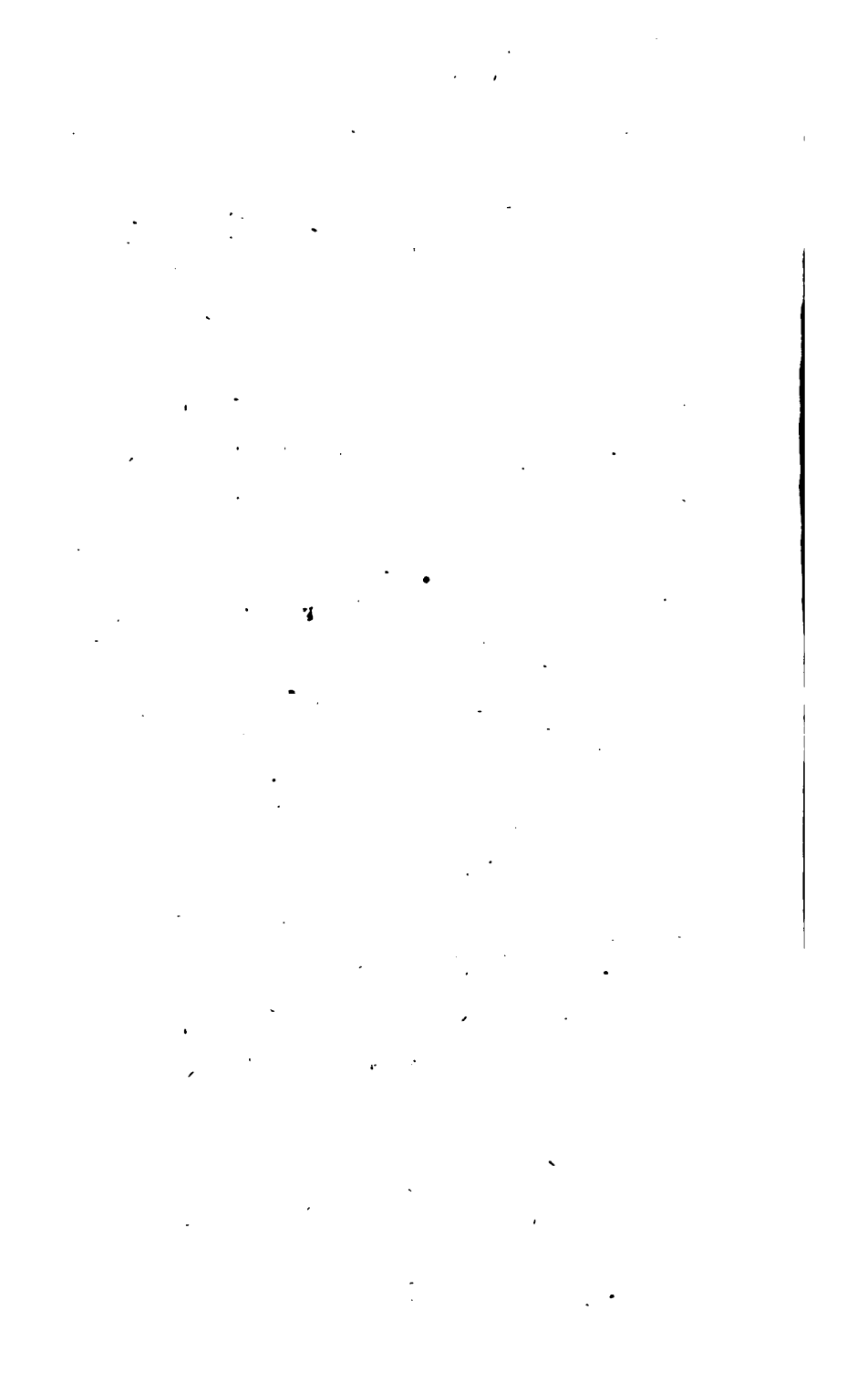
Petri, hujus concessionis emphyteusis gratia, tibi am-
 merandis, possis & valeas, auctoritate nostra ordinis
 tenore praesentium licentiam tibi concedimus & faculte-
 tem. Salvo, quod dictus canon decem florenorum debet
 super dictis terris & aliis sufficientibus bonis, pro as-
 suratione solutionis ejusdem, debite firmiterque hypothe-
 cetur, ac literarum desuper conficiendarum duplicata a
 nos quantocius per te transmittantur, in archivis Ecclesiae
 nostrae majoribus, ad perpetuam rei memoriam ac pub-
 licis pro tempore utilitatem, conservanda; & atque dicto-
 rum floreni in reparationem tuae dotis & nullum alium
 usum applicentur: alioquin hujus nostrae licentiae gratiam
 nullius esse volumus roboris vel momenti. In quam
 fidem & testimonium Decani nostri & Praepositi nos-
 trae Westfrisiae sigilla, quibus in his utimur, deinceps
 appendenda. Datum die tertia mensis Aprilis anno a nati-
 vitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto.

Lanzweerde Notarius Capituli etc.

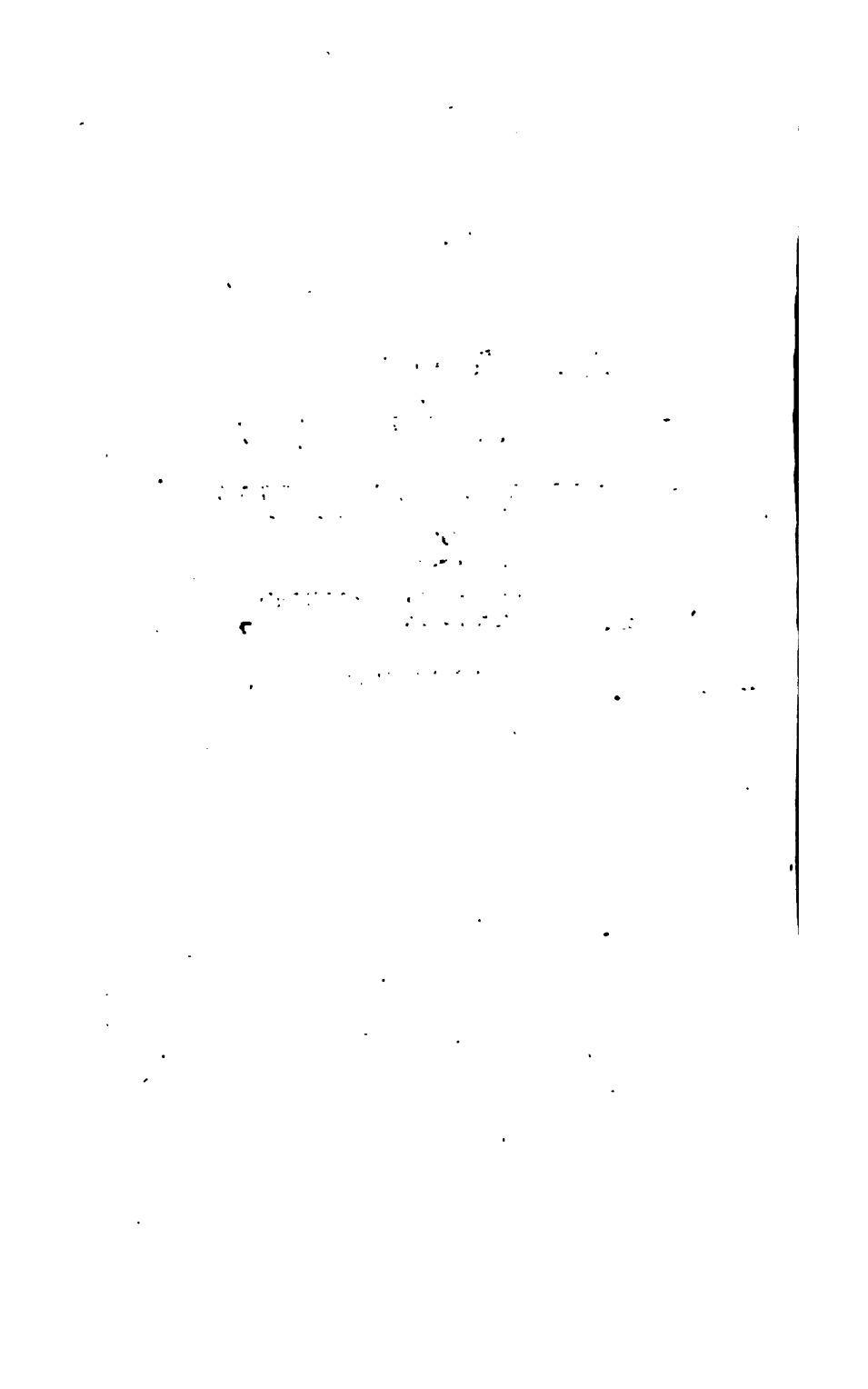
XXIX.

Anno 1570. Johannes van der Vecht Decanus, & Capitulum infi-
 gnis Ecclesiae Metropolitanae Trajectensis, ac Johannes de
 Wee, Canonicus praebendatus ejusdem Ecclesiae, & Praepositus
 Westfrisiae in eadem, dilecto nobis in Christo Hacon Pe-
 tri salutem in Domino sempiternam. Exponi nobis feci-
 sti, qualiter de nostris beneplacito & consensu in emphyteu-
 sin perpetuam a Domino Ysbrando de Texalia, pastore in
 Bovenkerspel partium Praepositurae nostrae Westfrisiae, cer-
 tas terras eidem parochiali Ecclesiae spectantes, contractes
 quinque hondt terrarum, acceperis pro canone annuo
 decem florenorum Carolinorum, & in eo fundo domos
 & certa aedificia struxeris, & aedificari feceris: ita tamen
 quod adhuc magna sit pars earundem terrarum vacua, &
 aedificiis tamen extruendis apta, ac proinde nonnulli sint,
 qui libenter quoque in eodem fundo domos aedificaverunt,
 dummodo tibi & eisdem auctoritate nostra id facere per-
 mitteretur. Unde nos supplicari humiliter fecisti, quaes-
 tus, ut residuum dictarum terrarum vacuum in stru-

am & aedificationem aliarum domorum elocare posses, licentiam concedere dignaremur. Unde nos, tuis in hac parte supplicationibus favorabiliter inclinati, ut id, quod ex dictis quinque hondt terrarum adhuc vacuum est, in domorum & aedificiorum structuram libere & licite cuivis elocare possis & valeas, accedente ad hoc consensu ipsius moderni pastoris, auctoritate ordinaria licentiam tibi concedimus, & facultatem impertimur. Salvo amen, quod eadem in dicto fundo exstruendae impostum aedes & domus, perinde atque domus per te ibidem nunc posita & erecta, in asssecurationem solutionis canonis dictorum decem florenorum perpetuo manebunt obligatae, & in eventum non solutionis ejusdem canonis pro termino, in literis desuper confectis designato & expresso, tam dictae domus & aedificia adhuc exstruenda, quam sua domus nunc ibidem aedificata, in commissum cadent, ac ad pastorem curam de Bovenkerpel & pastorem pro tempore ibidem libere & licite absque aliqua contradictione revertentur. In quorum fidem &c. Datum 1570. die prima mensis Martii.

EPISTOLA
AD VIRUM CLARISSIMUM
CORNELIUM PAULUM
HOYNCK
VAN PAPENDRECHT,
ARCHIPRESBYTERUM MECHLINIENSEM,

VIRO CLARISSIMO
CORNELIO PAULO HOYNCK
VAN PAPENDRECHT,
ARCHIPRESBYTERO MECHLINIENSI,
S. P.

Quam sub exitum anni proximi Analecta tua Belgica, tum primum ad me Trajectum allata, avidis oculis perlustrarem, incidi in *Catalogum Historico-Chronologicum Praepositorum & Decanorum quinque Ecclesiarum Ultrajectensium*, quem parti primaec tomii tertii inseruisti. Hunc statim, sepositis antisper reliquis collectionis tuae monumentis, eo cupidius evolvere coepi, quoniam tum maxime subsecivis operis ac pauculis, quae mihi a gravioribus negotiis vacuae supererant, horis occupabar recensendo, augendoque, & simul cum paucis aliis, quae hoc volumine continentur, schedis edendo illo eorundem *Praepositorum & Decanorum Catalogo*; quem, ab *Arnoldo Drakenborch Professore Ultrajectino* collectum, *Johannes van de Water, Jurisconsultus*, & postea meritis suis ad amplissimum ac splendidissimum Graphiaril Curiae Trajectinae munus evectus, anno c1713ccxxix. inseruit *tomio primo Edictorum regionis & urbis Trajectinae*. Quum deinde hunc ingenii tui foetum, quantum temporis, quibus premebar, an-

gustiae permittebant, paullo diligentius perire-
 rem, & cum antea evulgato Drakenborchii Ca-
 talogo compararem, quam primum verum ei
 comperi, id quod ipse etiam in *Praefatione, Ca-*
logo tuo praefixa, confiteris, te, eadem via, qua
 Professor Ultrajectinus calcavit, ingressum, e-
 demque methodo, qua praeierat, insecutum e-
 se; aliquando tamen a sententia ejus in divi-
 abiisse. Quia igitur hujus viri Catalogum, ipse
 non invito atque etiam permittente, novis mo-
 mentis, quae subinde aliud agens collegi, illustra-
 bam, & pressius ipsius vestigiis insistens, non ni-
 si paucis locis, in quibus certior lux aliunde illu-
 cebat, & fida testimoniorum auctoritas id stab-
 bat, ab ipso dissensi: hinc mearum partium esse
 judicavi, ut, Catalogum Drakenborchtanum a
 meum cum tuo diligenter conferens, singula loca,
 quibus non eadem tradidimus, ac tu opinionis di-
 vortium publice denunciaffi, ut & quaedam alia
 prae reliquis conspicua, accuratius excuterem,
 atque, omnibus rerum momentis, qua oportebat
 attentione, perpensis, de novo examinarem, cui
 tandem sententiae, tuae, an nostrae, calculus adji-
 ciendus videretur. Neque ab hac molestia abster-
 ter subeunda me illa cogitatio deterrere potuit, quod
 jam in eum locum rem meam deductam esse vide-
 rem, ut nullas amplius fructus, nullam commo-
 dum ex opere tuo in meum derivari, neque Ca-
 talogus, qui sub manibus erat, inde vel emenda-
 xi, vel augeri posset: quia, quo tempore An-
 tiqua tua nanciscebar, typographi jam integram e-
 mnium Praepositorum ac Decanorum seriem de-
 scripserant, & in ultima parte veterum monumen-
 torum ac diplomatum Ineditorum, quibus dicta

firmare, & verbis fidem adstruere constitueram, suranda haerebant. Contra potius, ut volenti ac lubenti animo hunc laborem susciperem, illud me permovit, quod nihilominus non omnem operam huic rei impensam irritam & inutilem fore; sed vel illud me inde consecuturum praeviderem, ut ex hoc examine & institutis sententiae vel probandae vel refellendae causa disceptationibus haec historiae patriae pars, & quae ei connexa erant, magis magisque paulatim illustraretur; utque, si me, imprudenti festinatione lapsum, aberrasse deprehenderem, debitam industriae laudem gratus tibi tribuere possem, eademque opera Lectorem monendi occasionem haberem, ne ad eundem lapidem, qui mihi fraudi fuerat, ipse etiam improvidè offenderet. Numquam enim stulte adeo ac stolidè mea mihi placuerunt, ut in animum inducere ausus sim, me semper recto tramite institurum; & quidem praesertim in hac materia, ad quam perficiendam innumera librorum volumina perlegendæ, & plura monumenta, partim edita, partim inedita, huic provinciae rectè administrandæ indaganda, atque ex latebris, quibus occultantur, eruenda sunt, quam ut unius homini; eique assidue agendis undique semper implicito, satis ad id temporis superfit. Quin contra ingenue confiteor, me expertum esse, id quod facillimo negotio accidere posse forte tu etiam, Vir Clarissime, tuo exemplo didicisti, mihi uno vel altero loco in praecipitia abrepto aliquid humani eventisse. Ceterum omnibus, quae ad totum Praepositorum & Decanorum Trajectensium Catalogum, publicae luci a te expositum, tumultuaria opera in schedas conjeci, in justum ac decentem

tem ordinem digerendis, & hoc tempore tecum communicandis omnino otium mihi deest: neque insuper, licet eo ex voto affluerem, ut illud hac occasione fieri posset, libelli, cui haec epistola subjungenda est, modulus commode pateretur. Reliqua igitur tantisper premens, ea nunc tamquam promulsidem apponere, & speciminis loco aequae iudicii tui censurae subjicere animus est, quae ad primum ejus caput (Praepositos Ecclesiae Majoris intelligo) observavi.

Insuper huic Praepositorum & Decanorum Catalogo libuit tibi subungere *Catalogum Abbatum S. Pauli ordinis S. Benedicti in civitate Trajectim*, ab Anonymo quodam recentiori confectum, sed passim observationibus tuis, quas uncinis inclusis ipsi contextui inseruisti, illustratum. Ejus opete illi Catalogo, quem Matthaeus in *Fundat. & Fat. Eccles.* lib. 1. cap. xi. pag. 203. ex chartis & priscis aliis monumentis se confecisse proficitur, septem; illi vero, quem ex Matthaeo repetiit Heusenius in *Hist. Episc. Ultraj.* pag. 96. sex ejusdem Monasterii Abbates addidisse monuisti: quod eo minus mirum videtur, quia ipse Matthaeus loco laud. testatus est, in Catalogo suo non omnes Abbates memorari, quotquot olim Monasterio praefuerunt; sed hos tantum, quos repererat, & quorum apud se chartae fuere. Quoniam vero, dum schedas meas evolvere, nonnullae alicujus, ut pato, momenti difficultates occurrerint, ob quas circa pleraque eorum, in quibus tu & Catalogi tui Auctor a Matthaeo dissensistis, in eandem, in quam tu ivisti, partem ire nequeam, haud aegre te litterum confido, me eas quoque examini tuo proponere, ut de merito earum ex animi sententia pro-

incies. Immo eo nomine me etiam gratiam a
initurum sperare audeo. Si enim, quae in me-
tum proferam, rejicienda docueris, eo magis
anonymi tui opera recens additi, atque a te ad-
ptati Abbates, ut & annotationes, quibus Ano-
ymi Catalogum illustrasti, confirmabuntur. At
forte quaedam eorum non omni ratione destitu-
a apparebunt, & hinc Abbatum tuorum nonnul-
s locum, quem a te & ab Anonymo tuo obtine-
e jussi sunt, tamquam vitio creatis iterum cri-
endum esse aequum judicabitur, veritas histori-
a, cujus te perquam studiosum esse passim omni
tempore prae te tulisti, diligenter indagata paul-
atim magis in apicem prodire, ac melius asseri
poterit; nominatim vero Abbatum S. Paulli, quo-
rum curam te tangere hoc opere demonstra-
eris, quam nondum integram & ab omni errore
liberam statuere audeo, nonnihil castigabitur. Ne-
que etiam hoc stadium, licet tantum leviter, de-
currens a meta, quam tangere mihi proposui, aber-
rabo. Quum enim hunc tomum, tamquam ap-
pendicem, Belgicae versionis Historiae Episcopa-
tuum foederati Belgii Heusenianae adjicere consti-
tuerem, id mihi consilii fuit, ut exemplo Catalo-
gi Praepositorum & Decanorum Ecclesiae Tra-
jectinae, & dein Praepositorum ac Decanorum
Westfrisiae, quos paullo mendosius, quam quis cre-
dere posset, ab eo editos esse experientia didice-
rim, Lectores monerem, opus illud, etsi vastum
magnique voluminis, nondum tamen ab omni par-
te perfectum esse, & in eo plurima restare, quae
alteram curam requirant, ac digna sint, ut latius
elaborentur, & hinc non nisi caute a rerum impe-
rito legendum esse. Huic autem eidem consilio
meo

meo conducere videtur series tua Abbatum & Paulli; praesertim si constare possit, ejus operam, quam Heusfenius dedit, lex genuinis ac veris Abbatibus ipsi incognitis augendam esse. At omnia igitur Lectorum interesse putavi, ut scire possent, utrum re vera in Abbatum S. Pauli Indiculo Heusfenium, sive potius Matthaeum, sub cujus nomine Heusfenius se eum dare publice professus est, diligentia defecerit, & Abbates in illis testimoniorum auctoritatibus nitantur, ut reliquis tuto addi possint.

Antequam vero illa, quae primo loco ad Praepositos tuos Majoris observata oculis tuis subiicienda censui, depromere incipiam, ex re futurum arbitror, ut paucis, sed quae nunc sufficiens existimo, (latius enim id exsequi, & ad vivum refecare operae non est) proponam, quibus subsidiis instructus ad Catalogum Praepositorum & Decanorum edendum accesserim, & quemadmodum illis usus fuerim: ut ita tibi constare possit, quam auctoritatem, quae tradidi, mereantur, tandemque opera quaedam adderem, quae nosse conducere. Primo igitur ad manus mihi fuit Catalogus Praepositorum ac Decanorum Majoris, ac S. Mariae, cujus auctor existit Walterus Brocius. Et quidem ipsum ejus autographum ab illis, in quorum manu ac scriniis erat, benigne mihi concessum est. Deinde adhibui Anonymi Indiculum omnium Praepositorum & Decanorum quinque Ecclesiarum Trajectensium; sed vitiose admodum ab homine linguae Latinae, qui compositus est, plane rudi descriptum. Et quidem duplex ejus habui exemplum, eadem manu exaratum, iisdem ubique mendis obsitum ac de-

ornatum, & eandem linguae Latinae ignorantiam
 raeferens. Hunc passim *Zekere geschreue Lyst*
 appellare soleo, quia nullius auctoris nomen ulla
 parte adscriptum inveni. Omnino tamen mihi
 persuasum est, illum ab eodem Waltero Brockio
 collectum, & ex ejus exemplari excerptum esse.
 Rationes autem, quae ad id credendum me indu-
 erunt, haec fuere: quod viderim, Anonymi Ca-
 talogos Praepositorum & Decanorum Majoris &
) Mariae ad verbum convenire Indiculis modo
 memoratis, quos Brockii manu conscriptos penes
 me fuisse dixi; nisi quod in ipso autographo desit
 imperitiae linguae Latinae indicia, quae in Ano-
 nymo passim existant. Praeterea quod in eodem
 Anonymo repererim varios alios Catalogos, qui-
 bus exhibebantur Praepositi Leidenses, Elken-
 es, Montis Odiliae five Ruraemundani, ac West-
 rissiae, tum Thesaurarii & Scholastici Majoris, ad
 quas dignitates olim nulli, nisi qui in Collegium
 Canonicorum Majoris cooptati erant, provehi so-
 lebant: quos omnes Catalogos, iisdem plane ver-
 bis conceptos, modo memoratum Brockii auto-
 graphum pariter continebat. His argumentis le-
 gitime efficere potuisse videor, reliquos Praeposi-
 torum & Decanorum Indiculos, quos idem Ano-
 nymus conservavit, itidem ex Brockio, sed alio,
 quam quod mihi adfuit, ejus exemplari descriptos
 esse. Id igitur vel alicubi adhuc latitat, vel postea
 stirpe periit. Ceterum memoratum Anonymi
 exemplum ex autographo Brockii, non contra-
 rior ex illo, excerptum esse, inde judicavi, quod in
 Brockiano autographo spatia vacua inter quosli-
 bet ejus articulos relicta erant, quibus, quae po-
 stea indagaret, adscripturus erat, & passim s-
 tiam

tiam indagata adscripserat; quum Anonymi apographum continua serie exaratum foret: quum quemque autographi articulum non uno actu, sed diversis vicibus, modo hanc, modo illam ejus partem, codici insertum esse varius atramenti color, qui hic dilutior, ibi nigrior apparebat, variis literarum forma nunc grandiuscula, nunc minuscula, nunc rarior, nunc densior, indicabat; quum in apographo omnia uno eodemque tempore scripta esse, idem atramenti color, eadem literarum forma ostenderet: quod denique errorum, quos sua colligens, & subinde in chartam conspiciens, Brockius commiserat, sed mox iterum manu sua emendarat, recte & sine ulla litura in Anonymo exarata essent. Praeterea Anonymi exemplum scriptum fuisse, postquam jam Brockius obierat, id mihi indicio erat, quod illa, quae post mortem Brockii autographo ejus alia plane manu, vel luti supplementum vel continuatio quaedam, addita erant, in Anonymi apographo eadem, quae priora omnia, manu scripta conspicerentur. Insuper nactus sum similem alterius viri docti operam adornatum Praepositorum & Decanorum quinque Ecclesiarum Catalogum, & quidem bina tandem ejus exempla, quae per omnia conveniebant. In utroque tamen folio S. Bonifacii, sive S. Salvatoris, Decani desiderabantur. Licet autem neque hic ullius nomen adscriptum praeferat, attamen Arnoldum Buchelium verum ejus auctorem esse, certo certius mihi constitit ex plurimis locis; quibus ad Msta sua provocans ea propriis sibi notis vocum compendiis aut siglis indicat: quales, exempli causa, in Catalogo Praepositorum Majoris, quem his adjuncturus sum, occurrunt in Theodorico de Randenrode, in Theodorico de
Wyc.

Wyckerade, in Godeberto Parwys, in Adolpho de Waldeck, in Engelberto, in Henrico de Mierlaer, & in Johanne de Montfort. Quum autem quaedam Buchelii inedita mihi versare olim consergerit, & hinc scribendi illa compendia, quibus uti solitus est, mihi notissima facta sint, eorum indicio Catalogum hunc, licet Anonymum, ad nulum alium, quam ad Buchelium, referendum esse, primo oculorum conjectu videbam. Ad haec consului etiam Catalogos Praepositorum Majoris, S. Johannis, & S. Mariae, quos Anton. Matthaeus, partim a Stephano van Rhemen, nobili Transfaliano, & in antiquitate Belgica haud leviter versato, acceptos, partim propria industria ac labore ex chartis ac monumentis antiquis collectos, edidit, & quibusdam operis de Foundationibus & Factis Ecclesiarum exemplis praefigi curavit.

Nullum horum instrumentorum negligendum esse duxi, sed eam cuique illorum fidem habui, qua digna videbantur. Neque dubito, quin consilium meum laudaturi sint omnes, qui noverint illos, a quibus monumenta haec confecta, & Catalogi collecti sunt. De Buchelio & Matthaeo publice praedicari licet, quamvis eorum in historiam & antiquitates, tam Trajectinas, tum universi Belgii, merita, nondum luci, cui oportebat, exposita sint, nihilominus, quae illorum opera typis descripta publice prostant, omnem laudem superare, eorumque in hac historiarum parte peritiam notiores esse, quam ut multis probare necesse sit, recte me pleraque, quae in his Catalogis tradiderunt, vera credidisse, donec aliunde aliter docerer. At Brockius, qui vulgo prioribus minus notus est, seculo sexto decimo vixit, &

patria Tilburgenſis Brabantiaſis munus Vicarij in Eccleſia majori geſiſſe: cui propterea dignitatis, quaſi ſangebatur, & amicitiae, quam cum praecipuis ac primariis Canonicorum per varia eorum collegia contraxerat, privilegio liberior aditus patuit, tum ad ceterarum Eccleſiarum, tum ad ſane tabularia, quae eo tempore longe locupletiore diplomatum, chartarum, aliorumque varij generis monumentorum theſauri inſtructa erant, quam nos hodie in illis ſuperreſe deprehendimus. Data hac commoda occasione avide uſus omnia illa, quae ſedulo indagare poterat, indefeſſa diligentia atque improbo labore excuſſit, & quae ſibi utilia fore praevidere poterat, inde extorſit. Ea niſi conſervata eſſent, multa illorum, quae nos hodie, circa Praepoſitos & Decanos Eccleſiarum Trajectenſium variasque alias Belgij neſcit antiquitates, ſcire gloriari poſſumus, tantum non aeternis ignorantiae tenebris obruta aq̄ ſepulta jacerent, & penitus ignorarentur; quia horum, quae vidit & manu verſavit, bona pars poſtea vel variis caſibus periit; vel illandabili fraude ignorantibus dominis ſubducta atq̄ occulantur. Praeſertim vero in capite Catalogi Praepoſitorum & Decanorum ſummi templi Trajectini teſtatus eſt, ſe cum in variis diplomatis, privilegiis, & aliis veterum chartarum ejusdem Eccleſiae monumentis collegiſſe. Quantam denique rerum patriarum notitiam ſibi compararit, ex Buchelto & aliis hſtoriae noſtrae inſtauratoriſibus conſtat, qui paſſim ejus cum laude memorunt, & quae ipſo docente didicerint, grata mente praedicarunt. Is obiit die XXIII. Junii anno MDCCXII. & in Eccleſia, ubi Vicarium egerat, ſepultus eſt ſub ſarcophago caeruleo, cui hic

se titulus sepulchralis incisus est: REVERENDO
 ET EGREGIO VIRO D. WALTERO BROCK
 FILBURGENSI, HUIUS METROPOL. TRIAL.
 ECCLESIAE VICARIO, HOC MONUMEN-
 TUM POSERVNT HEREDES. OBIIT AN-
 NO MDGXII. XXIII. IVNII. RE@. I. S. P. A.
 In eodem hoc sarcophago insuper incisus fa-
 vunt quatuor proximorum majorum paternorum,
 videlicet maternorum sequentia insignia.

BROCK.

HAREN.

VAN DER STAEKEN.

BRÖCHVSEN.

HEESACKER.

OOSTERZEEL.

DABCK.

ÖERLE.

Horum igitur vestigiis in adornando Praeposito-
 rum & Decanorum Catalogo meo insidi, eorum-
 que sententias legitimam ac convenientem ratio-
 nem habui: non tamen me tanta superstitione ite-
 dem adductum adhaesive prosequor, ut, quae li-
 teris consignarant, tanquam ex tripode dicta ex-
 stiterim. Potius enim cogitavi, non tantum
 eos homines fuisse, qui facile falli potuerant:
 verum etiam Broekium & Buchellium Indiculos il-
 los sibi sollemniter concessisse, neque eam curam
 huius labori suo impendisse, quasi eundem aliquan-
 do in lucem emittere proposuissent: immo num-
 quam forsitan in animum induxisset, ut aliorum
 conspectum perventurum; certe neque huius, ne-
 que illi ultimam manum impositam esse. Prae-
 fertim quum Broekius, cuius tamen Catalogi mul-
 tis partibus, quam Buchelliani, locupletiores sunt,
 in initio Praepositorum ac Decanorum Majoris
 testetur, se opus suum ad huc imperfectum censere.
 Hinc, viam a Professore Trajectino olim calca-
 tam, quam & te nuper exemplo tuo probasse vi-

di, ingressus, subinde non tantum annotare in
 loca auctorum sponte occurrentia, in quibus Prae-
 positum & Decanorum mentio fiebat, & me
 me aliquam instituto meo lucem foenerari pot
 credebam; sed etiam paulatim colligere in
 diplomata, & alia instrumenta, publica ac pri-
 va, vel quae a Praepositis & Decanis emisissent,
 vel in quibus tamquam rerum gestarum testes in-
 dabantur; nec non inscriptiones funebres, quae
 in Ecclesiis patris a temporum injuriis salvae si-
 pererant: idque eo consilio, ut, quum tres mi-
 li Brockius, Buchelius, & Matthaeus plerumque
 sola tantum singulorum nomina & tempus, quo
 dignitatem administrarunt, annotare satis habere-
 rint, ego contra ab iis dicta testimoniis idoneis fir-
 mare conarer; & ubi quisque monumenta jam typis
 descripta, in quibus memorabantur, reperire per-
 set, qua par erat diligentia, notare; eodemque
 adderem, si quae in manus incidissent, inedita:
 vel, si quid per imbecillitatem humanam lapsi forent,
 modeste monerem: vel denique, ubi aliquod mi-
 hi specilegium reliquum fecerant, eo Catalogum
 auferem. Hinc tandem factum esse expertus sum,
 ut multam partem eorum, quae ipsi tantum verbo
 notarant, ad hanc obrusam examinata, justis testi-
 moniis vel stabilire, vel refellere, vel etiam non
 nihil illustrare potuerim. Superesse fateor plura,
 quae nullodum testimonio confirmare potui: illa
 tamen propterea falsi accusare, non est meae for-
 tis. Eo casu, si legitima repudiandi causae de-
 sint, potius iudicium, quid de iis statuendum sit,
 suspendo, & praestare arbitror, ut expectemus,
 donec clarior nobis lux oriatur. Interim vero,
 ne quid ex illis, quae viri docti indagaverunt, &

tanquam vera reliquerunt, periret, ea sub ipso-
 rum nomine, & hinc etiam ipsorum periculo,
 meis intexenda esse censui. Potuerunt enim peti-
 ta esse vel ex illis diplomatibus, quae hodie inter-
 lerunt; vel ex illis, quae, licet jam edita, non-
 dum tamen in manus meas inciderunt; vel deni-
 que ex illis, quae etiam nunc plura in scriniis, vel pu-
 blicis, vel privatis, parum adhuc excusis inedita ser-
 vantur, & forsitan olim in lucem publicam pro-
 trahentur. Ut igitur ex illis, quae aliorum nomi-
 ne aliorumque periculo refero, ubi deinceps prola-
 tis testimoniis veritati consentanea esse apparebunt,
 nullam, nisi forte cujusdam diligentiae ac bonae
 fidei, laudem mihi quaero; ita vicissim, si quis
 eadem, quum postea minus vera reperientur, mi-
 hi, tanquam eorum sententiam probanti, adscri-
 bere vellet, inique mecum ageret; ac talis aegre fer-
 re non poterit, si jam nunc publice omnes con-
 fesser, ipsum neque boni, neque probi viri partes
 acturum.

Miraris forsitan, Vir Clarissime, quid rei sit,
 cur, illos, quorum labore & auxilio in Catalogo
 meo contexendo adjutus sum, recensens, nullam
 tamen mentionem fecerim Clarissimi Heusdenii;
 qui, Historiam Episcopatus Ultrajectini edens,
 Praepositorum & Decanorum Indiculos passim o-
 peri suo interposuit, & saepissime non modo an-
 tea a Drakenborchio, sed nunc etiam a me ad
 partes vocatus est; idque hominis ingenium esse ne-
 gas, si quis illi, per quem profecerit, debitas lau-
 des tribuere subterfugiat. Camarinam hanc, crede
 mihi, sponte non movissem, utque illius mortui,
 qui, quum viveret, mihi plane ignotus existit, &
 albus an ater fuerit, nescio, honori ac famae par-

cerem, nunquam me ad sententiam de Indole
 ejus dicendam permoveri passus fuisssem, libere
 cuique permittens, ut de silentio meo iudicent,
 quidquid vellent; nisi nuper in hancem prodita
 Analecra tua Belgica, & in illis Catalogus He-
 rico-Chronologicus. - Quum enim viderim,
 Professore Trajectino passim in schediasticis
 exprobrasse, quasi praeceptionem Heusingerum
 heister fecutus, & ab eo in praecipitia perdu-
 ctus sit; dubitare non potui, nec debui, quia, op-
 la hac conspecta, confestim, ubi expertus sum,
 qualibet ferme pagina Historiam Episcopatus Tra-
 jectini aliquoties ad partes vocari, idem de me
 iudicium laturus sis. In hanc igitur reprehensio-
 nem ne, quamvis immeritus, attamen incesse
 taciturnitate incidam, scias, rogo, me in Heu-
 senii Catalogis nihil alicujus frangi, quod sibi tan-
 quam proprium vindicare possit, unquam agno-
 visse. Ex copulis enim, quibus Catalogum me-
 um editurus instructus sum, didici, eum Majoris,
 S. Bonifacii five S. Salvatoris, & Petri, & S. Ma-
 riae Praepositos, insuper Majoris, & S. Mariae
 Decanos ad verbum ex Buchellii Catalogis descri-
 plisse; ita tamen, ut Praepositos primo & ultra
 loco memoratos ex editis Matthaei Catalogis scri-
 terpolasse profiteatur: & quidem tam nullo in
 re consilio versatus est, ut, tanquam forer
 se Indicio prodens, saepe retinuerit verborum
 compendia, quibus Buchellius indicarat Mista
 per quae varia monumenta ad Praepositos & De-
 canos pertinentia digesserat. Quae res tibi,
 sine causa, utpote in his plane hospiti, inter
 negotium facescit; quum vel fateri debueris
 147. te notas illas ignorasse, vel eas pag. 147

16. perperam interpretari conatus sis, & hinc
 absurdas adeo sententias, quae tamen non nisi ex
 tiosa tua ac perversa interpretatione nascebantur,
 suspenio, & hinc, quem descripsit, Buchelio
 ibueris, ut, si alterutri in animum venissent, se
 sente captos, atque ad agnatos & gentiles dedu-
 endos esse, palam indicassent. Praepositos & De-
 canos S. Johannis aliunde desumpsit. Decanos S.
 salvatoris & S. Petri jejunis admodum tetigit, prioris
 collegii tantum quatuor, posterioris tantum se-
 tem adducens. Ratio est, quod Decani S. Sal-
 vatoris per Buchelium collecti non essent: cer-
 te eos nondum vidi, neque Heussenius habuit;
 jusdem autem Buchelii Decani Petrini ipsi quo-
 ue, nescio quo casu, defuerunt; quam tamen
 sperant, mihi in utroque exemplo meo ad ma-
 nus fuerint. Ex horum Decanorum specimine
 colligendum est, quid vir iste praestitisset, si hanc
 peris sui partem nullis adminiculis, sed, ut dicitur,
 suo Marte, explere debuisset. Ob haec
 quidem facinora in numerum plagiariorum legitime
 referri nequit: nullo enim loco testatur, Catalo-
 gos, quos exhibuit, sua opera confectos esse. Sed
 amen non bona fide, certe non ingenue, egisse
 confendus est, quod in officioso silentio praeterie-
 rit, eos alterius diligentia adornatos esse, nisi
 quod nominatim profiteatur, se Praepositorum &
 Decanorum S. Johannis seriem, a nemine adhuc,
 quod sciet, ne a Matthaeo quidem, integre tra-
 ditam, ex Ecclesiae istius monumentis accepisse,
 ac supplese. Ut autem sponte arbitrari possis, utrum,
 quae dixi, vera sint, ad finem huic epistolae sub-
 jiciam Praepositos Majoris ex sententia Buchelii:
 ita enim tibi facultas erit, eos commodo tuo cum

Praepositis ab Heuslenio datis conferendi. Idem Buchelianis ad latus apponam Praepositi Majoris Brockianos, quia multiplex eorum in sequentibus mentio fiet. Quum autem mihi inspicio sit, Catalogos Brockii & Buchelii maximam partem ex eodem fonte profuixisse, eosque notos esse Indiculum praesertim Praepositorum & Decanorum Majoris, sive ex libro quodam istius Ecclesiae, in quo paulatim, prout alteri aliter subinde sublegebantur, annotati erant, excerptum, sive aliunde suppeditatum, quem deinde ipsi, sed praesertim Brockius, vario modo auxerunt; &, quia ipso Brockii autographo usus sum, supplementa ejus ex atramenti colore, diversâ characterum forma, aliisque indicibus a reliquis distinguere potuerim, ea, quae Brockium postea addidisse opinor, uncinis includam, ut tanto tibi apertius fiat, his amotis, Brockii & Buchelii Catalogos parum differre. Haec, quae nunc palam profiteri factu tuo coactus sum, quum hunc Catalogum ederem, adhuc premere constitueram: ne vero illi, qui Heuslenium Praepositorum & Decanorum Indiculos Episcopatus Trajectino passim inseruisse noverant, mirum videretur, eorum melam subinde a me mentionem fieri, Heuslenium, ubicumque necesse esse videbatur, simul cum certo quodam Catalogo, (*Zekere gesëbreewe Lyft*) per quem Buchelii Catalogum intellexi, memorandum duxeram. Verum de his plus satis. Nunc tempus est, ut ad primam penam mei partem agrediar.

Ad pag. 135. num. XIII.

LITARDUM Praepositum Majoris, omnibus L
 itea incognitum, protulisti nobis ex diplomate
 ni 1116. quod editum exstat in nova Miraci
 litione pag. 961. Eoque invento, fortunae
 ae applaudens, triumphali hac formula tibi i-
 le gratulatus, ac novercantis fortunae malignita-
 m aliis, quibus adeo felicibus esse non contige-
 it, exprobrare avidè conatus es: *Hunc ignora-
 mt Matth. & Drakonb.* Ante vero, quam vi-
 eamus, quid de hoc *Litardo* sentiendum sit,
 : utrum locum, quem tuo suffragio adeptus est,
 robe tueri possit, permitte, quaeso, Vir Clarissi-
 ie, ut tibi familiariter confitear, me, quum
 erba haec primum legerem, vehementer mira-
 um esse, quid tantum horum duorum, neque
 super tertii Heusenii, memineris; quum &
 se ille tuum Majoris Praepositum *Litardum* ig-
 orarit. Mox quidem in mentem veniebat, duo
 rum faciant idem, non tamen idem esse; sed ci-
 o hanc cogitationem itorùm repudiavi: id enim
 le acqutate tua praesumendum non esse censi;
 rascertim quum ulli umquam mortalium (ne mini-
 nam quidem suspicandi ansam sponte tua praebere
 onatus sis, te ad animadversos Heusenii errores
 vel tantillum connivere velle. Hac igitur
 onjectura rejecta, animo vicissim occurrebat, eo
 orte Heusenium a te non memoratum esse, quia
Litardum, Praepositum tuum Martinianum, tan-
 tum inveneras in diplomate, quod Clarissimus
 Collega & amicus tuus ex Mstis archivis Eccle-
 siae B. Mariae Brugensis in nova Miraci editione

anno 1723. vulgavit, & Episcopatus Ultrajectinus Heusenii, in quo ejus Catalogus Praepositorum reperitur, jam quatuor ante annis prodita, quam nova illa Miraei editio typographorum per hunc relinqueret: iniquum itaque tibi visum fuit, ut ipsi vitio verteret, quod chartam, nondum typis descriptam, quam Catalogum Praepositorum contexeret, consulere, & in ea latitantem *Litteram* in diem luminis oras protrahere neglexisset. Verum, mentis aciem diligentius huc intendens, etiam cogitationem, duas praesertim ob causas, iterum damnandam esse sponte animadverti. Primo enim si haec non memorati Heusenii cum tibi exstitisset, multo justius *omittes* Matthaeum, qui, tot annis Heusenio vetustior, & similiter somnari non potuit, quid *charta*, in tabulariis a se non excusis servata, & demum die post se mortuum divulgata, loqueretur: vel, si nihilominus eum nominatum traducendum putasset, sine dubio simul tibi succurrisset, Matthaeum, quod hunc *Litterarum* inter Praepositos Majoris memorare neglexit, excusandum esse, non enim vidisse, vel potius videre non potuisse, diploma, ex quo eum eruisi: quemadmodum hoc tibi Heusenium benigne excusasti infra pag. 279 secundo, diploma anni 1116. quale in nova Miraei editione legitur; Heusenio non latuit. Ipsam ante Clariss. Collegam tuam simile ex *incedis* Bockenberghii Annalibus cum orbe literato commenicavit in Batav. Saer. part. 1. pag. 140. Idem nec tu, Vir Clarissime, ignorare potuisti, ut constat ex illis, quae notas infra pag. 166. Ob haec igitur causas ipsi eo, quo putare volebam, nomine hic tacitus praeterire non potuisti. *Quam*

rima hæc tentamina male cessissent, ulterioribus conjecturis indulgere ausus non sum, sed malui te decurrere, &c, quum prudens ac sapiens nihil sine legitima causa facere consuevit, rogare, quum eandem ratione adductus vel Matthæo. hic ignorantiam *Livardi* exprobandam esse censueris, vel nomen Heusenii, qui magis ex merito istius culpæ reus agendus erat, silentio involveris? Si quid vero ex re tua esse iudices, ut Matthæi nomen deinceps inducatur, & tamen incognita mihi ratio obstat, ut ejus loco Heusenii nomen adscribi nolis, ac quid interim numerus eorum, quos *Livardum* Præpositum Majoris ignorasse lectoribus tuis professus es, detrimenti capiat ac decrescat, en, me Matthæi vicarium tibi offero, neque aegrelaturus sum, si ejus nomini meum substituas. Nam & ipse itidem eundem Præpositum Majoris ignoravi supra pag. 7.

Quod nunc ad rem ipsam attinet, non tantum ignorantiae, cujus Matth. & Drakenb. accusasti, me quoque reum ultro profitebor, tibi que victas manus alacriter porrigam; sed etiam *LIVARDI* tui nomen Præpositorum Catalogo meo deinceps inseram, ejusque reperti gloriam, quam cordi esse ostendisti, tibi inter primos gratulabor; modo antea exiguum & parvi momenti difficultatem, quæ consentum meum nonnihil adhuc moratur, tollere haud dedignatus fueris. Eam autem, si audire operæ est, hanc accipe. Diplomati, quod laudasti, hos Trajectensis Ecclesiæ testes adscriptos offendo: *Lidbertus Decanus*, *Abetus*, *Theodoricus Archidiaconus*, *Livardus Præpositus*, *Hugo*, *Luzo*, *Hardbert*, *Blidgerus*, *Clemarus*, *Haldericus*, & ceteri Fratres. Horum primum

num esse *Libbertum*, vel *Leubertum*, immo *Lubnum*, Decanum Majoris, mihi consentis pag. 16. Quinam secundus *Athetus*, & tertius *Theodorus Archidiaconus* fuerint, ego, & forsitan etiam, Vir Clarissime, quem in his me longe versatior esse confido, nescimus, ignoramus: neque tua nostra nunc refert, ut in eos diligentius inquirat. At quartus *Littardus Praepositus* vix alius esse potest, quam in ipso diplomatis contextu memoras *Litardus Praepositus*; quem tu inter Praepositos Ecclesiae majoris retulisti, licet eum quarto hoc memorari videris. Jam vero, si attendamus ad ordinem Ecclesiarum, in actibus publicis ferri solitum, *Litardus* vel *Littardus* ille certo certis anno 1116. non fuerit Praepositus Majoris. Nam Decanus Majoris praecessit quidem omnes Praepositos, tam civitatis, quam Dioecesis, sed solo Praeposito majoris Ecclesiae excepto; qui quin Episcopo *Ulraj.* proximus dignitate fuerit, negari nequit. Inter adductos itaque testes, ante omnium reliquorum Ecclesiarum Praepositos & Decanos, primo loco memorabatur Praepositus Majoris, quem plerumque sequebatur Decanus Majoris, & hinc ordinatis aliarum Ecclesiarum Praepositi, ac postea eam Decani. Et ita non tantum ego semper censui, cujus in hac re auctoritas tibi levior esse potest; verum etiam, cujus, in eadem re exercitatissimi, adfensus maximi apud te ponderis erit, ita sponte TU ipse, Vir Clarissime, judicasti in proxime praecedentibus & sequentibus locum, quem in manibus habemus, pag. 134. lin. 32. pag. 137. lin. 5. pag. 134. lin. 6. Si igitur meum etiam adfensum exprimere, & dignitatem Praepositi Majoris, quam in *Litardus* contulisti, eidem sartam tectam meo suffragio ser-

ari velis, rogo, vel ut docere digueris, me & quem mihi per omnia suffragari vidisti, Papenrechtium in digerendo ordine Praepositorum & Decanorum Ecclesiarum Trajectensium, quem observatum fuisse diximus, ubi in diplomatibus estes laudantur, errore lapsos esse: vel ut rationem reddas, cur in diplomate, de quo agimus, b ordine recepto, & alias semper observari solito, recessum sit. Horum alterum ubi praestiteris, n castra tua transire, & *Litardum* rite a te Praepositum Majoris creatum esse, fateri poterimus.

At vero vel te, vel alium quemlibet forsan rogaturum praevideo, quid tandem de *Litardo* tuoplatendum foret, si ex serie Praepositorum Majoris expungendus esset, quum tamen in ipso diplomate & inter testes ei subscriptos diserte *Praepositus* vocetur? Summo jure possem hunc tui beneficii Praepositum Majoris etiam curae tuae committere, ac respondere, quod tu pag. 186. Heussenio circa Bertoldum quemdam occinuisti: *de illo videris ipse*. Ut tamen pateat, me quoque tui causa ipsi favere, & quantum possim, honori ejus consulere velle, observo, *Litardum* vel *Littardum* tuum simpliciter in diplomate nostro *Praepositum* vocari, non expresso nomine Ecclesiae, in qua Praeposituram obtinebat: postponi autem tribus illis testibus; quorum certe primum, Decanum Majoris, Praepositus ejusdem Majoris praecedere solet. Inde, nisi quid aliud tibi videatur, efficere audeo, *Litardum* tuum Praepositum fuisse alterius Ecclesiae; quales plures vel in ipsa urbe, vel in Dioecesi Trajectina existisse mecum nosti. Quin immo, si in re hujus momenti jus suffragii
mihi

mihi concedere non recuses, ulterius petgens il-
 super addam, verissimile videri, cum Ecclesiae S.
 Mariae Trajectensis Praepositum fuisse. Non
 tantum enim Drakenb. pag. 255. b. retulit, *Li-
 tardum* hunc vel *Litbardum* (illa enim eadem no-
 mina esse non, puto, negabis) ejus Ecclesiae Prae-
 positum annis 1125. & 1128. a Brockio statui,
 quod & tu verum esse pag. 272. credis; verum
 etiam quosdam velle, eundem jam anno 1108.
 Praeposituram istam obtinuisse. Novi equidem,
 te ibidem professum esse, sententiam hanc tibi
 non arridere: partim enim haustam esse ex *HEN-
 RICO VAN RIJN*; partim Brockium notare,
 eodem anno 1108. *Burchardum* ejusdem S. Ma-
 riae Trajectensis Praepositum fuisse, cuique Hen-
 senium consentire, nisi quod *Litbardum* vocet,
 quem Brockius *Burchardum* dixerat. Quam au-
 tem in his, quae tibi displicent, Drakenborchii
 vestigia securus sim in Catalogo pag. 228. te non
 aegre laturum spero, si argumentorum tuorum
 momenta exigendi, atque examinandi potestatem
 mihi arrogem, utrum haec causae fati legitime
 sint, ut in alia omnia eas. Ante tamen, quam id
 facere incipiam, quaedam breviter praemittenda
 puto. Et quidem primo moneo, te locum ad
 scribere neglexisse, ubi *Henricus van Rijn* Prae-
 posituram Marianam Trajectensem anno 1108.
Litardo tribuit. Verum auctor ita vage hactenus
 non minus molestiae mihi exhibet, quam tibi
 illud *ahibi*, quod pag. 136. in Heussenio culpa,
 & hinc jure tibi reponi posset, quod eidem pag.
 134. & 141. reposuisti: *Utinam docuisses, ubi hoc
 repereris! Vel Utinam indicasses, unde hoc sumptis!*
 Te igitur, Vir Clarissime, qui, non nisi
oculis

oculis credere, alteri auctor es, & hinc sine dubio, illa scribens, verba *Henrici van Ryn* tuis oculis vidisti ac legisti, etiam atque etiam rogo, ut locum, ubi repereris, additis libro & pagina indicare digneris; quem, licet studiose indagatum, deprehendere nondum potui. Drakenborchius autem & ego laudavimus de *Beschryv. van hoo Uss. Bisd. tom. 1. pag. 216.* qua tota pagina nulla *Henrici van Ryn*, sed sola *Heuseni* verba occurrunt. Secundo de, quaeso, causam, cur existimaveris, *Heusenium*, memorantem *Lusbardum*, potius indicare *Burchardum Brockii*, quam *Drakenborchii*, cui & ego pag. 228. consensi, *Lusbardum* vel *Lisardum*. Ne vero eam mecum communicare subterfugas, prius, en, meam tibi aperiam: me nempe, ut ita sentirem, inductum fuisse, quia major est affinitas ac similitudo inter ductus litterarum, quibus scribuntur voces *Lusbaritus* & *Lisardus*, vel *Lisbardus*, vel, ut etiam scribi video, *Lusbardus*, quam quibus scribuntur voces *Lusbardus* & *Burchardus*. His praemisissis, quod nunc attinet ad rationes, quas dedisti, cur *Drakenborchio* & mihi, *Lisardum* anno 1108. Praepositum *S. Mariae fuisse* credentibus, consentire nequeas, earum prima erat, quod levior tibi foret auctoritas *Henrici van Ryn*, cui soli hanc sententiam inniti existimas; sed pro quo *Heusenium*, aperte *Lusbardum*, id est *Lisbardum* vel *Lisardum*, memorantem substituas, rogo. Eum enim ego, & sine dubio etiam *Drakenborchius*, ianuimus. Verum huic difficultati, licet nescius te eam moturum, jam dudum occurri, docens in Catalogo pag. 228. idem persuasum fuisse *Buchelio*, quem *Heusenius* licet nunquam eum nominet, attamen
fide-

fideliter in hac re describere solitus est. *Bald-*
lium autem credidisse, *Lutbardum Praeposum*
S. Mariae anno 1108. fuisse, constitit mihi ex
 grapho ejus utroque. At *Buchelius*, quod refert
Brockio eadem pag. 272. pronunciaſti, *potius rep-*
erſiſſe ad chartas, titulos & registra nobis ignota,
 verſaſſe, & in iis reperisse, *Lutbardi* vel *Lis-*
ardum Praeposituram Marianam ad annum 1108. refer-
 dam eſſe. Hinc, niſi graviffimas ob cauſas, fi-
 des ipſi abroganda non eſt. Et haec *Buchelii* ſen-
 tia eo veriffimilior evadet, ſi *Lisardum* octavo an-
 no poſt, ſive anno 1116. Praepoſitum *S. Mariae*
 fuiſſe ex diplomate a te laudato inpecum ſenſit
 velles. Adde, ab anno illo 1108. uſque ad 1131.
 quo *Lisardum* hunc Episcopum *Cameracenſem*
 factum concedis, nullum, praeter *Lisardum*,
 Praepoſitum *S. Mariae* occurrere. At, quae jam
 altera tibi ratio eſt, quo minus id facere poſſis,
 obſtat *Brockii* auctoritas, qui eodem anno 1108.
Burchardum Praepoſitum *S. Mariae* fuiſſe ſtatuit.
 In hoc ſententiarum divortio diſquirendum foret,
 utri duorum, *Buchelio* an *Brockio*, in dige-
 dis *S. Mariae* Praepoſitis potius adſentiendum e-
 ſſet; ſi conſtaret, nullam eos in concordiam redi-
 gendi rationem iniri poſſe. Verum, ut nos in
 hoc curriculo exerceamus, nihil necesse eſt; quoniam
 via, & tamen haud anxie quaerita, eos conciliandi
 exſtat; quam, quum inventu facillimum eſt
 admodum naturalis ſit, tibi ſponte in mentem
 veniſſe, miraculo mihi ſimile eſt. Quid enim
 ſimplicius eſt, quam ut ſtatueamus, ambos, &
Burchardum & *Lisardum*, eodem anno 1108.
 Praepoſitos *S. Mariae* fuiſſe; illum anno incun-
 tum, hunc ei ſubſtitutum anno exeunte? qualia exempla
 ſaepe

AD CLARISS. HOYNĒK.

525

iepisime in vita quotidiana occurrere, & quae-
 am etiam in nostris Praepositorum & Decanorum
 Catalogis reperiri, ne ipse quidem negaturus es.
 Verte idoneis argumentis sequenti articulo proban-
 dum erit, anno 1139. *Mengodum* Praepositum
 Majoris laudari in diplomatis vetustis, cum
 obiisse eodem anno 1139. atque illi successisse
Jarbertum; qui itidem eodem anno ut Praepo-
 situs Majoris in alio diplomate occurrit. Et cur,
 praeso, antiquiori tempore accidere potuisse ne-
 sciremus, ut alicui morienti vel honore abeuntis
 eodem anno successor subiectus sit, quod recen-
 tiori tempore frequentissimum esse agnosci-
 mus?

Aliam adhuc superesse video difficultatem, quae
 impedire posset, ne sententiam meam, qua ita-
 mi, *Litardum*, quem tu *Praepositum Majoris*
 creasti, solummodo *Praepositum S. Mariae* fuisse,
 audare, eique subscribere vel possis, vel velis.
 Haec prius proponenda, tum amovenda est. Diffi-
 cultas in eo consistit, verisimile non videri, Go-
 debaldum Episcopum Trajectinum, qui prudenti-
 sae laude celebratur, & commune *Prioratus* (an-
 tiquendum *Praefulatus*) ut legitur in diplomate,
 ubi eodem Godebaldo Episcopo, biennio postea da-
 to, apud Buchel. ad Hedam pag. 151.) ejus consilium,
 ut Ecclesiae Martinianae ejusque Canonicis recu-
 perarent iniuste & per subreptionem a capite suo
 alienatam Ecclesiam, quae est in Siseela, sive in
 Siseela, cum suis appendiciis, id est Ecclesia S.
 Mariae in Brugge, quae erat prius in Siseela ma-
 tri suae subjecta; eos itaque uti voluisse opera *Li-
 tardi*, Praepositi S. Mariae Trajectensis, qui in hac
 re sibi ac successoribus suis nec feri nec meti nove-
 rat;

rat: eosque non potius ad id adhibuisse industria
 unius Canoniorum ipsius Ecclesiae Martinianae;
 qui ex re feliciter ad finem perducta fructum in-
 cepti & exhausti laboris expectare poterat, &
 sperare, inde eventurum, ut, si quando Canoni-
 ci Ecclesiae S. Mariae Brugensis, Praeposito in
 privati, novum sibi praefici Canonicos S. Marti-
 ni oraturi essent, ipse, pristini beneficii memini-
 nondum oblitterata, Praepositus constitueret.
 Verum, ut nodum hunc, ne ad eum adhereret,
 amovere incipiam, respondeo, argumentum hoc
 non magis mihi, qui per *Litardum Praeposum*
 intelligo Praepositum S. Mariae, quam tibi, qui
 Praepositum Majoris intelligendum censet, advoca-
 ri. Nam in diplomate tuo statui, si quando unum
 Canoniorum Ecclesiae S. Mariae Brugensis Tra-
 jectum veniens Praepositum, loco demortui, sibi
 dari orabit, Decanum & Fratres communiter suc-
 cessione perpetua, **OMNI RESPECTU Episcopi
 & MAIORIS PRAEPOSITI EXCLUSO**, cum
 tanquam super propria & speciali possessione sui
 provisuros, & illius electioni tradituros. Unde
 jure efficere posse videor, omnem utilitatem ei
 recuperata Ecclesia Siseclensi tantum ad Decanum
 & Canonicos Martinianos, nullam vero ad eum
 Praepositum, cui in hac re nec sercebatur,
 nec metebatur, redundasse: & hinc cum
 verisimile non videri, Godebaldum Episco-
 pum & commune Prioratus, aut Praesulatus, aut
 consilium magis opera *Litardi Praepositi Majoris*,
 quam *Litardi Praepositi S. Mariae* in hac re vis-
 fuisse. Difficultas igitur non minus tuam, quam
 meam sententiam premere videtur. Ea vero
 trum tanti momenti sit, ut *Litardo* tuo Praepos-

ntam Majoris abrogare cogaris, dum tu delibens; ego interim, ab omni hac objectione sententiam meam liberaturus, atque ostendere conurus, eandem difficultatem *Litardo* meo, *Praeposito S. Mariae*, non obitare, somnium narrabis, quod his diebus media meridie, oculis apertis, vigilans in nonnullis Bibliothecae moae libris vidi. Quum *Conradus* Episcopus Trajectinus anno 1088. i. kal. Nov. Ecclesiae Majoris privilegia antiqua confirmaret, insuper constituit, ne alius ad Praeposituram Ecclesiae gloriosissimae Virginis Mariae, per se noviter dotatae, & per se atque ipsam Ecclesiam Majorem fundatae evehi posset, nisi qui unus de Canonicis Majoris Ecclesiae foret. Diploma Episcopi edidit *Matthaeus* in Praefat. ad Anon. B. Covord. Talis Canonicus Majoris existit *Frater Litardus*, qui a *Lamberto*, Tornacensis & Noviomensis Ecclesiae Episcopo, *supradictae* Trajectensis) Ecclesiae Canonicus vocatur; & ad Capitulum Brugi pro negotio hujusmodi (nempe pro negotio Ecclesiae Siseclensis) communi consilio *verwise* dicitur. Diploma vide in nova *Miraci* editione pag. 963. Hic idem *Frater Litardus* in diplomate a te laudato *Litardus Praepositus* vocatur. Si autem jam statuamus, eum, quo tempore Brugas missus est, simul Canonicum Majoris & Praepositum S. Mariae Trajectensis fuisse, opera, quam recuperandae Ecclesiae Siseclensi impendit, exhibita erit in negotio, cujus utilitas ad Decanum & Fratres, seu Canonicos Majoris, adeoque etiam ad se, spectabat. Nunc tibi vicissim causa reddenda erit, non tantum cur potius fidei *Litardi Praepositi Majoris*, quam cujusvis Canonici eorum, commissa fuerit talis res, a qua omni respectu

Episcopi & Majoris Praepositi, id est ipsius *Litardi*, exclusus erat: verum insuper, cur Lambertus, Tornacensis & Noviomensis Episcopus, anno 1122. Fratrem *Litardum Trajectensis Ecclesiae* vocet, quo jam anno 1116. in diploma a te laudato *Litardus Praepositis* appellatus est. Si autem hujus rei causam ante a me reddenda consideres, quam ipse daret, responderem, *Litardum* de omni illo negotio non tamquam Praepositum *S. Mariae Trajectensis*, sed tamquam *Canonicum Majoris*, Brugas missum esse, & hinc *Godibaldum* Episcopum & commune *Priorum*, vel *Praefidatus*, ejus consilium literis, ad Lambertum Episcopum Tornacensem datis, quibus *Litardus* legato suo potestatem transigendi de *Ecclesia Sileclensi* concessam esse testabantur, cum tantum *Canonicum Majoris* appellasse: cui propterea Lambertus in diplomate suo, quo, quid cum eo actum fuerit, profiteretur, non alium titulum tribuere potuit.

Ut nunc somnio, quod narraui, favorem tuum conciliem, permitte, quaeso, ut in conspectum tuum producam unum & alterum eorum, quibus in his majorem sine dubio, quam mihi, auctoritatem tribuis, eosque sententiae meae favere probeam. Inter eos autem primo loco (potesne credere, Vir Christissime?) te ipsum laudare audeo; qui, quamvis fortitan inscius, attamen ita sensisti. Id quod hoc modo monstrat. Heusenius in Episc. Ultraj. pag. 50. ad 2. seriem dans Praepositorum Majoris, inquit: "RO-
TARDUS, Anno 1120. fit tandem Episcopus
Cameracensis, alibi ponitur *Luzgardus* eodem anno, alibi *Litardus*". Heusenius more suo descripsit Buchelium, ut ex Catalogo ejus huic episcopo

lae subjecto constat. Buchelius sua excerptit ex diploma, quod ex nova editione Miraei laudasti, sed cui pro anno 1116. adscriptus erat annus 1120. de quo postea videbimus. Id patet ex Brockii Catalogo, quem Bucheliano junxi. Jam vero Heusfenio, sive Buchelio, cujus ille verba sua fecit, ex diploma tuo, sed cui tantum alius annus adscriptus est, *Lietardum* anno 1120. Praepositum Ecclesiae Majoris proferenti, ita recte pag. 136. respondes: "*Lietardus* unus circa haec tempora fuit Praepositus; non Majoris, sed B. Mariae, ut infra suo loco, qui etiam Episcopus Cameracensis factus est". Si ex tua sententia unus tantum *Lietardus*, vel *Lietardus*; (non credo enim te diversum nomen esse statuturum) circa haec tempora, id est circa annum 1120. fuit Praepositus, & quidem non Majoris, sed B. Mariae, sententiam tuam priorem subvertis, & *Lietardus*, quem anno 1116. Praepositum Majoris fuisse dicis, revocandus est. Neque excipere potes, *Lietardum* non fuisse Praepositum Majoris circa haec tempora, quia dignitatem illam quadriennio antea obtinuit. Nam tum similiter dici nequit, *Lietardum* circa haec tempora Praepositum B. Mariae fuisse, quem demum quinquennio post admittis infra pag. 172. Non repeto, *Lietardum* ex eodem Diploma proferri Praepositum Majoris anno 1120. ex quo tu *Lietardum* anno 1116. profers. Secundo loco inter eos, qui sententiae meae favent, laudo Brockium, qui utrumque diploma, & illud anni 1116. quod tu, & alterum anni 1122. quod ego ex nova Miraei editione ad partes vocavimus, vilitatisque examinatis, posteris reliquit, quo mutare *Lietardum* in Ecclesia Trajectina sanctum

crediderit. Is igitur, priusquam diligentius omnia huc facientia examinasset, eandem de *Lisardo* sententiam fovit, quam te de *Lisardo* fovit indicasti. Id constat ex ipsius Catalogo, in qua sequentia annotantur, ita ut uncibus inclusa postea ad ipso Brockio addita sint: *Rotardus ann MCXX. sic tandem [circa annum MCXXII] Episcopus Cameracensis, [et anno 1133. erat in possessione ejus scriptus.] alibi ponitur Luperus eodem anno, alibi [frater] Lisardus, [pro in litera Cameracensis Episcopi, in qua alienationem bonorum in Zizile ob. quo tempore observatum in Ecclesia Trajectensi claustralis obedientia ann 1122.] Ubi Brockium aberrasse, & male in litera Cameracensis Episcopi, pro in litera Tornacensis Episcopi, dedisse, mihi persuadere. Verum, quum postea accuratius mentem advertisset, repudiata priori sententia, in eandem partem discessit, in quam me quoque pedibus ivisse vidisti. Non modo enim in Catalogo Praepositorum Majoris superius laudata verba inductis lineis delevit, & in margine haec adscripsit: *Casendus hic, quae Praepositus S. Mariae: Verum etiam in Catalogo Canonicorum Majoris Trajectensis, quae sequuntur, notavit:**

1120. Fratres & Canonici Trajectenses.

Lubbertus Decanus.

Altenus.

Theodoricus Archidiaconus.

Luthardus Praepositus S. Mariae [et Canonicus Traj. 1122.] sic circa annum 1130 Episcopus Cameracensis. Erat Canonicus S. Martini & Bonifacii.

*Hugo.**Lyfo. [Luzo.]**Herdarius.**Blidgerus.**Gelmarus.**Baldricus.*

Ex his videre potes, Brockium eandem sententiam, quam ego veriore esse putavi, probasse, & existimasse, *Lutbardum*, sive *Litardum*, simul fuisse *Praepositum S. Mariae* & *Canonicum Majoris*: praeterea cum duorum diplomatum alterum retulisse ad annum 1120. alterum ad annum 1122. Hic autem ille est Brockius, cujus sententiae tantum ponderis & auctoritatis tribuisti pag. 272. ut propterea *Drakenborchio*, *Litardum* anno 1108. Praepositum S. Mariae fuisse statuenti, adfentiri nolueris, quoniam Brockius eodem anno *Burchardum* istius Ecclesiae Praepositum fuisse testabatur. Utrum nunc plus ponderis & auctoritatis Brockio, quam tibi ipsi, concessurus sis, tu videris. Ceterum ex antea memorata Brockii annotatione iterum efficio, ab eo repertum fuisse simile prioris diplomatis apographum, quale Heussenius in *Batav. Sacra part. 1* pag. 140. ex ineditis *Bockenberghii Annalibus* protulit: quum in nova *Miraei* editione ad annum 1116. reteratur

Hunc utriusque apographi disensum circa tempus dati diplomatis ipse observasti in *Decanis Majoris* pag. 166. Verum, ut addis, *non libuit tibi observari aditioni insistere.* Et cur, quaeso, *Vir Clarissime*, non libuit? Quum ipse causam ejus tacueris, cuius liberum conjectandi campum reliquisti. An igitur non libuit, quia chronologica haec disceptatio parum aut nihil ad schediasmatis

tui argumentum faciebat? At tamen ei titulum fecisti *Catalogi Historico-Chronologici*. An, quia ad materiam, quam prae manibus habebas, & in hoc Catalogo tractabas, parum aut nihil commodi ex Chronologica dissertatione redundatum putabas? At ea alicujus momenti futura erat. Si enim, accurata disquisitione chronologica instituta, pateret, diploma referendum esse ad annum 1116. tanto verisimilior evaderet sententia Broekii, statuentis Lubbertum anno praecedenti 1115. Docanum Majoris fuisse: de qua nunc pronunciarere reformidasti pag. 1166. Sin, referendum esse ad annum 1120. non ita confidenter adversus Heusingerum sive Buchelium, &, quod ignorasti, adversus propriam sententiam pronunciasse, *Lietardum* vel *Litardum* unum circa annum 1102. *Præpositum* fuisse, non Majoris, sed *B. Mariae*. Ita enim *Litardus*, quem ex hoc diplomate *Præpositum* Majoris esse probare conatus es, non tantum circa haec tempora, sed etiam ipso anno 1120. *Præposituram* Majoris obtinisset. An, quia judex sedere, & sententiam ferre noluisti inter Bockenbergium, cujus Chronologiam te sequi professus es, cujusque auctoritati plurimum tribuis, & Clarissimum Virum, amicum ac Collegam tuum, qui novae operum Miraei diplomaticorum editioni praefuit, eamque insigni monumentorum cumulo auxit, & notis illustravit, uter eorum in vitiosum hujus diplomatis exemplum incidit? At unus vel alterius diplomatis minus emendati productio nihil meritis eorum detraxisset, & ipsi potius laudandi fuissent, quod diplomata dedissent, non ad subitum commutata, sed quemadmodum in codicibus praeiis invenissent. An denique, quia materiam

hanc

anc labyrinthum tibi fore existimabas, eumque leo ingredi ausus non es, quod filo Ariadnaeo lestitutus te exitum ejus reperturum desperares? in proprio te modulo ac pede metitus es, laudo consilium tuum; at tum potius Catalogum simpliciter *Historicum*, quam *Historico-Chronologicum*, vocassem. Verum, quaecumque demum causa est, cur alterutri editioni diplomatis insistere non iuberit, quum tamen stadium, quod aperuisti, ipse ingredi nolueris, non aegre te laturum consilio, si ego me in eo exercere, & cursum, quem, cui libet, reliquum fecisti, peragens, inquirere audeam, utri ejus apographo potior fides habenda sit, et, quo usi sunt Bockenbergius & Brockius; an ei, quod Clarissimus Miraei nuperus editor adhibuit? unde nobis insuper occasio praebebitur trium aut quatuor aliorum diplomatum subscriptiones leviter emendandi. Heuslenius periodum, quae dati diplomatis tempus continet, ita ex Bockenbergio protulit: *Tradita est anno Incarnationis Dominicae 1120. Indictione 2. anno vero 2. Episcopi G. &c.* Eadem vero pericope in nova Miraei editione hoc modo concipitur: *Tradita est anno Incarnationis Dominicae millesimo centesimo decimo sexto, Indictione IX. anno II. Episcopatus Godeb.* Utrumque diplomatis exemplum triplicem temporis characterem, seu notam Chronologicam exhibet, annum incarnationis Dominicae, annum Indictionis, & annum Episcopatus Godebaldi. De duobus prioribus dissentiunt, de tertio inter eos convenit. Ut igitur certius constare possit, utri in prioribus adhaerendum sit, oportet, ut in tertium antea inquiramus, ac constituamus, quo anno Godebaldus Episcopatum adeptus sit. Is autem pendet ex an-

no emortuam & numero annorum, per quos hunc scopum egit. Et quidem cum obiisse pridie kalendas Novembres, sive die XXI. ejus mensis anno millesimo uno ore testantur Beka pag. 46. Bekae Chronica auctius apud Matthaeum tom. v. Anal. pag. 6. Joh. a Leidis Chron. Holl. lib. XVII. cap. III. Be da pag. 149. Veldenaer pag. 257. versa, ejus interpretes Latinus, quem edidit, sed male ab eo confinxit, Matth. tom. IX. Anal. pag. 34. & Boderberg. in Pontif. Ultraj. pag. 17. 18. quorum utrumque tradit, eum per sedecim annos Episcopatum praefuisse. Sed is cuique Episcopo adscribere solet omne tempus, quod inter mortem decessoris & ipsius substitutionem effluxit. Reliqui omnes consentiunt, eum per quindecim annos Episcopatum Trajectinum obtinuisse. Hi autem anni vel numerus sunt integri & absoluti; & tum Episcopus electus erit anno 1113. vel ultimum annum tantum incipit, quo casu ad Episcopatum electus erit anno 1114. Sed auctoritate omnium, quotquot reperiri potuerunt, diplomatum Godebaldi, quae annum Episcopatus ejus adscriptum praeferunt, confirmatur, verius esse, annum quintum decimum Episcopatus Godebaldi tantum inchoatum, non autem finitum esse, quum moreretur, & hinc ipsum dignitate Episcopali auctum fuisse anno Christi 1114. quo numerabatur Indictio septima; auctum autem fuisse, postquam jam aliqua hujus anni pars exacta foret. Iudae sequitur, in annum Christi 1115. Indictionem VIII. incidere annum Episcopatus ejus partim primum, partim secundum: in annum Christi 1116. Indictionem IX. annum ejus partim secundum, partim tertium; qui posterior adscriptus est diplomati Florentii Comitis Hollandiae, cujus excerptum nobis dedit Joh. de Leid. in Annal. Egm. cap. XVII. In an-

num Christi 1118. Indictionem xi. incidere annum
 Episcopatus ejus partim quartum, partim quinq-
 uum: quorum prior occurrit in diplomate apud
 Buchel. ad Hedam pag. 151. ubi pro *Indict. XII.*
 legendum est *Indict. XI.* & in diplomate Godebal-
 di ibid. pag. 152. posterior in diplomate ejusdem
 Godebaldi apud Lindeborn. in *Hist. Episc. Dan-*
ventr. pag. 197. In annum Christi 1125. Indictio-
 nem 111. incidere annum Episcopatus ejus partim
 undecimum, partim duodecimum: quorum poste-
 rior notatur in diplomate ipsius Godebaldi apud
 Matthaeum tom. 1. *Analect.* pag. 137. ubi errore
 typographorum editur *anno Dominicae incarnatio-*
nis cxcxxv. pro *cxcxxv.* ut ipse Matthaeus mo-
 net in *Fundat. & Fat. Eccles.* pag. 404. In annum
 Christi 1126. Indictionem iv. incidere annum Epi-
 scopatus ejus partim duodecimum, partim tertium
 decimum: eorum prior adscribitur in Godebaldi
 diplomate apud Buchel. ad Hedam pag. 153. ubi
 legendum est *Ind. 4.* pro *Ind. 3.* posterior in eju-
 sdem Godebaldi diplomate ibid. pag. 155. In an-
 num Christi 1127. Indictionem v. incidere annum
 Episcopatus ejus partim tertium decimum, partim
 quartum decimum: quorum priorem praefert di-
 ploma Godebaldi, quod superius ex Misto edidi
 pag. 296. Tandem in annum Christi 1128. Indi-
 ctionem vi. in quem historici antea laudati mor-
 tem Godebaldi conferunt, incidere annum Epi-
 scopatus ejus partim quartum decimum, partim
 quintum decimum. Patet igitur, quom anno
 Christi 1128. tempore mortis dicatur quindecim
 annis Episcopatus praefuisse, annum quintum de-
 cimum tantum inceptum fuisse; qui demum exire
 debebat anno sequenti 1129. Indictione vii. Ve-
 rum

rum quo die anni 1114. Godebaldus Episcopatus
 nactus sit, definire nequeo. Tria tantum diplomata
 notavi, quibus hujus Episcopi annus & huius
 anni post Christum natum dies adscriptus est. Horum
 primum occurrit apud Joh. de Leidis in *Annal. Episc.*
cap. xviii. quod datum anno Christi 1116. quod
 adscriptum habeat annum Godebaldi tertium,
 diem autem xvii. Kalendas Augusti; docet, eum die
 xvi. Julii anno 1114. iam Episcopum Trajecti-
 num fuisse. Secundum anni 1126. editum a Bechel
 ad Hedam pag. 155. praefert annum Episcopatus
 ejus tertium decimum, diem vero viii. Idibus
 ex quo colligo, eum jam die viii Julii anni 1114.
 Episcopi munere functum esse. Tertium autem
 1127. primum a me editum est supra pag. 296. sed
 aperte vitio laborat. Datum enim dicitur in
anno Episcopatus Domini Godebaldi XIII. VI. Nonis
Octobris. Nam hinc efficiendum foret, eum die
 2. Octobris anno 1114. nondum Episcopatum Tra-
 jectinum adeptum esse, quod duobus praecedenti-
 bus diplomatibus adversatur. Cum iis autem in
 concordiam redigetur, si levissima mutatione pro
Domini Godebaldi, XIII. scribamus *Domini Gode-*
baldi XIII, vel potius *XIV.* Ita enim sequetur,
 eum jam die 2. Octobris anno 1114. Episcopum
 fuisse; quod duobus illis memoratis diplomatibus
 eonvenit. Id igitur ex omnibus illis, quae adhuc
 disputavimus, patere contendo; Godebaldu
 Episcopatum nactum esse anno Christi 1114. In-
 dictione viii, & quidem ante ejus anni diem viii.
 Julii. Superest nunc, ut his insistentes examina-
 mus, quemadmodum in utroque diplomatis, de
 quo hic ago, apographo tres illi temporum char-
 cteres inter se conveniant: inde enim manifestum

vadet, utrum eorum fide dignius ac verius sit;
 cujus rei causa hanc disquisitionem suscepimus.
 Bockenbergenianum primo loco praefert annum
 Christi 1120. Verum eo non numerabantur anni
 Indictionis & Godebaldi secundus, qui subjungun-
 tur; sed potius Indictionis tertius decimus, Go-
 debaldi partim sextus, partim septimus. Secundo
 loco praefert annum Indictionis secundum. Ve-
 rum is requirit non annum Christi 1120. nec an-
 num Godebaldi secundum, qui in apographo hoc
 memorantur; sed potius annum Christi 1124. &
 annum Godebaldi partim decimum; partim un-
 decimum. Tertio loco praefert annum Godebal-
 di secundum. Verum huic non convenit annus
 Christi 1120. nec Indictionis secundus, qui in apo-
 grapho praecedunt; sed potius annus Christi par-
 tim 1115. partim 1116. & Indictionis partim octa-
 vus, partim nonus. Hinc tuto colligo, subscrip-
 tionem apographi Bockenbergenianae chrono-
 logiae ab omni parte adversari, & ideo merito re-
 siciendum esse. Contra, tres temporis characteres
 annum Christi 1116. Indictionem ix. & annum se-
 cundum Episcopatus Godebaldi; quos offert apo-
 graphum in nova editione Miraëi; unice veros ac
 genuinos, & hinc probandos esse, ex superioribus
 constat; modo statuamus, id datum esse ante diem
 viii. Julii, quo jam Godebaldus tertium Episco-
 patus annum inchoare debuisset, & quidem ea
 istius anni parte priore, quo adhuc currebat annus
 episcopatus, ejus secundus. Nunc, dum tu inte-
 rim sperato praeclari ac magnifici triumpho, quem
 de Matthaei & Drakenb. debellata ignorantia in
 conspectu lectorum ducis, successu te oblectas,
 & fructam, quem ex prospera fortuna tua tibi pro-
 posui-

posuisti, commodo tuo percipis, ego ad scripta pergam.

Ad pag. 136. num. XIV.

- II. Hoc loco difficultatem moves adversus conjecturam Drakenborchii; quem in diplomate Andreæ Episcopi Trajectini, dato anno 1131. & edito a Buchelio ad Hedam pag. 162. *Mengotus Præpositus*, pro *Rengotus*, scribendum conjecisse nunc. Quum autem eandem conjecturam supra pag. 7. adoptarim, ut promissis satisfaciam, te autem, & difficultatem tuam examinare debeo. Ita enigmatis. "Cum ignoretur annus obitus *Mengodi*, hinc
 ,, Charta Andreæ Episcopi an. 1131. apud Buchelium ad Hedam p. 162. occurrat *Rengotus Præpositus*, licetne quaerere, an sit idem, qui *Mengodus*? Drakenburgius non dubitat. Sed difficultas est, quod charta præferat annum 1131. qui correspondet anno tertio Andreæ Episcopi, qui juxta Bockenbergium fuerit annus 1131. Non evadimus, nisi dicendo, errorem esse in numeris, quod in vetustis chartis obtinet sæpe scribitur. Ex his verbis tuis nemo, credo, lecturam facile adsequi poterit, quam difficultatem indicare volueris, nisi etiam Catalogum Drakenburgii inspexerit, atque inde didicerit, cum non tantum *Mengotus*, pro *Rengotus*, quod memorasti, substituendum censuisse, sed etiam, quod omisisti, credidisse, anno MCXXIX. pro anno MCXXXI. legendum esse, quia Hardbertus ejus in Præpositura successor jam in diplomate anni 1130. tanquam Præpositus Majoris memoratur. Verum difficultas a te proposita non adversatur illi parti conjecturæ,

te, quam recensuisti; sed alteri, quam praeteristi. Numquam enim *Mengotus*, pro *Rengotus*, emendandum existimanti obstabit, quod charta praeferat annum 1131. qui correspondet anno tertio Andreae Episcopi, qui juxta Bockenbergium uerit annus 1131. sed potius obstabit ei, qui annum *MCXXXI.* mutat in annum *MCXXIX.* Nam non annus 1129. conuenit anno tertio Andreae Episcopi, qui in subscriptione diplomatis memoratur, sed annus 1131. Haec igitur difficultas, ut & quod annus nonus Indictionis, ibidem in diplomatis subscriptione obuius, non anno 1129. sed anno 1131. conueniat, quam difficultatem ne attingisti quidem, ne permoverunt, ut, adoptata priori conjecturae parte, qua pro *Rengotus* scribatur *Mengotus*, alteram tamen partem, qua *annus MCXXXI.* mutatur in annum *MCXXIX.* repudiarem; & potius illam rationem, qua difficultatem, ex fine Mengoli & initio Hardberti Praepositorum Majoris nam, tollerem, in Catalogo meo pag. 7. & 8. inuicem. Eam autem quo melius ac clarius intelligas; tabulam auctorum hujus temporis, quantum ad institutum nostrum faciunt, ab initio Lotharii Imperatoris, cujus Regni & Imperii anni his connecti sunt, tibi exhibebo; eademque opera aliquot diplomatum formulas finales, temporis characteres continentem, quae a descriptoribus corruptae sunt, leui, sed necessaria, mutatione emendare conabor.

Anno Christi 1125. Indict. III. Lotharius Rex electur III. Kalendas Septembres, siue die xxx. Augusti, & Idibus Septembribus, siue die xxx. ejusdem mensis solemniter Aquisgran Rex coronatus.

ronatur. Vide Baron. in Annal. Eccl. ad ~~ann.~~
1125. §. XI. Pagi Critic. ad Baronii Ann. Eccl.
ad eundem annum §. VIII. Adde scriptores
quos, quos laudarunt Struvius in Hist. Ger.
tom. I. pag. 357. & 358. & Habinius in Hist. Imp.
tom. III. pag. 175.

Anno Chr. 1126. Indiēt. IV. agitur annus Regni
Lotharii primus usque ad XXX. Aug. inde vero
annus ejus secundus.

Anno Chr. 1127. Indiēt. V. agitur annus Regni
Lotharii partim secundus, partim tertius.

Anno Chr. 1128. Indiēt. VI. agitur annus Regni Lo-
tharii partim tertius, partim quartus. Goddardus
Episcopus Trajectinus moritur die XII. No-
vembri, ut supra pag. 534. vidimus. Ei ad hoc
eodem mense substituitur Andreas Episcopus
: Mengodus erat Praepositus Majoris.

Anno Chr. 1129. Indiēt. VII. agitur annus Regni
Lotharii partim quartus, partim quintus; annus
Andreae Episcopi primus usque fore ad men-
sem Decembrem; inde vero annus ejus secun-
dus. Mengodus hoc anno erat Praepositus Ma-
joris. Hoc anno, sed ante diem XXX. Aug. prin-
quam Lotharius annum Regni quintum nomen-
re inciperet, datum est diploma Andreae Episco-
pi apud Claris. Dumbar in Daventr. pag. 343.
cujus haec est subscriptio: *Anno Dominicae In-*
carnationis millesimo centesimo vicefimo nono,
Indiēt. septima, anno Regis Lotharii tertii (se-
mo secundi) quarto, Episcopi Andreae prim.
In eo inter testes laudatur Praepositus Mengo-
dus.

Anno Chr. 1130. Indiēt. VIII. agitur annus Regni Lo-
tharii partim quintus, partim sextus; annus An-
dreae

areae partim secundus, partim tertius. Mengodus hoc anno erat Praepositus Majoris. Anno Chr. 1131. Indict. ix. agitur annus Regni Lotharii partim sextus, partim septimus; annus Andreae partim tertius, partim quartus. Hoc anno moritur Mengodus Praepositus Majoris x. Kalendas Septembres, sive xxiiii. Augusti, cui succedit eodem anno Hardbertus Praepositus. Ad hunc annum referendum est diploma Episcopi Andreae, editum a Buchel. ad Hedam pag. 162. cujus haec est subscriptio: *Anno Dominicae incarnationis MCXXXI. Indict. IX. regnante Rege Lothario II. anno Regni ejus VI. anno vero Episcopi Domini Andreae III.* Inter testes in eo laudatur *Rengotus Praepositus*; pro quo legendum esse *Mengotus*, Drakenborchio pag. 240. adfentior. Sed pro anno *MCXXXI.* ut censet, non substituendum esse *annum MCXXIX.* docent Indictio ix. annus Regni Lotharii vi. & Episcopi Andreae iii. Tantum credendum est, diploma hoc datum esse ante diem xxiiii. Augusti, quo Mengodus adhuc vivebat & Lotharius nondum inchoarat annum Regni septimum. Ad eundem hunc annum pertinet aliud diploma Andreae, quod supra edidi pag. 297. Ejus haec est subscriptio: *Anno Dominicae incarnationis MCXXXI. Indictione nona, anno Regni Lotharii VI. Episcopatus nostri IV.* Inter testes in eo laudatur *Méingotus Praepositus.* Cuique patet, subscriptionem hanc mendosam esse: sextus enim Lotharii annus quarto Andreae convenire nequit. Lotharius enim die xxx. Augusti septimum Regni annum iniiit, quum Andreas adhuc mense Novembri tertium Episcopatus annum numeraret. Legendum igitur est, vel *anno Re-*
M m gnt

gni Lotharii VII. vel *Episcopatus nostri III.* sed posterius praefendum esse constat ex *Meingoto Praeposito*, inter testes laudato, quem XIII. Augusti obiisse vidimus. Datum ergo esse debet ante x. Kal. Sept. sive ante XXI. Aug. quum adhuc viveret Meingotus, & adhuc numerarentur anni Lotharii sextus, & Andreae tertius. Ad eundem hunc annum refero tertium Andreae Episcopi diploma, editum a Matthaeo de Jur. Glad. pag. 360. in quo haec temporis notatio occurrit. *Anno Dominicae incarnationis Mill. C. XXXI. Indictione IX. regnante lege Lothario, anno VII. Regni ejus. Anno IV. Episcopatus Domini Andreae Pontificis humilissimi Trajectensis Ecclesiae.* Inter testes autem memoratur de sancto Martyno *Hardbertus Praepositus*. Quartus annus Andreae Episcopi docet, datum fuisse hoc diploma mense Decembri, circa quem Andreas, ut vidimus, quartum Episcopatus annum iniit: quum Meingodus jam die XXI. Augusti obiisset, & Lotharius xxx. Augusti septimum annum regni inchoasset. Hinc simul constat, Matthaeum ex integro apographo diploma hoc edidisse, quam Buchelianus qui in notis ad Hedam pag. 161. pro *Anno Dominicae incarnationis Mill. C. XXXI.* perperam edit, *Anno Dom. incarnas. MCXXX.* Annum enim 1131. tuentur Indictio nona, annus Regni Lotharii septimus, Andreae Episcopi quartus, & Hardbertus Praepositus.

Anno Chr. 1132. Indict. x. agitur annus Regni Lotharii partim septimus, partim octavus; annus Andreae partim quartus, partim quintus. Hec anno Hardbertus erat Praepositus Majoris. Ad hanc

hunc annum pertinet diploma Andreae editum a Matthaeo tom. vi. Analect. pag. 75. in quo hanc temporis designationem invenio: *Trajecti in die sancto Pentecostes, Anno Dominicae incarnationis millesimo C. XXXII. Indictione X. Episcopatus nostri anno IV.* Inter testes vero memoratur *Harbertus majoris Ecclesiae Praepositus.*

anno Chr. 1133. Indict. xi. agitur annus Regni Lotharii partim octavus, partim nonus; annus Andreae partim quintus, partim sextus. Hoc anno Harbertus erat Praepositus Majoris, & Lotharius Rex die xv. Junii Romae a Pontifice Innocentio II. Imperator coronatus est. Vide Pagi Critic. ad Baron. Annal. Eccles. ann. 1133. §. 1. Adde scriptores antiquos, quos laudant Struvius in Hist. Germ. tom. 1. pag. 362. & Hahnus in Hist. Imp. tom. 111. pag. 185.

anno Chr. 1134. Indict. xii. agitur annus Regni Lotharii partim nonus, partim decimus; annus Imperii ejus primus usque ad diem xv. Junii, inde vero annus secundus; annus Andreae partim sextus, partim septimus. Hoc anno Harbertus erat Praepositus Majoris. Ad hunc autem pertinet Diploma Andreae, editum a Miraeo lib. 1. Diplom. Belg. cap. LIII. quod hoc temporis characteres in subscriptione praefert: *Unigeniti aeterni anno incarnationis millesimo centesimo trigesimo quarto, Indictione XII. anno vero Lotharii decimo, Imperii secundo ejusdem, Episcopatus autem mei septimo.* Inter testes autem recensetur *Harbertus Majoris Ecclesiae Praepositus.* Ad eundem annum pertinet etiam aliud Andreae diploma, cujus meminit Buchel. ad He-

dam pag. 161. & esse dicit anni MCXXXIV. Ind.
XII. Episcopatus vero VII. Ultima epoch
Episcopatus in utroque diplomate ostendit, e
data fuisse mense Decembri, quum paulo ante
Episcopus Andreas septimum dignitatis annum
numerare incepisset.

Indiculus hic ad ultiores annos extendi
potest: verum haec sufficiunt definiendo ac stabili
do tempore, quo Mengodus Praepositus Major
obit, eique Hardbertus successor substitutus est,
(ne postea tibi dicere necesse sit, *annum obitus
Mengodi ignorari*) ut & illustrandis & emendandis
diplomatibus, circa eum & proximos annos datis.
Quum autem in eo simus, unum nunc addo, etiam
emendam esse temporis definitionem, obviam
in diplomate Andreae apud Buchel ad Hedam pag.
160. Est illa his verbis concepta: *Anno Unigeni
si Dei incarnati MCXXXIX. Indict. II. anno Epi
scopatus mei XII. anno vero primo Regni Conradi II.*
ubi inter testes primo loco memoratur Praepositus
Herebertus S. Mart. Si verum foret, Andream
duodecimum Episcopatus annum inchoasse, is te
men cum anno primo Regni Conradi convenire non
potuisset. Non enim Lotharius die quarto De
cembris anni 1138. obiit, nec Conradus hic
electus est media quadragesima anni 1139. ut con
statim Baron. in Ann. Eccl. ad ann. 1138. §. 12. &
ad ann. 1139. §. 1. sed potius Lotharius obiit die
III. vel IV. (aut magis nocte inter utrumque) men
sis Decemb. anni 1137. & Conradus III. ei succes
sor substitutus est media quadragesima anni 1138.
Vide Pagi Critic. ad Baron. Ann. Eccl. ad ann. 1138.
§. VI. Adde auctores antiquos, laudatos epoch
Struv.

struv. in Hist. Germ. tom. III. pag. 366. & 368.
 & Hahn. in Hist. Imp. tom. III. pag. 192. 207.
 & 208. Quum autem Pascha anni 1138. incidere
 t in diem III. Aprilis, media quadragesima ejus
 anni conveniet admodum diei xv. Martii. Hinc
 primus Conradi annus finiisset circa medium men-
 sem Martium anni sequentis 1139. At Andreas,
 i annum Episcopatus duodecimum numerare po-
 nit, illum demum incepisset circa mensem De-
 cembrem ejusdem anni 1139. quo jam agebatur
 annus secundus regis Conradi. Verum insuper
 Andreas, antequam annum Episcopatus duodeci-
 mum inchoare posset, obiit Kalendis Junii, vel,
 ut aliis placet, xi. Kal. Jul. ejusdem anni 1139. non
 1138. quum per decem annos & sex admodum
 menses dignitate illa functus esset. Hinc, anno
 inchoato pro finito habito, apud Bekam pag. 48.
rejeclenſe Pontificium ad XI. annos boneste rexist-
re dicitur; contra vero, nulla mensium excurrer-
iam ratione habita, apud Hedam pag. 157. utili-
ter & boneste per decem anno Ecclesiam sibi com-
missam administrasse. In diplomate igitur Buche-
 a legendum est *anno Episcopatus mei xi.* & existi-
 nare debemus, diploma datum esse ante diem xv.
 Martii anni 1139. priusquam adhuc Conradus an-
 num Regni secundum inchoasset. Hoc constat ex
 diplomate ipsius Conradi III. quod exhibet Heda
 pag. 158. in quo annus Regni ejus primus conjungi-
 tur cum anno Christi cxcxxxvIII. (perperam ibi
 dicitur cxcxxvIII.) & Indictione I. idque v. Idus
 Aprilis, quum circa quintum decimum diem prae-
 edentis Martii rex electus esset. Insuper in eo-
 dem Andreae diplomate scribendum est *anno vero*
rimo regni Conradi III. non autem Conradi II.

Ad pag. 137. num. XV.

III. Hic displicet tibi audacia Drakenborchii, qui didit, Hardbertum Praepositum Majoris fuisse *Hardbertum*, vel *Heribertum*, de *Berom*, & *Bierum*, & postea Episcopatum Trajectinum continuisse. Ita autem inquis: "Drakenburgias ut, ut *Hardbertus* noster, sit *Heribertus van Berom*, vel *Bierom*, qui *Andreas Cuikensis* successorem no 1139. & vigesimus sextus Episcopus Ultrajectensis, anno 1150. defunctus, ante Praepositus Majoris fuerit. Sed haec frustra quae apud *Bekam*, *Hedam*, *Buchelium*, aut *Bockenbergi*um. *Matthaeus* id obiter dixit in notis ad Anonym. de reb. Ultraj. p. 94". Eiusdem culpa, cujus *Drakenborchium* accusas, & ego mentem confiteor, (vide pag. 8.) quaeque de silentio *Bekae*, *Hedae*, *Buchelii* ac *Bockenbergi* affirmas, itidem vera esse agnosco. Verum quum ipse fatearis, *Matthaeum* eandem sententiam, sed non, ut dicis, obiter, verum dedita opera, proposuisse; isque, facultate a quinque Canonicorum collegiis benigne data usus, omnia Ecclesiarum Trajectensium sermone ac tabularia excusserit, peroptaverit, & ea occasione ex monumentis antiquis ibidem servatis multa *Bekae*, *Hedae*, *Buchelio*, & *Bockenbergio* incognita indagaverit, quale tandem hoc crimen est, quod praecurrentem sequimur praesertim in iis, quae iure erroris accusari, multo minus convinci, nequeunt; ac quibus vel tu ipse nihil aliud objicere potuisti, quam antiquiorum silentium: quasi ultra eos sapere velle nefas foret aut minus liceret, prioribus scriptoribus incogni-
tam

am familiam, unde Praepositus Majoris prognatus sit, ex tenebris eruere, quam integros Praepositos Majoris, omnibus vetustioribus ignotos, inelici conjectura lectoribus obtrudere. Ne tamen minus Matthaei auctoritati ac fidei innitentem, ut iudaciorum ac nimis temerarium, traducere velis, Matthaeo suffragatorem do duobus tuorum Buhelio & Bockenbergio aequalem Brockium: in cunctis Catalogo Praepositorum haec verba invenimus: *Harbertus*: [a: *Berou Phrysius (nummi cusi habens Harbertus)*] anno MCXXXII. [in Aprili. *Hic videtur ille Harbertus, qui anno MCXXXIX. post mortem Episcopi Andreae de Cuyck electus est Episcopus Trajectensis, & obiit anno 1150.*] Et quidem additi nunci ostendunt, quid Brockius in vetustiori forte Catalogo invenerit, quid ipse ei adhaerit. Hic autem est idem Brockius, de quo tu pte pag. 272. testaris, potuisse eum respexisse ad chartas, titulos, registra nobis ignota. Vide, quam niqua conditione tibi compositus foret Drakenborchius, si tecum in harenam descendere vellet. Quis Harbertum Praepositum Majoris *Harbertum de Berom* appellatum, & postea Episcopum fuisse dixit; & idem statuentem Brockium nominatim laudare omisit, nunc Matthaeum consentientem habenti (idem sine dubio fecisses, si Brockium memorasset) Bekae, Hedae, Buchelii, Bockenberghii silentium crepas. Verum, si, productis Brockii verbis, sententiam argumento tuo (intelligo priorum silentium) refellere in animum induxisset, nonne eadem gravitate ei objicere potuisses? „ potuit Brockius respexisse ad chartas, titulos, „ & registra nobis ignota”, quod eidem postea objecisti. Illud placet, & ex voto accidit, quod,

licet a sententia, quam proposuit, & ego post
 adoptavi, dissentiens, attamen ostendere neque-
 ris, sententiam hanc ulli parti historiae adversari.
 Si autem conjectura quadam, mera quidem, sed
 quam nec ipsam historicorum testimonio refelli po-
 se existimo, verisimilitudinem opinioni Brocki,
 Matthaei, Drakenborchii ac meae conciliare per-
 mittis, dicam, hanc forte causam esse, cur *Her-*
bertus, tamquam Praepositus Majoris, testis oc-
 currat in multis Andreae diplomatibus ab anno
 1131. quo Praepositum factum esse docui, *etiam*
 in diplomate apud Buchel. ad Hedam pag. 160.
 quod Andreas anno 1139. paucis tantum ante mor-
 tem mensibus dedit, numquam vero post mortem
 Andreae, quia ei mox in Episcopatu successit. Exi-
 stimare enim nequeo, te velle, mortuo Andreae
 etiam obliisse Hardbertum: vel *Hardbertum & He-*
ribertum duo diversa nomina esse, quorum illud
 Praeposito Majoris, hoc Episcopo Andreae suc-
 cesiori competiit. Certe Praepositus Majoris *He-*
rebertus vocatur in diplomate apud Bucheliam ad
 Hedam pag. 160. Contra Episcopus vocatur *Her-*
bertus apud Annalist. Saxon. pag. 682. *Hardber-*
tus in duobus diplomatibus regis Conradi III. &
 apud Hedam pag. 163. & 164. Ceterum unde Heu-
 senius *Nardbertus*, nomen sine dubio corruptum,
 hauserit, ex Buchelii Catalogo a me edito, si ve-
 lis, videbis. Tanta saepe ductum similitudo est
 in Mistis & diplomatibus inter literas *H* & *N*, ut
 altera ab altera vix distingui possit. Id Buchelii,
 quem Heussenius fideliter descripsit, hoc loco
 fraudi fuit.

Ad pag. 139. num. XVI.

In fine hujus articuli haec verba tua occurrunt. IV.
 „ Drakenburgius, quae de Conradi stirpe conformia scribit, hauserat ex alio fonte. Nihil dedit, quod addendum sit: ne quidem ex appendice Edictorum provinciae Ultraj. tom. 1. pag. 752. ubi nescio quas correctiones & additiones daturus, destruit, quae recte Catalogo inseruit. Quis enim ferat doceri se, quod Conradus factus sit Praepositus Majoris anno 1148. vel 1149. quem talem fuisse triennio aut quadriennio ante, non audeas negare? Omnis quidem haec accusatio neque ad me pertinet, quem id non tradidisse videre potes ex illis, quae supra occurrunt pag. 9. neque ad Drakenborchium; quem Appendicis Edictorum Provinciae Ultraj. auctorem non esse, certo novi. Nihilominus eam paucis examinare libet, ut aequus lector, quanti illa pretii sit, secum constituere possit. In Append. igitur Edict. regionis Traject. tom. 1. pag. 752. col. 1. Haec verba reperiuntur: *COENRAED &c. is in het jaar 1149. Proost geworden &c. De voorz. Lyste beeft 1148.* Jam autem contendo, omnem, cui est mens sana, sive qui sensum communem habet, & diligentius ad verba illa attendit, sponte deprehensurum, priora eorum *COENRAED &c. is in het jaar 1149. Proost geworden &c.* consideranda esse ut particulam contextus, ad quam Auctor Append. notavit sequentia: *De voorz. Lyste beeft 1148.* ut indicaret, in Catalogo suo pro anno 1149. notari annum 1148. Si vero contextum, unde priora desumpta esse, &

licet a sententia, quam proposuit, & ego pot
 adoptavi, dissentiens, attamen ostendere uer
 ris, sententiam hanc ulli parti historiae adven
 Si autem conjectura quadam, mera quidem,
 quam nec ipsam historicorum testimonio refelle
 se existimo, verisimilitudinem opinioni Bro
 Matthaei, Drakenborchii ac meae conciliare
 mittis, dicam, hanc forte causam esse, cur He
 bertus, tamquam Praepositus Majoris, tunc oc
 currat in multis Andreae diplomatibus ab an
 1131. quo Praepositum factum esse docui, et
 in diplomate apud Buchel. ad Hedam pag. 114.
 quod Andreas anno 1139. paucis tantum mensi
 bus mensibus dedit, numquam vero post mortem
 Andreae, quia ei mox in Episcopatu successit. Ex
 stimare enim nequeo, te velle, mortuo Andrea
 etiam obliisse Hardbertum: vel *Hardberum & He
 ribertum* duo diversa nomina esse, quorum illud
 Praeposito Majoris, hoc Episcopo Andreae suc
 cesori competiit. Certe Praepositus Majoris He
 rebertus vocatur in diplomate apud Buchelium ad
 Hedam pag. 160. Contra Episcopus vocatur *Har
 bertus* apud Annalist. Saxon. pag. 683. *Harber
 tus* in duobus diplomatibus regis Conradi 111. et
 apud Hedam pag. 163. & 164. Ceterum unde
 senius *Nardbertus*, nomen sine dubio corrup
 hausserit, ex Buchelii Catalogo a me edito, et
 lis, videbis. Tanta saepe ductum similitudinem
 in Mstis & diplomatibus inter litteras H & N
 altera ab altera vitio fluctuante permutari
 quem Heusdenius inter de
 fraudi fuit.

Al pag. 114. H. I.

in fine hujus articuli dicitur scilicet de ...
 Drakenburgis, quae de ...
 nia scribit, hanc ex aliis ...
 lic, quod addendum est: ne ...
 lic Edictorum provinciae ...
 152. ubi nescio quis ...
 tes daturus, daturus, quae ...
 go inferuit. Quis enim ...
 Conradus factus sit Praepositus ...
 1148. vel 1149. quem talem ...
 quadriennio ante, non audeo ...
 dem haec accusatio neque ad ...
 non tradidisse videre potes ex ...
 turunt pag. 9. neque ad Drakeborchum; quoniam
 pendicis Edictorum Provinciae Ultraj. aucto-
 non esse, certo novi. Nihilominus cum pau-
 examinare libet, ut aequus lector, quanti il-
 retii sit, secus constitutere possit. In Append
 ur Edict. regionis Traject. tom. 1. pag. 752
 . 1. Haec verba reperiuntur: COENRAED S.
 in bet jaar 1149. Proost geworden &c. 1.
 orsz. Lyste beest 1148. Jan anton ...
 nem, cui est mens sana, sive qui ...
 nom habet, & diligentius ad ...
 sponte deprehensurum, primo ...
 AED &c. is in bet jaar 1149. In ...
 e. consideranda esse ut ...
 quam Auctor Append ...
 e beest 1148 & ...
 o ...
 1149 ...
 ...

cui propterea convenire debent, consulere sumus, videbimus, illa *is in het jaar 1149. Prus geworden*, ibidem non reperiri; sed potius *com loco is in het jaar 1149. geworden Bischof in Passaw.* Quisquis igitur nullo affectu ab utrumque locum ea, qua decet virum gravem, & alterum erroris non ferendi accusabit, cum & attentione contulit, mox colliget, manum ipsi, qui Appendicis Auctor existit, aberrasse, & perperam *Proost*, pro *Bischof van Passaw*, scripsit: indicare enim eum voluisse, in Catalogo suo *vari*, Conradum jam anno praecedenti 1148. Episcopum Passavientem constitutum esse. Id eum Brockium credidisse, Catalogus ejus Epistolae huic additus docet. Quin insuper mecum communicatus Catalogus; quo Auctor Appendicis usus est, eidem sententiae adheret: ut patet, Auctorem Appendicis ex eo nihil aliud, quam dixi, proferre vel potuisse, vel voluisse. Non igitur lector erroris non ferendi, ut dicis, ab Auctore Appendicis commissi, sed potius erroris levissimi, qui in quemque cadere potest, admonendus erat. Ejusdem generis error est, quem tui ineptiae nomine traducis, pag. 175. num. xii. in fin. quum majoris culpa, quam incuriat, excusari nequeat. Nam pro *oblitise*, sive *overleden*, Auctor App. dicere debuerat, immo etiam voluit, *depositus*, vel *ab honore dejectus esse*, sive *afset*: neque haec apponi voluit eo loco, quo tu posuisti, sed pag. praec. ad finem num. xxvii. Qui similia peccata ferre nequit, ei auctor fore, ne ipse unquam animum ad scribendum appelleret. Homines enim sumus, nihilque humani nobis alienum putare debemus. Neque tu, Vir

Clarissime, hujus legis immunis es, & in illa etiam e nihil humani a te alienum esse ostendisti. Certe pag. 230. num. xxii. laudasti *Necrologium Monasterii de Aldoica*, quum debuisses *Necrologium Monasterii Vallis S. Mariae*. pag. 284. num. xxxix. dixisti *obitisse* 30. *Junii*, pro *admissus esse* 30. *Junii*. & pag. 333. num. viii. dixisti 3. *Sept.* Eiusdem vel minoris adhuc ponderis sunt vitia typographica, diligenter ac sollicite a te captata, praesertim in numeralibus notis. Tale certe vitium labendum est, quod carpis in Heusen. pag. 224. l. i. ubi pro *anno* 1065. legendum *anno* 1085. quod et annis ante jam monuit Drakeb. mihi quae verum esse constitit ex apographo Buchelii, quem Leusenius describit. Tale est illud pag. 264. num. iv. de quo exclamas *nescio, quid velis*; omninoque ex te iudicans addis: *Nemo, ut arbitror, haec intelligit*. Verum pro *an.* 1138. notis numeralibus, quae typographorum culpa turbatae sunt, in verum ordinem digestis, reponere quaeso *an.* 1318. k vide, num tandem intelligere poteris. Tale etiam vitium reprehendis pag. 271. lin. 2. sed pro *die* 16. *Decembris* 1597. ut perperam typographorum operae dederunt, legendum est *die* 16. *Decembris* 1599. Similibus resallendis tempus trere loco tuo indignum est, praesertim quum & tu, Vir Clariss. tuos manes passus sis, neque lase ab histibi satis cavere potueris. Certe non tibi, sed typographis tuis, acceptum rotuli, quum ut Heusf. refert pag. 150. num. xxxiiii. Florentium de Jutphaes obiisse 20. *Martii* 1337. qui recte memorat *diem* 28. *Martii*. Dein quum pag. 185. num. xi. memoras *annum* 1109. pro *anno* 1160. Ex postea quum Adrianus van Zuylen *die* XI. *Octobris*

1505. concilio provinciali subscripsisse dicitur pag. 270. num. xxxv. pro quo legendum est *die XI. Octobris 1565.* Similiter iisdem tribuo, non tibi, quod pag. 253. lin. 13. laudetur *Matth. Anal. tom. II p. 284. 289. pro p. 284. 298.* ubi itidem numerum notae turbatae sunt. Haec non eo animo me relata esse, ut putes, rogo, ut familia tibi exprobarem, sed ut impetrarem, ne eadem aliis exprobare velles. Quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris.

Ad pag. 140. num. XVIII.

- V. Hoc articulo optime doces, non adverte Drakenborchium, *Godefridum*, qui anno 1156. Praepositus Majoris fuit, distinguendum esse a *Godefrido de Rbenen*, itidem antea Praeposito Majoris, qui Episcopus Trajectinus obiit. Similiter etiam me supra pag. 10. lapsum esse, ingenue confiteor, tibi que, quod me humaniter meliora docere volueris, ex animo gratias ago, ac rogo, ut, tecum cogitans te quoque labi posse, hunc errorem etiam benigne aequi bonique consulere velis. Quo facilius autem hunc favorem obtineam, promitto me vicissim, ubi tibi ex usu esse potero, non defuturum. Verum ne vices, tamquam in diem dilatas, asperneris, en, quod promisi, etiam non rogatus praesentabo. Ex tumultuariis igitur observationibus ad reliqua Catalogi tui capita tres excerptas tecum communicabo. Earum prima periculum faciam, utrum digerere, & in ordinem redigere queam annos Godefridi Episcopi, ejusque diplomata; de quibus, data occasione, agens bis haec scripsisti visus es, tum pag. 212. num. IX. tum pag. 261. num. VII. Secunda videbo, utrum dispellere poterit tenebras, quas viri docti offuderunt diplomata

in euidam Ottonis secundi Episcopi Traiectini, ribus diversis annis Christi id datum statuentes; ut res te etiam pag. 213. num. xi. sollicitum ha- uit. Tertia demum examinabo, quid censum sit de diplomate, quod pag. 218. num. xiiii. mendae accusasti. Diverticulum hoc ne ispliecat, etiam atque etiam rogo; utque animo eputes, quaeso, me pensum abrumpere, ut vices ibi referam.

Quod igitur ad primam observationem, eam accipiam ab illo anno, quo Fredericus Ahenobar- us Rex Germaniae electus est, quia etiam anno- um Regni & Imperii ejus in hac materia rationem abendam esse videbis. At vicissim, ne ulterius, uam necesse sit, excursus hic excreseat, annos, uti medii tuto omitti possunt, sicco pede trans- go.

anno 1152. Ind. xv. Fredericus Francofurti Rex Germaniae eligitur die v. Martii, & sollempni- ter Aquisgrani coronatur die .ix. Martii. Vide Otton. Frising. lib. 11. de Gest. Freder. 1. cap. 1. & 111.

anno 1153. Ind. i. agebatur annus Frederici Re- gis primus usque ad diem v. Martii; inde vero annus ejus secundus.

anno 1155. Ind. iii. agebatur annus Frederici Re- gis partim tertius, partim quartus. Eo anno die xviii. Junii Romae Imperator coronatus est, quum jam annum quartum Regni incepisset. Ott. Frising. ibid. cap. xxii. Ab eo tempore numerare incepit annum Imperii primum. Ad hunc annum pertinet diploma Hermanni Epi- scopi Traiectini, editum a Matthaeo de Jur. Glad.

Glad. pag. 119. quod hanc praefert subscripti-
nem. *Anno Dominate incarnationis MCLV. in*
peranse Frederico, Anno Regni ejus quarto, in
partu I. anno Episcopatus nostri V. Dies ad-
ptus non est; sed annus Imperii primus mem-
tus docet, per aliquod tempus post diem xviii
Junii, quo Fredericus Romae coronatus et
Imperator, datum esse.

Anno 1156. Ind. iv. agebatur annus Frederici Re-
gis partim quartus, partim quintus; ejusdem
Imperatoris partim primus, partim secundus.
Hoc anno obiit Hermannus Episcopus Triedi-
nus morte subitanea. Vide Wilhelm. Procur.
Egm. apud Matth. tom. 1v. *Analect. pag. 32 die*
vi. Kal. April. sive xxvii. Martii, secundum Be-
kam pag. 52. Joh. a Leid. in Chron. Belg. lib.
xvii. cap. xxii. & Magn. Chron. Belg. pag.
174. quibus consentit, quem laudare & sequi
soles, Bockenb. in Pontif. Traj. pag. 20. Ho-
rum auctoritate inductus credo, male memorari
III. Kal. April. sive diem xxx. Martii, apud
Hedam pag. 169. pro quo levissima emendatione,
duabus notis numeralibus in unam coalescenti-
bus, legendum patet VI. Kal. April. Illo mor-
tuo, Trajectum venit Imperator Fredericus, in
vicinia moratus, ejusque praesentia factum est,
ut concordibus suffragiis Episcopus eligeretur
Godefridus de Renen. Wilhelm. Procur. Egm.
pag. 32. Beka pag. 53. Magn. Chr. Belg. pag.
185. & Joh. a Leid. in Chr. Belg. lib. xvii. cap.
xxii. Quo die electio haec facta sit, nemo pro-
didit; nisi quod Episcopus factus esse dicatur ul-
timo anno Theodoricus vi. Hollandiae Comitis in
Magn. Chr. Belg. pag. 185. Is autem obiit Novis,
6-

five die v. Augusti anno 1156. Joh. a Leid. in Chr. Belg. lib. xvii. cap. xxiii. Quin etiam electus jam erat ante diem xviii. Junii, quo incipiebat annus secundus Imperii Frederici. Vide subscriptionem diplomatis Imperatoris Frederici, nobis servatam a Matthæo tom. v. Anal. pag. 530. ubi inter testes memorantur *Godefridus Trajectensis electus & Theodoricus de Holland.* Ex morte autem Episcopi infra constabit, eum post diem xxvii. Martii, ante diem xv. Aprilis electum videri. Hoc anno, & quidem post diem xviii. Junii, quo Fredericus annum Imperii secundum incepit, datum est diploma Godefridi Episcopi, editum a Matthæo de Nobil. pag. 458. cujus hæc est subscriptio: *Anno Domini MCLVI. Indictione IV. Regni Frederici Regis V. Imperii II. Episcopatus Godefridi I.*

Anno 1163. Ind. xi. agebatur annus Frederici Regis partim undecimus, partim duodecimus; ejusdem Imperatoris partim octavus, partim nonus; Godefridi Episcopi partim septimus, partim octavus. Hoc anno datum est diploma Riquardi Canonici S. Johannis Trajectini, quod exstat apud Matthæum de Nobil. pag. 543. At subscriptio ejus vitio laborat, quæ his verbis concipitur: *Anno Dominicæ incarnationis MCLXIII. Indictione XI. Anno Regni Frederici XI. Imperii VII. Episcopatus Domini Godefridi Venerabilis Antistitis nostri VII.* Annus Imperii Frederici septimus convenire nequit anno Christi 1163. & Indictioni xi. Vel itaque legendum est *Anno Dominicæ incarnationis MCLXII. Ind. X.* & ita datum erit paullo post diem

xv. mensis Aprilis ejus anni, postquam Falricus incepisset annum Regni undecimum, Godefridus annum Episcopatus septimum, ante diem xviii Junii, priusquam Fredericus fecisset annum Imperii septimum. Vel potius legendum est *Imperii VIII.* & existimandum datum esse in initio anni 1163. ante diem v. Martii, priusquam Fredericus annum Regni octimum absolvisset.

Anno 1164. Ind. xii. agebatur annus Frederici Regis partim duodecimus, partim tertius decimus; ejusdem Imperatoris partim nonus, partim decimus, Godefridi Episcopi partim octavus, partim nonus. Ad hunc annum usque refertur Godefridi Episcopi diploma, quod exstat apud Matthaeum ad Anon. B. Covord. pag. 99. hac subscriptione: *Anno Domini incarnationis MCLXIV. regnante Frederico anno Regni ejus XIII. Imperii X. Anno Episcopatus nostri X.* In hac subscriptione vitium commissum esse certum est. Id vidit jam ipse ejus editor Matthaeus ad Anon. B. Covord. pag. 104. sed medicinam nullam attulit. Tu deinde, Vir Clarissime, succedens, & partes ab eo relictas contempseris, eam tentasti hoc modo in Catal. tu pag. 212. num. ix. „ Error est in literis numeralibus, & scribendum est ann. 1166. quia charta data est anno X. Godefridi Rbenensis, Episcopi Ultrajectini. Atque annus primus ejusdem Episcopi erat an. 1156. ut est in Charta de Nobil. p. 459. proinde annus x. Episcopi fuerit an. 1166”. Eandem emendationem etiam probasti ibid. pag. 225. num. vii. Haec primus est eorum locorum, ubi in annis Godefridi

fridi Episcopi haesisse visus es. Experitum
 dum igitur, num subvenire, & te ex hoc labyrintho
 explicare queam. Corrupti autem, quae sana
 erant, & contra intacta reliquisti, quibus me-
 dendum erat. *Annus* enim 1164. non est mu-
 tandus in *annum* 1166. Id primo docet *annus*
 Regni Frederici XIII. qui convenit anno 1164.
 Sed anno 1166. convenit *annus* Regni ejus vel
 XIV. vel XV. Secundo docet *annus* Imperii Fre-
 derici X. qui iterum convenit anno 1164. Sed
 anno 1166. convenit XI. & XII. Mutato igitur
 anno Christi, simul mutari debebant *annus* Re-
 gni Frederici, & *annus* Imperii ejus; quod vio-
 lentius omnibus videbitur, quam ut cuiquam, pri-
 mis sanctorum critices principibus imbuto, in messem
 venire possit. Praestare igitur puto, ut levisima
 mutatione epocha Godefridi emendetur, & lega-
 mus *anno* Episcopatus nostri IX. ita diploma da-
 tum erit post diem XVIII. Junii anno 1164. quo
 Fredericus jam inceperat *annum* Regni XIII. *an-*
num Imperii X. Godefridus vero *annum* Epi-
 scopatus IX.

Anno 1168. Ind. I. agebatur *annus* Frederici Re-
 gis partim sextus decimus, partim septimus de-
 cimus, ejusdem Imperatoris partim tertius de-
 cimus, partim quartus decimus; Godefridi Epi-
 scopi partim duodecimus, partim tertius deci-
 mus. Hoc anno datum esse puto diploma Go-
 defridi Episcopi, editum a Matthaeo in notis
 ad Anonymi B. Covord. pag. 100. Verum in-
 scriptio ejus mendose hoc modo concipitur.
Anno Dominicae incarnationis MLXVIII. In-
 ditione I. *anno* Regni Domini Frithberti XVII.
Imperii vero XIV. *anno* Episcopatus mei XIII.

Annus Christi 1169. & Indictio prima *fas*
 subsistere nequeunt. Vel itaque legendum est
Anno Dominiq; Incarnacionis MCLXVIII. &
 que ita diploma datum erit post diem xviii.
 Junii : quo numerabatur Indictio prima, & ex-
 perant jam Fredericus annum Regni septimum
 decimum, annum Imperii quartum decimum;
 Godefridus vero annum Episcopatus tertium de-
 cimum. Vel substituendum est *Indictione II.* que
 incidit in annum Christi 1169. Et ita statu-
 dum erit, diploma datum esse ante diem v. Mar-
 tii, quo nondum elapsi erant anni Regi & Im-
 peratoris Frederici, atque Episcopi Godefridi
 modo memorati. Utrum præferas, res eo-
 dem redibit, & omnia sibi constabunt.

Anno 1169. Ind. II. agebatur *annus* Frederici
 Regis partim septimus decimus, partim octavus
 decimus; ejusdem Imperatoris partim quartus
 decimus, partim quintus decimus; Godefridi
 Episcopi partim tertius decimus, partim quar-
 tus decimus. Ad hanc æonum pertinet diplo-
 ma Balduini, Præpositi B. Mariæ Trajecten-
 sis, editum a Matthæo in notis ad Anonymi
 B. Govord. pag. 102. 103. Id autem hanc scrip-
 tam exhibet subscriptionem: *Anno incarnati-
 onis Domini MCLXIX. Indictione II. tempore
 Domini Godefridi, venerabilis Episcopi Imp-
 tensis, anno Episcopatus sui XIII.* Diploma
 hoc datum esse debet ante diem xv. Aprilis, cir-
 ca quem Godefridus annum Episcopatus sui
 inchoabat. Partem ejusdem diplomatis edidit
 etiam Matthæus tom. v. Analect. pag. 531. &
 tom. ix. Analect. pag. 169. posteriori loco
 recte referens ad annum 1169. et priori pag.

tam exhibens, *Anno incarnationis Domini MCLXVIII.*

Anno 1170. Ind. III. agebatur annus Frederici Regis partim octavus decimus, partim nonus decimus; ejusdem Imperatoris partim quintus decimus, partim sextus decimus; Godefridi Episcopi partim quartus decimus, partim quintus decimus. Huic forte anno competit diploma Godefridi Episcopi, editum a Lindeborn. in Hist. Episc. Daventr. pag. 70. Ejus subscriptio admodum mendosa ita exhibetur: *Anno Domini in carn. MGLXX. Indict. II. regnante Frederico Romano Imperatore anno Regni ejus XIX. Imperii vero XVII. praesulatus nostri anno XIII.* Primus, tertius, & ultimus characterum chronologicorum conveniunt, verum iis non consentiunt secundus & quartus, qui secundum reliquos ita emendandi sunt, ut legamus *Indict. III. & Imperii vero XV.* Prioris emendationis norma mihi est primus character, posterioris tertius & quintus. Hinc jam, emendatione utraque recepta, efficitur, diploma datum esse post diem quintum Martii ejusdem anni, quum Fredericus Imperator inchoasset annum Regni nonum decimum, ante diem decimum quintum Aprilis, circa quem Godefridus Episcopus jam compleret annum dignitatis suae quartum decimum, & quintum decimum numerare incepisset; ut constat ex illis, quae de morte ejus pag. 567. dicam.

Anno 1172. Ind. V. agebatur annus Frederici Regis partim vigesimus, partim vigesimus primus, ejusdem Imperatoris partim septimus decimus, partim octavus decimus; Godefridi Episcopi partim sextus decimus, partim septimus decimus.

mus. Hoc anno datum est diploma, vulgatum a Matthæo de Nobil. pag. 525. Verum subscriptio ejus vitio laborans hoc modo concipitur. *Anno MCLXXII. incarnationis Domini, anno XXII. Regni, XVIII. gloriosi Imperatoris Friderici, Indictione V. Episcopatus mei anno XVII.* Ubi legendum esse anno XXI. Regni evincunt quatuor reliqui characteres chronologici, anni nempe incarnationis, Indictionis, Imperii Frederici, & Episcopatus Godefridi. Ita diploma datum erit post diem xviii. Junii, quo tempore Fredericus annum Regni vigesimum primum, Imperii octavum decimum, & Godefridus Episcopatus septimum decimum jam numerare inceperant.

Anno 1176. Ind. ix. agebatur annus Frederici Regis partim vigesimus quartus, partim vigesimus quintus; ejusdem Imperatoris partim vigesimus primus, partim vigesimus secundus; Godefridi Episcopi partim vigesimus, partim vigesimus primus. Tria edita exstant diplomata, quae ad hunc annum pertinent. Eorum primum est Godefridi Episcopi, & occurrit apud Lindeborn. in Hist. Episc. Daventr. pag. 91. cujus haec est subscriptio: *Anno ab incarnatione Domini MCLXXVI. Indict. IX.* Alterum reperitur apud Matthæum de Jur. Glad. pag. 360. quod hanc praefert subscriptionem: *Anno incarnationis Dominicae MCLXXVI. Indictione IX. Regni Frederici XXV. Imperii XXI. Episcopatus Domini Godefridi XXI.* Apparet, datum fuisse hoc diploma post diem xv. Aprilis, quum Godefridus jam inchoasset annum XXI. Episcopatus; ante diem xvi. Junii, priusquam Fre-

dericus annum Imperii XXI. ad finem perdu-
xisset. Tertium est Baldewini, Praepositi B.
Mariae Trajectensis, quod edidit Matthaeus in
notis ad Anonymi B. Covord. pag. 103. 104.
Ejus subscriptio, reliquis mendosior, ita nobis
exhibetur.

*Anno Dominicae incarnationis
MCLXXVI. Indictione IX. tempore Frederici
Imperatoris, Regni vel Imperii anno XXVI.*

Praesulatus Domini Godefridi anno XXII. Jam
ante me viri docti viderunt, simul consistere non
posse annum Christi 1176. & annum Episcopatus
Godefridi XXI. & hunc errorem emendare co-
nati sunt.

Inter eos etiam tu, Vir Clarissime,
symbolam conferre voluisti. Ita enim in Cata-
logo tuo pag. 262. scribis. „GERARDUS.

„ subscriptus Chartae *Baldwini de Hollandia*,

„ Praepositi B. Mariae, fundantis anniversa-
„ rium suum & fratris sui Franconis, quae praepo-
„ fert annum 1176. sed potius est anni 1178.

„ uti Matth. observat ad Anonym. de Reb.
„ Ultraj. pag. 104.”

Si haec conjectura tibi
jam succurrisset, quum Praepositos S. Petri in
ordinem redigeres, commodam habuisses occa-
sionem bene de Heuszenio merendi.

Quum e-
nim is statuisset, Godefridum Praepositum S.
Petri, cujus nomen inter testes hoc diplomate
adscriptum reperitur, dignitatem illam etiam
anno 1178. obtinuisse, sed nihil probasset; sen-
tentiae ejus relatae opportune addere potuisses,

*habere te, quo ipsum juvares; quum nunc tan-
tum simpliciter subjungas pag. 225. te non ha-
bere, quod contradicas.*

Alter hic jam locus
est, cujus causa me primam hanc observatio-
nem tecum communicare dixi, quia te ex annis

Godefridi Episcopi haud admodum recte credisse visus es. Nam fateor equidem, *anno 1178.* quem pro *anno 1176.* reponis, *anno Praefatus Domini Godefridi XXII.* convenire: ve ortamen, ne, Charybdin vitare cupiens, impudens in Scyllam incideris. Fidem tuam! Vir Christissime, an animum attendisti ad annum Indictionis adscriptum, ac credere potuisti, *anno 1178.* quem adoptasti, convenire Indictionem novam? Si me audire non dedigneris, *annum MCLXIII.* non mutabis in *annum MCLXXVIII.* nisi eodem tempore *Indictionem IX.* mutaveris in *Indictionem XI.* Verum insuper quod vitii genus oculos tuos contraxisse dicam, quam, lectis verbis Matthaei ad Anon. de Reb. Ultraj. pag. 104. affirmare potuisti, *Matthaeum tibi ita commendanti praecisisse?* Ego enim, nisi somnia me ludant, vel glaucomate laborem, quovis pigrore deposito certare haud verbor, Matthaeo id loco, quem laudas, in mentem non venisse, sed caste magis ac sobrie crifan exercuisse. Postquam enim duas ineditas Balduini Praepositi S. Mariae chartas publici juris fecisset, haec verba subjecit: „Utramque hanc descripsi ex libro membranaceo (librum vocant pilosum) Ecclesiae S. Mariae. Sed qui exscripsit posteriorem [intelligit illam, de qua agimus] ex bullis, forsitan deficioculus pro *Domini Godefridi anno XX.* scripsit *Domini Godefridi anno XXII.* Si enim annus *MCLXIX.* decimus tertius Godefridi fuit, ut in Charta praecedenti, & ipso ait paullo supra pag. 100. in Charta ejusdem anni, qui fieri potest, ut *annus MCLXXVI.* vigesimus secundus sit Episcopi

„ scopatus ejus annus? Certum enim, quod
 „ admotus ad dignitatem Anno MCLVI. ut te-
 „ stis etiam ipse est in Charta ejusdem anni,
 „ quam primus jam edidi lib. II. de Nobilit.
 „ pag. 459. Satis clara haec & manifesta”. O-
 „ stende jam, quaeso, quibus verbis hoc loco
 „ Matthaeus indicat, pro *MCLXXVI.* substitu-
 „ endum esse *MCLXXVIII.* Immo, si quid judicare
 „ valeo, pro *Godefridi anno XXII.* reponendum
 „ existimat *Godefridi anno XX.* Certum est, an-
 „ num vigesimum Godefridi Episcopi convenire
 „ anno Christi 1176. sed nondum tanta opus est
 „ mutatione, ut mox dicam, ubi prius egerim
 „ de verbis praecedentibus *Regni vel Imperii an-
 „ no XXVI.* quae neminem errore infecta vidisse,
 „ aut certe ejus arguisse, vehementer miror,
 „ quum sint mendosissima. Annus enim vigesi-
 „ mus sextus vel Regni vel Imperii Frederici an-
 „ no Christi 1176. competere nequit. Insuper,
 „ diversam esse epocham Regni & epocham Im-
 „ perii Frederici Abenobarbi, exempla antea lau-
 „ data evincunt, & hinc unius & ejusdem anni
 „ notatione indicari nequeunt, sed diversos anno-
 „ rum numeros requirunt. Puto igitur voculam
 „ vel erroneam, ejusque loco annum Regni Fre-
 „ derici substituendum esse; & quidem notatum
 „ fuisse annum Regni *XXV.* qui in annum Chri-
 „ sti 1176. & in Indictionem *IX.* incidit. Ex eo
 „ sequitur, proximum numerum *XXVI.* mutan-
 „ dum esse in *XXI.* vel *XXII.* Quod posterius
 „ minus a vestigiis vulgati numeris recedit, & haec
 „ praefereundum puto. Eo recepto, pro ultimo
 „ numero *XXII.* non cum Matthaeo scribendum
 „ est *XX.* sed potius *XXI.* Et hoc iterum, quam
 „ N n 4 quod

quod Matthaeo placebat, propius ad vulgatum accedit. Totam igitur subscriptionem infringere: *Anno Dominicae incarnationis MCLXXVI. Indictione IX. tempore Frederici Imperatoris, Regni anno XXV. Imperii anno XXII. Praefulatus Domini Godefridi anno XII.* Multiplicem dices ac variam mutationem agnosco. Verum, si tu, Vir Clarissime, a minori transigere, & verum hinc exfulans recedere potueris, inter primos conatum tuum habebam, & quum unice verum quaeram, hanc victas tibi manus porrigam. Interim, si iustitia mea tibi non displiceat, censendum est, diploma datum esse post diem xviii. Junii, quo Fredericus annum vigesimum secundum Imperii jam inchoavit.

Anno 1177. Id. x. agebatur annus Frederici Regis partim vigesimus quintus, partim vigesimus sextus; ejusdem Imperatoris partim vigesimus secundus, partim vigesimus tertius; Godefridi Episcopi partim vigesimus primus, partim vigesimus secundus. Ad hunc annum referri debet diploma Gherardi Comitis, filii Domini Henrici Comitis de Ghelre, quod edidi supra pag. 299. Verum ejus etiam subscriptio vix laborat. Conscribitur autem his verbis. *Anno Dominicae incarnationis MCLXXVII. Indictione decima; anno Regni Domini Frederici Imperatoris XXVII. Imperii XXIII. Episcopatus vero Domini Godefridi anno XXIII.* Ita in apographo scriptum reperi. Verum annus Regni Frederici xxvii. & annus Episcopatus Godefridi xxiii. anno Christi 1177. competere consequuntur. Annus autem Imperii ejus xxiii. ostendit

ostendit, scribendum esse anno Regni Domini Frederici Imperatoris XXVI. & deinde Episcopatus vero Domini Godefridi anno XXII. Ita datum erit diploma post diem xviii. Junii, quo Fredericus annum Imperii vigesimum tertium agere incepit. Potest etiam aliter diplomatis subscriptioni subveniri, si, servatis annis Regni & Imperii Frederici Imperatoris, ut & Godefridi Episcopi, qui in apographo exstant, legere velimus Anno Domini incarnationis MCLXXVIII. Indictione undecima, & tum statueret, diploma datum esse post diem xv. Aprilis, circa quem Godefridus jam annum Episcopatus xxiii. numerare incepit, & ante diem xxvii. mensis Maji, quo Godefridus obiit, ut mox videbimus. Eligat quisque, quod malit; mihi tamen prius verius esse videtur, & diplomati magis convenire.

Anno 1178. Ind. xi. agebatur annus Frederici Regis partim vigesimus sextus, partim vigesimus septimus; ejusdem Imperatoris partim vigesimus tertius, partim vigesimus quartus; Godefridi Episcopi partim vigesimus secundus, partim vigesimus tertius; qui ei ultimus existit. Consuetudo autem viris doctis, ad hunc annum referendum consentibus memorabile admodum diploma Episcopi Godefridi, que directum dominium praedii Horstani & castri in eo constructi obtulit diocesi Trajectinae, ejus utili dominio sibi ac suis excepto. Editur illud a Matthaeo in notis ad Anonymi B. Covord. pag. 113. & 114. Verum ejus subscriptio, duplici errore laborans, perperam ita concipitur. *Anna Domini incarnationis MCLXXXVIII. In-*

distione XI. anno Regni Imperatoris Frederici XXVIII. Imperii eius & Episcopatus sui XXIII. Priorem errorem deprehendit Matthaeus, & recte emendandum docuit Anno & minicac incarnationis MCLXXVIII. Eum enim annum non modo mors Godefridi requirit, & Matthaeus recte ibidem pag. 104. & 114. observat, sed etiam Indictio XI. ut & annus Imperii Frederici & Episcopatus Godefridi XIII. Ad id non attendens aliquoties diploma ad annum 1138. perperam retali in Catalogo; quod me mihi vel Drakenborchio objicere vobis, deprecor. Certe, si faceres, non nisi a me vitatus facere posses, neque inventi & indagati erroris nostri gloriolam tibi vindicare, quum tu ipse victa caedam. Verum aliam errorem idem Matthaeus intactum dimisit. Insuper enim scribendum est anno Regni Imperatoris Frederici XXVII. Ita datum erit diploma post diem xv. Aprilis, ante diem xviii. Junii, quo tempore Fredericus Ahenobarbus jam annum Regni xxvii. Godefridus jam annum Episcopatus xxiii. inceperant, & idem Fredericus adhuc annum Imperii xiiii. numerabat. Diploma hoc Godefridi admodum memorabile vocavi, tum propter splendidam donationem dioecesi Trejestinae factam, & pleniorum consanguineorum ac familiae Episcopi notitiam, tum etiam quod non aliunde dies anni, circa quem Episcopus electus sit, propius definiri adhuc queat. Eum autem ut inde eliciam, notandum est, Godefridum Episcopum eo tempore, quod jam modo, partim ex Matthaei, partim ex nostra sententia, emendatius propositum est, & spectat

anno Episcopatus sui **XXIII.** hoc diploma edidisse, quo testatur, se praedium Horstanum & castrum in eo constructum donasse Beato Martino, de cujus bonis ipse ab uxore fratris redemerat. Post adscriptum autem instrumenti confecti tempus pergit, ac docet, donationem non semel ac simul, sed duobus diversis actibus, perfectam esse. Priori actu, ut addit, patrimonii sui praedium Horstanum per manum liberi Advocati Ecclesiae Rudolphi de Gore in ipso castro Horstano contulit B. Martino, atque in ejus rei fidem in castro illo Horst posuit vexillum S. Martini supra turrim continuistribus diebus & tribus noctibus. Posteriorem actum pergit in urbe Trajecto, donationem suam super ipsam altare B. Martini, quo debuit ordine, qua sollemnitate, offerendo in die resurrectionis Domini. Festum autem paschatis, sive resurrectionis Domini, anno illo **1178.** celebratum est die **IX.** mensis Aprilis. Non diu vero post adimpletas omnes sollemnitates donationis rejici potest hoc diploma, quod Episcopus in fidem ac testimonium gestae rei conferibi jussit cui rei pono ad futurum quinque vel sex dies. Ita diploma datum erit die **XV.** Aprilis. Quo admisso, Godefridus ad Episcopatum evectus esse debet inter diem **XXVII.** Martii, quo decessor ejus Hermannus obiit, & diem **XV.** Aprilis anni **1156.** quo ipso die, viginti duobus annis postea, se Horstam dioecesi donasse testatus annum administrati Episcopatus vigesimum tertium inceptum numerabat. Neque etiam electionem ejus in multo priorora diem recte conferre possumus, si cogitemus tempus, quod necessario effluere debuit inter

mortem decessoris, sive diem **xxvii. Mart.** & ipsius electionem, ut Imperator Fredericus, quamvis in vicinia degens, obitu Hermanni nunciato, commode Trajectum venire, & Canonicorum, de successore eligendo dissonantium, suffragia Godefrido impetrare poterit. Eos enim de eligendo Episcopo dissonantibus primo fuisse aperte innuunt verba Wilhelmi Procur. Egm. pag. 32. *Successus Godefridi, qui sine discordia aliqua investitus est, qui Imperatoris Frederici Trajecti consistentis praesentia guerra fieri non permisit.* Adde Joh. Leicid. quem Matthaeus ibid. laudavit. Non tamen post peractam donationis Horstanae sollemnitatem & datum de ea diploma Godefridus Episcopus superfuit. Obiit enim ante diem **vi. Kalendas Junias**, sive die **xvii. Maji** anno hoc eodem **MCLXXVIII.** Vide Bekam pag. 55. Chron. M. Belg. pag. 186. Hedam pag. 174. & Bockenb. Pontif. Ultraj. pag. 21. Ex quorum consentienti testimonio patet, apud Joh. Leicid. lib. xviii. Chron. Belg. cap. xii. ubi de morte Godefridi agit, pro *sexto Junii* legendum esse *sexto Kal. Junii.* Ita Godefridus Ecclesiae Trajectinae praefuit per annos **xxii.** & nondum integrum mensem. Scriptores vero omnes modo laudati, & omnibus antiquioribus in Bell. Covord. cap. ii. ipsi tantum viginti sex annos tribuentes, paucorum excurrentium dierum nullam rationem habuisse censendi sunt.

Prima haec observatio justo longius nos detinet. In duabus sequentibus operam dabo, ut brevior sim.

Secunda observatio versabitur circa diploma quoddam Ottonis secundi, Episcopi Trajectini; cuius subscriptio, tribus locis a viris doctis proposita, tres diversos nati Christi annos praefert: quae res efficit, ut nec tu, Vir Clariss. nec alii, ne ego, certo ac stabili pede incedere potuerimus. Integrum illud diploma edidit Buchel. ad Hedam pag. 103. ejusque hanc subscriptionem exhibet: *Actum haec anno incarnationis Domini MCCXXVIII. Indiæ. XIV. Domini Honorii Papae anno XI. Domini Frederici Imperatoris secundi anno Imperii sui septimo; Regno Domini Henrici filii ejus septimo; Pontificatus Domini Ottonis secundi anno XI.* Similiter integrum hoc diploma edidit etiam Matthaeus ad Anonymi B. Covord. pag. 159. Verum, in reliquis omnibus hujus subscriptionis characteribus chronologicis consentiens, solummodo pro anno MCCXXVIII. exhibet annum MCCXXVII. Solam tantum formulam finalem ostendat idem Matthaeus de Nobil. pag. 728. atque iterum tantum in aerae Christianae anno & a Buchelio, & a se ipso dissentit. Pro anno enim MCCXXVIII. non jam annum MCCXXVII. ut altero loco, sed annum MCCXX. praefert. Ex triplici anno, quo hoc diploma datum esse dicitur, ultimo loco apud Matthaeum memoratum annum 1220. vitiosum esse, Drakenborchium censuisse, & hinc nullam ejus rationem habere voluisse, inde colligo, quod eandem ob causam ego quoque ejus meminisse neglexerim. Quot tamen Praepositi & Decani in eo diplomate testes laudantur, toties ejus cum Buchelio ad annum 1228. & cum Matthaeo ad annum 1227. & ipse, & ego mentionem fecimus, quasi duo diversa diplomata fuissent; in quo me errasse,

se, ingenue confiteor, eoque facillius hujus est
 ris veniam consecuturum spero, quod scelerum
 meam vel judicium non interponens historice tu-
 tuam memorarim, quid invenerim; nunc vero, ni-
 lo momento errerem agnoscens & indicans, cui a-
 no diploma attribuendum sit, indagaturus in-
 Tu vero, Vir Clarissime, disensum hunc com-
 qui vel integrum hoc diploma, vel ejus partes,
 characteres chronologicos continentem, detu-
 runt, plus semel notasti; sed, mirare mecum
 sati similitudinem, nullo fere loco tecum tunc
 venit. Primo Buchello favere, & annum
 eligere videris in Catal. pag. 168. num. x. ubi tu
 scribis: „In alia charta, quae est ibid. [apud
 „ Matth. ad Anonym. de Reb. Ultraj.] pag. 159
 „ 160. anni 1227. *Remboldus* [vocatur,] sed haec
 „ praefert annum 1228. apud Buchel. ad Hedam
 „ pag. 203. & apud Matth. de Nobil. pag. 1061. qui
 „ proinde corrigendus est pag. 798. ubi huic char-
 „ tac addidit annum 1220”. Et quidem causam
 addidisti pag. 213. num. xi. „In ejusdem Episco-
 „ pi [Ottonis] chartis de annis 1226. & 1227. de
 „ decimis in *Halten* & *Besinchem* est *Wulfrannus*
 „ Decanus Sancti Salvatoris apud Matth. in so-
 „ tis ad Anonym. de Reb. Ultraj. pag. 160. & sic
 „ in quarum priore de decimis in *Haltes*, [illa ad
 „ anni 1227. & occurrit pag. 160.] est error in-
 „ meris apud Matth. de Nobil. p. 798. ubi praef-
 „ fert annum 1220. apud Buchel. ad Hedam pag.
 „ 203. praefert annum 1228. qui magis accedit
 „ Ottonis 11. annum undecimum”. Singularis ad
 modum haec ratio est, annum 1228. magis ac-
 dere ad annum Ottonis 11. undecimum, quam ad
 num 1220. Fateor, Vir Clarissime, annum 1220.

hinc distare ab anno xi. Ottonis ii. quatuor annuum
 1220. simul tamen contendo, antea verum esse
 esse, ut Otto hoc diploma anno 1220. quam an-
 no 1228. ediderit: quia Trajecti semper moris ex-
 itit, ut vivi tantum Episcopi, non mortui, di-
 domata emitterent, & Otto anno 1228. jam interfe-
 ctus fuit: quem anno 1227. ad Cövordiam ceci-
 dit, docet Matth. ad Anon. B. Covord. pag. 157.
 utique pro *V. Kal. Aug.* quem diem habet li-
 ter Memoriarum S. Salvatoris apud Matth. malim
 tem præcedentem *VI. Kal. Aug.* sive xxvii. Ju-
 li, quo celebratur festum Pantaleonis. Vide Ano-
 nym. B. Covord. esp. xxiv. & Matth. tom. ix.
 Analect. pag. 174. Secundo annum 1227. eligis,
 eam causam, cur annum 1228. rejicias, quam
 tiam hic dedi, attulisti in Catal. pag. 188. num.
 v. Lodewicus testis fuit „ anno 1227. in charta
 ejusdem *Ottonis*, pronunciantis super quæ-
 sitione mota inter Capitulum B. Mariæ & Co-
 mitem de Goyo, super decimis de *Halsen*,
Lurke, *Westerbom* & *Osterbom* &c. quam de-
 dit A. Matth. in notis ad Anonym. de Reb. Ul-
 traj. p. 160. quæ charta refert annum 1228.
 apud Buchel. ad Hedam pag. 203. sed male,
 nam illo anno Ecclesie Ultrajectinæ præerat
 Willibrandus Episcopus. Tertio favere vi-
 oris Matthæo annum 1220. edenti, sed pro quo
 se te vidisse putasti 1200. in Catal. pag. 226. num.
 x. „ Nescio an *Walterus* posterioribus etiam
 annis [memorasti a. 1200. & 1204.] fuerit Præ-
 positus. Et dubium fit ex charta apud Buchel.
 ad Hedam p. 203. in qua est *Walterus Præpo-*
situs S. Petri anno 1228. qui videtur esse alteri
 Præposito tribuendus, ut infra patebit. Er-

„ror forte inest numerus, nam Matth. sub
 „ptionem hujus chartae transcribens in tractat
 „ suum de Nobil. p. 798. ubi tribuit annum 1226
 [sit sphalma typographorum pro 1220. quam
 ejus inter errata non memineris] Heusdenius in
 „ talogo non ultra annum 1200. adscripsit War
 „ro praeposito. Alibi nihil decidis, & rema
 bitrio lectoris tacitas commifisti. Vide Catal. pag.
 143. num. xxvi. pag. 237. num. viii. & alibi. Ut
 igitur videam, utrum, quod me promittere aeni
 ni, offusas tenebras dispellere, & efficere possim,
 ne andabatum more pugnare opus sit, obsecro,
 tot uni huic diplomati notas ac characteres Chrono
 logicos additos esse, ut ad eos curatius atten
 dens in constituendo tempore, quo datum sit, erro
 re nequeat. Sex enim varias aeras adscriptas praefert,
 quarum quinque posteriores conspirantes conveni
 re nequeunt primae, id est anno nati Christi; sive
 cum Matthaeo annum vel 1220. vel 1227. sive
 cum Buchelio annum 1228. adoptea. Ut brevita
 ti studens id multis probem, necesse non est. Satis
 enim sponte patebit, ubi docuero, quinque illos
 posteriores characteres simul in nullum alium an
 num convenire posse, quam in annum 1226. &
 quidem in annum illum exeuntem. Primo enim
 huic & nulli alii annorum, qui vel a Buchelio, vel
 a Matthaeo ostentantur, convenit aera Indictionis
 quartae decimae. Secundo huic convenit aera Ho
 norii Papae, qui Episcopus Romanus electus
 die xviii. Julii anno 1216. obiit xv. Kalendas
 Apriles, sive die xviii. Martii anno 1227. Vide
 Pagi Breviar. Pontif. Rom. tom. 111. pag. 229.
 1. & pag. 251. §. XLIV. Honorii itaque mors, in
 annum 1227. incidens, aequae ac mors ipsius Epi
 sco

leopi Ottonis, annum Buchelii 1228. vitiosum esse docet. Is igitur Honorius anno 1226. agebat Pontificatus annum partim x. partim xi. Tertio huic convenit aera Frederici II. Imperatoris, qui ab Honorio Pontifice Romano, coronatus est festo S. Caeciliae, five die xxii. Nov. anno 1220. Vide Odor. Raynaldi Annal. Eccles. ad ann. 1220. §. ii. Spondan. in Contin. Baron. ad ann. 1220. §. i. qui §. 2. docet, eum ab hac coronatione annum Imperii primum numerasse) Bzovium in Annal. Eccles. ad ann. 1220. §. i. Pagi Breviar. Pontif. Rom. tom. ii. pag. 241. §. xxvi. & Auctores antiquos, quos audivit Struvius in Hist. Germ. tom. i. pag. 152. §. v. & Haba. in Hist. Imperii tom. iv. pag. 137. Fredericus igitur anno 1226. agebat annum Imperii partim vi. partim vii. Quarto huic convenit aera Henrici Regis. Quum enim pater Fredericus II. Imperator, paullo ante iter Italicum, anno 1220. comitia Regni Germanici Francofurti celebrans, filium hunc proceribus commendasset, ab iis Rex electus est; atque ab eo tempore aeram Regni incepit, licet demum die viii. Maji anno 1222. sollempniter Rex coronatus fuerit. Vide Odor. Raynald. in Annal. Eccles. ad ann. Chr. 1220. §. 12. & Hahnii Histor. Imper. tom. iv. pag. 202. Anno igitur 1226. agebat annum Regni partim vi. partim vii. Quinto tandem huic convenit aera Ottonis II. Episcopi Trajectini, qui anno 1215. electus est. Vide Anonymi B. Covord. cap. xvii. Anno igitur 1226. agebat annum Episcopatus partim xi. partim xii. Constat igitur has omnes aeras firmare, diploma illud ad annum 1226. referri posse; quasdam etiam docere, ad alium annum referri non posse. His parens deinceps solum genuit-

num esse credam, ut scribamus. *Acta sunt haec anno incarnationis Domini MCCXXVI.* non *vero MCCXX*, vel *MCCXXVII*, vel *MCCXXVIII*. Praeterea quum Fredericus II. Imperator *annus imperii septimus*, diplomati nostro adscriptus, demum numerare inceperit die *xxii. Novembris anni 1226.* inde patet, diploma hoc post illum *anni diem* emissum esse. Eo posito, quod *septi non posse videtur*, insuper patet, quum *Oto, Episcopus anno 1215. electus*, *anno hoc 1226 egerit annum Episcopatus partim xi. partim xii.* & tamen in hoc diplomate post diem *xxii. Novembris* adhuc annum Episcopatus *xi. numerat*, si in eo nihil vitii commissum sit, cum non *ali mense Decembri Episcopum eligi potuisse.* Ceterum, in subscriptione hujus diplomatis aliquid erroris admissum esse, etiam *Matthaeus odoratus* est in notis ad Anonymi B. Coverd. pag. 159. & 160. idque ex collatione duorum diplomatum, quorum tabulas authenticas vidit in tabulario Ecclesiae S. Johannis, & ibidem edidit, alterum pag. 158. & 159. alterum pag. 160. & 161. Prioris haec erat subscriptio: *Anno incarnationis Dominae MCCXXVI. II. Nonas Februarii; Pontificatus nostri anno undecimo.* Ob hanc chartam innotuit de quo egimus, diplomate, quod tantum ex *apographo S. Mariae descripserat*, & secundum *ipsum referendum erat ad annum Christi 1227. perperam adscriptum itidem annum Ottonis undecimum* *pretabat*: vel conjiciebat undecimum vocari respectu ejus jam impleti. Verum ubi, quaeso, unquam in subscriptionibus eo sensu dictum invenit: *Acta sunt haec anno incarnationis Domini MCCXXVII. &c. Pontificatus Domini Ottonis* *secundi*

cundi anno XI. id est quum nondum elapsus esset annus Christi 1227. sed jam impletus esset annus Ottonis II. Episcopi undecimus? Sed omnis illa difficultas, quam Matthaens sibi movit, evanescet, si, ut reliquas quinque ejus aeras velle vidimus, scribamus *MCCXXVI.* pro *MCCXXVII.* Posterioris haec erat subscriptio *Anno incarnationis Dominicae MCCXXVII. XII. Indictionis.* Ex eo in nostro eodem, de quo agimus, diplomate, quod similiter anni 1227. esse sibi persuadebat, *annum Indictionis XIV.* ferri non posse putabat. Verum, ut jam vidimus, in nostro substituendus est *annus MCCXXVI.* ei que convenit *Indictio XIV.* In altero illo, quod ex autographo, in tabulario Ecclesiae S. Johannis servato, edidit, vel scriba erravit, vel Matthaëus scribae manum adsecutus non est; certissimum enim est, legendum esse *XV. Indictionis.* Anno Christi enim 1227. non Indictio XII. sed Indictio XV. convenit. Potest etiam, fateor, in nostro diplomate, quod Matthaëus se ex apographo S. Mariae descripsisse testatur, *annus incarnationis Dominicae MCCXXVII.* servari; verum tum *Indictio XIV.* mutanda est in *Indictionem XV.* & *Pontificatus Domini Ottonis secundis annus XI.* in *annum XII.* & statuendum erit, diploma datum fuisse in initio anni *MCCXXVI.* antequam Honorius, cujus mortem in diem XVI II. Martii incidere vidimus, obiisset; vel certe eum deunctum esse Trajectum nunciatum foret. Sed, prius praestare, nullus non videt. Minus enim a recepta lectione, quam se in apographo invenisse Matthaëus testatur, recedemus, si uno loco, in anno nati Christi, unitatis notam expungamus, quam si luobus, altero in anno Indictionis idem facia-

mus, altero in anno Episcopatus Ottonis unitatis numerum addamus. Minoris etiam audaciae et in eo loco emendationem tentare, in quo de ver-
lectione inter varios editores non convenit; quae in eo, in quo nihil dissentiant.

Restat tertia observatio, qua examinandum sperest, quid statuendum sit de diplomate, quod mer-
dae accusasti in Catalogo tuo pag. 218. num.
xxiii. his verbis: „ In charta foederis, initi inter *Gir-*
„ bertum Brederodinum Electum & Ordines Ultra-
„ jectinos [adde, ab una, & magistratus urbis
„ Renae ab altera parte,] contra *Philippum bur-*
„ gundiae Ducem, ejusque filium *Davidem*, no-
„ minatur *Theodoricus Grawaert Decanus S. Sa-*
„ vatoris, quae data est ix. Aprilis 1456. apud
„ Matth. Analect. tom. 2. pag. 481. 482. Sed ibi
„ est error in mense, & forte in anno. Nam *Wal-*
„ terus Decanus cum decesserit mense Septembri
„ [die 2.] non potuit *Theodoricus* successisse mense
„ Aprili ejusdem anni. Ut certum ergo status,
errorem commissum esse in mense, & insuper cor-
jicis, forte etiam nec adscriptum annum errore-
rere. Ex tota autem ratiocinatione tua patet, et
existimare, chartam hanc datam esse debuisse
post diem 2. Septembris anni 1456. quia demum
eo die mortuus est *Walterus Grawert*, decessit
Theodoricus Grawert, in hac charta memorati. Ut
autem inquiramus, utrum jure affirmaris, errorem
ibi esse in mense, ante omnia subscriptio chartae
proponenda est. Illa autem his verbis concipi-
tur: *Gegeven ende geschiet in den jare C15. cc.*
en LVI. des Frydags den IX. in April. Obserro
autem, te nullam quaestionem movisse dici, qui
est dies Veneris, & quidem dies nonus cujusdam

mensis: de quo jam quaerendum. Pro *Aprili* substituendum ex tua sententia est vel *September*, vel unus sequentium istius anni. Cuicumque enim priori mensi obstaret eadem difficultas, quae obstat *Aprili*. Verum is, ut conveniat, talis esse debet, cujus dies nonus incidit in diem Veneris. Ut autem inveniamus, quinam quatuor mensium ultimorum anni 1456. hanc notam sibi vindicare possit, inquirenda est litera Dominicalis ejusdem anni, qui fuit bissextilis. Reperio autem fuisse *D. & C. Dominicali* hac duce disco, nulli eorum mensium hunc characterem competisse: nonum enim *Septembris* incidisse in diem Jovis; nonum *Octobris* in diem Saturni; nonum *Novembris* in diem Martis; nonum *Decembris* in diem Jovis. Hinc colligo, nullum certe mensem hujus anni esse, qui *Aprili* substitui possit. At forte, ita conjicis, error est in anno, & anno 1456. substituendus est sequens. De eo ut videamus, antea dicendum est, inter eos, qui nomine urbis Trajecti chartae subscripserunt, hos ejus magistratus memorari: *Jan van Oudewater, Burgemeester, Mattheus Jysbertsoen Overste Oudermansse desertsy t'Utrecht*. Nam vero ex Fastis Magistratum Trajectensium constat, anno 1457. festo Purificationis B. Mariae Consules sive Burgimagistros Trajecti creatos esse *Jacobum Proey & Henricum van Nyevels*. Vide Corpus Edictor. Traject. tom. III. pag. 124. Ex iisdem Fastis patet, eodem anno Supremos Oudermannos fuisse *Wilhelmum van Steenre & Goertum Egberts-zoen*. Vide Corpus Edict. Traj. tom. III. pag. 162. Nec ullis sequentium annorum vel Burgimagistrum vel Supremum Oudermannum visse reperies, quorum nomina huic chartae ad-

Scripta leguntur, atque eo tempore, quo charta data est, dignitate illa functi leguntur. Veni ulterius pergō, & addo, chartam hanc ne data quidem esse posse post mortem Walteri Graue Decani S. Salvatoris; idque te ipsam, Vir Christiane, sponte deprehensurum fuisse, modo, ut vivissime dicam, ad historiam hujus temporis notam attendere voluisses. Ipse dixisti, chartam hanc continere foedus contra Philippum Burgundiae Ducem ejusque filium Davidem. Ergo foedus adversus eos initum est, quo tempore Philippus nondum cum Diocesi in gratiam rediit, & Trajectini, adhuc Electo suo Gisberto Bredero adhaerentes, nondum obtrusum Davidem ut Episcopum suum receperant. Jam vero non modo inimicitiae inter eos sublatae sunt, sed etiam David sollempni jam pompa, tamquam legitimus Episcopus, Trajectum, patre Duce Philippo aliisque proceribus comitantibus, ingressus atque inauguratus est ante mortem Walteri Graue mensi Augusto. Id tibi notum esse potuit ex diplomate dato anni 1456. die ult. Aug. cujus partem edidit Matthaeus, proximo post chartam nostram loc. tom. II. Anal. pag. 482. Tum ex alio diplomate, dato eodem anno 1456. die VI. Augusti, quod edidit Matthaeus non longe a loco memorato loc. II. Anal. pag. 488. Et denique ex alio instrumento, leges, quibus inter Gisbertum Bredero & Davidem Burgundum convenit, continente, apud Matthaeum ad Rer. Amorsfort. Script. pag. 308. quod emendatius exhibui supra pag. 369. Ex cujus inscriptione constat, Davidem, tamquam legitimum Episcopum, receptum & inauguratum fuisse die VI. Augusti anni illius 1456. Et hanc

inaugurationis diem confirmat modo memoratum diploma apud Matth. tom. II. Analect. pag. 488. Ne vero de ea re ulla dubitatio superfit, instrumentum, ut puto, adhuc inceditum de Davidis inauguratione Epistolae huic subijciam Num. VII. quod similiter testatur, inaugurationem illam dicto die VI. Augusti anni 1456. peractam esse. Ex his omnibus efficio, chartam, cujus vindicandae causa tecum discepto, omnino ante mortem Walteri Decani S. Salvatoris emissam esse. Restat, ut probem, recte ei addi *diem IX. Aprilis, & annum MCCCCLVI.* In mense Aprili nullam vitium esse inde constare puto, quod dies nonus ejus mensis in ipsa charta vocetur dies Veneris: quum ex littera Dominicali constet, diem IX. Aprilis revera in diem Veneris incidisse. Neque etiam in anno MCCCCLVI. forte vitium esse, docent adscripti istos *Jan van Oudewater Burgimaster & Matheus Gysberiszen Supremus Oudermannus*, de quibus charta testatur, eos die IX. Aprilis anni 1456. dignitatibus illis Trajecti functos esse. Jam autem ex Fastis Magistratum Trajectensium constat, anno 1456. festo Purificationis B. Mariae Trajecti Burgimistros electos esse *Jan van Oudewater & Volken van Baern*, eosque hanc dignitatem gessisse usque ad festum S. Marci. Vide Corpus Edict. Traj. tom. III. pag. 124. Praeterea eodem anno 1456. Supremos Oudermannos electos esse *Matheum Gysberts-zoen & Jacobum Tymans-zoen*, eosque honorem hunc obtinuisse usque ad idem festum S. Marci. Vide iterum Corpus Edict. Traj. tom. III. pag. 161. Hinc igitur efficio, te male affirmasse, in adscripto chartae mense, male etiam conjecisse, forte in anno errorem

esse; quum & mensis ejusque dies & annus a habeant criteria, quae efficere debuissent, ne vel in hunc vel in illum erroris suspicio caderet posset, si attentius examinati fuissent, idque primis a te fieri oportuisse, qui *Catalogum Historico-CHRONOLOGICUM* conscribere profiteris. Si haec vera sunt, quemadmodum verum existimo, quid igitur statuendum est de difficultate, quam movisti? nempe si Walterus Grawert Decanus S. Salvatoris demum die 2. Sept. anno 1456. obiit, unde igitur fit, ut ejus successor Theodoricus Grawert jam die IX. Aprilis anno 1456. unquam Decanus S. Salvatoris memoretur? Nihil habeo, quod respondeam, nisi per *conjecturam*, quam etiam non aliter, quam meram *conjecturam* tibi offero: forte vivum Walterum patrum Decanatu S. Salvatoris cessisse Theodorico Grawert, fratris Theodorici filio. Si mihi veriorem viam haec conciliandi indicare potueris, libenter eam ex te intelligam. Sed tempus est, ut ex diverticulo in viam redeamus, & in texenda tela, quam adorsus sum, pergamus.

Ad pag. 140. num. XIX.

VI. Irascaris Heusfenio, & de negotio, quod illi facescit, ita queraris. „Heusfen. in Catalogo *Ar* „ *noldum* hunc inter *Lanzonem & Rodolphum* ir- „ terferuit sine die, sine consule, & movit ad „ calcem paginae, quod in Catalogo *Matthaei* „ postponatur *Godefrido de Rbenen*. Et quomodo „ ipse anteposuit? Non loquitur. Mavult con- „ jecturis fatigari nos, quam a se doceri. Ma- „ gno hoc conjecturarum fascio, sub quo nimium de- „ sua.

AD CLARISS. HOYNCK. §81.

atigaris, levare poteris, si Catalogum Buchelii, quem Epistolae subjeci, consulere volueris. In te enim discas, Heuszenium id ideo fecisse, quia Buchelius, quem sequebatur, ita praecierat. Si vero ulterius quaerendum censeas, & instes, quam tandem ad id faciendum causam Buchelius habuerit? nihil aliud respondere possum, quam hunc etiam malle, conjecturis fatigari nos, quam a se loceri: & eum quidem, quam Heuszenium, odio nostro digniorem esse, quod, licet non aliud diploma, in quo Arnoldus Praepositus Majoris memoratur, ad manum ipsi fuisset, quam quod tu & ego post Drakenb. ex ejus notis ad Hedam pag. 75. & seq. laudavimus, inde, licet nec annus nec dies adscripti sint, tamen, quum Godefridi Episcopi nomen praeferat, facile videre potuisset, Arnoldum ad ea tempora, ad quae retulit, referendum non esse. Permite, Vir Clarissime, ut brevem observationem, in quam post editum Catalogum incidi, tecum communicem: nempe eundem Arnoldum jam anno Christi 1164. (tu reponendum conjecisti annum 1166. vide supra pag. 56.) Praepositum Majoris fuisse, idque constare ex diplomate apud Matthaeum ad Anon. B. Lovord. pag. 99. Notatu autem non indignum est, quum tres Praepositi totidemque Decani variorum Ecclesiarum ut testes adscribantur, Drakenborchium eorum primum, Arnoldum Praepositum Majoris, ex hoc diplomate memorare neglexisse, reliquos quinque suo loco recensuisse: nos deinde ambos similiter in omittendo Arnoldo, & quinque sequentibus commemorandis consensisse. Quid ergo? resne illa inter nos tres de compacto facta est?

Ad pag. 141. num. XXII.

VII. In fine hujus articuli ita notas : „Refert Bek
 „ quod anno 1203. a *Theodorico* Episcopo capto
 „ *Florentius* in bello, quod pro fratre *Wilhelm*
 „ contra Comitem *Losensem* gessit, in *Castro de*
 „ *Horst* custodiae traditus fuerit. Annus obitus
 „ nondum occurrit. In *Necrol. S. Salv.* ita legi
 „ ad vii. Kal. Novemb. *Memoria Florentii* *Ab-*
 „ *positi Majoris, Canonici nostri, presbyteri: &*
 „ *rursus vi. Kal. Decemb*”. Ad quae verba
 sed minoris momenti, notabo. Primo, quod
Florentii captivitatem attinet, de ea verba facit
Drakenborchius anni, quo in manus *Episcopi* in-
 cidit, non meminit. Ego pag. 12. *scilicet ad annum*
 1204. & pro mea sententia inter plures scriptores
 etiam *Bekam* laudavi. Tu captivitatem hanc per-
 tinere dicis ad annum 1203. & soli *Bekae* testimo-
 nium denuncias. Sed vercor, ne decipiaris, & ad
 verba *Bekae* non recte attenderis. Non tantum e-
 nim, postquam viderim, quae notaris, contende-
 re pergo, verius esse, cum demum anno sequenti ab
Episcopo captum esse, verum etiam *Bekam* in-
 no reliquis, quos laudavi, scriptoribus adfuerit.
 Refert enim pag. 63. *Theodoricum Hollandiae*
 Comitem obiisse pridie Nonas Novembres an-
 no cccciii. ejusque viduam *Adelheidam*, nondum
 sepulto, unicam prolem *Adam* collocasse
Ludovico Comiti *Losensi*, ut deinceps cum
 hoc principe extraneo comitatu *Hollandiae* per
 arbitrio praecesset : inde bellum ortam esse inter
 eundem *Ludovicum* & defuncti *Theodorici* fr-
 trem *Wilhelmum* *Oostfrisiae* Comitem. De
Beka

leka pag. 64. addit, Theodoricum Episcopum
 Praejectinum, qui Losensi favebat, die xxiv. Ju-
 nii (intellige non anni 1203. eo enim tempore
 Theodoricus Comes adhuc vivebat, sed sequen-
 tis 1204.) Hollandiam cum exercitu ingressum,
 Florentium Praepositum Majoris, qui a partibus
 patris Wilhelmi adversus Losensem stabat, in
 potestatem redegit, eumque captivum sub dili-
 genti custodia in castro Horstano asservasse. Si
 ipsum Bekam respicere volueris, ipsum mihi in
 hac re assentientem opinioni tuae adversari vide-
 bis. Hoc ergo primum erat. Neque majoris
 momenti alterum est, sed tamen breviter referen-
 dum. Duo loca ex Necrologio S. Salvat. apud
 Matth. de Fundat. & Fat. Eccles. quorum alterum
 pag. 102. alterum pag. 105. occurrit, non alio animo
 hoc loco laudasse mihi videris, quam quia illa ad
 Florentium Hollandum, Praepositum Majoris,
 referenda esse tibi persuadebas. Verum, quod
 tam bona venia tua dictum sit, mihi verius vide-
 tur, utrumque locum referendum esse ad Flo-
 rentium de Jutphaes, qui integro saeculo postea
 eidem Majoris Praepositus existit. Ejus mors
 in eodem Necrologio pag. 82. ad v. Kal. Apri-
 lis his verbis refertur: *V. Kal. obiit Florentius de
 Jutphaes Presbyter, Praepositus Ecclesiae majoris.
 Concanonicus noster.* Eiusdem vero memoria po-
 stea singulis ferme sequentibus mensibus, initio
 facta a mense Majo, in Necrologio illo memora-
 tur. Ita ad vii. Kalendas Junias pag. 88. ad vii.
 Kalendas Julias pag. 91. ad vi. Kalendas Augusti
 pag. 94. ad ix. Kalendas Septembres pag. 96. ad
 vii. Kalendas Octobres pag. 100. & ad vii. Kalen-
 das Januarias pag. 107. Quibus omnibus locis si-
 mili

mili modo, ut loco modo laudato, non tantum Praepositus Majoris, verum diserte etiam *Presbyter & Canonicus S. Salvatoris* fuisse dicitur. Super semper & mors & memoria ejus referuntur ultimas partes cujusque mensis. Ad utraque haec si attendisces, & cum illis contulisces duo, quae laudasti, loca, quorum priori *memoria Florentii Praepositi Majoris* occurrit VII. Kalendas Novembres, posteriori VI. Kalendas Decembres, & que hoc & illo pariter *Presbyteri & Canonici S. Salvatoris* dignitas ei tribuitur, satis legitimam causam non habuisses, cur loca illa non idem ad Florentium de Jutphaes pertinere contenderas. Si nihilominus sententiam tuam meae praefers, ut eam verisimilem reddas, proba, quae Florentium Hollandum quoque *Presbyterum & Canonicum S. Salvatoris* fuisse, ac simul *darationem*, cur memoria Jutphasii, a mense Majo quolibet mense in Necrologio adscripta, mediis Octobri & Novembri omitteretur. Video, quid te in fraudem induxerit; hanc tibi legem tulisti, omnia loca Necrologii, quibus cognomina omittuntur, non ad posteriora tempora, quibus jam cognomina invaluerant, sed ad priora, quibus illa nondum recepta erant, referenda esse: eoque nomine saepe alios, quod eam spernebant, quo jure, qua injuria erroris accusasti. At legem tuam contra auspicia latam, & hinc non observandam esse, vel ex hoc exemplo discere potes.

Ad pag. 141. num. XXIII.

VIII. Postquam retulisses, Heuschenium in Catalogo scribere, anno 1204. quemdam Ludovicum Majorum

rem Praepositum praefuisse, qui dedit Deca-
 & Capitulo liberam potestatem instituendi Sa-
 rdotes in quatuor Ecclesiis Parochialibus, inde
 alia discessurus hoc antea votum subjungis:
 "Utinam indicasset, unde haec sumpserit!" Si
 dubio hoc votum ex animo tuo profectum est,
 rem scire tua intererit. Hoc igitur beneficium
 bi praestiturus nuncio, Heussenium sua sumsis-
 ex Buchelii Catalogo a me edito, quem, ut
 mper, ita etiam hoc loco, fideliter descripsit.
 lem vero, quod Buchelius, testatur etiam Broc-
 ii Catalogus. Verum ex utroque Catalogo
 ihilo doctior evades. Non plura enim conti-
 ent, quam Heussenius tibi jam dedit. Si ita-
 ue, utroque inspecto, nunc, nomine tantum
 utato, optes, *Utinam* Buchelius & Brockius
dicasent, unde haec sumserint! etiam huic de-
 derio, sed inscius, &, quid velles, nondum e-
 oetus, satisfeci. Incidit enim in manus meas
 ographum diplomatis, ex quo Buchelium &
 rockium sua sumsisse verisimile est, idque di-
 num judicans, ut omnibus innotesceret, in Ap-
 endice Monumentorum ineditorum post Cata-
 ogum meum pag. 301. typis describendum cura-
 i, antequam adhuc *Analecta* tua praelum reli-
 uissent, aut certe ea vidissem, atque inde desi-
 erium tuum didicissem. Adco vel ignarus uti-
 tati tuae inservio!

Ad pag. 143. num. XXIV.

Circa finem hujus articuli, Drakenborchio ex-IX.
 robras, quod *non cognoveris difficultatem*; quam
 a initio hujus articuli tute ipse tibi moveras:
 nem-

nempe utrum Otto Major Praepositus, memortus in diplomate anni 1205. fuerit Otto Gelrus, an postea Episcopus electus, & Otto hujus nominis primus vulgo nominatur, an vero Otto Lippicus qui Ottoni primo in Episcopatu successit. Punctum, cui difficultas inest, illud est, Hedam tradere, Ottonem primum, quum Episcopus eligeretur, fuisse *Praepositum*; eamque vocem, ita simpliciter positam, *semper, raro aliam, significare Praepositum Majoris*. Hanc difficultatem Drakenborchio incognitam fuisse unde patet, incommodo silentio premis: verisimiliter unam rem inde collegisti, quoniam hoc laqueo, qui te impedivit, se etiam impediri testatus non est. Hinc sine dubio ejusdem ignorantiae ego quoque tibi reus ero, quia *similiter illius non meminimus*. Ne tamen me inauditum damnasce dicaris, permitte, Vir Clarissime, ut antea causam agam. Forfan id etiam ejusdem mihi culpae reo proderit. Observaram, Bekam, ne alios recentiores memorem, referre, Ottonem primum, quum Episcopus eligeretur, fuisse *Praepositum Zansensem*. Observaram etiam, Anonym. in l. Covord. qui hoc ipso tempore vixit, narrare quod xvi. Ottonem hujus nominis primum, quo tempore ad Episcopatum proventus est, fuisse *Praepositum Xantensem*. Videns igitur Hedam, Ottonem primum, quum Episcopus eligeretur, vocasse *Ottonem Praepositum*, omnibus me ineptum apparitum putavi, nisi Hedam ex Anonymo & Bekam exponerem, & vocem *Praepositus* non stricte pro Praeposito Majoris, sed latius pro quovis Praeposito in Dioecesi Trajectina acciperem; quo sensu, *quamvis raro, at tamen eam vocem usurpari, ipse*

incedis, & insuper infra pag. 190. diploma, in
 20 Theodoricus de Horne Praepositus Ecclesiae
vajectensis inferioris, quod multo significantius
 est, & semper Praeposito Majoris competit, de
 praeposito S. Salvatoris accipiendum esse statuit.
 I enim nisi facerem, Heda auctoritate Anonymi
 Bekae erroris inculandus fuisset, quod haud li-
 ter facio, si commoda ratio scriptorem oppor-
 tino sensu interpretandi suppetat. Hanc autem,
 non tam difficultatem, quam Hedaec explicationem
 aique, in locum ejus incidenti, atque ac mihi,
 cillime sponte succursuram existimans, eam me-
 moratu indignam habui. Appella hoc, per me ti-
 bi integrum est, non cognoscere difficultatem: sed
 cisim mihi per te appellare liceat, nolle nodum
 scripto quaerere, & inuili quaestione ac quaes-
 tae difficultatis solutione lectoris patientia secu-
 us abuti.

Ad pag. 144. num. XXIV.

Postquam in praecedentibus docuisses, Praepo- X.
 tum, quem tu simpliciter vocas *Theodoricum*,
 Heusenio *Theodoricum de Randerode* vocari,
 a pergis: „Drakenburgius idem cognomen ad-
 jecit, sed pace ejus dixerim, nihil probavit,
 & forte secutus est Heusenium; a quo, dum
 singularis est, cavendum maxime”. Non du-
 to, quin tibi persuasum sit, idem, quod veri-
 tis amore ductus ex conjectura Drakenborchii
 improbrasti, etiam a me commissum esse, ubi vi-
 tris, me Drakenborchii verba adoptasse. Ve-
 nim, ne quid gravius nolenti & invito excidat,
 ermitte, Vir Clarissime, ut tuis tibi verbis,
 sed

sed ex alio Catalogi tui loco petitis, respondens
Haec est mera conjectura. Drakenborchius &
ego, in medio Belgio foederato, atque in ipso
 be Trajecto, vel certe loco inde parum remo-
 ubi Theodoricus Praepositum egit, & multa
 strumenta publica ac privata huc pertinentia, &
 nondum inde quoquam deportata, invenimus,
 degentes, potuimus respexisse ad chartas, *tabulas*
& registra tibi, Mechliniae commoranti, ignota,
 aut saltem invisitata. Et sane ob oculos habemus
 schedas Brockii, quas ambo ad finem articuli,
 quamvis probandae alterius rei causa, laudavimus,
 & ad caput etiam laudavimus, si quem nobis in
 re, unde nec damnum, nec lucrum sperandum
 erat, fidem non habiturum, suspicari potuimus.
 Ex iisdem Brockii schedis nunc editis nihil
 quoque constare potest, Praepositum Majorem
 hujus temporis Theodoricum de Randenrode ab eo
 vocari, & simul statui, ipsum non tantum hac
 dignitate ab anno 1227. usque ad annum 1247.
 functum esse, verum etiam tringinta novem annis
 ante, sive anno 1208. Canonicum S. Gereonis
 Coloniensis fuisse. Unde, si mihi per te con-
 jecturam in medium afferre integrum est, suspicor,
 Brockium vidisse diploma Theoderici Episcopi,
 datum eodem anno MCCVIII. in quo, inter
 quos viros ecclesiasticos, qui Episcopi domum
 adstiterunt, memoratur *Theodericus de Randen-*
rode, Canonicus Sancti Gereonis in Colonia. Di-
 ploma hoc postea edidit Matthaeus in notis ad An-
 nymi B. Covord. pag. 128. 129. Praeterea licet
 Heusfenius tibi in hac re testis singularis sit, & re-
 vera ad hoc usque tempus esse debuerit; numquam
 tamen tibi concedam, etiamsi nullam Brockii ab

non nisi rationem habeam, eum aut Draken-
 orchio, aut mihi testem singularem esse posse.
 Vidimus enim, ac manibus pro lubitu nostro ver-
 avimus apographum Catalogi Bucheliani; quem
 antea fide Heuslenius in suum Catalogum transtu-
 lit, ut ne illas quidem notas Buchelii, verisimiliter
 se, certe a te non intellectas, omiserit, quibus
 Buchelius varios codices suos Mistos, per quos
 dispersa erant diplomata, huic indici suo conficien-
 do necessaria, indicare consueverat; mihi aliisque,
 quibus notae hae Buchelianae haud incognitae
 sunt, manifestissimum indicium prodens, cui
 nunc Catalogum sublegerit. Hujus itaque Buche-
 lii Catalogus Praepositorum Majoris, a me tui
 causa post hanc epistolam divulgatus, te, si sci-
 re intererit, nunc docebit, ab eo quoque Theo-
 doricum illum, qui annis 1227. & 1247. Praepositus
 Majoris existit, *Theodoricum de Randenrode* cog-
 nominatum esse. Quantam nunc fidem Brockii
 & Buchelii dictis habere volueris, mea nihil re-
 fert, dummodo mihi per te liberum sit, hos vi-
 os, in rebus patriae nostrae, & quidem nomina-
 tim in illa, de qua hic agimus, quam versatissimos,
 tibi eos erroris arguere, vel justam ob causam ul-
 lo modo erroris suspectos habere nequeo, praec-
 autes sequi. Ceterum, antequam hinc disco-
 lam, ut pro salubri tua admonitione, ab Heusse-
 no, dum singularis est, cavendum maxime esse,
 gratias referam, te vicissim, si permittis, mone-
 ro, verba Buchelii praefuit anno 1227. 1247. Θ.
 o. hoc modo exponenda esse, praefuit tamquam
 Praepositus Ecclesiae majoris anno 1227. & 1247.
 Vide Mistum codicem, quem noto hoc signo Θ. fol.
 10. Similiter sequentem notam lib. Alb. X. fol.

14. indicare, *figillum ejus depictum & diplom,* ex quo pendebas, *descriptum est in Adsto libro, quem nota hoc signo Alb. X. fol. 14.* Hinc patet tuum id est obis anno 1230. quo interpretans naris Buchelii §. 30. admitti non posse, & *ob interpretatione notarum alterius,* praesertim ubi non probe intelligimus, *cavendum maxime;* & que ex his interpretationibus illationes faciendae esse; quae, si verae forent, eum, cujus haec nota sunt, non suae mentis fuisse probarent; quod viro gravi sine probatione omni exceptione *majori hanc* facile statuendum est. Ipse vidisses, *interpretationem tuam omnino admittendam non esse,* sed prima verba, luce meridiana clariora, *praesertim anno 1227. & 1247. animum attendendum exhiberes.* Sane docere debuissent, *signum hoc & aliud quid, quam obis, ejus auctori indicasse:* de quo tutius pronuncias *non intelligo,* ut de simili nota infra pag. 145. fecisti. Alia quaedam in hoc articulo restant, de quibus rectius ad sequentem videbimus.

Ad pag. 144. num. XXVII.

- XI. Verba tua hoc articulo sequentia sunt: „THEO
 „ DORICVS de Wyckerade. Huic dedit Heu-
 „ sen. annum 1247. Non occurrit mihi nisi ~~anno~~
 „ 1240. in charta Ottonis III. jam citata ex *Est.*
 „ Episc. Daventr. p. 31. De cognomine videtur
 „ ipse”. Ne succenseas, precor, Vir Chris-
 „ me, si rogare sustineam, ex quo tandem alio,
 „ quam ex uno tantopere a te publice tradito
 „ Heussenio, tum, quum Praepositorum Ecclesie
 „ Majoris Catalogum conficiebas, didiceris, hoc
 „ scilicet

tempore, de quo articulis xxvi. & xxvii. agis, duos
 inversos Theodoricos, alterum alterius successo-
 rem, Praepositos D. Martini seu Majoris Ecclesie
 esse fuisse? Non enim jure praetextere potes, eam
 causa causam te duos nobis Theodoricos dedisse,
 una, si omnes annos ab anno 1225. ad 1247. qui-
 bus Theodoricum de Randenrode Praepositum
 esse Drakenborchius statuebat, uni eidemque
 tribueres, spatium illud temporis tantum foret,
 et verisimile non videretur. Certe, ne plura alia
 exempla cumulem, vel aequale vel etiam majus
 spatium patienter fers num. xxxvii. in Florentio
 et Jurphaes ab anno 1311. ad annum 1333. vel, si
 Heussenio credis, ad annum 1337. Quin immo
 et id quidem consilio tuo praetendere potuisses,
 et ex Brockio tum novisses ac probasses, Theo-
 doricum de Randenrode, postea Praepositum Ma-
 joris, jam anno 1208. id aetatis confecisse, ut
 esset Canonicus S. Gereonis Coloniensis. Pone
 nim, ut justo laxius spatium tibi concedam, cum
 anno 1208. fuisse triginta annorum: eo casu inve-
 des, eundem anno 1247. nondum septuaginta
 annos natum fuisse: quam aetatem fidem excede-
 re non puto. At dices, credo, te causam, ut
 duos Theodoricos statueris, articulo praecedenti
 addidisse. Ibi enim, postquam Buchelio-Heus-
 senianum § 30. pro arbitrio interpretatus esses
 hinc anno 1230. addis: „Quomodo Heussenius,
 statuas Theodoricum de Randenrode obitisse an-
 no 1230. repererit ejus sigillum appensum anno 1239.
 id equidem non satis intelligo. Porro conse-
 quens videtur, ut, qui ad a 1240. memoratur The-
 odoricus Praepositus, alius sit a Theodorico de
 Randenrode. Nihil hic pro certo. Verum

illud *consequens videtur* quo referendum fit, an
dum, qua sum ingenii tarditate, satis certe decern
utrum ad sigillum anno 1239. appensum, an qu
anno 1230. mortuus dicatur. Si prius, me con
quentiam nondum videre profiteor, cur is *Theo*
doricus, cujus sigillum anno 1239. appensum re
riatur, alius sit a *Theodorico*, qui anno 1240. me
moratur. Si posterius, ne urgeam, tum me
tantum, quod tu dicis, secuturum, verum enim
Theodicum de Randerode, qui obiit anno 1230.
alium fuisse a Theodorico de Randerode, cujus
sigillum appensum reperitur anno 1239. & *Theo*
dorico, qui ad a. 1240. memoratur, & ita tres *Theo*
doricos statuendos fore, nempe Theodicum de
Randerode mortuum 1230. *Theodicum* de
Randerode, cujus sigillum appensum reperitur
1239. & Theodicum memoratum ad a. 1240. ne,
inquam, id urgeam, unde, quæso, probabis,
Theodicum de Randerode anno 1230. obiisse,
nisi ex Heusenio? cui deinde unico fundamento
superstruis omnem tuam opinionem, Theodicum
de Randerode distinguendum esse a *Theodoro*,
qui anno 1240. Praepositus memoratur. Si ergo
ex Heusenio opinionem illam, duos eo tempo
Theodoricos, alterum alteri succedentem in Prae
positura Majoris, fuisse, haussisti, isque, ut
tibi verba reddam, & ex admonitione tua usum
piam, tibi tum singularis fuit, maxime tibi
hoc homine cavendum erat: praesertim quoniam
Matthaeus unicum tantum *Theodicum* inven
rit, & videres, Drakenborchium, assiduum il
lum, ut tu existimas, Heuseniæ sectatorem, hoc ce
te loco diligenter cavisse, ne sibi fumum venderet.
Ceterum nunc, post Buchelii Praepositos Ma
jo-

oris tecum communicatos, intelligere potes, Heusenium hic iterum Buchelium secutum esse, licet tantum partem verborum ejus in rem iam verterit. Causa fuit, quod probe videret, si omnia describere vellet, se manifeste sibi advertaturum, eaque non conventura illis, quae de Theodorico de Randenrode proxime praemiserat. Refert, ipsa Buchelii verba etiam hic conspici, ut, quae dicenda restant, eo facilius percipiantur, sunt igitur haec: (*Theodoricus de Wyckerade* 1247. *cujus praedecessor Henricus, Fr. Comit. Feltriae, Episcopus Leodiensis. lib. D. Dipl. Lat. 10.*) sic 1232. D. 6. Anno 1243. *Theodoricus major praepositus.* Signa corniculatae lunae, quibus priora verba circumscripti; non apparent in pographis Buchelii, sed ego addidi. Causa ex sequentibus manifesta fiet. Ex his verbis Heusenius tantum adoptavit prima, *Theodoricus de Wyckerade* 1247. Verum Heusenius Buchelium, et simul omnes Heusenium bona fide secuti, etiam, quod pace tua dictum velim, tu ipse, Vir Clarissime, certissime erravistis. Erravit etiam Buchelius; non tamen ex ignorantia, sed ex quadam incuria. Quum enim (me somnium quoddam tibi narrare puta) Catalogis Praepositorum ac Deanorum, quos vel a Brockio, vel aliunde acciperat, subinde adjiceret, quae in variis diplomatis eo spectantia offendebat, factum est, ut, quod aliis intento facillime evenire potest, verba priora, corniculatae lunae signis inclusa, ut a reliquis commodius distinguerentur, quae Catalogo Praepositorum S. Salvatoris adscribenda erant, in Catalogo Praepositorum Ecclesiae Majoris annotaverit. Quibus deinde variis temporibus ad-

jecit reliqua ultima, quae jam ad Catalogum Praepositorum non S. Salvatoris, sed S. Martini, & ad Theodoricum de Randenrode pertinent. Et quidem primo adjecit haec: sic 1232. D. 6. quibus indicavit, Theodoricum de Randenrode a se ut Praepositum Majoris repertum esse anno 1232, idque constare ex charta, a se descripta in libro diplomatum Latinorum, quem notarat litera D, pag. 6. Postea addidit ultima, quae sequuntur: Anno 1243. *Theodoricus major Praepositus*. Ex simili errore, atque hoc loco commissum esse existimo, factum est, ut idem Buchelius *Jacobum de Ouisboorn* adscripserit Praepositis Majoris, qui ad Catalogum Decanorum Majoris referendus erat, ubi tamen nec ipsum omisit: similiter, ut *Matthaeum* recensuerit inter Praepositos S. Salvatoris, qui ad ejusdem Ecclesiae Decanos pertinebat, quod recte in Heussenio carpis in Catal. pag. 192. Hoc autem somnium sub lucem per portam corneam immisum fuisse affirmanti haud difficile credes, si verba Buchelii modo memorata mecum examinare digneris. Notavit autem *Theodoricus Wyckeradii praedecessorem fuisse Henricum, fratrem Comitis Gelriae, Episcopum Leodiensem*. Jam autem nullus talis Henricus, ut verbis praecedentibus describitur, inter Praepositos Majoris, sed inter Praepositos S. Salvatoris, occurrit: inter quos etiam Buchelius, Heussenius, Drakenborchius, tu, & ego eum retulimus, (adde etiam ineditum Brockii apographum) ejusque successorem omnes uno ore fuisse statuimus *Theodoricum* (Buchelii apographum vitiose legit *Theodorum*, & hinc itidem Heussenius) *de Wisckenrode*, vel *de Wyckerode*; unde plus quam mirum mihi visum est,

est, tibi, qua es sagacitate, non sponte suboluisse, Heusenium hic perperam aberrasse. Haec, non tam erroris, quam incuriae, Bucheliana specimina in Theodorico Wyckeradio, Jacobo Outshornio, ac Matthaeo ne aequi censes nimium exagitemus, utque, quidquid commiserit, meritis ejus maximis donemus, eo magis oportet, quod omnia haec tumultuaria tantum opera sibi & usui suo annotarit, neque somniare potuerit, illa umquam lucem adspectura; inter nos vero constet, si Catalogos illos majori luce perfundere, & cum orbe literato communicare proposuisset, eum errorem deprehensurum atque emendaturum fuisse. At Heusenium, qui integra Buchelii verba ob oculos habuit, & hinc errorem facillime deprehendere potuit, hic ignaviter cessasse, eaque truncando effecisse, ne incuria Buchelii tam evidenter in oculos legentium incurreret, quis ferre potest? quis ferre potest, cum fideliter inter Praepositos Majoris Jacobum Outshornium enumerasse? Tu vero levius peccasti, qui non ipsis Buchelii verbis, sed tantum Heusenii excerptis usus es, & reliquos duos Heusenii *lappus vidisti, sed cavisti imitari*. Antequam vero hinc discedam, te iterum iterumque rogatum velim, Vir Clarissime, ut, si neque temporis longinquitas duos Theodoricos statuendos esse persuaserit, neque in eo praecurrentem Heusenium secutus sis, indicare velis, quas tandem notas characteristicas habueris, unde deprehenderis, omnia diplomata, quibus *Theodoricus Praepositus Majoris* adscriptus est, ad unum eundemque Theodoricum referri non posse. Id enim in aliis ex usu esse poterit. & quidem ea ratione copia mihi dabitur examinandi, utrum diploma, an-

no 1239. & hinc ante annum 1240. quem ad Theodoricum secundum pertinere pronunciaſti, cum ſum, quod ante ineditum ſupra pag. 303. a lectoribus communicavi, ad Theodoricum Brodenrodium, an ad Theodoricum ejus ſucceſſorem referri debeat?

Ad pag. 144. num. XXVIII.

XII. Ad articulum hunc plura notari poſſent, reliquis miſiſ, haec nunc tantum verba proponam:
 „ Drakonburgius indicare contentus, quod *Miracius Guiberti* vel *Godefridi genus paternum* uno
 „ in loco, & maternum in alio retulerit, quod
 „ re bene geſta, abripit ſe alio. *Sed hoc primum*
 „ *faluſum eſt, quod Miracius de Guiberto vel Godefrido Praepoſito nominerit*“. Sine dubio in eundem errorem ego etiam, qui pag. 18. idem indicavi, tibi incidiſſe videbor. Quam opinionem ut ex animo tibi eximam, modeſte ac breviter reſpondeo, me tecum agnoſcere, falſum eſſe, *Miracium Guiberti vel Godefridi Praepoſiti meminisse*: at mihi nunc viciffim operam da, atque agnoſce, falſum eſſe, vel *Drakenborchtium*, vel me id inquam affirmaviſſe. Quid enim? an tibi unquam demque eſſe poteſt, *Miracius retulit Guiberti genus paternum, & Miracius meminit Guiberti*? Qui haec diverſa, eorumque alterum verum, alterum falſum eſſe poſſe, non vidit, caecum eſſe oportet. Quum itaque praemiſeris: *Drakenburgius indicat, Miracium Guiberti genus paternum retulisse*, ſi logice ac conſequenter ratiocinari voluiſſes, inſerere debebas: *Faluſum eſt, Miracium Guiberti Praepoſiti genus paternum retuliſſe*. Ita enim ultima

rime oppositum fuisset. Verum docte & , pa-
 etua dixerim, sophisticè ab eo abstinuisti. Enun-
 tiationem enim hoc modo formare non poteras,
 nisi ipse gravem errorem committere velles, &
 sine statum ejus, quod in quaestionem vocabas,
 convertere conatus es. Sed in viam te reduco.
 Non dictum est, *Miracum meminisse Guiberti*
praepositi, sed *Guiberti genus paternum reperiri*
esse apud Miracum, sive, ut tu reddis, ferme e-
 im eodem reedit, *Miracum Guiberti genus pater-*
num retulisse. Quid enim, quaeso, aliud is, qui
Guibertum Praepositum ex gente Perweisia ortum
invenisse dixit, per ejusdem *Guiberti genus paternum*
 intelligere potest, quam *ejus patrem, ejus majores*
paternos, vel in genere *stemma Perweisianum*,
 stemma autem Perweisianum, ac nominatim Gui-
 erti Perweisii patrem & avum, ipso tamen Gui-
 erto omisso, Miracum in Notit. Eccl. Belgii cap.
 cvj. retulisse, cuicumque libet, videndi facultas
 est. Hinc consequens est, *verum esse*, quod Dra-
 kenborchius, & ego ejus exemplo diximus, *Mi-*
racum Guiberti genus paternum retulisse, & simul
 e vel sophisticè pro *Guiberti genus paternum in-*
venisse Guibertum; vel, si te *Guiberti genus pa-*
ternum & Guibertum eodem sensu accepisse affir-
 mes, & hinc sophisticè egisse neges, te falso falsi
 excusasse, quod erat verissimum. Ceterum, repre-
 hendens, Vir Clarissime, quod non erat repre-
 hendendum, id contra reprehendere neglexisti,
 quod tamen reprehensione erat dignissimum. Ut
 nim ipsumet vineta mea caedam, falsum esse spon-
 sa nemine monitus profiteor, quod Drakenbor-
 chius, & ego, ab eo deceptus, diximus, *Guiber-*
genus maternum reperiri apud Miracum in No-

tit. Eccles. Belg. cap. cxxxii. Quum autem M
 raeus eo loco nobis exhibeat stemma Gerardi, Gin
 bergae & Ninoviae domini, id Drakenborchio,
 locum ex Christophori Butkens Trop. Brab. a
 VIII. pag. 627. & 628. a te & a me laudatum,
 non observat, fraudi fuisse videtur, quod ex
 stimarit, Guibertum Praepositum fuisse filium Go
 defridi, Perweisii domini, & Aliciae Grimberg
 & Ninoviae dominae. Meum igitur, quam illius
 errorem magis culpandum esse confiteor, quod
 Tropaea Brabantina laudans, atque inde ~~alio~~,
 Guibertum istius Godefridi, qui Aliciam uxorem
 duxit, non filium, sed fratrem fuisse, verba haec
van moeders syde ibid. cap. CXXXII. delere neque
ixerim. Antequam articulum hunc misum faciam,
 ut pateat, recte Brockium & Buchelium statuisse,
 Godebertum hunc anno 1266. Praepositum Ma
 joris fuisse, non possum non, quin hic adscribam
 verba, quae mihi occurrerunt in autographo in
 strumentum, dati die xxvii. Januarii anni 1545. quo
 Decanus & Capitulum Ecclesiae Majoris Trape
 stensis, sede Praepositurae vacante, ex antiquis di
 plomatibus & Ecclesiae suae statutis, aliisque me
 numentis definiunt, quae sint jura Praepositi & Ar
 chidiaconi, & ad quae ipse vicissim sit adstrictus
 Verba haec sunt: *Idem etiam confirmat concordiam*
facta inter Dominum Gobbertum de Perweys Prae
positum & nos Decanum & Capitulum, anno Do
mini millesimo ducesimo sexagesimo sexto in ves
stino Valentini Martyris, ubi sic dicitur: In
de mansis, praediis, seu possessionibus, spectantibus
ad administrationem praebendarum Capituli, in
fratrum Ecclesiae, dicimus, quod idem Praepositus de
clat possessiones in totum vel in partem non possit de

AD CLARISS. HOYNCK. 599

ad firmam alicui, consensu Capituli non obtenso. em hoc idem dicimus de bonis in Insula prope civitatem Trajectensem, quae habet Lambertus Noefse & Gerardus Albeckyn, observandum. &c.

Ad pag. 147. 148. & 149. num. XXX. in fine, XXXI. & XXXII.

His articulis agis de proximis Adolphi Waldec- XIII.
ensis Praepositi Majoris succesforibus, &, rejecta
omnium aliorum sententia, nobis exhibes novum,
ut vocas, systema tuum. Quod quemadmodum
non modo cuique in republica literaria licet, ve-
rum etiam, si justam ob causam fiat, laude di-
gnum est, ita etiam nemo prohibetur, sententiam
eccens propositam examinare, ac videre, utrum
vera & hinc recipienda sit, an vero quaedam ob-
tent, ob quas commode admitti nequeat. Secundum
eos, quorum opinionem Drakenborchius & ego
ut verisimiliorem proposuimus, Adolpho de Wal-
leck subjungitur *Gyselbertus*, memoratus anno
1303. illi *Wibelmus Hornanus*, proelio Duivelan-
lico interfectus anno 1304. huic *Engelbertus Horna-
nus* memoratus annis 1306. & 1311. ei vero *Theo-
doricus*, cui nullus certus annus assignatur. Quum
hanc sententiam tu quoque pag. 147. recensuisses,
addis, Drakenborchium tamen adnotasse, „ quod
„ Buchelius hunc tertium asserat *fuisse Praeposi-
tionem ab an. 1302. usque ad 1307.* quo laqueo a-
„ deo impeditur, ut fateatur, nescire se, quid de
„ deobus prioribus statuendum sit”. Verum,
priusquam pergamus, cum bona pace tua interji-
cendum est, verba Drakenborchii aliter a te pro-
posita esse, atque ipse protulerit; eumque, quod
tu

tu illi tribuis, neque dixisse, neque dicere potuisse, quum verba Buchelli, quae, quam profici fieri potuerit, in Belgicum sermonem translata sit, & hinc a te respicienda erant, adverterentur. Buchel. ad Hed. pag. 233. ita inquit: „Vidi licet
 „ in archivis ejusdem collegii, quibus constat
 „ anno 1302. Engelbertum ejus fuisse Praepos-
 „ tum & Archidiaconum, quem anno ad-
 „ 1307. eadem functum dignitate, in *Stannum*
 „ Hornensi, a Rietwico curiose satis collecto,
 „ discere est”. Omnino enim aliud est, *invenio*
eum Praepositum & Archidiaconum fuisse anno 1302.
& alibi eum anno adhuc 1307. eadem dignitate
functum; aliud fuit Praepositus ab anno 1302. &
que ad 1307. Haec jam in principio notanda erant.
 Postea ex usu erunt. Hac igitur Drakenborchii sen-
 tentia repudiata, quatuor illos Praepositos redigis
 ad duos. Nam Adolpho substituis Engelbertum de
 Horne, ab aliis male *Gisbertum* dictum, quem
 annis 1302. 1303. & 1304. Praepositum Majoris
 fuisse, & proelio ad Duivelandiam interfectum esse
 statuis. Engelberti deinde successorem dicit
Theodoricum de Horne, Praepositura functum an-
 nis 1304. 1306. 1307. & 1311. Ita omnem discor-
 diam evanescere jactitas, & te elapsum esse credi
 ex laqueo, quo Drakenborchium, cui ego con-
 sensi, impeditum dixisti. Sed etiam atque cum
 vide, Vir Clarissime, ne, *unum* hunc laqueum
 Alexandri gladio secans, incius *plures* tibi con-
 ce: pararis. Varias enim in systemate tuo dis-
 cultates superesse videntur: quas, quaeso, uti
 proponere liceat, permitte.

Primo ex systemate tuo sequitur, Brockius
 qui se *Gyselbersum* anno 1303. VII. Maji Praepo-

in Trajectensem invenisse testatur, errasse; & secundum te, qui instrumentum a Brockio adhibitum numquam oculis usurpasti, nihilominus *Giselbertum* eundem esse, qui *Engelbertus*; sive existimes, *Giselbertum* & *Engelbertum* esse idem nomen, sive potius in instrumento Brockii perpetuum *Giselbertum* pro *Engelberto* legi, sive potissimum male Brockium *Giselbertum* legisse, quum scriptum foret *Engelbertus*: quomodo enim verba tua intelligenda sint, ipse non aperuisti.

Secundo ex systemate tuo sequitur, si *Wilhelmum Hornanum* ex Catalogo Praepositorum Majoris expungis, erroris arguendos esse tantum non omnes annuum nostrorum conditores, quorum nomen Drakenborchius, tu ipse pag. 148. & ego supra pag. 21. enumeravimus. Hi enim omnes in ore Praepositi Majoris, qui proelio Duivelandico cecidit, *Wilhelmum de Horne* appellant. Eorum praecipuus & antiquissimus est *Wilhelmus* Procurator Egmondanus, qui, Chronicon anno 1332. finiens, & anno 1324. jam id aetatis existens, ut Capellanus in Brederode foret, scriptor fuit aequalis, & res suo ac proximo tempore gestas enarravit. Eo autem teste pag. 141. in proelio Duivelandico *Guido Trajectensis Episcopus, modo, capitur, & WILHELMUS DE HORNE MAJOR TRAJECTENSIS PRAEPOSITUS cum multis nobilibus inclinatur*, id est, interitur. Optime vidisti, multos futuros, quibus imensa haec audacia displicitura esset, neque injuriam veteris aevi scriptoribus illatam ferre possent. Hinc, favorem lectorum systemati tuo conferaturus, te magnorum virorum exemplum secum esse praetexuisti. Nam, si te audire, ac verbis

his tuis fidem habere volumus, primo *Wilhelmus de Hoorn in Brockii MS. non occurrit pag. Cai tui 147. sive nomen Wilhelmi Brockii est incognitum pag. 148. secundo Buchelius Wilhelmu[m] r[ati]o[n]is pag. 147. sive nomen Wilhelmi a Buchelio in rectam permutatumque est in Engelbertum pag. 148. tertio Christophorus Butkens in eo consentis Buchelio ac consonat, statuens Engelbertum Praeposum Majoris; ac Wilhelmu[m] de Horne fratrem ejus primogenitum fuisse, sed conjugatum & unum anno 1301. pag. 148. num. xxxi. & in fac. num. xxx. Ne lenocinia haec incantis lectoribus finia sint, antequam reliquas difficultates enumerem, probationes tuas examinari, & quid veri falsi illis inquit, excuti oportet.*

Quod ad Brockium attinet, miror tuam, Vir Clarissime, imprudentiam, qui tanta confidentia affirmaris, *Wilhelmum in MS. Brockii non occurrere, & mox repetieris, ejus nomen ipsi incognitum esse, ac quaerere libet, unde id tibi innotuerit? Sine dubio respondebis, te id ex silentio Drakenborchii collegisse. At, quantopere fallaris, tecum nunc communicatus Brockii Catalogus testari poterit. Et eodem etiam inspecto facile tibi apparebit, forte Brockii a Drakenborchio, certe a me, ut memorati causam esse, quod necessarium mihi judicavimus, ut post Wilhelmi Procuratoris Leonardani, Bekae & Hedae aliorumque laudata testimonio testaremur consensum ejus, qui firmadae sententiae suae solorum jam memoratorum Bekae & Hedae auctoritate utebatur. Ex errore tamen, quem te commisisse dolet, confiteri debet, melius futurum fuisse, si nominatim Brockii mentio facta foret: ita enim in eum non praecipit*

erum, quum factum infectum fieri nequeat, nunc,
 via tibi negare libuit, Wilhelmum Hornanum,
 mo 1304. Praepositi Majoris dignitatem Tra-
 cti obtinuisse, aliquam ex Brockio utilitatem pro
 ea sententia adversus tuam percipere possum.
 tuum enim Brockius mense Junio ejusdem anni
 512. Trajecti mortuus sit, quo Furmerius pri-
 tum in Frisia Franequerae Bekam & Hedam in-
 oem protractos typis describi curabat, hinc ve-
 similiter Bekam & Hedam, quos in Catalogo lau-
 vlt, adhuc ineditos legit. Quod si verum est,
 de efficio, eum etiam in utriusque historici Msto
 o Praepositum Majoris, qui proelio Duivelan-
 co interfectus est, constanter *Wilhelmum Hor-*
nanum appellatum invenisse; quemadmodum
 iam Furmerius & postea Buchellius ediderunt.

Neque feliciter secundo loco pro sententia tua
 adasti Buchellium. In notis enim ad Hedam
 ui pag. 231. *Principem Wilhelmum ex Comit-*
is de Hoern Majorem Praepositum ad Duivelan-
am occisum testatur) pag. 233. hanc adversus ejus
 narrationem movit difficultatem; *se vidisse hieras*
archiepis summi collegii, quibus confusus, anno
502. Engelbertum ejus fuisse Praepositum & Ar-
chiepiscopum, &c. vide pag. 600. Verum nusquam
 WILHELMUM rejicit, ut inquis pag. 147. aut
 nomen illud corrigit permutasque in ENGELBER-
 UM, ut lectorem doces pag. 148. multo adhuc
 magis CONTENDIT, eum, qui extinctus est,
 ut WILHELMUM, sed ENGELBERTUM
 appellari, ut persuadere conaris pag. eadem 148.
 id potius laqueo hoc adeo impeditur, ut, rem
 decisam relinquens, nihil pronunciet: cujus pru-
 dentiam Drakenborchius imitatus est, ego vero
 ali-

aliquam difficultati tollendae viam inire conatum; verum de ea postea. Confer cum his, quae ad Hedam notavit, annotationes ejus ad *Beke* pag. 110. & Catalogum Praepositorum Majori, quem tecum communico, ac videbis, eum pro loco vulgarem Bekae narrationem, *Wilhelmum Hornanum Praepositum Majoris proelio Duivelandico perisse*, aliorum historicorum testimonio confirmare: eidem narrationi in notis ad Hedam difficultatem movere: & in Catalogo *Wilhelmum Hornanum* inter Praepositos Majoris recensere, ac referre, eum proelio Duivelandico anno 1104 interfectum esse. Quid aliud autem ex omnibus hiis colligi potest, quam Buchelium, non obstante difficultate, quam sibi moverat, vulgarem narrationem non repudiasse?

Quod nunc ad *Christophorum Butkens*, quem tertio loco laudas, attinet, ingenue confiteor, eum in Genealogia Hornana nullum ejus gentis *Wilhelmum Praepositum Majoris* retulisse: nunquam tamen inde efficere audebo, ergo nullus etiam fuit; ergo omnes scriptores, etiam proxime haec tempora viventes, qui eum enumerant, errarunt, & cunctis illis, tamquam fide dignior, praefereendus est unus *Butkens*, quamvis ab hoc tempore recentior, ac tot seculis recentior; vel ex ejus auctoritate reliqui omnes emendandi sunt. Nequam nunc argumentis, quibus te non prius fuisse, qui *Wilhelmum Hornanum* ex Catalogo serie Praepositorum Majoris ejecerit, probare, & ita occurrere conatus es difficultati, quam sententiae tuae obstare ipse videras, & tibi etiam secundo loco objeci, responderim, tempus est, ut ad aliqua pergam.

Tertia igitur difficultas, ex systemate tuo natus, est, quod, Praepositum Majoris, quem procello Duivelandico cecidisse credis, *Engelbertum de Horne* vocatum fuisse ex Christophoro Butkens probans, eundem hunc Butkens alibi insipientem habeas. Certe in Trop. Brabant. tom. II. pag. 99. quem locum laudasti, ita inquit: *Engelberti Chanoine & Archidiaconi a Utrecht, in Duivelande 1303.* Ad quae verba quam brevissime notas: *Scribendum fuerat 1304.* Oblata hac occasione, quam data opera praebes, utendum, tibi que demonstrandum est, tua in Drakenb. beneficia optime collocata, & me ejus loco haud ingratum esse. Quum nim ex superioribus videre potueris, quanto opere profecerim ex doctis ac fidis monitionibus tuis, quibus credulum Drakenborchium cautiolem reddere, efficere conatus es, ne Heussenii tui verbis nimium fidat, nunc vicissim te quoque, sed subtilem, ne noctuas Athenas, moneam, ut Chronologicis te immiscere nolis, & ab iis tractandis abstineas, donec prima ejus artis principia melius lectus sis. Jam aliquoties antea, me monente, extortus es, omnia illa specimina, quibus te aliquamdiu peritiam consecutum esse lectoribus probare conatus es, male tibi cessisse. In illo, quod hoc loco dedisti, num felicius futurus, ac fortunam magis obsequentem habiturus sis, audi, quaeso, breviter. Proelium Duivelandicum accidit media adragesima anni 1304. ut Brockius in Catal. tenetur, sive accidit XI. Kalendas Aprilis, id est, die xx. Martii, quum festum Paschatis eo antedemum in diem xxix. Martii incideret, teste Heyero in Annal. Flandr. lib. x. pag. 101. Jam pro Brabantini, Flandri, alique omnes, qui cu-

jusque anni initium vel a die Veneris antepaschali, vel ab ipso festo Paschatis eo tempore numerare soliti erant, die xx. Martii, quo ad Duivelandiam decertatum est, adhuc numerabant annum 1303. unde etiam Meyerus loco laudato, qui filio Flandrorum usus est, proelium illud ad annum 1303. recte retulit. Ex his patet, quanto in hac disciplina verfatorem applausu Christophorum Butkens Brabantinum, & in rebus Brabantinis Brabantinorum calculum secutum, emendare, ac docere volueris, oportuisse, ut pro *anne* 1303. dixisset *anne* 1304. Sed haec in transitu: nunc in viam. Christophoro Butkens, quem testem laudasti, testem minus suspectum opponere nequeo, quam ipsum Christophorum Butkens, qui Engelbertum Hornanum proelio Duivelandico non *interfectum*, sed *captum esse* refert in Trop. Brab. lib. iv. pag. 357. his verbis: *ILs obtindrent une asse signalée...joire en Duivelande, ou ILS FIRENT PRISONNIERS* Gui Evêque d'Utrecht, frere au Comte d'Haynaut, ENGELBERT FRÈRE AU SIRE DE HORNES, & autres. Jam autem cui, precor, operi majorem fidem haberi oportet? ei, cui auctor ultimam manum imposuit, quodque ipse vivus edidit: an vero, quod moriens imperfectum reliquit, aliique post obitum ejus ex variis schedis in lucem protraxerant? Adde in re, tanto ante se tempore gesta, nulli scriptori tuto fidem haberi, nisi quatenus eam aliorum vetustiorum testimonio sibi praestruerit. Id noscens Butkens attamen loco, quem tu laudasti, nullius auctoritatem praetexit: sed loco, quem ego tibi indicavi, adhibuit ac memorat Meyerum, Oudegerstium, ac Chronicon Hollandicum. Horum Meyer-

Meyerus & Chronicon Hollandicum referunt proelio Duivelandico non *Engelbertum Hornanum*, vel *captum*, vel *caesum*, sed potius *Wilhelmum Hornanum interfectum esse*. Secundum eorum Oulegerstium consulendi occasio nondum oblata est: igitur quid tradat, ex te, vel quocumque alio, ut liber ad manum est, discere cupio.

Vidisti, sententiae tuae, *Engelbertum Hornanum, Praepositum & Archidiaconum Trajectensem, anno 1304. proelio Duivelandico peritisse*, graviter diversari testimonium Rietwici; ex cujus stemmate Hornensi, satis curiose collecto, se didicisse Buchelius testatur, *Engelbertum* adhuc anno 1307. dignitate Praepositi & Archidiaconi Ecclesiae majoris Trajecti functum esse. Hanc difficultatem tamen utrum difficultas sit, dubitas; ut ita imos lectorum fulgore auctoritatis tuae praeringas) quemadmodum amovere conatus sis, his verbis, licet paullo pluribus, proponam. Ita ego inquis: „Buchelius sup. cit. ad Hedam p. 233. affirmat, *Engelbertum* anno 1307. eadem functum esse dignitate, quod in stemmate Hornensi, a Rietwico curiose satis collecto, discere fit. &c. Sed id ex illo male collegit Buchelius, &c ex stemmate Hornensi apud Butkens, *Engelbertus* anno 1303. in Zelandia occubuit. De *Wilhelmo* non affirmaret, eum anno 1307. superfuisse, quem vidit extinctum: cum igitur contendat, eum, qui extinctus est, non *Wilhelmum*, sed *Engelbertum* appellari, male collegit, hunc anno 1307. superfuisse. Superfuit sane ex Hornensi familia Praepositus alter, quem invenire difficile non sit, nempe.

CXXII. THEODORICUS DE HORNE, *Engel-*

„ *berti* frater, Praepositus Majoris in MS. Brockii
 „ pud Drakenburgium, & Heusfenium; qui ex Riet-
 „ wico colligitur hac dignitate functus anno 1307.
 „ nec non annis 1306. & 1311. qui per Brockium
 „ *gelberse* adscripti, Drakenburgio moverunt in
 „ *lestiam*. Tanta obscuritate haec verba propositi
 „ mihi videntur, ut vel inde vix difficultatem id vocan-
 „ dum esse, quod tibi proposuisti, pateat. Si itaque non
 „ argumentandi ac sensum animi tui minus affectus
 „ sim, non voluntati, sed ingenii tarditati, id tribuas.
 „ Davus enim, non Oedipus sum. Si quid enim ex
 „ saepius repetita lectione judicare valeo, primo ut
 „ verum assumis, Buchelium *consendere*, Praepo-
 „ situm Majoris, proelio Duivelandico interfectum,
 „ non *Wilhelmum*, sed *Engelbertum* appellari: ex eo
 „ deinde consequens esse infero, eundem Buchelium
 „ male ex Rietwico collegisse, *Engelbertum* adhuc
 „ anno 1107. superstitem fuisse. Ipse vicissim, quod
 „ Buchelius facere debuerat, pro perspicacia iudicii,
 „ qua prae Buchelio polles, existimas, ex Rietwi-
 „ co, *Engelbertum* anno 1307. tamquam superstitem
 „ memorante, colligendum esse, *Theodericum* *Br-*
 „ *nanum* anno 1307. *Praepositum Majoris* fuisse.
 „ Fateor, Vir Clarissime, hic oculis meis tenentibus
 „ offendi, neque me videre posse, qua via ab aliis
 „ antea trita id colligere potueris. Sane, si ex
 „ dubitatis argumentis & auctoritatibus mihi con-
 „ cret, *Engelbertum* Praepositum anno 1304. inter-
 „ fectum esse; & viderem, eum tamen, ut vivens
 „ Praepositum, anno 1307. a Rietwico memorantibus
 „ modo consequenter argumentari vellem, nihil
 „ aliud colligere mihi permisum putarem, quam
 „ *Rietwicum* errasse; non vero *Theodericum*
 „ *Horne* dignitate Praepositi majoris illo anno

num esse somniarem. Verum, quum fundamentum, quod tibi praestruxisti, atque id, quod assumisti, fallat, & antea docuerim, Buchelium numquam *contendisse*, quod eum *contendere* aïs, quanti roboris sit argumentum ei superstructum, & quam legitima sit consequentia, quam inde collegisti, ipse sponte vides.

Quarto haud exigua difficultate systema tuum remittit *Theodoricus de Horne*, quem annis 1304. 1306. 1307. & 1311. Praepositum Majoris fuisse contendis, & substituis ei, qui uno *Theodoricus* nomine appellatur in Msto Brockii & apud Heusenium, cuique neuter eorum gesti honoris annum, Buchelius annum 1311. in Catalogo tribuit. Ut utem id tibi licere crederes, hoc vel simili argumento usus esse videris: *Engelbertum de Horne* Praepositum Majoris adhuc superfuisse annis 1306. 1307. & 1311. tradunt partim Brockius, partim Rietwicus. Verum, quum Christophorus Butkens, qui mihi fide dignior est, quam vel instrumenta vel scriptores, quos Brockius Catalogum, & Rietwicus stemma Hornense, ut ut satis curiose collectum, conficientes consuluerunt, affirmet, *Engelbertum* hunc jam anno 1304. interfectum esse, certum mihi est, Brockium & Rietwicum, & quos secuti sunt, eodem plane errore oculorum fascinante, tantum in praenomine hujus Praepositi lapsos esse, illaque annis aliquem quidem tantis Hornanae Praepositum Majoris fuisse, sed id tantum praenomen ei quaerendum esse: id quod inventu haud difficile est. Quum enim Brockius & Heusenius post *Engelbertum* memoreat scio quem *Theodoricum*, nullo etiam anno addidit, Butkens vero testetur, *Engelberti* fratrem

fuisse *Theodoricum de Horne*, Praepositum S. Salvatoris, eumque hac dignitate functum esse anno 1293. ex ejus probationibus pag. 132. patet, licet legitime conijcere possum, eum undecim annis postea, sive anno 1304. fratri Engelberto in dignitate Praepositi Majoris successisse, atque illum esse, qui apud Brockium & Heusenium unico *Theodoricus* nomine memoretur: (unde enim ceteroquin *Theodoricus* in Mito Brockii post *Engelbertum*) adeoque eum, cui apud Brockium & Rietricum, vel in monumentis ac scriptoribus, quos illi adhibuerunt, annis 1306. 1307. & 1311. *Engelberti* praenomen datur, potius *Theodoricum* vocandum esse. Verum, quum haec vel similis ratiocinatio unice illi fundamento innitatur, in nomine Praepositi Majoris, anno 1304. interfecti, potius credendum esse Christophoro Butkens, qui tribus admodum seculis postea vixit, eumque *Engelbertum* appellavit, quam historicis nostratibus, eodem, quo Praepositus ille, tempore, aut certe eodem & proximo aevo florentibus, a quibus *Wilhelmus* vocatur; contendere possem, ipsam ratiocinationem examinari operae non esse, quamdiu, fundamentum ejus verum esse, nondum docueris, & simul probaris, *Theodoricum Hornanum*, qui anno 1293. Praepositus S. Salvatoris existit, post annum 1304. adhuc vixisse. Ut tamen liberis sim, nec summo jure tecum agam, primoquid id, quod a tua parte faciendum poposci, praeteris, (quod unquam te praestitutum despero) in me suscipio onus probandi, *Theodoricum Hornanum*, qui Praepositus S. Salvatoris fuit, verosimiliter nunquam, certe non tempore mortis, Praepositum Majoris fuisse. Id igitur ut palam sit,

ninum moneo, Canonicos S. Salvatoris mortem
 huius Praepositi sui in Necrologio Ecclesiae S.
 Salvatoris his verbis retulisse, apud Matthaeum in
 Fundat. & Fat. Eccl. pag. 81. *XIII Kal. (Aprilis)*
obit Theodoricus de Hoerne, Levita, Praepositi-
us noster. Porro autem observo, eosdem Cano-
 nicos in hoc Necrologio non tantum diligenter an-
 notare solitos fuisse dignitates, quas in Ecclesia S.
 Salvatoris obtinuerunt illi, quorum ibi obitus re-
 sententur; verum simul etiam enumerasse, si quas,
 praesertim majores, in aliis Ecclesiis, vel pere-
 grinis, vel Trajectinis, nacti erant. Vel centena
 huius moris exempla ex Necrologio hoc proferru-
 possent; verum te in eo versatorem esse novi,
 quam ut multis id tibi probari necesse sit. Pauca
 igitur ex multis notasse sufficet. Ita dignitas in
 Ecclesia peregrina simul cum Canonicatu S. Salva-
 toris memoratur pag. 81. *XVII Kal. Aprilis anno*
MD. CCCC. XIV. obit Johannis de Boeshout, De-
canus SS. Apostolorum Coloniae, Canonicus noster.
 Dignitas in Ecclesia peregrina simul cum Canoni-
 catu & dignitate in Ecclesia S. Salvatoris pag. 82.
Anno MD. CCCC. XCIX. XXVI. Martii obit ve-
nerabilis vir, Magister Johannes Lensi, Decanus
in Andreae Coloniensis, nec non Canonicus &
Scholasticus noster. Praepositura Majoris cum
 Canonicatu S. Salvatoris pag. 82. *V. Kal. (Aprilis)*
obit Florentius de Jussae, Presbyter, Praepositus
Ecclesiae majoris, Concanonicus noster. Decanus
 Majoris cum Canonicatu S. Salvatoris pag. 98.
II. Idus (Septembris) obit Dominus Stephanus,
Major Decanus, presbyter, Canonicus noster. Prae-
 positura S. Petri & Canonicatus S. Salvatoris pag.
 13. *III. Non. Aprilis Anno Domini MD. CCCC.*

LXXV. obiit venerabilis vir, Magister Walter de Gouda, Praepositus S. Petri, Canonicus noster Decanatus S. Petri & Canonicatus S. Salvatoris pag. 102. VII. Kal. (Novembris) obiit Wilhelmus Decanus S. Petri, Subdiaconus, Canonicus noster. Decanatus S. Johannis & Canonicatus S. Salvatoris pag. 95. III. Idus (Augusti) obiit Jacobus Rufus, Diaconus, Decanus Sancti Johannis, Canonicus noster. Praepositura B. Mariae & Canonicatus S. Salvatoris pag. 85. XII. Kal. Maji anno MDCCC. XCIII. obiit Magister Arnoldus de Emelise, Praepositus Beatae Mariae, Canonicus noster. Decanatus B. Mariae & Canonicatus S. Salvatoris pag. 89. III. Idus (Junii) obiit Engelbertus Decanus S. Mariae, Canonicus noster. & pag. 102. III. Kal. (Novembris) Anno MDCCC. XXXIV. obiit Johannes Wit, Decanus Beatae Mariae, Canonicus hujus Ecclesiae. Dignitas in Ecclesia Trajectina, & quidem Decanatus Majoris, simul cum Dignitate & Canonicatu in Ecclesia S. Salvatoris, memoratur pag. 78. IV. Idus (Februarii) Anno MDCCC. LXXXV. obiit Jacobus de Lochorst, civis Trajectensis, pater Hermannus de Lochorst, Decani Trajectensis, nec non Canonici & Scholastici hujus Ecclesiae. & pag. 97. II. Kal. (Septembris) obiit Mechteldis de Draeckenburch, mater Hermannus de Lochorst, Decani Trajectensis, nec non Canonici & Scholastici nostri. Quum itaque Necrologium S. Salvatoris, obitum Theodorici de Horne referens, eam tantum Levitam, Praepositum nostrum vocet, etiam is tempore obitus non videtur Praepositus Majoris fuisse. Eam enim dignitatem si tum obtinisset, sine dubio Canonici S. Salvatoris ex no-

in Necrologio Ecclesiae suae hoc vel simili modo mortem ejus annotasset: *obijt Theodoricus de Horne Levita, Praepositus Ecclesiae majoris, nec non Praepositus noster.* Ita me, quod promissam, praefutisse, ac probasse confido, verisimiliter Theodoricum de Horne, quem Praepositum Majoris annis 1304. 1306. 1307. 1311. fuisse conendis, non existisse Praepositum Majoris tempore mortis. Si tamen forte excipere velles, sola Canonorum S. Salvatoris, mortem Theodoricum de Horne Praepositi sui in Necrologio Ecclesiae suae annotantium, negligentia alteram ejus dignitatem, Praeposituram Majoris, omisam esse, ne ita quidem admitti poterit sententia tua, nempe Brockium, adfirmantem *Engelberium Horvanum anno 1311.* Praepositum Majoris fuisse, non solo nomine errasse, & pro *Engelberto de Hornes* tantum substituendum esse *Theodoricum de Hornes.* Quum enim mors hujus Theodoricum in Necrologio referatur ante diem XIII. Kalendas Aprilis, si, quemadmodum statuis, anno 1311. Praepositus Majoris fuit, obiisse dicendus est die IX. Martii anni 1311. & ad id tempus usque Praeposituram Majoris obtinuisse. Verum id adverbatur diplomati, quod ex Matthaeo de Jur. Glad. pag. 361. & 362. primo Drakenborchius in Catalogo, & postea ejus exemplo tu & ego laudavimus. Nam ex eo Florentium de Jurphaeam Praepositum Majoris fuisse constat anno 1311. in die *Beati Petri ad Cathedram*, sive intelligendum censeas ejus Cathedram Romanam, id est, diem XVIII. Januarii, sive ejus Cathedram Antiochenam, id est, diem XXII. Februarii, quum postea denum mense Martio ejus decessor obiisset.

Quae adhuc pluribus disputavi, paucis in compendium nunc contraham. Ut systema tuum citra quam verifimile videri possit, antea statuendum est, primo errasse Brockium, & in monumentis antiquo, ex quo *Engelbertum Praepositum Trifelsenem die VII. Maji anno 1303.* fuisse docet, id scriptum fuisse, vel scribendum esse *Engelbertum*: secundo errasse omnes scriptores, non tantum recentiores, sed etiam antiquos & synchronos, qui *Wilhelmum de Horne Praepositum Majoris anno 1304.* in proelio Duivelandico caesum narrat, & pro eo passim *Engelbertum de Horne* incerto Christophori Butkens testimonio, qui quae insuper tribus demum seculis postea vixit, substituendum esse: tertio errasse Brockium & Rietwicum, qui *Engelbertum de Horne annis 1306. 1307. & 1311.* memorant, ejusque loco memorandum esse *Theodoricum*: quarto *Theodoricum de Horne*, qui verifimiliter *Praepositus S. Salvatoris* obiit, & si etiam *Praepositus Majoris* fuisset, mortuus esse debuisset die xx. Martii anni 1310. at tamen annis 1304. 1306. 1307. & 1311. *Praepositum Majoris* fuisse, licet nullus unquam vel priorum vel posteriorum scriptorum, ne ipse quidem Christophorus Butkens, cui ceteroquin maxima pars systemati tui innititur, sed hic te deficit, cum inter *Praepositos Majoris* illis annis memorarit, certe non tribus illis prioribus annis. Stomachum firmum, qui quemvis cibum digerere potest, habere certus est, quicumque haec sine nausea adfumere, & commode concoquere potest. Ea ego virtute constitutus sum.

Diffiteri neque possum, neque volo, sententiae a te repudiatae hanc, quam Drakenborchius jam observavit, difficultatem, ex loco Buchelii ad
He-

Jedam pag. 233. petitam, adversari. Eam te mi-
 nus recte pag. 147. ita proposuisse jam vidimus,
 quasi Buchelius affirmavit, *Engelbertum de Horne*
 Praepositum Majoris fuisse ab anno 1302. usque
 ad annum 1307. quum tantum testari certum sit,
 e in Archivis Ecclesiae majoris vidisse literas,
 quibus constabat, *ipsum* anno 1302. ejus Praepo-
 situm & Archidiaconum existisse; & praeterea
 ex stemmate Hornano, a Rietwico curiose satis
 collecto, disci posse, *eum* anno adhuc 1307. ea-
 em dignitate functum fuisse. Secundum Bu-
 helium itaque in altero instrumento *Engelbertus*
 le Praepositus Majoris memoratur ante annum
 1304. quo *Wilhelmus Hornanum* Praepositum
 Majoris periisse annalium Belgicorum scriptores
 attulerunt; in altero vero post eundem annum
 iterum observo, quemadmodum Drakenborchio,
 ejus sententiam ferme secutus sum, adversatur
 diploma *Engelberto* Praeposituram Majoris tri-
 buens anno 1302. ita tibi vicissim adversari Riet-
 wici stemma Hornanum, eandem dignitatem an-
 no 1307. ab *Engelberto* administratam referens.
 Neque enim tibi incommodum est, qui *Engelber-*
um jam anno 1304. interfectum fuisse putas, ejus
 inventis mentionem fieri anno 1307. eamque sen-
 tentiam confirmari suffragio illorum, qui eum e-
 am annis 1306. & 1311. vixisse opinantur: quam
 Drakenborchio & mihi, qui *ipsum* demum post
 annum 1304. ad Praeposituram Majoris promotum
 fuisse credimus, jam ante eum annum ipsius tam-
 quam Praepositi Majoris mentionem fieri. Mino-
 ritaque negotio, pro *Engelberto Wilhelmum* uno
 loco substituendo, quam tu pro *Engelberto Theo-*
oricum tribus locis, & insuper in plurimis histo-
 ricis,

ricis, nos hac difficultate liberare potuissemus, nobis permisum fore credidissemus, eadem temeritate crifin omnibus regulis solutam exerceat, qua tu, Vir Clarissime, alibi semper, tum praesertim hoc loco, eam exercere voluisti. Reſiſtiſſe Drakenborchium cenſeo, qui, ex veritate quadam & veneratione erga monumenta antiquitatis, ſe hoc difficultatis laqueo impediri non debere, & donec aliunde certior lux oboriatur, iudicium ſuſtinere, quam, illaudabili inconfiderentia, cui vix aliam ſimilem alibi exſtare arbitror, tuo more ſe expedire conatus, plures ſibi novarum difficultatum cruces figere, quibus ſemper torquetur. Mihi vero, ſi laqueum, quem Drakenborchius improbaſti, gravarer, longe faciliorem eam difficultatem evadendi via ſuppeteret, quam qua te ingreſſum video. Illam jam ſupra pag. 22. ſed timide, paucis verbis propoſui, nempe forſitan *Engelbertum* (manus mea aberrans *Wilhelmum* dedit; quam aſſeruiſſes ut mihi benigne donare velis, obnixè rogo) *Hornannum Praepoſitum Majoris & Engelbertum Hornannum Praepoſitum S. Salvatoris* perperam inter ſe confundi. Mentem me meam obſcurius, quam debueram, propoſuiſſe, ſponte agnoſco; claris tibi, quid voluerim, nunc exponam. Obſervavi, *Brockium* dixiſſe in Catalogo, *Engelbertum à Hoorn* praefuiſſe ut *Praepoſitum Trajectinum* anno 1302. ſimiliter *Buchelium* in Catalogo ſubſcriptum eſſe, ſe in libro Alb. pag. 71. deſcripſiſſe diploma anni 1302. in quo occurrit *Engelbertus Praepoſitus & Archidiaconus Trajectenſis*: quare ſuſpicari incepi, ambos indicariſſe illud diploma, quod etiam *Buchelius* in notis ad *Hedam* memorat. Id ſi verum eſt, inſuper putabam, *Buchelium ad Hedam*

edam locutionem diplomatis, *Praepositi & Ar-
 didiacomus Trajectensis*, perperam intellexisse de
raeposito Majoris, quum intelligi deat de *Prae-
 posito S. Salvatoris*. Perperam etiam Brockium &
 imdem Buchelium *Engelbertum* anno 1302. recen-
 disse inter *Praepositos Majoris*, quum recenfen-
 us foret inter *Praepositos S. Salvatoris*. Neque
 t, ut credam, te, Vir Clarissime, hanc sive
 positionem, sive conjecturam meam jure repre-
 zendere posse. Ipse enim aliud diploma anni
 1293. a Christophoro Butkens in Probationibus
 l Tropaea Brabantina tom. 1. pag. 132. editum,
 a quo Engelberti hujus frater Theodoricus de
 lorne *Praepositus Ecclesiae Trajectinae inferioris*
 catur, non de *Praeposito Ecclesiae Majoris*,
 d de *Praeposito Ecclesiae S. Salvatoris* accipien-
 am esse recte infra pag. 190. monuisti. Verum
 unc vel interpretationem vel conjecturam meam,
 uocumque eam nomine appellare volueris, ubi
 is eam sibi merito displicere ostenderit, adver-
 is neminem umquam pertinaciter defendam.
 am hic examini ac judicio tuo proposuisse
 ihi sufficiat.

Si in hoc articulo longior fuerim, id mihi,
 uaeo, vitio ne vertas. Copia materiae, quae in
 ovo systemate tuo examinanda occurrebat, effe-
 it, ne res paucioribus commode absolvi potuerit.
 ogita insuper, quae in unum articulum, quia
 iter se connexa erant, contraxi, plurium articu-
 rum vicem obtinere: duos enim Catalogi tui ar-
 culos cum quatuor aliis Catalogi Drakenbor-
 hiani ac mei conferendos, & ultra sententia, an
 uae in his, an quae in illis proposita erat, praee-
 randa foret, discutiendum fuisse. Nunc diu-
 tur-

turnioris morae taedium majori saltu compensari conabor.

Ad pag. 155. num. XL.

- XIV. Praecedenti articulo xxxix. pag. 154. 155. de-
 cuiſti, Martinum V. Pontificem Romanum de
 electionem Rudolphi Diepholdii, qui defuncto Fe-
 derico Blankenheimio Episcopo Trajectino in ſchi-
 ſmate ſucceſſor ſubſtitutus erat, nullam deſiſte,
 & Episcopatum Trajectinum anno 1424 conſu-
 liſe in Rabanum de Helmſtadt, Episcopum Spi-
 renſem: at Rabanum, turbatis Ultrajecti rebus
 abſterritum, cathedram Trajectinam cum Suederi
 Cuilemburgici Praepoſitura Majoris permuta-
 ſe anno 1425. approbante Pontifice. Horum
 actuum teſtes laudaſti Chron. Lat. in Analect.
 Marth. tom. ix. pag. 64. Chronic. Oſnabrug. ibid.
 pag. 434. Origines Culemb. Analect. tom. vi. pag.
 282. & Buchel. ipſum ad Hedam pag. 288. Poſt
 haec, ita pergis, Suederum Ultrajectum veniſe,
 & ad Eccleſiam admiſſum fuiſe, accepta prius
 per procuratorem poſſeſſione diebus xx. & xxi. Ju-
 lii anni 1425. idque probari Analect. Marth. tom.
 ix. pag. 284. & ſeqq. Illis deinde hoc articu-
 xl. poſtquam Rabanum de Helmſtadt, Spirenſem
 Episcopum, Praepoſitum Majoris ex permuta-
 tione canonica cum Suedero, approbante Mari-
 no V. factum dixiſes, ſequentia ſubjungiſti". Non
 „ capio, quare Heuſſenius, quin imo Drakenbur-
 „ gius, hunc Episcopum Spirenſem omittant. Per-
 „ mutatio effectum ſuum habuit. Suederus ſi-
 „ ctus eſt Episcopus: proinde Rabanus factus eſt
 „ Praepoſitus. Subjiciunt illi *Proſperum Cole-*

, *nam*, quem ajunt Praepositum factum esse *ex*
cessione Suederi anno 1426. Sed jam permuta-
 , verat cum *Rabano*. Si hic Praeposituram red-
 , didit *Suedero*, potuit illam altera cessione trans-
 , tulisse in *Prosperum*. Sed hoc est, quod su-
 , perest demonstrandum". Ego etiam, Vir
 Clarissime, *Rabanum* tuum in Catalogo meo omi-
 si. Quare, nisi quid aliud tibi videatur, pro
 Heusenio & Drakenborchio tibi respondere, &
 causam omissionis, quam te capere non posse pro-
 iteris, reddere, eaque justam ac legitimam esse
 probare conabor. Primo igitur Catalogus Buche-
 lii, quem inferius tecum communicabo, offen-
 det, Heusenum ejus non meminisse, quia neque
 Buchelius, quem per omnia ipsum secutum esse
 iam toties vidimus, ullam ejus mentionem fecit.
 Deinde Drakenborchium nullam *Rabani* tui ratio-
 nem eandem ob causas habuisse conjicio, ob quas
 ego quoque eundem spernendum esse consensi.
 Optime nempe novi, scriptores, quos laudasti,
 aliosque plures, qui addi possunt, nobis narra-
 se, *Rabanum*, Episcopum Spirensis, Suedero pro
 Praepositura Majoris, quam obtinebat, cessisse
 Episcopatu Trajectensi: Martinum V. Pontificem
 eundem Episcopatum in Suederum contulisse, &
 hinc Suederum primo per procuratorem diebus
 xx. & xxi. Julii possessionem Episcopatus acce-
 pisse, ac paullo post die xxi. Augusti ipsum praesentem
 sollemniter Episcopum inauguratum fuisse.
 Sed insuper simul novi, neminem eorundem scri-
 ptorum retulisse, *Rabanum* similiter, vel per pro-
 curatorem, vel praesentem, *Praeposituram* *Majo-*
ris possessionem adeptum esse: immo neminem
 etiam aliorum scriptorum ullo umquam loco *Ra-*
bani

hani tanquam *Praepositi Majoris* meminisse. *Em*
 itaque ob causam nec mihi jus summam hanc è
 gnitatem in eum conferendi competere existimasi
 Quin etiam postea vidi, quam *Catalogus* meus ja
 typis descriptus foret, ne te quidem, unicum
Rabani patronum, vel unum locum, ubi *Praepo-*
tus vocetur, in medium proferre potuissè; sed te
 tum sententiam, quam defendendam suscepisti, hoc
 modo probare conatum esse: *permutatio effectum*
suum habuit: Suederus factus est Episcopus: pro-
inde Rabanus factus est Praepositus. Verum similis
 argumentatio in rebus facti legitima probatio esse
 nequit; certe admodum fallax est, quum facta po-
 tius indubitatis testimoniis adstruenda sint. Mul-
 ta enim intervenire potuerunt, quae effecerint,
 ne *Rabanus*, licet pro ceso *Episcopatu Praeposi-*
turam sibi pactus fuerit, numquam tamen *Praepo-*
situs inauguratus sit. Potuit autem *Rabanus* hoc
 animo ac consilio a *Suedero* exegisse, ut loco
Episcopatus Praepositura sibi cederet, non quo
 ipse eam sibi haberet, sed magis ut grati animi
 probandi causa eam *Martino* offerret, & is vice-
 sim, cuicumque vellet, donandi facultatem acci-
 peret, qui eandem fratris *Laurentii* filio *Prospe-*
ro donavit. Potuit etiam *Martinus* permutatio-
 nem *Episcopatus & Praepositurae*, inter *Rabanum*
 & *Suederum* celebratam, rescidisse, & deinde-
 vam *Episcopatus* provisionem *Suedero* dedisse,
 eoque casu vacantem *Praeposituram Majoris in*
Prosperum transfulisse. Possunt & alii aliique
 plures casus existitisse, ob quos *Rabanus* *Praepo-*
tura, quamvis cesà, frui nequiverit, quos animo
 concipere, quibus libet & otium est, poterunt.
 Ob hanc igitur causam, licet tibi adsentiar, de
 per-

permutatione Episcopatus Trajectini & Praepositurae Majoris ibidem Ecclesiae inter *Rabanum* & *Suederum* convenisse, *Suederum* etiam, quacumque demum ex causa id factum fuerit, de quo postea videbimus, Episcopatum obtinuisse, nunc tamen multo firmiter adhuc id, quod antea animo contempseram, teneo, eundem *Rabanum* nunquam *Praepositum Majoris* Trajecti factum esse. Quum vero contra tu, Vir Clarissime, id verum esse contenderis, *Rabanumque* in Catalogo tuo audacter in numerum *Praepositorum* retuleris, & insuper te non capere professus sis; quare *Heusenius*; quin immo *Drakenborchius*; (quibus & me deinceps addas, licet) hunc Episcopum *Spirensis* inter *Praepositos* recensere omiserint, tibi firmis ac certis testimoniis demonstrandum superest, *Rabanum* revera *Praepositum Majoris* existisse; atque ta ratiocinando colligere poteris, id vi permutationis a *Martino* probatae factum esse. Quod tibi legitime praestiteris, quum interim eo tempore, quo Catalogum tuum, ante hos decem vel duodecim annos promissum, edidisti; *Heusenius* am diu eo abierit, unde negant redire quemquam, ego ejus loco victas tibi manus dabo, & quum inice, quid verum sit, quaeram, sine ulla tergiversatione, libenti etiam animo in castra tua transiens, *Rabanum* Catalogo *Praepositorum* inferam; neque dubito, quin similiter *Drakenborchius* sua ponte idem facturus sit.

Causa omisi *Rabani* redditu; dum tu perpensis, utrum satis gravis ac legitima habenda sit, iam interim hinc discedere, neque metuens; ne, utasi re bene gesta, alio me proripuisse tibi videat, ad loquentia transire possem. Verum, dum hoc

tempore in dioecesi Trajectina degens omnia, quae operi suscepto inservire queunt, sedulo perscrutor, postquam jam totus Praepositorum & Decanorum Catalogus meus typis descriptus foret, quaedam monumenta antiqua, quae superesse suspicabar, sed antea diu frustra quaesieram, tandem felici fortuna in manus meas inciderunt. Ea, ad huc & quosdam sequentes Praepositurae Majoris articulos pertinentia, notatu digno exemplo docere possunt, quam imprudenter & inconsulte illi plerumque famam prostituunt, qui extranei populi, rebus domesticis, quae ex libris editis & ubique obviis satis commode addisci nequeunt, illustrandis temere sese immisceant, licet ipsi his occupati a patria ejus populi remoti agant, & a plerisque illorum, quae ad pensum hoc pulchre exornandum necessario requiruntur, & in tabulariis publicis ac privatis inedita latent, desituti sint; neque tamen ea, quae sibi deesse sentire debebant, investigare, aut ullam eadem ab indigenis accipiendi rationem circumspicere conentur: & nihilominus aliis, his copiis, quibus ipsi carent, instructis, adversari eosque refellere audeant. Prolulum igitur adhuc eidem huic capiti bona veniam insistant, & dum tu videre satagis, num quae viam Rabano tuo Praeposituram Majoris asserere reperire queas; ego contra operam dabo, ut paterem, Episcopum Spirensis, quem inter veteres ac γνησίους Majoris Praepositos retulisti, non nisi υποβαλιμαῖον ac supposititium habendum esse, & certissime Prosperum Columnam Suedero Cuylenburgensi in hac dignitate successisse. Id autem tibi verum esse persuadeam, duplicis generis argumentis utar; & quidem praemittam auctoritatem

illo-

libertum, quos in hac re idoneos iudices esse negare non poteris : his postea subjungam argumenta, petita ex diplomatibus & monumentis publicis, in ipso illo tempore, de quo agimus, datis, quae ex authenticis tabulis descripti.

Primo igitur loco ex scriptoribus tibi offero testimonium in hac materia verfatissimi Brockii, iam obiter a Drakenborchio in Catalogo antea nos quindecim, & quod excurtit, annos laudatum, (ex quo tu etiam ejus meministi) & a me, qui autographum ejus oculis subjectum habeo, in neuem relatum. Is igitur in Serie Praepositorum Majoris agnoscit, *Suederum Praepositum Majoris recepit se possessionem Episcopatus Trajectini non iure electionis, sed EX CESSIONE EPISCOPI SPIRENSIS, per Papam antea de Ecclesia Trajectensi provisam.* Et nihilominus sequente morticulo testatur, non *Rabanum de Helmstede, sed Prosperum de Columna admissum esse ad Praeposituram Trajectensem EX CESSIONE SUEDE- LI.* Hoc autem Brockii testimonium tanto maioris ponderis existimandum est, quod ipse professus sit, se Seriem illam Praepositorum ex variis diplomatibus, privilegiis, aliisque veterum chartarum monumentis collegisse: unde sequitur, tum in illis tantum mentionem Episcopi Spirensis invenisse, tamquam ex cujus cessione Suederus Episcopatus Trajectensis possessionem accepisset; non vero, tamquam qui ex cessione Suederi, vel potius ob permutatum Episcopatum suum Trajectensem cum Praepositura Suederi, vicissim ad Praeposituram Trajectensem admissus sit. Illius autem testimonii pondus adhuc plurimum augebitur, si conjectura, supra pag. 516. proposi-

ta, verisimilis videatur, Indiculum Brockii excerptum esse ex libro quodam antiquo, in quo primo Canonici Majoris Praepositos & Decanos Ecclesiae suae, ex vetustioribus monumentis jam diu ante Brockium collectos, annotarunt, iisque deinde reliquos, prout paullatim alter alteri successit, subjunxerunt; hunc autem a prioribus collectum Indiculum tandem Brockium auxisse, & ad sua tempora deduxisse. Secundo pro me sententia, quod miraberis, laudare tibi subitico auctoritatem ipsius Buchelii, quem, ejus consensu sententiae tuae pondus te additurum existimas, pag. 155. ad partes vocasti: unde etiam ejusdem testimonium jure nunc rejicere nequis. Secundum ejus expressa verba, quod diffiteri nequeo, in notis ad Hedam pag. 288. quae ipse indicasti, *Rabanus ex familia nobilium de Helmstadt permansit Ultrajectensem Ecclesiam cum Praepositura ejusdem Ecclesiae, tractantibus rem Suederi amicis, atque ita, Martino P. R. approbante, factus Culemburganus Antistes Ultrajectinus LII.* Verum attende, quaeso, ad verba ejus. Agnoscit quidem, Suederum, approbante Martino P. R. factum esse Episcopum Trajectinum; Rabanum vero factum esse Praepositum Majoris non addit; id enim verum non esse noverat; siquidem, ut Catalogo testatur, *Prosper de Coburnia admittit ad Praeposituram, EXCESSIONE SWEDELL*. Hic te excepturum praevideo, Buchelium, & dixi, Indiculum hunc Praepositorum vel accipisse ab amico Brockio, qui Rabanum Praepositum Majoris fuisse non credebatur, vel excerptis ex quodam Ecclesiae codice & domestica Canonorum annotatione, & hinc Indiculum, quae

jus nomine edo, non tam ipsius, quam aliorum
 ententiam continere. Verum, quum feriem hanc
 Praepositorum, quam ab aliis confectam accepit,
 multis observationibus suis passim auxerit, Ra-
 banum reliquis addere, ac suo loco inferere non
 eglexisset, si, ipsum Praepositura Episcopatum
 Trajectensem, a Martino in se collatum, permutasse
 oscens, insuper credidisset, eum vi hujus per-
 mutationis Praepositum factum, ac perperam in
 catalogo omisum esse. Tertio Rabanum tuum
 non fuisse Praepositum Majoris inde deduco, quod,
 secundum antiqua istius Ecclesiae statuta, Praepo-
 situs eligendus erat ex Canonicis ejus Ecclesiae.
 In veteri enim codice Statutorum Majoris, titu-
 lo De Electione, capite De Electione Praepositi,
 articulo Et si Praepositus, ita sancitum invenio :
 Et si Praepositus electus fueris non de collegio no-
 stro, quod non licet, nec visum est, Episcopus eum ad-
 sistere non tenetur propter Archidiaconatum, qui
 non debet committi, nisi uni de collegio nostro. Nec
 hoc contraria consuetudo praevaluit. Ab hac
 majorum disciplina ac stricto jure paulatim disces-
 sum, ac primo permisum scio, ut quis, in colle-
 gium Canonicorum nondum adscriptus, attamen
 Praeposituram consequi posset, modo uno eodem-
 que tempore & Canonicus & Praepositus fieret:
 tandem vero etiam alios quidem ad Praeposituram
 reelectos invenimus, qui numquam, neque ante
 : , neque post suam ad hanc dignitatem promo-
 tionem, inter Canonicos recepti sunt, verum pri-
 mam ejus rei exemplum quinquaginta annis Swe-
 ro ejusque ad Episcopatum elevatione recent-
 us est. Primus enim eorum fuisse dicitur Simon
 de Sluys, qui demum anno 1474 ad Praepo-

fituram pervenit. De eo ita Brockius in Catalogo Praepositorum Majoris: *Hic Slusa est primus omnium Praepositorum, qui non fuit de collegio suo electus, & non praebendatus Canonicus: nec ceteri sui praedecessores omnes fuerunt electi a Capitulo ex Canonicis, aut adorti sunt Praebendam & Praeposituram causa permutationis.* In his tanta sunt verba non praebendatus Canonicus, quae emphasim habent, quum Slusa tempore admissionis ad Praeposituram Canonicus factus sit, sed non praebendatus. Quum enim Gisbertus Brodericus ab Episcopo Davide, qui ipsum ultra quadriennium in vinculis habuerat, Praepositi Majoris cedere invitatus coactus esset, eaque in Slusam nondum Canonicum conferenda foret, ne majorum disciplina, olim religiose observata, eo facta pessumdata esse diceretur, hoc quasi remedii ludibrium inventum est, ut antea dictis causa Canonicus adsumeretur, non concessio simul jure adipiscendi Praebendam, si qua proxime vacare contingeret. Hoc iterum observavit Brockius in Catalogo Canonicorum Majoris, his verbis: *Symon Doctus dictus de Slusa, de Rotterdam, Consiliarius ac Theobosophicus sive Medicus Caroli Ducis Burgundiae, artium & medicinae doctor, Praepositus Mechinensis, admissus est XIII. Augusti an. MCCCLXXIII. ad Praeposituram & Archidiaconatum Trajectensem ex resignatione Frederici, quum primo dictus Slusa ad Canonicatum abque expectatione Praebendae aliquo loco vacaturus admissus fuisset, & praestas eodem loco in pleno Capitulo corporaliter juramentum. Obiit Mechinam die Sabbati in profeta Michaelis anno 1499. in eodem sepulchro.* Secundum, in quo mors ille majo-

rum neglectus est, fuisse Claudium Boisfotum, qui anno 1529. Praeposituram a Carolo V. consecutus est, idem Brockius in Catalogo suo retulit. Jam autem *Rabanus* tuus utroque, & Slusa, & Boisfoto, antiquior, neque Canonicus fuit, antequam de Episcopatu Praepositura permutando cum Suedero ageret, (certe in Serie Canonicorum Majoris, quam a Brockio confectam diligenter ejus causa legi ac relegi, nomen ejus nullo loco memoratum reperi) neque etiam Suederus, Episcopatu auctus, Canonici dignitatem *Rabano* tuo, sed *Prospero* meo cessit. Id iterum me Brockius in Catalogo Canonicorum his verbis docuit: *Prosper de Columna Romanus, postea Cardinalis, admittus est IV. Junii anno MCCCCXXVI. ad Praeposituram & Archidiaconatum ac ad Praebendam Ecclesiae Trajectensis, sibi causa resignationis per Dominum Suederum de Culenborech, nunc Episcopum Trajectensem, remisit.* Ut igitur, non dicam verum, sed tantum verisimile fieri possit, *Rabanum* tuum fuisse Praepositum Majoris, alterutrum horum tibi proponendum est, vel graviter hallucinatum esse Brockium ac somniasse, quum in Catalogo Praepositorum moneret, Slusam primum, Boisfotum secundum fuisse, qui, licet numquam adsciti fuerint in collegium Canonicorum Majoris Ecclesiae, tamen Praeposituram ejusdem Ecclesiae obtinuerint: vel *Rabanum*, antequam Episcopatum Praepositura commutare conaretur, collegio Canonicorum Majoris jam adscriptum fuisse, ac perpetam in Catalogo Canonicorum Brockii omisum esse.

Levioribus adhuc armis adversus te velitatus sum, Vir Clarissime, & tantum auctoritatibus eorum,

rum, qui, quavis in hac reuerentissimi, etiam
 homines sunt, & in olem gestis falli possunt, mis-
 ficati, sententiam illorum necesse est, et
 aditari. Nunc vero gravissimam amantem
 atheni concionem, & ad majorem veritatis iudicio
 non etiam incriminantis, ipso illo, ac quae
 nunc, tempore concionis, testimonium scimus
 ex his tibi probare amantem, Rabanus tunc, qui
 inter Sacerdotum Carlsburgensium & Praepositi
 Commissionem, veros ac legitimos Majoris Prae-
 positus modicum scilicet, non nisi iuramentum
 esse, ac Prosperum proxiame, illis non ser-
 vito, et Praepositorum administratione Sacerdotum
 cessante. Quartum igitur argumentum pro
 sententia adversus tunc praedicti est, quod
 in curia scilicet Praepositorum Majoris atheni, quae,
 memoratae causa collecta, & iuris et ratione
 ductis concionis, hodie adhuc supponit. Unus ho-
 rum concionem, continens capitulum scilicet illius
 Praepositorum ab anno 1391, quo Wiccius ve-
 der Concilio ad Praepositorum concionem est, nec
 ac iurata 14-4, quo Brodros concionem iur-
 atam adprobrat concionem est, nec tunc per
 hunc Rabanus tunc diploma exhibet, sed nec per
 hunc, concionem a Sacerdote data sunt, et, quae Prae-
 positus concionem praeterunt, subjungunt Praepositi
 concionem tam exiguum temporis spatium ad
 concionem Sacerdotum, & priusquam Praepositi
 concionem Praepositi Majoris ac scilicet
 concionem Praepositorum suae partitionem, dant
 concionem concionem, medium concionem, ut co
 concionem concionem, & non modo ad possessionem Prae-
 positus concionem esse, sed etiam concionem
 concionem concionem deponit, concionem concionem
 concionem.

juas. Quamvis enim Suederus jam die xx. & xxi. Julii anno 1425. per procuratorem, ut antea vidimus, in possessionem Episcopatus venisset, & deinde die xxi. Augusti ejusdem anni Trajectum veniens sollempniter Praesul inauguratus esset, nihilominus diu postea Praeposituram retinuit, & ad huc ineunte anno 1426. tamquam Praepositus Majoris feuda vasallis ac beneficiariis concessit. Certe in codicem feudalem relatum invenio ejus diploma, datum die primo anni 1426. sive, ut subscriptio diplomatis Belgici loquitur, *anno MCCCCXXVI. p den Heiligen jairs dach*. Primum vero diploma, in quo deinde *Prosperi de Columna* Praepositi Majoris mentio fit, adscriptum praefert diem v. Februarii ejusdem anni 1426. idque datum est, antequam adhuc in possessionem Praepositurae venisset, quum tamen jam Trajecti innotuisset, Praeposituram in eum collatam esse. Et hinc non esse *Prosper*, sed ejus nomine Bernardus Utenbergius, tamquam ipsius Officialis, diploma illud contenti vasallo concessit. His enim verbis incipit: *Wy Meyster Beernut Uten Enge, Official dereren Prosper van der Columpnen, Doem-Proest Utrecht, doen kant ende kenlyck &c.* Quum autem postea die iv. Junii eodem anno 1426. quemadmodum recte Brockius monuit, ad Praeposituram admisus esset, jam sine adhibito Officiali ipse suo nomine diploma feudale indulsit die Saturdii post festum S. Odulfi, quod die xii. Julii celebrari solet, eodem adhuc anno 1426. Ejus initium his verbis conceptum est: *Wy Prosper van der Columpnen, by der genaden Gods Daem-Proest Utrecht &c. doen kont ende kenlyck &c.* Ne ul-

mento deduxi, superfit, tria, quorum memini diplomata, ex codice feudali excerpta, huic epistolae subjiciam sub num. III. IV. & V. Age, Vir Clarissime, ostende, si potes, *Rabanum* inter diem primum Januarii anni 1426. quo primorum diplomatum *Suederi*, licet jam Episcopi Trajectensis inaugurati, tamen adhuc tamquam *Praepositi Majoris* meminit, & diem xv. Februarii ejusdem anni, quo *Prosperum* jam *Praepositi Majoris* fuisse ex secundo eorum diplomatum probatur, eum itaque medio illo tempore *Praepositi Majoris* admisum esse, eandemque dignitatem in *Prosperum* contulisse. Verum id tantum necessitate te liberabit quintum atque ultimum argumentum; quod, prae reliquis palmarium, pro mea sententia adversus tuam moveo, & nullum subterfugii locum tibi reliquum facere videtur. Illud mihi suppeditat ineditum instrumentum publicum, quod *Drakenborchium*, quum Catalogum suum conficeret, non habuisse existimo, quia nomen ejus mentionem fecit. Id iterum ex tabulis authenticis descriptum epistolae meae tui casu sub num. II. subjungo. Proprie, ut videre poteris, eisdem tabulis continentur duo instrumenta: quorum prius, sed tempore posterius, testatur, *Bernardum Uten-Engium*, Columnae procuratorem, quum die IV. Junii anno 1426. ejus nomine ad possessionem Praepositurae Majoris admitteretur, iura juranda, a novis Praepositis praestari solita, sollemniter praestitisse. Ex eo nihil aliud probo, quam *Brockium*, *Buchellum*, *Heussenium*, *Drakenborchium* & me recte *Prosperum* inter veros & legitimos Praepositos recensuisse, ac statuisse, eum sollemnem Praepositurae possessionem de

v. Junii anno 1426. nactum esse. Altero eorum instrumentorum, quod priori subjungitur, sed tempore prius est, ipse Prosper de Columna die xxiv. Februarii anno 1425. procuratorem suum constituit Bernardum Uten-Engium, Canonicum Trajectensem, qui operam daret, ut in possessionem Praepositurae & Archidiaconatus, ac Canonicatus & Praebendae Ecclesiae Trajectensis, quas dignitates Suederus obtinuerat, legitimo ac sollempni nodo mitteretur, eaque promitteret ac praestaret, quae a Praepositis Majoris promittenda ac praestanda erant. In eo vero Prosper expressis verbis testatur, *SIBI DUDUM dominum suum PAPPAM [Martinum quintum] DE PRAEPOSITURA, ARCHIDIACONATU, ac Canonicatu & Praebenda Ecclesiae Trajectensis, QUOS Reverendus Pater SUEDERUS de Culenborch, Electus Trajectensis, tempore promotionis de persona sua factae, in Ecclesia Trajectensi OBTINEBAT, promittit, cum per hujusmodi promotionem aut novam consecrationis ipsi Electo impendendum, aut lapsum temporis de consecrandis Episcopis, seu ceteris aliis modis, vacare contigerint, per suas litteras gratiose PROVIDERI MANDASSE.* Hinc ne colligere posse puto, eodem ferme tempore Martinum V. Pontificem Maximum in Suederum Episcopatum, & in Prosperam Praeposituram Trajectensem contulisse. Constat enim ex ejusdem Martini diplomate, quod edidit Matthaeus om. ix. Analect. pag. 294. cum VIII. Idus Februarii, id est die vi. ejus mensis, Pontificatus sui anno octavo, id est anno Christi 1425. Suederum de Culenborch, Praepositum Ecclesiae Trajectensis, ipsi Ecclesiae Trajectensi in Episcopum &

Pastorem praefecisse: in nostro vero instrumentum refertur, eundem Martinum *dudum*, nempe ante diem xxiv. Februarii, id est dudum ante diem eimum octavum post Suederum Episcopum designatum, mandasse, ut Prosper de Suederi dignitatibus, & inter eas de Praepositura & Archidiaconatu, provideretur. Ex eo me jure ac merito effecisse arbitror, Martinum Pontificem Romanum, si non eodem tempore, certe paucissimis tantum diebus interjectis, Episcopatum in Suederum, ac Suederi Praeposituram & Archidiaconatum in Prosperum de Columna contulisse, ac praesertim Prosperum fuisse proximum Suederi in illis dignitatibus successorem: Rabanum itaque, quem medium inter Suederum & Prosperum recensuisti, nunquam verum Ecclesiae Majoris Trajectensis Praepositum existisse, & ex eorum Catalogo eradendum esse, ne diutius legitimo Praeposito Prospero obstet; in quem nullo ejus merito tam infesto animo exististi, ut hanc ob causam eum inter Praepositos *admittendum esse* dixeris, non quare vera Praepositus fuit, sed *quia omnes*, id est Brokiius, Heusenius & Drakenborchius, *asserunt*, hunc pariter *cessisse* Jacobo Ziericio, qui *sepsit*.

Vide nunc, Vir Clarissime, quam provide adversus Drakenborchii sententiam collegeris, *permutatio* Episcopatus & Praepositurae inter Rabanum & Suederum *effectum suum habuit*; Suederus *factus est Episcopus*: proinde Rabanus *factus est Praepositus*. Hac argumentatione quam solide testimonium Brockii, diplomatibus aliisque Ecclesiae suae monumentis usi, quo Drakenborchius nititur, elidere conatus es. Verum ne in medio hoc

livo subsistas: sed ut argumenta, quibus sententiam
 iam convellere volui, similiter refellas, perge
 me; & prioribus eodem tenore subjunge:
 Proinde non credendum est diplomati, ex tabu-
 lis authenticis descripto, quo Prosper testatur,
 se a Martino quinto accepisse illas dignitates, quas
 Suederus in Ecclesia Trajectensi adhuc obtine-
 bat; & sua ad Episcopatum evectioe vacuas
 facturus erat: non credendum est codici fenda-
 li ipsius Ecclesiae, qui diplomatibus Suederi
 Praepositi proxime, nullo alterius cujusquam
 diplomate medio, diplomata Prosperi Praepo-
 siti subjungit". Verum simul circumspecte, un-
 suffragatores conducere possis. Quum autem
 eo, quod Suederus vi permutationis a Pontifi-
 probatae Episcopus factus esse dicatur, te, li-
 t tacentibus eodem tempore viventibus scripto-
 rus, adversantibus proximis, legitime tamen
 illigere posse ac necessario sequi existimaveris,
 unde Rabanus factus est Praepositus: ego vicis-
 sa, quum certissimis argumentis ac fide dignissi-
 s testimoniis probarim, Rabanum Suedero in
 aepositura non successisse, exemplum tuum se-
 tus licentiam colligendi mihi sumsi: „Rabanus
 non factus est Praepositus loco Suederi; proin-
 de permutatio Episcopatus cum Praepositura
 effectum suum non habuit, nec Suederus vi ejus
 permutationis Episcopus factus est". Quin e-
 n, quum instrumenti publici fide docuerim,
 prosperum testari, se Praeposituram Majoris per
 visionem Martini Pontificis consecutum esse,
 lem jure, quo tu usus es, mihi quoque collig-
 e licet: „Prosper Praeposituram provisione
 Martini V. nactus est: proinde Martinus V. per-
 „ muta-

mutationem Episcopatus & Praepositurae, inter Rabanum & Suederum initam, rescidit, & Suederus nova ejus provisione Episcopatum cepisse dicendus est. Tu vero, Vir Christiane, qui utpote Romano-Catholicus in jure Pontificio me longe exercitator es, earumque rerum non potes non peritissimus esse, perpende, quae so, num forte recte rationem subdixerim: si veni me graviter hallucinatum esse ac somniasse comperis, cogitare velis, me esse A catholicam Romanum, & hinc in similibus facile labi solere: quo salutari remedio graves, ut vocas, hallucinationes & somnia Drakenborchii felicissime, ut semper soles, mitigare conatus es infra pag. 161.

Ne vero sententiam meam attentius examinandi provinciam repudies, eamque suscipere recuses praetextu laboris ac molestiae, quam subite deberes, ut latius per varios scriptores reptando indagares, quo fundamento adversus Hedam aliosque nostratum & exterorum historicos affirmare audeam, Suederum non vi permutationis, ad quam Rabanum opera amicorum permovisse dicitur, sed Martini V. provisione Episcopatum Trajectensem factum esse; sponte profiteor, non tantum in inniti instrumento, quo non *Rabansson*, sed *Praepositorum Praeposituram Majoris*, quam olim *Suederus* obtinuerat, adeptum esse modo probavi; sed praesertim ipsius Martini diplomati, quod edidit Matthaeus tom. ix. Anal. pag. 294. & sine dubio vidisti ac legisti, quum partem illam tom. ii. Anal. lect. in hac materia ipse laudaris. Diploma hoc datum est ad Suederum de Culenborch Electum Trajectensem, in quo inter alia haec Pontificis Romani verba longiora quidem, sed hic non omittenda, invenio:

De

Dudam Frederico Episcopo Trajectensi regimini Trajectensis Ecclesiae praesidente, nos, cupientes eidem Ecclesiae, cum vacaret, per Apostolicae sedis providentiam, utilem & idoneam praesidere personam, provisionem ipsius Ecclesiae ordinationi & dispositioni nostrae duximus ea vice specialiter reservandam; deserentes extunc irritam & inane, si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Postmodum vero praefata Ecclesia per obitum dicti Frederici Episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturae persolvit, Pastoris solatio destituta, Nos, vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiae celerem & felicem, de qua nullus praeter nos hac vice se intromittere potuit, sive potest, reservatione & decreto obstantibus supra dictis, ne ipsa Ecclesia prolixae vacationis exponatur incommodis, paternis & illicitis studiis intendentes prius deliberationem, quam de praeficiendo eidem Ecclesiae personam utilem & etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te, Praepositum ipsius Ecclesiae, in Diaconatus ordine constitutum, cui de literarum scientia, vitae munditia, honestate morum, spiritualium prudentia, & temporalium circumspicione, aliisque multiplicium virtutum meritis apud nos fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostrae mentis. Quibus omnibus tenta meditatione pensatis, de persona tua, nobis & dictis fratribus ob dictorum tuorum existentiam meritorum accepta, ipsi Trajectensi Ecclesiae de dictorum fratrum consilio auctori-

,, tate

„tate Apostolica providemus, teque illi praeficimus in Episcopum & Pastorem. &c". Videmus nullam hic mentionem fieri prioris provisionis in Episcopatus in Rabanum collatus est, quia effectus non habuit; neque permutationis, quia non est approbata; sed Martinum V. testari, se Ecclesiam Trajectensem, cujus provisionem sibi reservavit post mortem Frederici Suederum praefecit. Quum autem Suederus, ad Episcopatum promotus, Praeposituram obtinere non posset, Martinus beneficium illud vel eodem tempore, vel paucis diebus post, in fratris Laurentii filium Prosperum de Columna contulit. Tuo nunc arbitrio permitto, utra sententia praeferenda sit; tua, qua Rabanum inter veros, an mea; qua ipsam inter *spuria* & *suppositissios Praepositos Majoris retuli*.

Ceterum displicere tibi videtur, Heusingerum narrantem Prosperum ad dignitatem Cardinalis Ecclesiae Romanae promotum esse, uti his verbis *TANDEM* fit Cardinalis. Verum, si quis in eo commisit, lauat id Buchelius, quem fideliter secutus est, ut Catalogus ejus docet: in partem vero promeritae poenae veniat Brockius, quem etiam tantae expectationis adverbio usum esse videre potes. Forte tamen ideo adhibetur quod Martinus, Prosperum jam die xxiv. Maii anno 1426. antequam adhuc ad Praeposituram mitteretur, clam Cardinalem Diaconum titulo S. Georgii ad velum aureum designans, cum per quatuor annos & sex admodum menses in possessione varit usque ad diem viii. Novembris anni 1430 quo tandem publicatus est, ut tu ex Casconio & Aubery docuisti pag. 155. & ante te ex Imhofi Geneal. Viginti Illustr. in Ital. Famil. pag. 234 Drakenborchius monuit.

Ad pag. 161. num. XLVII.

Hoc articulo de *Johanne Slacbeck* agens ejus XV. obitum ita nobis refert: „moritur 15. Aprilis anno 1543. Ita Heusfenius in Catalogo & Brockius apud Drakenburg. Sed dies *quinta* notatur in libro Edictorum Ultraj. tom. 1. pag. 280. col. 2. Clar. Dumbar in Daventria Illustr. tom. 1. p. 339. mavult diem decimum septimum ejusdem mensis & anni”. Hoc loco solitam in te curam & diligentiam requiro. Verbis enim modo propositis ectorem docuisti, in die emortuali hujus Praepositi dissentire Brockiam apud Drakenborchium & librum Edictorum Ultraj. contra vero consentire Heusfenium & Brockium. Si tamen oculis credere audeam, mihi que conscius sim, *me non somnare*, lectores monendos esse existimo, ut, nisi *praviter secum hallucinari* malint, omnia contraria his credenda esse. Nam Brockius apud Drakenborchium & liber Edictorum Ultraj. in eo conspiciant, Praepositum obiisse die v. Aprilis; ab illa utem dissentit Heusfenius, mortem Praepositi ejiciens in diem xv. Aprilis. Id verum esse deprehendent omnes, qui laudatos libros consulere perae pretium judicabunt. Insuper Brockium in catalogo Canonorum itidem statuisse, Johannem Slacbeck obiisse die v. Aprilis, constabit ex loco ad articulum sequentem laudando. Neque melior notae est, quod addis, *ἡ μαναρίττω* Clariss. Dumbar malle, diem decimum septimum mensis Aprilis ei mortualem fuisse. Tantum enim historice errat, alios mortem ejus contulisse in diem xii. alios in diem xv. alios denique in diem xvii. Aprilis;

lis; sed, quam sententiam ipse sequi *malis*, ne verbo quidem indicavit. Ut autem omnibus iudicandi potestas fiat, tu, an ego aberraverimus, *is Clarisf. Dumbar* verba subjiciam. *Over ou sterfsjaar, te wescen het jaar 1543. men het is, als ook over de sterfmaent April; bestaende geschil alleen daarin, dat door eenige den 12, andere den 15, en het Boek des Levens van en Lippittel den 17. van gemekte maent April daer u wordt opgeworpen. Si autem ideo virum Christianum XVII. Aprilis MALUISSE credis, quia id futuentium sententiam ultimo loco retulit, neque eam refutavit; eodem jure & tu dicendus es MALUISSE diem decimum septimum Aprilis, quia praeter narras, in quem diem varii scriptores mortem Johannis Slacheck retulerint, & ultimo loco proponis opinionem Clarisf. Dumbar, neque eam improbandam esse docuisti. Ceterum errasse Brockium, qui die v. Aprilis, Matthaeum, qui die xii. Aprilis, & Librum Vitae apud Clarisf. Dumbar, qui die xvii. Aprilis Johannem Slacheck obiisse voluerunt, eumque die xv. Aprilis defunctum esse, ipsius Epitaphium, quod pag. 40. edidi, satis docet. Confitearis igitur necesse est, non semper Heuslenii Chronologiam rejiciendam esse, sed ipsum aliquando in sententiarum divortio veridicum amplexum esse. Id tamen hoc loco non ejus sententiae, sed singulari casui, adscribendum est. Artea saepissime vidimus, cum fideliter Catalogum Buchelii secutum esse; nisi quod supra ad num. xviii. pag. 593. dictum est, eum illo loco, ubi Bucherus ex incuria errat, non quidem errorem ejus emendasse, sed tantam illa verba callide ac docte refecisse, & omisisse, unde error lectoribus manifestaret.*

feret. Nunc altera generalis istius regulæ, eum fideliter Buchellium expressisse, exceptio addenda est; eum interdum illa Buchellii verba suppressisse, ex quibus sensum commodum eruere non poterat. Id ex hoc loco constat. Utrumque enim Buchellii apographum, quo usus sum, hoc loco vitiose descriptum Slacheckii mortem ita refert: *morsur s. al. 15. April. anno 1543.* quum scribendum foret; *morsur s. al. 15. April. anno 1543.* ut indicaret, Praepositum hunc secundum alios die v. Aprilis, secundum alios xv. ejusdem mensis obiisse. Quum autem forte Heusfenius in Catalogi Buchelliani apographum simili modo depravatum incidisset, neque ex notis illis *s. al. 15. April.* se expedire posset, nihil propius aut commodius esse credidit, quam ut illa *s. al. ad* quae haerebat, expungeret; & ita incius veram mortis Slacheckii diem nactus est; ac recte nobis dedit: *morsur XV. Aprilis.*

Ad pag. 161. num. XLVIII.

Quæ plurima ad hunc articulum discutienda xvi. sunt, quanta brevitate potero, proponere conabor. Ita igitur incipis: „CORNELIUS AMYEROP Praepositus, admisus juxta Heusfenium „ 13. Februarii an. 1545. *post mortem*, inquit, *Joannis Slacheck.* Nisi sit error in numeris, biennium intercessit. Idem obtinet in Chronologia „ Drakenburgii hic. Qui etiam graviter hallucinatur, dum, quas loquitur molestias Cornelio illatas, has Ultrajectensi Archiepiscopo imputat, „ & somniat Archidiaconatum mensae Episcopali „ unitum. Jura & jurisdictiones Archidiacono-

rum Episcopis tributas legerit. In similibus si-
 „ cile labuntur A catholici”. Bona verba, quaeso,
 Vir Clarissime, & vide potius, ne te triumphus
 ante victoriam cecinisse experiaris. Nam, crede
 mihi, haud temere alibi in pejore causa fastuoso-
 ribus verborum formulis usus es: quae, si exemplum
 tuum imitandum censerem, ne tandem magnocum
 foenore in caput tuum verterent, periculum so-
 ret. Sed ad rem. Omnia, quae hoc loco tibi
 displicere ostendisti, tantoque supercilio excepisti,
 me contra probasse, & in Drakenborchusen-
 tentiam discessisse, videre potes ex Catalogo meo
 pag. 41. Eamdem itaque, tamquam si mea foret,
 adversus confidentissimam criminationem tuam
 defendendi necessitatem mihi incumbere sponte
 agnosco; quam etiam, causae bonitate nixus,
 nulliusque hoc loco erroris mihi conscius, subter-
 fugere nolui. Quod attinet ad tempus, quo Cor-
 nellius a Myerop Praeposituram majoris administrare
 ceperit, nos tres, Heussenius, Drakenborchius,
 & ego, uno ore statuimus, id factum esse die XIII
 Februarii anno 1545. Et quidem Heussenius, ut
 semper, iterum hic summa fide descripsit Catalo-
 gum Buchelii, in cuius utroque exemplari ita scri-
 ptum inveni: *admissus post mortem Slasbeck 13.
 Febr. anno 1545.* Drakenborchius, cuius aucto-
 ritatem secutus sit, annotare omisit. Quum ta-
 men ex toto ejus Catalogo mihi constet, ipsum
 Indiculo Brockii, & quidem Brockii autographo,
 usum esse, idemque exemplum ab iis, in quorum
 arbitrio ac potestate est, usui meo feliciter impe-
 trarim, ex eo, quod haec scribens ante oculos habeo,
 disco, Drakenborchium ducem Brockium secutum
 esse: quod & me fecisse pag. 41. monui. Brockius
 igitur

igitur in serie Praepositorum ita notat: *admisus est post mortem Slacbeck XIII. Febr. anno XV. XLV.* Eandem sententiam iterum proponit in Indiculo Canonorum Majoris, quem itidem ipsius manu exaratum utendum accepi. In eo haec verba occurrunt. *admisus est vigore provisionis Apostolicae ad Praeposituram Trajectensem; vacantem per mortem Slacbeck. Actum XIII. Febr. anno XV. XLV.* Tu contra, Vir Clarissime, dubitare videris, utrum error in Heussenii numeris admisus sit, & simul agnoscis, Chronologiam Drakenborchii Heussenianae convenire. Non addidisti vero, num in numeris, quibus mors Slacbeckii, an in illis, quibus Myeropii substitutio indicatur. Hinc utrosque examinandi, & neutra parte vel tantillum a vero aberratum esse, probandi onus imposuisti; quod tui causa suscipio. Numeris prioribus nihil erroris inesse, inde verisimile fit, quod jam die xxvi. Aprilis anni 1543. sive jam duodecimo post die, quam Slacbeckium obiisse Heussenius statuit, & recte statuisse praecedenti observatione docui, ipsi ex causa mortis Franciscus a Quercu in munere Canonici praebendati successor substitutus sit. Id iterum me docuit Brocckius in Indiculo Canonorum his verbis: *Franciscus a Quercu admisus est vigore nominationis Georgii d' Egmont Episcopi Trajectensis, pro primo introitu eodem die Jovis sancta, quae fuit XIII. Aprilis, anno 1536. per Capitulum concessae, ad praebendam vacantem per mortem Slacbeck Praepositi, die XXVII. Aprilis anno MDXLIII.* Insuper, iisdem non tantum nihil erroris inesse, verum etiam nihil erroris inesse posse, evincit titulus epulchralis, quem supra Catalogo meo pag. 40.

inferui. Si ergo priores numeros recte habere et his pateat, & tamen erratum foret, necessario error commissus esse debebit in numeris posterioribus, quibus Myeropii ad Praeposituram admisso indicata est. Et id ipse etiam statuere velle videris, ut colligo ex hoc, sed admodum obscuro, indicio; quod, Chronologia Heusfenii & Drakerborchii in dubium vocata, tamquam primum initium Praepositurae Myeropianae margini adscriptis peris annum Christi 1543. ipsum illum annum, quo Slacheckium obiisse modo vidimus. Sed eodem, Vir Clarissime, sentisne, te hac ratione incautus lectorem tecum prono capite in gravissimum errorem praecipitaturum. Quam enim diei, quo Myeropus ad Praeposituram admissus est, quaestio nem non moveris, nec de errore in eo commissum unquam te dubitasse palam ostenderis, ex tua hac sententia admissus erit die XIII. Februarii anno 1543. idque per mortem Johannis Slacheck, qui demum obiit die xv. mensis Aprilis sequentis: id est, Slacheckio, antequam moreretur, mortuus successit. Animum advertere infeliciter oblitus es, si Myeropium jam anno 1543. Praepositum factum esse statuere velles, tibi simul statuendum fuisse, vel in mense etiam erratum, & Februarii aut Majum aut posteriorem ejusdem anni mensem substituendum esse, vel Myeropium non per mortem, sed ex cessione Slacheckii honorem Praepositi obtinuisse. Ne quid hinc fama & existimatio tua detrimenti capiat, nihil non te conaturum jam nunc praevideo; utque erroris hujus suspicionem quam longissime a te amollaris, forsitan omnem culpam in typographos rejecturum; &, licet ob dubitationem, de veritate Chronologiae Heusfenii &

& Draakenborchil propositam, excusatio haec vix aliqua verisimilitudinis specie se commendare, vel eniquam mortalium probabilis videri poterit, audacter tamen dicturum, affirmaturum, clamaturum, errorem hoc loco ab operis typographorum commissum esse; male feriatum illud hominum genus perperam 1543. pro 1545. dedisse; eorum lapsum malo fato oculos tuos fugisse, quam summa diligentia ac superstitiosa cura, quaecumque commiserant, etiam quae minimi momenti videri poterant, in syllabum colligeres: vel potius, te errorem sponte deprehendisse, & cum reliquis tom. III. part. I. isdem emendandum misisse; sed & hic ignaviter eos officio sanctos esse: perperam igitur me typographorum errorem tibi adscribere, aut in eo notando inutiliter tempus terere. Quamvis autem plus semel in Catalogo tuo ostenderit, ab eo te alienum non esse, ut typographorum admisa aliis adscripta gravius, quam debebas, exagitates; & vnicuique videri nequeat, ut ex edicto Praetoris Romani eo jure, quod in alium statulisti, ipse utaris: attamen, si hanc viam sequi tibi lubeat, propter ea, quae ad pag. 130. num. XVI. supra dixi, alterius anno 1543. non insistam; sed, exemplari neo annum 1545. substituendum esse adscribens, alteram tua fide inter errores typographicos referam. Ut igitur ad numeros posteriores, unde me ypographi tui averterant, redeam, in iis etiam erratum non esse contendo, idque, si vis, paucis tibi probare conabor. Primo igitur hujus rei causa laudo excerpta diplomatis feudalis, quae adstruendae Genealogiae Zuyleniorum rami Nyveltini, quae apud me Msta existat, inter alia documenta fuerunt. In iis Marcus de Weeze; Canonicus

Majoris, Gisberto Zuylenio de Nyvelt adus impuberi bona quaedam feudalia, morte patris Wilhelmi ad eum devoluta, die XII. Decembris anno 1543. concedens, vocatur *Praefectus curiae feudalis, Praepositura Majoris vacante*, five venacula nostra *Stadsbouder vande Leenen der verrende Dompreeftjye*. Inde nunc illud efficio, Myeropium, exeunte anno 1543. nondum Slacheckio, jam aliquot mensibus antea defuncto, in Praepositura Majoris successisse. Deinde laudo instrumentum ineditum, datum die XIII. Junii anno 1545. sed nunc huic Epistolae sub num. XI. subjunctum, quo Myeropi, jam Ecclesiae Cathedralis Trajectensis Praepositus & Archidiaconus, testatur, se tempore admissionis ad hunc honorem quamdam compilationem seu ordinationem per modum cujusdam informationis &c. observatum jure jurando promississe: ex alio autem inedito instrumento, sub num. X. huic quoque Epistolae addito, constat, compilationem illam compositam fuisse die XXVII. Januarii anni 1545. Ex illis autem colligo, ne eo quidem tempore, id est die XXVII. Januarii anni 1545. Myeropium adhuc Slacheckio, jam integro anno & novem mensibus defuncto, successisse. Tertio loco ultimo loco memoratum de admissione Myeropi ad Praeposituram instrumentum, quod, ex tabulis authenticis descriptum, &, ut diximus, huic Epistolae sub num. X. adjectum, testatur, id factum esse die XIII. Februarii anni 1545. quo eodem die Heusfenius, Drakenborchius & ego statuimus, ac diu ante nos Brockius & Bucherus stauerunt, Myeropium ad Praeposituram admissum esse. Unde jam tuto colligere licet, nullam tibi

causam legitimam fuisse, per tuum; *Nisi sit error in numeris*, sententiam nostram erroris suspectam reddendi, aut certe de ejus veritate dubitandi.

Quid igitur te subegit, ut de numeris Heusenianis, sive de anno, quo vel Slacheckius mortuus, vel potius Myeropius ei Praepositus sublextus esse dicitur, dubitares? Quia, inquis, *nisi sit error in numeris, biennium intercescit inter mortem illius & hujus sollempnem ad Praeposituram admissionem.* Sane ordinarium non fuisse, et tanto tempore nullus mortuo in hoc munere successor substitueretur, sponte confiteor; at simul etiam quaero, an nulla umquam causa intervenire potuerit, quae impedierit, ne in locum deuncti Praepositi novus prius adoptaretur? Immo causam hujus morae post mortem Slacheckii Drakenborchius adferre conatus est. Sed illa tantum tibi displicuit, ut eum *graviter hallucinari*, quin etiam *somnare*, summa confidentia pronuntiaveris. Neque dubitandum est, quin idem de te, quem Drakenborchii sententiam probasse vides, judicaturus sis. Eam autem simul damnas, et his verbis proponis: *graviter hallucinatur, dum, eas loquitur molestias Cornelio illatas, has Ultrajectensi Archiepiscopo imputas, & somnias Archidiaconatum mensas Episcopali untrum.* Secundum: igitur statuit, Georgium Egmondanum Archiepiscopum Ultrajectensem operam dedisse, ut Archidiaconatus mensae Episcopali uniretur, & Cornelio, id probare vel admittere nolenti, lites intulisset; inde vero factum esse, ne annis 1543. & 1544. Praeposituram admitteretur. Fateor, me haec gentem satis mirari non potuisse, eum, qui ali-

qua historiae, praesertim Trajectinae, cognitionem conferri voluit, tam pudendum errorem commisisse, ut crederet, anno 1543. quo Slachetis obiit, *Archiepiscopum* Trajectinis praefuisse; qui vel pueri apud Trajectinos, qui leviter primarum patriae initiis imbuti sunt, noverint, nullum eo tempore in universo terrarum orbe fuisse, & *Archiepiscopi Ultrajectensis* titulum sibi vindicabat, cumque deinceps a consentientibus Pontifici Romano & Hispaniarum Rege liberaliter donatum esse Frederico Schenckio, Egmondani successori. Parum itaque absuit, quin, iusta indignatione motus, tecum pronunciarem, qui talia scribere sinit, *graviter hallucinatum esse, & somniasse*. At tamen, quam id facerem, convenire judicavi, si ipsa Drakenborchii verba respicerem. Verum, ne irascaris, Vir Clarissime, non quis de fide verbis tuis habenda dubitabam, (idem dignitas, qui fungeris, prohibebat) sed ne audita tantum una parte reum condemnasse merito accusarer. Consulto autem libro non minus obstupui, quam quum primo verba tua legerem, & oculis credere non ausus, jam vere me somniasse putavi. Duobus enim locis vernacula Drakenborchii insigniter interpolata reperi, primo enim illum, qui literis Cornelio intulit, non *Archiepiscopum* vocavit, sed *Episcopum*, sive vernacula *den Bischoep*: deinde non solum *Archidiaconatum*, sed *Praepositum* & *Archidiaconatum* simul, sive *de Proendje en Archi-Diaconschap*, mensae Episcopali iudos dixit. Has mutationes utrum *dedita opera ac probe vigilans*, an vero (concede, ut tua verba reddam) *graviter hallucinatus ac somniasse* feceris, ego, qui, quid tecum animo voveris, scire

nequeo, etiam dijudicare nolo; sed tibi committo. Si tamen, quid verisimile fiat, nosse cupis, fateor libens, probabile videri, vocem *Archiepiscopo*, pro *Episcopo*, hallucinanti ac somnianti obrepere potuisse, non tamen quasi nescieris, eum, qui annis 1543. & 1544. Ecclesiae Trajectinae praecerat, tantum adhuc *Episcopi*, nondum *Archiepiscopi*, titulo usum esse, (in hac re enim versatior es, quam ut quisquam id de te sibi persuadere posset) sed quoniam, non satis ad id, quod prae manibus erat, attendens, per incuriam *Archiepiscopo*, pro *Episcopo*, eodem modo scripseris, quo auctorem Append. Edict. Traj. *Praepositus*, pro *Episcopus Passavien- sis*, & *defunctus*, pro *depositus*, te vero de *Aldov- za*, pro *vallis S. Mariae*, tum *obitise*, pro *admissus* esse, dedisse supra pag. 549. & 550. notavi. Sed longe minor verisimilitudo apparet, eodem casu evenisse, ut unius tantum *Archiepiscopatus*, mensae Episcopali juncti memineris, quum Drakenborchius id expresse de *Praepositura & Archiepiscopatu* retulerit. Huic enim verisimilitudini adversatur mirifica illa occasio, qua Drakenborchium A catho- licum Romanum lapsum esse, mera quidem conjectura, sed opportune, tibi in mentem venit. Hanc occasio- nem ita proponis: *Legeris jura & jurisdictiones Archiepiscoporum Episcopis tributas. In similibus facile labuntur Acatbolici.* Jam vero data erroris occasio apud imperitos aliquam verisimilitudinis speciem obtinere poterat, si Drakenborchium tantum solum *Archiepiscopatum* mensae Episco- pa-i junctum, non vero si *Praeposituram simul & Archiepiscopatum* statuisse diceres. Non igitur credere possum, te, quum sententiam Draken- borchii proponens vocem *Praeposituram* omitto- res,

res, *graviter hallucinatum esse ac somniasse*, sed potius aliam id faciendi causam habuisse, quam incertis conjecturis indagare nolo. Insuper observatu haud indignum est, te, quum lapsus ista occasionem ederes, sapienti consilio reticuisse tempus, quo jura & jurisdictiones Archidiaconorum Episcopis tributa fuerunt. Liceat tamen rogare, utrum id factum fuerit circa annum 1543. quae Episcopum Cornelio litem movisse Drakenborchius dixit? nam ita demum occasio lapsus commode ac docte erit excogitata, & opportune tempus conveniet. Verum, eo tempore simile quid accidisse, umquam me legere non memini. Si vero respexeris ad annos 1560. & seq. quibus novi Episcopatus in Belgio constituti sunt, vide, *quae*, Vir Clarissime, quam sententiam *foveas de ratione cogitandi A catholicorum Romanorum in genere, ac nominatim Drakenborchii*. Secundum te enim ita ratiocinari debuit: video, annis 1560. & seq. jura & jurisdictiones Archidiaconorum novis Episcopis tributas esse: ergo causa, cur octodecim annis antea Myeropus per biennium admodum post mortem Slacheckii ad Praeposituram admitti non potuerit, illa fuit, quod eo tempore lis illi de Praepositura & Archidiaconatu Majoris ab Episcopo suo mota, & utraque illa dignitas mensae Episcopali juncta sit. Occasio haec lapsus ingeniose excogitata tanta sine dubio verisimilitudine omnibus placebit, ut pluribus veris eam commendare, vel illustriori luci exposcere supervacaneum videatur. Unum adhuc rogarimus fert, quaenam te, Vir Clarissime, causa impulerit, ut affirmantem, Cornelio ab Episcopo lites illatas, & Praeposituram atque Archidiacon-

im mensae Episcopali contributam fuisse, in-
 aenter adeo traduxeris, & graviter *ballucinatum*
se, ac *somniasse* dixeris? Ipse nullam indicasti,
 sed, quasi alter Heusfenius, maluisti conjecturis
 utigari nos, quam a te doceri. Permite igitur,
 ut experiar, utrum conjectura indagari possit; ea
 tamen lege, ut, si veram deprehendere nequeam,
 vel partim ingenii mei tarditati, aut, si vis, stu-
 piditati, partim silentio tuo adscribas. Forte igitur
 Drakeborchii sententia displicuit, quod no-
 veras, hanc potestatem legitimo jure Imperatori
 Carolo non competere, ut invito Canonicorum
 Majoris collegio, Praeposituram & Archidiaconatum
 Ecclesiae ejus ad mensae Episcopalis utili-
 tatem ac commodum transferret; vel quod nondum
 ageras, ipsum illud jus umquam sibi vindicas-
 se. Si prior causa animo obversata est, simul cogi-
 andum fuerat, Reges ac Principes omni tempore
 resistimasse, nihil non sibi licere, neque semper
 avaras manus abstinuisse ab iis, quae legitime sui
 iuris non esse noverant; multa etiam ab eorum au-
 cis & purpuratis perpetrari, quae aequitati & ju-
 civium adversabantur. Ipse pag. 29. & seq.
 observasti, Carolum V. Imperatorem, quo tem-
 pore summum in regionem Trajectinam imperium
 sibi inscebat, & Ecclesiarum jura ac privilegia
 confirmabat, tantummodo sibi pactum esse jus
 designandi Episcopos Trajectinos & quinque Ec-
 clesiarum Decanos, quos a se designatos Canonicorum
 collegia sollempniter eligerent; neque plura
 nisi Clementem V. Pontificem Romanum conces-
 sisse: nihilominus tamen Regem Philippum II.
 eius filium, insuper sibi vindicasse jus nominandi
 Praepositorum. Tu causam hujus rei huc us-
 que

que non reperisti; sed apud Belgas foederatos nihil dubitat, quin voluntas regis pro jure observari debuerit. Si altera causa te permoverit, i mentem revocandum erat illud, quod docti ore esse solet, *quantum est, quod nescimus!* non enim cognitio, vel potius ignorantia, veri sit quo regula esse nequit.

Sequitur nunc, ut etiam examinemus, utrum hanc sententiam in Drakenborchium, quaecumque tandem causa te ad id permoverit, jure pronuntiare potueris, cum *graviter hallucinari*, quin Cornelio lites illatas dicit ab Ultrajectensi Episcopo Georgio Egmondano; quin etiam *senari*, dum credit, Praeposituram & Archidiaconatum Majoris mensae Episcopali contributum esse. Vt deo equidem, ipsum neminem, *cujus auctoritate* sententiam adfirueret, memorasse; verum, autographam Brockii Seriem Praepositorum Majoris, quam cum eo communicatam fuisse nosti, & ego quoque supra pag. 41. testem laudavi, ante oculos habens, affirmare possum, similiber Drakenborchium Brockii sententiam probasse, ejusque auctoritatem secutum esse. Is itaque in dictis ita notat: *Pater meus [Johannis Slacheckii] a matre Maria Regina & Governatrix nomine fratris Imperatoris incorporavit Praeposituram & Archidiaconatum Episcopatus Trajectensis: unde licet Episcopi contra Myrop anno 1543. Id etiam Carolus Imperatorem diu ante, anno 1530. tempore Slacheckii egisse, idem Brockius ex actis & monumentis Ecclesiae suae in Serie Canonorum Majoris Trajectensis ita narravit: Johannes Slacbeck Westphalensis admisus est primo Junii anno MDXXX. ad Praeposituram & Archidiaconatum Trajectensem*

*designations D. Claudii de Boufex. Idem eodem
 anno feria sexta post ascensionem Domini constituit
 Procuratores, & consensit in unionem Praepositu-
 ae & Archidiaconatus Trajectensis cum Episcopa-
 tu, eo etiam in coadjutorem suum, in alterutrum,
 iuxta voluntatem Imperatoris; & illius actus testis
 fuit M. Lambertus iben Duynen, Canonicus Tra-
 ectensis. Idem IV. Martii 1532. praestitit juramen-
 tum, tamquam Consiliarius Caesareae majestatis in
 Consilio suo provinciali Trajectensi. Obiit V. Apri-
 lis anno 1543. His testimoniis Drakenborchius
 & ego, A catholici Romani, quod hominum ge-
 nus ex tua sententia in similibus facile labuntur,
 isto ac sine periculo erroris fidem nos habere pos-
 se existimavimus plures ob causas. Primo enim
 Valterus Brockius proxime haec tempora, immo
 hoc ipso tempore, vixit. Quamvis enim demum
 anno 1612. obierit, ut constat ex iis, quae pag-
 70. dicta sunt; quam tamen moreretur, admodum
 exox fuisse, & jam ante mortem Slacheckii na-
 tus esse debuit. Exhibitus enim mihi est codex
 Manus, in quo sive ipse Brockius, sive alius quis-
 iam ex tabularis Majoris aliarumque Ecclesiarum,
 ut & Monasterii S. Pauli, & aliunde illa, quae
 de jure bonorum feudaliū & censualiū passim
 invenerat, diligenter annotavit. Hujus autem
 codicis capiti adscripta erant haec verba: *Sunt
 Faalteri Brock de Tilborch anno 1555. & quidem
 eadem characterum forma, qua reliquae Brockii
 chedae conscriptae sunt. Pone igitur eum illo
 tempore, quo haec sua manu adscripsit, viginti
 duodum annorum fuisse, moriente Slacheckio
 iam octo annos natus erat, annos autem septuagin-
 & septem, quam moreretur. Certe Slacheckii
 suc-**

successorem Myeropium, demum septimo decimo anno, postquam haec jam scripsisset, mortuum nosse potuit. Secundo Brockius fuit Catholicus Romanus, & hinc in similibus *haud facile labi potuit*. Tertio, sacro munere in Ecclesia Majori functus est, & hinc *in similibus difficiliter labi potuit*. Quarto, eorum, quae ad res Ecclesiae suae, & praesertim ejus Praepositos & Decanos, pertinebant, haud imperitus fuit, quippe qui eorum Catalogum ex variis diplomatibus, privilegiis & aliis veterum chartarum ejusdem Ecclesiae monumentis collegisse testatur, unde *in similibus difficillime labi potuit*. Idque tibi etiam tantopere persuasum fuit, ut ejus imprimis auctoritate systemata, quae nova adinvenisti, firmare conatus sis; & insuper, quum Brockius *Lambertum Engelbertum* anno 1085. Praepositum S. Mariae fuisse dixisset, idque recensens Drakenborchius pag. 255. a. eum respexisse conjecisset ad diploma ejusdem anni, editum a Buchelio ad Hedam pag. 142. sed ibi duos diversos Praepositos, *Lambertum & Engelbertum*, memorari, & praeterea Ecclesiam, quarum Praepositi fuerunt, non memorari docuisset, tacite innuens Brockium errasse, id ego admodum tuleris, & indignabundus exclamans: *haec est mera conjectura, & potuit Brockius respicere ad Chartas, titulos & registra nobis ignota*. Si nihilominus Brockium etiam, quia sententiam te latae adversari audet, nunc *graviter hallucinatum esse, ac somniasse*, eumque forsitan jura & jurisdictiones Archidiaconorum Episcopis tributae esse contendas, id certe, ipso te fatente, effecero, non solos A catholicos Romanos *in similibus facillime labi*, sed etiam Romano-Catholicum, ac munere

ecclesiastico functum, cui Ecclesiae suae monumenta patuerunt, licet in similibus aut rarissime aut numquam labatur, nunc tamen lapsum esse, & A catholicis Romanis, auctoritatem tanti viri secutis, labendi causam exstitisse. Verum non hic subsistendum. Tantopere enim non Drakenborchius modo & ego ex optimi Brockii scriptis profecimus, sed etiam ipsa regio & urbs Trajectina tot ac tanta ejus diligentiae & industriae debent, ut illud quoque omni cura mihi circumspiciendum existimaverim, num quae ratio superesset demonstrandi, ne ipsum quidem aut *graviter hallucinatum esse*, aut *somniasse*. Post multam igitur inquisitionem & investigationem, tandem inveni ac nactus sum duo diplomata, quae apprime huc facere ne ipsum quidem te, Vir Clarissime, negaturum confido: *Ha, ex tabulis authenticis excerpta, sub num. VIII. & IX. Epistolae meae subjeci. Utraque eundem unum 1544. adscriptum praefereunt. Alterum vero VIII. Idus Januarias, sive die VI. ejus mensis in oppido Tongrensi dedit Joannes Poggius, Dei & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Tropien- is, ad Serenissimum Principem Carolum Romanum Imperatorem semper Augustum, Germaniae, Hispaniarum, &c. Regem Catholicum, Sanctissimus Domini nostri Pauli Divina providentia Papae tertii & Apostolicae Sedis Nuncius, cum potestate legati de latere. Aversa parti hic titulus additus est: Revocatoriae unionis Praepositurae & Archiepiscopatus mensae Episcopali Ecclesiae Trajectensis. Alterum XXIII. Decembris in urbe Gandavo dedit Carolus V. Imperator, in cujus aversa parte hunc titulum adscriptum inveni: Instrumentum, quo Imperator Carolus quintus approbas revocationem unionis & incorporationis Praepositurae &*

Archidiaconatus ad mensam Episcopalem constitutione in integrum, si quid contra dictam revolutionem attentatum fuerit. Ex his diplomatibus omnia, quae de hoc negotio Brockius Catalogo suo inferuit, petita esse contendo: unde consequentes est, ut, si nihilominus Drakenborchium, prout balluctriatum esse, ac somnitasse iudicare velis, non modo idem tibi pronuntiandum sit de Brockio, quem secutus est, sed etiam de ipso Imperatore Carolo V. & Paulli III. Pontificis Romani nuncio de latere, quorum verbis Brockius fidem habuit. Duo autem sunt capita, quae a Brockio Catalogo inserta erroris ac somnii accusasti. Eorum primum est, Praeposituram & Archidiaconatum Majoris Trajectensis mensae Episcopali junctum fuisse. Id autem verum esse testimonio suo affirmat Imperator Carolus; qui confitetur, se dedisse acte, contenant en effect consentement & ordonnance, de faire unir & incorporer la Domprieure & l'Archidiaconne y annexé à la table Episcopale. Confitetur insuper, Episcopum Tropicensem Nuncium Apostolicum dedisse certaines bulles, en forme d'union & incorporation de la dite Domprieure & Archidiaconne à la table Episcopale, en date de quatriesme de Janvier dernier. Testimonio Caroli consentit illud Episcopi Tropicensis, qui confitetur, se Praeposituram & Archidiaconatum illi annexum mensae Episcopali Ecclesiae Trajectensis, quam diu Georgius Episcopus illi praecesset, expressis duntaxat, univisse; annexisse, & incorporasse. Alterum caput est, ex Praepositi & Archidiaconatu Majoris Trajectensis, mensae Episcopali juncto, natas esse lites Episcopi contra Myropium; quod iterum Imperator & Episcopus

variis diplomatum suorum locis vetum esse affir-
mant. Imperator enim fatetur, se unionem & in-
corporationem iussisse *à la poursuite de l'Evêque
d'Utrecht ou ses agens: Episcopus Tropiensis, se
univise, annékuisie & incorporasie ad importunam
instantiam quorundam procuratorum seu sollicitato-
rum Reverendi Domini Georgii, Episcopi Trajectensis.*
Factur in super Tropiensis, se, quum postea rescriverit
fecit, unionem faciendi potestatem sibi non com-
petere, eandem revocasse; & simul detrevise,
ne Episcopus literis suis, per subreptionem & obre-
ptionem extortis, uti posset, Canonieis vero, sub
poena majoris excommunicationis & mille marca-
tum argenti puri, interdixisse, ne illis parere &
unionem admittere auderent. Qua ratione huic lega-
ti decreto Episcopus Georgius obsequutus fuerit,
his verbis testatur imperator: *Orei qu' il n' estoit
loysible au dit Evêque, de prendre aucune possession
ou attempet aucune chose sous ombre & pretext
des dites bulles d'union revoquees; ce non obstant
s'est advance & ingeré d'en faire prendre en son
nom telle quelle possession de droit des dits Dompre-
voste & Archidiacone d'Utrecht, & depuis s'est
fait maintenir en iceulx benefices, & fait sequestrer
les fruyts: & leur a fait commander sur grosse pay-
mes, de remettre les seaulx de la dite Archidiaconie
es mains de l'official.* Ad tantas igitur angus-
tias opera Episcopi sui redacti sunt Canonici, ut,
si decretis ejus parerent, poena ab Episcopo Tro-
piensi proposita subeunda, si illis adversarentur,
multa ab ipso Episcopo suo dicta solvenda foret.
Quibus ut se expedirent, magnis sumptibus & in-
genti rerum suarum detrimento quosdam collegii
sui ad Imperatorem Carolum V. in Germaniam

Spiram usque, ubi imperii comitia habebat, & alio delegare coacti sunt; qui tandem obtinuerunt, ut Episcopus hujus principis auctoritate deterritus ab injustis inceptis desistere debuerit. Quum igitur ex his dilucide constet, re vera Praeposituram & Archidiaconatum Majoris junctum fuisse mensis Episcopali, atque inde natas esse lites, quas Georgius Episcopus Myeropio ac Canonicorum collegio intulit, dic, quaeso, Vir Clarissime, *utrum legitimam hanc sententiam in Drakenborchium tuleris, cum id affirmantem, quod non tantum Brockius, sed etiam Carolus V. Imperator, & nuncius Pontificis affirmarunt, graviter hallucinatum esse, ac somniasse; an vero tu potius id negans censendus sis, temerarie rei, cujus plane imperitus eras, cognitionem tibi arrogasse, & summa confidentia iniquissimum judicium pronunciasse. Antequam finiam, unico tantum verbo monebo, inscriptionem vitri a te memoratam, quam Myeropius Ecclesiae Goudanae dono dedit, emendatius a me exhibitam esse in Catalogo pag. 127.*

Ad pag. 162. num. XLVIII.

- XVII. In hac articuli appendice, memoratae paginae lin. ult. inquis. „An Praepositus obierit ~~anno~~ „ 1572. non liquet hactenus”. Quibus verbis indicare voluisse videris, tibi nondum liquere, te nondum liquido dicere, ac pro certo affirmare posse, non utrum Myeropius anno 1572. mortuus sit, id enim affirmasti hujus pag. lin. 13. sed potius, utrum Myeropius usque ad mortem, quae in tantum 1572. incidit, Praeposituram Majoris obtinuerit. Contra non mihi tantum certum est, verum o-

manibus quoque Trajecti degentibus, si scire cupiunt, certum esse potest, cum ante mortem Praepositura nulli cessisse. Unde vero id collegerim, libenter tecum communicabo, ut hoc officio te demereri coner, &, si sententiam legitime probarim, ipse etiam idem tibi liquere deinde fateri possis. Ad id nempe usus sum excerptis codicum feudalium Ecclesiae Majoris, quos etiamnum in ejus tabulariis aservari audio. In illis enim diplomata feudalium Mycropii, tamquam Praepositi, nomine data occurrunt usque ad diem primum Junii anni 1572. quem die ultimo Julii ejusdem anni obiisse ex Epitaphio ejus in Catalogo meo pag. 41. probavi. Ne vero tibi persuadeas, ipsum inter diem 1. Junii & xxx. Julii Praepositura hac alteri cessisse, insuper addo, ex eodem me codice didicisse, proxime post mortem ejus nullum fuisse Praepositum Majoris, eoque tempore diplomata feudalium concessa esse nomine *Johannis Brubefii Canonici & Thesaurarii Majoris Trajectensis, tamquam Vicarii generalis Praepositurae Majoris vacantis, a Dominis Vicedecano & Capitulo Majoris ad id delegati: sive Belgice, Johan van Brubesen, Canonik en Thesaurier ten Dom t'Utrecht, als Vicaris generaal der Domproostdye vacerende, by de Heeren Vise-Domdeken en Capittel gedeputeert.* Eorum autem primum praefert diem xv. Novemb. anni ejusdem 1572. Et quidem in hoc titulo Vicedecani, non vero Decani, mentio fit, quia mortuo Johanni van der Vecht nullus adhuc consuetis solemnitatibus Decanus substitutus erat, licet ipse brubefius ad eam dignitatem Canonicorum electione jam designatus esset. Satis tamen mirari aequo, te non sponte deprehendisse, Mycropium

adhuc tempore mortis Praepositum Majoris fuisse, sed bonam copiam ejurare, ac fateri debuisse, *non liquere*. Ejus enim rei causa esse nequit, quia Mechliniae degenti monumenta, notitiae hujus rei consequendae necessaria, quae Trajecti spererant, consulendi facultas non dabatur. Nam praeter illa etiam domi habebas, unde animus, nisi aliis occupatus ad ad attendere neglexisset, illius, quod *non liquere* pronunciaisti, certior fieri poterat. Certe ipse Analtit. Belgic. tom. I. part. II. edidisti Viglii Epistolas ad Hopperum: super tem Epist. CLXXVI. Hoppero die v. Aug. m. 1572. inter alia haec nunciat: *Praepositum Major Trajectensium diem clausis extremum. Ad quem locum recte notasti, in omni Cornelium a Myerop, & nos ad Catalogum tuum remisisti. Jam autem, ipsum eo tempore adhuc Praepositurae praeside, primo ex eo colligi potest, quod Viglius eum simpliciter, non addito nomine proprio, Praepositum Majoris appellet. Si enim, licet Praepositum cessisset, aliusque ei substitutus fuisset, ita tamen vocaret, quia olim ea dignitate functus erat, incertus Hopperus haesisset, utrum Viglius indicet Myeropium, an ejus successorem. Secundo, quoniam comitis Bostuti fratrem Praepositi hujus Coadjutorem vocet. Si enim Myeropus non amplius Praepositus foret, etiam Coadjutorem in hoc nomine habere non potuisset, & Comitibus Bostuti frater non Myeropii, sed successoris ejus, Coadjutorem foret. Tertio etiam ex eo, quod, Coadjutorem hunc ecclesiasticum statum parum affectum videri nescians, mox addat, *Velim autem te meminisse Buchonis nostri &c.* quibus verbis tacite Buchonem, fratris filium, Hoppero commendat, ut, si Coadjutorem*

ille statui ecclesiastico renunciet, Bucho ei in Praepositura Majoris, morte Myeropii vacua, sufficiatur. Hinc etiam, ne Praepositum, qui non alle-
 &us erat in collegium Canonicorum, a Rege creari
 Canonici quererentur, operam dedit, ut Bucho ab Ar-
 chiepiscopo Frederico successor Myeropii in Prae-
 benda constitueretur, quod his verbis notat Brockius
 in Catal. Canon. *Bucho Aytta a Zwibem Pbrysius,*
prebyster, admissus est ultima Septembris anno 1572.
ad Praebendam vacantem per mortem D. Cornelii
Myeropii, Praepositi Trajectensis, ex collatione Archie-
piscopi Trajectensis, tamquam secundus Theologus, vi-
gere bullae Piana, in gratiam D. Viglii Zwibem-
ni, Praesidis secreti consilii Bruxellensis, qui erat
Buchonis patruus. Hic Bucho obtinuit a patre
Viglio Praeposituram S. Bavonis Gandensis. Obiit
Zwico ductis 1600. Eadem res etiam illustrari po-
 est ex alia Viglii ad Hopperum Epistola, quae
 nter editas a te est Epist. CLXXXII. ubi die XIII.
 Octobris anno 1572. primo Hoppero testatur, se
 ratiam magnam habere pro ea, quam ergo nepo-
 tem Buchonem ostendit, benevolentia; quam nemi-
 ne ostenderat promittendo, se opem laturum in Prae-
 positura Trajectensi Buchoni impetranda, si Coadju-
 qre eam repudiaret. Verbis autem sequentibus deinceps
 ostendit, se verisimiliter ex propensa illa voluntate
 ductum non percepturum: nam *Bos sui fratri propin-*
ui eius persuadere sat agunt, ut Praeposituram retine-
s, quo ad viam praepararint, ut in alterum, quem
romovere desiderabunt, resignari ea possit. Tandem
 roxime addit, alia ratione Buchoni consuli posse:
ogitavi vero ego aliquando de nepote ad Coadju-
riam beneficii mei assumendo, sed id ex Regiae
dajestatis benignitate pendeat, a qua an illud pe-

tere audeam, non satis scio. Eum vero hujusvoti compotem factum esse, in notis ad eum locum docuisti, & ex loco Brockii laudato constat.

In eadem hac articuli XLVIII. appendice, non ex numero Praepositorum Majoris Trajectensisq̄ cis *Antonium van Schouwenburch*, quem Praepositura functum fuisse existimarunt *Matthaeum*que secutus *Heuseni*us: quibus deinde in principio pag. 163. subjungis: „Etiam suspicio fuit „*Drakenburgio*, & tamen illum *Catalogo suo* „inferuit, Immerito“. Erroris, cujus *Drakenborchium* accusasti, me etiam tibi reum futurum praevideo. Necesse itaque est, ut, quid a nobis commissum crimineris, examinem, ac causam nostram agam. Primo igitur dicis, *Etiam suspicio fuit Drakenburgio*; quo indicare voluisti, etiam suspicionem fuisse *Drakenborchio*, perperam *Antonium Schouwenborchium* & *Matthaeo* inter Praepositos Majoris referri; quum tamen is profiteatur constare, perperam *Matthaeum* statuisse, *Antonium* hunc anno 1558. Praepositum Majoris fuisse. His enim verbis *Drakenborchius* usus est: *Dog HET BLYKT uys den voorgaande Præst, dat by (Matthaeus) hier ontrent gedwaals heeft. id est, Verum PATET ex praecedenti Praeposito, Matthaeum in eo errasse.* An, quae so, is, cui tantum suspicio est, rem falsam esse, umquam dicere solitus est, patet, apertum est, colligi potest, constat, id falsum esse? Verum alibi etiam inter vocabula, quibus dubitationem vel conjecturam indicamus, & certo aliquid affirmamus, vel sententiam, opinionem proponimus, accurate distinguere aut non potuisti, aut noluisti. Ita quum *Drakenborchius* in Praepositis S. Mariae articulo primo dixisset, MIS-

SCHIEEN

CHIEN beeft by het oog gebad, id est FORTE respexit; tu, Vir Clarissime, id in Catalogo pag. 72. referens, dicis, Drakenburgius PUTAT, broctum respexisse, pro PUTAT, FORTE respexisse, vel CONFICIT respexisse. Verum, si ita Latine reddidisses, locus non fuisset ei, quod subjicere libebat, sed haec est mera conjectura. Broctum enim eo respexisse, non pro veritate demonstrata, sed pro mera conjectura datum esse omnibus patuisset, & verba illa superflua fuissent.

Secundo postquam id, quod Drakenborchius patere adfirmarat, minus candide suspicionis nomine traduxisses, addis insuper: *Et tamen illum Catalogo suo inseruit. Immerito.* Quibus verbis aliquod jus factum improbasse, indicat vox *Immerito*: at, quale illud fuerit, haud satis distincte proposuisti, nec ego percipio. Primo improbasse non potes, Drakenborchium, qui erroris accusavit Matthaeum, quod Antonium Schouwenborchium inter veros Praepositos retulerit, tamen Antonium illum, tamquam qui falso a Matthaeo inter Praepositos retus erat, Catalogo suo inseruisse. Errorem enim Matthaei refellere non poterat, nisi Antonium, in quo error commissus erat, Catalogo suo inserendo. Quin etiam ita tuum ipsius factum improbares. Licet enim testeris, te Matthaei & Ieusenii sententiae assentiri non posse, similiter tamen illum Catalogo tuo inseruisti. Secundo nomine illud te improbare velle credo, Drakenborchium, licet patere adfirmarit, Matthaeum errasse, quum Schouwenborchium tamquam verum Praepositum memorarit, similiter tamen eundem t verum Praepositum Catalogo suo inseruisse. Id nimis verbis ejus aperte adversatur, ex quibus ne-

mo aliud colligere potest, quam ideo Catalogus
 fertur esse, ut Matthaeus erroris coarguar.
 non autem quia ipsum verum Praepositum in
 se vel sibi persuadebat, vel aliis persuadere vo-
 bat. Nihil igitur superesse puto, quod impro-
 re volueris, nisi formam externam, qua in pa-
 ponendo Matthaei errore usus est: quod nempe
 de Schouwenborchio acturus materiam hanc non
 versu inceperit, aut saltem nomen ejus majusculis
 literis scripserit. Id igitur vocaveris *Catalogus* in
inferere, & hoc facto eum commernisse putaveris,
 ut exclamares *Inmerito*. Idem me quoque com-
 misisse video; & hinc nullus dubito, quin ejusdem
 peccati a te reus agar: cujus atrocitatem ut
 quantum possum, minquam, ultro confiteor, in
 bona fide nescire, utlas hac de re leges aut a te,
 aut a quoquam alio sancitas esse; non meminisse e-
 tiam, aliquem hujus delicti unquam accusatum esse:
 & hinc semper mihi persuasisse, haec in libe-
 ra republica literaria cujusque arbitrio relicta esse.
 Permite autem, ut addam, me nondum videre, et si
 mihi factu, quod aliquoties in Drakenborchionum
 tibi libuit, & aliquoties me etiam perpetrasse por-
 te agnosco, ullam fraudem fieri, ullumve incom-
 modum creati posse lectori, id est, ei, qui Praepo-
 sitos aut Decanos nostros potius oculis perlegerit,
 quam digitis numerare velit. His igitur de causis
 me, ejusdemque delicti socium, admitti facio-
 ris veniam impetraturos confido; idque tanto le-
 cilius, quod deprehendisse visus sim, ne ipsum
 quidem te, qui Drakenborchium hanc legem ne-
 glexisse culpas, eandem superstitiosa vel aulica re-
 ligione observasse. Ejus rei testem laudabilem
Henricum Sericium, perperam a nonnullis Praepo-
 situm

um Majoris memoratum; cujus articulum non
odo hac ipsa pag. 163. sed proximis post ve-
ram *Inmerito* verbis, & novo versu & majuscu-
literis incipis; nisi in mentem venisset, te si-
dubio excepturum, exemplum hoc ideo tibi objici
non posse, quia illorum, quos veros Ecclesiarum
raepositos & Decanos fuisse existimasti, nomi-
nis suum numerum praefigendo a reliquis, quos
varios iisque dignitatibus numquam functos pro-
miciasti, & hinc honore numeri additi privasti,
stinxeris, & Henricum nomini ejus nullum nu-
erum apponendo perperam inter Praepositos re-
tum esse indicaris: ex hac autem, quam obser-
vasti, methodo illud insuper commodum sponte
osfluere, eos, qui eleganti & utili non legendi,
d numerandi, Praepositos & Decanos studio te-
ntur, ne numerandi quidem laborem invitos sub-
neceffe habere; sed, ut sciant, quot cujusque
cclesiae Praepositi aut Decani nobis noti sint,
ficere, si cujusque ordinis ultimum respiciant:
merum enim huic adscriptum illam esse, quem
quirebant. Alia itaque exempla mihi circumspici-
da esse videns, dum Catalogum tuum Historico-
chronologicum evolvere, comperi, te inter Praepo-
os aut Decanos adscripto numero; tamquam
ita, qua veros a falsis distinguis, retulisse,
os ipse ea dignitate functos non esse confessus
: & contra omisso eodem numero inde exclusis,
quibus numquam te gesti honoris quaestionem
overe voluisse existimo. Ita pag. 209. inter
raepositos S. Salvatoris retulisti *Petrum Daman-*
um, eique numerum xxxix. tamquam signum
ri & genuini Praepositi, apposuisti. Eundem
nem numquam Praepositum inauguratum fuisse
agno-

agnoscis. Ita enim in fine ejusdem & principii
 pag. seq. inquis: „ Non arbitror, *Petrus* post
 „ disse Praeposituram Ultrajectensem S. Salvatoris,
 „ ris, utpote quam non nisi post *Pamelium* te
 „ sequi potuit, quando, mutata jam Ultrajectensis
 „ Rep. tam sacra, quam profana, non administrantur
 „ bantur provisi a Rege Hispaniarum”. Et recte
 te arbitratum esse probat Sander. in *Flandr. Illustrat.*
 tom. i. lib. iv. pag. 224. ult. edit. *Auctus quoque in
 plissima dignitate Praepositi & Archidiaconi Ecclesiae
 Collegiatae S. Salvatoris Ultrajecti. Sed, Beati
 santis civitatem istam ejusque beneficia occupantibus,
 hunc titulum sine provensu habuis.* Contra inter
 Decanos B. Mariae pag. 287. recessuisti *Rudolphum de Borch*,
 ac testatus es, te eum ut Decanum B. Mariae memoratum
 reperisse in duobus diplomatibus, altero anni 1326. altero
 anni 1330. Agnoscis etiam, Drakenborchium ejus tanquam
 Decani mentionem factam invenisse in Ecclesiae istius
 ineditis statutis, neque vel tua, vel Drakenborchii
 testimonia in dubium vocasti; & nomen eum adscripto
 numero non honorasti, & in legitimum Decanorum
 Catalogo excidisti. Sed simile nugarum jam diu taeduit,
 ad quod invitatus prolabi coactus sum, ut non tantum
 Drakenborchium, sed me quoque, qui exemplum imitatus
 sum, & hinc ejusdem tibi affinis videbor, adversus
 accusationem, & re, an injuria institutam, arbitrio tuo
 defenderem.

Ad pag. 163. num. XLIX.

Hoc articulo, recensens Antonium de Hennin XVIII. lousfu, dicit: „Admisus, inquit Heussenius in Catalogo, ultimo Septembris 1573. Tria conueta iuramenta, quae Praepositus per se tenebatur exsoluere in Capitulo, praestitit Bruxellis die 24. Aprilis 1575. per dispensationem Capitali Majoris (datam ob pericula viarum) die 18. Decembris 1572, uti praefert Charta apud Matth. Fund. & Fata p. 40. & seqq. Ex qua patet, admissum fuisse *Antonium* ad Praeposituram ultima die Septembris, uti Heussenius notat: sed, si apud A. Matth. non sit in numeris error, anno integro citius, nempe 1572. Porro si nulla mentio *Goadjutoriae*, in vim cuius Heussenius voluit, *Antonium* Praepositum factum fuisse”. Primo observo, Heussenium, testantem Henninum admissum esse die xxx. Septembris 1573. iterum secutum esse Buchelium, eique conire Brockium, ut ex eorum Catalogis infra subis videre poteris. Neque eos in anno hoc mendo errasse, constat ex diplomate ipsius Hennini, dato die xix. Januarii anni 1574. quod ex instrumto authentico descriptum sub num. xii. epistolae meae subieci. In eo probat a Johanne Back, iuratore suo, *ultima Septembris anni millesimi gentesimi septuagesimi tertii in acceptanda potestate dignitatis suae promissa*. Hinc recte, Henninum anno integro citius, nempe 1572. admissum credere hanc addidisti conditionem, *si apud A. Matth. sit in numeris error*. In numeris enim apud Matth. num., & annum 1573. servandum esse, laudatum

tum diploma docet, & mox latius probabo. *Latido* igitur, te errorem in anno admissionis ab alterutro commissum sagaciter odoratum esse, eaque demum conditione Heusleium erroris damnasie, si non si error in numeris Matthaei. Verum miror, *Vir* *Carissime*, te, diplomate Matthaei invento & examinato, tacitum praeterire potuisse *annum millesimum quingentesimum septuagesimum quintum*, quo Henricus, secundum diploma illud Matthaei, debita iura iuranda praestitisset. Intervallum enim dierum & sex septemve mensium inter *xxx. Sept. anni 1572.* quo eum admissum suspicabaris, & *xxiv. Aprilis anni 1575.* quo demum solenni modo iurasse dicitur, alterutrum annum tibi suspectum reddere debuerat. Ad annos igitur editos diligentius paulo advertens sponte vidisses, omnino in anno posteriori errorem commissum esse. In diplomate enim cum anno *1575.* jungitur *Indictio secunda*, quum tamen ei competat *Indictio tertia*, *secunda* vero *anno praecedenti 1574.* Praeterea in eodem diplomate *cum die XXIV. Aprilis anni 1575.* jungitur *annus secundus Domini Gregorii divina providentia Papae ejus nominis decimi tertii.* Is autem Pontifex Romanus electus est die *xiii. Maji* anni *1572.* unde constat die *xxiv. Aprilis* anni *1575.* paucos tantum dies desse, quib' annus Pontificatus ejus tertius jam elapsus fuerit, & *annum secundum* convenire *anno praecedenti 1574.* Quum igitur anno *1574.* conveniant & *Indictio secunda*, & *Gregorii XIII. annus secundus*, uterque hic character chronologicus, annum illum in diplomate a Matthaeo edito emendandum esse, ultro te docuissent, si Catalogum Historico-Chronologicum edenti ad eos animum advertere libuisset. Postea, authenticas instrumenti hujus a Matthaeo publicati

earum tabulas nactus, vidi, utramque emendationem propositam earum auctoritate confirmari. Si enim Matthaeus pag. 40. linea antepen. demillesimo quingentesimo septuagesimo quinto, in iisdem septuagesimo quarto. ubi vero pag. 41. lit. dedit Anno XV: LXXII. b^o ten XVIII. dach
 December, in iisdem exstat Anno XV: LXXIII. tertium in dubium vocare videris, utrum Henninus et mortem Myeropii Coadjutor ejus in Praepositi Majoris fuerit, quia in Charta apud Matth. commemorata nulla mentio Coadjutoriae fit. Verum iliter in Charta illa neque designatio per Ren, neque electio per Canonicos, neque ullus is modus, quo ad Praeposituram pervenerit, inatur. At Heusenius, vi Coadjutoriae Hennini Praepositum factum volens, fideliter iterum scripsit Buchelium, Buchelioque consentit Brockium, ut ex eorum Catalogis Epistolae subjectis noscere poteris. Et id etiam testatur Viglius in Epistola ad Hopperum, a te ipso edita in Analect. g. tom. I. part. II. num. CLXXVI: *Praepositus Trajectensis diei clausi extremum, & Comitis sui frater, EJUS COADJUTOR, ad Ecclesiam statum parum affectus videtur. Velim autem nemini se Buchonis nostri.* Similiter Slachecnon consensisse, ut sibi mox, postquam ad Praeposituram admisus esset, Coadjutor in Praepositi & Archidiaconatu adjungeretur, Brockium autem supra pag. 651. audivimus. De hoc Igl Antonio de Hentlin a Bousfu, ac de modo, ad Praeposituram Majoris pervenerit, ita certum est: eum viventi Myeropio Coadjutorem praepositura & Archidiaconatu a Philippo rege litatum esse: verum, quum ad vitam ecclesiasticam

cam parum affectus foret, mortuo Myeropio *diu*
 permoveri non potuisse, ut se sollempniter ad Prae-
 posituram admitti postularet. Et hinc per inte-
 grum annum, & quod excurrit, in ea re nihil a-
 ctum esse: tandem tamen, a propinquis persuasum, ut
 Praepositus fieri vellet, eamque dignitatem tamdiu
 retineret, donec in alterum, quem ad hunc hono-
 rem promovere desiderabant, transferendi occa-
 sionem invenissent, procuratorem suum consti-
 tuisse Johannem Back, qui Trajectum profectus
 die ultimo Septembris anno 1573. ad Praepositu-
 ram admisus est; verum ea lege, ut ipse Hennin-
 us quam primum Trajectum adiret, & triplex
 jusjurandum, quod Praepositi tempore admisso-
 nis praestare solebant, praesens Decano & Capitu-
 lo juraret: cui conditioni quam diu *nondum* satis-
 fecisset, libera etiam Praepositurae administratio-
 ne non frueretur; sed omnia, quemadmodum a mor-
 te Myeropii factum erat, nomine Johannis Bru-
 hesii, tamquam Vicarii generalis Praepositurae Ma-
 joris vacantis, administrarentur: hanc a procurato-
 re admisam conditionem, qui ad illam paciscen-
 dam nullam nominatim potestatem accepisse vide-
 tur, Henninum primo probare noluisse; & hinc
 ea de re cum Decano & Capitulo per literas egis-
 se, ut praetextu periculorum, quae iter facienti-
 bus calamitose hoc Belgii tempore subeunda erant,
 Trajectum veniendi necessitate liberaretur; quod
 tandem benigno Canonicorum decreto die xviii.
 Decembris anni 1573. sed sub certis iterum con-
 ditionibus, in decreto instrumenti expressis, con-
 cessum est. Hoc privilegio impetrato, Henninum
 demum procuratoris sui acta ac promissa die xix.
 Januarii anno 1574. probasse, at simul testatum
 esse,

esse, se id facere, quod omnes lites & rixas ex-
 ire cuperet, ac nihil magis, quam concordiam &
 mutuam benevolentiam, in votis haberet. Eum-
 dem deinde Henninum triplex jusjurandum die
 iv. mensis Martii anno 1574. praestitisse, & in-
 strumentum, per Notarium publicum confectum,
 in quo primo triplicis jurisjurandi formulae erant
 perscriptae, quarum quamlibet Henninus sua ma-
 nu subfigurat, quibus deinde subijciebatur Nota-
 ri testimonium, Henninum ita se praesente juras-
 se, Trajectum misit: quod & ipsum authenticum
 videret, ac vidi & legi, sed addere brevitati
 ludens omisi. Verum, quum instrumentum hoc,
 secundum formam solitam ac praescriptam non
 confectum, pluribus vitiis laboraret, multa etiam in ju-
 sjurandi triplicis formulis per negligentiam perpe-
 tum scripta forent, quae in tabulis authenticis diligen-
 ter lineis subductis notata sunt, vitioso hoc instru-
 mento, tot defectibus laborante, sibi satisfactum non
 se Decanum & Canonicos rescripsisse, ac postu-
 lisse, ut eadem denuo juraret, ejusque actus in-
 strumentum, a Notario confectum, a quo similia
 vitia aberant, ad se transmitteret. Ita vero Hen-
 ninum die xxiv. Aprilis anni 1574. triplex hoc
 sjurandum iterum praestitisse, & in fidem hujus-
 modi publicum a Notario instrumentum fieri curasse.
 Quo demum perlato, Henninus liberam Praeposi-
 tae per Socium, & Archidiaconatus per Officia-
 rum, a se constitutos, administrationem nactus est.
 Nam ad hoc usque tempus omnia, quae Praepo-
 sito & Archidiacono gerenda erant, nomine Jo-
 hannis Bruhesii, qui interim ad Decani dignitatem
 electus erat, tamquam Vicarii generalis Praepo-
 sitae Majoris vacantis, gesta fuerant, omnesque

fructus & emolumenta, quae illi percipere soliti erant, Canonicis Majoris accreuerunt, aut ipsa Ecclesia Metropolitana percepit. Certe Bruchii, et vicarii, nomine interim omnia diplomata scedula concessa sunt, quorum ultimum praefert diem xviii. Martii anni 1574. Primum autem, quod ipse Hennini nomine datum est, adscriptum habet diem xviii. Septembris anni ejusdem 1574. Medio tempore nullum datum occurrit.

Ita absolvi, quae ad quadraginta novem Praepositos Majoris a te memoratos notanda habui. His si quinquagesimum addere velis, is erit *Carolus Ligniacus*, filius Caroli Comitis Arembergici, & Annae Croviacae; quae, fratris Caroli haeres, Ducatum Arschotantum posteris reliquit. *Hic Carolus Ligniacus*, Canonicus *Leodiensis*, quum Antonius de Hennin a Bosfu anno 1603. in *Hannonia* mortuus esset, Praeposituram Majoris *Trajectensis* obtinuit ab Alberto Archiduce Austriae, *Belgarum* Principe. Verum, *Belgis* foederatis in pristinam libertatem sese vindicantibus, dignitas hujus possessionem adipisci non potuit. Docet hoc *Brockius*, in cujus schedis haec notata inveniō: *Antonius de Bosfu Praepositus noster obiit XVI Augusti 1603. ejus Praeposituram obtinuit ab Archiduce filius Principis Arembergensis, Canonicus Leodiensis.* Licet autem *Brockius* & *Bochellii*, scriptores probe *Catholici*, eum in *Catalogis Praepositorum* praeterierint, haud minus tamen dignus est, qui inter Praepositos Majoris referatur, quum *Petrus Damianus* inter Praepositos S. *Salvatoris*, memoratus a te pag. 209. & *Antonius Asfeldus* inter Praepositos S. *Mariae*; ejus rationem habuisti pag. 284. Neque adhuc intelligo, cur, eos memorans,

eundem honorem pag. 210. habere nolueris *Joh. Genrado Schen*, qui Damantio, ad Episcopatum Gandavensem anno 1590. promotus, successit in Praepositura S. Salvatoris. Minus enim periculi erat fidem haberi Christophoro Balthem in re suo tempore gesta, quam aliquid de te, quas tribus ante se seculis acciderat, adversus consentiens historicorum aequalium testimonium affirmanti. Si nihil aliud, referri poterunt inter Praepositos in Partibus, & locum hunc melius tuebuntur, quam *Lisardus & Rabanus de Helmstadi* inter veros Majoris Praepositos. De his pro habitu constituendi potestas tibi est. Ceterum *Carolus Lignacrus*, a Canonis Trajectinis reptidatus, alibi hoc damnum compensavit. Factus enim est postea Praepositus S. Lamberti Leodiensis.

Confero nunc me ad alteram pensam, quod haec Epistola absolvere proposui, partem; ad Abbatem nempe S. Pauli Trajectensis. Quum autem videam, Annotationes meas ad Praepositos tuos Majores multo longiores evasisse, quam primo existimarem, in Abbatibus his examinandis tanto ne brevior fore experieris: ad quod me etiam invitavit exemplum tuum. In genere enim ad eos observo, te materiam hanc molliori, quam Ecclesiarum Praepositos & Decanos, brachio tractasse, & tantum suspenso manu, immo vix summas digitis attigisse. Praecipue autem hic deesse video copiam illam testimoniorum, annos, quibus nempe, in Catalogo memoratum, Abbatis dignitatem gessisse *Matthaeus & Anonymus* tuus testantur, probantium, qualis in Catalogo tuo Historico-Chronologico apparuit. Verum in illo curricula

culo alius præierat, quem eadem tibi via quatuordecim vel quindecim annis antea incessisse ipse memorasti, cujusque labor nonnullius, ni fallor, usus esse potuit; ejus itaque æmulatione accersus ab ipso inventis facile quaedam addere potuisti. Contra hic tibi præluxerunt *Matthæus* & *Anonymus* tuus; qui aliam plane methodum, ab ipsa prioris diversam, secuti sunt. Testimoniis enim neglectis, tantum non sola nomina & administrati monasterii annos indicare satis habuerunt, atque ita, quasi re bene gesta, alio iterum se abriperunt. Horum exemplum te nunc abstulit; quum tamen, si id agere voluisses, multa eorum, quæ ab iis pro auctoritate dicta sunt, testimoniis, licet non tanta copia advocatis, firmare potuisses. *Mihi enim*, licet numquam proposuerim horum *Abbatum Catalogum* conficere, aut eum, qui a *Matthæo* editus est, vel locis scriptorum, vel testimoniis veterum diplomatum illustrare, plura tamen diplomata, quaedam etiam inedita, sponte occurrerunt, quum a te editum examinarem; quæ hoc tempore, ne longior iterum fiam, omittere confabius duxi; sed alia occasione, quæ forte brevi commoda nasci poterit, tecum communicare non refugiam. Unice id nunc agam, quod me curarum in initio Epistolæ promisi. Examinabo igitur, utrum septem Abbates, quos *Anonymus* tuus Catalogo triginta *Abbatum Matthæi* addidit, atque ipse probasti, inter veros ac genuinos Abbates jure ac merito recenseri possint. Sunt autem hi sequentes. Eorum primus est *Henricus*, quem numero VI. secundus est *Fredbericus*, quem numero VIII. tertius est *Jobannes*, quem numero X. quartus est alius *Henricus*, quem numero XVI. quintus

quintus est *Gerbrandus*, quem numero xvii. sextus est *Johannes Eem*, quem num. xxii. & septimus est *Arnoldus de Poekwyck*, quem numero xxviii. Anonymus tuus retulit. De his omnibus per partes videndum est.

Septem igitur Abbatum, quos Anonymus tuus XIX. ac tu Matthaei Catalogo addidistis, agmen ducit *Henricus*, qui in Abbatum tuorum serie sexto loco occurrit. Hunc *omni dubio procul Catalogo inesse debere*, affirmas; & insuper ad numerum vii. sequentem, postquam Anonymus tuus locum ex Godefrido Monacho ad annum 1196. attulisset, testaris, eundem Godefridi locum etiam adscriptisse Matthaeum, & hinc *mirum tibi videri, eum, quem haec ex Godefrido Monacho describeres, non advertisse, HENRICUM Abbatem eorum Catalogo inserendum fuisse*. Verum permitte, Vir Clarissime, ut dicam, vicissim mihi quoque mirum videri, te, quum de tempore, quo *Henricus* tuus monasterio S. Pauli praefuerit, nihil, ut ipse confiteris, auctor Anonymus adnotaverit, & usus sis tertia editione Collectionis Freheri, in qua Godefridi Monachi Sancti Pantaleonis Coloniensis Annales exstant, in eodem etiam non inquisivisse, num indagare posses tempus, quo monasterii sui Abbas creatus sit. Quum enim mortem indicaverit, casu etiam evenisse potuit, ut annotaverit annum, quo ad regimen monasterii sui evectus sit. Id si tibi in mentem incidisset, & exsequi libuisset, reperis, Struvium, qui tertiam editionem nobis procuravit, in notis contextum priorum editionum ex Mito Guelferbyitano supplisse, & ad annum 1169. notasse, eundem *Henricum* illo anno Abbatem factum esse. Ita lectorem docere potuisses,

Henricum Abbatem dignitatem illam ab anno 1164. ad annum 1196. obtinuisse. Verum, ne improbi fallamur, cujus, quaeso, monasterii? Cum non S. Pauli Trajectensis, de cujus tamen Abbatibus solis Anonymum tuum agere dixisti. Anni enim, 1170. 1173. & 1178. *Hildebrandum* vel *Hildeboldum*, qui in Catalogo tuo *Henricum* proxime praecedit, Abbatem monasterii S. Pauli fuisse, & *Matthaeus* & Anonymus tuus observant. Horum prior trium scriptorum testimonio laudavit; ex quorum unanimi consensu constat, *Hildebrandum*, vel, ut unus vocat, *Hellebrandum* hunc, anno 1173. Abbatem fuisse; quibus confertur quartus scriptor a te laudatus. Tu etiam *Hildeboldum* Abbatem S. Pauli anno 1178. testem esse monuisti in Charta ejus anni, quam citat *Matthaeus* de Jur Glad. Verum, ut me ex verbis tuis proficere ostendam, utinam docuisses, utinam indicasses, qua pagina illius libri repereris! Tanto enim magis usui fuisset, quod nesciam, num alibi, quam loco illo, *Hildeboldus* vocetur. Id igitur me permovit, ut quaerere operae pretium existimarem, praesertim quum jam non, ut reperitur, viginti *Matthaei* volumina percurrenda sint, sed tantum unicum. Neque etiam tempus, hujus investigationi impensum, mihi inutiliter perit. Laval enim exstare apud *Matthaeum* de Jure Glad. pag. 380. Verum ex te nunc intelligere cupio, utrum *Hildebrandum*, sive *Hellebrandum*, & *Hildeboldum* idem nomen esse, eoque eundem Abbatem indicat arbitraris. Ego interim aliud ejusdem anni diploma, sed in quo iterum *Hildebrandus* appellatur, tibi suppedito ex *Matth.* notis ad Anon. B. Covord. pag. 114. Tandem, anno 1170. *Hildebrandum*

eidem monasterio praefuisse, probat diploma apud Lindeborn. Hist. Episc. Dav. pag. 70. Quibus insuper addo, eundem *Hildebrandum* anno 1177. ut Abbatem occurrere in diplomate, quod edidi supra pag. 299. Si igitur scire desideres, cujus monasterii Abbatem *Henricum* tuum fuisse credam, certum esse respondeo, eum praefuisse monasterio S. Pantaleonis, quod ordinis Benedictini est Coloniae, cujusque Monachus Godefridus existit. Hic autem Godefridus Abbatum monasterii sui successionem tanta diligentia annotavit, ut ex Chronicis Regis S. Pantaleonis, quas edidit Eccard. tom. 1. Corporis historici medii aevi, & hoc Godefrido Monacho, qui incipit, ubi Chronica Regia defuerunt, a condito monasterio, sive ab anno Christi 1001. quo Christianus, primus Abbas S. Pantaleonis, obiit, usque ad annum 1237. quo Henricus hujus nominis quartus Abbas creatus est, continua Abbatum hujus monasterii series confici possit: quae interruptetur, si *Henricum*, ad annum 1196. memoratum, non S. Pantaleonis Colonienfis, sed S. Pauli Trajectensis Abbatem fuisse statuas. Ut autem id statuere liceat, non permittunt etiam ipsa Godefrid. Monachi verba, quae haec sunt: *Felicitis memoriae Henricus Abbas obiit: cui Waldeverus successit, Abbas S. Pauli in Trajecto, antea Monachus Ecclesiae nostrae.* Non enim indicat, Henricum, cujus mortem refert, fuisse Abbatem S. Pauli in Trajecto, eique successisse Waldeverum, antea Monachum S. Pantaleonis; sed potius, Henricum illum fuisse Abbatem S. Pantaleonis, sique successisse Waldeverum; qui eo tempore, quo Abbas S. Pantaleonis eligebatur, erat Abbas S. Pauli Trajectensis; quum olim, antequam Ab-

bas S. Pauli fieret, fuisset monachus S. Pantaleonis Coloniensis. Waldeverum autem anno 1196. ad regimen Monasterii S. Pantaleonis evedum fuisse, inde constat, quod quadriennio post, quum dignitatem illam iterum deponeret, Abbas S. Pantaleonis expresse vocetur apud eundem Godefrid. Monach. ad ann. 1200. *Eodem anno cum Waldeverus baculum pastorem caram prioribus resignasset, & destituta esset Ecclesia S. Pantaleonis Abbatibus, fratribus discordantibus, ex consilio Domini Archiepiscopi & Priorum convenerunt in Praepositum Henricum Ecclesiae S. Luthgeri in Werdone.* Ex his patet, primum hunc, quem Abbatibus S. Pauli Trajectensis te & Anonymum tuum addidisti credis, non ejus, sed S. Pantaleonis Coloniensis Abbatem fuisse, & hinc perperam in Catalogo tuo memorari.

XX. Secundus, quem Anonymus tuus Catalogo Abbatum S. Pauli addidit, est *Fredbericus*, num. VII. memoratus; qui anno 1226. dignitatem hanc obtinebat. Eum male a Matthaeo omitti, & inter genuinos S. Pauli Trajectensis Abbates referendum esse, & hinc ab Anonymo recte loco suo restitui, diplomatis Ottoniani auctoritate abunde docuisti; eoque nomine vos gratiam ab antiquitate Trajectensium studiosis promeritos esse, lubens & laetus agnosco.

XXI. Tertius, quo Abbatum S. Pauli Trajectensium Catalogum Anonymus tuus auxit, est *Johannes*, num. X. relatus; qui anno 1282. monasterium praefecturam gessit. De eo idem, quod de praecedenti *Fredherico*, dicendum puto. Nam &

hic diploma ipsius, quod verbo tantum ab Anonymo indicatum erat, tu vero diligenter ac felicitate investigasti, perperam eum a Matthaeo indictum praeteriri evincit.

Quartus, quem tamquam ab Anonymo tuo^{XXII} Matthaei Catalogo insertum considerari debere conjicio, est *Henricus*, qui in serie vestra sextus decimus Abbas memoratur. De eo fateris, *Matthaeum huic Abbati distinctum in Catalogo suo locum non dedisse*. Quae verba nullum alium, quam tunc, sensum habere possunt, Matthaeum ei quidem in Catalogo locum, sed non distinctum, dedisse. Si ergo verborum tuorum sensum recte assecutus sum, existimas, inter *Henricum van Ryckele*, qui in serie tua est quartus decimus, & *Gerbrandum* sive *Gerlandum*, quem septimum decimum Abbatem numeras, duos Abbates medios visse, ambos *Henricos* dictos; eorumque posteriori Matthaeum distinctum in Catalogo suo locum non dedisse: sed vel ambos *Henricos*, vel eorum posteriorem & *Gerbrandum*, uno eodemque articulo memorasse. Verum, quicumque Matthaei Catalogum in Fundat. & Fat. Eccles. pag. 204. consulere dignabitur, sponte deprehendet, eum post *Henricum van Ryckele* novo articulo memorasse *Henricum*, cui eodem articulo subjungit *Gerbrandum*: unde quisque mecum, credo, colliget, eum Abbati illi *Henrico* non modo *distinctum*, sed insuper *ullum in Catalogo tuo locum non dedisse*; vel potius, eum mediorum *Henricorum* alterutrum omisisse, reliquum vero & *Gerbrandum* non eodemque articulo recensuisse; ita tamen, ut unico hoc medio *Henrico* praediceret, quod tu

partim de priori, partim de posteriori praedicti Existimat enim *Henricum*, quem unicum in Henricum van Ryckele & Gerbrandum agnoscit monasterio praefectum esse anno 1321. obiisse anno 1326. idque probat ex Wilhelmo Procur. Ep. mond. apud Matth. tom. iv. Anal. pag. 164. & 235. Contra Anonymus tuus inter eos admittit duos *Henricos*, quorum prior Henrico van Ryckele successisset anno 1321. alter jam anni sequentis 1322. die xxvi. Februarii subscripsisset Chartae Frederici de Blanckenheim, & obiisset anno 1326. Ex his itaque constat, Anonymum Catalogo suo *Henricum*, quem Matthaeus plane ignoravit, addidisse: recte tamen addidisse nondum demonstratum est. Ut igitur sententiam Anonymi tui probem, legitimam antea & fonticam causam mihi dari postulo, cur ei potius, quam Matthaeo, fides in hac re habenda sit. Ut brevis sim, ambo demum seculo septimo decimo vixerunt, & hinc aliquid de rebus seculi quarti decimi affirmantibus, sine laudato idoneo teste, tuto credere non possumus. Jam vero ex Wilhelmo Procur. Ep. pag. 164. constat, anno 1321. *Henricum* factum esse Abbatem S. Pauli: ex eodem Wilhelmo pag. 235. probatur, anno 1326. *Henricum* Abbatem S. Pauli obiisse. Utrumque hunc locum de eodem *Henrico* intelligebat Matthaeus, eoque sententia inde quodammodo probatur, qui Wilhelmo inter pag. 164. & 235. nullam vel *Henrici* mortui, vel alterius *Henrici* electi mentionem fecit. Verum Anonymus tuus utroque loco de duobus diversis *Henricis* agi putavit. Cujus sententiae causam requiro. Et quidem non est ratio, quare me eam juste requirere arbitretur.

namvis enim confitear, sine miraculo aut portento evenire posse, primo ut unius admodum anni spatio tres Abbates, alter alteri succedentes, in monasterio praesint, secundo ut omnes illi tres nomine *Henrici* appellentur; quum tamen id non quotidie accidere soleat, certo etiam testimonio rat probandum, ne cuiquam incredulo ulla dubiandi ansa superesse posset. Tertio, eo majori iure ab Anonymo tuo sententiae suae causam, imque veram esse, probationem idoneam requiro, quia in eodem hoc articulo graviter hallucinatus est, & plus quam somniavit. Testatur enim, *Henricum* suum die xxvi. Februarii anno 1322. subscripsisse Chartae *Frederici de Blanckenbeym*, qui eodem anno 1304. ut Heda, vel verius 1393. ut ii existimant, Episcopus Trajectensis factus est; num ejus loco memorasse debuisset *Fredericum de Zyrck*. Ipsa illa charta, quam Anonymus tuus indicavit, edita est a Matthaeo in Fundat. & at. Eccles. pag. 411. Antequam ad sequentiam pergam, monendum est, Abbatem illum, qui anno 1322. monasterio S. Paulli praefuit, appellatum fuisse *Henricum van der Wolffbeghe*. Id me docuit diploma; quod, ex cod. feudali Abbatum Paulli descriptum, huic Epistolae num. vi. litera A. bjunxi. Alium ejusdem nominis Abbatem Anonymus tuus supra retulit num. xii. cumque memorari dixit annis 1307. & 1303. Ei consentir, monuisti, Matthaeus, nisi quod priorem annum 1297. omittat. Si quis itaque contendat, eos eodem praenomine ac cognomine Abbates monasterio huic praefuisse, pertinaciter illi adversari nolo: id enim evenire potuisse confiteor. Peritte tamen, Vir Clarissime, ut, quid in mentem

tem venerit, dicere audeam: quod si tibi displicet, pro non dicto habeas, rogo. Puto igitur, Abbatem, num. XII. relatum, *Henricum* dictum esse, ac monasterio præfuisse anno 1297. Id enim constat ex diplomate, quod edidit Matth. de Jus Glad. pag. 423. Cognomen vero *van der Weſbaghe* non Abbati, qui anno 1302. sed qui anno 1322. monasterio præfuit, competiſſe; sed forte diploma, quod ex codice feudali edidit, etiam Matthæo visum esse, cumque, quemadmodum in notis numeralibus passim erravit, pro vocibus *dusent drie bonderd ende twe ende twynich*, omisso ultimo numero, per notas scripſiſſe anno 1302. Verum hæc non nisi mera est conjectura.

XXIII.

Ut septem Abbatum numerus, quem Matthæi Catalogo Anonymum tuum addidiſſe dicis, inveniat, eorum quintus habendus est Gerbrandus vel *Gerlandus*, quem in serie tua septimum decimum numeras; licet tamen eum ab Anonymo insertum esse non memoraris. Et proprie etiam ab eo additus vel insertus esse dici nequit, quum Matthæus omnino eum recensuerit, ac tempus, quo & primum creatus, & deinde iterum a dignitate remotus sit, diligenter annotarit; ita tamen, ut distinctum in Catalogo ejus locum non obtinet, sed in eundem articulum, in quem etiam decessor Henricus, contributus sit. Quum autem neque umquam promiserit, se vel cuique Abbati suum daturum articulum, vel quolibet articulo non nisi de uno Abbate acturum, neque etiam Abbates suos notis numeralibus distinxerit, dici etiam nequit, quod tamen de eo dixisti pag. 313. 122

im protulisse *Abbatas triginta*. Nam protulit
 bbates triginta & unum, sed eos in triginta ar-
 culos distribuit. Quid enim? si omnes triginta &
 num Abbates, quos recensuit, unico tantum ar-
 culo referre Matthaeo libuisset, num inde jus tibi
 utum existimares dicendi, cum non nisi unicum
 ntum Abbatem retulisse? Non igitur dici potest,
 nonymum tuum hoc loco Indiculum Matthaei
 ldito novo Abbate auxisse, sed tantum eum le-
 orum, vel magis emtorum, qui Abbates poti-
 numerare, quam legere, solent, commodo, quod
 profior Matthaeus facere noluerat, eleganter
 nsuluisse, & gravem ac non ferendam ejus
 llucinationem emendasse, unum illum articulum
 otili ingenii acumine in duos dividendo. Cete-
 m breviter addo, hunc Gerbrandum vel Gerlan-
 m vocari *Gbeernant van Kalicbeym* in diploma-
 Reynaldi Comitis Gelriae, quo fatetur se Ab-
 is ejus jurisdictionem altam & basam in Lyen-
 a ad certum tempus conduxisse. Ipsum illud
 loma, ex codice feudali Abbatiae Paullinae
 criptum, post hanc epistolam edidi num. VI.
 ra B.

extus Abbatum, quo addito Anonymus tuus XXIV.
 alogum Matthaei auxit, est *Johannes Eem*, si-
Johannes de Eem, qui in serie a te edita vige-
 us secundus numeratur, & anno 1366. mo-
 erio praefuisse dicitur. Ut autem locus ab
 nymo adsignatus ipsi vacuus fiat, erroris arguis
 rthacum, qui in Catalogo, quem se ex Char-
 illisque priscis monumentis confecisse testatus
 dicit, ejus decessorem *Johannem de Oey* si-
 ccurrisse annis 1358. 1360. 1361. 1364. 1373.
 1377.

1377. quorum annorum duos posteriores ipsi de-
 mendos esse contendis, quia *Johannes de Bem* in
 1366. Abbas memoratur in quodam diplomate
 Heusen. in Hist. Episc. Traj. pag. 353. col.
 Eodem jure & ego seriem Anonymi augere,
 contendere possem, inter *Johannem de Oey*
Johannem de Bem novum adhuc alium Abbas
 interponendum esse *Johannem de Mey*, memo-
 rum die VIII. Sept. anno 1364. in diplomate apud
 Matthaeum de Nobil. pag. 787. quod tamen etiam
 diligentiam effugit, licet numerosa Mathaei vo-
 lumina percucurreris. Ut autem locum ei conve-
 dum invenirem, non necesse foret *Johanni de*
Oey, ut latius cederet, & annus 1364. quem Ma-
 thaeus ipsi tribuit, ac tu patienter reliquisti, ei-
 dem similiter demeretur. *Credet enim Mat-*
thaeum, Johanni de Oey annum 1364. tribuentem,
 respexisse ad illud diploma, quod ipse edidit de
 Nobil. pag. 842. in quo ut Abbas memoratur de
 Veneris post Natalem Christi anno 1364. Eo sa-
 tem tempore annus apud Trajectinos incipit
 a die Natali Christi, sive a die xxv. Decembris,
 ut dictum est supra pag. 201. & latius docuit Cla-
 ris. van de Water in Praefat. tom. 1. Editio
 Traject. pag. ††††† 2. litera vero Dominica
 anni 1363. fuit A. Ex quibus simul constat, &
 diploma illud secundum eam, quae hodie recepta
 est, computationem datum esse die xxix. Decem-
 bris anni 1363. Dicere itaque liceret, *Johan-*
nem de Oey, qui in diplomate illo, excurrit anno
 1363. Abbas memoratur, eandem dignitatem etiam
 in initio anni sequentis 1364. obtinuisse, sed non
 diu postea successorem accepisse *Johannem de Mey*,
 qui die VIII. Septembris Abbas, ut vidimus, ha-

atur. Hoc licet speciose admodum praetexti possit, ingenue tamen confiteor, novos illos Abbates & *Jobannem de Mey*, quem a me, & *Jobannem de Eem*, quem a te indicata diplomata agnoscere videntur, admodum suspectos esse, ac vale me vereri, ne potius errore nati, quam Monachorum S. Pauli suffragiis electi sint. Causa, ut ad hanc sententiam amplectendam permotus sum, est, quod idem *Jobannes de Oey*, quem anno 1363. exeunte Abbatem fuisse vidimus, adhuc Abbatem memoratum inveni in tribus diplomatis, quorum primum datum est anno 1366. in festo Sancti Hippolyti, quod celebratur die III. Augusti; secundum in festo S. Marci Evangelistae anni 1367. tertium die Dominica mediae quadragesimae anni 1377. Tria haec, ex codice diplomatum Rudalium ipsius Abbatiae Paullinae excerpta, post hanc Epistolam cum aliis monumentis vetustissimum. VI. literis D. C. & A. edidi. In animum inducere nequeo, te, ut *Jobannem de Mey* & *Jobannem de Eem* vindices, existimaturum, se-riem Abbatum ita componendam esse:

XXI. *Jobannes de Oey* 1358. 1360. 1361. 1363. die XXIX. Decembris, & incunte 1364.

XXII. *Jobannes de Mey* 1364. die VIII. Septembris.

XXIII. *Jobannes de Eem* 1366. die IV. Maji.

XXIV. *Jobannes de Oey* 1366. die III. Augusti, anno 1367. 1373. 1377.

Id enim si cuiquam probabile fore credidisses, numquam ad id temeritatis prolapsus es, ut Mathaeo, qui se *Jobannem de Oey* annis 1373. & 1377. in chartis & priscis aliis monumentis invenisse affirmavit, fidem abrogares, eosque annos Abbati illi demendos judicares: sed jam tum, quum Anale-

sta tua ederes, potius *Johanni de Oey*, *Johannes de Eem*, & huic iterum *Johannem de Oey* successisse statuisses. Quum itaque in codice feudali, quem prae oculis habeo, certissime *Johan van Oey* omnibus illis diplomatibus ut Abbas S. Paulli memoratur, nihil aliud superest, quam ut statuamus, in exemplaribus diplomatum, quae *Matthaeus & Heusenius* laudarunt, qui se tabulas authenticas vidisse non adfirmarunt, errorem commissum, & pro *Johannes de Mey* ac *Johannes de Eem*, legendum esse *Johannes de Oey*. Hinc sponte sequitur, *Johannem de Eem*, quem *Anonymus* tuus addidit, & tu ulterius illustrare atque adstruere conatus es, numquam Abbatem S. Paulli fuisse, & ex eorum Catalogo iterum eradendum esse.

XXV. Ultimus septem Abbatum a *Matthaeo* omissorum, cujus cognitio *Anonymo*, ulterior vero illustratio tibi accepta ferenda est, vocatur *Arnaldus de Poelwyck*. Hic in serie tua memoratur Abbas Sancti Paulli vigesimus octavus, quem *Anonymus* anno 1440. monasterio praefuisse affirmavit. Verum, quod pace tua dictum sit, gravissime hallucinatur, ac somniat. Nullus enim *Arnaldus de Poelwyck*, certe non hoc tempore, neque praesertim anno 1440. Abbas Sancti Paulli Trajectensis existit; sed sine ullo dubio *Wilhelmus de Heuckelem* in praefectura hujus monasterii successorem habuit *Jacobum de Poelgeest*. Id, attequam desinam, paulo diligentius probare. eademque occasione alium errorem, in hac Abbatum serie commissum, qui jam non *Anonymo*, sed tibi uni ac soli, tribui debet, & non modo spe de *Analectis* tuis concepta, sed etiam fama & co-

imatione hominum, quam scriptis consecutus es, indignus est, emendare conabor: quod te aegre conlaturum confido, quum aliqua inde lux Catalogo Abbatum, quorum te curam tangere ostendisti, accedet. Inter Ecclesiasticos Dioeceseos Trajectensis, si Episcopum & quarumdam Ecclesiarum Praepositos exceperis, paucos fuisse, quibus Abbas S. Pauli clientium seu vasallorum numero cedere debuerit; docent antiqua hujus monasterii volumina feudalia, quorum plura hodie sunt. Eorum unum, & quidem antiquissimum, quod prae manibus est, super utendum accepi, quum maxime ante oculos habeo, ex quo etiam haecdam instrumenta in praecedentibus tecum communicavi. Jam vero hic codex certissimum testimonium praebet, *Arnoldum de Poelwyck*, ab anonymo tuo memoratum, non Abbatem verum, sed *ὑποβολεμαίον* ac subdititium esse. Nam in initio ejus nomina Abbatum, quorum literas feudales continet, hoc modo recensentur.

Nomina Abbatum hujus libri.

Gerardus de Damasco.

Wilhelmus de Huekelem.

Jacobus de Poelgeest.

Johannes Clauwert.

ides hic *Arnoldum de Poelwyck* inter Wilhelmum & Jacobum, quem locum ei Anonymustrixit, omitti. Insuper in toto hoc volumine, sed satis ingens ac spissum est; & DXXIII. foliis constat, nullae occurrunt literae *Arnoldi de Poelwyck*; at contra innumerae *Wilhelmi de Huekelem* que ad annum 1451. & hinc *Jacobi de Poelgeest*. et quidem duarum postremarum *Wilhelmi*, quas stavi, prior data est die x. Aprilis, altera die

Veneris post festum S. Aegidii Abbatis, five die III. Septembris: ambae exstant eo codice fol. 79. Huic Wilhelmo brevi post eodem adhuc anno successit Jacobus de Poelgeest: duarum autem primarum literarum ejus prior data est die Lunae post festum S. Victoris Martyris, five die XI. Octobris, posterior die Mercurii ante festum S. Galli Confessoris, five die XIIII. Octobris. Utraque exhibetur fol. 79. & fol. 79. verso. Praeterea in eodem hoc codice plurimae occurrunt literae, anno 1440. datae, quae auctorem praeferrunt Wilhelmum de Heukelum, permissione divina Abbatem Monasterii S. Pauli Trajectensis. Omnes enim his verbis Belgicis incipiunt: *Wy Willem van Huckelem, by der antbengnisse Godes Abt sijnse Pauwels t'Utrecht.* Earum, quas *librum evolvens* observavi, syllabum tibi propono sequentem:

- I. In festo S. Gregorii Papae (die XII. Martii) fol. 284. verso.
- II. In festo S. Benedicti (die XXI. Martii) fol. 272.
- III. Die Mercurii post festum S. Benedicti (die XXIII. Martii) fol. 134. verso, & 135.
- IV. Die XI. Aprilis. fol. 77. verso.
- V. Die XV. Aprilis. fol. 77. verso.
- VI. Die Dominica post festum S. Georgii (die XXIV. Aprilis) fol. 135. verso.
- VII. In festo S. Marci Evangelistae (die III. Aprilis) fol. 70. 135. verso, 350. verso, & 351.
- VIII. Die Martis post festum S. Marci Evangelistae (die XXVI. Aprilis) fol. 136.
- IX. Die Lunae post festum S. Odulphi (die XII. Junii) fol. 136.

- x. In crastino BB. Petri & Paulli Apostolorum (die xxx. Junii) fol. 152. verso bis.
- xi. In crastino visitationis B. Mariae virginis (die 111. Julii) fol. 72. verso.
- xii. Die Dominica post festum S. Jacobi (die xxxi. Julii) fol. 353. verso.
- xiii. In crastino S. Galli Confessoris (die xvii. Octobris) pag. 70. versa.
- xiv. In festo S. Lucae Evangelistae (die xviii. Octobris) pag. 70. 71. bis. 73.
- xv. In crastino SS. Simonis & Judae Apostolorum (die xxix. Octobris) pag. 72.
- xvi. Die Lunae post festum S. Catharinae virginis (die xxviii. Novembris) pag. 72.
- xvii. Die Martis post conceptionem B. Mariae virginis (die ix. Decembris) pag. 73.
- x. his patere puto, perperam ab Anonymo tuo *Arnoldum de Poelwyck*, tamquam Abbatem S. Paulli, medium inter *Wilhelmum de Heukelum* & *Jacobum de Poelgeest* recenseri, & quidem statui, eodem anno 1440. Monasterii Paullini regimen obtinuisse. Tu tamen, Vir Clarissime, non modo sententiam Anonymi probasti, verum etiam ejus adstruendae ac firmandae causa adduxisti diploma, datum anni 1440. die Saturni post festum S. Margaraetae, sive die xvi. Julii, & editum a Matthaeo ad Rer. Amorfort. Script. pag. 202. quo *Arnoldus Abbas S. Paulli* bona feudalia, quae Adamus de Lockhorst ipsi reddiderat, vicissim in feudum concessit Johanni de Lockhorst, Adami filio. Per *Arnoldum* autem *Abbatem*, istius diplomatis auctorem, intelligendum existimas Anonymi tui *Arnoldum de Poelwyck*. Verum tot chartas *Wilhelmi de Heukelum*, non modo eodem anno 1440. sed etiam
- Xx 2
- ejus-

ejusdem anni 1440. mense Julio & ante & post diem xvi. ejus mensis datas, ex codice feudali Monasterii Paullini tibi modo recensui, ut jure me amare posse mihi persuadeam, Matthaeum, qui chartam illam edidit, in vitiosum ejus exemplar incidisse, vel, si tabulas authenticas nactus sit, in eo describendo errasse, & quidem errorem commissum esse in exprimendo anno, quo data esse dicitur, ejusque errorem tibi fraudi fuisse. Puto igitur eum, qui diploma authenticum descripsit, si-ve Matthaeus ipse, si-ve alius fuerit, similibus litterarum *cb & en* ductibus deceptum fuisse, & exigua mutatione, pro *dusent vierbondert ende veerich* legendum esse *dusent vierbondert ende veerich*: diploma autem referri debere ad *Arnoldum Wilhelmi*, qui in Catalogo Anonymi Abbas viginti quintus numeratur. Ne tamen me temerarium & hominem projectae audaciae arbitris, qui in modico emendandi pruritu laborans, ne a diplomatibus quidem pro lubitu fingendis ac refingendis minus continere possim, conjecturam meam non modo verisimillimam, sed potius verissimam esse, ai-que, qui ante Matthaeum hanc chartam versavit, ei non annum 1440, sed 1414. adscriptum invenisse, eodemque etiam retulisse, primo parte veteri quadam scheda, manu antiqua exarata, quae monumenta & diplomata Lockhorstiorum, adnobile eorum praedium Lockhorst, in dioecesi Trejectina situm, pertinentia, enumerans, inter alia idem illud diploma, quod Matthaeus publici juris fecit, tertio loco his verbis memorat: *Brief van Aernt, Abs van S. Pourwels, daer by Jan van Lockborst verlyd word by opdracht van Adam van Lockborst. den leenweer van Lockborst, met de*

bepalinge van de beerlickbeys van Lockborst, in date Saterdaghs na sinte Margareta 1414. Ubi non tantum idem dies Saturni post festum S. Margaretae, & annus 1414. recte referuntur; verum etiam attendendum est ad verba met de bepalinge van de beerlickbeys van Lockborst. Nam in charta, a Matthaeo evulgata, accurata finium praedii Lockhorstiani descriptio occurrit; unde unum idemque diploma esse constat. Secundo Buchelium quoque hac charta usum esse, eamque similiter ad annum 1414. retulisse, patet ex inedito ejus temmate Lockhorstiano; ubi inter alia, ad chartam illam respiciens, inquit: Jan van Lockborst mesing, by opdracht Adams syns Vaders, bes goet Lockborst van den Abt van S. Paulus H. Arent van Leyden 1414. die daar de selfde tyt syn Vader weder in lysochte, blykende by de brieven en memorien daer van synde. is ook 1413. verhyd na dooie syns broeders by den Heer van Merwede mettoeden van Slydrecht. Unde illud etiam discimus, abbatem, qui Arnoldus Wilhelmi ab Anonymo vocatur, ex celebri familia Leydiorum genus traxisse, hinc Arnoldum Wilhelmi filium de Leyden vocatum esse. Vide etiam pag. 691. Arnoldum autem hunc anno 1414. Abbatem Sancti Pauli fuisse, auctor est Matthaeus, qui testatur, se ipsum in chartis priscis alijs monumentis memoratum reperisse annis 1408. 1410. 1412. 1417. Neque aliter Anonymus, quem edidisti. Eorum tamen sententia tibi disicuit, quam erroris arguisti, ac probare conatus es, rperam Arnoldo tribui annos 1412. & 1417. Nam anno 1412. eundem jam mortuum fuisse. Opinionem pro his verbis pag. 319. articulo xxv. proponis. Ego puto, non nisi priores duos [annos] illi tri-

buendos, aut certe annum dumtaxat 1411. Et
 namque apud Matthaeum de Jure Glad. pag. 431.
 Charta, data 6. Junii 1412. in qua *plac memo-*
riæ Dominus Arnoldus, deus vitam dedit in be-
manis, permissione Divina Abbas monasterii San-
cti Pauli Trajectensis &c.” Articulo deinde
 sequenti verbis Anonymi, qui Arnoldi successores
Gerardum van Damassche annis 1421. 1422. 1427.
 Abbatem fuisse retulerat, subjungis: “Hic scribi-
 tur de Jure Gladii pag. 442. successor *Arnoldi,*
 cui proinde annum 1412. & seqq. recte dabis.”
 Haec sententia ex adverso repugnat meae, qua in
 diplomate Arnoldi *veertien*, pro *veertich*, scriber-
 dum conjeci, & tanquam verum adsumi ac pro-
 bare conatus sum, *Arnoldum* adhuc anno 1414.
 Abbatem fuisse: altera enim probata, altera ad-
 mitti nequit. Quum autem superius argumenta
 produxerim, quibus emendationem meam veram
 esse evinci posse putabam, superest nunc, ut in-
 quiramus, quid de sententia tua statuendum sit,
 utrum ea recipienda, an repudianda sit. Primum
 itaque contendo, Arnoldum Abbatem die vi. Ju-
 nii anno 1412. nondum oblitte, quod tamen ex
 tua sententia sequi necesse erat. Id vero colligo
 ex diplomate Frederici de Blankenhem Episcopi
 Trajectensis, quod *datum anno Domini CIO. CCC.*
XII. mensis Octobris die nona, & editum est
 Matthaeo in Fundat. & Fat. Eccles. pag. 30.
 Eo Episcopus venerabili & religioso viro *Da-*
Arnoldo Abbati monasterii S. Pauli in civitate sua
Trajectensi committit & mandat, quatenus virgi-
 nes ac viduas, quae, in monasterium *Santarum*
 undecim millium virginum receptae, arctioris vir-
 tae desiderio aestuantes, sub clausura perpetua
 us

rias suas dirigere elegerant, per unius anni spa-
 tium, quod eis pro probationis anno assignabat,
 in capella & aedificiis monasterii diligenter inclu-
 sat. Hoc enim frustra *Arnoldus Abbat* mandasset
 Episcopus die nona mensis *Octobris*, si jam ante
 diem *VI Junii* ejusdem anni obiisset. Secundo,
 Buchellus in quadam scheda, in quam nomina Ab-
 batum *S. Pauli* in diplomatibus sibi obvia conje-
 xerat, testatur, *Arnoldum* non tantum adhuc an-
 no 1417: ut *Matthaeus* & *Anonymus* voluerunt,
 sed insuper adhuc anno 1419. Abbatem fuisse, &
 lignitate hac abdicata, anno demum 1421. obiis-
 se. Verba ejus haec sunt: *Arnoldus de Leydis Ab-*
bas an. 1407. 1419. resignavit, & obiit an. 1421.
 insuper tertio contendo; eum, qui *Arnoldi* suc-
 cessori *Gerardo van Damassche* annum 1412. &
 sequentes auctoritate tua dabit, perperam daturum;
 & *Gerardum* demum circa annum 1420. *Arnoldo*
 in praefectura monasterii *Paulini* successisse. Id
 colligendi jus mihi concedit jam saepius memora-
 us codex, in quem *Gerardi van Damassche* &
 rorum successorum *Abbatum* diplomata feudalia
 collecta sunt. In hujus codicis folio 2. haec in-
 scriptio reperitur: *Registrum Domini Gherardi de*
Damassoo, Abbatis monasterii Sancti Pauli in Tra-
recta, subnotato anno Domini millesimo quadringen-
tesimo vicesimo in crastino Victoris. Hinc constat,
 tum die *XI. Octobris* anni 1420. Abbatem fuisse.
 Neque tamen diu ante hoc tempus electus esse de-
 uit. Titulo enim huic memorato proxime sub-
 iciuntur sequentia. *In den selve jare, doe men screef*
MCCCC.] XXI. op Sintie Peteri dach ad Cathe-
dram dede myn Heer syn eerste verlytinghe Reyner
voert seen, Tyman den Langhe, ende Evert van
X x 4
Doem.

*Doem. Ende hier waren over, daer die geschiedt, als Gbestichtsmanne Gelmer Volkysen soen, ont Dirck Poeyt. Ex his patet, Gerardum Abbatem primam feudi concessionem tribuisse, sive feuda a decessore concessa vasallis renovare coepisse anni 1412. festo, quod vocatur Petri ad Cathedram, sive indicetur ejus Cathedra Romana, sive Antiochen, quorum illud die xviii. Januarii, hoc die xii. Februarii celebrari solet; & hinc simul patet, cum non diu ante id tempus ad praefecturam Monasterii profectum esse. Nulli enim, ne tibi quidem ipsi, verisimile videri posse existimo, neminem valetorum Gerardo, qui jam anno 1412. Abbas factus erat, tamquam domino feudi directo sollemne jurandum feudale, nisi demum in eunte anno 1412. adeoque nono post electionem anno, praestitisse. Quum itaque plus quam verisimillimis argumentis docuerim, Arnoldum anno 1420. ab hac Abbatis dignitatem obtinuisse, eique demum anno illo Gerardum successisse, forte prodigii instar videbitur, Arnoldum jam in diplomate tuo die vi. Junii anni 1412. tamquam mortuum memorari. Verum, quicumque primis chronologiae initiis imbutus vel leviter tantum animum ad chazarcteres temporis, in diplomate tuo obvios, advertere inceperit, non facile deprehendet, in eo errorem commissum esse; quod tibi, qui nasum habes, non suboluisse, vix credibile visum est. Periodus illa, qua in diplomate tuo continetur, his verbis incipitur: *In nomine Domini Amen. Anno salutis ejusdem M. CCCC. XII. Indictione prima, die Dominica, sexta mensis Junii, hora vespertina vel quasi, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri, Domini Martini Divina providentia**

ntia Papae quinti anno sexto. Quadruplicem hic, rocham temporis memoratam vides: primam an- um a nato Christo, alteram annum Indictionis, rtiam feriam hebdomadis junctam diei anni, iartam annum Pontificatus Martini quinti. Ea- m tres posteriores aperte ostendunt, primam nnino vitiosam esse. Primum enim anno Chri- . mccccxii. non innumerabatur Indictionis an- is primus, sed quintus; deinde dies vi. Junii ni mccccxi. non incidebat in diem Domini- m, sed in diem Lunae; tandem tantum abest, artinum quintum eodem anno mccccxi. Pon- icatus annum sextum egisse, ut contra illo mpore ad hanc dignitatem ne euectus quidem rit; quam demum die xi. Novembris anni :ccccxvii. nactus est. At vicissim inter tres illas ochas convenit, pro *Anno a natiuitate ejusdem* . CCC. XII. legendum esse *Anno a natiuitate idem M. CCC. XXIII.* Illo enim anno nume- batur annus Indictionis primus; illo anno dies vi. nii incidebat in diem Dominicam; illo tandem no Martini V. Pontificis Romani annus sextus ebatur usque ad diem xi. Novembris, quo de- im septimum annum incepturus erat. Eo autem no *Arnoldus* secundum Buchelium non tantum gnitatem Abbatis S. Paulli Trajectensis jam abdi- rat, verum etiam obierat; & hinc recte in di- omate, quod laudasti, vocari poterat *piae memoriae minus Arnoldus, dum vitam duxit in humanis, rmissione divina Abbas monasterii Sancti Pauli ajectensis.* Dolet profecto, manifestissimum mem- m, vel Matthaeo, vel operis typographorum ad- ibendum, tibi fraudi fuisse; praesertim quum error : facillimo negotio deprehendi potuerit ex reli-

quis, qui diplomati adduntur, characteribus chronologicis, & imprimis ex anno sexto Martini V. Pontificis; cujus, tempore memorabilis illius concilii Constantiensis ad eam dignitatem evedti, unus primus omnibus, qui historiam Ecclesiasticam vel primis tantum labilis degustarunt, notissimus esse solet. Si ego similiter lapsus fuisset, jure concinere potuisses, non tantum *graciter me hallucinationem esse, ac somniasse*; sed potius pudendo modo aberrasse, idque commisisse, quod ne Catholicis quidem Romanis, qui in historia Episcoporum Romanorum facile labuntur, donari possit. Vellem nunc succurrisset tibi, id quod recte notuisti supra pag. 136. errorem circa moneris in *notuisti chartis obtinere saepe saepius*; & pag. 139. in *numeri esse plurimum errorem apud Matthaeum*.

Ut nunc, quae latius multis hoc articulo disputavi, in pauca contraham, patet, Vir Clarissime, anno 1440. monasterio hujus urbis Paullino praefuisse *Wilhelmum van Heukelum*, ac perperam Anonymum & te ipsam credidisse, eo anno *Arnoldum de Poelwyck* Abbatem fuisse: diploma enim, quo id firmasti, non ad eum *Arnoldum* & ad annum 1440. sed ad *Arnoldum Wilhelmi de Leida*, & ad annum 1414. referendum esse: similiter ut te statuisse, hunc *Arnoldum Wilhelmi* jam anno 1412. obiisse, quum diploma, in quo tanquam mortuus refertur, non ad annum 1412. sed potius ad annum 1423. referendum sit. Utrum vero *Arnoldus de Poelwyck* umquam monasterii Paullini Abbas exstiterit, dubito: certe id affirmare non audeo. Quod enim Matthaeus de Jure Glad. pag. 113. & Anonymus tuus pag. 315. *Registrum A. de Poelwyck*

ryck Abbatis S. Pauli laudent, vereor, ne & hic legendum sit *H. de Poelwyck*, ut intelligatur *Henricus de Poelwyck*, quem ipsi *Matthaeus* & *Anonymus* anno 1401. & annis sequentibus monasterii Abbatem fuisse tradiderunt. Certe alibi *Arnoldus de Poelwyck* Abbatis mentionem nondum inveni.

Ita tandem septem illorum Abbatum, quos *Anonymus* Catalogo *Matthaei* addidisse creditur, examen absolvimus. Evicimus autem, solos tantum duos eorum, *Fredbericum* & *Jobannem*, qui numero VIII. & X. recensentur, inter veros ac genuinos Abbates referendos esse: unum, *Gerbrandum*; qui est Abbas XVII. Catalogo non additum, sed tantum suum in articulum assignatum esse, quum *Matthaeus* ipsam & decessorem eodem articulo junxisset: quatuor reliquos, *Henricum* numero VI. alium *Henricum* numero XVI. *Jobannem Eem* numero XXII. & *Arnoldum de Poelwyck* numero XXVIII. locum, quem obtinere jussi sunt, tueri non potuisse, & proinde ex Catalogo Abbatum eradendos esse. Ne vero tot recens additorum Abbatum ex Catalogo tuo expunctione numerum eorum nimium imminutum esse querare, id, antequam desinam, operam dabo, ut partem damni, quod, licet invito, attamen intuli, iterum compensasse dicar. Duorum enim novorum Abbatum, qui *Matthaei*, *Anonymi*, & tuam diligentiam effugerunt, nomina ac tempus, quo monasterii praefecturam obtinuerunt, ex occultis latebris, quibus adhuc delituerunt, etiam, & utrum Catalogo *Anonymi* inserendi sint, arbitrio tuo relinquam. Eorum prior est

MATTHAEUS, qui inter numerum IV. & V.

v. addi debet, & Abbas existit anno 1168. quo tempore Godefridus Episcopus Trajectensis conobitis, monasterii Ludinge-Kerke in Frisia concessit privilegium eligendi proprium Abbatem qui etiam hujus *Matthaei* consilio sibi adsciverit Wigboldam Frisium. Vide Appendicem Documentorum post Schotani Histor. Frisiae pag. 11. Ejusdem rei meminit etiam Winssemius in Chron. Fris. pag. 137: sed Abbatis nomen addere neglexit. Neglexit id etiam Andr. Cornelius Starckenius in Chronico Frisiae, nuper anno 1742. recuso, pag. 95. qui insuper, Abbatem illum Paulinum decemto antiquiorem efficiens, eum refert ad annum 1154.

WERNERUS, secundus Abbatum omniflorum, medius inferendus est inter numerum VII. & VIII. & monasterii praefecturam gessit anno 1224. Eum memorat charta Giselberti de Amestelle, quam edidit Matth. Anal. tom. VI. pag. 56.

Haec speciminis loco ad Praepositos tuos Majoris & Abbates S. Pauli Trajectensis nunc faciant, quae judicio ac censurae tuae libenter committo, confidens fore, ut, sicubi erravero, quod quin saepius accidisse deprehendas, nullus dubitans peccatis meis benigne & humaniter ignoscere, eademque indulgentia, qua cum Heussenio, Dekenborchio, aliisque semper egisti, etiam ex me uti velis. Id ubi impetravero, (facillime autem me impetraturum indoles tua certissimum pignus est) stimulus mihi addetur, ut, negotiis, quo prae manibus habeo, expeditis, quamprimum otium nactus fuero, reliquarum Ecclesiarum Praepositos ac Decanos Trajectenses similiter ad ex-

AD CLARISS. HOYNCK. 697

hen revocem: ubi haud minus scitu digna occurrere, quum videris, ipse fateberis. Id unum, antequam manum de tabula, te deprecor, ne gravior feras, si diutius te detinuero, & epistolam scribere incipiens, ferme integrum librum dederim. Verum, de quibus agendum erat, copia & uberitas effecit, ne brevior esse potuero. Vale, Vir Clarissime, & inceptis meis fave, quemadmodum me tuis favere omni tempore experieris.

**Dabam Trajecti ad Rhenum Kal. Majis
anni clō Io cccxliv.**

THE

OF

AND

THE

S Y L L O G E
MONUMENTORUM ET DIPLO-
MATUM INEDITORUM,

quorum mentio fit in praecedenti epistola

AD VIRUM CLARISSIMUM
JORNELIUM PAULUM
HOYNCK

VAN PAPENDRECHT,
Archipresbyterum Mechliniensem.

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS

SYLLOGE MONUMENTORUM ET DIPLOMATUM,

Quorum in praecedenti Epistola mentio fit.

Num. I.

EX AUTOGRAPHO
BROCKII.

CATALOGUS

*Praepositorum & Decano-
rum summi templi Tra-
jectini, ex variis Diploma-
tibus, Privilegiis, ac aliis
veterum Chartarum ejus-
dem Ecclesiae monumentis
(etsi imperfectis) per me
collectis.*

Jus eligendi Episcopum in
Ecclesia Trajectensi Conra-
us Imperator anno MCLV.
v. Kal. Novemb. dat Prae-
positis & Capitulis majoris &
Salvatoris Trajectensium :
Rod Eugenius III. papa 15.
Kal. Apr. anno suo primo, vi-
licet anno 1146. confirmat.

In cathedrali & regulari
Ecclesia, vacante Praelato,
tra tres menses eligere ten-
entur. Alia beneficia infra
tres menses conferri debent.

Sens Adelbertus, Egmondiae
cultus, primus Praepositus.
cuius S^{ens} Willebrordi.

[*Sens Gregorius*, postea ter-
tius Episcopus.]

Craft sub S^{ens} Frederico
anno 838. [qui post mortem
S^{ens}

EX APOGRAPHO
BUCHELII.

CATALOGUS

*Praepositorum majoris Ec-
clesiae.*

Sens Adelbertus, Deiroruna
Regis filius & socius Wille-
brordi, primus Praepositus
Trajectensis. Egmondiae se-
pultus.

Craft sub Frederico Epi-
scopo anno 838.

Y Y

Ra

S^{ci} Frederici Episcopi pau-
co tempore supervivisse pu-
tatur. Vixisse adhuc vide-
tur anno 850. fuit nobilis &
dives.]

Regenboldus Praepositus sub
Baldrico Episcopo anno
IXXLIII. [qui & *Radenbal-*
dis ab aliis dicitur, pro *Re-*
denboldus.]

Udo, aliis *Odo*, Praepositus
anno MXXVI. [Hic ab Im-
mone Comite captus fuit an-
te annum 1020.]

Focco Praepositus sub Bar-
noldo Episcopo anno MXLVI.

Ausfridus Praepositus anno
MLXIII.

Ladolphus Praepositus an-
no MLXXXI.

Lauzo Praepositus sub
Conrado Episcopo anno
MLXXXVI.

Rodolphus Praepositus an-
no MCVIII. qui occiditur ab
inimicis suis anno 1112.

Mengodes Praepositus anno
MCLVIII,

Regenboldus Praepositus
Balderico anno 943.

Habeo annales Egan-
norum procerum, in quibus
legitur, *Gisbertum Wangeri*
filium Praepositum fuisse Tu-
jecti circa annum 1005. Ve-
rum, cum Bockenbergius hu-
jus non meminerit, nec enim
annales *vulgari lingua* con-
scripti, nihil certi statuire
audeo.

Udo, aliis *Odo*, Praepositus
anno 1026.

Focco Praepositus sub Ber-
nardo Episcopo anno 1046.

Lauzo Praepositus sub Con-
rado Episcopo anno 1084.

Ausfridus Praepositus anno
1063.

Ladolphus praepositus anno
1081.

Lauzo S.

Arnold Praepositus *S. Man-*
tini.

Rodolphus Praepositus anno
1108. qui occiditur ab in-
imicis suis anno 1112.

Mengodes Praepositus anno
1118.

AUTOGR. BROCK.

APOGR. BUCH.

MCXVIII. & 31. [in Novemb. pro *Manbold* corrupte *Mangoldus*.]

(*Rotardus* anno MCXX. fit tandem [circa annum MCXXXI.] Episcopus Cameracensis, [& unno 1133. erat annus ejus praefulatus tertius.] Alibi ponitur *Lasgardus* eodem anno, alibi [frater] *Lietardus*, prout in litera Cameracensis Episcopi, in qua alienationem bonorum in *Zizile* & *be*, quo tempore observabatur in Ecclesia Trajectina australis obedientia. anno 1122.) *Haec, lucas corniculatae signis circumscripta, in autografo erant deleta, & ad marginem adscribebantur haec verba: Gasandus hic, quia Praepositus S. Mariae.*

Herbertus [a *Beton* Phrygiae, (nummi cuius habent *Herbertus*)] anno MCXXXII. in Aprili. Hic videtur ille *Hardbottus*, qui anno 1038. post mortem Episcopi *Andreas de Coyck* electus est Episcopus Trajectensis, & obiit anno 1150.]

Conradus, [Marchio de Austria, uterinus] frater *Conradi* Imperatoris, praefuit anno MCXLV. [Qui impetravit a fratre suo *Conrado* III. Imperatore pro ecclesiis majori & S. Salvatoris

no 1118. 1131:

Rotardus anno 1120. fit tandem Episcopus Cameracensis. alibi ponitur *Lasgardus* eodem anno, alibi *Lietardus*,

Herbertus, alius *Hardbottus* anno 1132.

Conradus frater *Conradi* Imperatoris, praefuit anno 1145. Hic postea electus Patavienfis Episcopus, & inde Archiepiscopus Salburgensis.

AUTOGR. BROK.

AFOGR. BUCH.

toris privilegium eligendi Episcopum Trajectensem: quum jus eligendi & instituendi Episcopum in ipsa Trajectensi Ecclesia, usque ad tempora dicti Conradi Imperatoris, ad Reges Romanorum & Imperatores semper pertinuisset: quod Papa Eugenius III. approbavit 18. Martii anno 1146.]

Godofridus de Rhenen est electus Episcopus a Capitulis [ut supra] anno MCLVI. moritur 27. Maji anno XI^c. LXXVIII. [Succesit anno XI^c. XLVIII. Conrado tunc in Episcopum Pataviensem electo, qui Conradus obiit anno MCLXVIII. tunc Archiepiscopus Saltzburgenfis, 4. Kal. Octobris in Admontensi monasterio sepultus.

[*Arnoldus* anno MCLXIX.]

[*Simon* praefuit anno MCLXXIII. 76. 78.]

Theodericus de Hollandia anno MCXCVI. a quibusdam eligitur Episcopus Trajectensis, & moritur anno 1198. [Fuit filius Theoderici 6. & 9. Comitis Hollandiae, & succesit ei in Praepositura Trajectensi ejus ex fratre Florentio Comite nepos.]

Florentius de Hollandia praefuit anno 1204. quo anno etiam quidam

Godofridus de Rhenen Praepositus est electus Episcopus anno 1156. moritur 27. Maji anno 1178.

Theodericus de Hollandia, anno 1196. a quibusdam eligitur Episcopus Trajectensis, & moritur anno 1198. sepultus Tycini.

Florentius de Hollandia praefuit anno 1204. quo anno etiam quidam

Ludo

Ludo

AUTOGR. BROCK.

APOGR. BUCH.

Ludovicus major Praepositus praefuit, qui dedit Decano & Capitulo Trajectensi liberam potestatem instituendi sacerdotes in Ecclesiis quatuor Parochialibus Trajectensibus &c.

Otto de Lippia anno 1215. electus est Episcopus Trajectensis, [& occiditur a Correndensibus anno 1227. die 18. Julii. fuit filius sororis Domini Theoderici de Are, Episcopi Trajectensis. & erat Praepositus Trajectensis anno 1205. quibusdam.]

Theodoricus de Randenrode praefuit anno 1227. & 1247. Hic erat anno 1208. Canonicus S. Gerionis Colonien-
is. Hic Praepositus anno 1241. usus est aquila aurea, ut videtur, in campo nigro. Obiit x. Februarii anno MCC. ...]

Gobertus de Parweys [(id est, *Godefridus*, vel potius *Godebertus*)] praefuit [anno 1250.] 1263. & 1266.

Adolphus de Waldeck [(tunc scribebant *Waldegge*, tamen postea successive *Waldecke* & *Waldecke*)] praefuit anno 1286. [1301.] Hic anno 1301. a quibusdam electus est Episcopus Trajectensis: sed

Ludovicus major Praepositus praefuit, qui dedit Decano & Capitulo liberam potestatem instituendi sacerdotes in 4. Ecclesiis Parochialibus.

Otto de Lippia anno 1215. electus Episcopus Trajectensis.

Theodoricus de Randenrode praefuit anno 1227. & 1247. Θ . 30. cujus sigillum anno 1239. lib. Alb. x. fol. 14.

Theodoricus de Wyckerade. 1247. cujus praedecessor Henricus, Fr. Comitis Gelriae, Episcopus Leodiensis. lib. D. Dipl. Lat. 70. sic 1232. D. 6. anno 1243. Theodoricus major Praepositus.

Godebertus Parweys praefuit anno 1263. & adhuc anno 1266. Libr. Alb. x. 40. Reg. 5. 29.

Adolphus de Waldec praefuit 1287. Θ . 28. Hic anno 1301. a quibusdam electus Episcopus Trajectensis: sed Guido Hannonia praevaluit, & Adolphus est eodem electus Episcopus Leodiensis.

AUTORE. BROCK.

APOSE. SOWW.

sed Guido Hannonia praevaluit, & Adolphus eodem anno eligitur Episcopus Leodiensis, [ubi primo anno administrationis suae mense Decembri ex veneno periisse dicitur, anno videlicet MCCC. secundo. Hic in die Nativitatis Domini anno 1302. accepit possessionem Episcopatus Leodiensis in persona propria, & obiit eodem anno mense Decembri ut f. 1302.]

[*Gyselbertus* Praepositus Trajectensis anno 1303. 7. Maji.]

Engelbertus (alibi *Wilhelmus* (a) de Hoorn, obiit xx. Decemb. [Juxta librum memoriarum Hugonis Pollert anni 1320. Engelbertus de Horne dicitur vixisse adhuc anno 1311. & erat 1306. Praepositus S. Salvatoris. Praefuit ut Praepositus Traj. 1302.]

Wilhelmus de Hoorn Praepositus anno 1304. occubuit in bello Zelandico [circa medium quadragesimae,] & Guido Episcopus capitur, prout vult Heda [& Joh. de Beke.]

Engelbertus Praepositus & Archidiaconus Tr. in litteris de s^o 1302. lib. Alb. 71.

Engelbertus, alibi *Wilhelmus*, de Hoorn obiit xx. Dec.

Wilhelmus de Hoorn Praepositus anno 1304. occubuit in bello Zelandico secundum Heda.

Theo-

Theo-

(a) Duo haec verba Brockius manu sua delevit, cetero manu antiqua in catalogo ejus deleta apparent; & jam deleta sunt antiquo catalogo ejus describentur, in quo desinat sine ulla littera.

AUTOGR. BROCK.

APOGR. BYCH.

Theodericus;

Theodericus 1311.

Jacobus Osibornius, qui anno deinde 1322. eligitur Episcopus.

Bartholomaeus de Wassemar, Theoderici filius, word omtrent dese tyd *Domprooff* genaemt; sed abusive, ut quidam *Dombeersch*, qui in aliis tamen collegiis canonici.

Florentius de Jutphaes, [qui anno 1309. in die S. Severini erat Decanus S. Johannis,] praefuit anno 1111: XI. & moritur 28. Martii, anno 1337. Hic Florentius inchoavit domum in Doirn, quae postmodum collapsa est tota.

Florentius de Jutphaes praefuit anno 1313. moritur 28. Martii anno 1337. Hic inchoavit domum in Doirn, quae non longe post collapsa est.

Henricus de Mierlaer Canonicus capitularis [ac decretorum doctor,] eligitur a Capitulo suo sexta Aprilis vel circa anno 1337. Praepositus Trajectensis. Hic construxit domum, seu potius castrum, in Doirn sumptu proprio, quod perfecit anno 1356. & obiit ipso Agnetis anno 1362.

Henricus de Mierlaer Canonicus capitularis eligitur a Capitulo suo 6. Aprilis anno 1337. Praepositus Trajectensis. Hic refecit castrum in Doirn sumptu proprio, anno 1356. perfectum, & obiit anno 1362. ipso Agnetis. De ejus electione. vide literas de anno 1337. in lib. Alb. fol. 68. 110.

Zwederus Wierloo, Canonicus capitularis Trajectensis, [& Praepositus Ecclesiae Sti Petri Trajectensis anno 1360.] eligitur post mortem Mierlaer, & moritur 22. Aprilis anno 1111: LXXVIII.

Zwederus Wierloo, Canonicus capitularis 1363. eligitur, & moritur 1378.

Gysbertus Cock, Canonicus

Gysbertus Cock, Canonicus

ca-

Y y 4

ca-

AUTOGR. BROËL.

APOGR. BUCH.

capitularis Trajectensis, eligitur [a Capitulo] post mortem Wterloo, & moritur xx. Maji anno XIII^c xci. [Hanc electionem Arnoldus de Horn Episcopus Trajectensis confirmavit anno 1378.]

Wilhelmus de Coulster, Cancellarius Ducis Alberti Comitis Hollandiae, admissus est ad Praeposituram Trajectensem XXI. Maji anno XIII^c - xci. & moritur x. Octobris anno XIII^c xcix.

Johannes de Montfoort [minorennis] admissus in Octobri anno XIII^c xcix. ad Praebendam & Praeposituram Trajectensem, vacantem per mortem Coulster. Hic tandem resignavit Praeposituram, & [quia tantum fuit clericus,] fit Burgravius, ac ducit uxorem. [anno 1404. emancipatur. non fuit in sacro ordine. praestat juramentum feria secunda post festum Britiae Episcopi anno XIV^c iiii. quod faciet plenam solutionem Capitulo, licet etiam non resederint, quum ad ea usque tempora portiones non residentium cessissent domino Praeposito.]

Zwederus de Culenborch accessit Montfortio octava Novembris anno XIV^c xiv. Hic anno XXIII. a quibusdam

capitularis Trajectensis, eligitur post mortem Uterloo. & moritur 20. Maji anno 1391.

Wilhelmus de Coulster, Cancellarius Ducis Alberti Comitis Hollandiae, admissus est ad Praeposituram Trajectensem 21. Maji anno 1392. & moritur x. Octobris 1399.

Johannes de Montfort admissus in Octobri 1399. ad Praebendam & Praeposituram Trajectensem, per mortem Coulster vacantem. Hic tandem resignavit, & fit Burgraves, duxitque uxorem. Vid. sigillum hujus anno 1400. lib. Alb. x. pag. 153.

Zwederus de Culenborch successit Montfordio 8. Novembris anno 1414. qui anno 1424. eligitur Episcopus. et

AUTOGR. BROCK.

lam eligitur Episcopus Traiectensis, [& accepit possessionem Episcopatus Sabbato post assumptionis B. Mariae anno 1425. in persona propria, sed 21. Julii praecedenti per procuratorem uum, non jure electionis, sed ex cessione Episcopi Spirensis, per Papam antea de Ecclesia Traiectensi provisi. Obiit XXI. Augusti anno 1432.]

Prosper de Columna Romanus, admisus est IV. Junii anno MCCCXXVI. ad Praeposituram Traiectensem ex cessione Swederi. Hic tandem Cardinalis.

Jacobus de Zyrck [Lotharingus, Scholasticus Treverensis] admisus est 4. Januarii anno 1433. ex resignatione dicti Prosperi. [Idem Jacobus fit anno 1439. Archiepiscopus Treverensis, & moritur anno 1446.]

Gisbertus de Brederode admisus est in vigilia S. Andreae Apostoli anno 1437. ex resignatione dicti Zyrck. Idem eligitur anno MCCCCLV. [7. Aprilis] Episcopus Traiectensis, [& rexit Episcopatum Traiectensem per annum & quatuor menses, ut temporalis dominus.] Sed tandem praevaluit David de Burgundia. Hic tandem resignavit Praeposituram

APOGR. BUCH.

jori tamen parte Capituli reluctantante.

Prosper de Columna Romanus admisus ad Praeposituram 4. Junii 1426. ex cessione Swederi. Hic tandem fit Cardinalis.

Jacobus de Zierck Praepositus admisus anno 1433. 4. Januarii ex resignatione dicti Prosperi.

Gisbertus de Brederode admisus in vigilia S. Andreae anno 1437. ex resignatione D. Zyrck. Erat etiam Praepositus Traiecti ad Mosam 1468. Hic tandem resignavit Praeposituram Traiectensem M. Simoni de Slusa, medico Caroli Ducis Burgundiae, eodem Carolo cogente, & moritur Brederode 15. Augusti anno 1476.

AUTOGR. BROCK.

APOGR. BUCH.

ram M. Simoni de Slusa, medico Caroli Audacis, cogente dicto Carolo, & moritur Brodas Brabantiae xv. Augusti anno 1475.

[Juxta concordata Apostolicae sedis cum natione Germanica, anno 1448. inita, Papa reservavit sibi in utroque turno collationem de majoribus dignitatibus post pontificales in cathedralibus & de principalibus in collegiatis Ecclesiis, hoc est omnium Praepositarum in Trajecto.]

Simon [Dedius, dictus] de Slusa a Rotterdam, medicus Caroli Ducis Burgundiae, admissus est XIII. Augusti anno LXXIII. & moritur Machliniae XVIIII. Septembris anno XIIIII. c. XCIX. [Hic Slusa est primus omnium Praepositorum, qui non fuit de collegio nostro electus & non praebendatus Canonicus; nam ceteri sui praedecessores omnes fuerunt electi a Capitulo ex Canonicis, aut adepti sunt Praebendam & Praeposituram causa permutationis &c. Primus extra ecclesiam assumptus.]

Philibertus Natorelli Burgundus, Abbreviator de majoribus, [Apostolice provivus, Canonicus Trajectensis,] admissus est XI. Februarii anno

MD,

Simon de Slusa a Rotterdam admissus 13. Augusti anno 1474. Moritur Machliniae 29. Septembris anno 1499. Hic erat medicus, cujus meminerunt annales vulgares fol. 409,

Philibertus Natorelli Burgundus, Abbreviator de majoribus, admissus XI. Febr. anno 1500. obiit 29. Julii anno 1529.

la.

MONUMENT, & DIPLOM. 715

AUTOGR. BROCK.

APOGR. BUCH.

18b. idem obiit XIX. Julii
anno MDXXIX.

Claudius de Bonsset, Archidiaconus Atrebatensis, admisus est XVII. Aug. A^o XVe XXIX. [Secundus, qui non fuit Canonicus praebendatus Trajectensis post recens bellum.]

Johannes Slacheck Westfalus, admisus est prima Junii anno XVe XXX. ex cessione Claudii praedicti, & moritur 5. Aprilis anno XVe XLIII. [Post cujus mortem Maria Regina & Gubernatrix nomine fratris Imperatoris incorporavit Praeposituram & Archidiaconatum Episcopatus Trajectensi; unde lites Episcopo contra Myerop anno 1543.]

Cornelius a Myerop admisus est post mortem Slacheck XIII. Febr. anno XVe XLV. Idem obiit ultima Julii anno XVe LXXII.

Antonius de Hennin a Bosse, Canonicus Trajectensis, admisus est ultima Sept. anno XVe LXXIII. ex causa coadjutoriae. [Fuit filius D. Johannis de Hen-

Invenio circa haec tempora *Jacobum de Bynattum* Doctorem, Praepositum Ultrajectensem.

Claudius de Bonsset, Archidiaconus Atrebatensis, admisus 18. Aug. a^o 1529.

Johannes Slacheck Westfalus, admisus 1. Junii anno 1530. ex cessione Claudii praedicti moritur 5. al. 15. Aprilis anno 1543.

Cornelius a Myerop admisus post mortem Slacheck 13. Febr. anno 1545. Obiit ultima Julii anno 1572.

D. Henricus Scrieur Praepositus & Archidiaconus & Canonicus Trajectensis.

Antonius de Hennin a Bosse, Canonicus Trajectensis, admisus ultima Sept. anno 1573. ex causa coadjutoriae post quem vacavit hic locus &

AUTOGR. BROCK.

APOGR. BUCH.

Hennin, Comitis de Bosfu, Equitis aurei velleris. Obiit dictus Praepositus 26. Augusti anno 1603.]

& Ordines sibi reservavit molumenta, donec ann 1618. republica non nihil mutata, & hoc munere donatus est *Hugo de Zuylen de Nyvelt*. Obiit Pentec. Anno 1630. Mey 16.

Postea alia manu additur:

Hugo de Zuylen de Nyvelt, Canonicus Trajectensis, admittus est vigore electionis Mauriti Principis Auriacensis, tanquam Gubernatoris hujus provinciae, v. Octob. 1618. & gaudebit omnibus emolumentis & juribus Capitularibus.

Num. II.

1426. In nomine Domini Amen. Anno Nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo vicesimo sexto, Indictione quarta, mensis Junii die quarta, hora tertiarum vel quasi, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Martini divina providentia Papae quinti anno nono, in venerabilium virorum Dominorum Arnoldi Wael Vicarici, Johannis de Mynden, Johannis Wael, Wilhelmi de Raemsdorp, Petri van der Praest, Johannis Colenier, Andreae de Scoirle, Johannis Theodorici, Johannis de Ghinckel, Johannis Pryn, Georgii de Pala, Johannis Uten Elsweer, Ghysberti Heerman, Hermanni Vos, & Henrici de Erpel, Canonicorum Capitularium Ecclesiae Trajectensis in domo Capitulari minori ejusdem Ecclesiae, Capitulo ad infra-scripta peragenda specialiter indicto, capitulariter congregatorum, meique Notarii publici & testium infra-scriptorum, ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum, praesentia personaliter constitutus venerabilis vir Magister Bernardus Uten Enghe Canonicus Trajectensis,
Pro-

MONUMENT. & DIPLOM. 713

Procurator & procuratorio nomine nobilis & venerabilis viri Domini Prosperi de Columpna, Praepositi Praepositurae, Mensis Martii nuncupatae, in Ecclesia Valentina, ac Praepositi & Archidiaconi Traiectensis, prout de suae procuratorionis mandato, ibidem exhibito & perlecto, cujus tenor de verbo ad verbum inferius annotatur, plenam fecit fidem, ad requisitionem dictorum Dominorum Capitularium. Idem magister Bernardus Procurator, tactis corporaliter sacrosanctis Euangeliis, nomine procuratorio, quo supra, in animam praefati Domini sui constituentis solempniter juravit, quod dictus Dominus Prosper Dominus suus, vel ipse Magister Bernardus Procurator nomine procuratorio, quo supra, compositionem, quam quondam bonae memoriae Arnoldus de Hoern inter quondam Swederum Uter Loe, tunc Praepositum & Archidiaconum dictae Ecclesiae Traiectensis, & Capitulum ipsius Ecclesiae fecit & ordinavit, quoad omnes & singulas perpetuitatis clausulas, firmam & perpetuis temporibus illibatam servabit, panem, cervisiam, denarios mensurnales & convivii ipsis Dominis Decano & Capitulo pro praefatae Ecclesiae Traiectensis quadraginta praebendis, sive Canonici & personae ipsius Ecclesiae praesentes fuerint, & omnes residentiam fecerint, sive non, secundum antiquam eorum observantiam, ac si omnes & singulae personae ipsius Ecclesiae Traiectensis capitulariter praesentes forent, & residentiam fecerint, videlicet pro singulis decem solidis unum florenum aureum de Florentia, aut verum valorem ejusdem, plenariter & sine quacunque subtractione vel diminutione ministrando, nec non taxationem panis & cervisiae, vulgariter *verding* appellatam, juxta tenorem libri Camerae & modum quondam Ghysberti Koc, quondam Praepositi & Archidiaconi antedictae Ecclesiae Traiectensis, firmiter observando: Insuper, quia in dicta compositione cavetur, quod omnia bona, tam Praepositurae, quam Archidiaconatus Traiectensis, sunt Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae praedictae pro servitio praebendorum & officiatorum ejusdem Ecclesiae obligata, idcirco Magister Bernardus Procurator praelibatus nomine procuratorio, ut supra, consequenter, tactis sacrosanctis Euangeliis, corporaliter juravit, quod, quamdiu praenominatus Dominus Prosper Dominus suus erit Praepositus & Archidiaconus dictae Eccle-

cle-

cleſiæ Trajectenſis, ipſe Dominus Proſper vel Magiſter
 Bernardus Procurator ac procuratorio nomine, ejuſdem
 Domini ſui dicto procurationis mandato ſibi durante, de-
 ptabit & ponet unum Canonicum præbendatum capitula-
 rem ipſius Eccleſiæ, domum clauſtralem infra emunitatem
 Eccleſiæ Trajectenſis habentem, in Socium ejuſdem
 Domini Proſperi, ad percipiendum & levandam omnes
 fructus & redditus dictæ Præpoſituræ, & ad recipiendum
 cautiones pro eiſdem fructibus & redditibus, ad uſum & in
 ſolutionem ſervitii præbendatorum & officiatorum prædi-
 ctorum: quodque etiam ipſe Dominus Proſper, vel Magiſter
 Bernardus prædicti nomine procuratorio, quo ſupra, conſti-
 tuet unum alium Canonicum Capitularem, domum clau-
 ſtralem infra emunitatem prædictam habentem, in Offici-
 alem ejuſdem Domini ſui, ad exercendum jurisdictionem
 Eccleſiaſticam, & ad percipiendum & colligendum om-
 nia & ſingula emolumenta huiusmodi jurisdictionis Eccle-
 ſiaſticae in Archidiaconatu prædicto, ad uſum ſupradi-
 ctum: ſalvo, quod ipſe Magiſter Bernardus, *quandiu fuerit*
Canonicus præbendatus Eccleſiæ Trajectenſis, habens
 domum clauſtralem infra emunitatem ejuſdem Eccleſiæ,
 poterit, prout de præſenti eſt, perſonaliter eſſe Officialis
 & Vicarius dicti Domini Proſperi, & jurisdictionem Ec-
 cleſiaſticam exercere, ac percipere & colligere omnia &
 ſingula emolumenta huiusmodi jurisdictionis Eccleſiaſticae
 in Archidiaconatu prædicto, ad uſum ſupradictum, pro-
 ut in mandato ſuo plenius continetur, dummodo dictus
 Magiſter Bernardus a præſato Domino Proſpero non
 fuerit revocatus, vel ab officio deſtitutus: ſalvo etiam,
 quod præſati Socius & Officialis, poſtquam præbendatus
 & officiatuſ prædictiſ de eorum ſervitio fuerit integritat
 ſatiſfactum, præſatis Domino Proſpero ſeu Magiſtro Ber-
 nardo Procuratori prætacto, ad uſum Domini ſui præ-
 dicti, de reliquis reddent computum legalem & rationem.
 Super quibus omnibus & ſingulis præſati Domini Cap-
 itulares petierunt a me Notario publico infraſcripto *ſi fieri*
 unum aut plura publicum ſeu publica *inſtrumentum* vel
 inſtrumenta, atque ipſum & ipſa, ad majorem roboris fir-
 mitatem, prædictorum Domini Proſperi & Magiſtri Ber-
 nardi Procuratoris ſigillorum appenſione commanari. Acta
 fuerunt hæc Trajecti ſub anno, Indictione, mēſe, die, ho-

MONUMENT. & DIPLOM. 715

hora, pontificatu & loco praenarratis, praesentibus discretis viris Dominis Henrico de Vynario & Jacobo Fermini, Presbyteris in Ecclesia Trajectensi saepe dicta perpetuis beneficiatis, testibus ad praemissa vocatis specialiter & rogatis. Tenor vero mandati procurationis, de quo supra fit mentio, sequitur, & est talis. In nomine Domini Amen. Anno a nativitate ejusdem millesimo quadringentesimo vicesimo quinto, Indictione tertia, die vero Dominica vicesima quarta mensis Februarii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Martini divina providentia Papae quinti anno octavo, in mei Notarii publici & testium infrascriptorum, ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum, praesentia personaliter constitutus nobilis & venerabilis vir Dominus Prosper de Columna, Praepositus Praepositurae, mensis Martii nuncupatae, in Ecclesia Valentina, cui dudum dictus Dominus noster Papa de Praepositura & Archidiaconatu ac Canonicatu & praebenda Ecclesiae Trajectensis, quos Reverendus Pater Swederus de Culenborch, Electus Trajectensis, tempore promotionis de persona sua factae, in Ecclesia Trajectensi obtinebat, prout obtinet, cum per hujusmodi promotionem, aut munus consecrationis ipsi electo impendendum aut lapsus temporis de consecrandis Episcopis seu certis aliis modis vacare contigerint, per suas literas gratiose mandavit provideri, ut in ipsis literis plenius continetur, principaliter pro seipso, citra tamen aliorum procuratorum suorum haecenus per ipsum constitutorum quorumcunque revocationem, omnibus melioribus & aptioribus modo, via, jure, causa, forma, quibus melius & efficacius potuit & debuit, fecit, constituit, creavit & solempniter ordinavit suum verum, certum, legitimum & indubitatum Procuratorem, actorem, factorem, negotiorum suorum gestorem, ac in spiritualibus & temporalibus Vicarium & Officiale speciale & generale; ita tamen quod specialitas generalitati non deroget, nec e contra, videlicet venerabilem & circumspectum virum Dominum Bernardum Uten Enge, Canonicum Trajectensem, Licentiatum in decretis, absentem tanquam praesentem, ad prosequendum ipsius Domini constituentis nomine gratiam Apostolicam, ipsi Domino constituenti de dicta Praepositura & Archidiaconatu ac Canonicatu & praebenda

benda gratiose factam, ut praefertur, nec non literas Apostolicas, super ipsa gratia confectas & conficiendas, & processus desuper fulminatos & fulminandos, Reverentis in Christo Patri & Domino, Domino Dei & Apostolice sedis gratia Episcopo Trajectensi existenti pro tempore, & venerabilibus & circumspectis viris, Dominis Decano & Capitulo, singulisque Canonicis & personis dictae Ecclesiae, illique vel illis, ad quem vel ad quos in ipsa Ecclesia Canonicorum receptio, nec non praebendae ac Praepositurae & Archidiaconatus praedictorum collatio, provisio, praesentatio, electio seu quaevis alia dispositio communiter vel divisim pertinet, omnibusque aliis & singulis, quorum interest vel intererit quomodolibet in futurum, quibuscumque nominibus censeantur, aut quacumque praesulgeant dignitate, communiter & divisim praesentandum, intimidandum, insinuandum & notificandum, ipsosque nec non executores & subexecutores in ipsis literis & processibus deputatos & deputandos, ut ad executionem dictarum literarum & processuum procedant, *ipsisque parent, obediant & intendant* in omnibus & per omnia *juxta & secundum* vim, formam & tenorem praefatarum literarum & processuum, sub poenis, sententiis, & censuris in illis contentis, monendum & requirendum, sibi que Praeposituram & Archidiaconatum ac Canonicatum & praebendam praedictos cum omnibus juribus & pertinentiis suis conferri & assignari, ac de illis provideri, seque in & ad corporales, realem & actualem possessionem Praepositurae & Archidiaconatus ac Canonicatus & praebendae, juriumque & pertinentiarum praedictorum induci, & inductum defendi, nec non ad Praebendam in dicta Ecclesia in Canonicum recipi & in fratrem, stalli sibi in choro & loco in Capitulo ipsius Ecclesiae cum plenitudine juris Canonici assignatis, & ad Praeposituram & ad Archidiaconatum hujusmodi, ut est moris, admitti, sibi que de ipsorum Praepositurae & Archidiaconatus ac Canonicatus & praebendae fructibus, redditibus, proventibus, juribus & obventionibus *universis* integre responderi petendum, obtinendum, faciendum & procurandum, dictamque possessionem intrandum, adipiscendum, apprehendendum, nanciscendum, tenendum, regendum, gubernandum, manutenendum, continuandum &

ac defendendum: nec non de observandis statutis & consuetudinibus, ac conservandis juribus & libertatibus dictae Ecclesiae; nec non, prout hoc Praepositi ipsius Ecclesiae, qui fuerunt pro tempore, jurare consueverunt, de pane, cervisia, denariis mensuralibus & convivii, ac aliis juribus dictis Dominis Decano & Capitulo pro quadraginta praebendis & sedecim Officiatis ipsius Ecclesiae, sive Canonici & personae ejusdem Ecclesiae praesentes fuerint, & omnes residentiam fecerint, sive non, etiam pro singulis decem solidis unum florenum aureum de Florentia, aut verum valorem, plenarie & sine quacunque diminutione & subtractione ministrandum, & ministrari faciendum & procurandum: nec non taxationem panis & cervisiae, *verding* vulgariter nuncupatam, juxta tenorem libri Camerae ejusdem Ecclesiae, ac modum quondam Ghysberti Koc, ipsius Ecclesiae Praepositi & Archidiaconi, dum viveret, firmiter observandum; ac quaecunque alia licita juramenta, per Canonicos ac Praepositem & Archidiaconum praefatae Ecclesiae, existentes pro tempore, praestari solita & consueta, in animam ipsius Domini constituentis praestandum: fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta Praepositorum & Archidiaconatus ac Canonatus & praebendae praedictorum vendendum, arrentandum, locandum, dislocandum, & ad firmam seu annuam pensionem dandum & concedendum pro pretio & ad tempus personis, quibus videbitur, ac illos, illas, & illa a personis, ipsos, ipsas & ipsa habentibus & debentibus, petendum, emovendum, exigendum, recuperandum, recipiendum, & levandum; nec non etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura judicii, sola facti veritate inspecta, terminis observatis, vel non servatis sive abbreviatis, omnes & singulas lites, causas, quaestiones, & controversias beneficiales, profanas, civiles, criminales, matrimoniales & injuriarum, inter quascunque personas ecclesiasticas & seculares, capitula, conventus, collegia, communicatas & universitates motas & subortas, ac movendas & suboriundas, ratione dicti Archidiaconatus ad forum, cognitionem, & decisionem suam quomodolibet spectantes & pertinentes, audiendum, cognoscendum, decidendum, & sine debito terminandum;

dum: nec non advocatos, provifores, notarios, procuratores & alios officiales, ratione dictorum Praepofituræ & Archidiaconatus poni & deputari folitos, ac unum à Canonice capitularibus praefatae Ecclefiae in Socium; ipfius Domini conftituentis juxta morem Ecclefiae ponendum, deputandum, deftituendum, amovendum & fubftituendum, etiam perpetuo & ad tempus, quoties hoc vifum fuerit expedire: nec non Ecclefias, Monafteria & alia loca ecclefiaftica, fub dicto Archidiaconatu conftituta, in quibus fibi, ratione ejusdem Archidiaconatus, de jure vel de confuetudine aut alias vifitationis officium competit, earumque perfonas, tam in capite, quam in membris, vifitandum & reformandum, contradictores quolibet & rebelles per cenfuram ecclefiafticam & alia juri remedia compescendum, de quorumcunque etiam fubditorum dictorum Praepofiturae & Archidiaconatus delictis & exceffibus cognofcendum, ac contra delinquentes & excedentes quoscunque, tam per viam *aecufationis*, quam denunciationis & inquisitionis, procedendum, *ipfosque* & eorum quemlibet pro ipforum & cujuslibet eorum delictis puniendum, condemnandum & multandum, & condemnationes, multas & poenas inflictas & infligendas petendum, amovendum, exigendum, recuperandum, recipiendum, & levandum, mitigandum, & etiam remittendum, ac de receptis, folutis & levatis folventes quitandum: nec non finem, quitantiam, refutationem, liberationem & pactum de re folutam ulterius non petendo faciendum, obligationesque, cautiones, promiffiones & fecuritates circa praemiffa neceffarias in omnibus modis & formis; delinquentes & excedentes ac ipforum quemlibet ab administrationibus beneficiorum & officiorum fuorum perpetuo vel ad tempus fufpendendum, amovendum & privandum; in & contra ipfos ac quoscunque alios, ecclefiafticos & feculares, ac non Capitula, conventus, collegia, communitates & univerfitates quaecunque, & eorum Ecclefias, Monasteria & alia loca quascunque excommunicandum, fufpendendum a Divinis, & interdicti, ac alias poenas, cenfuras, & fententias, etiam interlocutorias & diffinitivas, quascunque occasione five caufa rationabili, prout hoc ad Praepofitum & Archidiaconum Praepofiturae & Archidiaconatus

praedictorum pro tempore spectat & pertinet, ferendum & promulgandum; ac latae & promulgatae, nec non ferendas & promulgandas exequendum, & executioni debitae demandandum, ac exequi & executioni debitae demandari petendum, faciendum, obtinendum & procurandum: absolutionis quoque beneficium quibuscumque personis, ecclesiasticis & secularibus, Capitulis, conventibus, communitatibus & universitatibus, a quibuscumque poenis, sententiis & censuris simpliciter vel ad cautelam impendendum: interdictum quoque in quibusvis Ecclesiis, Monasteriis & aliis locis ecclesiasticis ponendum, tollendum, & relaxandum: electiones quoque, praesentationes & postulationes quarumlibet personarum idonearum ad quaecumque beneficia ecclesiastica, cum cura vel sine cura, secularia & regularia, etiam si Canonicae & praebendae, dignitates personatus, perpetuae administrationes vel officia fuerint, quorum approbationes, institutiones, confirmationes, seu admissiones ad eum ratione Praepositurae & Archidiaconatus praedictorum de jure vel consuetudine aut alias pertinebit, admittendum, approbandum & confirmandum: nec non praesentatos, electos, & postulatos ad beneficia hujusmodi cum solemnitatibus in talibus fieri solitis instituendum: resignationes quoque beneficiorum ecclesiasticorum cum cura & sine cura, secularium & regularium, ac cessiones & renunciationes jurium, litium, & causarum quorumcunque simpliciter vel ex causa permutationis factas & faciendas, quarum receptiones & admissiones ad ipsum Dominum constituentem ratione Praepositurae & Archidiaconatus praedictorum spectabunt & pertinebunt, recipiendum & admittendum: resignata quoque, ut praefertur, & quaecumque alia beneficia ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia & regularia, ad collationem, provisionem, praesentationem seu quamvis aliam dispositionem ipsorum Praepositurae & Archidiaconatus spectantia & pertinentia, commutantibus & aliis personis idoneis, quibus videbitur, cum omnibus juribus & pertinentiis suis conferendum, & de illis providendum, ac ad illa praesentandum, & in eis instituendum personas antedictas, translationes quoque quaslibet faciendum: nec non venditiones & emptiones

dicatum solvi cum omnibus suis clausulis necessariis & oportunitis; nec non ratificaturum & approbaturum inviolabiliter usque ad satisfactionem condignam omnes ac singulos reales personales atque alios processus, poenas, sententias & censuras, per ipsos procuratorem & vicarium ac substituendos, & eorum quemlibet seu ejus nomine rite habendas, ferendas, & promulgandas: nec non eodem procuratorem & vicarium ac substituendos & eorum quemlibet ab omni onere satisfaciendi relevare sub expressa hypotheca & obligatione omnium & singulorum honorum suorum, mobilium & immobilium, praesentium & futurorum. De & super quibus omnibus ac singulis dictus Dominus constituens petiit sibi a me Notario publico infra-scripto unum vel plura, publicum seu publica fieri & confici instrumenta. Acta fuerunt in castro de Genetza Penestrin diocesis, praesentibus ibidem venerabilibus viris Dominis Luca de Reate Sanctorum Felicis & Fortunatae, & Jacobo Ruginis de Salerno Sanctorum Petri & Leo-rati, Tercellanensis & Poliscastrensis diocesis Monasteriorum Abbatibus, ac Francisco Ottis Sacciferati & Valionae comite, & Petrucio de Antiochia Domicello Romano, testibus ad praemissa vocatis specialiter & rogatis. Et ego Andreas Dalem, dictus de Arkel, Clericus Leodiensis diocesis, publicus Apostolica auctoritate Notarius, quia praedictis Procuratoris constitutioni & potestatis dationi, omnibusque aliis ac singulis supradictis praesens interfui, ideo hoc praesens publicum instrumentum per alium, me aliis praepedito negotiis, fideliter scriptum exinde confeci, subscripti & publicavi, signoque ac nomine meis solitis & consuetis signavi rogatus & requisitus, in fidem & testimonium omnium ac singulorum praemissorum. Et ego Johannes de Galenoeop, Clericus Trajectensis, publicus Imperiali auctoritate Notarius, quia praemissis omnibus & singulis, dum sic, ut praemittitur, agerentur & fierent, una cum praenominatis testibus interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, ideo praesens publicum instrumentum per alium, me aliis occupato negotiis, fideliter scriptum eundem confeci, subscripti, & in hanc publicam formam redegei, signoque & nomine meis solitis & consuetis, una cum appensione sigillorum praedictorum Domini Prospere &

MONUMENT. & DIPLOM. 723

& Magistri Bernardi Procuratoris sui, jussu ejusdem Magistri Bernardi signavi, in testimonium omnium & singulorum praemissorum requisitus.

Num. III.

Wy Sweder van Culenburch &c. doen kont ende ken-^{1426.}lyck allen luden, dat voir onfs quam ende voir onse mannen, die hier na bescreven staen, Joncfrouw Janna, Johans Witten dochter, die hy by Nellen hadde; ende droech ons op, alse onse mannen wysden dat recht was, den halven tiende van Papenderp mit alle finen toebehoeren, ende gelegen is bider Stat van Utrecht, dair Vreric van der Woerde mitter hofftede tot Lubbenesse, ende die Heren van den Doem t'Utrecht aen die oest siede, ende die gemeen wech aen die West siede naest gelegen syn, ende dair die Heren van sinte Pouwels t'Utrecht voirt al omme naest gelegen syn. Doe dit gesciet was, aldair rechtevoirt verleden wy ende verleenden Joncfrouw Mergrieten hoire suster, Jan Vuystincs wyf, den selven halven tiende voirf. also die verscreve ende bepaelt staet, ende Johan de Wit, hoir vader die van ons ende van onser Doemproestyte te houden plach, te houden van ons ende van onser Doemproestyte Joncfrouw Mergriete voirf. ende hoir nacomelingen, beheltelyck ons ende onser Doemproestyte ende enen igeliken syns rechts. Ende voir Joncfrouw Mergrieten voirf. hulde Jan Vuystinc hoir man, mit sulker vorwarden, weert sake, dat Joncfrouw Mergriete voirf. storve, eer Joncfrouw Janna hoir suster verscreven, ende geen blikende geboerte achter hoer en liete, so soude dese alinge tiende vorscreve comen ende erven op Joncfrouw Janna voorf. ende wairt dat Joncfrouw Janna voirf. dan storve, ende geen blikende geboerte achter hoer en liete, so soude dese alinge tiende vorscreve comen ende erven op Andries de Witte rechte leenvolger in der tyt. Hier waren over ende aen onse mannen, als Geryt van Killenstein, Jan van der Meer, ende Henric van Ghent, ende anders veel lude. In oirkonde &c. anno Mccccxxvi. op den Heiligen jairs dach.

Num. iv.

1426. Wy Meyfter Beernt Uten Enge, Official Heren Prosper van der Columpnen, Doemproest t'Utrecht, doen kont ende kenlyck allen luden, dat voir ons quam, ende voir der Doemproefftien manne, die hier na bescreven staen, Johan van der Weteringe, ende droech ons op mit siner vrien wille, als die manne wysden dat recht was, vier mergen ende vier hont lants, gelegen in den Kerspel van Coten op den Weerdt, tuschen Bloemenweerde ende Weerdenstein, daer die Heren van den Doem besyden aen gelant syn, ende boven naest gelant is Henric Stevenz. ende verteech dair op tot der Doemproefftien behoef, so dat hy dair niet aen en behielt, als die mannen wysden, dat recht was. Doe dit geschiet was, doe verliden wy ende verleenden rechtvoirt Aelbrecht Willemsz. die vier mergen ende vier hont lants voirf. so die voir bepaelt staen, te houden van Heren Prosper ende der Doemproefftien voirf. Aelbrecht voirf. ende syn nacomelinge tot enen ooversterflicken erfleer, behoudeliken Heren Prosper ende der Doemproefftien voirf. ende enen igeliken syns rechts. Hier waren over ende aen, dair dit geschiede, der Doemproefftien mannen, als Timan van Hamerstein, Johan van der Meer, ende Willem de Wz, ende anders veel goeder lude. In oirkonde des brieft bezegelt mit des Officialiteyts zegel. Gegeven in 't jaar ons Heren Mcccc. ende xxvi. xv. dage in Februario.

Num. V.

1426. Wy Prosper van der Columpnen, by der genaden Gods Doemproest t'Utrecht, doen kont ende kenlyck allen luden, dat voir ons quam ende voir onse mannen, die hier na bescreven staen, Geryt Jansz. ende droech ons op mit siner vrien wille, als onse manne wysden, dat recht was, een stuc erf, gelegen in Honswyck, dair nu Dirc Helmsz op woent; dair boven ende beneden naist gelant syn die Heren van Oudemunster t'Utrecht: ende een stuc erf, dair boven naist gelant syn die Heren van Oudemunster voirf. ende beneden Aernt van den Velde: Ende noch een

MONUMENT: & DIPLOM. 725

tue erfs, dair boven ende beneden naist geland is Aernt van den Velde voirs. Ende Geryt voirs. verteech dair op tot onser behoef, als onse manne wysden, dat recht was, o dat Geryt voirs. dair niet aen en behielt. Doe dit geschiet was, doe verleden wy ende verleenden rechtevoirt Alaert van Ingen dit voirs. lant, als voirs. ende bepaelt taet, ende onse Geryt voirs. opgedragen heeft: te houden van ons ende van onser Doemproeftien Alaert van Ingen voirs. ende syn nacomelinge tot enen onversterflijken erfleen, behelrelyck ons ende onser Doemproeftien ende enen yegeliken syns rechts. Hier waren over ende aen, daer dit geschiede, onse manne, als Steven van Nyenvelt, ende Timan van Hamersteyn, ende anders veel goeder lude. In oirzonde des briefs bezegelt &c. anno MCCCCXXVI. des Saterdaghs na Sinte Odulfs dach.

Num. VI. lit. A.

Wy Willem van Heukelem, by der onthingnisse Goids¹⁴³³ Abt tot Sunte Pauwels t'Utrecht, maken kenlic allen lulen, dat voirs. ons ende voirs. onser Abdien mannen, die hier nae bescreven staen, gecomen is Jacop van Jurphaes Florens soen onse man, ende toenden ons drie brieve van leen, ongecancelliert ende ongerasert, ends bezegelt mit zegelen onser voirs. vaders, Abten t'sente Pauwels t'Utrecht, alsoe het geleec, ende wy dat bekennen mochten, sprekende van woirde tot woirde, als hier na bescreven staet, dair die ierst aldus afhielt. Allen den genea, die desen brieff zellen sien of horen lesen, wy Henrich van der Wolffheghe, by¹³³² der gracien Goids Abt tot Sunte Pauwel t'Utrecht, doen the weten, dat quam voirs. ons ende voirs. onse manne, die hier nae bescreven syn, een bescheiden knape Ernst, Hurbrecht soen, van Wlven onse man, ende droech op in onse hant tot Johans van Broechuyfen behoeff sels ende darich punt zwarter tornoyse, enen groten koninx tornoyfen voirs. festien penninghe gerekent, the nemen ende op te boren alle 'jaar ewelike, die een helfte tot Sunte Martyns misse in den wynter, ende die ander helfte van den voirs. gelde tot Sinte Peters misse dair naest comende, of bynnen vierien nachten nae elken termyne onbegrepen, ute der helfte

van onser tiende, die gelegen is tot Emmenesse, die Maes van Cattenbroeck hout van ons te lene, in desen maniere, dat Maes of syn erfnamen dien voirs. tiende niet aenvan en sellen, noch leden, noch vercopen, dien voirs. Jan of syn erfnamen en ware zeker gemaket synre selsendertich ponde, alzet voirs. is, mit goeden borgen, dair Jan of syn erfnamen mede genoegede. Voirt wairt dat zake, dat Maes voirs. of syn erfnamen hem des tienden niet onderwynde en woude, soe soude hem Jan voirs. off syn erfnamen die helfte van der voirs. tienden onderwynden, en soude aenvan tot sels ende dertich ponde toe voirs. tot syns sels seggen off synre erfnamen, mit goeden trouwen ende sonder ongearcheit. Doe dit gedaen was, alse recht wysede, dat verleende wy dien voirs. Jan die voirs. sels ende dertich pond sjaers in allen den punten, alse die voirs. Ernst opgebracht had, en also hier voirs. is, te besitten in alfulken leenwe-re ende rechte die voirs. sels ende dertich ponde, dese die voirs. Ernst te voren wte der helften van onser tienden tot Emmenesse voirs. hadde, die de voirs. Maes van ons hout te lene: ende hebben dien voirs. Jan van Broechuysen ontsaen mit recht ende mit vonnisse tot onsen ende ons Goitshuys manne, alse van dien selsende dertich ponden sjaers. Dit geviel tot Utrecht in onsen zale tot sunte Parwels in onse woirde onser manne Haren Adaems van Lochorst Ridder, Erembrecht van Beyerden, ende Ghyfen Marfelis broeder, ende ander vele goeder lude, in 't jair ons Heren duisent drie hondert ende twe ende twyntich, des Donresdages nae Sunte Lawerens daghe. Ende die ander brieff hielt van woirde tot woirde aldus. Wy Johan van Oey, by der genaden Goids Abt tot sunte Parwels t'Utrecht, maken kond allen luden mit desen openen brieve, dat voirs. ons ende voirs. onse manne, die hier na bescreven staen, quam een cersam man Burre van Broechuysen, Canoninc ten Doem t'Utrecht, ende begerde, dat wy hem wouden verlyen sels ende dertich pond opens wt den tiende van Emmenesse, welke sels ende dertich pond sjaers Hair Johan van Broechuysen syn vader, daer Gor die ziele aff hebbe, van ons ende van onsen voirs. vader plech te houden. Ende aldair rechtvoirt soe verlyde wy, alse ordel ende recht wysede, Haren Burren van Broechuysen dese voirs. sels ende dertich pond sjaers wt deser voirs. manne

1377.

MONUMENT, & DIPLOM. 727

tienden van Emenesse in alre manieren, alse die Haer Johan syn vader van ons ende van onse voirvaders plach te houden, behoudelyc ons, onsen Goidshuse, ende elker manne syns rechts. Ende also voirt, doe dit geschyet was, doe quam Hair Burre van Broechusen voirg. ende droech ons op in onse hant dese voirscr. ses ende dertich pont sjaers wt deser voirf. tiende van Emenesse, ende verteech dair op mir hande ende mit monde, alse ordel ende recht wysde, alse te behoeff Florens van Jutfaes Jacobsz. Ende aldair rechte voirt, doe dit geschien was, doe verlyden wy, alse ordel ende recht wysde, Florens van Jutfaes voirg. dese voirf. ses ende dertich pond sjaers wt den voirf. tiende te Emenesse, te houden van ons ende van onsen Goitshusen in alre manieren, alse Hair Johan van Broechusen voirf. die van ons ende van onsen Goitshusen plach te houden, behoudelyc ons, onsen Goitshusen, ende elker mannen syns rechts. Ende over alle dese voirf. dingen waren aen ende over Arnt van Lochorst, ende Evert Foec onse mannen: voirt meer Hair Ghysbert van Broechusen Haren Burren broder, Henrick van Langersacke, ende anders goeder luede genoch. In oirkonde des briefs besegelt mit onsen zegel. Gegeven in 't jair ons Heeren dusent drie hondert seven ende seventich, des Sonnendages te mit vastene. Ende die darde brieff die hielt aldus. Wy ^{1422.} Gheryt van Damasche, by der genade Goids Abt tsiunte Pauwels t'Utrecht, maken kenlic allen luden, dat voir ons, ende voir onse manne, die hier nae bescreven staen, gecomen is Jacop van Jutfaes Florensz. ende versocht aen ons ter goeder tyt bynnen jair ende daghe, als hy schuldich was te doen, ende onse manne wysde, dat recht was, ses ende dertich pont sjaers wt den tiende van Emenesse, die hem aen gecomen syn van dode Florens van Jutfaes sinen vader, den God genadich wesen moet. Welke ses ende dertich pont sjaers voirf. wt desen voirf. tiende wy verlyt hebben ende verlyen Jacob voirf. te houden van onser Abdien voirg. in alre manieren, alse Florens syn vader voirg. van ons te leen te houden plach, behoudelic onser Abdien ende elker malc syns rechts. Hier waren over ende aen, dair dit geschiede, Tyman die Lange, Vrederic van den Voerde, onse manne, ende meer goeder lude genoch. In oirkonde

konde des briefs bezegelt mit onsen zegel. Gegeve in 't jaer ons Heren duſent vierhondert twee ende twynich op Sente Johans avont te midſomer. Ende doe wy alle deſe vorſte brive geſien, overleſen, ende wel verſtaen hadden, alre rechtevoirt ſoe maecte Jacop van Jutſaes voirf. voir ons ende voir onſe mannen, mit ſinen vrien moetwille, ende mit onſer hant, die wy om ſynre beden wille dair toe deden, als die man wysden, dat recht was, alſe dat die rechte nachten ende die rechte leenweer van den voirf. ſefs ende dertich pont ſjaers, die Jacop voirf. heeft wt den tiende tot Emeſe, ende van ons ende van onſer Abdien te lene hooſt, alſe als ſy in den voirf. brieven geſcreven ende benoemt ſien, nae Jacops doet voirf. comen ende erven ſullen op Loef ſinen ſoen, die hy heeft by Jonſfr. Meynten, ſinen wive, Herboerts dochter van Pallaes, behoudelic der voirf. Jonſfr. Meynten Jacops wyf van Jutſaes voirf. boerre lyfſochte ende den voirf. ſefs ende dertich pont ſjaers, alſe lange, als hy in levende live is, die vriliken te heffen ende te gebruiken, ſonder hynder ofte becroen Loefs hoirs ſoens voirf. behoudelyc ons ende onſer Abdien ende elker male ſyns rechte. Hier waren over ende aen, dair dit geſchiedt, Arnouldus Bynodop, ende Hubert van Pallaes, ende meer goeder lude. In oirkonde des briefs bezegelt mit onsen zegel, gegeven in 't jaer ons Heren duſent vierhondert negen ende dertich den vyften dach in Junio.

Num. VI. lit. B.

327. Wy Reynout, Greve van Gelren, doen kondt allen lude, ende bekennen myt deſen brieve, dat wy van enen conmen manne ende enen geestelicken Haren Gheernant van Kalicheym, Abt tot ſinte Pouwels t'Utrecht, onſinge hebben ende genomen ſyn gerichte tot Lienden, hooſt ende lege, alſe als hem toebehoirt, tot vier ende viertich jaer, den date des briefs navolgende, oft die Biſcop van Utrecht, oft convent des Goedshuys van ſinte Pouwels voingenoemt ſyn conſent ende gehengniſte dair toe willen gheven ende doen, um alſulken jairpacht, alſe hier nae beſcreven ſien: ende ofts die Biſcop oft convent voingenoemt des nae conſentiren en wouden, ſoe hebbe wy onſen, ende onſe

MONUMENT. & DIPLOM. 729

angen tot lieve des voirgenoemden Abs , alsoe lange alsoe
ij leeft , om den selven pacht , die hyer nae bescreven steet.
Als om twee beren , die vette ende guet syn , te vergelden
iem yegelicx jairs op sinte Mertyns avont in den winter
in den Goetshuse van sinte Pouwels voirgenoemt onder
onsen cost ende arbeyt , oft voir en ygelicken bere vier pont
sleynre penninge , die gheve syn op dien selven termyn te
vergelden. Weert dat wy des niet en deden , soe verwillico-
en wy desen voirgenoemden Abt sculdich te wesen ; des
naesten dages dair nae vier beren , ofte festyn pont der sel-
ver munte dair voir , voir ons ende onse nacomelinge. Voirt
neemen wy ende ontfangen desen voirghenoemden Abt ende
sine monicen , mit all haren luden ende all haren guede , dat
hem ende haren Goidshuyse toebehoirt , ende in onsen lan-
den gelegen is , onser bescerminisse , ende sunderlinge tot
Leyenden , tot Hemert , tot Dryell , tot Reden ende tot
Ermell , ofte wair dat gelegen is bynnen onse lande , ende
oick hair luyde , die bynnen den onsen woenachtich syn , en-
de geloven sy in gueden trouwen van allen onrecht ende
gewaut bynnen den onsen te beschermen ende te bewaer-
en , alsoe voirs. is , na all onsen maicht. Voirt weert dat
saike , dat yemant des voirghenoemden Abt ofte sinen monicen
van enigher wairlicker saken ofte guedt aenspreke , des en
soelen sy voir nyemant te rechte staen , dan voir ons ,
off dien wyt sunderlinge bevelen , dair aff recht ende be-
scheyt te doen hebben. Voirt gelove wy desen voirge-
noemden Abt ende synnen convent in gueden trouwen , dit
voirscreven gericht van Lyenden nyemant voirt te gheven
noich te verlyen , mer aen ons ende onse nacomelingen te
hauden ende te blyven alle dese tyt ende jaeren vuyt , die
voirseit syn , ende geloven desen voirseiden Abde ende Con-
vent in gueden trouwen ; alle dese voirscrevene punten ende
voirwaerden wirlicke ende wael , vast , stede te hauden. Voirt
geloefsen wy ende verbinden ons mede desen Abt voirghen-
noemt ende syne Goytshuyse , alle voerwaerden ende punten ,
die in onsen brieve bescreven staen , ende wy hem myt on-
sen segell besegelt hebben gegeven , alsoe van den gerichte
van Dryell , vast ende stede te hauden. In oirkonde des heb-
ben wy onsen segell hier an gehangen. Gegeven ende ge-
scheit tot Utrecht in 't jair ons Heren duisent driehondert
zeven

1367. Wy Edwaert, byder genaiden Goits Hertoge van Gelre-
de Greve van Zurphen, doen kont allen luden, ende bekem-
nen myt desen brieve; dat wy van enen eerfamen manne,
ende enen Geestelicken Heren, Johanne van Oyen, Abte
sinte Pouwels t' Utrecht, ontfangen ende ghenomen hebben
synen gerichtten tot Lienden ende tot Dryele, hoge ende
lege, alse sy hem toebehoeren, tot onse live, die wie wy le-
ven, ellics jairs om drie beren, die vette ende goet syn, op
sinte Mertyns avont, die coemt in den wynter, te doen
in dat Godshuys, van sinte Pouwels voingenoem onder on-
sen coste ende arbeyde, ofte voir enen yegelicke bere van
pont cleynre penninge, die genge ende gere syn, in dat
selver tyt te betalen. Weert dat wy des nyet en deden,
soe verwillecoren wy, desen voingenoemden Abte sculdich
te wesen des naesten dages dair nae ses beren, ofte vier
ende twintich pont der selver munten daer voir. Voirt
soe nemen wy ende ontfangen desen voingenoemden Abt ende
synen monicen myt allen haren luden, ende alle hare gue-
de, dat hem ende haren Godshuys toebehoert, ende in on-
sen lande gelegen is, in onse beschermentisse, ende sander-
lingen tot Lyenden, tot Hemert, tot Dryell, tot Reken
ende tot Ermell, off wair dat gelegen is bynnen onsen
lande, ende oick hare lude, die bynnen den onsen wou-
achtich syn, ende gelaven sy in goeden trouwen van al-
len onrechte ende gewalt bynnen den onsen te bescher-
men ende te bewaren, alse voirseit is, nae alle onse man-
nere. Voirt weere dat sake, dat yemant desen voingenoemden
Abte ofte syne monicen van yeniges weerentlicher sake
ofte guede ane spreke, des en soelen sy voir nyemant te
rechte staen, dan voir ons offt dien wyt sunderlinge be-
velen, dair aff rechte ende bescheyt te doen hebben. Hier
gelove wy desen voingenoemden Abte ende synen Con-
vent in gueden trouwe, dese voirseide gerichtten van Lyen-
den ende van Dryele bynnen onsen tyt nyemant voir te
geven, noch voir te verlyen in engebre manieren, mer an
ons selve onse leve dage te houden ende te bliven. Alle dat
m.

voirseide punten, ende ellic punt sunderlinge, hebben wy geloest ende gelaven in gueden trouwen den voirseiden Abte ende synne Convente van sinte Pouwels t'Utrecht wittelicken, waell, vaste, stede, ende onverbrekelicke te houden. In oirconde des soe hebben wy onsen segell aen desen bryeff doen hangen. Gegeven in den jair dusent drie hondert zeven ende tzeftich, op sinte Marcus dach Ewangelist.

Num. VI. lit. D.

Alle de ghene, de desen breeff zellen sien of horen lesen, do ic Vrancke van Ghestel verstaen, dat ic ontfangen heb van enen eersamen man in Goede, Hair Johanne van Oey, Abt t'sinte Pouwels t'Utrecht, de tienden gelegen tuschen Scherpendrecht ende Leuwerfloet, groet ende smal, als die den voirs. Godshuis to behoeren, in den Kerspel van Heiligersberge, mit alsdanigen voirwerden, dat ic ende myn nacomelinge zellen gheven den Abt voirs. jairlix bynnen Meye vyff pont Utersch paeyments: ende wert zake, dat ic of myn nacomelinge desen voirs. pacht niet en betaelden bynnen desen voirs. termyn, so viel ic ende myn nacomelinge van allen recht, dat ic of sia hebben mochten an den voirs. tienden; ende dese voirs. tiende quaem dan vry ende los an den voirs. Abt, ende an syn Godshuys, behoudeliken om syns verfetens pachts. Voirt sint voirwerde, wanneer ic affivich werde, zo sellen myn nacomelinge dese voirs. tiende verheergewaden mit vijf ponden als voirs. is, of mit een jaer pachts van den koern tienden. Ende dese koer van deser voirs. heergewade sal staen an den Abt van t'sinte Pouwels, die in der tyt is. Alle dese voirwerden gelove ic Vranck voirgenoomt stede ende vast te houden in goeden trouwen voir my ende myn nacomelingen sonder argeliff. Hier waren over en an in des Abts zael de voirgenoomde Abt, Hair Henric de Vrese, Hair Henric de Ketelaer Monike des Godshuys voirs. Hair Herman Bokel Canonic t'sinte Jan t'Utrecht, Her Henric van, Vicarius in der selver Kercken, Henric van Langerake, ende anders veel goeder lude. In orkonde des breeffs bezegelt mit mynen zegel: 1366.

gel: ende tot eynre meerre vestnisse, so heb ic gheboden
 Hair Wencken mynen broder desen breek naede to be-
 gelen mit sinen zegel tot eynre vestnisse al deser vor-
 ding. Gegeven in 't jaer ons Heren dusent dre hond-
 ses ende tseftich op sinte Ypolitus dach.

Num. VII.

*Instrumentum resignationis juris Domini Giber-
 ti Electi, & admissionis sive intronisationis Do-
 mini Davidis, Episcopi Trajectensis.*

1456. In nomine sanctae & individuae Trinitatis Amen. Per
 hoc praesens publicum instrumentum eunctis pateat evi-
 denter, & sit notum, quod anno a nativitate Domini
 MCCCCLVI. Indictione quarta, die vero Veneris sexto me-
 sis Augusti, hora tertiarum vel circa, Pontificatus sanctis-
 simi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Calisti,
 divina providentia Papae tertii anno secundo, coram ve-
 nerabilibus & circumspicendis Dominis Praelatis & Cano-
 nicis Majoris, Sancti Salvatoris, Sancti Petri, Sancti Jo-
 hannis & Beatae Mariae, Ecclesiarum Trajectensium, nec
 non generosis & strenuis viris, Baronibus, Militibus &
 Armigeris militaribus patriae Trajectensis, ac providis &
 discretis viris, Burgimagistris, Senioribus populi, Con-
 siliis & Rectoribus civitatis Trajectensis, in loco opi-
 tulari majori dictae Majoris Ecclesiae, ad infra scripta opi-
 tulariter & ad generale Capitulum Trajectense, prout
 ibidem referebatur, congregatis; ubi, de more & con-
 suetudine longaeve praescriptis, Praelati & Canonici e-
 rundem Ecclesiarum, ac Barones, Milites militares, Ar-
 migeri & Nobiles patriae, nec non Rectores civitatis
 Trajectensis, tamquam tres status, per quos Ecclesia, ci-
 vitas, & patria Trajectensis citra Yselam retroactis tem-
 poribus rectae fuerunt, & conservabantur, prout sibi
 reguntur, & conservantur in iuribus, libertatibus & pri-
 vilegiis earundem, convocari & congregari solent &
 consueverunt, ad negotia, ipsos status ac Ecclesiam & pa-
 triam praedictos tangentia sive concernentia, petenda
 & disponenda, in mei Notarii publici & testium in-
 ter-

scriptorum ac numerosae multitudinis populi adstantis praesentia, praesentatoque ibidem per Illustrissimum Principem Dominum Joh. Ducem Clivensem, ibidem praesentem, quodam tractatu concordiae in scriptum redacto, & per eundem Dominum Ducem Clivensem inter Serenissimum & Illustrissimum Principem & Dominum, Dominum Philippum Ducem Burgundiae &c. ac Reverendum in Christo Patrem & Dominum, Dominum Davidem, Dei & Apostolicae sedis gratia Episcopum Trajectensem, ex una; ac venerabilem & generosum Dominum Ghysbertum de Brederode, tunc Electum & Archidiaconum Trajectensem, nec non supradictos tres Status patriae Trajectensis de & super Episcopatu Trajectensi & ejus occasione partibus ex altera factis, & per me Notarium publicum infra scriptum ibidem publice & alta voce de verbo ad verbum praescripto, ac tandem per Dominum G. de Brederode, tunc Electum & Archidiaconum Trajectensem, ac tres Status patriae Trajectensis supradictos, prout eos & eorum quemlibet concernebat, acceptato & admisso, praefatus generosus Dominus G. de Brederode tunc Electus, pro bono pacis, ut asseruit, insequendo formam dictae concordiae, sponte, libere & simpliciter cessit, resignavit & renunciavit per verba de praesentibus omnibus juri, titulo, actioni & interesse, sibi ad Ecclesiam Trajectinam quomodolibet competentibus, ad opus dicti Reverendi Domini Patris, Domini Davidis Episcopi Trajectensis, ac etiam, prout supra, renunciavit omnibus appellationibus, per ipsum & Ecclesiam generalem Trajectensem conjunctam & divisam ad sedem Apostolicam & futurum concilium contra ipsam Dominum David ac ejus provisionem Apostolicam quomodolibet interjectis & interpositis; ac alias dixit & fecit, prout in quadam papiri cedula, per venerabilem Magistrum Wolterum de Gouda, Praepositum dictae Ecclesiae S. Petri, ibidem prius publice lecta, plenius continetur in haec verba: *Ego Ghysbertus Electus Trajectensis, insequens formam concordiae, inter Illustrissimum Principem Dominum meum Ducem Burgundiae, ac Reverendum Patrem Dominum Davidem Episcopum Trajectensem ex una, & me partibus ex altera factam, sponte cedo, resigno & renuncio omnibus juri, titulo & interesse, mihi*

Aaa ad

ad Ecclesiam Trajectensem quomodolibet competentibus, & per me praetensis, ad opus & utilitatem dicti R. Patris; nec non renuncio appellationibus per Dominum Decanum & Capitulum & me conjunctim, nec non per me divisim emissis ad Dominum nostrum Papam & ad futurum Concilium contra dictum R. Patrem interjectis. Praesentibus ibidem discretis viris Magistro Jacobo Johannis Ysbrandi nuncio, Gerardo van der Laer praeministro dictae Ecclesiae Majoris, nec non Johanne de Blohoven & Pelgrino de Hoyer, munitis & servitoribus saepe dictae civitatis Trajectensis, in ante pro testibus, ac pluribus aliis personis fide dignis, tam Clericis quam laicis, ad praemissa audiendum vocatis & rogatis. Deinde vero hora quinta post meridiem ejusdem diei Veneris Venerabiles & circumspecti viri, Dominus Ghysbertus de Brederode Archidiaconus Trajectensis, ac singuli Domini Praelati & Canonici earumdem Majoris, Sancti Salvatoris, Sancti Petri, Sancti Johannis, & Beatae Mariae Ecclesiarum Trajectensium, in Ecclesia Majori praelibata juxta intimationem eis factam ad obviandum in tertio campanae Episcopalis pulsu Domino nostro Episcopo Trajectensi supradicto, ut est moris, in mei Notarii publici & testium infra scriptorum, ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum, praesentia, cum quam plurimis ac quasi universis dictarum Ecclesiarum perpetuis beneficiatis, Chorifociis & Scolaribus, personaliter congregati, tandem Reverendo Patri & Domino nostro, Domino Davidi de Burgondia, Episcopo Trajectensi praetacto, cum crucibus, candelis accensis, & thuribulo ad pontem urbis, qui Borchbrug vulgariter nuncupatur, solempniter obviarunt, ipsisque ibidem consistentibus, & parum Dominum Episcopum memoratum expectantibus, venit idem Dominus noster Episcopus, decenter pontificalibus indutus, cum Illustrissimis Principibus Dominis Burgundiae & Clivensi Ducibus, ac Domino de Cherlois, dicti Domini Ducis Burgundiae unigenito, ac quam pluribus aliis Dominis temporalibus, Comitibus, Baronibus, Militibus & Nobilibus in multitudine valde copiosa, eundem Dominum David Episcopum associantibus & solempniter comitantibus. Quem ad statim venerabiles Domini Ghysbertus de Brederode, Archidiaconus Trajectensis supradictus, & Jo-

han-

MONUMENT. & DIPLOM.

739

hannes Proys, dictae Majoris Ecclesiae Decanus, praestantiores praelati pro tunc ibidem praesentes, cum ea, cum qua decuit, reverentia in Ecclesiam Majorem antedictam, ceteris Dominis Praelatis, Canonicis, Chorificiis & Scolaribus processionaliter versus eandem praecedentibus, cum canticis induxerunt, Dominis Ducibus & ceteris nobilibus ac militaribus patriae & Rectoribus civitatis Trajectensis protinus reverenter comitantibus. Quibus quidem canticis in eadem Ecclesia ad tempus continuatis & peractis, memorati Domini Archidiaconus & Decanus dictum Dominum Episcopum in domum Capitularium majorem Ecclesiae Majoris praefatae, sequentibus Dominis Praelatis & Canonicis praenominatis, Chorificiis vero & Scolaribus praetactis se ad chorum ejusdem Ecclesiae transferentibus, duxerunt. Et ibidem ipse Dominus Episcopus in primo loco sedens; ubi Episcopus pro tempore in Capitulo generali sedere consuevit, eisdem Praelatis ac Canonicis, ac duobus aliis Statibus patriae Trajectensis cum aliquibus testibus infra scriptis praesentibus. Et exposito ibidem per praefatum Dominum Jo. Proys, Decanum Majoris Ecclesiae, tractatu concordiae supra scripto, tandem idem Dominus noster Episcopus eandem concordiam, quantum in eo fuit, & eundem concernebat, acceptavit; & conservare promisit. Ac demum cassatis & extinctis per praefatum Dominum David Episcopum omnibus & singulis processibus, per ipsum seu ejus nomine contra Dominum G. Archidiaconum & quoscunque alios Praelatos, Canonicos, Vicarios, beneficiatos atque Clerum Trajectensem citra Yselam, & generaliter contra tres Status patriae Trajectensis supra scriptos auctoritate sua ordinaria fulminatis, dicti tres Status successive renuntiaverunt omnibus appellationibus & adhaesionibus, per ipsos seu eorum nominibus contra ipsum Dominum David Episcopum ac ejus provisionem Apostolicam ad praefatam sedem seu futurum Concilium quomodolibet interpositis & factis. Post haec memoratus Dominus Episcopus, Laicis omnibus seclusis, juramentum, per Episcopos Trajectenses in prima eorum receptione praestari solitum, ex quodam libro sibi portecto corporaliter legit atque praestitit. Et deinde, revocatis duobus aliis Statibus patriae Trajectensis, lectaque

ibidem publice coram praefato Domino Episcopo, in praesentia omnium dictorum trium Scituum, quadam littera patriae Trajectensis, vulgariter dicta die Lambertij, juxta quam dicta patria Trajectensis a longaevis retroactis temporibus in suis juribus privilegiis & libertatibus regi & conservari consuevit, idem Dominus Episcopus, aliqui deliberatione praehabita, eandem litteram, prout praecessores sui Episcopi Trajectenses ipsam observarunt, similiter observare promisit. Quibus sic peractis, memorati Domini Archidiaconus & Decanus dictae Majoris Ecclesiae eundem Dominum Episcopum in eorum praesentia Majoris Ecclesiae adduxerunt, & in sede Episcopali Trajectensi ipsum ibidem locaverunt & intronaverunt, ceteris Dominis Praelatis & Canonicis, ac Illustrissimis Dominis Burgundiae & Cliveni Ducibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus ac duobus aliis Scabibus, videlicet militia patriae ac Rectoribus civitatis Trajectensis supradictis, comitantibus. Qui Domini Archidiaconus & Decanus cum aliis Praelatis, Canonicis, Choristis ac Scolaribus ibidem existentibus sonora voce *Ymnus Beatorum Augustini & Ambrosii*, videlicet *Te Deum laudamus* cum similibus suis versibus, hilariter cantaverunt, ac in organis alternatim personarunt. His itaque praemissis, dicti Archidiaconus & Decanus praenominatum Dominum D. Episcopum ante summum altare ipsius chori perduxerunt, cum facie ad populum staterunt, ac quadam antiphona cum versiculo & collecta pro pace decretata, iidem Domini Archidiaconus & Decanus praedicti Dominum Episcopum in aulam Episcopalem Trajectensem, & ulterius in cameram eidem aulam contiguam induxerunt, claves palatii Episcopalis ac sigilla Episcopalia sibi consueta assignando, in signum verae, realis, actualis & corporalis possessionis omnium rerum, jurium & pertinentiarum Ecclesiae Trajectensis antedictae. Super quibus omnibus & singulis saepe dictus Dominus D. Episcopus ac Praelati & Canonici Ecclesiarum praedictarum successive petierunt a me Notario publico instrumentum fieri unum vel plura publicum seu publica instrumentum sive instrumenta. Acta fuerunt haec Trajecti, sub anno Indictione, die, mense, horis, Pontificatu & loco qu-

MONUMENT. & DIPLOM. 737

bus supradesignatis, praesentibus ibidem Dominis Jacobo Johanne Ysbrandi, Johanne de Gheyn, Arnaldo Haes, Johanne Fent, & Stephano Witvoet, earundem Ecclesiarum Trajectensium perpetuis beneficiatis & officariis, testibus ad praemissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Petrus Hafert, clericus Trajectensis, publicus imperiali auctoritate Notarius, ac dicti Capituli generalis Trajectensis scriba, quia praemissis omnibus & singulis superius positis & conscriptis, &c.

Num. VIII.

Revocatoriae unionis Praepositurae & Archidiaconatus mensae Episcopali Ecclesiae Trajectensis.

Joannes Poggius, Dei & Apostolicae sedis gratia Episcopus Tropicensis, ad Serenissimum Principem Carolum Romanum Imperatorem semper Augustum, ac Germaniae, Hispaniarum &c. Regem Catholicum, Sanctissimi Domini nostri Pauli divina providentia Papae tertii & Apostolicae sedis Nuntius cum potestate legati de latere, dilectis nobis in Christo Capitulo singulisque illius Canoniciis & personis Ecclesiae Trajectensis, ac universis & singulis aliis, ad quos praesentes nostrae literae pervenerint, seu fuerint praesentatae, Salutem in Domino. Noveritis, quod cum nuper ad importunam instantiam quorundam Procuratorum sive Solicitatorum Reverendi Domini Georgii Episcopi Trajectensis quandam cessionem juris, quod dilectus nobis in Christo Cornelius Meropius, Decanus Ecclesiae S. Salvatoris Trajectensis, in & ad Praeposituram, quae inibi dignitas post Pontificalem major existit, ac Archidiaconatum illi perpetuo annexum ejusdem Ecclesiae Trajectensis, de quibus, uti assererat, alias tunc certo modo vacantibus ubi certis modo & forma sibi Apostolica vel alia auctoritate provisum seu provideri concessum fuerat, habere praetendebat, admiserimus, ipsamque Praeposituram & Archidiaconatum illi annexum praedictos mensae Episcopali dictae Ecclesiae Trajectensis, quamdiu idem Georgius Episcopus illi praecesset, ex causis ibidem expressis duntaxat, univimus, anneximus, & incorporavimus, aliasque & alia fecimus, prout in

eisdem literis, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, latius habetur. Et cum nos unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi vigore facultatum nostrarum, nobis a dicta Sede concessarum, facere minime poteramus, quumque de dignitatibus & praebendis Ecclesiarum Cathedralium disponere, nec similes uniones & annexiones facere, & alias beneficia quaecumque Ecclesiastica valorem centum ducatorum excedentia conferre, & de illis etiam providere juxta earundem nostrarum facultatum tenorem non possumus, nec valeamus; idcirco ad obviandum libris, controversiis & differentiis, quae occasione praemissorum inter vos & ipsum Episcopum oriri possent, sponte & ex nostra certa scientia & spontanea voluntate dicimus & fateamur, nos easdem unionem, annexionem & incorporationem per nos vigore facultatum nostrarum ex causis ibidem tunc, ut praefertur, expressis facere minime potuisse neque debere: prout re vera, si aliter, quam ut praefertur, & alias juxta veritatem rei informari fuissetis, easdem nec fecissetis, aut decrevissetis: ipsaeque propterea cassandas, annullandas & revocandas fore & esse, & nullitatis vitio subiacere, & tanquam a nobis non factas nec etiam concessas declaramus; decernentes ex nunc, prout ex tunc, & econtra, ipsum Episcopum sive procuratores & factores dictis nostris literis unionis & annexionis praedictae tanquam nullis & invalidis, prout ipso jure nullae & invalidae existunt, uti, nec eas executioni demandari posse, neque debere: inhibentes votis omnibus & singulis supradictis & vestrum cuilibet in virtute Sanctae obedientiae, & sub majoris excommunicationis latae sententiae, a qua, praeterquam in mortis articulo constituti, absolutionis beneficium nequeatis obtinere, nec non mille Marcharum argenti puri fisco Apostolico applicandi poenis, ne praefatas nostras unionis & annexionis literas hujusmodi, sicut praefertur, a nobis surreptitice & obrepticie extortas & impetratas, executioni quoquo modo demandare, nec ipsas unionem, annexionem & incorporationem admittere, seu admitti facere audeatis vel presumatis: sed eas, ut praefertur, pro nullis & inanis, & penitus nullius roboris & efficaciae existentibus habeatis: quas nos similiter pro talibus, & ut tales ab omnibus reperi-

voque le sixiesme du dit mois, & fait insinuer & intim-
 mer la dite revocation aus dits exposans. Et ores qu'il n'e-
 stoit loysible au dit Evesque de prendre aucune possession
 ou attemper aucune chose sous umbre & pretext des
 dites bulles d'union revocquees: ce non obstant s'est ad-
 vance & ingere d'en faire prendre en son nom telle quel-
 le possession de droit des dits Dompveste & Archidia-
 conne d'Utrecht, & depuis s'est fait maintenir en iceux
 benefices, & fait sequestrer les fruys, & leur a fait com-
 mander sur grosses paynes de remectre les seaulx de la dite
 Archidiaconne es mains de l'Official. Aufquels comman-
 demens les dits exposans pour les causes que dessus, & que
 le contraire leur estoit prohibe par le dit Nunce Aposto-
 licque, n'ont acquiesce, & eulx trouvant en cest endroit
 bien perplex, se sont trouvez vers nous a Spiers & ailleurs
 pour obtenir sur ce provision & remede convenable, &
 tant insiste, que finalement les dites lettres d'union vi-
 tale sont rendues & restituées es mains du dit Sr Evesque
 de Tropy Nunce Apostolicque, pour les faire casser,
 comme elles sont, du moins ainsi qu'entendent les dits
 exposans. Par quoy ils nous ont de rechef tres humble-
 ment fait supplier & requerir, declairer nul & de nulle va-
 leur & efficace tout ce, que sous umbre des dites bulles
 d'union vitale dessus dite a esté fait & attempre au con-
 traire, & sur ce leurs faire despescher nos lettres patentes
 de declaration en tel cas pertinentes. Pour ce est il, que
 nous, les choses dessus dites considerees, inclinans favo-
 rablement a la supplication & requeste des dits exposans,
 avons par l'advis & deliberation de notre treschier &
 tresamee seur la Roynne Douagiere d'Hongrie, de Boheme
 &c. de par nous Regente & Gouvernante en nos pays
 de par decha declaire, & declairons par ces presentes nul &
 de nulle valeur tout ce entierelement, qu'a este fait en-
 vertu des dites bulles d'union emanees du dit Nunce, remectant
 le tout en tel estat, qu'il estoit avant la concession d'ice-
 les. Sy donnons en mandement aux chief, president, &
 gens de nostre priye conseil, & de nostre grand conseil
 a Malines, au premier & autres de nostre conseil d'U-
 trecht, & a tous autres nos justiciers & officiers, que de
 ceste nostre presente declaration & de tout le contenu en

MONUMENT. & DIPLOM. 741

cestes ils facent, souffrent, & laissent les dits exposés playnement & payfablement joyr & user sans aucun contredit ou empeschement. Car ainsi nous plaist il. En tesmoing de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes. Donne en nostre ville de Gand le vingtroisieme jour de Decembre, l'an de grace mil cinqcens quarante quatre, de notre empire le xxv. & de nos regnes de Castille & autres le xxix.

Num. X.

Nos Cornelius Miropius, Dei & Apostolicae sedis gratia Praepositus & Archidiaconus Trajectensis, notum facimus universis, quod, tactis corporaliter sacrosanctis Evangeliiis, juravimus hiis praesentibus, & juramus, quod compositionem, quam quondam bonae memoriae Arnoldus de Hoirn inter quondam Swederum Wter Loo, tunc Praepositum & Archidiaconum dictae Ecclesiae Trajectensis, & Capitulum ipsius Ecclesiae fecit & ordinavit, quoad omnes & singulas perpetuitatis clausulas firmam & perpetuis temporibus illibatam servabimus, panem, cerevisiam, denarios mensurales & convivii ipsis Dominis Decano & Capitulo, pro ejusdem Ecclesiae Trajectensis quadraginta praebendis, sive Canonici & personae ipsius Ecclesiae praesentes fuerint & omnes residentiam fecerint, sive non, secundum antiquam eorum observantiam, ac si omnes & singulae personae ipsius Ecclesiae Trajectensis corporaliter praesentes fuerint, & residentiam fecerint, videlicet pro singulis decem solidis unum florenum aureum de Florentia, aut verum valorem ejusdem, plenarie & sine quacunque subtractione vel diminutione ministrando: nec non taxationem panis & cerevisiae, vulgariter *verding* appellatam, juxta tenorem libri Camerae & modum quondam Gyselberti Cock, praedecessoris nostri, firmiter observando. Insuper quia in dicta compositione cavetur, quod omnia bona & emolumenta tam Praepositurae, quam Archidiaconatus Trajectensis, sunt Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae praedictae pro servitio praebendorum & Officiorum ejusdem Ecclesiae obligata; idcirco juravimus & juramus, quod, quamdiu erimus Praepositus & Archi-

diaconus dictae Ecclesiae Trajectensis, deputabimus & po-
 nemus unum Canonicum praebendam Capitularem ipsius
 Ecclesiae, domum claustralem infra emunitatem Ecclesiae
 Trajectensis habentem, in Socium nostrum, ad percipi-
 endum & levandum omnes fructus & redditus dictae Prae-
 positurae, & ad recipiendum cautiones pro eisdem fructi-
 bus & redditibus ad usum & solutionem servitii praebes-
 datorum & officiatorum praedictorum. Et quod eum
 constituemus unum alium Canonicum Capitularem eju-
 dem Ecclesiae, domum claustralem infra emunitatem praedictam habentem, in Officiale nostrum ad exercendum
 jurisdictionem Ecclesiasticam, & ad percipiendum & col-
 ligendum omnia & singula emolumenta hujusmodi juris-
 dictionis Ecclesiasticae in Archidiaconatu praedicto ad u-
 sum supradictum. Salvo, quod praefati nostri Socii &
 Officialis, postquam praebendatis & officariis praedictis de
 eorum servitio fuerit integraliter satisfactum, nobis de re-
 liquo reddat computum legalem & rationem. *Insuper*
 modo praemisso juravimus, ac tenore praesentium jura-
 mus, certam compilationem per modum *cujusdam* infor-
 mationis, declarationis pariter & decreti, per Decanum &
 Capitulum praedictos sub data anni millesimi quingentesi-
 mi quadragesimi quinti, die Martis vicefimo septimo Je-
 suarii factam, & capitulariter conclusam, ac omnia &
 singula in eadem comprehensa pariter & contenta incor-
 cussis observaturum, cum ea adjectione, quod nos nullo
 unquam tempore ab hujusmodi praefato juramento abso-
 lutionem per nos vel alium impetrabimus, aut impetari
 faciemus: & eadem impetrata vel impetranda, etiam
 motu proprio nobis concessa fuerit, non utemur, renun-
 ciando in praemissis omnibus & singulis tam juris civilis
 & Canonici, quam facti, exceptionibus nobis quomodo-
 libet competentibus. Promittimus insuper bona fide, praefatos
 Dominos Decanum & Capitulum singulosque Co-
 nonicos praebendatos ipsius Ecclesiae perpetuo servare
 demnes, si quovis modo (quod absit) eos aut aliquorum
 ratione admissionis, per eos de nobis ad dictam Prae-
 posituram & Archidiaconatum nostros factae, per quocun-
 que seu quemcunque molestari contingat; quod admissi-
 onis hujusmodi & possessioni inde sequutae ad decretum

MONUMENT. & DIPLOM. 743

Dominorum Decani & Capituli praedictorum sine contradictione renunciabimus, si forsitan postmodum repertum fuerit, in eisdem Praepositura & Archidiaconatu nos jus non habere; & quod cum aliqua persona compositionem de Praepositura & Archidiaconatu praedictis sine expresso eorundem Dominorum Decani & Capituli consensu nulloatenus faciemus. In cujus rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Trajecti anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo quinto, die decima tertia mensis Februarii.

Num. XI.

Cornelius Miropius, Dei & Apostolicae sedis gratia Praepositus & Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis Trajectensis, notum facimus univ^{er}sis & singulis Christi fidelibus, praesentes nostras literas visuris, lecturis pariter & audituris, quod quum Reverendus, Nobiles ac Venerabiles viri Domini Johannes van der Vorst, Loenbecae Dominus, U. J. Doctor, Decanus, & Capitulum ejusdem Ecclesiae Trajectensis, confratres nostri, quandam compilationem seu ordinationem, per modum cujusdam informationis, declarationis pariter & decreti, ad evitandum contentiones, lites, differentias, ac dissentiones, perpetuis futuris temporibus valituram, in unum congeslerint, quae inter nos nostrosque successores, Praepositos & Archidiaconos ejusdem Ecclesiae ex una, & dictos Dominos Decanum & Capitulum partibus ex altera, quomodolibet in posterum exoriri possent, quam quidem compilationem nos tempore admissionis nostrae ad antedictam Praeposituram & Archidiaconatum ejusdem Ecclesiae, tactis sacrosanctis Dei Evangeliiis, prout in juramento nostro desuper praestito latius continetur, promissimus & juravimus observare & adimplere. Hinc est, quod assidue animo revolventes, quantum sit bonum pacis & concordiae, quum inter credentes & Christi fideles omnes, tum vero maxime inter Ecclesiasticos viros, eosdemque confratres, pro quo unigenitus aeterni Dei aeternus filius Dominus noster Jhesus Christus specialiter patrem suum coelestem oravit, ut omnes unum sint, sicut ipse pater in filio, & filius in patre unum

unum sunt; ideo singulari studio pacis, concordiae, & mutuae benevolentiae inter nos & successores nostros, Praepositos & Archidiaconos antedictae Ecclesiae et una, & praefatos Dominos Decanos & Capitulum ejusdem Ecclesiae ex altera partibus, in perpetuum inviolabiliter conservandae, antedictam compilationem, quam diligenter visitavimus, & maturius masticavimus, & perpendimus, ac omnia & singula in eadem comprehensa de novo, tam pro nobis, quam posteris & successoribus nostris, praesentis scripti munimine, manus propriae subscriptione ac sigilli nostri appensione per modum transfixi approbavimus, confirmavimus, ac corroboravimus, prout inherendo praedicto nostro jurejurando desuper praestito tenore praedictum, quatenus in nobis est, in Dei nomine approbavimus, confirmavimus & corroboravimus. Actum Trajecti die Veneris decima mensis Julii, anno millesimo quingentesimo quadragesimo quinto.

Cor. Myeropius P^{ps} & Archid^{us}
qui supra manu propria.

Num. XII.

1574. Anthonius de Hennin a Bouffu, sanctae sedis Apostolicae Prothonotarius, ac Dei ejusdemque sedis grati Praepositus & Archidiaconus Ecclesiae Metropolitanae Trajectensis, Dominus temporalis de Lambuyssart & notum facimus universis & singulis Christi fidelibus, praesentes literas visuris, lecturis pariter & audituris, quod nos, lites omnes, rixas, contentiones differentias ac dissensiones modis omnibus evitare cupientes, nihil magis, quam pacem, concordiam & mutuam benevolentiam, in vobis habeamus: ac ea propter omnia & singula per honestabilem & circumspectum virum Dominum ac Magistrum Johannem Back, pastorem in Mercxhem & Dumbrecht Antverpiensis Dyocesis, familiarem & Procuratorem nostrum legitime constitutum, seu per eundem juri iuris procuracionis mandatum substitutum sive substitutum coram dilectissimis confratribus nostris, Reverendo, Nobilibus, Amplissimisque Dominis Decano & Capitulo Ecclesiae Trajectensis praefatae, ultima Septembris anni millesimi quingentesimi quinquagesimi quinti.

MONUMENT. & DIPLOM. 745

centefimi septuagesimi tertii, nomine nostro & pro nobis
facta, dicta, facta, gesta seu in acceptanda possessione di-
nitatis nostrae praefatae promissa, jurata, seu & quovis
modo procurata (& praecipue quae noster immediatus prae-
cesor in simili actu egit, dixit, fecit, gessit, promisit,
seu quovis modo juravit) laudavimus, stabilivimus, appro-
bavimus, corroboravimus, ac ratificavimus, prout laudamus,
stabilimus, approbamus, corroboramus, ac inviolabiliter &
perpetuum ratificamus per praesentes, sub manus nostras
propriae subscriptione, publici ac insignis Notarii stipulati-
one, propriiue nostri sigilli per modum transfixi appensio-
ne, hac decima nona Januarii anno Domini millesimo quin-
centesimo septuagesimo quarto, stilo Romano.

Anthoine de Bouffu;

Et me Domino Petro de Dammis
praesente ac stipulante, publico & ad
praemissa requisito Notario, in consi-
lio Brabantiae admissio, quod signo
meo majori hic apposito attestor.

N A S C H R I F T.

Dewyl ik zie, dat my hier eenige plaats overig is, heb ik ter vervulling van deselve, en tot meerder opheldering van het geen aangaande Gysbert van Brederode, en zyn gedwongen afstand van de Dom-Proostdye, op Bladzide 34 en 35. gesegt is, niet onvoegelyk geacht, het volgende, bevattende eenige minder bekende omstandigheden dier geschiedenis, uit de Geschreeve Lyst der Dom-Heeren van Brock hier by te voegen.

Gisbertus de Brederode, Praepositus & Archidiaconus, & quondam Electus Trajectensis, anno MCCCCLXX. ipso die Viti & Modesti ab Episcopo Trajectimo Davide in civitate Trajectensi captivus detinetur, & altera die ducitur captivus in Wyck, in qua captivitate per annos quatuor & ultra detentus fuit, & liberatur tandem circa festum Assumptionis Beatae Mariae anno MCCCCLXXIV. Sed, antequam liberaretur, coegit eum Episcopus David suam resignare Praeposituram in favorem Symonis de Slusa, Medici Caroli Ducis Burgundiae fratris sui: & pro emenda utili per Episcopum petita, eidemque per certos arbitros addita, pro omnibus & singulis per Archidiaconum commissis & perpetratis, coactus est solvere Episcopo infra sex annos decem millia florenorum Revensum, & omnes pensiones Archidiacono ab Episcopo cessas & debitas Episcopo remittere &c. Sic pronunciatum per Decanum Veno, Job. Militis Praepositum Arnhemensem, & Theodoricum Witterum Praepositum Bliensum, Canonicos Trajectenses ex parte Episcopi; & Gerardum Dominum de Aspendelf, Reynerum de Eten Canonicum Scti Salvatoris, & Reynerum de Henricus Dominum de Papendrecht, assensum Praepositi; ex parte Praepositi die XVIII. Martii anno MCCCCLXXIV. Insuper Brederode exulatur ex patria Trajectensi, & secessit Bredam; ubi moritur anno sequenti LXXV. die XV. Augusti, & sepelitur apud Carthusianos prope montem Sanctae Gertrudis, quibus modis florenis legavit in elemosinam.

ERRATA

- ladz. 22. lin. 3. *Willem*. lees, Engelbert.
50. lin. 29. *in het jaar 1169. mede aldaar pag. 100. en 103. L in het jaar 1168. aldaar pag. 100. in het jaar 1169. mede aldaar pag. 103.*
51. l. 15. *pag. 114.* l. *pag. 104.*
69. l. 29. *Prooff van Sint Jan.* l. Deken van Sint Jan.
75. l. 8. 11. *Mey.* l. 11. Maart.
89. l. 16. *draagt.* Voeg hier by: Dog Matth. waarfchout te recht; dat men daar 1178. lefen moet.
90. l. 29. *Otto de tweede.* l. Otto de derde.
91. l. 16. *de tweede, Bisfhop.* l. de derde, Bisfhop.
92. l. 12. *overleden xy.* l. gekoren zy.
116. l. 27. *jaar 1169.* l. jaar 1168.
l. 28. *pag. 100. en 103.* l. *pag. 100.* in het jaar 1169. *pag. 103;*
l. 29. *het jaar 1188.* l. het jaar 1178.
121. l. 4. *den XXVI. Maart.* l. den xxv. Maart.
l. 6. *de Aanteken.* l. den xxvi. Maart in de Aanteken.
137. l. 10. *jaar 1169.* l. jaar 1168.
l. 11. *pag. 100. 103.* l. *pag. 100.* in het jaar 1169. *aldaar pag. 103.*
159. l. 22. *pag. 360.* l. *pag. 120.*
l. 25. *jaar 1169.* l. jaar 1168.
l. 26. *pag. 100. 103.* l. *pag. 100.* in het jaar 1169. *aldaar pag. 103.*
l. 31. 1188. l. 1178.
183. l. 9. *jaar 1188.* l. jaar 1178.
185. l. 2. *pag. 201.* l. *pag. 401.*
210. l. 17. *in het jaar 1188.* l. in het jaar 1178.
230. l. 14. *jaar 1145.* l. jaar 1143.
238. l. 16. 1337. l. 1329.
239. l. 3. *jaar 1365.* l. jaar 1371.
446. l. 8. *fic ditto.* l. fic ducto.
510. l. 23. *occultantur.* l. occultatur
528. l. 5. *quo jam.* l. qui jam.
532. l. 16. *annum 1102.* l. annum 1120.
537. l. 20. *rejiciendum.* l. rejiciendam.
545. l. 21. *decem anno.* l. decem annos.
551. l. 32. *Dein quum &c. pro anno 1169.* Haec delenda: ipse enim Clarif. Hoynck in erratis id jam monuit. Pro eo igitur hoc novum adde exemplum: Infuper quum p. 139. num. xvii. refert, Godefridum Epifcopum fecundum Hedam obütfe anno 1188. pro anno 1178.
578. l. 2. *leguntur.* l. dicuntur.
596. l. 25. *memint.* l. meminint.
l. 30. *legime.* l. legitime
600. l. 19. *ab aliis.* l. ab aliis.
666. l. 4. *fi non fi.* l. fi non fit.
677. l. 2. *felicitè rivoestigati.* l. feliciter investigati.
686. l. 10. *occurrunt.* l. occurrunt
693. l. 8. *innumerabantur.* l. numerabantur.

